KURAN ARAŞTIRMALARI GRUBU

UYDURULAN DİN VE KURAN'DAKİ DİN

İSTANBUL YAYINEVİ

Eser Adı: Uydurulan Din ve Kuran'daki Din

1. Baskı: Eylül 2000
91. Baskı: Eylül 2026

ISBN: 978-605-88082-5-6

Genel Yayın Yönetmeni: Cem Akyıldız
Kapak Tasarım: Yunus Karaaslan
Sayfa Tasarım: Adem Şenel

Baskı ve Cilt: *Eriha Basım Yayın Matbaa*
Kitap ve Telif Ajansı Ltd. Şti.
Alemdar Mah. Ticarethane Sk. No:11/21 Fatih-İstanbul
Matbaa Sertifika No: 35238

Genel Dağıtım
İstanbul Yayınevi
Ömer Avni Mah, İnönü Cad. No:12 D:5, Beyoğlu/İstanbul
Tel: 0212 522 22 26
www.istanbulyayinevi.net
bilgi@istanbulyayinevi.net

KURAN ARAŞTIRMALARI GRUBU

UYDURULAN DİN VE KURAN'DAKİ DİN

İSTANBUL YAYINEVİ

Sosyal Medya Hesaplarımız

Facebook İnstagram Twitter Youtube

Takip Et

Web Sitemiz
www.kurandakidin.com

“Kitabımızı sesli olarak Spotify üzerinden dinleyebilirsiniz.”

Allah pisliği akıllarını kullanmayanların üzerine yağdırır.

10- Yunus Suresi 100

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM
DİNİN KAYNAĞI NEDİR? 19
DİNLER TARİHİ AKILLA TAKLİDİN MÜCADELESİDİR 21
KURAN AKILLA ÇELİŞMEZ 24
KİTABIN AMACI 25

2. BÖLÜM
KURAN AYETLERİNE GÖRE DİN 27
DİNİN KAYNAĞINI BELİRLEMEK 27
KURAN'I YETERSİZ GÖRENLER 28
HÜKÜM YALNIZ ALLAH'INDIR 29
KURAN HER DETAYI İÇERİR 31
ALLAH UNUTMAZ 32
EKSİKSİZ KİTAP 33
KURAN'A UYAN PEYGAMBERİMİZ'E DE UYMUŞ OLUR 35
KURAN KARANLIKLARDAN AYDINLIĞA ÇIKARIR 37
YAHUDİLERDE VE HIRİSTİYANLARDA DA
AYNI TİP DEJENERASYONLAR VAR 37
KURAN'IN AÇIK VE DETAYLI AÇIKLAMALARI 39
KURAN'IN AÇIKLAMADIKLARI DİN DIŞI ALANDIR 40
KURAN'IN ANLAŞILMASI İÇİN TEFSİR, HADİS,
İLMİHAL GİBİ KAYNAKLARA İHTİYAÇ VAR MI? 42
PEYGAMBERİMİZ'İN ŞİKÂYETİ 44

3. BÖLÜM
REFORM DEĞİL KURAN'A DÖNÜŞ 45
BU HAREKET POPÜLİST BİR HAREKET DEĞİLDİR 46
HERKES MEZHEPSİZDİ 46

TARTIŞILMAZ KİŞİLERDEN DİNİ KURTARALIM....48
DİNCİ VE DİNSİZ YOBAZLIK....50
DİYANET SORUNU....52
SÜNNİ MEZHEPLERE GÖRE ÖLDÜRÜLMESİ GEREKENLER....53
"KABAK SEVMİYORUM" DİYENİN KELLESİ GİDER....54
OSMANLI'DAN MİRAS KALAN MEZHEPÇİ ZİHNİYET....55

4. BÖLÜM
HADİSLERİN İNCELENMESİ....57
PEYGAMBERİMİZ'İN HADİSLERİN YAZILMASINI YASAKLAMASI....57
HADİSLERİN SAYISAL ÇOKLUĞU....59
HADİSLER DİNİN KAYNAĞI OLSAYDI DİNİMİZ EKSİK OLURDU....60
YAZILMASI YASAKLANAN HADİSLER NASIL KİTAPLARA DÖNÜŞTÜ?....62
SAHABENİN HATASIZLIĞI İDDİASININ
HADİS NAKLİNDEKİ ZARARLARI....64
MANA İLE HADİS NAKLİNİN GETİRDİKLERİ....66
HADİS NAKİL ZİNCİRLERİ....68
BU FİKİRLERİ İLK BİZ SÖYLEMİYORUZ....70
ESBABI NUZUL HADİSLERİ....71
SALMAN RÜŞDİ'NİN "ŞEYTAN AYETLERİ"
KİTABI ASLINDA ŞEYTAN HADİSLERİDİR....73
PİYASADAKİ KURAN TEFSİRLERİ....74
KURAN'DAN SONRA HANGİ HADİSE İMAN EDİYORLAR?....76
DOĞRU HADİSLERİ NE YAPACAĞIZ?....80
AMACIMIZ ÇORBAYI DEĞİL, ZEHİRİ İÇİRTMEMEK....80

5. BÖLÜM
DİNE SOKULAN İLAVELERİN, HADİSLERİN UYDURULMA SEBEPLERİ....81
1) DİNİ BOZMAK, DEJENERE ETMEK İÇİN UYDURMALAR....81
2) SİYASİ AYRILIKLARDAN KAYNAKLANAN UYDURMALAR....82
3) DİNİ EKSİK ZANNEDİP, KENDİNCE
DİNİ KURTARANLARIN UYDURMALARI....83
4) DİNİ SEVDİRMEK İÇİN UYDURMALAR....84
5) MEZHEPLERİNİ, FİKİRLERİNİ
DOĞRU ÇIKARMAK İÇİN UYDURANLAR....85
6) ZORLAMA ALTINDA UYDURANLAR....86
7) MADDİ ÇIKAR SAĞLAMAK İÇİN UYDURANLAR....87

8) MANEVİ ÇIKAR SAĞLAMAK İÇİN UYDURANLAR....87
9) GELENEK VE GÖRENEKLERİ
DİNSELLEŞTİRMEK İÇİN UYDURANLAR....89
10) DİĞER DİNLERDEKİ UYDURMALARIN
DİNİMİZE TAŞINMASIYLA OLUŞAN UYDURMALAR....90

6. BÖLÜM
HADİS - KURAN ÇELİŞKİLERİ....92
1- ALLAH'IN BALDIRI OLUR MU?....94
2- ALLAH EL SIKIŞIR MI?....95
3- DİN DEĞİŞTİREN ÖLDÜRÜLSÜN MÜ?....95
4- ÖLÜNÜN SUÇU NE?....96
5- KADIN DÜŞMANLIĞI....96
6- ZALİM KİM?....97
7- MİRASTA VASİYET VAR MI?....97
8- EN BÜYÜK AZAP RESSAMLARA MI?....98
9- ALTIN TAKILIR MI, İPEK GİYİLİR Mİ?....98
10- PEYGAMBERİMİZ HİÇ ZALİM OLUR MU?....99

7. BÖLÜM
HADİS - HADİS ÇELİŞKİLERİ....100
1- ORUÇLU İKEN KAN ALDIRILIR MI?....101
2- TUVALET HANGİ YÖNLERE KARŞI YAPILABİLİR?....101
3- ORUÇLU İKEN HANIM ÖPÜLÜR MÜ?....102
4- BİR NAMAZ İKİ KERE KILINIR MI?....103
5- KÜÇÜK TUVALET NASIL YAPILIR?....103
6- SU NASIL İÇİLİR?....104
7- AYBAŞILI KADIN CAMİYE GİREBİLİR Mİ?....104
8- HACDA İHRAMLI OLAN EVLENEBİLİR Mİ?....105
9- ERKEKLERİN BALDIRI GÖZÜKEBİLİR Mİ?....105
10- ÖLÜ HAYVANIN DERİSİ NE OLACAK?....106

8. BÖLÜM
HADİS - MANTIK ÇELİŞKİLERİ....107
1- YERYÜZÜNÜN ÜSTÜNDE OLDUĞU BALIĞIN CİĞERİ....108
2- ALLAH = ZAMAN, HİÇ OLUR MU?....109
3- HZ. MUSA AZRAİL'E TOKAT ATTI MI?....109

4- DEPREMLERİN SEBEBİ OLAN BALIK 110
5- YANGIN NASIL SÖNER? 110
6- CİNSEL MÜNASEBETLE İLGİLİ GEREKSİZ AÇIKLAMALAR 111
7- KADINLARIN CERAHAT YALAMASI 111
8- BİR KEÇİ KURAN'DAN EKSİLTME YAPABİLİR Mİ? 112
9- NASIL BİR TAŞTIR BU TAŞ? 112
10- GEL DE ÇIK İŞİN İÇİNDEN! 113

9. BÖLÜM
HADİSLERİN DİNE İLAVELERİ 114
1- 27 VE 70 KAT 115
2- SOL ELLE YEMEK 115
3- DOĞAN ÇOCUK İLE İLGİLİ SEREMONİLER 116
4- KARA KÖPEKLERİ ÖLDÜRELİM Mİ?
DEVE ŞEYTANDAN MI YARATILDI? 116
5- YEMEK TAKIMLARI GÜMÜŞSE DEĞİŞTİRMEK GEREK 117
6- ÜÇ PARMAK KESEN DÖRDÜNCÜYÜ DE KESSİN DAHA İYİ 118
7- KADINLARINIZI SÜNNET ETTİRDİNİZ Mİ? 118
8- NASIL AĞAÇTIR O? NASIL DİŞTİR O? NASIL DERİDİR O? 119
9- DEVE ETİ YİYENE ABDEST ALDIRMAK 120
10- BİR NAMAZLA KURTULMAK 120
SİZ BU HADİSLERİ DİNİMİZE KAYNAK OLARAK
YAKIŞTIRIYOR MUSUNUZ? 121

10. BÖLÜM
HADİSLER HADİSLERİ YARGILARSA 123
PEYGAMBERİMİZ HADİS YAZIMINI YASAKLAMIŞTI 123
YALNIZ VE YALNIZ KURAN 126
HADİSLERE GÖRE HADİSLERİ İMHA ETMEK LAZIM 127

11. BÖLÜM
DÖRT HALİFENİN HADİSLERE KARŞI TAVRI 130
DÖRT HALİFE TEK BİR HADİS YAZDIRMADI 131
HZ. ÖMER'İN HADİS NAKİLCİLİĞİNE TEPKİLERİ 132
MEŞHUR SAHABELER HADİS NAKLİ İLE SAVAŞTI 134
HZ. ALİ DE HADİS SAYFALARINI YOK ETTİRDİ 136

12. BÖLÜM
BAZI ÖNEMLİ HADİS UYDURUCULARI 137
EBU HUREYRE'YE GÜVENİLMEZSE
TÜM HADİS KİTAPLARI GÜVENİLMEZ OLUR 138
ATIN KANDIRILMASI, HZ. ÖMER'İN DAYAĞINDAN DAHA MI ÖNEMLİ? 140
EMEVİLER EBU HUREYRE'NİN ALTIN ÇAĞIYDI 141
İSRAİLİYAT VE MEŞHUR UYDURUCULARI 143
KAB EL AHBAR'A DAYANDIRILAN DİN 143
KAB KAYNAKLI UYDURMALARA ÖRNEKLER 145
VEHB İBNİ MÜNEBBİH 145
MESİHHİYAT VE MEŞHUR UYDURUCULARI 147

13. BÖLÜM
DİNİ UYDURMACILIKTA EMEVİLER,
ABBASİLER VE DİĞER TARİHİ SEBEPLER 149
EMEVİLERİN PEYGAMBERİMİZİN TORUNLARINI ÖLDÜRMELERİ 150
ELBİSEYİ TERS GİYENLER 152
EMEVİLER İLE BAŞLAYAN UYDURMACILIK SONRA DA SÜRDÜ 152
EMEVİLER DÖNEMİNDE YAZILMIŞ BİR KİTAP: İRCA 154

14. BÖLÜM
MEZHEPLER 156
BİZİM MEZHEPLERİN HIRİSTİYAN MEZHEPLERDEN FARKI NE? 157
BİR MEZHEBE GÖRE CENNETLİK,
DİĞERİNDE CEHENNEMLİK OLUYOR 158
AYRILIK RAHMET DEĞİL FELAKETTİR 160
MEZHEPLERDEN KURAN'IN ANLATTIĞI İSLAM İLE KURTULURUZ 161
NE OLACAK DİŞLERİ ÇÜRÜYEN HANEFİLERİN HALİ? 164
HARİCİLERE GÖRE KADIN 166
MEZHEP İMAMININ RÜYADA ALLAH'I GÖRDÜĞÜ UYDURMASI 167
UYDURULAN DİNİN TEMELLERİNİ ŞAFİ ATTI 168
HÂLÂ ATALARINIZIN MEZHEBİNE Mİ İNANIYORSUNUZ? 170

15. BÖLÜM
TARİKATLAR 175
TEKKELERİN DEJENERASYONU 175
ŞEYTAN ACABA KİMİN MÜRŞİDİ? 176

ŞEYHE KÖRÜ KÖRÜNE İTAAT 177
SÖMÜRÜLEN MÜRİTLER 179
TARİKATLARDAKİ MASALLAR 180
RABITANIN SAÇMALIĞI 181
EFENDİLERİN SAPTIRMASI VE TASAVVUF 183
ŞEYHLERİ UÇURAN MÜRİTLER 185

16. BÖLÜM
SÜNNET KAVRAMI 188
ARAP ADETLERİNİN "SÜNNET" BAŞLIĞIYLA KABUL ETTİRİLMESİ 190
SU DURULURSA ZEHİRLİ YILAN FARKEDİLİR 192
VEDA HUTBESİ BİLE ÇELİŞKİLİ 193
KURAN, SÜNNETİ DE KAPSAR 194
ÜMMETİN SÜNNETİ 195

17. BÖLÜM
ARAP KAVMİYETÇİLİĞİ VE TÜRKLER HAKKINDAKİ UYDURMALAR 198
ARAPÇANIN KUTSALLAŞTIRILMASI 199
ARAP OLMAYANLARLA EVLENMEK 200
TÜRKLER HAKKINDA UYDURULAN HADİSLER 200
ARAPÇI, KAVMİYETÇİ DİN ANLAYIŞI 201

18. BÖLÜM
SANAT, MÜZİK, HEYKEL, RESİM, SATRANÇ DÜŞMANLIĞI 203
TÜM KÂİNAT ALLAH'IN SANATI 203
MÜZİK DİNLEYENİN BAŞINA GELECEKLER 204
MEZHEPÇİLER HZ. SÜLEYMAN'I NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR? 207
HAYATIN RENKLERİNİN DÜŞMANLARI 208
RESSAMLIK PUTPERESTLİKTEN KÖTÜ MÜ? 209

19. BÖLÜM
KURAN'DA YEMEK, MEZHEPLERİN VE HADİSLERİN DİNİNDE YEMEK 211
MİDYE VE KARİDESİN HARAM KILINMASI 212
ÜÇ PARMAKLA PİLAV YEMEK 214

20. BÖLÜM
KIYAMET ALAMETİ UYDURMALARI: İSALAR, MEHDİLER... 216
MEHDİLİK VE DECCALİYET 216
HER TARAF MEHDİ KAYNIYOR 217
HUMEYNİ'NİN MEHDİLİKTEN GELEN GÜCÜ 218
ÖLÜ DİRİLTEN DECCAL 219
HZ. İSA'NIN YENİDEN GELECEĞİ İDDİASI 220
YECUC-MECUC 221
DABBE 223

21. BÖLÜM
KURAN'IN DİNİNDE KADIN - UYDURULAN DİNDE KADIN 224
KADINLARLA İLGİLİ MEZHEP VE HADİS KÖKENLİ UYDURMALAR 224
KADINA CENNET VİZESİ KOCADAN 226
DİŞSİZ, TİPSİZ, YAŞLI KOCALARIN KURTULUŞU 227
KADININ EN MAKBULÜ KOYUN CİNSİDİR 230
AĞZINDA ÇAKIL TAŞIYLA KONUŞMA 231
KADIN İMAM DA OLUR, MÜEZZİN DE, DEVLET BAŞKANI DA 233
CİNSELLİĞİ SAĞLAMA ALMAK İÇİN HADİS UYDURMA 234
KADINLARLA İLGİLİ KONULARDA
KURAN'LA İLGİLİ BAZI YANLIŞ ANLAMALAR 236
TARİHTE ÇOK EŞLİLİK 237
KÖPEK ETİ YEMEK VE ÇOK EŞLİLİK 238
PEYGAMBERİMİZ'İN EVLİLİKLERİ 240
KADINLARIN ŞAHİTLİĞİ 242
KADINLARI DÖVME MESELESİ 244
KADIN VE MİRAS 248
BİRBİRİMİZİN GİYSİLERİYİZ 250
KURAN'IN İSLAMI'NA GÖRE
KADININ YERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 251

22. BÖLÜM
SAÇLARI ÖRTMEK VE KAPANMA 253
SORUN GELENEĞİN DİNSELLEŞTİRİLMESİDİR 254
KURAN'DA SAÇLARI ÖRTMEK GEÇMİYOR 255
KURAN'DA ÜNİFORMA YOK 261
AÇILINCA KAPALI KALACAK SÜSLER 265

SICAKTA ÖRTÜNMEK KÜLTÜRELDİR....266
KADINLARI POŞETE SOKMA....268
PEÇEYİ FARZLAŞTIRMA, TEK GÖZ İZAHI,
KESİLEN TIRNAKLARA BAKMAMAK....269
FUTBOL OYNAYAN ERKEKLER SEYREDİLEBİLİR Mİ?....271

23. BÖLÜM
KURAN'I ÜFÜRÜK KİTABI YAPANLAR....274
EVLİYALARDAN MEDET UMMA....274
KURAN ÜFÜRÜK KİTABI DEĞİLDİR....277
EVLİYA ALDATMACASI....279

24. BÖLÜM
MARİFETNAME VE BİLİMSEL GERİLİĞİN KÖKENİ....280
"İLİM, İRFAN OKYANUSU"NUN KİTABI....280
MELEKLERİ KORKUTAN YAKUT GÖZLÜ YILAN VE DİĞERLERİ....282
KADINLAR İÇİN ÖNERİLER....283
FAKİRLİĞİN VE UNUTMANIN SEBEPLERİ....284
EHLİ SÜNNET VE SATIŞ REKORU KIRAN KİTAP....286
İBRAHİM HAKKI VE TABERİ....286
İNSANLAR KENDİLERİNİ BOZMADIĞI
SÜRECE TOPLULUKLAR BOZULMAZ....288
DÜNYA DÖNSEYDİ NE FELAKETLER OLURDU....289

25. BÖLÜM
DİNİ OYUNCAĞA ÇEVİRME: NASİH-MENSUH....291
"AYET" KELİMESİNİN KURAN'DAKİ MANASI....292
KURAN'DA ÇELİŞKİ YOKTUR Kİ NASİH-MENSUH OLSUN....294
NESH'İN ARAPÇASI NEDİR?....295
NASİH-MENSUH HADİSLERDEN BİLE ÇIKMIYOR....296
KURAN'I PARÇA PARÇA YAPANLAR....297
MEŞHUR 5 NASİH-MENSUH İDDİASI....298

26. BÖLÜM
BİR BÜYÜK UYDURMA: RECM (TAŞLAYARAK ÖLDÜRME)....301
KEÇİ KURAN AYETİNİ YOK EDİYOR....303
ZİNA YAPAN MAYMUNLARIN TAŞLANMASI....304

MEZHEPÇİLER LÜTFEN BUNU DÜŞÜNSÜNLER 305
KURAN'I BOHÇADAN ÇIKARALIM 306

27. BÖLÜM
ELÇİYE (RESULE, PEYGAMBERE) İTAAT NE DEMEKTİR? 307
"ELÇİ" KELİMESİNİN KULLANILMASI HER ŞEYİ AÇIKLIYOR 308
"MUHAMMED" İSMİNİN KURAN'DA KULLANILIŞ TARZI 309
PEYGAMBERİMİZ SADECE KURAN'LA
EVRENSEL HÜKÜMLER GETİRİRDİ 311
HZ. İBRAHİM'İN HADİSLERİ NEREDE? 312
KURAN AYETLERİNDE ANLATILANLARA UYMAK
ELÇİYE UYMAKTIR 313
PEYGAMBERİMİZ'İN DE HATALARI OLABİLİR 315
KURAN'IN BİR BENZERİ YOKTUR 316
HİKMET KURAN'DADIR 317
ELÇİ VE EMİR SAHİBİ, DİNİN SAHİBİ YAPILIRSA 319
ALLAH'A İTAAT = KURAN'A İTAAT = ELÇİ'YE İTAAT 322

28. BÖLÜM
PEYGAMBERLERİN AŞIRI YÜCELTİLMESİ 324
PEYGAMBERLERİ YARIŞTIRMA 325
ALLAH'IN PEYGAMBERİMİZ'E ÖVGÜLERİ 327
KIL TAPINMACILIĞI 328
GÜDÜLEN SÜRÜ OLMAYALIM 329

29. BÖLÜM
HIRİSTİYANLARDAN VE MUSEVİLERDEN İBRET ALMAK 331
HIRİSTİYANLIKTAKİ BABA-OĞUL MESELESİ 333
BAŞ SORUMLU KİLİSE 334
DİNE EN BÜYÜK ZARARI SAHTEKÂR DİN ADAMLARI VERİYOR 336
İNCİL VE TEVRAT'TA PEYGAMBERİMİZ'E İŞARETLER 338
HZ. İSA'DAN SONRA GELİP BİR TEK ALLAH'A ÇAĞIRAN KİM VAR? 339
YALANCI VE GERÇEK PEYGAMBERLER 340

30. BÖLÜM
KURAN VE YÖNETİM 343
YÖNETİMDE TEMEL İLKELER 343
DİNDE ZORLAMA YOKTUR 346

PADİŞAHLIK SİSTEMİ KURAN'LA UYUŞMAZ 347
MEZHEPLERİN SAHTE YUMUŞAK YÜZÜ 347

31. BÖLÜM
KURAN İLE MEZHEPLERİN ORTA YOLU OLMAZ 349
İHTİYAÇ YENİ MEZHEP DEĞİL 349
GÜNEŞ DOĞARKEN KAÇIŞAN YARASALAR 351
TÜM MESELE YÖNTEMİ BELİRLEME 352
BÜTÜN HADİSLER ŞÜPHELİDİR 354
KRALDAN ÇOK KRALCI OLUP DİNİ
PEYGAMBERDEN ÇOK DÜŞÜNENLER! 356
IŞİD SÜNNİLİĞİN BİR ÖRNEĞİDİR 357
AYDINLARIMIZ AYDINLANIRSA 358

32. BÖLÜM
GERÇEK DİNDAR KİM? 360
ESKİDEN BUNLARI SÖYLEYENİN KELLESİ GİDEBİLİRDİ 360
DİN ADAMLARI MI, DİN TÜCCARLARI MI? 361
KİTAP YÜKLÜ EŞEKLER 363

33. BÖLÜM
KELLE SAYISI SAYILARAK GERÇEK BULUNABİLİR Mİ? 366
PEYGAMBERLER KENDİ DEVİRLERİNİN RADİKALLERİDİR 367
"ŞANLI ATALAR" EDEBİYATI 369
BİLMEDİĞİNİN ARDINDAN GİTME 370
HİNDULAR KELLE SAYARSA 371
HEM AKLINI ÇÖPE ATIP HEM DE AKIL VERMEYE SOYUNANLAR 372

34. BÖLÜM
KURAN'IN DİNİNİN KOLAYLIĞI 374
ALLAH YERİNE KONUŞANLAR 374
KURAN'LA ARAMIZA ÖRÜLEN DUVARLAR 376
ÇÖLDEKİ BEDEVİ KURAN'I 72 + 8 İLİMLE Mİ ANLADI? 377
MEZHEPÇİ KADIN VE BEYE GÜNDELİK HAYAT TAVSİYELERİ 379
EKSİĞİ ÇOK, FAZLASI YOK 381

35. BÖLÜM
KURAN'DAN SORULARIN ÇÖZÜMLERİNE ÖRNEKLER.....383
KURAN'DAN BİR KONUYU ANLAMADA PRENSİPLER.....383
1) KABİR AZABI VAR MI?.....385
2) AYBAŞILI KADIN KURAN OKUYABİLİR Mİ?.....385
3) SİGARANIN HÜKMÜ NEDİR?.....386
4) HURİLER CİNSEL PARTNER Mİ?.....387
5) KİMLERLE EVLENİLEBİLİR?.....387
6) ANNE VE BABANIN MİRASTAN PAYI NEDİR?.....389
7) SAVAŞI BAŞLATMAYAN GAYRİ-MÜSLİM
DEVLETLERE SAVAŞ AÇILABİR Mİ?.....389
8) DEVLET, NAMAZDA ZORLAMA YAPABİLİR Mİ?.....390
9) GÜZEL AHLAK DİNİN BİR PARÇASI MIDIR?.....391
10) CENNET SONSUZ MU?.....392

36. BÖLÜM
KURAN'DA İNANÇ KONULARI, NAMAZ, ORUÇ, HAC VE ZEKAT.....394
İNANÇ KONULARI.....395
YÜZLERCE ÇELİŞKİYİ NAMAZI GÜNDEME
GETİREREK GEÇİŞTİRME ÇABASI.....398
BOY ABDESTİ (GUSÜL) VE ABDEST.....399
NAMAZDA KIYAFET VE TEMİZLİK.....403
KIBLEYE DÖNMEK.....404
NAMAZDA SES.....405
NAMAZA ÇAĞRI (EZAN).....405
BİLİNEN BİR İBADET: NAMAZ.....406
NAMAZIN KAPSADIKLARI.....409
NAMAZLARDAKİ REKAT SAYISI.....416
NAMAZ VAKİTLERİ.....420
CUMA (TOPLANTI) NAMAZI.....430
SAVAŞTA NAMAZ.....431
KORKU HALİNDE NAMAZ.....431
CENAZE NAMAZI.....432
KURAN'DAKİ ORUÇ.....433
KURAN'DAKİ ZEKAT.....437
KURAN'DAKİ HAC.....443

37. BÖLÜM
DİNE İLAVELERİN LİSTESİ 455
BUNLAR KURAN'DA = DİN'DE YOK 456

38. BÖLÜM
DİNDE OLANLARIN LİSTESİ 465
BUNLAR KURAN'DA = DİN'DE VAR 465

39. BÖLÜM
KURAN'DA YER ALMAYAN KONULARDAKİ TAVIR 473
20 ÖRNEK SORU VE CEVAPLARI 475

40. BÖLÜM
KURAN'I ANLAŞILAN DİLDE OKUMAK VE SON SÖZLER 480
KURAN'I ANLAŞILAN DİLDE OKUMAK 481
TÜM KAVİMLERİN DİLLERİNİN YARATICISI ALLAH'TIR 483
GEÇMİŞ DÖNEMLERDE KURAN'IN YERİ 485
SONUÇ OLARAK 487

1. BÖLÜM

DİNİN KAYNAĞI NEDİR?

Din hakkında yapılan tartışmalar hem medyada hem de halkın arasındaki tartışmalarda sürekli gündeme gelmektedir. Bu tartışmalarda kimin haklı olduğuna, hangi fikrin dini gerçeklere uygun olduğuna nasıl karar vereceğiz? Neden din adına farklı doğrular ileri sürülmektedir? Gerçek dini, din adına uydurulanlardan nasıl ayırt edeceğiz?

İşte elinizde duran bu kitap tüm bu soruları cevaplamak ve bu konudaki kafa karışıklıklarını gidermek için yazılmıştır. Kitabın hareket noktası olan ve cevaplanması gereken en önemli soru "Dinin kaynağı nedir?" sorusudur. Bu soruya verilecek cevap diğer birçok sorunun cevabını da belirleyecektir. İlerleyen sayfalarda görüleceği gibi, din adına ortaya atılan farklı fikirlerin temel kaynağı, bu soruya verilen farklı cevaplardır. Dini tartışmalara "Dinin kaynağı nedir?" sorusuna net bir şekilde cevap vermeden girişmek ve her soruyu teker teker, dini anlamadaki yöntemi belirlemeden ele almak, medyada ve halkın arasında gördüğümüz çıkmazın birinci sebebidir.

"Dinin kaynağı nedir?" sorusuna vereceğimiz cevap, bizim dini anlamadaki yöntemimizin temelini belirleyecektir. Bu soruyu cevaplamadan tartışmaya girenler, yöntemsiz bir şekilde dini anlamaya kalkışmaktadırlar. Söz konusu kişilerin bir soruya Kuran'dan, bir soruya bir hadis kaynağından, bir soruya kendi dünya görüşlerinden, bir soruya bir mezhepten, başka bir soruya apayrı bir mezhepten cevap verdiklerini görüyoruz.

Yöntemsiz bir şekilde dine yaklaşanlar sonunda kendi istek, arzu ve saplantılarını dinselleştirmeye kalkmaktadırlar. Bu kişilerin ileri sürdükleri fikirler sağlam bir mantığa (yönteme) dayanmadığı için bu görüşleri duyan kişiler, bu fikirlerin neden ve nereden kaynaklandığını anlayamamaktadırlar. Bu yüzden dini anlamadaki yöntemi belirlemek ve "Dinin kaynağı nedir?" sorusuna öncelikle cevap vermek, din adına ortaya atılan kafa karışıklığını gidermenin en önemli şartıdır.

Din, Allah tarafından insanlara gönderilen bir sistemdir. O zaman "Dinin kaynağı nedir?" sorusu, Allah'ın beklentilerinin, isteklerinin, emirlerinin, tavsiyelerinin neler olduğunu doğru bir şekilde anlamamız için cevaplanmalıdır. Acaba dinin kaynağı sadece Kuran mıdır? Yoksa Kuran'ın yanında hadisler de dinin kaynağı mıdır? Mezheplerin dini konularda otorite olması mümkün müdür? Tarikatlar ve bu tarikatlardaki şeyhleri nasıl değerlendirmeliyiz, bunların dindeki konumu nedir? İşte tüm bu ve benzeri soruların cevaplarını bu kitapta inceleyeceğiz ve bu sorulara verilen yanlış cevapların dini anlamada yanlış bir yönteme sebep olduğunu, yanlış yöntemin ise din adına ortaya atılan uydurmaların nedeni olduğunu göstermeye çalışacağız.

Bu kitabı okuduktan sonra dini konularda görüş beyan eden kişilere ilk olarak dini anlamadaki yöntemlerini sormanızı, "Dinin kaynağı nedir?" sorusuna verdikleri cevapları öğrenmenizi, sonra bu kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ile (yöntemleriyle) çelişip çelişmediklerini kontrol etmenizi öneriyoruz. Sadece bu yöntemi uygulamak bile, din hakkında "otorite" olarak sunulanların, aslında kendi içlerinde nasıl çelişkide olduklarını saptamak için yeterli olacaktır.

Toplumda, yöntemi olmadan dini konularda konuşan kişiler kadar, savundukları yöntemleriyle hayattaki uygulamaları birbirine uymayan kişilere de dikkat etmek gerekir. Bu kişilerin uygulamalarına bakarak gerçek dini inançlarını anlamak mümkün olmayabilir. Örneğin "Dinin kaynağı nedir?" sorusuna verdikleri cevap, aslında IŞİD üyeleri gibi yaşamalarını gerektiren bu kişilerin, yaşam tarzları hiç de IŞİD üyelerine

benzemiyor olabilir. Bu kişiler, savundukları teori/yöntem ile yaşadıkları pratik arasında uçurum olan kişilerdir. Şunu belirtmeliyiz ki örneğini verdiğimiz bu kişiler, İslam dünyasının bir azınlığı değil, önemli bir çoğunluğudur. Gerekli olan, yöntemi belirleyip temeli doğru kurmak ve bu sayede yaşam ile inanç arasındaki çelişkiyi kaldırmaktır. Sağlam, ayakları yere basan, doğru bir yöntem ile dini anlamanın neticesinde ve yaşam tarzını bu yöntemden kopartmayan bir yaklaşım ile rasyonel, mantıklı, düzgün bir sonuç ortaya çıkabilir. Tüm bunları sağlayacak olan ise en başta "Dinin kaynağı nedir?" sorusunu doğru cevaplamamız ve bu doğru cevaptan hiç kopmadan, sapmadan yaşam tarzının (pratiğin) nasıl olması gerektiğini ortaya koymamızdır.

Allah'ın gönderdiği sistem olan dinin saptırmalardan, sömürülerden, geleneklerden ve keyfiliklerden korunmasının çaresi budur. Çünkü dinin kaynağı olanı, dinin kaynağı olmayandan ayırt etmeyi öncelikli sorun gören yöntemimiz, aslında Allah'tan olan ile insani olanı ayırt etmek anlamına gelmektedir. Bu yöntemdeki titizlik, Allah'tan olanı (dinin kaynağını), insani olanla karıştırıp, din diye sunma çabalarına set çekecektir.

DİNLER TARİHİ AKILLA TAKLİDİN MÜCADELESİDİR

Peygamberler gönderildikleri devirlerde hep mevcut gelenekleri sorgulamışlar, Allah'ın dinine aykırı olan geleneklere ve yerleşik inançlara karşı mücadele etmişlerdir. Kuran ayetleri incelendiğinde peygamberlerin insanları düşündürerek, akıllarını çalıştırtarak Allah'ın dinine aykırı olan geleneklere ve yerleşik inançlara karşı organize ettiklerini görürüz. Kuran Allah'ın yerdeki, gökteki ve bunların arasındaki delillerini incelemeye, bunların üzerinde akıl yürütmeye çağırır. Oysa Kuran'a karşı çıkanlar, atalarını üzerinde buldukları sisteme, yani geleneğe bağlı olduklarını ve bu geleneği devam ettireceklerini söylerler. Tarih boyunca peygamberlerin aklı çalıştırma çağrısının en büyük düşmanı karşı akli deliller değil, gelenek olmuştur. Yaygın olan sistemi, yani babaları ve ataları tarafından

takip edilen sistemi taklit etmek, birçok insana aklını kullanmaktan daha cazip gelmiştir. Allah'ın gönderdiği elçiler tarih boyunca aklı işletmeyi, din karşıtı görüşler ise gelenekçiliği yani muhafazakârlığı savunmuşlardır. Ne garip bir çelişkidir ki günümüzde muhafazakârlık ve gelenekçilik "dindar" olma manasında kullanılmaktadır. Kuran'ın anlattığı dine göre vahiy ve akıl insanların hareketlerine yön vermelidir. Gelenekler, toplumca benimseniyor dahi olsa peşin kabuller, çoğunluk kabul etse bile vahyin ve aklın doğrulamadığı görüşler insan hayatına rehberlik etmemelidir. Delil yerine atalarının uyduğu sisteme göre hayatlarını yönlendirenlere Kuran'ın aşağıdaki ayetlerini okumalarını öneriyoruz. (Ayrıca bakınız: 31-Lokman Suresi 21, 14-İbrahim Suresi 10, 11-Hud Suresi 62 ve 109, 5-Maide Suresi 104, 7-Araf Suresi 28)

21- Yoksa onlara bundan önce bir kitap verdik de ona mı yapışmaktadırlar?

22- Hayır dediler ki: "Biz atalarımızı bir ümmet üzerinde bulduk, onların eserlerini izleyerek doğruya varacağız."

23- İşte böyle! Senden önce de bir memlekete elçi gönderdiğimizde, oranın servetle şımarmış elit tabakası mutlaka şöyle demişlerdir: "Biz atalarımızı bir ümmet üzerinde bulduk, onların eserlerine uyarak yol alacağız."

24- O da "Ben size atalarınızı üzerinde bulduğunuz şeyden daha doğrusunu getirmiş olsam da mı?" dedi. Onlar da "Doğrusu biz seninle gönderileni tanımıyoruz." dediler.

43-Zuhruf Suresi 21-24

Kuran ayetlerinden görüyoruz ki çoğunluğa veya toplumda hâkim olan görüşe uymak, insanları doğruya götürmeye yetmemektedir. Oysa bugün insanların dini adeta bir geleneğe dönüştürdüklerini, din adına birçok kabulün kökenini araştırmadan bu kabullerin dinin bir parçası olup olmadığını sorgulamadan, yaygın görüştür diye, şeyhleri dedi diye, falanca hoca dedi diye kabul ettiklerini gözlemliyoruz. Zuhruf Suresi'nin

alıntıladığımız 21. ayeti kitaba dayanılmadan din adına ortaya konulanların geçersiz olduğunu söylemektedir. Ayetlerin devamı ise atalardan gelen mirasın, nasıl Allah'ın kitabının önüne konulduğunu göstermektedir.

Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, hepsi bundan sorumlu tutulacaktır.

17-İsra Suresi 36

Onlar sözü dinlerler ve en güzeline uyarlar. İşte onlar Allah'ın doğruya ilettiği temiz akıl sahipleridir.

39-Zümer Suresi 18

Din adına ortaya atılan görüşler karşımıza çıktığında, bunları, bu ayetlerin yol göstericiliği altında değerlendirmeliyiz. Din adına söylenen bu sözler neye dayanıyor, nasıl ortaya atılıyor incelemeliyiz. Kitabın 2. bölümünde dinin kaynağının sadece ve sadece Kuran olduğunu Kuran ayetlerinden delillerle göstereceğiz. Buradan hareketle inananlara, önce kafalarında bir din oluşturup, sonra bu dini zorlamalarla Kuran'da arayacaklarına; dinlerini eksiksiz ve fazlasız şekliyle doğrudan doğruya Kuran'dan bulmalarını öğütleyeceğiz. Daha sonraki bölümlerde ise içinde doğru ile yalanın ayırt edilemeyecek şekilde karışmış olduğu, Peygamberimiz'in söylemiş olduğu iddia edilen hadislerin önemli bir kısmının Kuran'la, birbirleriyle, mantıkla çeliştiklerini ve nasıl uydurulduklarını anlayacağız. Hadislerin dinin kaynağı olmadığını göstermenin Peygamberimiz'e hakaret değil, Peygamberimiz'i iftiralardan kurtarmak olduğunu göstereceğiz. Tüm bu bölümleri okurken, sizden yukarıda geçen İsra Suresi'nin 36. ayetini unutmadan mevcut fikirlerinizi gözden geçirmenizi; Zümer Suresi'nin 18. ayetini anımsayarak en güzele ulaşmak için önce dinlemeniz gerektiğini hatırınızda tutmanızı; Zuhruf Suresi'nin 21-24. ayetlerini dikkate alarak varsa peşin kabullerinizi, geleneklerinizi, atalarınızdan öğrendiğiniz dini sorgulamanızı ve Allah'ın dinini geleneklerin üzerine değil, Kuran'ın üzerine kurmanızı öneriyoruz.

KURAN AKILLA ÇELİŞMEZ

Şüphesiz, yeryüzündeki hareket eden canlıların Allah katında en kötüsü, aklını işletmeyen sağırlar ve dilsizlerdir.

8-Enfal Suresi 22

Allah pisliği akıllarını kullanmayanların üzerine yağdırır.

10-Yunus Suresi 100

Allah'ın yolu akıl ve vicdan yoludur. Allah'ın beğenmediği canlı tipi, gerçeğe karşı sağır olan ve aklını işletmeyen insanlardır. Bunlar, Allah'ın, diğer canlılardan ayırt edici özellik olarak verdiği aklı kullanmadıkları için Allah'ın sayısız delilini görememektedirler. Kuran'ın anlattığı dini anlamayanlar dini dogmalar, hurafeler, içinden çıkılması ve uygulanması mümkün olmayan zorluklar sistemi olarak göstermişlerdir. Bu tavırlarıyla da yüz milyonlarca kişiyi dinden uzaklaştırmışlar, hatta birçok insanı dinsizliğe sürüklemişlerdir. Kuran'ın anlattığı İslam'ı bu geleneksel, zorlaştırılmış, mantıksızlaştırılmış dinden ayırt etmek, bu yüzden çok önemlidir. Böylece Kuran'ın anlattığı İslam üzerindeki yüklerden, eklemelerden, eksiltmelerden kurtulacaktır. Hem de Kuran'dan, İslam'dan soğutulmuş kitlelerin geri kazanılması mümkün olacaktır.

Andolsun size hatırlatıcı bir kitap indirdik. Yine de aklınızı kullanmayacak mısınız?

21-Enbiya Suresi 10

Dini, bir şiddet ve ilkel yaşam tarzıymış gibi sunanların suçlusu Kuran'ı dinin kaynağı olarak yeterli görmeyen zihniyetlerdir. Bu zihniyetler; uydurma izahları da, kendi imamlarını da, mollalarını da, şeyhlerini de dinin kaynağı yapmış, Allah'ın dini adına Kuran ile birçok konuda ters düşen düzenler ortaya çıkarmışlardır. Üstelik kendilerini "dinin

tek temsilcisi" olarak ilan eden bu kişiler, kendileri dışında herkesi dinsiz sayıp, aforoz etmişlerdir.

KİTABIN AMACI

Bu kitabın amacı, tüm bu uydurmaları gösterirken, gerçek dinin Kuran'ın tekelinde olduğunu, Kuran dışında hiçbir kişinin, hiçbir mezhebin, hiçbir şeyhin ve hiçbir uygulamanın; dine tek bir ilave de, dinden tek bir eksiltme de yapamayacağını göstermektir. Dinin temel hedefi insandır. İnsanı hayatla, kendisiyle çelişkiye götürmenin sonu ise hüsrandır. İslam'ın gerçek yapısında bu çelişkinin yeri yoktur. Oysa "uydurulmuş din" ileride göreceğiniz gibi çelişkiler ve mantıksızlıklar yuvasıdır. Allah'ın insan yaratılışının özüne uygun bir sistem olarak tanıttığı dinin, insan yaratılışının özüyle ve yaratılışın en büyük nimeti olan akılla çelişmesi asla düşünülemez. (Dinde aklı aşan hakikatler vardır ama bunlar akılla çelişkili unsurlarla karıştırılmamalıdır.)

O halde sen yüzünü bir tektanrıcı olarak dine; Allah'ın insanları oluşturma şekli olan fıtrata (yaratılış doğasına) çevir. Allah'ın yaratmasında bir değişiklik yoktur. İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmiyorlar.

30-Rum Suresi 30

Din adına tek hüküm koyucu Allah'tır. Allah, mesajlarını insanlığa, Kuran vasıtasıyla eksiksiz, çelişkisiz, ayrıntılı, tam ve açık bir şekilde göndermiştir. Bu ise Kuran'ın sunduğu hususları belirleyip, Kuran'ın anlattığı şekilde İslam'ı kabul etmek, Allah dışında hiçbir kimsenin hüküm koyucu olarak kabul edilmemesi demektir. Kuran'ı insanlara ileten, ilk Müslümanları örgütleyip, kendisi de dini konularda yalnız Kuran'a uyan Peygamberimiz, Kuran'ın dışında bir dini kaynağı insanlara sunmamış ve yazdırmamıştır. Peygamber'in söylemiş olduğu iddia edilen bir söz veya bir yorum Kuran'la çelişir, dine ilave veya eksiltme yaparsa, bu söz veya

yorum hem dine, hem de Peygamberimiz'e iftiradır. İlerleyen bölümlerde Arap, Emevi, Abbasi gelenek ve göreneklerini, uydurma izahları, tarihin sadece belli bir dönemiyle ilgili tarihsel kararları, şahsi görüşlerini dine sokan, dinin özellikle uygulama alanını bir yığın uydurmayla ve Kuran'da yer almayan izahlarla dolduran zihniyeti tanıyacağız. Bu bağlamda dinin kaynağı olarak neden yalnızca Kuran'ı benimsememiz gerektiğini, Kuran'da geçmeyen hususların neden İslam'ın evrensel hükümleri olamayacağını kavrayacağız. Ayrıca dine mal edilen ve dinin kesin bir hükmü sanılan birçok hususun, Kuran'da yer almadığını ve bu yüzden bunlara dinsel bir anlam yüklemenin hatalı olduğunu öğreneceğiz. Yani Kuran'a giderek dini yeniden tanıyacağız.

Din olarak sunulan uydurma hadisler ve mezhepsel yorumlar gibi unsurların, insanları dinden soğutması üzerine, birikimlerimizi kitaba aktarmayı borç bilmiş Kuran araştırmacılarıyız. Bu kitabı da eleştirel mantıkla okumanızı tavsiye ediyoruz. Doğru ve dinin tek kaynağı olan Allah'ın kitabı Kuran'dır. Buradaki fikirlerimiz de ancak Kuran'a uyduğu ölçüde doğrudur. Bu çalışma, İslam'ı Kuran dışılıktan kurtarmayı ve Peygamberimiz'e atılan iftiraları göz önüne sermeyi amaçlayan bir çalışmadır. Tüm Müslümanları kardeş biliyor, hiçbir mezhep ayrımı yapmıyor, kimseyi kırmayı veya incitmeyi hedeflemiyoruz. Fakat falanca kırılır, filanca hakkımızda ileri geri konuşur diye din adına uydurulanları ve Peygamberimiz'e atılan iftiraları göz önüne sermekten de kaçınmıyoruz. Allah'ın razı olacağı şekliyle İslam'ı anlama yolunda ufak bir katkıda dahi bulunursak çok mutlu olacağız.

2. BÖLÜM

KURAN AYETLERİNE GÖRE DİN

Şu anda yaygın olarak din adına sunulan sistem ile Kuran'ın anlattığı din arasında ne gibi farklılıklar var diye düşünebilirsiniz. Önümüzdeki bölümlerde "Kuran'da anlatılan İslam" ile "geleneksel İslam" arasındaki farkları detaylı bir şekilde göreceksiniz. Bu farklılıkları ortaya çıkarmak için önce dinin kaynağını belirlemek gerekmektedir. Bu konuda Kuran'dan ne öğrenebileceğimize aşağıda odaklanacağız.

DİNİN KAYNAĞINI BELİRLEMEK

Kuran'ın, dinin tek kaynağı olduğu gösterildikten sonra din adına yöneltilen soruların cevapları, delilleri Kuran'dan aranmalıdır. Örneğin biri bize haremlik-selamlık şeklinde kadınların erkeklerle ayrışması dini bir farz mıdır diye sorarsa, Kuran'ı okuyup inceleyeceğiz ve böyle bir yasağı bulamadığımızdan dolayı dinde böyle bir yasağın olmadığını söyleyeceğiz. Oysa gelenekle dini karıştıranlar, dini Kuran'dan değil, ilmihal kitaplarından, şeyhlerinden ve uydurmalarla dolu hadis kitaplarından öğrenmektedirler. Kuran'ın dışındaki bu kaynaklara göre ise haremlik-selamlık uygulaması dinin bir şartıdır, farzdır. (Sırf Kuran'dan dini anlamanın örnekleri için bakınız: 35, 37, 38. bölümler.) Sonuçta şu temel soru karşımıza çıkmaktadır: "Kuran, dinin kaynağı olarak yeterli midir?"

Öncelikle dikkat etmemiz gerekli husus, Kuran'ın, dinin tek kaynağı olduğunu ve din adına her şeyi açıkladığının, Kuran'da birçok farklı ifadeyle belirtilmiş olduğudur. Oysa karşıt görüşte olanlara göre, Kuran'ın yanında hadisler, mezhep yorumları, içtihatlar, icmalar ve kıyaslar olmazsa din eksik olur. Bunlardan Kuran ve hadis kitapları temel kaynak olarak alınır. Biz, bu kitapta, "hadis" diye adlandırılan sözlerin, Kuran'ın yanında dinin ikinci bir kaynağı olamayacakları gibi güvenilir de olmadıklarını göstermeye ağırlık vereceğiz. Çünkü hadislerin bile Kuran'ın yanında Kuran'a ilaveler veya eksiltmeler yapan ikinci bir kaynak olamayacağını gösterirsek, diğerleri, doğal olarak devre dışı kalacaktır. Kuran, mezhepçi yorumlara göre yetersizdir. Aslında Kuran'ın yeterliliğini ispat etmeye sadece kitabın bu bölümünde Kuran'dan alıntı yaptığımız ayetler bile yeterlidir. Kuran'ın yeterli olduğunu, her şeyi açıkladığını ve gerekli teferruatları verdiğini, en başta Kuran'ın kendisi söylemektedir. Kuran dışında diğer kaynaklara ihtiyaç olduğunu söyleyerek Kuran'ı yetersiz ilan etmek, en başta Kuran'ın bu ayetleriyle çelişmektir. Fakat "Sırf bu ayetler bile delil olarak yeterlidir" deyip geçmeden, Kuran'ın din konusundaki otoritesine ortak edilen hadislerin önemli bir bölümünün nasıl çelişkili, mantıksız ve Peygamber'e iftira olduklarını da örnekleyerek, Kuran dışındaki dini arayışların hatasını her yönden göstereceğiz.

KURAN'I YETERSİZ GÖRENLER

Hiç şüphesiz biz Kuran'dan ne kadar çok delil getirirsek getirelim yine de Kuran'ı yeterli görmeyerek falanca mezhepten, filanca tarikattan olduklarını söyleyerek görüşlerimize karşı çıkanlar olacaktır. Hadisçiler hadis kitapları bilinmeden, fıkıhçılar fıkıh kitapları olmadan, tefsirciler bol hadisli tefsirler okunmadan İslam anlaşılamaz, halk dini yaşayamaz demeye devam edeceklerdir. Bu tarz yaklaşımlar sergileyenlere şu sorular sorulmalıdır: Din tüm insanların anlaması için mi yoksa sadece üç dört kişinin anlaması için mi indirildi? Peygamberimizin mezhebi var

mıydı? Dört halifenin mezhebi neydi? Kuran'da Hanefilik, Şafilik, Alevilik, Şiilik, Vahhabilik şeklinde mezhepler mi var, yoksa tek bir dinden mi bahsediliyor? Kuran dinin rehberi diye kendinden mi bahsediyor, yoksa Buhari'den, Müslim'den, On İki İmam'ın eserlerinden, ilmihallerden, Muvatta'dan mı bahsediyor? Kuran ayetlerini inceleyip, bu soruların cevabını bulalım ve Kuran'ın dinin tek kaynağı olarak yeterli olup olmadığını yine Kuran'dan hareketle tespit edelim:

Biz bu kitabı sana, her şeyin açıklayıcısı, bir doğruya iletici, bir rahmet, Müslümanlara bir müjde olarak indirdik.

16-Nahl Suresi 89

Görüldüğü gibi ayette, Kuran'ın her şeyi açıkladığı, bizi doğruya ilettiği söylenmektedir. Kuran dinle ilgili her şeyi açıklıyorsa Buhari ve Müslim diye kaynaklara, ilmihal kitaplarına ne gerek var? Allah dinle ilgili her şeyi Kuran'da açıkladığını söylerken niye hâlâ Hanbeli, Şafi, Hanefi, Caferi, Maliki diye mezhepleri dini kimliğimizin bir parçası olarak kabul ediyoruz? Neden Allah Kuran'da bize Müslüman (İslam olan) diye isim takmışken Sünni, Şii, Hanefi, Şafi diye isimleri kullanıp, Allah'ın bize verdiği ismi yetersiz görüyoruz?

HÜKÜM YALNIZ ALLAH'INDIR

Hüküm yalnız Allah'ındır. O kendisinden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru olan din işte budur. Ama insanların çoğu bilmiyorlar.

12- Yusuf Suresi 40

26- Kendi hükmünde hiç kimseyi ortak kılmaz.

27- Rabbinin kitabından sana vahyedileni oku. O'nun kelimelerini değiştirecek hiçbir kudret yoktur.

18-Kehf Suresi 26,27

Hüküm Allah'tan başkasına bırakılırsa, dosdoğru dinden sapılmış olunur. Kuran'dan referans almadan hadislere dayandırılarak verilen hükümler Allah'ın hükmü değildir. Mezhepleri dine eşitlemek, Allah'ın hüküm koyucu yetkisini başkasına vermek demektir. Oysa Kuran ayetlerinden açık bir şekilde görüldüğü gibi Allah'ın dinin evrensel hükümleri konusunda hiçbir ortağı yoktur. Kişilerin şahsi hükümleri din olamaz. Kehf suresi 27. ayetten, Allah'ın hükmüne uymanın ancak Allah'ın vahyine uymakla yerine getirilebileceğini anlarız. Allah'ın kelimelerini değiştirebilecek kimse yoktur ama mezhepler nasih-mensuhla (25. bölümde bu konu işlenecek), uydurma hadislerle, mezhep görüşleriyle Allah'ın hükümlerini değiştirmeye yeltenmişlerdir. (Bunu, bu niyetle yapmamış olsalar da sonuç budur.) Allah'ın hükümleri Allah'ın vahyi olan Kuran'dadır. Hükmün yalnız Allah'ın olması (12-Yusuf Suresi 40) ve Allah'ın hükmüne kimsenin ortak kılınmaması (18-Kehf Suresi 26) için Allah'ın hükümlerinin hepsini içeren Kuran'ı, dinin tek kaynağı yapmak zorundayız. Eğer Allah'ın hükmünü içermeyen ve O'nun tarafından gönderilmemiş olan kitapları, dini hüküm kaynağı yapıyorsak (ister mezhep ilmihali, ister hadis kitabı olsun), Allah'ın kitabı Kuran'la çeliştiğimizi bilmeliyiz. Bu kitapların Buhari, Müslim, Ebu Davud gibi adlarla anılmaları ve mezheplerin Hanefi, Şafi, Caferi gibi adları, bu kitap ve mezheplerdeki aktarılanların (hükümlerin) sahiplerinin Allah değil, bu şahıslar olduklarını daha baştan adlarıyla ortaya koymaktadır.

Allah'a çağıran, yararlı işler yapan ve ben Müslümanlardanım diyen kimseden daha güzel söz söyleyen kim vardır?

41-Fussilet Suresi 33

Rabbinin sözü hem doğruluk, hem adalet bakımından tamamlanmıştır. O'nun sözlerini değiştirecek hiçbir kuvvet yoktur.

6-Enam Suresi 115

Allah'ın dini, Kuran'ın indirilmesinin bitişiyle Peygamberimiz hayattayken tamamlanmıştır. Kuran yazdırılmış, ezberlenmiş ve başı sonu belli bir kaynak olarak rehberimiz olmuştur. Peygamberimiz döneminde yazılması yasak olan hadisleri, sonradan toplayan kitaplar, Peygamberimiz'in vefatından birkaç yüzyıl sonra ortaya çıkmaya başlamıştır. Kuran ayetlerine göre Allah'ın sözleri değiştirilemez bir şekilde tamamken, her nedense insanlar bununla yetinmeyip yeni sözler aramışlardır. Bu zihniyete göre İmam Şafi'nin içtihatları, On İki İmam'ın fetvaları veya Hanefi imamların izahları ile din tamamlanabilir. Bu anlayıştaki kişilere göre din, daha evvel tamam değildir ki bu şahısların yorum, içtihat ve izahları dini tamamlamıştır. Ayrıca mezhepçi İslam'ın savunucuları, bununla da yetinmeyip, nasih-mensuh anlayışına dayalı izahları sonucunda, hadislerle Kuran ayetlerinin bazı hükümlerini bile iptal edip, yerine kendi izahlarını ve hadisleri koymuşlardır (Bakınız: 25. ve 26. bölümler). Böylece Allah'ın sözlerini değiştirebilecek hiç kimse olmadığıyla ilgili olan Kuran ayetleriyle çelişmişlerdir.

KURAN HER DETAYI İÇERİR

Allah size kitabı detaylandırılmış bir halde indirmişken Allah'ın dışında bir hakem mi arayayım?

6-Enam Suresi 114

Kuran -bazılarının zannettiği gibi- ana konulara değinerek, yan konular için bizi başka kitaplara, şeyhlere, ilmihallere ya da ünlü hadis kitaplarına havale etmemektedir. Kendisinin detaylandırılmış olduğunu söylemektedir. Eğer bir yasağı, ibadeti Kuran'da bulamazsak, bu; o yasağın, ibadetin dinimizin bir parçası olmadığı anlamına gelir. Örneğin ipek giymek veya midye, karides yemek ile ilgili Kuran'da bir ifade olmaması ipeğin giyilebileceğini, midye ve karidesin yenilebileceğini gösterir. Kuran'da bir fiilin yapılmamasına dair izah aramak gerekir, yapılması gerektiğine dair izaha ise gerek yoktur. Örneğin ipeğin giyilmesinin yasak olduğuna dair izahın

bulunamaması yeterlidir. Ayrıca ipek giyilebilir manasında bir ayete gerek yoktur. Bu basit mantığı şu ayetten de anlamaktayız.

Ey iman sahipleri, size açıklanınca hoşunuza gitmeyecek şeyleri sormayın. Kuran indirilirken onları sorarsanız size açıklanır. Allah onları affetti. Allah Bağışlayandır, Merhametlidir.

5-Maide Suresi 101

Allah kullarına güçlük çıkarmak istemediği için birçok konuda açıklama yapmamıştır. Eğer açıklama yapsaydı, o konularda da üzerimizde sorumluluk olacaktı. Allah birçok ayette dinin kolay olduğunu, insanlara güçlük çıkarmak istemediğini söylemektedir. Oysa hadisleri Kuran gibi dinin kaynağı olarak kabul edenler ve mezhepçiler, sanki unutulmuş gibi Allah'ın açıklama getirmediği konuları kendilerine göre açıklayarak ve bu açıklamaları da Peygamberimiz üzerinden kutsallaştırmaya çalışarak, din adına zorluklar üretmişlerdir. Dinin yasakladığı her şeyin yapılmaması gerekir ama din her zararlı fiili yasaklamak zorunda değildir, belirli alanlardaki seçimler insanların özgür iradelerine bırakılmıştır. Örneğin içinde beyaz şeker olan ürünler (pastalar, baklavalar, bisküviler, reçeller, vb.) hemen hemen her beslenme uzmanına göre zararlıdır ama bunların haram olduğunu söylemek mümkün değildir. Dinin açıkladığı hususları yerine getirmek bir sorumluluktur. Bu yüzden, dinde açıklanmayan hususların, Allah'ın bize verdiği özgürlük alanları olduğunu anlamalı ve acilen dine yapılan ilaveleri Kuran'ın fırçasıyla temizlemeliyiz. (Geniş bilgi için 39. bölümü okuyunuz.)

ALLAH UNUTMAZ

Rabbin asla unutkan değildir.

19-Meryem Suresi 64

Rabbimiz Allah, her şeyi bilir ve bu, bizim din adına tüm ihtiyaçlarımızı bildiği anlamına gelmektedir. Allah'ın açıklamadığı konular, haşa

unutkanlığından değil, bizi o konularda özgür bırakmak istemesinden kaynaklanır. Allah'ın açıklamadığı konuları açıklayarak dine yeni ilaveler, yeni detaylar getirenler yukarıdaki ayeti görmezlikten gelip, Allah'ın indirdiğinin kendilerince eksiğini mi kapatıyorlar? Örneğin Allah, kadının tek başına seyahat etmesiyle ilgili bir yasak getirmemişken, böyle bir yasak getirenler ne yapmak istediler? Niye Allah'ın kitabı Kuran'ın dışında kendi görüşlerini dine soktular? Bunların nedeni belki tartışılır ama Kuran'da olmayan izahların dinde de olmadığı, bu örnekte görüldüğü gibi kadınlara bu hususta bir yasak getirmenin dine ilave yapmak olduğu tartışılamaz.

Kendilerine okunmakta olan Kitab'ı sana indirmemiz onlara yetmiyor mu?

29-Ankebut Suresi 51

Ne yapıp edip, gerektiğinde ayetleri çekiştirip, içinde binlerce uydurma olan hadisleri ve dine ilave bunca yorumu/içtihadı uyduranların görüşlerini din diye yutturmak isteyenlere Kuran yetmiyor. Çünkü Kuran, kadını gelenekçilerin istediği gibi kısıtlamıyor, sanata ve heykele yasak getirmiyor, sarığın, sakalın ve cübbenin veya diğer Arap geleneklerinin dini bir yönü olduğunu söylemiyor. Bu yüzden, geleneksel inançlarını dinsel temellendirmeyle savunmak isteyen birçok kişi, Kuran'ın anlattığı gibi Müslüman olmaktansa Hanefi, Şafi ya da Şii olmayı tercih ediyor. Çünkü Kuran'da olmayan bu yasaklara, bu gelenek dinselleştirmeciliğine bu mezhepler geçit veriyor. Kişiler Kuran'ı açıp dini öğreneceklerine Kuran dışı pek çok kaynak ve söylemin etkisiyle kafalarında bir din oluşturup sonra bu dini Kuran'da arıyorlar; bu dini Kuran'da bulamayınca ise "Bak, Kuran eksikmiş" diyorlar!

EKSİKSİZ KİTAP

Allah, Kuran'ın gerekli detaylara sahip olduğunu söylerken, Kuran'ı daha çok ölülerin arkasından okunan bir kitap gibi kullanıp, Kuran'ın

manasından çok musikisine önem verenler, ne yazık ki bu ayetlerin manasını anlayamıyorlar. Kuran yerine ilmihal kitabını, mana yerine musikiyi, canlılar yerine ölüleri, Kuran'da anlatıldığı şekliyle İslam yerine mezheplerin İslamı'nı ön plana alanlar; Kuran'ı, manayı ve canlıları ön plana almadıkça, apaçık olan bu ayetlerin manalarını da anlamaları pek mümkün gözükmemektedir.

154- Size ne oluyor, nasıl hüküm veriyorsunuz?

155- Hiç mi öğüt almıyorsunuz?

156- Yoksa sizin apaçık olan bir deliliniz mi var?

157- Şayet doğru söylüyorsanız kitabınızı getirin.

37-Saffat Suresi 154-157

36- Neyiniz var? Nasıl hüküm veriyorsunuz?

37- Yoksa okuyup, ders almakta olduğunuz bir kitabınız mı var?

38- İçinde keyfinize uyanın sizin olduğu.

68-Kalem Suresi 36-37

Sen de aralarında, Allah'ın indirdiğiyle hükmet.

5-Maide Suresi 49

Ayetlerden, dini hükümlerin Allah tarafından indirilmiş olan Kitap'a dayanması gerektiğini görüyoruz. Allah'ın indirdiği Kitap'a dayanmayan hükümler, dinen temelsizdir. Eğer Peygamber'in olduğu iddia edilen bir söz veya davranış, Kuran'la çelişen veya Kuran'da olmayan bir hükme delil gösteriliyorsa; o hadis ya Peygamber'e iftiradır ya da Peygamber'in şahsi tercihi veya tarihin belli bir dönemiyle sınırlı -tarihsel- olan, dinen evrensel hüküm ifade etmeyen bir mesele dinselleştirilmiştir. Maide Suresi 49. ayetten anlaşıldığı üzere Peygamberimiz sadece Kuran'la hüküm vermiştir ve sonuç olarak Kuran'da tüm dini hükümler bulunmaktadır. Bir tek Kuran'ı dinin kaynağı olarak esas alırsak, başka bir kaynağa, otoriteye

ihtiyaç duymadan dinimizi doğru bir şekilde öğrenebiliriz. (Allah'la beraber Peygamberlerine itaat konusunu 27. bölümde ele alacağız.)

O yalnızca bir öğüt ve mübin (apaçık) bir Kuran'dır.

36-Yasin Suresi 69

Kuran'ın sıfatlarından biri olan mübin, "beyan" kökünden olup "apaçık, açıkça gösteren" manalarına gelmektedir. Aynı ifadeye 27-Neml 1, 28-Kasas 2, 26-Şuara 2 gibi ayetlerde de rastlarız. Kuran'ın apaçık olduğunu ifade eden bu ayetler, Kuran'ın tek başına anlaşılamaz olduğunu, ancak hadislerle veya mezhep imamlarıyla Kuran'ı anlayabileceğimizi söyleyenlere cevap vermektedir. 27-Neml Suresi 79. ayette ise Peygamberimiz'e "**Sen mübin gerçek üzerindesin**" denilmektedir. Peygamberimiz'in insanlığa tanıttığı dinin açıklayıcısı Kuran'dır. Bu yüzden Peygamberimiz'e izafe edilen ve dini hüküm ifade eden her şey, ancak Kuran'dan onay aldığı takdirde geçerlidir. Mübin olan Kuran, dini anlamamızda tek başına yeterlidir.

KURAN'A UYAN PEYGAMBERİMİZ'E DE UYMUŞ OLUR

De ki "Ben sizi ancak vahiy ile uyarıyorum."

21-Enbiya Suresi 45

Böylece seni, kendilerinden önce nice ümmetlerin gelip geçtiği bir ümmete, sana vahyettiklerimizi okuman için gönderdik.

13-Rad Suresi 30

Bu Kuran, bana, sizi ve ulaştığı kimseleri uyarmam için vahyolundu.

6-Enam Suresi 19

Onlara ayetlerimiz apaçık belgeler olarak okunduğunda bizimle karşılaşmayı ummayanlar derler ki: "Bundan başka bir Kuran getir veya bunu değiştir." De ki: "Benim onu kendiliğimden değiştirmem asla mümkün değildir. Ben sadece bana vahyedilene uyuyorum. Eğer Rabbime isyan edersem büyük günün azabından korkarım."

10-Yunus Suresi 15

Ayetlerde de görüldüğü gibi, Peygamberimiz'in açıkladığı ve uyduğu vahiy Kuran'dır. İnanmayanların reddettiği, değiştirilmesini istedikleri de yine Kuran'dır. Peygamberimiz'in vazifesi kendisine vahiy olarak gelen Kuran'ı insanlara tebliğ etmektir. Peygamber'e uymak; Kuran'a uymak, Kuran'ın sistemine göre inanmak, hareket etmek ve yaşamaktır. Peygamberimiz Kuran'da en çok "resul" kelimesiyle tanıtılır. "Resul" Türkçedeki "elçi" kelimesinin karşılığıdır ki Allah, bu kelimeyle, Peygamberimiz'in vazifesi olan İlahi mesajın insanlara iletilmesini vurgular. Ayetlerden gördüğümüz gibi bu mesaj Kuran'dır. Başka hiçbir kaynağa, hiçbir kitaba gönderme yapılmamaktadır. Kuran dışında başka uyulması gereken vahiyler, kaynaklar olsaydı Allah onları da belirtir, onlara da uymamızı isterdi. Oysa bugünkü manzaraya baktığımızda yüzlerce cilt hadis ve fıkıh kitabının dinin kaynağı sayıldığını görüyoruz. Böylece Kuran'ın, din konusundaki otoritesi ve kaynaklığı % 100 iken, Kuran, birçok kaynağın arasındaki bir kaynağa indirgenmiş ve dolayısıyla dinin kaynağının belirlenmesi hususunda içinden çıkılmaz bir batağa saplanılmıştır. Öyle ki Kuran'ın, oluşturulan bu yeni yapıda hacim olarak payı % 1'in bile altındadır. Gördüğümüz tüm bu ayetler, Kuran'ın değerini düşüren ve yalan sözler ("hadis" başlığı altında) atfetmek suretiyle Peygamberimiz'e iftira eden anlayışa karşı çıkar.

KURAN KARANLIKLARDAN AYDINLIĞA ÇIKARIR

4- Dosdoğru bir yol üzerindesin.

5- Aziz ve Rahim'in indirdiği üzerindesin.

36-Yasin Suresi 4,5

Bu bir kitaptır ki, Rabbinin izniyle insanları karanlıklardan nura (aydınlığa), O övgüye layık, Aziz olanın yoluna çıkarman için sana indirdik.

14-İbrahim Suresi 1

Bu kitap (Kuran) insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Allah'ın indirdiği (Kuran) üzerinde olan, dosdoğru yol üzerinde olur. Kuran'a uyanlar bu ayetler gibi birçok ayetten güç ve destek alırlar. Peki Fetava-i Hindiyelere uyanlar, Tirmizi, Muvatta, Buhari, Müslim gibi kitapları Kuran gibi dinin kaynağı olarak gösterenler, böylece Kuran'ın dindeki tekelini, bilerek veya bilmeyerek bozma girişiminde bulunanlar, güç ve desteklerini nereden almaktadırlar? Kuran, Peygamberimiz'in döneminde yazıldı ve ezberlendi. İçinde hiçbir çelişki ve mantığa aykırılık yoktur. Diğer hiçbir kaynak, Peygamber hayattayken yazılmamıştır. Üstelik ileride hadisleri ve mezhepleri inceleyen bölümlerde göreceğimiz gibi bu izahlar Kuran'la, kendi aralarında ve mantıkla çelişmektedirler. Kuran ile akılla çelişen birçok izahı ve çelişkiyi barındıran hadis kitapları arasında çok büyük farklar vardır. (4. bölümden 12. bölüme kadar bu kitapları inceleyip, bunların dinin kaynağı olmaya lâyık olmadıklarını göstereceğiz.)

YAHUDİLERDE VE HIRİSTİYANLARDA DA AYNI TİP DEJENERASYONLAR VAR

İçinde Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarındayken, nasıl oluyor da senin hakemliğine başvuruyorlar.

5-Maide Suresi 43

İncil bağlıları Allah'ın onda indirdiğiyle hükmetsinler. Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler sapkınların ta kendileridir.

5-Maide Suresi 47

Allah evvelki din sahiplerine de Peygamberleri aracılığıyla kitaplar ve sayfalar indirmiş ve bunlara uymalarını söylemiştir. Yahudiler -Kuran gibi- detaylı ve her şeyi açıklayan Tevrat'ı aldılar. Ancak Allah'ın sözleriyle yetinmediler. Bakara Suresi 67. ile 71. ayetler arasında gördüğümüz Yahudilerin detaysever yaklaşımları, Hz. Musa'nın vefatından sonra da devam etti. Bu tavırları sonucu Mişna ve Gemara denilen dini kaynaklar ürettiler. Kuran, Hıristiyanların Hz. İsa'yı ve din adamlarını Rabler edindiklerini söyler ve dine ilave olarak uydurdukları ruhbanlığa sonradan kendilerinin de uyamadıklarına dikkat çeker. Kuran'da tüm bu kıssalar bize öğüt almamız için açıklanmıştır. Oysa kendini dinde otorite ilan eden bazıları aynı hatalara düşmekten sakınacaklarına "Bu Hıristiyan ve Musevilere olmuş, bize olmaz" diyerek benzer hataları tekrarlamışlardır. Acaba bunların Kuran'dan bir delilleri var mı? Tabii ki yok. Zaten delil yerine sanı ile konuşmaya meraklı bu "otoriteler"in delile ihtiyacı yoktur. Çünkü kendilerini ve evvelki benzer "otoriteleri" zaten delil kabul etmektedirler. Bunlar kelle saymaya çok meraklıdır. Söz konusu kişilerin çoğu "Bu kadar insan böyle diyor, siz onlardan daha mı akıllısınız?" izahıyla geleneklere ve kelle sayısının çokluğuna güvenirler. Hıristiyanların çoğu "Hz. İsa Allah'ın oğlu" derken, Allah'ın oğlu olamayacağını, Hz. İsa'nın sadece Allah'ın sevgili bir kulu ve Peygamberi olduğunu söyleyen Hıristiyanlar da vardır. Peki, bu azınlık Hıristiyanlar mı, yoksa Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu iddia eden Katolik ve Ortodoks din adamlarını Rabler edinmiş bu çoğunluk mu haklıdır? Üstelik Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu iddia edenlerin sayısı, hadis kitaplarını dinde Kuran gibi otoriteleştirenlerden çok daha fazladır. Hıristiyan çoğunluk "Bakın ne kadar çok kişi Hz. İsa'yı Allah'ın oğlu olarak kabul ediyor. Bizim azizlerimiz, evliyalarımız çok fedakâr, çok büyük adamlarmış. Onlar böyle diyerek yanılıyor da, siz üç beş adam bizim

azizlerimizden, mürşitlerimizden, papazlarımızdan daha mı iyi biliyorsunuz?" deseler, eleştirdiğimiz anlayışı savunan ve çoğunluğun görüşünü yeterli bir delil kabul edenler nasıl bir cevap verebilir acaba? Eleştirdiğimiz yapıyı savunanların izah tarzıyla bunların tıpatıp aynı olması hiç de şaşırtıcı değildir. Çoğunluğa uymanın saptırmaya yol açabileceğini belirten Kuran ayetleri ve Hıristiyan çoğunluğun çizdiği bu manzara, umarız kelle sayıcıları ve Kurani delil yerine "evliya"ya güvenenler için yeterlidir. (Hz. Ömer'in, hadisleri "ümmetimin Mişna'sıdır" diyerek yakması konusunda 11. bölüme, Hıristiyan ve Musevilerle ilgili konular için 29. bölüme, kelle sayma meraklılarına cevap için 33. bölüme bakabilirsiniz.)

KURAN'IN AÇIK VE DETAYLI AÇIKLAMALARI

Andolsun ki size açıklayıcı/açık delil (beyyine) ayetler, sizden önce gelip geçenlerden örnekler ve korunup, sakınanlar için de bir öğüt indirdik.

24-Nur Suresi 34

... Ta ki ölen açık delil (beyyine) üzerine ölsün, yaşayan da açık delil (beyyine) üzerine yaşasın.

8-Enfal Suresi 42

Kuran'a göre insan, "beyyine" (açık delil) üzere olmalıdır. Yani geleneklerden hareketle, "Böyle gördük, biz de böyle yapıyoruz" mantığıyla yapılan uygulamalar, kelle sayımı ile gerçeği bulmalar Kuran'ın anlattığı İslam ile bağdaşmaz. Kuran'a göre, Kuran'ın kendisi "beyyine"dir (açık delildir). Bu yüzden ancak Kuran'ı dinin tek kaynağı yapanlar açık delile uymuş olurlar.

Bunları Kuran'da türlü türlü şekillerde (sarf) açıkladık ki öğüt alıp hatırlasınlar. Fakat bu sadece kaçışlarını artırıyor.

17-İsra Suresi 41

Andolsun bu Kuran'da her örnekten insanlar için türlü türlü açıklamalarda (sarrafna) bulunduk. İnsanların çoğu ise tanımamakta ayak diretmektedirler.

17-İsra Suresi 89

Bak iyice kavramaları için ayetleri nasıl türlü şekillerde açıklıyoruz (nusarriful).

6-Enam Suresi 65

Bilgiyle uzun uzadıya, etraflıca açıkladığımız (fassalna), inanan bir toplum için doğruya iletici ve rahmet olan bir kitabı onlara getirdik.

7-Araf Suresi 52

Bu bir kitaptır ki, Hakim ve her şeyden Haberdar olan, ayetlerini hüküm ifade edici (muhkem) kılmış ve sonra detaylandırıp (fussilet) açıklamıştır.

11-Hud Suresi 1

KURAN'IN AÇIKLAMADIKLARI DİN DIŞI ALANDIR

Yukarıdaki ayetlerden Kuran'ın detaylı, etraflıca, türlü türlü şekillerde dini konularda gerekli olan tüm açıklamaları yaptığını, bunu da Kuran'ın kendisinin söylediğini görüyoruz. "Kuran başka kitaplara gönderme yapar, Kuran ana kitaptır, detayları başka kitaplardan öğreniriz" demek; tüm bu ayetlere karşı çıkmak, bu ayetleri yok saymak demektir. Aynı şekilde "Kuran'dan dini anlayamayız" tipi izahlar da Kuran ile çelişir. Kuran'ın izahlarına göre iman edenler, dinlerini Kuran'dan öğrenirler. Kuran'ı incelediğimizde gerekli tüm detayların Kuran'da yer aldığını görürüz. Örneğin Kuran, zorda kalıp başka yiyecek bir şey bulamayanların; aşırıya gitmemek kaydıyla, normalde haram olan leş, kan, domuz

eti ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanları yiyebileceği gibi detayları bile içermektedir.

Hacla ilgili anlatılan bir hususta; başında hastalık olduğu için saçını kısaltanların ne yapması gerektiği de Kuran'da geçer. Anne, kız kardeş veya teyze ile evlenmenin haram olduğu da Kuran'da vardır. Sadece Peygamberimiz'e farz olan gece ibadeti de Kuran'da geçer. Rumların yakın zamanda savaşı kazanacakları tipinde ancak Peygamberimiz döneminde gözlenebilecek olaylara da Kuran değinir. Yukarıdaki örnekler ve daha birçok örnek, Kuran'ın tüm detayları verdiğinin delilidir. Kaç kişi Kuran'da haram edilen domuz, leş gibi yiyecekler dışında başka hiçbir helal gıda bulamayacak kadar zor durumda kalıp, bunları yemek zorunda kalacaktır? Hastalığı yüzünden saçını kısaltacak olan kişi sayısı binde bir bile değildir. Yani her bin kişiden birinin hayatında ancak bir kere rastlayabileceği bir detay bile Kuran'da vardır. Anne, kız kardeş veya teyze ile evlenmeye kalkmanın çirkin olduğu aşağı yukarı herkesin bildiği, on binde bir insanın bile kalkışmayacağı bir iğrençliktir. Kuran'da, "Zaten hiç kimse annesiyle evlenmeye kalkmaz" denmemiş, bu da açıklanmıştır.

Yahudilere Cumartesi yasağı gibi yasakların da koyulduğunu belirten Kuran, neden inananlarına tüm yasakları belirtmesin? Kuran'ın, saçını hastalıktan dolayı kısaltan adama yol gösterip de, kıyafet ve diğer hususlarda detaylı yasaklar varsa bunları kadınlara açıklamaması mümkün mü? Kuran'ın zorda kalana yukarıda belirttiğimiz izni açıklayıp da midye, karides diye bir yasak varsa bunu açıklamaması mümkün mü? Peygamber'e özel farz ibadetin açıklanıp da tüm Müslümanlara farz olan tüm ibadetlerin Kuran'da yer almaması mümkün mü?

Allah tarafından gönderilen bir Kitap'a sahip olmamıza rağmen onun din adına tüm bilgileri içermediğini iddia edenler var. Allah'tan gelenin, insanların yazacağı kitaplardaki açıklamalarla, tefsirlerle tamamlandığı hiç düşünülebilir mi? Eğer din adına Kuran'ın mevcut hacminden fazla bilgilere ihtiyacımız olsaydı, Allah, Kuran'ı 2-3 kat daha kalın yapabilirdi. Böylece bizi, yine başka kaynaklara muhtaç etmezdi. Kuran, eğer

dini açıklama hususunda yetersizse niye indirildi? Allah dinin sadece bir kısmını açıkladı da, diğer kısmı için başkalarına; kendilerinden Kuran'da hiç bahsedilmeyen insanlara mı muhtaç kaldık?

Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa ve deniz de arkasından yedi deniz daha katılarak kullanılsa; yine de Allah'ın kelimeleri tükenmez. Allah üstündür, bilgedir.

31-Lokman Suresi 27

KURAN'IN ANLAŞILMASI İÇİN TEFSİR, HADİS, İLMİHAL GİBİ KAYNAKLARA İHTİYAÇ VAR MI?

32- Kâfirler dediler ki "Kuran ona toptan, bir defada indirilseydi ya." Böyle yaptık ki, onunla senin kalbini dayanıklı kılalım. Onu (Kuran'ı) parça parça düzenleyip okuduk.

33- Onların sana getirdikleri hiçbir örnek yoktur ki, sana gerçeği ve en güzel yorumu (ahsena tefsir) getirmiş olmayalım.

25-Furkan Suresi 32,33

Görüldüğü gibi kâfirler hep Kuran ile uyarılmışlardır, bu yüzden kâfirler itirazlarını da hep Kuran'a karşı yapmışlardır. Gerekli tefsirler/yorumlar da yine Kuran'ın içindedir. "En güzel yorum" ifadesinin Arapçası "ahsena tefsir"dir ve "tefsir" kelimesinin Kuran'da geçtiği tek yer yukarıda alıntıladığımız ayettir. Böylece Allah, Kuran'ın tefsirinin (yorumunun, açıklamasının) en güzel şekilde yine Kuran'la yapılacağının dersini vermektedir. Oysa "Kuran tefsiri" diye satılan kitapların birçoğunda, Kuran'ın ifadeleriyle ve mantıkla çelişen birçok hadis geçmekte ve bunlar Kuran'ın ihtiva etmediği anlamları ve hükümleri dine ilave etmekte kullanılmaktadır. Kuran en güzel yorumu içerirken, ayrıca başka yorum kitapları (tefsir kitapları), Kuran-üstü bir konumda dinin kaynağı olamaz. Dinimiz tefsir kitapları olmadan da tastamamdır. Kuran'ı anlama çabasını ifade eden, Kuran'ın düşündürdüklerini açıklayan kitapların

yazılması ve okunması elbette mümkündür. Ama bu kitaplar, Kuran-üstü bir seviyede, onlarsız dinin tamamlanamayacağı kitaplar olarak değerlendirilemez. Daha evvel dikkat çektiğimiz "sarf" (türlü şekillerde açıklama), "fussilet" (detaylandırma) tipi kelimelerin Kuran için kullanılması; Kuran'ın hiçbir hadis kitabına, mezhep kitabına, tefsir kitabına ihtiyaç duymaksızın her detayı içerdiğini göstermektedir. Kuran üzerine düşünceleri ihtiva eden çeşitli tefsir kitapları elbette olabilir fakat sorun, "tefsir" adı altında, Kuran'da yer almayan hükümlerin dine ilave edilmesindedir.

1- Rahman

2- Kuran'ı öğretti.

55-Rahman Suresi 1,2

17- Şüphesiz onu toplamak ve okutmak Biz'e düşer.

18- O halde onu okuduğumuzda, sen de onun okunuşunu izle.

19- Sonra onu açıklamak da Biz'e düşer.

75-Kıyamet Suresi 17-19

Allah Kuran'ın öğretilmesini de, açıklanmasını da üzerine almıştır. Kuran, kendi kendini açıklar. Birçok konu, Kuran'da birden fazla yerde ele alınmıştır. Kuran'ın bir ayetinde anlaşılması gerekli konu tamamlanmadıysa, başka bir ayetin açıklamasıyla konu anlaşılır. Hadis, tefsir, ilmihal kitapları olmadan da Kuran yeterli ve eksiksizdir. Bu kitaplardan, bu kaynakların gerekliliğinden Kuran hiç bahsetmez. Ayetler, Kuran'ın kendisini açıkladığını ve kendi içinde en güzel yorumu (ahsena tefsir) barındırdığını söyler. Kuran'ın, kendini açıklamasına şu şekilde bir örnek verebiliriz: 1-Fatiha Suresi 4. ayet **"Din gününün sahibidir O"** şeklindedir. "Din günü"nün ne olduğunu anlamayan kişiler, Kuran boyunca ilgili ifadenin yer aldığı tüm ayetleri incelediklerinde bu sorunun cevabını bulacaklardır. Bu terimin 15-Hicr Suresi 35, 26-Şuara Suresi 82, 37-Saffat Suresi 20, 38-Sad Suresi 78 ve 83-Mutaffifin Suresi 11. ayet ve diğer geçişlerini inceleyenler; bu terimin, öldükten sonraki yeniden dirileceğimiz

günü ifade ettiğini anlarlar. Bu örnekte olduğu gibi din adına anlamamız gereken tüm bilgi Kuran'ın içindedir. Kuran kendi kendini açıklar. Kuran'da yer alan bir hususun, hemen anlaşılmaması gibi bir durumda, Allah'ın anlayışımızı bu konuda açmasını beklemek, Kuran'ı dikkatlice incelemeye devam etmek ve cevap bulma aceleciliğiyle, içinde uydurmaların dolu olduğu kaynaklara başvurmamak gerekir. Unutulmamalıdır ki esas olan doğru cevabı bulmaktır; yanlış cevabı benimsemektense cevabı bilmediğini bilmek daha iyidir.

PEYGAMBERİMİZ'İN ŞİKÂYETİ

Kuran'ı dinin merkezine koymalı ve Peygamberimiz'e uymanın, Kuran'a uymakla mümkün olacağını bilmeli; hem Peygamberimiz'i hem de dinimizi iftiralardan kurtarmalıyız. Peygamberimiz, Allah'ın huzurunda toplanıldığında ümmetinin bir bölümünden şöyle şikâyetçi olacaktır:

Ey Rabbim! Benim toplumum bu Kuran'ı devre dışı tuttular.

25-Furkan Suresi 30

Bu, Kuran'da geçen, ümmetinden Peygamberimiz'in yegâne şikâyetidir. Gerçekten de Peygamberimiz'e uyduğunu söyleyen birçok kişinin sergilediği manzara şudur: Kuran -sözde- el üstündedir, kutsaldır fakat aslında Kuran, hayata uygulanmayan, dini tek başına belirlemeyen bir kitap olmuştur ve yüzlerce dini kitaptan birine çevrilmiştir. Kişiler dinlerini ilmihal kitaplarından öğrenmekte, Kuran ise anlaşılmak için değil, sadece seslendirilmek için okunmakta ve böylece devre dışı tutulmaktadır.

Buraya kadarki tüm bu ayetler ve açıklamalar; Kuran'ın dinin tek kaynağı olduğunu, bizzat Kuran'ın kendisinin açıkladığını göstermiştir. İlerideki bölümlerde, Kuran'ın dinin biricik kaynağı olduğuna dair burada belirtmediğimiz delilleri de göstereceğiz. Ayrıca hadis kitaplarını, mezhepleri, tarikatları ve gelenekleri inceleyerek Kuran dışında dini kaynak kabul etmenin sonunun nasıl felaket olduğunu gözler önüne sereceğiz.

3. BÖLÜM

REFORM DEĞİL KURAN'A DÖNÜŞ

Etrafımızda İslam adına sergilenen tüm ilkellikler, çirkinlikler ve çelişkiler, kitlelere acilen, gerçek dinin anlatılmasının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu tip manzaralardan rahatsız olan ünlü düşünür Muhammed İkbal 1920'lerde şöyle diyordu: "Eğer biz İslam'ın bir üstün değerler sistemi olduğunu Müslüman olmayanlara anlatmak istiyorsak, onlara her şeyden önce bizim İslam'ı temsil etmediğimizi söylemek borcundayız." İkbal'den daha önceki yıllarda yaşayan diğer bir ünlü düşünür Muhammed Abduh aynı gerçeği kendi kelimeleriyle şöyle anlatıyordu: "İslam denince akla problemler, çıkmazlar ve çelişmeler geliyorsa, bunun sebebi İslam değil Müslümanlardır. Müslümanların bu asırda Kuran'dan başka imamları yoktur. Ezher'de okutulan ve benzeri kitaplar var olduğu müddetçe, bu ümmet ayağa kalkamaz. Ümmeti kaldıracak ruh, ilk dönemde hâkim olan Kuran ruhudur. Kuran dışında her şey, Kuran'ı bilmek ve yaşamak arasına konmuş engellerdir." Mehmet Akif Ersoy ise Kuran'a rağmen dini yozlaştıranların oluşturduğu manzarayı bakın nasıl tarif etmiştir: "Eğer İslam'dan maksat Kuran'sa, ortada İslam diye bir şey olmadığını söylemek durumundayız. Çünkü Kuran bugün göklere çekilmiş ve yeryüzündeki İslam'ın onunla ilgisi kalmamıştır." Arap asıllı Amerikalı Profesör İsmail Faruki aynı manaya gelen kendi tespitlerini şöyle ifade etmiştir: "İslam, ne bugünkü Müslümanların tavır ve yaşayışları,

ne İslam tarihinin şu veya bu dönemi, ne de İslam adına kaleme alınan şu veya bu kitabın anlattıklarıdır. İslam Kuran'dır."

BU HAREKET POPÜLİST BİR HAREKET DEĞİLDİR

Geniş halk kitlelerinden birçok İslam düşünürüne kadar pek çok kişi, bugün İslam adına sergilenenlerin düzeltilmesi gerektiğini düşünüp gerçek İslam'ın bunlar olmadığının anlatılmasını istemektedir. Bu hareket popülist bir hareket de değildir. Yani bu hareket, sadece geniş kitleler Müslüman olsun, insanlar İslam'ı daha çok sevsin diye ortaya çıkmamıştır. Bu hareket, bugün sergilenen manzaranın Allah'ın diniyle, Allah'ın dininin tek kaynağı Kuran'la çelişmesi yüzünden oluşmuştur. Amaç, insanların beğeneceği dinin değil, Allah'ın istediği dinin oluşturulmasıdır. Sonuçta Kuran'ın anlattığı din, insanların daha rahat yaşayabileceği, daha rahat uygulayabileceği, daha çok sevgi ve tolerans dolu bir yapıdadır. Bu yüzden de katı detaycı kurallardan sıkılan, ayrıca akla ve vicdana uygun bir dine özlem duyan birçok insanca kolayca benimsenebilmektedir.

Fakat ana gaye insanların beğenisi değildir; insanların beğenisi, ana gaye gerçekleşirken ortaya çıkan sonuçlardan birisidir. Amacı insanların beğenisi olan bir hareket, dini Allah'ın istediği gibi değil; şahsi, kültürel görüşler ve siyasal amaçlar çerçevesinde şekillendirir. Allah'a ait olmayıp sübjektif olan, yani insani olan hiçbir şey din olamaz.

HERKES MEZHEPSİZDİ

Peygamberimiz ve dört halife döneminde, Kuran dışında dini bir kaynak yoktu (11. bölüme bakınız). Mezhepler de olmadığı için insanlar mezheplere bağlı olmadan doğrudan Kuran'a bağlıydılar. Kuran'ın belirttiği şekilde dini yaşar, Kuran'ın serbest bıraktığı konularda kendi beğeni, örf ve alışkanlıklarına göre hareket ederlerdi. Kimse ben Sünniyim, Hanefiyim, Şafiyim, Şiiyim, Aleviyim, Caferiyim şeklinde görüş belirtmiyordu.

Onlar "Müslümanım" diyor, rehberlerini Kuran görüp, bununla yetiniyorlardı. Hatta Peygamberimiz'in dönemindeki en cahil bedeviler bile Kuran ayetlerinden anlayışlarına göre faydalanıyor ve Müslüman oluyorlardı. Bizim arzumuz da aynı o günlerde olduğu gibi Hanefi, Şii, Caferi, Sünni gibi etiketler kullanmadan, mezheplere bağlanmadan, ilave etikete gerek duymadan sadece Müslüman olmamız; değişmeyen, çelişkisiz, akla, mantığa uygun ve Allah'ın uymamızı istediği Kuran'a, diğer kaynaklara itibar etmeden tâbi olmamızdır. Böylece Müslümanların dine fatura edilen uydurmalardan ve bu paramparça tablodan kurtulmalarıdır. O dönemdeki gibi olmaktan, sadece Kuran'a uymayı, Kuran dışında başka bir dini kaynak tanımamayı, takısız Müslüman olmayı kastediyoruz. Yoksa Kuran'ın verdiği serbestliklerin, o döneme göre düzenlenmesi gerektiğini söylemek Kuran'ın dinine ilave yapmaktır. Kuran'ın hüküm getirmediği konuların Allah'ın bizi özgür bıraktığı konular olduğunu anlarsak, din diye bildiğimiz yanlışları düzeltebiliriz. Çünkü din anlayışımızdaki bozulmaların büyük kısmı, Kuran'ın bizi özgür bıraktığı konularda kısıtlamalar getirilmesi ile ortaya çıkmıştır (39. bölümü okuyunuz).

Tüm bunları gerçekleştirirken ilk önce Allah'ın bunu istediğini anlamamız lazımdır. Bunun için kitabın ikinci bölümünde Kuran'ın tek kaynak olduğunu açıklayan görüşlerin yeterli olacağına inanıyoruz. Kuran'ın yeterliliğine dair bu bölümde bahsetmediğimiz birçok ayeti, kitabın diğer bölümlerinde göstermemiz zaten yeterli olan bu ayetleri daha da pekiştirecektir. İlerleyen bölümlerde, kutsala fatura edilen, doğru ile yalanın birbirine karıştığı hadis kitaplarında, doğru ile yalanın bir daha ayırt edilmeleri mümkün olamayacak şekilde karıştıklarını göreceğiz. Eğer hadisler Kuran gibi dinin kaynağı olsalardı, bu, İslam'ın geriye dönüşü mümkün olmayan bir tarzda bozulduğu manasına gelecekti. Bu yüzden, hadislerin dinin kaynağı olamayacağını göstermek hem dinimizi, hem de Peygamberimiz'i iftiralardan kurtarmak anlamına gelmektedir. Dört halifenin, Peygamberimiz'in Kuran dışında nakledilen sözlerini yazdırmama ve hatta yaktırma konusundaki tavrını görünce (4,

10 ve 11. bölümleri okuyunuz) Kuran dışında dini kaynak aramamanın ve dinin sadece Kuran'dan öğrenilmesi gerektiği iddiasının haklılığını daha da iyi anlayacaksınız. Uydurulan din ile indirilen dini ayırt ederken kullandığımız yöntemimizdeki temel yaklaşımlarımızdan biri; indirilen dini (Kuran'ı) ve uydurulan dini inceleyerek ve kıyaslayarak, gerekli delilleri ortaya koymaktır. Allah'ın istediği gibi akıl işletilerek ve "beyyine" yani açık delil üzere olunarak, mevcut yapı değiştirilmelidir. Bunun aksi bir tutum, körü körüne taklit veya gelenekler ile arzu edilenin dinselleştirilmesi olur ki, bu da bizi karşı olduğumuz yapıyla aynı şekilde kaosa sürükler.

TARTIŞILMAZ KİŞİLERDEN DİNİ KURTARALIM

Din adına uydurulan şeyleri ortaya çıkarıp dini sadece Kuran'ın denetimine teslim ederken, tartışılmaz olduğu sanılan kişilerin hegemonyasından dini kurtarmak gerekir. Bu sağlanmadan Sünni ile Şii, Alevi ile Hanefi, Şafi ile Caferi kucaklaşamaz. Daha doğrusu herkes tartışılmaz gördüğü insanlardan dinini kurtarıp, tek tartışılmaz olarak Kuran'ı ilan edecektir ki; herkes Sünnilik, Alevilik, Şiilik, Hanefilik etiketlerinden kurtulup, etikete ihtiyaç duymayan Müslüman olabilsin. (Bu arada biz de Kuran'la belirli sünnete tabi olma hususunda "Sünni", Hz. Ali'yi sevme manasında "Şii" ve "Alevi" olarak kendimizi kabul etmekte bir sorun görmemekteyiz. Fakat bizim karşı olduğumuz, bu kavramların; sözlük anlamları değil, sosyolojik olarak kazandıkları anlam ile Kuran'a ilave ve çelişkilerle dolu olan mezhepsel öğretileridir.)

Ve derler ki: "Rabbimiz biz efendilerimize, büyüklerimize itaat ettik de böylece onlar bizi yoldan saptırdılar."

33-Ahzab Suresi 67

Yani Sünni olanlar Ebu Hanife'yi, Şafi'yi, Malik'i, Hanbel'i kutsallaştırıp, din kurucusu haline getirmekten kaçınmalılar, "Ebu Hanife 99

defa Allah'ı rüyasında görecek kadar büyük insandı" şeklinde hezeyanlardan kurtulmalılar. (Bu inanılmaz iddiayı Çağrı Yayınları'nın Fıkhı Ekber kitabı baskısında ve Ebu Hanife'yi öven bazı yazılarda görebilirsiniz. Bu arada dinde akılcılığı savunduğu için birçok mezhep kurucusu ve hadis kitabı yazarının şiddetle eleştirdiği Ebu Hanife'nin böyle bir şey iddia ettiğini hiç zannetmediğimizi de belirtmeliyiz.) Bu arada bu mezhep imamlarıyla beraber Buhari, Müslim, Tirmizi, Ebu Davud ve diğer hadis ve ilmihal kitapları gibi eserlerle Kuran'ın önünde oluşturulan kalabalığa son verilmelidir. Şiiler de "Bizim imamlarımız masumdur, onlar hiç hata yapmazlar" deyip, imamlarına, yüzde yüz güvenerek, Peygamberimiz'in ve Kuran'ın vasıflarını onlara veren iddialarından vazgeçmeliler; Kuran dışında dini kaynak, Peygamber dışında din önderi tanımamalıdırlar. Aleviler de kutsallaştırdıkları dedelerini değil, Kuran'ı dini kaynak olarak esas almalılar, Peygamber soyundan olmanın kimseye bir üstünlük sağlamadığını bilmelidirler. Kuran'da, Hz. İbrahim'in babasının ve Hz. Lut'un karısının inkârcı oldukları anlatılmaktadır. Peygamberler hayattayken bile yakınları kimi zaman kurtulamazken, Peygamberimiz'in bilmem kaç göbek öteden torununun torunlarının torunlarında üstünlük aramak ve bunu yaparken Kuran'ı, yani Allah'ın rehber, rahmet ve her şeyin açıklayıcısı olarak bize gönderdiği kitabı (16-Nahl Suresi 89) göz ardı etmek olacak şey değildir.

Her mezhebin güzel yaptığı bir şeyi de unutmayalım. Her mezhep diğerinin hatalarını, diğerinin eksiklerini çok iyi anlamaktadır. Sünniler, Şiilerin mezhep imamlarını "masum" ilan ederek körü körüne onlara tabi olmalarını çok mantıklı bir şekilde eleştirirler. Fakat sonra kendi imamlarını; Hanefi'yi, Şafi'yi, Malik'i, Hanbel'i tartışılmaz kıldıklarını, din diye Kuran yerine onlara tabi olduklarını unuturlar. Bir mezhebe göre bir farzı yerine getirenin, diğer mezheplere göre haram işlediği birçok husus ortaya çıkar ve "Sen Hanefi isen bu doğru, Şafi isen şu, Hanbeli isen öbürü doğru…" derler ve Allah'ın indirdiği din bir iken bir sürü farklı hüküm listeleri oluştururlar. (14. bölümdeki "mezhepler" ile ilgili

kısmı okuyunuz.) Şiilerin mezhep imamlarını yüceltmelerindeki hatayı çok iyi algılayan göz, ne yazık ki kendisi de aynen bir imam bulup ona tabi olmuştur ama aynı göz onu fark eder, kendini fark etmez. Ona "sapık" der, kendisine ise yegane kurtulacak olan fırka, mezhep diye bakar. Belli kişilere tabi oluyorsanız, sizin onlardan farkınız nedir? Çoğunuza göre kendi tabi olduğunuz kişi en üstün kişi, diğerleri ise sapıktır. Peki hangi kritere ve neye göre? Kriteriniz Kuran olsaydı, zaten Kuran dışında dini otorite, dini hüküm koyucu aramamanız gerekirdi. Sorun da zaten burada; Kuran'ı dinin tek kaynağı yapmadıkları için birbirlerini kınayıp, aynı hataları kendileri yapıyorlar.

DİNCİ VE DİNSİZ YOBAZLIK

Kuran, Yaratıcımız'ın din adına bizden istediklerinin, bize yolladığı mesajların tamamını içermektedir. Kuran zamanın değişimiyle oluşacak yeni durumlara da uygun olan Allah'ın vahyidir. Değişim kaçınılmazdır ama yeni oluşan şartlara cevap vermek Allah'ın kitabının mucizesidir. Bu mucizevi durum, İslam'ın reforma ihtiyaç hissetmemesini sağlar. Fakat iki grubun güçleri bu dine bağlıdır; dine karşı çıkan dinsizlik yobazlarının ve uydurulmuş dini bir türlü bırakmak istemeyen dinci yobazların. Dinci yobaz sıkı sıkıya uydurmalarına sarılırken, diğeri "İşte dininiz budur" diyerek prim yapmaya, içinden çıkılmaz sistemi gösterip insanları dinden uzaklaştırmaya çalışır. Dinci yobaz kendi dışındakileri "cehennemlik" ilan ederek uydurmalarına daha çok sarılır. Görüldüğü gibi bu iki zümrenin de sermayesi aynı ama sermayeyi kullanma şekilleri farklıdır. Bu yüzden Kuran'a giderek dinin düzenlenmesinden en çok bu iki grup rahatsızlık duyacaktır. Din düşmanı yobaz, dine saldıracak materyalleri elinden alındığı için bozulacaktır. Dinci yobaz ise artık kemikleşmiş bir geleneğe dönüşmüş yapısı elinden alındığı için kızacak ve aforoz etme, cehennemlik ilan etme mekanizmalarına sarılacaktır. Geleneksel din adına bu aforozları yapanların üniversitede kürsüsü olan profesörler,

tarikatlar ile hiziplerin başları ve geleneksel yapının sözde aydın yazarları olması bizi şaşırtmamalıdır. Kuran bize sosyolojik bir vaka olarak bir fikir ileri sürüldüğü zaman o fikre ilk önce "mevcut yapının elitleri"nin karşı çıkacağının dersini vermektedir. Bu yüzden, kürsüsünde yıllarca geleneksel dini savunanlar, tarikatını geleneksel yapı üzerine oluşturanlar; kendi otoriteleri sarsılacak, yıllarca emek verdikleri karizmaları depreme uğrayacak korkusuyla Kuran'da anlatılan şekliyle İslam'a ilk saldıranlar olacaklardır. Hz. İsa'yı öldürmeye kalkanların Yahudi din adamlarının önde gelenleri olduğu şeklindeki tarihsel dersi hatırlamamız, Kuran'ın İslam'ına karşı savaşanların "din adamı" vasfıyla ortaya çıkışlarına şaşırmamızı engelleyecektir. Dine, hiç kimse, din istismarcısının verdiği gibi zarar vermemektedir. Bunu Müslümanların çoğu, Hıristiyan engizisyonlarının insanları din dışı ilan etmelerinde, papazların günah çıkartmalarında çok iyi görür. Fakat aynı göz, kendi istismarcısının, kendisiyle azıcık zıt fikir beyan eden insanları cehennemlik ilan etmesinde ve adeta Kuran'a ilave yeni bir din oluşturmasında aynı hassasiyeti göstermez. Evet, Hıristiyan papazlar nasıl dini kendilerinin tekeline almak için insanlara zulmettilerse, aynı zulüm bizim dinimizde de yaşanmıştır. Falanca papazın veya azizin kerametleri, üstünlükleri, o yüzden onlara itaat edilmesinin gerekliliğiyle ilgili hikâyeler nasıl Hıristiyanlıkta anlatılmışsa; bizde de falanca şeyhlerin, imamların, evliyaların kerametleri, üstünlükleri, rüyalarında Allah'ı bile gördükleri anlatılmış ve bu yüzden onlara uyulması gerektiği iddia edilmiştir.

Bize düşen, kendi şahsi görüşlerini ve geleneklerini dine fatura ederek gerçekleştirilen yozlaştırmaya, Kuran'a giderek son vermektir. Böylelikle insanla çelişik hale getirilen din, insanla barıştırılacaktır. Çözüm yolu reform değil; Kuran'a uygunluğu ve dönüşü hayata geçirmek, uydurulan sahte kutsalları ve Kuran dışındaki tartışılmazları reddetmektir. Bu yaklaşımla mezhepleri birleştirme de amaçlanmamalıdır. Mezhepler üstü, uydurmalara dayanmayan Kuran, temel ve tek dini kaynak olarak ortaya konulmalıdır. Allah'ın dini olan İslam'da bozucu bir reform yapılmıştır

ve sırf "İslam" olan din Hanefilik, Şafilik gibi mezheplere dönüştürülerek, Allah'tan olan insani olanla karıştırılmıştır. Bugün yapılması gereken, Allah'ın dininde (Kuran'da) reform değil, olsa olsa uydurulan dinde reformdur; bu ise reform değil, öze dönüştür.

DİYANET SORUNU

Türkiye açısından olaya bakıldığında Sünni ağırlıkta olan Diyanet kurumunun Kuran'ın ışığında düzenlenmesi önemli bir sorundur. Ne yazıktır ki sorulara Kuran'a dayanarak değil Sünni fıkhına, mezheplerin İslam'ına dayanarak cevap veren Diyanet'e göre hurafe deyince akla türbelere bez bağlamak ya da türbelerde mum yakmak gibi şeyler geliyor. Dini konularda görüş sorulduğunda, gırtlağa kadar hurafelere boğulmuş kaynaklara gönderme yapan Diyanet'in, bu yaklaşımı, düzeltilmesi gerekli ciddi bir sorundur. Ayrıca imam hatip liseleri ve ilahiyat fakültelerinde Sünniliğin Hanefi kolunun hegemonyası ağırlıktadır. Bu mezhepçi anlayış ise kitlelerle Kuran'ın arasına mezhep duvarı örmektedir. İmam hatip liselerinde yetişen Sünni-Hanefi din görevlileriyle, mezhepsel anlayışın devamı sağlanmakta ve Sünni imamlarla en ücra köylere kadar Kuran'ın anlattığı şekliyle din yerine mezhepsel yorumlarla bezenmiş ilmihal kitaplarından "dini" bilgiler aktarılmaktadır. Diyanet'ten ilahiyatlardan imam hatiplere kadar kurumların büyük bir bölümü tek yanlı Hanefi mezhebinin öğretileriyle doludur. Bu yüzden, bu kurum ve kuruluşların değişikliğe uğrayarak yeniden yapılandırılmaları zorunludur. Yoksa daha uzun yıllar "hurafe" denildiğinde bez bağlanan, mum yakılan türbelerden başkasını anlamayan birçok kişi yetişecek. Ülkemizdeki ikinci büyük mezhep ise Aleviliktir. Cami ile aynı manaya gelen ve aynı kökten türeyen "cemevi" terimiyle bu mezhebin ibadet yeri bile değiştirilmiştir. Sünniler ile Aleviler arasında evlilikler yasaklanmakta, bu iki mezhebin taassubuyla birçok kişi birbirinin cenazesine bile gitmemektedir. Mezhep taassuplarının dini getirdiği nokta apaçık ortadadır. Irkçı

ayrılıktan daha tehlikeli bir fitneyi bağrında taşıyan bu ayrılığın kanaatimize göre tek ilacı; herkesin mezheplerini bırakıp, yalnız Kuran'ın etrafında toplanması, Kuran'ın helalini helal, haramını haram bilip; Kuran dışı her türlü otoriteyi reddetmeleridir. Yoksa ne Hanefi Alevi olur, ne de Alevi Hanefi. Tek çıkar yol, Allah'ın değişmemiş kaynağı olan ve ortak saygınlığa sahip tek kaynak olan Kuran'ın etrafında birleşmek; dedeler, şeyhler, imamlar yerine Kuran'ı otorite yapmaktır.

SÜNNİ MEZHEPLERE GÖRE ÖLDÜRÜLMESİ GEREKENLER

Diyanet İşleri Başkanlığına gelince, bu kurum dini konulardaki açıklamalarında yöntemini tutarlı bir şekilde belirlemelidir. Eğer Diyanet İşleri'ne göre Sünni mezheplerin ve hadis kitaplarının dinen takip edilmesi zorunluysa, bu, her konuda tutarlı bir şekilde ortaya konulmalıdır. Örneğin kadınlarla ilgili konularda; erkeğin tüm vücudu cerahat olsa ve kadının bu cerahati yalayarak temizlese de erkeğin hakkını ödeyemeyeceğini, kadının tek başına 90 km'den fazla seyahat etmesinin haram olduğunu, kadınla erkeğin el sıkışmasının ya da sıcaklığı geçmeden kadının kalktığı yere oturulamayacağını da Diyanet İşleri açıklamak zorundadır. (21 ve 22. bölümlerde kadınlar hakkındaki uydurmaları okuyacaksınız.) Yine Sünni mezheplere göre İslam dinini değiştiren kişilerin öldürülmeleri gerekir. "Mürtedin (dinden dönenin) katli vaciptir" ifadesi ile belirtilen bu hüküm, Müslüman ailede doğup, sonradan "kâfir" olan herkes için geçerlidir. Yani Türkiye'deki herhangi bir kişinin dinsiz olması halinde Sünni mezheplere göre öldürülmesi gerekir. Ayrıca Hanefi mezhebine göre namaz zorla kıldırılır, oruç zorla tutturulur. Namaz kılmayan dövülür ve kılmaya başlayana kadar hapsedilir. Diğer 3 Sünni mezhepte namaz kılmayı reddeden öldürülür. Ayrıca Sünni kaynaklara göre kişinin kâfir olması çok kolaydır. Örneğin "Kadın ile erkek el sıkışamaz", "Kadın tek başına 90 km den uzağa gidemez", "Kadın erkeğin cerahat kaplı

vücudunu yalayarak temizlese de erkeğin hakkını ödeyemez" gibi hükümlerin veya bunlarla ilgili hadislerin herhangi birinin saçma olduğunu söyleyen de Sünni mezheplere göre "kâfir" olur. Eğer bir Müslüman, bir alimi beğenmeyip ona "alimcik" derse, kitapları çok itibar görmüş bazı Ehli Sünnet din bilginlerine göre bu kişi kafirdir (Bakınız Ahmed Ziyaeddin Gümüşhanevi, Ehli Sünnet İtikadı). Yani Sünni olmayı İslam'ın bir şartı olarak gören bir kişi, bu görüşünde tutarlıysa, Türkiye'nin çok büyük bir kısmının dinden çıktığı için öldürülmesi gerktiğini de savunmak zorundadır! Dini anlamada yöntem çok önemlidir. Eğer Sünni mezhepler adına ortaya konan görüşleri savunuyorsanız, sırf Müslüman olmadığı için birçok kişinin öldürülmesini meşru gören terör örgütlerine nasıl kızarsınız? Bu örgütler, kendi terörlerini meşrulaştıracak birçok izahı Sünni kaynaklardan, hadis kitaplarından bulmaktadırlar. İnsanların ne kadar kolay kafir ilan edilebildiğini ve sonra öldürülmesine karar verilebildiğini şu olaydan anlayabiliriz:

"KABAK SEVMİYORUM" DİYENİN KELLESİ GİDER

Ebu Yusuf, Hanefi mezhebinin 3 kurucusundan biridir ve Ebu Hanife'den sonra ikinci en önemli kişisidir. Bir gün Ebu Yusuf "Peygamberimiz kabak severdi" der. Bu lafı söylediği ortamda bulunan bir kişi, bu lafın üstüne "Ben kabak sevmiyorum" der. Ebu Yusuf "Peygamber'in sünneti olan bir şeyi sevmeyen Peygamber'e karşı gelmiş olur, Peygamber'e karşı gelen Allah'a karşı gelmiş olur" der. Allah'a karşı gelen kâfirliğe dönmüş olacağı için Ebu Yusuf bu şahsın kellesinin kesilmesi için muşamba ve kılıç ister. "Kabak sevmiyorum" izahına tövbe eden adam kellesini zor kurtarır. Bu olay Hanefi mezhebini savunan kitaplarda, Ebu Yusuf'un dini konularda ne kadar titiz olduğuna delil olarak anlatılır (Bakınız Ahmed Ziyaeddin Gümüşhanevi, Ehli Sünnet İtikadı, s. 80).

Diyanet İşleri, eğer bir kurucusunun "Kabak sevmem" diyen kişinin öldürülmesini dinen gerekli gördüğü bir mezhebi doğru buluyorsa, kendi

içinde tutarlı kalarak, terör örgütlerini nasıl hatalı bulacaktır? Eğer dini anlamada yönteminiz, Hanefi mezhebi adına ortaya konan hükümleri dinin mutlak hükümleri olarak görmekse, o zaman tüm bu izahları savunmak zorundasınız. Bizim yöntemimiz belli; biz, din Kuran'a eşittir, Kuran dinin tek kaynağıdır diyoruz. O yüzden bu yöntemimize dayanarak Kuran'da geçmeyen ve Kuran'a aykırı olan Sünnilik adına ortaya konmuş tüm bu izahlara karşı çıkıyoruz. Sizin yönteminiz ne? Örneğin Hanefi mezhebine göre dinden dönenlerin -mürtedlerin- öldürülmesi gerektiğini de açıklamanız gerekmez mi? Yöntemsiz, keyfi yaklaşımlarla din anlaşılır mı? Dini yöntemsiz şekilde açıklamaya kalkmak kendi görüşünü, gelenekleri, siyasal çıkarları dinselleştirmek değil de nedir?

Diyanet İşleri'ndeki çalışanların çok büyük çoğunluğu -tahminimizce- teröre karşıdır. Fakat Sünniliğin kaynak kitaplarının, dinden dönenlerin veya namaz kılmayanların öldürülmesini gerektirdiği de gerçektir. İslam adına yapılan birçok şiddet eyleminde bu tip uydurmaların önemli bir rolü olmuştur. Siz ne kadar iyi niyetli olursanız olun, savunduğunuz sistemi objektif olarak değerlendirmek ve tutarlı bir şekilde ortaya koymak zorundasınız.

OSMANLI'DAN MİRAS KALAN MEZHEPÇİ ZİHNİYET

Osmanlı'da, İslamiyet ile uyumlu bir şekilde, birçok güzellikler ortaya konmuş; Allah'ı çok anan, İslam ahlakının güzelliklerini üzerinde taşıyan birçok kişi, bu imparatorluğun topraklarında, bu imparatorluğun sağladığı olanaklar sonucunda yetişmiştir. Fakat aynı ortamda mezhepçi anlayışın eksiklikleri ve yanlışları da kendini göstermiştir. Osmanlı padişahları Sünniliğin halifesiydiler ve Sünniliğin dört mezhebinden biri olan Hanefi mezhebindendiler. Bu tarihsel süreçte dinimiz, bu topraklarda, Sünni mezhepler ile eşitlendi. Bugün din adına ortaya konan kadına bakış açısından ibadetlere kadar her husus, Sünniliğin izahlarının etkisi altındadır. İşte tam da bu mezhepçi sistem üzerinde reform yapılması

gerekmektedir. Fakat yapılan bu reforma "dinde reform" denmez. Çünkü bu yaklaşım; dinin özüne, kaynağına (Kuran'a) döndürülmesi demektir. Allah'ın sisteminde reform (değiştirerek yeniden yapılandırma) düşünülemez. Çünkü Allah'ın sözlerini, Allah'ın hükümlerini insanlar değiştiremez. Sünni mezheplerin dinimizde yaptığı değişiklik (reform) ve bunun sonucu ortadadır. Yapmamız gereken; mezheplerin Kuran-dışı izahlarını reddetmek ve Kuran'a gidip dinle ilgili her konuyu Kuran'dan çıkarmak, böylece dinimizi Kuran'a göre yapılandırmaktır. Eğer biri bize, dini bir konuda bir çıkarım, bir hüküm söylerse "Bu izahını neye göre yapıyorsun?" diye sormalıyız. İzah eğer Kuran'a dayandırılmıyorsa, din adına bir şey ifade etmez. Bu izahları yapanlar ister şeyh olsun, ister müftü olsun; dini izahlar, ağzından çıktıkları kişinin makamına göre değil, Allah'ın kitabı Kuran'da dayanakları olmalarıyla geçerlilik kazanırlar.

Tüm bu felaketlerden kurtuluşun formülü çok basittir: Allah'ın kitabı Kuran'ı ele alıp, geri kalan her kaynağı bir kenara bırakmak. Dinin hem teorisini, hem pratiğini Kuran'a giderek öğrenmek. Kuran'da geçmeyen hususların dinle alakası olmadığını, Kuran'ın açıklamadığı konularda Allah'ın kendi tercihimizi belirleme hakkını bize verdiğini bilmek. "Müslüman" ismi dışında hiçbir isme gerek duymamak. Böylece tek din, tek kitap, tek isim etrafında birleşmek.

4. BÖLÜM

HADİSLERİN İNCELENMESİ

Kitabın ikinci bölümünde Kuran ayetlerinden hareketle Kuran'ın dini kaynak olarak yeterli olduğunu ve dini konularda Kuran'ın dışında başka bir kaynağa ihtiyaç olmadığını gördük. Bu bölümde hadislerin toplanışında kullanılan yöntemleri ve Peygamberimiz'in hadisleri yazdırmadığı gibi konuları irdeleyerek, neden Kuran dışında dinin ikinci bir kaynağı olamayacağını bir kez daha göreceğiz. Peygamberimiz'e iftira olarak nakledilen hadislerin Kuran'la, mantıkla ve kendi içlerindeki çelişkisini ise 6, 7 ve 8. bölümlerde görerek; sonuca bakıp, Kuran dışında başka kaynak aramanın felaketine şahitlik edeceğiz. "Sünnet" kavramını ise 16. bölümde ayrı bir başlıkta ele alacağız.

PEYGAMBERİMİZ'İN HADİSLERİN YAZILMASINI YASAKLAMASI

Hadisleri incelemeye Peygamberimiz'in dönemine giderek ve sonra yavaş yavaş kendi dönemimize gelerek başlayalım. Peygamberimiz'in hadis yazımına izin vermediğini, kendi sözlerinin yazımını yasakladığını hadisçiler bile kabul etmektedir. "En doğru" kabul edilen dokuz hadis kitabından ikisi olan Müslim'de ve Hanbeli mezhebinin kurucusu İbni Hanbel'in Müsned'inde şu hadis rivayet edilerek, Peygamberimiz'in, kendi sözlerinin yazımını yasakladığı kabul edilir. "Benden Kuran dışında hiçbir

şey yazmayın. Kim benden Kuran dışında bir şey yazmışsa imha etsin." (Müslim, Sahihi Müslim, Kitab-ı Zühd; Hanbel, Müsned, 3/12, 21, 33) Darimi'deki hadis ise şöyledir: "Sahabe Allah'ın elçisinden sözlerini yazmak için izin istediler. Ancak onlara izin verilmedi." (Darimi, es-Sünen) El Hatib'teki hadis şöyledir: "Biz hadis yazarken Hz. Peygamber yanımıza geldi ve 'Yazdığınız şey nedir?' dedi. 'Senden işittiğimiz hadisler' (sözler) dedik. Hz. Peygamber; 'Allah'ın kitabından başka kitap mı istiyorsunuz? Sizden evvelki milletler Allah'ın kitabı yanında başka kitaplar yazdıkları için yoldan çıktılar.' dedi" (El Hatib, Takyid) Tirmizi'den de bunu öğrenebiliriz: "Allah elçisinden sözlerini yazmak için izin istedik, bize izin vermedi." (Tirmizi, es-Sünen, K. İlm)

Hadisleri inceleyen kitaplarda olsun, hadislerin dinin kaynağı olduğunu iddia eden kitaplarda olsun, Peygamberimiz'in kendi sözlerinin yazımını yasakladığı aktarılır ve bunun hadislerle Kuran'ın karışmaması için olduğu söylenir. Oysa Ehli Sünnet mezheplerin yaklaşımını savunanlara göre hadislerden de aynı Kuran gibi dini hükümler çıkartılmalıdır. Yani hadisler de Kuran gibi dinin kaynağıdır. Peki dinin kaynaklarından biri de hadisler ise Peygamberimiz nasıl olur da hadis yazımını yasaklar; insanların dini eksik öğrenmelerini, kendi sözlerine yalan katılmasını, sözlerinin bir kısmının unutulmasını göze alır? Kuran'da kalemle yazı yazmaya dikkat çekilir; vasiyetin, borcun yazılması söylenir. Yazıya Kuran'da böylesi bir önem atfedilmişken eğer hadis kitaplarının aktardıkları da dinimizin ana kaynağıysa yazılmamalarına izin verilmemesi nasıl mümkün olur? Dikkat edin Peygamberimiz'in hadislerinin (sözlerinin) yazılmasını teşvik etmemiş olması bile ehli hadis anlayışı açısından sorunludur fakat aktarımlarda bundan çok daha fazlası, Peygamberimiz'in üstelik bunu yasakladığı ifade edilmektedir.

Eğer Peygamber dinin bir kaynağının kayda geçmiş olmasını engellemişse, dinin tam ve eksiksiz bir şekilde öğrenilmesini de engellemiş olmaz mı? İlerleyen sayfalarda göreceğimiz gibi birçok hadis uydurulmuştur. Eğer hadisler dinin kaynağı olsaydı, Peygamberimiz onları

yazdırır ve şu anda olduğu gibi hadislerin içine on binlerce yalan karışmasını önemli ölçüde önlemiş olurdu. Oysa Kuran ayetleri Kuran'ın din adına yeterli ve tek geçerli kaynak olduğunu söylemektedir. Bunu da en iyi anlayan şüphesiz Peygamberimiz Hz. Muhammed'dir. Görüldüğü gibi Peygamberimiz'in sünneti (davranış tarzı); hadislerin Kuran'a ilaveler yapan kitaplar olarak yazılması değil, hiç yazılmamasıdır. Peygamberimiz hadis yazdırmamakla kalmamış, üstelik bunu yasaklamıştır. Öngörü sahibi Peygamberimiz; insanların detaysever, Peygamberleri ilahlaştırıcı, mezheplere bölünmeye müsait karakterlerini bildiğinden, bunlara yol açacak fiillerden sakındırmıştır. Bugün gelinen nokta Peygamberimiz'in öngörüsünü bir kez daha takdir etmemizi gerektirmektedir.

HADİSLERİN SAYISAL ÇOKLUĞU

Ahmed Emin, hadis uydurmacılığının boyutlarını gösteren şu zekice tespiti yapar: "İlginçtir ki eğer hadisleri açıklayıcı bir şekilde ele alacak olsak piramit biçiminde olduklarını görürüz. Piramitin tepesi Allah'ın elçisinin dönemi olup aşağıya indikçe piramitin eni artmaktadır. Piramitin temeline vardığımızda Peygamber döneminden ne kadar geniş olduğunu fark ederiz. Hâlbuki makul olan tersidir. Çünkü Peygamber'in yanında olanlar hadisleri (Peygamber'in söylediklerini) en çok bilenlerdi. Sonra onların ölümüyle hadisleri bilenlerin sayısı azalacak ve bu şekilde üstteki piramit ters şekilde gelişecekti. Ama bizler Emevi dönemindeki hadislerin, bu dönemdekilerden daha kabarık olduğunu görüyoruz." (Ahmed Emin, Duhaul İslam) Bazı hadis bilginlerinin iddiasına göre iki milyon hadis vardır. "En doğru" hadis kitabının derleyicisi olarak gösterilen Buhari'nin kitabındaki hadisleri 600 bin hadis arasından, Müslim'in ise 300 bin hadis arasından seçtikleri söylenir. Ebu Davud'un kitabındaki hadisleri 500 bin hadisten, mezhep kurucusu olan Malik'in Muvatta'sını 100 bin hadisten, İbni Hanbel'in ise Müsned'ini 750 bin hadisin arasından seçtiği söylenir. Peygamberimiz'in aşağı yukarı 23 yıl

Peygamberlik yaptığını esas alır ve miladi takvime göre hesaplarsak, yaklaşık 23x365=8395 gün Peygamberlik yapmış olur. Toplam iki milyon hadis olduğu söylendiğinde, Peygamberimiz'in Peygamberlik yaptığı her gün başına 200'den fazla hadis düşer. Herhangi bir kişiye bir yıl önce en çok beraber vakit geçirdiği kişinin; babasının, çocuğunun, karısının veya kocasının hadislerini (sözlerini) ve yaptıklarını yazmasını söyleyelim. Aradan bir yıl geçmesine rağmen yazılan adetleri gördüğümüzde, Peygamberimiz'in vefatından iki yüzyıl sonra, gün başına iki yüz adet rivayet edilen sözlerin, toplam sayısından bile bunların içinde ne kadar çok yalan olduğunu anlayabiliriz. Tüm bu hadis kitabı yazarlarının tüm bu hadisleri ezbere bildikleri ve kendilerince en doğru gördükleri hadisleri seçtikleri söylenir. Hadisçilerin kaç hadis bildiklerini söyleyebilmeleri için tüm hadisleri bir yere yazıp saymaları gerekirdi, yoksa kimse ezbere 600 bin hadis bildiğini iddia edemez. Türkçe konuşan bir topluluğa kaç tane kelimeyle Türkçe konuştuklarını soralım, çoğu kimsenin tam cevap veremediğini görürüz. Sayı 600 bin gibi rakamlara tırmandığında insanın ezberindekini sayması ise imkansızlaşır.

HADİSLER DİNİN KAYNAĞI OLSAYDI DİNİMİZ EKSİK OLURDU

Müslim sahih olan, yani kesin doğru olduğu kanaatine vardığı her hadisi kitabına almadığını söyler (Müslim, 1. cilt). Müslim'in mantığına göre hadisler dinin kaynağıdır fakat kendisi her doğru bildiği hadisi kitabına almaz. Yani bu mantığa göre dinimiz eksiktir. Müslim'in atladığı bir hadisi, başka birinin atlamadığının garantisi olmadığına göre, geleneksel Ehli Sünnet yaklaşım, kendi kendini eksik ilan eden bu izahı kaynaklarında taşımaktadır. Hadisler dinin kaynağıdır diyen Buhari 600 bin hadis bilip 6000-7000 tanesini yani % 1'ini kitabına yazmıştır. Geriye kalan % 99'u ise bunlara ihtiyacımız olmadığına veya bunların güvenilir olmadıklarına kanaat getirip kitabına almamıştır. Nitekim Buhari,

kitabında, sırf kitap uzamasın diye kitabına almadığı sahih hadis sayısının kitabına aldıklarından çok olduğunu söylemiştir. Eğer hadisler dinin kaynağı olsalardı; biz tamamen Buhari'nin insafına ve seçme yeteneğine kalmış olacaktık. Eğer dinin eksiksiz olması için hadisler gerekli olsaydı; % 99'luk kesimde, gerekli olan hadislerin olmaması imkânsız olduğuna göre, hadisleri dinin kaynağı kabul eden zihniyeti dikkate alırsak, dinimiz geri dönülemeyecek ve düzeltilemeyecek şekilde eksik olacaktı. Buhari öldüğüne ve bize ulaştırmadığı, yazmadığı % 99'luk kesimi bildiğini iddia edebilecek kimse olmadığına göre, biz eksik bir dinin üyeleri olmuş olacaktık.

Buhari'nin 600.000 hadis bildiği iddiasını da ayrıca ele alalım ve bu iddianın ne kadar güvenilir olduğunu da irdeleyelim. Buhari'nin hayatında hiçbir iş yapmadığını, hiç uyumadığını ve her hadisin doğruluğunu, yani nakil zincirinin sağlamlığını anlamak için her hadise iki saat ayırdığını düşünelim. Sırf bu süre 130 yıldan fazladır. Oysa bazen sırf bir hadisin bir zincirinin bir halkasının sağlamlığının anlaşılması için günlerce seyahat edildiği iddiasını düşünürsek, Buhari'nin bildiği tüm hadislerin doğruluğunu test etmesi binlerce yıla bile sığmazdı. Kısacası Buhari'nin ve diğer hadisçilerin, yüz binlerce hadis bildikleri ve tüm bu hadislerin sağlamlığını test edip, içlerinden en sağlamlarını seçtikleri iddiası akıl dışıdır.

Kuran, başı sonu belli olan bir kaynaktır. Oysa "Bir tane duydum", "Bir tane de şu var…" diyerek, hadis nakilcileri hadisleri çoğaltmışlardır. Hadislerin içine çok uydurma girmesinin en büyük sebeplerinden biri, hadislerin başı ve sonu belirsiz bir kaynak oluşudur. Allah'a şükür ki Allah bizi Kuran dışında başka kaynağa muhtaç kılmadı. Biz de Allah'ın bu lütfu sayesinde eksiksiz, tastamam bir dinin üyeleriyiz. Farkında olarak veya olmayarak, bizi eksik, belirsiz ve çelişkili bir dine mensupmuşuz gibi gösterenlerin; Peygamberimiz'e göndermeler yaparak meşrulaştırmaya çalıştıkları ve Kuran'ın önüne koydukları bu uydurmalarla dolu

hadisleri Kuran'ın önünden kaldıralım ki, çelişkisiz ve tastamam dinimizin biricik kaynağı olan Kuran bizi aydınlatsın.

YAZILMASI YASAKLANAN HADİSLER NASIL KİTAPLARA DÖNÜŞTÜ?

Peygamberimiz'in hadis yazımını yasaklama yönündeki tavrı, Peygamberimiz'in vefatından sonra dört halife tarafından da; yani Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali tarafından da devam ettirildi. Dört halifenin hadis yazma girişimlerini nasıl engellediklerini, yazılan hadisleri nasıl yaktıklarını kitabımızın 11. bölümünde ayrıntılarıyla göreceğiz. Peygamberimiz döneminde olan olaylara şahitlik edenlerin bunları anlatması, Peygamberimiz ile sohbet edenlerin bu sohbetlerdeki konuşmaları birbirlerine aktarmaları gayet doğal ve sıradan bir olay gibi görülebilir. Oysa sahabelerin, Peygamberimiz'den bir şey duyduğunu iddia edene şahitlerini sormaları ve tüm bu sohbetlerin yazımını yasaklamaları; Peygamberimiz'deki basiretin, kendisinden sonra da devam ettirildiğini, ileri görüş ile hadislerin dini nasıl dejenere edebileceğini ve yüzeysel bir bakışla doğal olarak algılanabilecek bir davranışın aslında ileride nasıl bir felakete yol açacağını tahmin ettiklerini gösterir. Dört halife, doğruluğunu kendilerinin bildikleri birçok Peygamber sözünün yazımına Peygamberimiz'in vefatından hemen sonra bu sözler zihinlerde henüz tazeyken dahi izin vermediler. İzin verildiğini iddia eden olursa "Hani, bu dönemde yazılı olan kitap(lar) nerede?" diye sorun, hiçbir şey gösteremediklerini göreceksiniz.

Harevi şöyle der: "Ne sahabe (Peygamber'i görenler) ne de tabiun (Peygamber'i görmeyen ama sahabe görenler) hadisleri yazıyorlardı. Ama söz olarak aktarıyorlardı. Basit yazılı birkaç metnin dışında bunun bir istisnası yoktur. İlmin kaybolup, ulemanın ölüp gitmesinden korkulunca Ömer bin Abdülaziz, Ebu Bekr el Hazm'a bir mektupla hadisleri araştırıp, yazmasını emretti." Yeni halife Yezid bin Abdülmelik ise Ömer bin

Abdülaziz ölünce Ebu Bekr el Hazm'ı ve onunla çalışanları bu görevden aldı. Sonra gelen Halife Hişam, ez Zuhri hadislerini ilk toplayan kişi olarak kabul edilir. Mahmud Ebu Reyye tüm bu gelişmeleri ayrıntılarıyla anlatırken baskı ortamına da değinir: "Hadislerin toplanmasıyla emrolunan tabiun bunu ancak baskı altında kabul etmişlerdir. Zira yaşanan tarz ve sahabenin hadisleri toplamaması, onları böyle bir şeye girişme hususunda oldukça sıkıntıya sokuyordu. Ez Zuhri'nin şu sözü nakledilmiştir: Biz hadisi yazmaktan hoşlanmıyorduk. Ne var ki o yöneticiler bizi buna zorladılar." (Mahmut Ebu Reyye, Muhammedi Sünnetin Aydınlatılması)

Oysa geleneksel Ehli Sünnet görüşü benimseyen hadisçiler, Emevi dönemini bile düzenli bir tasnif dönemi olarak kabul etmezler. Bu dönemde, var olan yazmalarda hadis, fıkıh, şiir, haber gibi farklı farklı konular, doğruluk derecesi irdelenmeden karışık bir şekilde yazılmıştır. Gazali (Peygamber'den sonraki ikinci kuşağın) hadis yazımını kötü gördüğünü ve kendileri gibi sonrakilerin de ancak hadisleri ezberlemelerini söylediklerini nakleder. (Gazali, İhyayı Ulumiddin, 1. cilt) Hadislerin ayrı ayrı ele alınıp, bu konuda müstakil eserlerin verilmesi ilk olarak Abbasiler dönemindedir. Hicri ikinci asrın sonlarında elimize geçen bu tarzdaki tek çalışma Maliki mezhebinin kurucusu Malik'in Muvatta'sıdır. (İbni Ferhun, ed Dibae el Muzehheb kitabında; Malik'in Muvatta'da on bine yakın hadis topladığını, bu hadisleri gözden geçirip her sene içinden ayıkladığını, sonunda çok az kaldığını, biraz daha yaşasa hepsini atabileceğini anlatır.) Hemen ardından Hanbeli mezhebinin kurucusu İbni Hanbel'in Müsned'i gelir. Hicri 241 yılında vefat eden Hanbel'in kitabına da Muvatta'ya da "sahih" ve "zayıf "ayrımları yapılmadan (hadisler doğru olma ihtimaline göre kategorileştirilmeden), o günlerdeki rivayet selinin içinde sürüklenen her şeyin, ciddi bir ayrım yapılmaksızın girdiğini görüyoruz.

Hicri üçüncü yüzyılda yaşayan Buhari'den önce hadisleri doğruluk derecelerine göre ayırma çabası dahi olmamıştır. "Sahih" ve "zayıf" şeklinde hadisleri ayırma çabası Buhari ile başlar. Hadisler incelendiğinde, bu çabanın gerekli sonucu vermediği anlaşılır. Meşhur altı tane

hadis kitabının -kütübü sitte- yazarlarından Buhari hicri 256'da, Müslim 261'de, Tirmizi 279'da, Ebu Davud 275'de, Nesai 303 yılında, İbni Mace 273'de vefat etmişlerdir. Şiilerin hadis kitapları ise farklıdır ve Sünniler de Şiiler de birbirlerinin hadis kitaplarını geçerli kabul etmezler. Şiilerin hadis kitaplarının oluşumu daha da ileri tarihlere denk gelir. Meşhur Şii hadisçilerinden Kafi hicri 329'da, Babeveyh 381'de, Muhammed Hasan Tusi 460'da vefat etmiştir.

Örneğin Osmanlı padişahı 2. Mahmut'un söylediği iddia edilen bir söz, hiçbir tarih kitabında kaydedilmemiş olsaydı ve sırf kulaktan kulağa iletilme yoluyla günümüze gelseydi, bu söze ne kadar güvenebilirdik? Üstelik bu sözün, sadece bir kişiden, o bir kişinin başka birinden, onun da birinden... şeklinde 2. Mahmut'a kadar tek bir zincirle bize ulaştırıldığı söylenseydi, bu söze kim inanırdı? Oysa 1839'da vefat eden 2. Mahmut'tan günümüze kadar geçen süre, Peygamberimiz'in vefatıyla meşhur kütübü sitte hadis kitapları arasında geçen süreden çok daha azdır. Kimi meşhur hadis kitaplarının yazıldığı zaman ile Peygamberimiz'in vefatı arasında geçen süre ise bu sürenin iki katından da fazladır. 5. bölümde göreceğimiz birçok sebepten dolayı en meşhur hadisçiler kitaplarını derlediklerinde, on binlerce hadis ayıklanamayacak şekilde uydurulmuş bulunuyordu. Bu hadis kitaplarının Kuran, mantık ve diğer hadislerle çelişen birçok hadisi içermeleri ve hem yöntemleri, hem naklettikleri hadislerle kendi aralarında da çelişmeleri, Kuran dışında başka kaynak aramanın felaketini gözler önüne sermektedir. Daha evvel bahsettiğimiz piramit, bu kitaplar yazıya geçtiğinde uydurmalar ile genişlemişti.

SAHABENİN HATASIZLIĞI İDDİASININ HADİS NAKLİNDEKİ ZARARLARI

"Sahabe" ifadesi; Peygamberimiz ile hiç konuşmasa bile Müslüman olarak -uzaktan dahi olsa- Peygamberimiz'i gören herkes için kullanılmaktadır. Buhari'nin yaptığı bu tanım genel kabul görmüştür. Meşhur

hadis kitaplarında, "cerh ve tadil" adı altında hadis nakleden kişilerin doğru sözlülüğünün, hafızasının, inancının sorgulandığı ifade edilir. Oysa Hicri 3. asra kadar "ben şundan, şu bundan, bu ondan duydu" diye yapılan nakillerdeki, aradaki tüm "bu, şu ve o"ların binlercesinin dürüstlüğü, hafızası ve diğer özelliklerinin sınanmasına kimsenin ömrü yetmez. Ebu Şame bu hususta şöyle der: "Hadis nakledenler hakkındaki görüşler o kadar farklılık kazanmıştır ki, tek bir nakilci bazılarına göre müminlerin emiri, bazılarına göre ise insanların en yalancısı olarak nitelenebilmiştir." Örneğin İkrime, Buhari ve meşhur birçok hadisçiye göre çok itibarlı bir nakilci iken, Müslim'e göre yalancıdır. Bunun örnekleri çoktur. Fakat örnekler içinde kanaatimizce en ilginç olanı geleneksel anlayışın en meşhur hadis kitabının yazarı Buhari'nin, en yaygın mezhebin başı Ebu Hanife'yi "gayri-sika" yani "güvenilmez" ilan edip, ondan tek bir hadis dahi nakletmemesidir. En ünlü hadisçiye göre en ünlü mezhebin kurucusu güvenilmezdir fakat geleneksel taklitçi zihniyete göre bunlar "en güvenilir, en mübarek" iki kişidir. Cerh ve tadildeki, yani hadis nakledenlerin güvenilirliği hakkındaki tartışmalarda çelişkili izahlar en az hadislerdeki çelişkiler kadar çoktur. Bunların çoğunun gereksiz ve sıkıcı olmasından dolayı daha fazla detaya girmiyoruz.

Tüm bu hadisler, önce nakil zincirlerinin sonunda sahabeye atfedilir, daha sonra Peygamberimiz'den duyulduğu ifade edilir. Sahabelerden sonraki kişiler, bir sonuç alınamasa dahi, hiç olmazsa tartışma konusu olmuşlardır. Oysa sahabe isimleri geçince, sahabeden duyulan söz, sahabe olduğu söylenen kişinin kim olduğuna bakılmadan doğru kabul edilir. Kuran'ın hiçbir yerinde Peygamberimiz'i her görene güvenileceğine dair bir izah yoktur. Bilakis Peygamberimiz'in etrafındaki "Müslümanım" diyenlerin bir kısmı Kuran'da eleştirilir. Münafıkların (ikiyüzlülerin), Müslümanların arasına girdiği de Kuran'da belirtilir. 9-Tevbe Suresi 101. ayette; Peygamberimiz'in dönemindeki ikiyüzlülerin hepsini Peygamberimiz'in bile bilmediği söylenir. Peki, Peygamber'in bile bilmediği ikiyüzlüleri (münafıkları) hadis imamları nasıl bilmişlerdir? Hadis naklettikleri kişilerin bu

bahsedilen münafıklardan biri olmadığını nasıl iddia edeceklerdir? Yoksa Kuran'da, Peygamberimiz'in hayattayken bilemediği söylenilen kişileri, bu mezhep imamları, bu kişiler öldükten 200 yıl sonra mı bilebiliyorlar? Peygamberimiz'in vefatından sonra sahabelerin bir kısmının diğerleriyle savaşı, birbirlerini kafirlikle ithamları da her sahabe olduğunu söyleyene güvenilemeyeceğini gösterir. Oysa sahabeyi tartışmasız doğru kabul eden zihniyet, sahabeyle aralarındaki zincirlerde birçok yanlış ve birbirleriyle çelişkili değerlendirme yaptıkları gibi, sahabeyi toptan doğru kabul edip de hata yapmışlardır. G.H.A. Juynboll'un dikkat çektiği gibi, eğer tüm sahabenin güvenilir olduğu iddiasının yanlışlığı kanıtlanırsa, bütün hadis mantığı çökecektir. 12. bölümde bazı hadis uydurucularını incelerken, bu konuyu detaylı bir şekilde irdeleyeceğiz.

MANA İLE HADİS NAKLİNİN GETİRDİKLERİ

Hadis nakil sürecinde hadislerin; hem metin, hem nakil zincirleriyle ezberlenip, yüzlerce yıllık süreçte dağ, tepe ve çöl arasında, kulaktan kulağa seyahat ettiğini unutmayalım. Daha evvel saydığımız hadislerin kasıtlı uydurulma sebeplerini, hadis nakil zinciri olmayan hadislere nakil zincirlerinin uydurulduğunu yok saysaydık, tüm hadis zincirlerinin doğru, tüm hadis nakilcilerinin iyi niyetli olduğunu varsaysaydık bile hadisler güvenilir olamazdı.

Hadisler konusunda yeterli bilgiye sahip olmayan halktan büyük bir kesim, hadislerin Peygamberimiz'in ağzından çıktığı şekilde kelimesi kelimesine bize ulaştırıldığını zannederler. Hadislerin içinde doğruyla yalanın karışmış olması bir yana, hadislerin Peygamberimiz'in ağzından çıktığı şekliyle bize ulaştırıldığını hadisçiler bile iddia etmez. Buhari başta olmak üzere birçok hadisçi, hadisin manasının korunmasının yeterli olduğunu, asıl metnin ezberlenmesinin şart olmadığını ifade etmişlerdir. Bu ise hadislerin içine birçok kimsenin kendi görüşünü sokması, tam anlayamadığı halde anlayamadığını anlamayanların, hadis metnini

bozup manayı da bozmaları gibi sonuçlar doğurmuştur. Her nakilci, hadisin metnini akılda tutabilecek güçte bir hafızaya sahip olmadığından aklında kaldığı şekliyle hadisleri nakletmiş, bu da dilden dile anlam kaymalarına sebebiyet vermiştir. Tüm bu sakıncalara rağmen Buhari ile en büyük iki Ehli Sünnet mezhep olan Hanefi ve Şafi mezheplerinin başları Ebu Hanife ve Şafi de mana ile rivayeti yeterli görmüşlerdir.

Peygamberimiz'in en geniş topluluğa konuştuğu anın Veda Hutbesi olduğunu ve burada yüz binden fazla kişinin bulunduğunu hadisçiler kabul eder. Yüz binden fazla kişinin şahit olduğu iddia edilen bu hutbenin ayrı ayrı metinlerde, nasıl farklı olduğunu görmemiz, mana ile hadis naklinin ve hadis uydurmacılığının, en sağlam hadis olması beklenen veda hutbesinde bile nasıl tahrifat yaptığını gösterir.

Hadisin başını sonunu duymamak da önemli mana kaymaları yapabilecek bir unsurdur. Ebu Hureyre'nin "Uğursuzluk üç şeyde olur; ev, kadın ve at" diye Peygamber'e hadis atfettiğini duyan Hz. Ayşe: "Allah'a yemin ederim ki Allah'ın elçisi bunu asla söylememiştir. O ancak şunu söylemiştir. Cahiliye ehli şöyle derlerdi: Uğursuzluk şu üç şeyde olur; ev, kadın ve at." Görüldüğü gibi Hz. Ayşe'ye atfedilen ve Ebu Hureyre'ye yapılan bu itiraz; "mana ile hadis nakli mümkündür" deyip başını, sonunu, durum ve şartları nakletmeden yapılan hadis rivayetlerinin yol açtığı felaketlere bir örnektir.

Saydığımız tüm bu koşullardan dolayı, hadisçilerin benzer ölçülerle hadis toplayanları bile birçok hadiste ihtilaf etmişlerdir. Buhari'nin birçok hadisi Müslim'e göre yanlış, Müslim'in birçok hadisi de Buhari'ye göre yanlıştır. Hele dört mezhebin kurucuları Ebu Hanife, Şafi, Malik ve Hanbel'in hadisleri değerlendirmelerinde "sahih, zayıf, hasen" tipinde kategorik ayrımlar da yoktur. Dört mezhebin imamları, kendi akıllarına yatan hadislerle, "kütübü sitte"yi (altı meşhur hadis kitabı) yazan hadis imamlarının ölçülerine uymaksızın, mezheplerini kurmuşlardır. Bunlardan en büyük mezhebin kurucusu Ebu Hanife; "hadis bilgisinin zayıflığı ve hadisi de bir kenara bırakıp kendi görüşünü (reyi) ön plana çıkarması" yüzünden, başta Buhari olmak üzere hadis imamlarınca şiddetle eleştirilmiş ve sözüne güvenilmez bir kişi olarak ilan edilmiştir.

HADİS NAKİL ZİNCİRLERİ

Sahabelerin hatasız ilan edilerek, hepsinin doğru sözlü olduklarının peşinen kabul edildiğini gördük. Hadis kitapları yazılmaya başlandığında ne bir sahabe, ne de sahabeyi gören (tabiun) bir kimse yaşıyordu. Peygamberimiz'in vefatından hadis kitaplarının yazımına kadar 6-7 nesil geçmişti ve bu hadisleri nakleden meşhur hadis kitapları, bunları 6-7 kişinin birbirine söylediği iddia edilen zincirlerle nakletmişlerdir. Bu yöntem Buhari ile sistemli bir şekilde başladı. Buhari'nin hicri 200'lü yıllarda yaşadığı düşünülürse, Buhari'den önce olmayan bir metoda göre hadislerin nakil zincirlerinin akılda tutulmuş olması, ilerde konulacak bu ölçünün baştan gözetilmiş olması hiç de ikna edici değildir. Hadis nakillerini aynı şekilde eleştiren Kasım Ahmed, "Hadis ve İslam" kitabında şu iki zinciri örnek gösterir:

Peygamberimiz
Ömer İbni Hattab
İbni Vakkas
İbni İbrahim et Taimi
Yahya İbni Said el Ensari
Sufyan
Abdullah İbni Zübeyir
Buhari

Peygamberimiz
Ayşe
Urvan İbni Zübeyir
İbni Shiab
Ukail
El Baith
Yahya İbni Bukheir
Buhari

Söz konusu hadisler nakledildiğinde, Peygamberimiz'den sonraki halkadan sonrakinden sonraki bile vefat etmişti. Yani hadisçilerin hadis nakleden şahısların doğru sözlü olup olmadıklarını tetkik edecekleri şahıslar ölüydü. Bu yüzden hatalı bir şekilde, tüm sahabeyi doğru sözlü bile kabul etseniz, sahabeden sonraki nesillerin önemli bir kısmı da hadis kitapları yazıldığında vefat ettiği için doğru sözlü olup olmadıklarının kontrolü imkânsızdır. Bu yüzden hadis yazarlarının "cerh ve tadil ilmi" dedikleri uğraş, mezardakilere uygulanamayacağına göre, tamamen neticesiz bir uğraştır.

Yaşayan kimselerin dahi doğru sözlü olup olmadıklarını kısa görüşmelerle anlamanın ne kadar zor olduğunu hepimiz biliriz. Hadis kitaplarının yazıldığı yıllarda Müslümanlar çok geniş bir coğrafyaya dağılmış bulunuyorlardı; üstelik hadis kitaplarının çoğunun yazarı Peygamberimiz'in yaşadığı bölgenin (Mekke ve Medine) dışında bu kitapları yazdılar. Hadis nakil zincirlerinin yaşayan halkalarının tamamına deve üstünde ulaşmak mümkün olmadığı gibi ulaşılanların doğru sözlü olduğunun anlaşılması da mümkün değildir. Kısa bir ziyaretle bir insanın doğru sözlü olup olmadığı nasıl anlaşılacaktır? Din gibi kesinlik gerektiren bir yapı, nasıl böyle sübjektif ölçülere dayandırılabilir?

Görüldüğü gibi mezhepçi yaklaşımın hadis imamı adeta bir süpermendir. Öyle bir süpermendir ki; yüz binlerce hadisi hem de nakledenleriyle ezbere bilir. Bunlar arasından en doğruyu bizim için bulur. Hadis zincirinde hiç görmediği, kendileri daha doğduğunda ölmüş olanlar vardır ama olsun, hadis imamı onlardan da kimin yalancı kimin doğru sözlü olduğunu belirleyebilir. Emrinde helikopteri olan bir kişinin bile ziyaret etmekle bitiremeyeceği kişileri, aynı hadis imamı, deve üstünde ziyaret eder. Üstelik bir ziyaretle doğru sözlüyü yalancıdan ayırt eder. Bunlar, hadis imamlarının bu kitapları yazmak için sahip oldukları iddia edilen özellikleridir. Bir de manevi üstünlük hikâyeleri vardır ama inanılmaz abartılarla dolu bu anlatılara burada girmeyeceğiz…

BU FİKİRLERİ İLK BİZ SÖYLEMİYORUZ

Hadisçiler "Ben şundan duydum, şu bundan, bu ondan, o başkasından duydu" şeklinde oluşan zincirlerden, içindeki herkesin doğru sözlü olduğuna kanaat getirilen zincire sahip olan hadisleri, metnine bakmaksızın sahih (doğru) kabul eder. Bu tip hadisler genelde "ahad hadisler, ahad haberler" olarak isimlendirilir. Buhari ve Müslim diye adlandırılan, en doğru hadis kitapları olduğu iddia edilen hadis kitapları ve diğer meşhur hadis kitapları, hep "ahad hadisler"den oluşmaktadır.

Geleneksel yaklaşımı benimseyen birçok kişi, uydurmalarla dolu görüşlerini kabul ettirmek için aforoz silahına sarılırlar; Buhari ve Müslim'deki tek bir hadisi bile inkâr edenin "kâfir" olacağını ilan ederler. Oysa Buhari ve Müslim birbirlerinin birçok hadisini reddetmişlerdir. Mezhepçilere göre onlar birbirlerine itiraz ederse, "alimlerin ihtilafı rahmet olduğu" için iyi olur; biz itiraz edersek "kâfir" oluruz. Şiiler ile Ehli Sünnet birbirlerinin hadis kitaplarını kabul etmezler. Mutezile'nin ve Haricilerin hadislerin yazılmasına ve dini kaynak ilan edilmelerine itirazlarından, hadislerin zan olduğunu söyleyen kelamcılardan, Murcie fırkasından gelen tepkilerin hadislerin savunulduğu kitaplarda geçmesi gibi olaylardan; Kuran merkezli bir İslam anlayışını savunup, hadislerin dinin kaynağı olamayacağını söyleyenlere "Bunu ilk siz mi akıl ettiniz? Niye bugüne kadar kimse bunları söylememiş?" diye soranlar habersizdirler. Hadisler ilk çıktıklarından beri dinin kaynağı olamayacaklarına dair itiraza uğramışlardır. Fakat merkezi otoritenin baskı ve dayatmasıyla karşı fikirler susturulmuştur. Bu fikirleri ne ilk biz söyledik, ne de bu fikirler yeni türedi. Yalnız Kuran'ı dinin kaynağı kabul eden İslam anlayışı, sonradan azınlığa düşmüş bir anlayış olsa da baştan beri var olan İslam anlayışıdır. Bilakis hadis kitapları sonradan türemiş ve dini kaynak muamelesi görmeye başlamışlardır.

Kuran merkezli, mezhepçi bağlılıkları dışlayan bir İslam anlayışını eleştirenlerin birçoğunun; hadislerin mana ile naklinden bahsedilen nakil

zincirleriyle ilgili sorunlara, hadislerin yazım yasağından hadisçilerin birbirlerine itirazlarına, İslam tarihindeki bazı grupların hadislere karşı çıkmalarına kadar birçok konuyu bilmediğini gözlemliyoruz. Bilmelerine rağmen mezhep taassubu ile bunları görmezden gelenlerin olduğu da tabii ki ayrı bir gerçektir. Allah'a şükür ki Allah bizi bu yalanlarla dolu, karmaşık, içinden çıkılamayacak durumda olan ciltlerle hadis ve ilmihal kitaplarına muhtaç etmedi ve her açıdan yeterli olan Kuran'ı indirdi.

ESBABI NUZUL HADİSLERİ

Kuran'daki ayetlerin iniş sebeplerini anlatan hadislere "esbabı nuzul" hadisleri denir. 3. bölümde gördüğümüz gibi Kuran yeterli, detaylı, açık ve din adına her hükmü kapsayan kitabımızdır. Kuran hiçbir hadise gerek duymaz, bu yüzden Kuran'ın indiriliş sebebiyle ilgili "esbabı nuzul" başlığı altındaki hadislere de ihtiyaç yoktur. Kuran kendi kendini açıklamaktadır. Bir konuyu öğrenmek istediğimizde Kuran'ın o konuyla ilgili tüm ayetlerini bir arada değerlendirip, o konuyu öğrenmemiz gerekir. İçinde on binlerce yalan olan hadislerle Kuran'ı şartlanmış şekilde değerlendirmeye kalkmak; Kuran'ın berraklığını ve saflığını yalanla ve gereksiz olanla karıştırmak demektir. Kuran'ın sesini net olarak duymak için diğer frekanslardan gelen sesleri susturarak kulağımızı yalnızca Kuran'a çevirmek zorundayız.

Onların sana verdiği her örneğe karşı biz sana gerçeği ve en güzel yorumu (ahsena tefsir) veririz.

25-Furkan Suresi 33

Allah en güzel yorumu kendisinin verdiğini söylemektedir. Kuran'da "yorum" diye çevirdiğimiz kelimenin Arapça orijinali "tefsir"dir. Günümüzde "esbabı nuzul" (Kuran ayetlerinin iniş sebebi) hadisleri diye anılan hadisler, hep "tefsir" isimli kitapların malzemesi yapılmışlardır. Oysa Allah, "tefsir"in en güzelini (ahsena tefsir) bizzat kendisinin verdiğini

söylemektedir; Allah'ın dini, insanların yazdığı tefsir kitapları olmaksızın tastamamdır.

Üstelik kanaatimize göre, esbabı nuzul hadisleri içinde diğer hadislerde olduğundan çok daha yüksek oranda yalan bulunmaktadır. Kimi ünlü tefsir kitabı yazarları, sahih ve zayıf ayrımı dahi yapmaksızın, İsrailiyat (eski Musevi hikayeleri) olduğu açıkça belli olan birçok hadisi kitaplarına doldurmuşlardır. Aynı ayetin iniş sebebinin; "bir kavle göre şöyledir, diğer kavle göre böyledir, bir başka kavle göreyse..." şeklinde birbiriyle alakasız hikâyelerle aynı kitaplarda anlatılması, bu sahadaki uydurmaların çokluğunu göstermektedir. Bu konuda uydurmaların çokluğu o kadar açıktır ki; kendisi de hadisçi ve Ehli Sünnet'in dört büyük mezhebinden birinin imamı olan İbni Hanbel bile: "Esbabı nuzul konusunda tek bir doğru hadis yoktur" demiştir.

En önemli sorunların başında akılların mezheplere ipoteklenmesi gelmektedir. Mezheplerdeki uydurmaların ve akıl dışı izahların çokluğunu hatırladığımızda, bunun yol açtığı sorunun büyüklüğü ortaya çıkar. Mezhepçi yaklaşımla Kuran tefsiri yapanlar; Kuran'ı mezheplerinin doğrultusunda açıklamaya çalışmış ve Kuran'ın metni ile ilgili alakasız açıklamalar getirmişlerdir. Aynı ayetin iniş sebebini birçok farklı biçimde anlatan esbabı nüzul hadisleri; mezhepçi tefsircilerin, Kuran'ı mezheplerine ve şahsi fikirlerine uydurmaları için engin bir malzeme oluştururlar. Zaten bu esbabı nüzul hadislerinin birçoğu; mezheplerin oluşumundan sonraki hadis yazımı döneminde, Kuran'ı kendi şahsi ve mezhepsel fikirlerine uydurmak isteyenler tarafından uydurulmuştur.

Elmalılı Hamdi Yazır'ın tefsirinin giriş bölümünde Elmalılı'nın resmi otoriteyle yaptığı bir antlaşma vardır. Bu antlaşmanın 5. maddesinde tefsirin Ehli Sünnet fikrine ve Hanefi mezhebine uygun hazırlanacağı kabul edilir. Prof. Dr. Mehmet Aydın'ın ifadesine göre "ideolojik tefsir", bizim daha çok kullandığımız ifadeye göre "mezhepçi tefsir" anlayışı, Elmalılı'nın daha ilk sayfalarında ortaya çıkmaktadır. (Kanaatimize göre birçok kavramın incelenmesi gibi hususlarda bu tefsirde çok

değerli anlatımların olduğunu da belirtmeliyiz.) Bilgisi ne kadar geniş olursa olsun, zihinlerini Allah'ın onay vermediği insani bir ürün olan bir mezhebe, mutlak gerçekmiş gibi ipotek edenlerin yapacağı tefsir ne kadar isabetli olmuş olabilir? Hadisleri Kuran gibi dinin kaynağı kabul edenlerin, Kuran'ı Kuran dışı uydurma kutsallarla açıklama çabaları, Kuran'ı Kuran'la alakasız bir noktaya getirmekten başka bir işe yaramamıştır. Bu uydurma kutsalların adı ister mezhep imamı olsun, ister şeyh olsun, ister hadis olsun, ister esbabı nüzul olsun...

SALMAN RÜŞDİ'NİN "ŞEYTAN AYETLERİ" KİTABI ASLINDA ŞEYTAN HADİSLERİDİR

Kuran'ı "esbabı nuzul" hadisleriyle açıklamaya kalkmanın İslam dünyasının başına açtığı dertlerden biri, din düşmanı kişilerin bu uydurmaları din gibi gösterip dinimize saldırmaları olmuştur. Örneğin Salman Rüşdi'nin kitabının temeli bu tip hadislere dayanır. Bu uydurma hadislere göre; bir gün Peygamberimiz Kuran okurken, şeytan Peygamberimiz'in bedeninin içine nüfuz edip, Peygamberimiz'in ağzından Lat, Menat, Uzza putlarını övmüş ve onların şefaatlarının umulduğunu söylemiştir. ("Garanik" kıssası olarak bilinen bu olay, Ehli Sünnet açısından muteber birçok hadis kaynağında aktarılır.)

Bu uydurmayı gerçek gibi aktaran kaynaklara göre, sonradan Peygamberimiz bunları kendisinin değil, şeytanın söylediğini açıklamıştır. Birçok Müslümanın Salman Rüşdi'ye küfürler ettiğine, Humeyni'nin Rüşdi'nin öldürülmesine fetva vermesine ve Rüşdi'nin "Şeytan Ayetleri" kitabının ülkelerarası diplomatik krize yol açtığına şahit olduk. Fakat hiç kimse kalkıp da bu uydurma hadisleri, gerçekmiş gibi kitaplarında kullanmış olanları kınamadı. Bu hadisleri savunan hadisçilere "âlim" etiketi yapıştırılmıştır bir kere. Yani bu hadisleri din adına savunursanız "âlim" olur el üstünde tutulursunuz, Salman Rüşdi gibi aynı hadisleri dinsizlik adına kullanırsanız ise... Biz, dine mal edilen uydurmaları dinden atmazsak;

bunları malzeme yapan İlhan Arsel'e, Turan Dursun'a, Salman Rüşdi'ye, Server Tanilli'ye ne kadar kızabiliriz? Din adına çarpık bir sistemi ortaya çıkaranlar ve muhafaza edenler, din düşmanlarının türemesinde ve söz konusu çarpıklıkları malzeme yapmasında günahsız kalabilirler mi?

İşte Peygamberimiz'in içine bir ara şeytan girdiğini söyleyen bu hadislerin yanında, Allah'ın bu olay üzerine 22-Hac Suresi 52. ayeti ve sonrasını vahyettiği söylenir. Elbette ayetlerden böyle bir olay anlaşılmamaktadır. Ama esbabı nüzulü hadislerle anlamaya kalkanların saplanacağı bataklığa bu uydurma bir örnektir. Ne yazık ki bu bataklığın örneği çoktur.

PİYASADAKİ KURAN TEFSİRLERİ

Kuran tefsiri diye piyasada satılan birçok kitabın "esbabı nuzul" hikâyeleriyle doldurulduğunu görüyoruz. Diğer yandan bu hikâyelerle, Kuran ayetleri sanki belli bir olay için inmiş; bölgesel, sınırlı bir zaman dilimine hitap ediyormuş gibi bir hava da oluşturulmaktadır. Bu da Kuran'ın evrenselliğini ve her döneme hitap eden yönünü gölgeleyen bir yaklaşımdır. Kuran'ın izahları bir zaman dilimine ve tek bir hikâyeye indirgenemez. Kuran'ın "tüm âlemlere bir hatırlatma" olduğunu söyleyen 81-Tekvir Suresi 27. ayeti ve Kuran'ın "tüm insanların doğruya iletilmesi için" indirildiğini söyleyen 2-Bakara Suresi 185. ayeti bu anlayışı yalanlar. Allah istediği zaman Kuran ayetlerinin iniş sebebini yine Kuran'da anlatmıştır. Örneğin "Sana soruyorlar, de ki" şeklindeki ayetlerde, sorulara karşılık olarak Kuran'ın ayetlerinin indiği yine Kuran'da bellidir. Allah'ın açıklamadıkları bizim için gereksiz olanlardır; din adına gerekli olan her şey Kuran'dadır.

Kuran'ı yetersiz görenler ne yazık ki uydurmalara müracaat etmiş ve Kuran'ın berrak sesinin kötü frekanslarla karışmasına sebep olunmuştur. Kuran, Dünya'nın geoit şeklinden ceninin anne rahmindeki oluşumundan

denizlerin altındaki suların karışmamasına kadar birçok konudaki izahlarıyla, 1400 yıl öncesinden, günümüz biliminin son asırda fark ettiği birtakım gerçekleri en güzel şekilde anlatarak mucizelerini sergiler. Kuran'ın tefsirini hadislerden hareketle yapmaya kalkanlar ise İbni Kesir'in Bakara Suresi'nin 29. ayetinin ve Kalem Suresi'nin 1. ayetinin tefsirinde, aşağıdaki mantık dışı açıklamasında olduğu gibi komik durumlara düşmüşlerdir:

"Allah, yarattıklarını yaratmak isteyince ince sudan buhar meydana getirdi. Buhar suyun üzerinden yükseldi ve bu yükselen şeye yükseklik manasında gök dedi. Sonra suyu katılaştırdı ve ondan bir tek yer meydana getirdi, sonra bu yerleri parçaladı ve onları iki günde; pazar ve pazartesi günü yedi yer haline getirdi. Yeri balığın üzerinde yarattı ki balık Allah Teala'nın Kalem Suresi'nde: **'Nun ve Kaleme andolsun ki…'** diye söz konusu edilen Nun balığıdır. Balık sudadır. Su ise kayalığın üzerindedir. Kayalık ise hiçbir bitki bitirmeyen büyük bir taşın üzerindedir. Taş ise bir meleğin sırtındadır, melekte bir kayanın üzerindedir, kaya rüzgârdır. İşte Hz. Lokman'ın 'Ne gök vardı, ne yeryüzü, balık hareket etti ve kımıldadı, yeryüzü sarsıldı ve üzerine dağlar çekilerek durduruldu. Bunun için dağlar yeryüzünün üzerine oturtulmuştur' diye bahsettiği kaya budur."

İbni Kesir, Kuran Tefsiri

Kuran'ın dışındaki kaynakların dindeki otoritesini reddetmeden, dünyanın balığın üzerinde durduğunu iddia eden görüşlerden kurtulmak mümkün değildir. Aynı tablodan rahatsız olan Mehmet Akif Ersoy bakın şiirleriyle bu durumu nasıl yeriyor:

Hani vaiz diye geçinen maskara şeyler var ya
Der ki bir tanesi peş-tahtayı yumruklayarak:
Dinle, dünya neyin üstünde duruyor hey avanak!
Yerin altında öküz var, onun altında balık;
Onun altında da bir zorlu deniz var kayalık,

Öteden Kürd atılır: Doğru mu dersin be hoca?
Ne demek doğru mu dersin? Gidi cahil amuca!
Sözlerim basma değil yazma kitaptan tekmil
Kim inanmazsa kızıl kâfir olur böylece bil.

(Safahat)

Başka bir şiirinde Mehmet Akif maskara diye nitelendirdiği tipe şöyle çatar:

Nebiye atf ile binlerce herze uydurdun.
Yıktın da din-i mübini yeni bir din kurdun.

Mehmet Akif bu din adamı tipini yererken hiçbir zaman ümitsiz değildir. Aşağıdaki mısralarda ise uydurmalara karşı çözümünü şöyle dile getirir:

Doğrudan doğruya Kuran'dan alarak ilhamı.
Asrın idrakine söyletmeliyiz İslam'ı.

KURAN'DAN SONRA HANGİ HADİSE İMAN EDİYORLAR?

Bu alt başlığımız 7-Araf Suresi'nin 185. ayetinde geçmektedir. Ayetin Türkçe çevirilerinde "hadis" kelimesinin yerine "söz" denildiğine de şahit olabilirsiniz. Bu çeviri de tabii ki doğrudur çünkü Arapça "hadis" kelimesi Türkçe "söz" kelimesinin karşılığıdır. Bu ayette ve diğer ayetlerde "hadis" kelimesinin kullanımı ve Kuran'a eş kaynaklar olarak uydurulan sözlere "hadis" denmesi, Kuran'ın bir mucizesidir. Kuran, dinimizin temel bir sorunu olacak, Peygamber'e atfedilecek, dinin tek kaynağını yüzlerce kitaba çıkaracak hadislere mucizevi bir tarzda işaret etmiştir. Peygamberimiz'e birçok yalanı atfedenler; "agval=sözler", "ahbar=haberler", "hikam=hikmetler" veya başka bir Arapça kelimeyi Peygamberimiz'in sözlerini belirtmek için kullanabilirlerdi. Her hususta çelişen hadisçilerin bu sözlere oy birliğiyle

"hadis" deyip, Kuran'ın bu ayetlerinin işaretine girmeleri, Kuran'ın sayısız mucizelerinden biridir:

Bu Kuran uydurulacak bir hadis (söz) değildir. Aksine o önündekini tasdikleyici, her şeyi detaylandıncıdır. İnanan bir topluluk için kılavuz ve rahmettir.

12-Yusuf Suresi 111

Allah, Kuran'ın "uydurulan bir hadis olmadığı"nı söylediği bu ayette, kitabın detaylandırıldığı gibi mezhepçi yaklaşımda bir türlü anlaşılamamış olan bir gerçeği de vurgular. Oysa mezhepçiler, Kuran'ın detaylı olduğunu görmezlikten gelip hadisleri, gelenekleri, şahsi görüşlerini Kuran'ın detayları yetersizmiş gibi dine sokmuşlardır. Bunda ise hadisler başroldedir. Oysa aynı ayet, Kuran'ın "uydurulmuş bir hadis olmadığı"nı söyleyerek, anlamaya niyeti olana mucizesini sergiler.

Şimdi sen bu hadise (söze) inanmazlarsa, belki de arkalarından kendini eritircesine üzüleceksin.

18-Kehf Suresi 6

Ayetten, Peygamberimiz'in, insanlar inanmıyor diye üzüldüğü yegâne hadisin (sözün) Kuran olduğunu anlıyoruz. Peygamberimiz Kuran dışında bir hadise kimseyi davet etmemiştir. Hiç kimsenin kendi hadislerini yazmasını da söylememiştir. Eğer Peygamberimiz'in kendi hadisleri de dinin kaynağı olsaydı, Peygamberimiz onları da yazdırırdı, insanlar o hadislere inanmadığı için de kendisini eritircesine üzülürdü. Peygamberimiz'in uğrunda mücadele verdiği tek hadis Kuran'dır. Kuran'ın hadis kelimesiyle belirtip, uymamızı istediği tek hadis de Kuran'dır. Kuran kendisi dışında uymamız gereken hiçbir hadise işaret etmez. Eğer Peygamberimiz'in hadisleri (sözleri) de Kuran dışında dinin bir kaynağı olsalardı, Kuran bunu birçok ayetle belirtirdi. Bu konuda tek bir ayet olmaması ve "hadis" kelimesinin Kuran'da, yukarıda görüldüğü şekliyle kullanımı, günümüzdeki "hadis kavramı"nın sonradan uydurulduğunun açık bir delilidir.

İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir ki onları sana gerçek olarak okuyoruz. Hal böyleyken Allah'tan ve ayetlerinden sonra hangi hadise inanıyorlar?

45-Casiye Suresi 6

Allah ayette böyle sormaktadır. Mezhepçi yaklaşımın savunucuları, Sünni ve Şii mezheplerinin takipçilerinin hareket tarzlarından çıkan cevap ise şöyledir: Buhari'ye, Müslim'e, On İki İmam'ın hadislerine (sözlerine), Ebu Davud'a, İbni Mace'ye inanıyoruz.

Kimin hadisi (sözü) Allah'tan daha doğru olabilir?

4-Nisa Suresi 87

Eğer doğru sözlüler iseler onun benzeri bir hadis getirsinler.

52-Tur Suresi 34

Kuran'ın bu izahlarına karşı Ebu Davud adlı meşhur hadis kitabında; Peygamberimiz'e, Kuran ile beraber benzeri hadis de verildiği söylenerek hadisler kurtarılmaya çalışılır. Oysa bu söz hadisleri kurtarmaya yetmez. Çünkü hadisler Kuran kadar değil, Kuran'ın hacminden kat kat fazladır. Üstelik mezhepçi-hadisçi zihniyeti ifade eden bu hadis, Kuran'ın benzeri bir hadis olamayacağını söyleyen yukarıdaki 52-Tur Suresi 34. ayetle çelişmektedir.

İnsanlardan öyleleri vardır ki, Allah yolundan bilgisizce saptırmak ve o yolu oyalanma aracı yapmak için hadis eğlencesi satın alırlar. İşte böylelerine rezil edici bir azap vardır.

31-Lokman Suresi 6

Aynı surenin 7. Ayetinde ise ayetler bu şahıslara okunduğunda yüz çevirdiklerini görüyoruz. Ne yazık ki sadece Kuran'a dayandırarak bir konudaki hükmü aktardığımızda, mezhep taassubu yüzünden ayetleri görmezlikten gelenler, bu ayetleri sadece musikisi için değil, anlamak için de okurlarsa anlatmaya çalıştıklarımızı daha iyi kavrayacaklardır.

Kuran'da Peygamberimiz ile ilişkili olarak hadis kelimesi sadece iki defa ve aşağıdaki şekliyle kullanılmıştır:

Ey inananlar, yemeğe çağrılmadan Peygamber'in evlerine girmeyiniz... Yemeği yiyince dağılın, bir hadise dalmayın. Böyle davranmanız Peygamber'i rahatsız eder.

33-Ahzab Suresi 53

Hani Peygamber eşlerinden birine gizli bir hadis söylemişti. Derken o bunu haber verdi. Allah da ona bunu açığa vurunca, o da bir kısmını açıklamış bir kısmından vazgeçmişti.

66-Tahrim Suresi 3

Görüldüğü gibi "hadis" kelimesi Peygamberimiz ile ilişkili olarak iki defa geçer. Oysa buradaki kullanımın, Sünni ve Şii mezheplerinin "hadis" görüşleriyle hiçbir alakası yoktur. "Hadis" kelimesini Hz. Muhammed'in sözleri olarak kullananlar için iki ayetin işareti önemlidir. Tahrim Suresi'nde "hadis" kelimesi, Sünnilerin ve Şiilerin kavramsallaştırdıkları gibi dini öğretiler için değil, Peygamber'in kişisel sözleri için kullanılmıştır. Üstelik her iki yerde de "hadis" kelimesi olumsuz bir bağlamda kullanılır.

İslam'ın diğer kaynaklarından biri olarak gösterilen "icma" kelimesi ve türevlerinin Kuran'daki geçişi de hep olumsuzdur. Bu, Kuran'ın "hadis" kavramı gibi "icma"yı da mucizevi bir şekilde mahkûm ettiğini gösterir. ("İcma" kelimesi ve türevleri için bakınız 20-Taha Suresi 60, 70-Mearic Suresi 18, 104-Hümeze Suresi 2, 3-Ali İmran Suresi 173, 3-Ali İmran Suresi 157, 10-Yunus Suresi 58, 43-Zuhruf Suresi 32, 26-Şuara Suresi 38, 12-Yusuf Suresi 19, 10-Yunus Suresi 71, 20-Taha Suresi 64, 17-İsra Suresi 88, 22-Hac Suresi 73, 54-Kamer Suresi 45, 28-Kasas Suresi 78, 7-Araf Suresi 48, 26-Şuara Suresi 39, 26-Şuara Suresi 56, 54-Kamer Suresi 44)

DOĞRU HADİSLERİ NE YAPACAĞIZ?

Hadislerin içinde on binlerce uydurma hadis olduğu kesindir. Kuran'la çelişen, Kuran'a ilave hüküm getiren, mantıkla, aklın açık verileriyle çelişen hadislerin yalan olduğu kesindir. Dine ilave yapan hadisler, Kuran'ın detaylı, her şeyi açıklayan, hiçbir eksiği olmayan kitap olduğunu açıklayan ayetleriyle çeliştikleri için onlar da reddedilmelidir. Bunun dışında kalan hadisler, Kuran ile çelişmemek şartıyla doğru olabilirler. Bu hadislerin, dinin bir kaynağı olarak sunulmamak şartıyla siyer ve İslam tarihi alanlarında kullanılmaları yararlı olacaktır. Nasıl olsa birileri Peygamberimiz'in dönemindeki ve bunu takip eden dönemlerdeki tarihi yazacaklardır. Bu yazım, kaçınılmaz olduğu gibi bir tarih bilinci oluşturması açısından yararlı da olacaktır. Bu yazımda kullanılacak malzemenin Kuran ve akıl süzgeçlerinden geçirilmesi önemli bir husustur. Bu kitapta ortaya konulanlar bunun neden önemli olduğunu göstermektedir.

AMACIMIZ ÇORBAYI DEĞİL, ZEHİRİ İÇİRTMEMEK

Peygamberimiz'in hadislere karşı tavrını bu bölümde gördük, dört halifenin hadislere karşı tavrını ise 11. bölümde göreceğiz. Bir çorbanın yarısı çorba, diğer yarısı zehirse; bunun bir kısmı içilebilir diyebilir miyiz? Hadis kitaplarında, aynen bu şekilde, doğru ile yanlış ayırt edilemeyecek şekilde karışmıştır. "Hadislere dini kaynak olarak uymayın" dememiz, insanların çorbayı içmelerine engel olmak için değil, zehir içmelerini önlemek içindir.

Bazı istismarcıların, bu kitaptaki tavrımızı, Peygamberimiz'in sözlerini inkâr ve saygısızlık olarak göstermeye çalışıp, istismarcılık yapacaklarını biliyoruz. Peygamberimiz'e asıl saygısızlık; Peygamberimiz'in büyülendiğini söyleyen, cinsel hayatıyla ilgili yakışıksız açıklamalar yapan, dünyanın öküz ile balık üzerinde olduğunu iddia eden hadis kitaplarındaki malzeme için "Peygamberimiz bunları söyledi, yaptı" demektir. Bu hadislerin dindeki otoritesini inkâr etmek, Peygamberimiz'e sevgi ve saygının, dini Allah'a halis kılmanın ve Kuran'ı yeterli kabul etmenin sonucudur.

5. BÖLÜM

DİNE SOKULAN İLAVELERİN, HADİSLERİN UYDURULMA SEBEPLERİ

İlk üç bölümde (özellikle ikinci bölümde) Kuran'a giderek Kuran'ın dinin kaynağı olarak yeterli olduğunu gördük. Dördüncü bölümde, hadislerin toplanış yöntemini göstererek kutsallık kılıfı giydirilmiş hadislerin neden dinin kaynağı olamayacağını ortaya koyduk. Aynı bölümde gördüğümüz sahabeyi hatasız ilan etme, mana ile hadis nakli gibi hadis toplama tekniği açısından önemli konular, hiç kasıt olmasa dahi nasıl uydurma hadis çıkabileceğini açıklamaktadır. Bu bölümde, hadis toplama yönteminin sorunları sonucunda oluşan uydurmalara değinmeyeceğiz. Dine kasıtlı olarak yapılan ilaveleri on maddede inceleyeceğiz. Böylece 6, 7, 8. ve 9. bölümlerde örneklerini göreceğimiz uydurmaların neden uydurulduğunu anlamaya çalışacağız.

1) DİNİ BOZMAK, DEJENERE ETMEK İÇİN UYDURMALAR

Din düşmanları, dinimizi yaşanmaz bir şekle sokmak, saçma göstermek ve yıpratmak için birçok hadis uydurmuşlardır. Daha sonra kendileri ve kendilerinden sonra gelen birçok dinsiz de dini yıkma uğraşlarında bu hadisleri kullanmışlardır. İslam'a olan inançsızlıklarını, kin ve nefretlerini içlerinde gizleyerek, samimi dindar görüntüsünde halkın arasına karışan birçok

münafık, her şeyden önce İslam inancını bozmayı ve Müslümanların kalplerindeki inançlarına şüphe ve tereddütler sokmayı başlıca amaç edinmişlerdi. Bu amaçla akla hayale sığmayan, kafaları bulandıracak, Peygamberimiz'in söylemesine imkân olmayan on binlerce uydurmayı "hadis" adı altında Peygamberimiz'e atfettiler. Kuran'daki ayetler, daha Peygamberimiz hayattayken münafıkların nasıl Müslümanların arasına karıştığını göstermektedir.

Halife Mehdi zamanında boynu vurulmak üzere yakalanan ünlü dinsiz Abdülkerim bin Ebil Avca'nın öldürülmeden önce şu dehşetli açıklamayı yaptığı aktarılmaktadır: "Siz beni öldürüyorsunuz ama ben dininizde helali haram, haramı helal yapan 4000 hadis uydurdum." 6000 küsur Kuran ayeti olduğunu düşünürsek, sırf bir kişinin 4000 hadis uydurmuş olmasının açacağı dehşetli hasarı anlayabiliriz. Ahmed bin el Cuveybari, Muhammed bin Ukeşa ve Muhammed bin Temim'in de Hz. Peygamber hakkında 10.000'den fazla hadis uydurdukları söylenir [İbni Hacer, Lisanu'l Mizan]. Zehebi, Ahmed bin Abdullah'ın binlerce hadisi, hadis imamlarına dayandırarak uydurduğunu, Enes bin Malik'in hizmetçisi olduğunu iddia eden Dinar Ebu Mikyes'in de Enes bin Malik'ten duyduğunu söylediği uydurmalarla dolu bir sayfayı naklettiğini anlatır (Zehebi, Mizan). Hadisçilerin kitapları, dini bozmak için kasıtlı yapılan uydurmaların itiraflarıyla doludur. Bu uydurmaların varlığı bellidir. Ama bu uydurmaların bugün meşhur olan hadis kitaplarına karışmadığı neye dayanarak garanti edilebilir? Bu hadis kitapları yazıya geçmeden önce kasıtlı birçok uydurma yaygınlaşmıştı. Kuran'da söz edilen, Peygamber yaşarken var olan münafıkları ve bundan sonra iki yüzyıl boyunca çıkan münafıkları, kim nasıl teşhis etmiştir de onların uydurduğu hadislerden kitaplarını korumuştur?

2) SİYASİ AYRILIKLARDAN KAYNAKLANAN UYDURMALAR

Peygamberimiz'in vefatı üzerinden 40 yıl bile geçmeden Hz. Ali ve Muaviye arasında çatışmalar boy göstermiştir. Bu dönemden itibaren İslam

âlemi, geriye dönüşü olmayacak bir şekilde siyasi ayrılıkların içine girmiştir. Siyasi olarak ayrılan toplumlar birçok alanda çelişmeyi, birbirine muhalefet etmeyi hüner saymışlar, kendi siyasi fırkalarını destekleyen hadisler uydurmuşlar, kendi siyasal hareketlerine inanmayı "Allah'ın bir farzı" olarak sunmuşlardır. Bu arada kendi liderlerini yüceltip, karşı görüşün liderlerini yerin dibine sokmuşlardır. Halili'nin Er İrşad adlı çalışmasında, Şiilerin Hz. Ali hakkında 300.000 hadis uydurduğu ve Hz. Ali'nin sözlerini nasıl saptırdıkları anlatılır. Bu sayı, Kuran'daki ayet sayısının 50 katı kadardır. Şiilikten ayrılan bir kimse Şiileri kastederek "Allah onların canını alsın, nice hadisleri değiştirdiler" demiştir (Müslim, Sahihi Müslim). Hz. Ebu Bekir'i Hz. Ali'ye üstün sayan ve bunu, mezheplerinin bir şartı gören Sünni görüş ve Hz. Ali'yi üstün saymayı imanın şartına dönüştüren Şii görüş ile onların asırlar süren anlamsız çekişmeleri, bu maddeye güzel bir örnek teşkil etmektedir. Görünen o ki İslam siyasallaşınca, siyasi gücü elinde bulunduranlar, dini çıkarlarına uygun bir şekilde yapılandırmaktan çekinmemişlerdir.

3) DİNİ EKSİK ZANNEDİP, KENDİNCE DİNİ KURTARANLARIN UYDURMALARI

Dindar olarak tanınan birçok "gözde" Müslümanın durumu, Yahya bin Said'in "Salih kişileri hadiste olduğu kadar hiçbir şeyde yalancı görmedik" sözüyle en güzel şekilde tarif edilmiştir. Bu gerçeği itiraf edenlerden biri de en güvenilir olduğu iddia edilen iki hadis kitabından birinin yazarı olan Müslim'dir. Müslim, Ebu Zennat'dan şunu nakleder: "Medine'de yüz kişiyle karşılaştım, hepsi de güvenilirdi ama hadisleri alınmazdı" (Müslim, Sahihi Müslim, 1. cilt). Görüldüğü gibi birçok sözde dindarın hadis uydurduğu hadisçilerin bile malumudur. Kendi görüşlerini çok değerli bulan bu kişiler, dine kendi görüşlerini kattıklarında, çok yerinde bir hareketle dine büyük hizmet ettiklerini sanıyorlardı. Örneğin Kuran'da olmayan haremlik selamlık uygulamasını, dinin bir hükmüymüş gibi dine

sokanlar (bu uygulama dinselleşmeden bir gelenek olarak uygulansaydı sorun olmazdı; sorun, bu geleneğin uygulanması değil, dinselleşmesidir) belki de kadınla erkeği ayırarak zinayı, yozlaşmayı kendilerince önlemek istediler. Oysa Allah'ın kendilerinden daha iyi düşündüğünü ve gerekseydi Kuran'da bu konuda da açıklama yapılacağını bilmeleri gerekirdi. Allah'ın açıklamadığı bir şeyi dine sokarak dine fayda getireceğini sanmak, yanlış bir düşünme tarzıdır ve acı son da ortadadır. Dini, şahsi görüşlerine muhtaç görüp, sözde dine yardım edenleri, Allah'ın serbest bıraktığı konuları açıklayarak din gibi sunanları da, "dini eksik zannedip dini kurtaranlar" sınıfına sokabiliriz.

4) DİNİ SEVDİRMEK İÇİN UYDURMALAR

Bu madde kısmen 3. maddeye benzemektedir, bu madde altında incelenecek kişiler de Allah'ın dininin kurtulmuş olduğundan habersiz olup, dini kurtaracağını zannedenlerden oluşur. Bu kişilerdeki esas kaygı dini sevdirmek, ibadetleri sevimli göstermektir. Bu popülist kaygı Allah'ın indirilmiş dininin, uydurulmuş hadislerle ve izahlarla karışmasına yol açmıştır. Bunlar arasında Ebu İsmet Nuh gibi Kuran'ın her suresinin faziletleri hakkında hadis uyduranlar vardır. Peygamberimiz'i yüceltmek için Peygamberimiz'in üstünlüklerine dair hadisler üretenler de mevcuttur. Bu uydurucuların kendilerini savunmak için şöyle söyledikleri aktarılır: "Biz Hz. Peygamber adına yalan uydurmadık, bilakis bunu Peygamber'in getirdiği dini güçlendirmek için yaptık." [İbni Hacer, Fethul Bari]. Bu alıntıda gördüğümüz gibi bunlar, bu tarzda hadis uydurmayı yalan olarak bile görmemişler, hatta bu korkunç fiillerinde belki de sevap ummuşlardır: "Biz Peygamber lehinde yalan söylüyor ve şeriatını takviye ediyoruz" (İbnul Cevzi, K. Mevzuat). Görüldüğü gibi bu uydurucular Allah'ın Kuran'ını eksik görmekle, bir de üstüne hadis uydurmakla kalmamış, üstüne üstlük dindarlıkta şampiyonluğu da kimseye bırakmamışlardır.

Aşırı dindar tanınan bazı kimseler, bu özellikleriyle en tehlikeli sınıflardan biri haline gelmişlerdir. Zira onlar halkın sevip güvendiği, sözlerine önem verip hareketlerini örnek kabul ettiği kimselerdi. Onların hadis olarak tanıttıkları, daha rahat kabul görüyor ve itiraza uğramıyordu. Böylece İslam, Kuran'ın ruhundan daha çok uzaklaştı ve oluşan yeni yapı tüm katkılarıyla katıksız İslam sanıldı.

5) MEZHEPLERİNİ, FİKİRLERİNİ DOĞRU ÇIKARMAK İÇİN UYDURANLAR

Kuran'a dayalı bir İslam modelinden uzaklaşılıp, insan sözlerinin Allah'ın hükmü olarak takdim edildiği, hadise dayalı bir yaklaşımın kuvvetlendiği ortamda, insanlar dini farklı farklı anlamaya başlamışlardı. Bu tablo, İslam'ı anlama ve yaşamada birbirleriyle uzlaşmayan, dini konularda ayrılığa düşen farklı düşüncelerin, kamplaşmasına ve mezheplerin doğmasına sebep oldu. Bu ortamda mezhep bağlıları, kendi düşüncelerinin haklılığını ispat edip halkı etkileyebilmek ve kendi mezheplerine çekebilmek için Hz. Peygamber'in dilinden kendi mezheplerini öven, öteki mezhepleri aşağılayan uydurma hadislere dayanma ihtiyacı hissettiler. Hanefi mezhebinin mensuplarının şu şekildeki bir uydurmasını görebiliriz: "Ümmetimde İmam Şafi adında bir kimse ortaya çıkacaktır. O, ümmetime şeytandan daha zararlı olacaktır. Ve yine ümmetim arasından adına Ebu Hanife denecek bir kimse gelecektir ki, o ümmetimin ışığıdır" (İbnu Arrak, Tenzihus Şeria, 2. cilt). Bu arada Şafi taraftarları da boş durmamış ve kendi imamlarını kurtaracak hadis uydurmuşlardır: "Kureyş alimi (İmam Şafi) yeryüzünün her yerini ilimle dolduracaktır." Maliki mezhebi taraftarları hiç durur mu, onlar da kendi hadislerini piyasaya sürdüler: "İlim talebi için bir gün gelecek, develerin boyunları vurulacak (yani uzun seyahatlere girişilecek) da Medine aliminden (İmam Malik) daha alim birisi olmayacak."

Sünni mezheplerde durum böyleyken Kaderiyecilerin de nasıl hadis uydurduğu eski bir Kaderiye mezhebi üyesi Ebu Reca Muhriz'e dayandırılarak anlatılır: "Kaderiyecilerden kesinlikle bir şey rivayet etmeyiniz, vallahi biz insanları mezhebimize çekebilmek için hadisler uydurur ve bu hareketimizle de sevap kazanacağımızı umardık. Ben bu suretle Kaderiye mezhebine dört bin kişi kattım" (Er Cerhu Ve'l Tadi'l, 1. cilt).

6) ZORLAMA ALTINDA UYDURANLAR

Daha evvel de değindiğimiz gibi hadis toplama hareketinin ilk olarak başlamasında özellikle Emevi halifelerinin zorlama, tehdit ve işkenceleri önemli yer tutar. İlk hadis toplayan kişi olduğu iddia edilen Ez Zuhri'nin şu sözü bunun delilidir: "Biz hadisi yazmaktan hoşlanmıyorduk. Ne var ki o yöneticiler (Emevi halifeleri ve adamları) bizi buna zorladılar." Zorlama altında yapılan toplamalarda, mevcut yönetimin iktidar, kültür, gelenek ve tarih anlayışını destekleyen hadisler ortaya çıkmış, buna aykırı olanlar elenmiştir. Mevcut hadisler zaten mana ile nakledildiğinden, birçok hadis kelime oyunlarıyla geleneği hükümleştirme yolunda kullanılmıştır. Örneğin Peygamberimiz'in kendi şahsi tercihi olarak yaptığı bir fiil anlatılırken "Peygamber buyurdu ki" veya "Peygamber emretti ki" şeklinde, Peygamberimiz'in amacına uygun olmayacak bir tarzda kullanılmıştır. Uydurmaların yanında tarihin belli bir dönemi ile ilişkili "tarihsel" kimi uygulamaların, evrensel dini hükümlere çevrilmesiyle de tahribat yapılmıştır. Tüm bu uydurma ve anlam kaydırmaları ise hiç şüphesiz hâkim olan sınıfın, hadis toplama için zorlama yapan sınıfın, görüşleri doğrultusunda olmuştur. Zorlama altında dine sokulan uydurmalar, sırf Emevi ve daha sonra Abbasi dönemleriyle sınırlı değildir. Bu dönemlerde çoğunlukla hadis uydurma yoluyla dine sokulan ilaveler, daha sonra halifelerin, valilerin zorlamasıyla "fetva" ve "içtihad" adı altında kendini gösterir. Mevcut yönetimlerin atadığı ve maaşa bağladığı "din

adamları", birçok zaman bağlı oldukları ve kendilerini atayan iktidarların çıkarlarını ve isteklerini gözeterek "dini görüşler" beyan etmişlerdir.

7) MADDİ ÇIKAR SAĞLAMAK İÇİN UYDURANLAR

Hadis toplayan bazı gezginler, ticari kaygılarla hadis toplamaya başlamışlardı. Örneğin Yakub bin İbrahim'in ancak 1 dinar karşılığı hadis nakletmeyi kabul ettiği söylenir. Ebu Naym El-Fadl da naklettiği her hadis için ücret talep ediyordu. Onun talebelerinden Ali bin Cafer der ki: "Ebu Naym El Fadl'dan hadis yazardık, buna karşılık bizden kıymetli dirhemler alırdı. Yanımızda kıymeti düşük dirhemler bulunursa üste para alırdı." "Fakirlerden kesinlikle hadis yazmayın" tavsiyesinde bulunduktan sonra Umera bin Hafsa'nın zengin olduğunu ve yalan söylemeyeceğini, dolayısıyla hadislerinin alınabileceğini söyleyen Şube bin Haccac'a, Ali bin Asım şöyle karşılık vermiştir: "Yalan söyleyen nice zengin gördük" (El Kifaye).

Müşterilerinin isteği üzerine sipariş olarak hadis üretenler de vardı. Birçok tüccar, sattıkları mallara karşı halkın ilgisini artırabilmek için ilgili malların yararlarını anlatan hadisleri, para karşılığında hadis simsarlarına uydurtmuşlardır. Örneğin koku satıcılarının güzel koku kullanmanın faziletleri hakkında uydurttukları hadisler buna örnektir. Şube bin Haccac'ın ifade ettiği gibi 1 kuruş karşılığında 70 hadis uyduran Ebul Muhezzem gibiler, bu amaçla hadis uyduranlara örnektirler.

8) MANEVİ ÇIKAR SAĞLAMAK İÇİN UYDURANLAR

Peygamberimiz'in vefatından ve dört halife devrinden sonra hikâyecikıssacı denilen bazı kimseler, cami ve mescitlerde oturmayı ve çevrelerinde halka oluşturan cemaate vaaz ve öğütte bulunmayı alışkanlık haline getirmişlerdi. Bunların bir kısmını vaaz ve öğütten ziyade, halkın nazarında kazanacakları yüksek mertebe ve şöhret ilgilendiriyordu. Vaazlarını,

kendilerini bu amaca götürecek şekilde hazırlıyorlardı. Bunlar şöhrete giden yolun, halkın nazarında önemli bir yeri olan dini duyguların tahrik edilmesinden geçtiğini bildikleri için onları coşturacak şekilde vaaz ediyorlar, dramatik konuşmalarla halkı ağlatmaya gayret ediyorlardı. Bunun için Peygamberimiz'in adına uydurdukları garip hikâyelerle konuşmalarını süsleyerek, halkı etkileme ve inandırma uğraşı içindeydiler. Halkı en çok etki altında bırakan konuşmaların başında cennet ve cehennem tasvirleri geliyordu. Cennet ve cehennem hakkında gerekli olan her şey Kuran'da anlatılmasına rağmen bu hikâyeci-kıssacı kesim, halkı daha çok hüzünlendirmek, şaşırtmak ve coşturmak için uydurma hadislerde buldukları zengin hazineyi özellikle bu konuda çok kullandılar. Bu kesimin mesleki başarısı bol hadis uydurmaktan geçiyordu. Ortaya çıkan iç sızlatıcı tabloda belki de insanı en çok güldürebilecek olaylardan biri; bu kıssacılardan Şair Külsüm'ün "dilini burnunun ucuna dokundurabilenlerin cehenneme girmeyeceğinin garanti olduğunu" söylemesi üzerine, vaaz ettiği cemaatin bunu denemeye başladığıyla ilgili anlatımdır.

İbnü'l Cevzi, bu şahısları şöyle anlatır: "Bunlar arasında suratlarını her çeşit boyaya batıranlar ve bu şekilde sarımsı bir ten kazanarak, kendilerini fazla oruç tutmaktan soluk benizli hale gelmiş takva dindarlar gibi gösterenler bulunmaktaydı. Diğerleri istediği an gözyaşı dökebilmek için tuzlar kullanmaktaydı. Başka bir grup kıssacı ise allı pullu süslettikleri kürsünün tepesinden kendilerini atacak derecede gösteride ileri gitmekte veya dinleyicinin alışık olmadığı biçimde, samimiyetsiz hikâyelerini abartılı jestlerle nakletmekte, kürsüyü yumruklamakta, basamakları koşar adım inip çıkmaktaydılar." (İbnü'l Cevzi, el-Kussas vel Müzekkirin) Etrafımızı biraz incelersek, İbnü'l Cevzi'nin tarif ettiği tiplerin benzerlerini rahatça görebiliriz. Sahte gözyaşılı, kürsü yumruklayan ve abartılı jestli tipler, İbnü'l Cevzi'nin geçmişte tarif ettiği bu kıssacıları çağrıştırmaktadır.

Uydurmacılardan öylesi görülmüştür ki; Cafer bin Nastur Ferab 320 yaşında olduğunu, Peygamber'i gördüğünü ve Peygamber'in duası

sayesinde bu kadar yaşadığını söylemiştir. Reten'in durumu da buna benzerdir. Hicri 4. ve hicri 8. asırda yaşayan bu adamlar sahabe olduklarını iddia etmişler ve bunlardan Reten üç yüz hadislik hadis kitabı yazmış ve etrafına epey adam da toplamıştır.

9) GELENEK VE GÖRENEKLERİ DİNSELLEŞTİRMEK İÇİN UYDURANLAR

Kuran, insan hayatındaki belli davranışlara yön vermiş, açıklamadığı birçok konuyu ise insanların seçimine bırakmıştır. 2. bölümde bunu gördük, 39. bölümde de göreceğiz. İnsanlar, serbest oldukları bu konularda; kendi gelenek, görenek ve dünya anlayışları çerçevesinde davranırlar. Örneğin Kuran, yemeği, elle mi çatalla mı çubuklarla mı yememiz gerektiği konusunda bir açıklama yapmaz. Kıyafetin sarık cübbe mi olacağı, kravat gömlek mi olacağı, yoksa kimono mu olması gerektiği konusunda Kuran'da bir izah yoktur. Açıklanmayan konularda tercihimizde serbest olduğumuza göre, biz yemekte veya kıyafette bu şıklardan herhangi birini veya daha başka bir kültürün yeme ve giyim şekillerini, Kuran'da açıklanan haramlara girmemek şartıyla seçebiliriz demektir. Herhangi bir seçimde fazladan günah veya sevap olacağını söylemek ise Kuran'la çelişir. Emevi ve Abbasi dönemindeki dinimize eklemelerin önemli bir bölümü, gelenek ve göreneklerin "kutsal" damgası altında Kuran'da anlatılan İslam'a karıştırılmasıyla olmuştur. Kuran'ın başı sonu belliydi ve Kuran'da bu gelenek ve görenekleri tavsiye eden hiçbir izah yoktu. Öyleyse tek yol, uydurma hadislerle ve Kuran'da geçmeyen bir sünnet anlayışıyla Kuran'ın özgür bıraktığı bu konuları da dinselleştirip, kutsallaştırmaktı. Arapların ve de özellikle Emevilerin kavmiyetçi anlayışıyla, Arapların kadına bakış açılarından o dönemin kıyafetlerine, yemek menülerinden tuvaleti yapış biçimlerine kadar birçok gelenek "sünnet" ve "hadis" adı altında dinselleştirildi. (Ayrıntılı bilgi için 16. bölümü okuyunuz.)

10) DİĞER DİNLERDEKİ UYDURMALARIN DİNİMİZE TAŞINMASIYLA OLUŞAN UYDURMALAR

Bu uydurmaları taşıyanları iki sınıfa ayırabiliriz: Birinci sınıf, İslam'ı dejenere etmek, mantıksızlaştırmak veya kendi asıl inancına benzetmek için kasıtlı olarak uydurmaları dine sokanlardır. İkinci sınıf ise İslam'a geçmelerine rağmen kendi eski dini ve örfi alışkanlıklarını üzerlerinden atamadıkları için bunları dinimize taşıyanlardır. Yahudilerin kıssaları, Hıristiyan hikâyeleri, putperest adetleri dinimizin içine "hadis" veya "içtihad" başlıklı meşrulaştırmalarla girmiştir. Hacim olarak bakarsak, İsrailiyat denen Yahudi hikâyeleri uydurma kaynağı olmakta birinci, Mesihhiyat denen Hıristiyan hikâyeleri ise ikincidir. Bunlar, Allah'ın gönderdiği vahye dayanan dinlerde daha evvel kök saldıklarından, dinimize daha rahat geçmişlerdir. Biz sadece bunlara; İsrailiyat ve Mesihhiyata değineceğiz.

Dinimize İsrailiyat'ı taşıyan kişilerin en başta gelenleri Kab el Ahbar, Vehb bin Münebbih ve Abdullah bin Selam'dır. 12. bölümde bazı önemli hadis uydurucularına değinirken bunlara da değineceğiz. Birçok Müslüman, bu aktarımları, Kuran ayetlerinin yanında hikâye etmekte bir zarar görmediler. İşte bu, uydurmaların çoğalma sebeplerinden biriydi. Bugünkü birçok tefsir ve hadis kitabında, dayanağı bu gibi kimseler olan yüzlerce uydurmaya rastlayabiliriz. Biz örnek olarak sadece iki tanesini verelim. Vehb bin Münebbih'ten rivayet edilen İsrailiyat menşeli "hadis" denen bir uydurma şöyledir: "Beytul Makdis'in halkı Allah'ın komşularıdır. Komşularına azap etmemek Allah'ın üzerine haktır. Beytul Makdis'e gömülen kabir imtihanından ve darlığından kurtulur." Kurtubi'nin tefsirinde de geçen Kab el Ahbar kaynaklı bir uydurma ise şöyledir: "Allah Teâla kendisini yarattığında Arş dedi ki: Allah benden daha büyük bir mahlûk yaratmadı. Ve böbürlenerek sallandı. Allah ona öyle bir yılan doladı ki o yılanın yetmiş bin kanadı vardı. Her bir kanadında yetmiş bin tüy vardı. Her bir tüyde yetmiş bin surat vardı. Her bir suratta yetmiş bin ağız vardı. Her bir ağızda yetmiş bin dil vardı. Her gün onun

ağızları yağmur damlaları, ağaç yaprakları, kum ve çakıl taneleri, dünyanın günleri ve tüm meleklerin sayısı kadar tespih eder. Yılan arşın üzerine dürülür ve arş onun ancak yarısına uzanabilir. İşte o zaman arş alçak gönüllü olmaya başlar."

Mesihhiyat, yani Hıristiyanlık kaynaklı uydurma hikâyelerin, dinimize sokulmasının kaynaklarından olaraksa Temim ed Dari ve İbn Cureyc'i gösterebiliriz. Hz. İsa'nın yeniden dünyaya geleceği, Deccal, ölüm meleği, cennet ve cehennem Mesihhiyat uydurmalarının en çok olduğu alanlardır. (20. bölümde Hz. İsa'nın yeniden dünyaya gelişi iddiasının, Mehdi ve Deccal hikâyelerinin dinimize nasıl zarar verdiğini göreceğiz.)

Geleneksel anlayışı savunanlar, sırf Kuran'dan dinini anlayan Müslümanlara kızdıkları gibi, yabancı İslam araştırmacılarının hadislerin güvenilmezliğini ifade etmelerine de kızmaktadırlar. Bu araştırmacıların niyeti ne olursa olsun, bizi ilgilendiren, onların ortaya koyduklarının bilimsel değeridir. Müslüman toplumlarda mevcut olmayan özgür ortama sahip olan bu kişilerin, kimi çalışmalarında, hem ciddi hem de düşünülmesi gereken hususları gündeme getirdikleri bir gerçektir. Onların çalışmalarına objektif bir şekilde yaklaşmalı, hatalarını göstermeli ve ortaya koydukları doğru hususlardan yararlanmalıyız. Bu araştırmacılardan özellikle Goldziher'in, Schacht'ın, Van Kremer'in, Sprenger'in ve Dozi'nin kitaplarında herkesin yararlanabileceği birçok husus olduğu kanaatindeyiz. Bunların en ünlüsü Goldziher şöyle der: "Rabbanilerin (Musevi ve Hıristiyan din adamları) sözleri, İncillerden alıntılar, Yunan felsefesinin öğretileri, Fars ve Hind kökenli deyişler ve daha niceleri hadis kanalıyla İslam'a girmiştir. Tüm bunlar doğrudan veya dolaylı olarak İslam kültürünün malı haline gelmiştir. Yine dini kıssalardan büyük bir bölümü İslam'a sızmıştır. Eğer hadislerde kullanılan materyali ve Yahudi din kültürünü incelersek bu ikinciden büyük bölümünün, İslam din kültürüne sızmış olduğunu görürüz." (Goldziher, El Aqide Veş Şeria)

6. BÖLÜM

HADİS - KURAN ÇELİŞKİLERİ

Kitabın buraya kadar olan bölümlerinde önce Kuran'ın kendi diliyle Kuran'ın dinin tek kaynağı olduğunu ortaya koyduk, daha sonra ise Peygamberimizin hadisleri yazdırmamasından, mana ile hadis naklinin getirdiklerinden ve daha birçok incelediğimiz konudan, hadislerin neden dinin kaynağı olamayacağını gördük. Bu bölümde ise hadislerin dinin kaynağı kabul edilmesinin vahim sonuçlarından birini; uydurulan hadislerin, dinin temel ve tek kaynağı olan Kuran ile nasıl çeliştiklerini örneklendireceğiz. Yani yapılan yanlışlığın sonuçlarını görüp, dinin tek kaynağı olan Kuran'a dönmenin önemini kavrayacağız. Kuran ile çelişen hadisleri göstermek için en ünlü hadis kitaplarının hadislerini seçtik; daha zayıf hadis kitaplarını sizin tahmininize bırakıyoruz. "En güvenilir" hadis kitaplarında Kuran ile çelişen hadislerin olması, hadislerin dinin kaynağı olduğu iddiasını reddetmemiz ve Kuran'a gidip dini yeniden kavramamız için yeterlidir. Kuran ile çelişen binlerce hadis vardır. Biz bu bölümde on tane örnek vermeyi yeterli görüyoruz. Zaten kitabımızdaki birçok konunun akışı içinde, Kuran ile çelişen pek çok hadis sergilenmektedir.

Kuran'ın Allah'ın sözü olduğunu nereden biliyoruz? Kimisi, "Kuran öyle söylüyor" diyebilir. Peki birileri Allah'a iftira ederek başka kitapları göstererek: "Bu da Allah katındandır" derlerse, ne diyeceğiz? Biz Kuran'ın Allah'ın sözü olduğunu ancak Kuran'ı inceleyip, Kuran'ın

içerdiklerini değerlendirerek iddia edebiliriz. Aynı mantıkla hadisleri incelersek; Allah'ın dininin kaynağı olmaya layık olup olmadıklarını görürüz. Nasıl Kuran'ın dinin kaynağı olup olmadığı bizzat Kuran'ın irdelenmesiyle tartışılabilirse, hadislerin dinin kaynağı olup olmadığı mevzusu da hadislerin irdelenmesiyle karara bağlanabilir. Bu bölümde ve bundan sonraki bölümlerde göstereceğimiz hadisler, hadislerin dinin kaynağı olmaya Kuran gibi layık olmadıklarını açığa çıkaracaktır.

Kitabımızda eleştirdiğimiz hadisler, hadisçilerin kabul ettiği, en ünlü hadis kitaplarının hadisleridir. Hadisçilerin reddettiği, "yalandır (mevzudur)" dedikleri hadisleri almadık. Örneğin "Allah kendisini yaratmayı isteyince atı koşturdu ve onu koşturup terletti. Sonra kendisini bu terden yarattı" veya "Allah melekleri iki kolunun ve göğsünün kıllarından yarattı" veya "Allah'ın gözleri hastalandı, melekler Allah'ı ziyarete geldi" veya "Allah'ı rüyada gördüm. Uzun saçlı güzel bir genç suretindeydi. Yeşil bir elbise giymiş, altın nalınları vardı" hadisleri, hadisçilerin duyup da reddettikleri hadislere örnektir (İbni Kuteybe, Hadis Müdafaası). Meşhur hadisçilerin, bu tarz uydurma hadisleri yalanladıkları doğrudur. Fakat bu bölümde ve bundan sonraki bölümlerde "en ünlü", "en doğru", "en güvenilir" hadis kitaplarındaki hadisleri görünce; hadis kitaplarında doğru ile yalanın ayırt edilemeyecek şekilde karıştığını, hadis toplarken gösterilen doğru ile yalanı ayırt etme çabasının başarılı olamadığını anlayacağız. Zaten Kuran yeterli, eksiksiz ve tüm teferruatları içeren kitabımız olduğuna göre böyle çabalara gerek de yoktur.

Kuran'ı iyice düşünmüyorlar mı? Eğer o Allah'tan başkasının katından olsaydı elbette içinde birçok çelişki bulacaklardı.

4-Nisa Sûresi 82

Hiç şüphesiz Hatırlatıcı'yı Biz indirdik Biz. Onun koruyucuları da gerçekten Biziz.

15-Hicr Sûresi 9

Nisa süresindeki ayetten, dinimizin kaynağının çelişkisiz olduğunu öğrenebiliriz. Allah Kuran'ın çelişkisiz olduğunu söyleyerek; hem Kuran'ın doğruluğunu, hem de dinin kaynağının sahip olması gereken özelliği öğretiyor. Kuran ile çelişen hadislerin olması, hadislerin Allah katından olmadığının ve dinin kaynağı olamayacağının ispatıdır. Ayrıca Hicr Suresi'ndeki ayetten Kuran'ın korunduğunu, böylece dini kaynak olarak korunmuş bir kitaba sahip olduğumuzu anlıyoruz. Bu bölüm ve bundan sonraki üç bölümde, hadislerin; Kuran'la, kendi içlerinde ve mantıkla çelişkilerini sergilememiz sonucunda hadislerin korunmadığını ve binlerce uydurma ile düzeltilemeyecek şekilde karıştıklarını göreceğiz. Yani bu bölümlerde hadislerin dinin kaynağı kabul edilmesinin korkunç sonucunu görüp, çelişkisiz ve korunmuş olan dinimizin tek kaynağı Kuran'a, yalnız Kuran'a dönmenin gerekliliğini daha da iyi kavrayacağız.

1- ALLAH'IN BALDIRI OLUR MU?

Kuran: O'nun benzeri gibi hiçbir şey yoktur.

42- Şura Suresi 11

Hadis: "Allah ahirette Peygamberlere kimliğini kanıtlamak için bacağını açıp baldırını gösterir."

Müslim-İman 302; Buhari 97/24, 10/29; Hanbel 3/l

Bu hadisin hangi kitaplarda geçtiğine iyice dikkat edin. Hadis kitaplarının "en doğrusu" olarak gösterilen, tek hadisini inkâr edenin kafir olacağı söylenen Müslim ve Buhari'de. Hadisçilerin mantığına göre bu hadisi inkâr eden kafir, bu hadise inanan gerçek Müslüman olacaktır. Allah'a hiçbir şeyin benzemediğini söyleyen ayete karşın hiçbir mecazi ifadeyi çağrıştırmadan, Allah'ın baldırı olduğunu ve ahirette baldırını açacağını söylemenin yanlışlığını uzunca anlatmaya gerek var mı?

2- ALLAH EL SIKIŞIR MI?

Kuran: Ve hiçbir şey O'nun dengi değildir.

112- İhlas Suresi 4

Hadis: "Allah benimle görüştü ve el sıkıştı. Elini iki omuzum arasına koydu. Öyle ki parmaklarının soğukluğunu iki göğsüm arasında hissettim."

Hanbel 5/243

Yine bu hadiste hiçbir mecazi manayı çağrıştırmadan, Allah'a parmak, parmaklarına da soğukluk atfedilerek; Allah şekilleştirilmektedir. Bu hadis, İhlas Suresi'nin Allah'ın hiçbir şeye denk olmadığını söyleyen ayeti gibi daha birçok ayetle de çelişir. Eğer hadisteki "el" ifadesi, mecazi bir mana akla getirip -güç ve kudret gibi- insani eli çağrıştırmasaydı, elbette kabul edilebilirdi. Örneğin "Her şey Allah'ın elindedir" dediğimizde cümlenin akışından "her şeyin Allah'ın kontrolünde" olduğu anlaşılır. Fakat Allah'a parmak, parmaklara soğukluk atfeden bu hadisten böyle mecazi bir manayı kimse çıkaramaz. Üstelik bu hadiste Allah ile Peygamber'in el sıkışması gibi kabul edilemez bir ifade de yer almaktadır. Şimdi bu hadisleri "din" kabul etmek, bu dine kötülük yapmak değil midir?

3- DİN DEĞİŞTİREN ÖLDÜRÜLSÜN MÜ?

Kuran: Dinde zorlama yoktur.

2-Bakara Suresi 256

Hadis: "Dinini değiştireni öldürün."

Nesai 7-8/14; Buhari 12/1883

Allah'ın hükmünü hadisle aşmaya, Allah'ın dinini kendi kafalarına uydurmaya çalışanların bu anlama gelen uydurmaları yüzünden birçok insan

öldürülmüştür. Dine referanslar veren bazı örgütlerin yaptığı katliamları, bu örgütlerin zihinlerinde meşrulaştıran da bunun gibi hadislerdir. Diyanet bahse konu örgütleri kınamaktadır ama aynı Diyanet, Buhari ve Nesai gibi hadis kitaplarını ise hiçbir eleştiriye açmamakta, dinin kaynağı olarak göstermektedir. Bu bir çelişki değil de nedir? Ne yazık ki katliamları meşrulaştıracak izahlar hadis kitapları ve mezhep izahlarında mevcuttur.

4- ÖLÜNÜN SUÇU NE?

Kuran: Doğrusu hiçbir günahkâr bir başkasının günah yükünü yüklenmez.

53-Necm Suresi 38

Hadis: "Ölü, ailesinin kendisi için ağlamasından dolayı azaba uğratılır."

Buhari-K. Cemiz 32, 33, 34

Ne akla, ne de Kuran'ın genel mantığına uyan bu hadis de uydurmacılığın Kuran ve akılla çelişkilerine bir başka örnektir.

5- KADIN DÜŞMANLIĞI

Kuran: Ben sizden erkek olsun, kadın olsun hiçbir çalışanın ürettiğini boşa çıkarmayacağım. Hepiniz birbirinizdensiniz.

3-Ali İmran Suresi 195

Hadis: "Kadınlar arasında iyi kadın, yüz tane karga arasında alaca bir karga gibidir."

Buhari 9/1391

Kuran, hayır üreten erkeğin de kadının da önünü açık tutarken, hadisler kadının önünü kapamaktadır. Kadın konusu, Peygamber'e iftira olarak uydurulan hadislerin en çok olduğu alanlardan birisidir. Ayrıntılı bilgi için 21. ve 22. bölümleri okuyunuz.

6- ZALİM KİM?

Kuran: Zulmedenler dedi ki: Siz olsa olsa büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz.

25- Furkan Suresi 8

Hadis: "Peygamber Medine'de bir Yahudi tarafından büyülendi. Günlerce ne yaptığını bilmez durumda ortalıkta dolaştı."

Buhari 76/47; Hanbel 6/57, 4/367

Yakın dönemde Muhammed Abduh ve eski dönemlerde Mutezile'nin bu hadise itirazlarına karşın Muhammed Ebu Şehbe bu hadisi şöyle savunur: "Eğer Abduh sihir hadisini inkar etmişse akıl ve nakil ilimlerinde söz sahibi el Maziri, el Hattabi, Kadı İyaz, İbn Teymiyye, İbnul Kayyım, İbn Kesir, en Nevevi, İbn Hacer, el Kurtubi ve Alusi gibi pek çok alim de onun hem rivayet ve hem de dirayet yönünden doğru olduğunu ispat etmişlerdir." Şehbe, Buhari ve Müslim'in de hadisi kabul ettiğini anlatır ve "sihir sonucu" olanları hadislere dayandırarak şöyle aktarır: "Peygamberimiz'e sihir yapılmıştı. Öyle ki hanımları ile cinsi münasebette bulunmadığı halde bulunduğunu zannederdi. Süfyan bunun en şiddetli sihir olduğunu söylemiştir." (Ebu Şehbe, Sünnet Müdafaası) Kuran'a göre ise Peygamberimiz'in büyülendiğini söyleyenler zalimlerdir. "En güvenilir" hadisçilerin çoğuysa Peygamber'in büyülendiğini söylemektedir.

7- MİRASTA VASİYET VAR MI?

Kuran: Ey iman edenler! Herhangi birinize ölüm gelip çattığında vasiyet zamanı aranızda tanıklık şöyle olsun: Kendinizden adalet sahibi iki kişi, yahut yolculuk etmekte iken ölüm musibeti başınıza geldiyse sizin dışınızda iki kişi.

5-Maide Suresi 106

Hadis: "Varis için vasiyet yoktur."

Hanbel 14/238

Kuran'da hem Maide Suresi'ndeki bu ayetten, hem diğer ayetlerden vasiyetin varlığı anlaşılır. Vasiyetten arta kalanlar ise Kuran'da tavsiye edilen şekilde dağıtılır. Vasiyeti iptale yönelik bu hadis, aslında Kuran'ın bir hükmünü hadisle iptale yönelik bir girişimdir.

8- EN BÜYÜK AZAP RESSAMLARA MI?

Kuran: Gerçekten Allah kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında kalanı ise dilediği kişi için bağışlar.

4-Nisa Suresi 48

Hadis: "Cehennemde en şiddetli azaba uğratılacak kişiler ressamlardır."

Buhari-Tesavir, 89

Kuran'a göre en büyük günah Allah'a ortak koşmaktır. Allah, ortak koşmayı affetmeyeceğini söylemekte, bunun dışında her günahın affedilebileceğini belirtmektedir. Bu yüzden Allah'ın en şiddetli azabına uğrayacak olanlar da ortak koşanlardır. Oysa Buhari'nin yukarıda alıntıladığımız hadisine göre en şiddetli azaba ressamlar uğrayacaklardır. (Mezhepçi, hadisçi yaklaşımı benimseyenlerin sanat dallarıyla ilgili uydurdukları hadisleri kitabın 18. bölümünde okuyabilirsiniz.) Bu hadis başta Kuran ile çelişmektedir. Ayrıca mantık ile çelişen bu hadisin çeliştiği başka hadisler de vardır. Örneğin diğer bir hadise göre cehennemde en şiddetli azaba satranç oynayanlar çarptırılacaklardır. (Büyük Günahlar, Hafız Zehebi)

9- ALTIN TAKILIR MI, İPEK GİYİLİR Mİ?

Kuran: De ki "Allah'ın kulları için çıkardığı süsü ve temiz rızıkları kim haram etti?" De ki: "Bunlar dünya hayatında iman edenler içindir, kıyamet gününde ise yalnızca onlarındır." Bilen bir topluluk için ayetleri böyle detaylı anlatırız.

7-Araf Suresi 32

Hadis: "Altın ve ipek ümmetimin kadınlarına helal, erkeklerine ise haramdır."

Müslim 2/16

Altın ve ipek hem erkek için, hem de kadın için bir süs eşyasıdır. Kuran'da hiçbir ayette yasaklanmazlar. Allah inananların dünyada da bu süslerden yararlanabileceklerini söyler ve erkek kadın ayrımı yapmaz. Her hadisinin doğru olduğu iddia edilen Müslim'de de yer verilmiş olan bu hadis, Kuran'ın belirttiğimiz ayeti ile çelişir.

10- PEYGAMBERİMİZ HİÇ ZALİM OLUR MU?

Kuran: Seni alemlere yalnızca rahmet olarak gönderdik.

21-Enbiya Suresi 107

Hadis: "Ureyne ve Ukeyle kabilelerinden bir grup Medine'ye gelerek Müslüman oldular. Medine'nin havası onlara dokununca Peygamber onlara deve sidiği içmelerini öğütledi. Adamlar develeri dağıttılar ve çobanı da öldürdüler. Peygamber onları yakalattı, ellerini ve ayaklarını kesti, gözlerini oydu, çölde susuz ölüme terk etti. Biz onlara su vermek isteyince, Peygamber bizi engelledi."

Buhari Tıp5/1, Hanbel 3/107,163

Kuran, Peygamberimizi "âlemlere rahmet" olarak tanıtmaktadır. Peygamberimiz ancak karşı taraf kendisine saldırınca savunma amaçlı savaşlar yapmış ve hayatını Kuran'ın emirleri doğrultusunda affedici ve merhametli olarak geçirmiştir. Oysa bu ve benzeri hadislerde anlatıldığı gibi gözleri oymak, çölde susuz ölüme terk etmek nasıl "âlemlere rahmet" Peygamber ile bağdaşır? Kendi yaptıkları canilikleri hoş göstermek için bu hadisi uyduranlar, Peygamberimiz'i zalimmiş gibi gösterip, Peygamberimiz'e hakaret etmiş oluyorlar.

7. BÖLÜM

HADİS - HADİS ÇELİŞKİLERİ

Bir evvelki bölümde görüldüğü gibi Allah, Kuran'ın korunduğunu ve içinde çelişki olmadığını söylemektedir. Allah, Kuran'ın çelişkisiz olmasını, Kuran'ın kendi tarafından vahyedildiğine delil gösterir. Buradan, dinin kaynağının, çelişkisiz ve korunmuş olması gerektiği sonucu da çıkar. Bu mantıktan hareketle 6. bölümde, hadislerin Kuran ayetleriyle çeliştiklerini ortaya koyup, hadislerin dinin kaynağı olamayacağını gösterdik. Bu bölümde ise hadislerin kendi aralarındaki çelişkilerini de gösterip; hadislerin çelişkili ve korunmamış olduklarını, dolayısıyla dinin kaynağı olamayacaklarını bir de bu yönden gözler önüne sereceğiz. Böylece hadis kitaplarında, doğru ile yalanın ayırt edilemeyecek şekilde karıştıklarını bir kez daha anlayacağız. Herhangi bir hadis Kuran, başka bir hadis veya mantıkla çelişmiyorsa dahi zandır. Din ise aşağıdaki ayetten de anlaşılacağı gibi "zan" üzerine bina edilemez.

Yeryüzünde olanların çoğunluğuna uyacak olursan seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar sadece zanna uyuyorlar ve onlar sadece tahminde bulunup saçmalıyorlar.

6-En'am Suresi 116

Onların çoğunluğu zandan başkasına uymaz. Doğrusu zan gerçek adına hiçbir şey ifade etmez. Şüphesiz Allah onların yaptıklarını bilendir.

10-Yunus Suresi 36

Ey iman edenler! Zandan çok sakının çünkü zannın bir kısmı günahtır.

49-Hucurat Suresi 12

Ayetlerden insanların çoğunluğunun zanna uyduğunu fakat bunun bir şey ifade etmeyeceğini görüyoruz. Dini hükümleri hadislere bina etmeye çalışmak, dini "zan" gibi çürük bir temele bina etmektir. Oysa elimizde Kuran gibi her açıdan mucize, korunmuş, çelişkisiz, sapasağlam bir temelimiz vardır. Şimdi de aşağıda vereceğimiz on örnekten hareketle hadislerin kendi aralarındaki çelişkilerini ortaya koyup, başından beri söylediğimiz gibi hadislerin güvenilmezliğini ve dolayısıyla dinin temeli olamayacaklarını farklı bir açıdan görelim:

1- ORUÇLU İKEN KAN ALDIRILIR MI?

1. Çelişik Hadis: "Kan aldırmak, yapanın da yaptıranın da orucunu bozar."

Tirmizi Oruç 60; Ebu Davud Oruç 28; Buhari Oruç 32

2. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz oruçlu iken kan aldırmışlardır."

Ebu Davud Oruç 29-30; Tirmizi Oruç 59; Buhari Tıp 11

Peygamberimiz eğer kan aldırmanın orucu bozduğunu söyleseydi, hiç şüphesiz kendisi kan aldırmazdı. Üstelik Kuran'da orucu; yemek, içmek ve cinsel ilişkinin bozduğu geçer. Yani birinci çelişik hadis, ikinci hadisle olduğu gibi Kuran'la da çelişmektedir. Fakat "en doğru" denen altı hadis kitabının üçünden yaptığımız bu alıntılar, çelişik hadislerin "en doğru" kabul edilen kitaplara bile girdiğinin bir delilidir.

2- TUVALET HANGİ YÖNLERE KARŞI YAPILABİLİR?

1. Çelişik Hadis: "Gerek küçük, gerek büyük tuvaletinizi yaparken kıbleye dönmeyin."

Hanbel 3/12

2. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz birtakım insanlar küçük ve büyük tuvaletleri için kıbleye dönmeyi hoş karşılamadıklarından, bu bidatı (hurafeyi) kaldırmak için tuvaletini kıbleye doğru yaptırdı."

Buhari 4/11

Bir hadiste kıbleye karşı tuvalet yapmanın hurafe olduğu anlatılırken; diğer bir hadiste ise Peygamberimiz "hurafe uygulayıcısı" olarak gösterilmiş oluyor. Görüldüğü gibi hadisleri Peygamberimiz'e atfetmek aslında ona iftira etmek demektir.

3- ORUÇLU İKEN HANIM ÖPÜLÜR MÜ?

1. Çelişik Hadis: "Peygamber oruçlu iken hanımlarını öptü."

İbn-i Kuteybe, Hadis Müdafaası

2. Çelişik Hadis: "Oruçluyken hanımını öpenin durumu sorulduğunda Peygamber 'Orucu bozulmuştur' dedi."

İbn-i Kuteybe, Hadis Müdafaası

Bu hadisler aslında İbn-i Kuteybe'nin dışında kütübü sitte denilen meşhur altı hadis kitabında da vardır. Fakat bu hadislere, İbn-i Kuteybe'nin, çelişik ve mantıksız hadisleri zorlama yorumlarla kurtarmak çabasından ibaret olan eserinde de rastlayabilirsiniz. Eğer hadislerin mantıksızlığını ve çelişikliğini bu hadisleri savunan birinin eserinden öğrenmek istiyorsanız size İbn-i Kuteybe'nin "Hadis Müdafaası" kitabını tavsiye ederiz. Bir hadise göre Peygamber oruçlu iken hanımını öpüyor, diğer hadis oruçlunun öpüşemeyeceğini söylüyor. Belli ki bu hadislerden en az biri uydurmadır. İkisini de doğru olarak kabul etmek; Peygamber'i, ne yaptığını bilmez, çelişkili hareketleri ve tavsiyeleri olan bir kişi gibi göstermektir. Bu yüzden Peygamberimiz'e en büyük iltifat hadisleri bir kenara bırakıp din adına yalnız Kuran'ı esas almakla olur.

4- BİR NAMAZ İKİ KERE KILINIR MI?

1. Çelişik Hadis: "Biriniz evinde namazı kılar da sonra namaz kılmakta olan imama yetişirse, onun arkasında namaza dursun. İkinci kıldığı onun için nafile olur."

İbn-i Kuteybe, Hadis Müdafaası

2. Çelişik Hadis: "Bir namazı günde iki defa kılmayın."

Ebu Davud 2/56

İkinci hadis hem birinci hadisle, hem de Kuran'la çelişir. Kuran'da namaz kılmak övülmüştür. Fazladan kılınan namazın ne zararı olabilir? Kimi durumlarda, kılınacak olan bir namazın kılınmamasına neden olacak bu hadis, kişilerin Allah'ı daha çok anmasını engellemektedir.

5- KÜÇÜK TUVALET NASIL YAPILIR?

1. Çelişik Hadis: "Kim size Peygamberimiz'in ayakta küçük tuvaletini yaptığını söylerse inanmayın."

Süneni Nesai 1-2/25

2. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz bir kavmin süprüntüsüne varıp ayakta küçük tuvaletini yaptı."

Buhari 1/167

Birinci hadisin anlattığı ve Kuran'da bahsedilmeyen bu uygulamanın, aslında dinsel bir anlam yüklenerek tartışılmasına hiç gerek olmamasına rağmen, geleneksel İslam anlayışında, sevap getiren bir uygulama gibi sunulduğunu görüyoruz. Peygamberimiz'in küçük tuvaleti ayakta yapmayı yasakladığı söylenen uydurmalardan dolayı bazı kişilere rahatsızlık vermesi muhtemel olan oturarak tuvalet yapmaya "sünnet" denmiş ve bundan sevap umulmuştur.

6- SU NASIL İÇİLİR?

1. Çelişik Hadis: "Peygamber ayakta su içilmesini yasakladı."

Ebu Davud 4/No:3717

2. Çelişik Hadis: "Peygamber'i sizin benim gibi ayakta su içerken gördüm."

Ebu Davud 4/No:3718

Bu örnek hadislerdeki birinci hadis, kendisiyle çelişen ikinci hadis de olmasına rağmen daha çok itibar görmüştür. Günümüzde de geleneksel İslami yaklaşımı benimseyenlerin, suyu oturarak ve üç yudumda içtiklerini ve bundan da sevap beklediklerini görebiliriz.

7- AYBAŞILI KADIN CAMİYE GİREBİLİR Mİ?

1. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz caminin bahçesine girerek şöyle dedi: 'Şurası muhakkak ki cami ne cenabete, ne aybaşılıya helal değildir.'"

Müslim, Hayz 11; Ebu Davud, Taharet 104;
Tirmizi, Taharet 101; Süneni Nesai, Hayz 18

2. Çelişik Hadis: "Peygamber'in hanımı anlatıyor: 'Peygamberimiz, bizden biri aybaşılı olduğu halde, onun kucağına başını koyar ve Kuran okurdu. Bizden birimiz aybaşılı iken camiye gidip Peygamber'e bir şeyler götürürdük.'"

Süneni Nesai, Hayz

Bir hadise göre aybaşılı kadın camiye girebilirken, diğer hadise göre aybaşılı kadın camiye giremez. (Aybaşılı kadının ibadetlerden nasıl alıkonduğunu 35., 36. ve 21. bölümlerde inceleyeceğiz.)

8- HACDA İHRAMLI OLAN EVLENEBİLİR Mİ?

1. Çelişik Hadis: "Peygamber Meymune ile evlendiği zaman her ikisi de ihramlıydı."

Süneni Nesai, 5-6/179

2. Çelişik Hadis: "İhramlı olan bir kişi (hacda olan) ne evlenebilir, ne kız isteyebilir, ne de başkasının nikahını kıyabilir."

Nesai 5,6/249

Bu da sayısız çelişkili ifadelere başka bir örnektir.

9- ERKEKLERİN BALDIRI GÖZÜKEBİLİR Mİ?

1. Çelişik Hadis: "Baldırları açık olan bir sahabeye Peygamberimiz rastlamış ve 'Baldırlarını ört. Baldırlar da avret yerlerindendir' demiştir."

Tehzibut Tezhip 2/69

2. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz evde baldırları açık yan üstü yatıyorlardı. Ebu Bekir izin istedi Peygamber hiç istifini bozmadan izin verdi. Ömer istedi aynı şekilde ona da verdi."

Hanbel 1/71

Hadislerden birine göre baldırları örtmek gerekir. Diğer hadiste ise Peygamberimiz'in yanına birileri gelmesine rağmen baldırlarını örtmediği görülür. Nitekim bazı mezhepler birinci hadisi alıp erkeklerin dizle göbek arasını örtmelerinin farz olduğu şeklindeki bir uydurma hükmü dine sokmuşlardır.

10- ÖLÜ HAYVANIN DERİSİ NE OLACAK?

1. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz 'Deri işlendi mi temiz olur' dedi. Sonra ölü bir koyuna rast geldi ve 'Onun derisinden faydalansanıza' dedi."

Buhari 72/30

2. Çelişik Hadis: "Peygamberimiz 'Ölü hayvanın ne derisinden ne de sinirinden faydalanınız' dedi."

Hanbel 4/310,311

Kuran'a göre hayvan leşi yemek haramdır. Leşin derisinin haramlığına dair Kuran'da bir ifade yer almaz. Bu konuda alıntıladığımız iki hadisten birine göre leşin (ölü hayvanın) derisi kullanılamaz, diğerine göre ise kullanılabilir.

Elimizde çelişkisiz Kuran varken, çelişkiler yığınına dönmüş hadislerden dini hüküm öğrenmeye kalkmak bizi Kuran'dan uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramaz. Allah'ın elçisi Peygamberimiz Hz. Muhammed, ahirette toplumundan şu şekilde şikâyetçi olacaktır:

Elçi de şöyle der "Ey Rabbim, benim toplumum bu Kuran'ı devre dışı tuttular."

25- Furkan Suresi 30

8. BÖLÜM

HADİS - MANTIK ÇELİŞKİLERİ

Bundan önceki bölümlerde verdiğimiz örnekler, Kuran'ın korunmuş, tutarlı, tamamlanmış, çelişkisiz ve dinin tek kaynağı olma vasıflarına sahip olduğunu; buna karşın hadislerin tutarsız, çelişkili olduklarını ve sadece zan olan hadislerin dine kaynak olamayacaklarını, üstelik Kuran yeterli ve detaylı olduğu için buna gerek de olmadığını ortaya koymaktadır. Bundan sonraki bölümlerde vereceğimiz örneklerle bu tezimizi daha da kuvvetlendireceğiz. Bu bölümde ise hadislerin mantıkla çeliştiklerini göstermeye çalışacağız. Kuran'a göre insanlar sürekli akıllarını çalıştırmalı; gerek evrende, gerek kendi yaratılışlarında, gerekse Kuran'da Allah'ın delillerini görmelidirler. Akıllarını çalıştırmadan toplumdaki çoğunluğa, törelere, geleneklere, kabullere göre din oluşturanların hatalı olduğunu Kuran'dan anlıyoruz. Kuran'a göre Allah'ın nimeti olan akıl, evrenle ve evren ile hayatı değerlendirmede rehberlik eden Allah'ın kitabıyla mükemmel bir uyum içindedir. Bu uyumun bir parçası olan aklın dinle çeliştiğini söylemek, aklı bir kenara atıp dini anlamaya kalkmak, aklı çalıştırmada değil aklı kullanmamada erdem aramak, dine akılsızca uygulamaları sokanların ve din düşmanlarının tezidir. Dinde aklı aşan hakikatler vardır ama bunlar da akılla çelişmez ve dinin en anlaşılmayan konularında bile dinin getirdiği açıklamaların alternatifi olabilecek daha akılcı açıklamalar yoktur. Akıl dinle nasıl çelişir? Akıl Allah'ın bize hediyesi değil mi? Kuran defalarca bize aklınızı çalıştırın demiyor mu?

Allah pisliği akıllarını kullanmayanların üzerine yağdırır.

10- Yunus Suresi 100

Bu ayet "İslam" adına dinimize birçok uydurmaların sokulmasının temel bir sebebine dikkat çekmektedir. Mantıkla çelişen yüzlerce hadisi kitabımıza sığdıramayacağımız için sadece on tane örnek hadis ile yetineceğiz. Bu hadisleri incelememiz "aklını kullanmayanların üzerine yağan pisliği" daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.

Anlattıklarımıza karşı olan ve hadisçi bir İslam anlayışını temel alanlar her seferinde "Bunlar Peygamber düşmanı, Peygamberimiz'in sözlerini inkâr ediyorlar, Peygamberimiz'i kaale almıyorlar" gibi sözler ile çeşitli iftiralarda bulunmaktadırlar. Örnek verdiğimiz her hadiste şunu bir kez daha iyice düşünün: Bu hadisleri inkâr, Peygamberimiz'i iftiralardan korumak mı, yoksa Peygamberimiz'e iftira atmak mıdır? Hadislerin dinin temel kaynaklarından olduğunu kabul, Peygamber'e atılan iftiraları onaylamak ve kabul etmek olmuyor mu? "Hadisler dinin kaynağıdır" diyenler, bilmeyerek de olsa bu iftiraları meşrulaştırmış olmazlar mı? Lütfen hadislerin Kuran'la, mantıkla ve kendi içlerindeki çelişkilerine dair bu bölümleri bir de bu soruları düşünerek okuyun.

1- YERYÜZÜNÜN ÜSTÜNDE OLDUĞU BALIĞIN CİĞERİ

Hadis: "Yeryüzü balığın sırtındadır. Cennete girecekler ilk olarak bu balığın ciğerinden yiyecektir."

Buhari 3/51

Kuran'ın Dünya'nın yuvarlaklığına, Dünya'nın, Güneş ve Ay'ın hareketlerine, uzayın yaratılışına dair mükemmel izahlarına karşı hadislerdeki Dünya'nın öküzün ve balığın üzerinde olduğu açıklamasını tevil edenler (yorumla geçiştirmeye çalışanlar), Dünya'yı üzerinde tutan balığın ciğerinden yenmesini nasıl tevil edecekler? Bu konuya "açıklama" getirecek olanlar, şu hadise ne diyecekler? Bir hadiste Arş'ın 8 dağ keçisinin

sırtında olduğu söyleniyor (Bakınız: Ebu Davud, Sünnet 19; Tirmizi, No: 3320; İbni Mace, Mukaddime). Bu izahları içeren hadis kitaplarına "dinin kaynağı" diyerek, bunları Kuran'ın yanına koymak Kuran'a haksızlık değil midir?

2- ALLAH = ZAMAN, HİÇ OLUR MU?

Hadis: "Peygamber'e, Allah'ın yerleri ve göğü yaratmadan önce nerede olduğu soruldu, Peygamber "Bir bulut içerisinde idi; üstü hava, altı hava idi' dedi."

Hanbel 4/11

Hadis: "Allah zamandır."

Muvatta 56/3

Niye bu tarz saçma izahlar Kuran'da geçmez de hep hadis kitaplarında yer alır? Dört "hak mezhep" diye sunulan mezheplerden birinin kurucusu Hanbel'dir ve alıntıladığımız hadis kitabı Hanbel de ona aittir. Dört mezhebin kurucularından birine ait olan diğer bir hadis kitabı ise Malik'in Muvatta'sıdır. Yukarıdaki iki hadisi kitaplarına alanların kurdukları mezhepler ne kadar güvenilir olabilir?

3- HZ. MUSA AZRAİL'E TOKAT ATTI MI?

Hadis: "Ölüm meleği Musa'ya gelerek 'Rabbine icabet et' dedi. Bunun üzerine Musa, ölüm meleğinin gözüne tokat vurarak onu çıkarttı. Melek hemen Allah'a dönerek 'Sen beni ölmek istemeyen bir kuluna göndermişsin, o benim gözümü çıkardı' dedi."

Müslim 10/176

Mantıkla hiç bağdaşmayan bu hadis aynı zamanda Hz. Musa'ya hakarettir. Allah'ın üstün ahlaklı bir Peygamber'i nasıl olur da ölümden

kaçar? Üstelik de meleğin gözünü kör edip ölümden kurtulur? "Hiçbir yanlışı olmayan hadis kitabı" diye tanıtılan Müslim'de ve diğer meşhur hadis kitaplarında bu hadis geçmektedir. Bu hadisi "sahih" diye kitaplarına alanların diğer hadislerine güvenebilir misiniz?

4- DEPREMLERİN SEBEBİ OLAN BALIK

Hadis: "Dünya balığın üzerindedir. Balık başını sallayınca Dünya'da depremler olur."

İbn-i Kesir Tefsiri, 2/29 68/1'in açıklamaları

Kuran, mucizevi bir şekilde evrenin genişlediğini, rüzgârların aşılayıcı olması gibi birçok konuyu açıklarken (Bakınız: Kuran Araştırmaları Grubu, Kuran Hiç Tükenmeyen Mucize); hadislerde yer alan yukarıdakilere benzer akıl, bilim ve Kuran dışı ifadeler mantıkla çelişmektedir. Dünyayı balığa oturtan, depremleri balığın kuyruğunu sallamasına bağlayan bu anlayışın İslam'la ilgisi olmadığını açıklamak bu dine hizmet değil midir?

5- YANGIN NASIL SÖNER?

Hadis: "Yangın gördüğünüzde tekbir getiriniz, zira tekbir ('Allahu-ekber' demek) onu söndürür."

Ramuzel Hadis

"Ramuzel Hadis" diğer hadis kitapları kadar ünlü olmadığı için bu kitabımızda Ramuzel Hadis'ten hadislere az yer verdik. Fakat ülkemizde en çok satan hadis kitaplarından biri de bu kitaptır ve alıntıladığımız hadis gibi birçok hadisi içermektedir. Eğer bu hadisi birileri doğru kabul ediyorsa, itfaiye ekipleriyle beraber (belki de itfaiye ekibi olmadan) tekbir getirecek bir koroyu da yangın yerine götürmeleri gerekir.

6- CİNSEL MÜNASEBETLE İLGİLİ GEREKSİZ AÇIKLAMALAR

Hadis: "Sizden birisi cinsel münasebette bulunduğu zaman eşinin cinsel organına bakmasın, zira cinsel organa bakmak körlüğe sebep olur."

Feyzul Kadir 1-326

Bu tip garip uydurmalarla, dinle dalga geçmek isteyenlerin eline bolca malzeme verilmiştir. Belki de bu hadisi uydurarak Peygamber'e iftira edenin amacı da dinle dalga geçmekti. İnsanların hayatına ve cinselliğine Kuran'ın getirmediği zorlukları ve yasakları getirmek, insanlığa yapılmış bir zulümdür. Cinsel hayatı kısıtlayıcı bu tür hadislere karşın, Peygamberimiz'in ve arkadaşlarının cinsel hayatını olağanüstü bir tarzda anlatan münasebetsiz hadisler de vardır. Bu hadislerden birine göre sahabeler haccı bitirip eşlerine yöneldiklerinde cinsel organlarından spermler damlıyordu (Buhari, Hacc, 81; Müslim, Hacc, 141). Diğer bir hadise göre Peygamberimiz 30 erkeğin cinsel gücüne sahipti (Buhari). Başka bir hadise göre ise Peygamber nerede güzel bir kadın görse hemen eve koşar ve hanımı Zeynep'le cinsel ilişkiye girerdi (Buhari, Hibe, 8). Bu tip hadisleri kabul etmek mi, yoksa reddetmek mi Peygamberimiz'e saygısızlıktır? Karar sizin.

7- KADINLARIN CERAHAT YALAMASI

Hadis: "Eğer erkeğin tepesinden tırnağına kadar cerahat aksa, kadın da bunları ağzı ile temizlese, yine de erkeğin hakkını ödemiş olmaz."

İbn-i Hacer el Heytemi 2/121

Geleneksel İslam'da en çok hadis uydurulan konuların başında kadınlarla ilgili konular gelmektedir. Kuran'da, kadınlara yönelik kendi bakış açılarını bulamayıp, kadınları sokmak istedikleri şekli dinselleştirmek isteyenler, bol bol hadis uydurmuşlardır. Kitabımızın 21. bölümünde

detaylı bir şekilde işlediğimiz "kadın" konusunda, uydurulan diğer hadislerden örnekleri de bulabilirsiniz.

8- BİR KEÇİ KURAN'DAN EKSİLTME YAPABİLİR Mİ?

Hadis: "Zina yapan evlilerin taşlanarak öldürülmelerini emreden ayet Hz. Ayşe'nin döşeğinin altındaki sayfada yazılı bulunuyordu. Peygamber ölünce Hz. Ayşe onun gömülme işlemleri ile meşgulken, evin açık kapısından içeri giren bir keçi, o sayfayı yedi. Böylece taşlayarak öldürme cezası Kuran'dan çıktı. Ama hükmü devam etmektedir."

İbn-i Mace 36/194; Hanbel 3/61,5/131

Bu hadis ve taşlayarak öldürmeyi (recm) savunan diğer Kuran ve mantık ile çelişkili hadisler, dinimize büyük zarar vermiştir. Bu hadislerle:

1- Kuran'ın zina edenlerle ilgili hükmü iptal edilmektedir.

2- Kuran'ın hükmüne ilaveten yeni bir hüküm getirilmektedir.

3- Kuran'ın eksik olduğu iddia edilmektedir.

4- Kuran'ı eksiltenin bir keçi olduğu gibi bir saçmalık savunulmaktadır.

En ünlü hadis kitaplarında yer alan ve Ehli Sünnet tüm mezheplerle beraber Şiilik tarafından da savunulan recm, önemine binaen 26. bölümde özel olarak işlenecektir.

9- NASIL BİR TAŞTIR BU TAŞ?

Hadis: "Hacerül Esved cennettendir. O kardan daha beyaz idi ve müşriklerin günahı onu kararttı."

Hanbel 1/307

Hadis: "Hacerül Esved Allah'ın yeryüzündeki sağ elidir. Onunla insanlardan dilediği ile tokalaşır."

Cami-üs Sağır 1/151

Hacerül Esved taşı için uydurulan bu tip hadisler, hac sırasında Kabe'de, İslam'ın ruhuyla uyumsuz davranışların sergilenmesine sebep olmaktadır. Hacerül Esved taşına dokunmak için birbirini ezenleri, dinimizi bilmeyenler görseler, ne düşünürler? Bu hadisler daha evvel de alay konusu olmuştur. Hadislerin güvenilmez olduğunu Abbasiler döneminde savunup, sonra siyasi konjonktürde yok olan Mutezile takipçileri "Bu hadise göre Hacerül Esved denen taş, müşriklerin günahı yüzünden Kabe putperestlerin elinde iken karardıysa, şimdi Kabe Müslümanların elinde olduğuna göre, bu taşın beyazlaması gerekir" diyerek, bu hadisi savunanlarla alay etmişlerdir.

10- GEL DE ÇIK İŞİN İÇİNDEN!

Hadis: "Kalbinde hardal tohumu kadar kibir bulunan cennete giremez. Yine kalbinde hardal tohumu kadar iman olan da cehenneme giremez."

Buhari 81/51

Kişiyi en ufacık fiilinde cennete gönderen bir sürü hadis vardır. Kişiyi en ufacık bir fiilinde cehenneme gönderen de birçok hadis vardır. Bu tutarsız yaklaşımlar, kimi zaman yukarıdaki örnekte olduğu gibi tek bir hadiste de buluşabilmektedir.

Peygamberimiz'e yapılabilecek en büyük hakaret, bu hadisleri onun söylediğini iddia etmektir. Peygamberimiz'in bize tek yazdırdığı, mesaj olarak Allah'tan getirdiği Kuran, dinimizin tek ve güvenilir kaynağıdır.

Andolsun ki size hatırlatıcı bir kitap gönderdik. Hâlâ aklınızı çalıştırmayacak mısınız?

21- Enbiya Suresi 10

9. BÖLÜM

HADİSLERİN DİNE İLAVELERİ

Kuran'la, diğer hadislerle ve mantıkla çelişmeyen hadisleri dinin kaynağı olarak kullanalım diyenler olabilir. Bu tip hadisler, dini tamamlayan bir kaynak olarak sunulmadan, Peygamberimiz'in dönemindeki genel hayatı, Peygamberimiz'in ve arkadaşlarının yaşantısını anlatan siyer ve İslam tarihi kaynağı olarak kullanılması yararlı olacaktır. Bu dönemin tarihini yazanlar için bu malzemeden faydalanılması önemlidir. Fakat hadisler Kuran, diğer hadisler veya mantıkla çelişmiyorsa dahi, dini yeni bir yaklaşım meydana getiriyorsa, cennet veya cehennem tasvirlerine ilaveler yapıyorsa, Kuran'a ilave sevap veya günah kavramları oluşturuyorsa, kısaca dine ilaveler yapıyorsa da o hadisler veya hadislerin yorumunu reddetmemiz gerektiğini ve dine yapılan bu şekildeki ilaveleri de kabul etmememiz gerektiğini de bilmeliyiz. Eğer hadisleri kullanma işleminde, dine bir ilavede bulunulmayacak veya dinden bir eksiltme yapılmayacaksa, bunda bir sorun olduğu söylenemez. İlaveten bu hadisleri kitaplarında okuduğumuz kişilerin, önceden örneklerini verdiğimiz sorunlu hadisleri nakleden kişiler olduğu da unutulmamalıdır. Kuran, kendisinin din adına gerekli her şeyi açıkladığını, yeterli ve dinin tek kaynağı olduğunu söylemektedir:

> **Biz bu kitabı sana, her şeyin açıklayıcısı, bir doğruya iletici, bir rahmet, Müslümanlara bir müjde olarak indirdik.**
>
> *16-Nahl Suresi 89*

Kuran'a ilave bir sevap veya günah kavramını ileri sürmek, bu ayetle ve kitabın 2. bölümünde bir kısmını belirttiğimiz ayetlerle çelişir. Bu yüzden herhangi bir hadis, Kuran'dan anlaşılmayan bir şeyi dine ilave ediyorsa; yeni günah ve sevap kavramları çıkartıyorsa, Kuran'ın din adına gerekli her şeyin detaylı açıklayıcısı olmasından dolayı, bu hadisler aracılığıyla dine yapılan ilaveler reddedilmelidir. Kuran'da geçmeyen bir mantık ya da uygulamayı dine ilave eden hadislere ise aşağıdaki 10 örneği verebiliriz.

1- 27 VE 70 KAT

Hadis: "Cemaatle kılınan namaz tek başına kılınan namazdan 27 derece daha üstündür."

Buhari Ezan 30; Müslim Mescid 249; Muvatta Cemaat 1

Eğer bu hadisin Kuran'la, başka bir hadis veya mantıkla çelişkisini göremiyorsanız; dini bilgimize bir ilavede bulunan bu hadisin yine de uydurma olduğunu söyleyebilirsiniz. Çünkü Kuran'da böyle bir sevap tanımlaması yoktur. Misvakla (diş fırçası yerine kullanılan bir ağaç parçası) alınan abdestin ve sarıkla kılınan namazın, 27 veya 70 kat daha sevap olduğunu söyleyen hadisler de böyledir.

2- SOL ELLE YEMEK

Hadis: "Sol elinizle yemeyiniz, içmeyiniz. Çünkü şeytan sol eliyle yer, içer."

Hanbeli 2/8,33

Bazı gelenekçi dini grupların kurslarında, sol elle yemek yiyen çocukların elleri dayaktan şişirilmekte, yüzükoyun yatan çocuklar (böyle uyumanın dinen kötü görüldüğü gerekçesiyle) dürtülerek gece yarısı kaldırılmaktadır… Çocukların psikolojisini bozan bu uygulamaların sebebi

ise bu ve benzeri hadislerdir. Kuran'da yasaklanmayan bir yeme biçimini, din adına yasaklamak, Kuran'ın anlattığı dine ilave yapmak demektir.

3- DOĞAN ÇOCUK İLE İLGİLİ SEREMONİLER

Hadis: "Hazreti Peygamber çocuğa doğumunun yedinci gününde isim konmasını, çocuğun yıkanarak pisliklerden temizlenmesini ve kurban kesilmesini emir buyurdu."

Tirmizi, Edeb 63/2834; Ebu Davud 2837

Bu hadisi okuyan, bu hadiste kötü bir şey görmeyebilir. Fakat Kuran'da, çocuğa yedinci günde isim konmasının veya kurban kesilmesinin "emredildiği"ne dair hiçbir şey yoktur. Sorun, hadisteki "emir buyurdu" ifadesindedir; Peygamber'in bu uygulamayı dini bir emre dönüştürmeden, kendi tercihiyle yapmış olması ve tavsiyesi de mümkündür, sonuçta bu uygulamalarda Kuran'a aykırı bir yön yoktur. Fakat dinde olmayan bir "emri" ve "sevap" kavramını dine ilave ettiği için bu hadis de uydurmadır. İllaki hadisin zararlı bir şey ifade etmesi gerekmez. Hatta hadis iyi bir şeyi dahi "sevap" veya "emir" diye dine sokuyor veya zararlı bir şeyi mekruh yapıyorsa bile, dine ilave getirdiği için hadisin yine uydurma olduğu anlaşılır. Bu tip uydurmaların sebebi, kitabın 5. bölümünde değindiğimiz gibi dini sevdirmek olabilir. Fakat sebebi ne olursa olsun, insani olanı Allah'ın dinine katmak, insani ile Allah'tan olanı karıştırmaktır ki bu da dine ihanettir.

4- KARA KÖPEKLERİ ÖLDÜRELİM Mİ? DEVE ŞEYTANDAN MI YARATILDI?

Hadis: "Tüm kara köpekleri öldürünüz. Çünkü onlar şeytandır."

Hanbeli 4/85, 5/54

Kuran'daki Kehf Suresi'nde, iman eden gençler ve köpekleri anlatılır. Bu gençler övülmekte ve Kuran'ın hiçbir yerinde köpeklerin aleyhinde

hiçbir şey söylenilmemektedir. Bu ayetleri eğer hatırlamazsanız, Peygamber döneminde köpeklerin mescitte dolaştığına dair hadisi de bilmiyorsanız, bu hadis size mantıksız da gelmiyorsa, sırf Kuran'da geçmeyen bir şeyi dine ilave ettiğine bakarak da bu hadisi ve köpekler aleyhine diğer hadisleri reddedebilirsiniz. Bu tarz hadisler yüzünden köpeğin abdesti bozduğu gibi uydurmalar üretilmiş ve insanlar hayvanlar âlemindeki en yakın dostlarından uzaklaştırılmışlardır.

Aslında hayvanlar âlemiyle ilgili uydurma hadisler çok fazladır. Örneğin bir hadiste horozun melek gördüğü için öttüğü, eşeğin şeytan gördüğü için anırdığı söylenir (Müslim). Farenin aslında Yahudi olduğu, bu yüzden deve sütü içmediği başka bir hadistir (Müslim Zühd). Devenin şeytandan yaratıldığı diğer bir hadistir (Hanbeli, Müsned 4/85). Kedinin aslanın aksırığından, domuzun filin aksırığından yaratıldığını iddia eden hadisler de vardır (El Mecruhin 1/101). Tüm bu hadisler, dinin mantıksız sanılmasına sebep olmuşlardır. Şimdi sadece Kuran'dan din anlaşılmaz diyenlere soralım: Sizin dini anlamadaki yönteminize göre hadisler dinin kaynağıdır. O zaman sizin yönteminize göre en güvenilir hadis kitaplarında geçen bu izahları da kabul etmeniz gerekir. Kabul ediyor musunuz? Kabul etmiyorsanız, sadece Kuran'ın güvenilir olduğu ve o zaman dinin Kuran'dan anlaşılması gerektiği sonucuna varırsınız. Eğer bu hadisleri kabul ediyorsanız, bir kez daha önce bu hadisleri sonra Kuran'ı okumanızı ve bu konu üzerinde ciddiyetle düşünmenizi tavsiye ederiz.

5- YEMEK TAKIMLARI GÜMÜŞSE DEĞİŞTİRMEK GEREK

Hadis: "Peygamber bize altın ve gümüş kap içerisinde yemek yemeyi ve su içmeyi yasakladı.'"

Buhari 12/1952

Kuran'da böyle bir yasak yoktur. Bu tarzda bir ilaveyi dine sokmak, Kuran'ın üzerine ilaveler yapmak manasına gelir. Peygamberimiz evrensel

bir dini hükme dönüştürmeden, beğenmediği bu davranıştan elbette sakındırmış olabilir. Ama bu hadisin kimi yorumlarına göre böyle bir yasak dinin evrensel hükmü gibi sunulmuştur ki bu kabul edilemez.

6- ÜÇ PARMAK KESEN DÖRDÜNCÜYÜ DE KESSİN DAHA İYİ

Hadis: "Bir kadının parmaklarını kesmenin cezası, deve cinsinden tazminat olarak şöyledir; bir parmak için on deve, iki parmak için yirmi deve, üç parmak için otuz deve, dört parmak için yirmi deve."

Muvatta 43/11; Hanbel 2/182

Erkek olsun, kadın olsun birinin parmağını isteyerek veya yanlışlıkla kesenin ceza olarak ona tazminat vermesinde bir gariplik yoktur. Fakat Kuran'da yukarıdaki gibi bir tazminat belirlenmemiştir. Yani insanlar içlerinde bulundukları devir ve şartlara göre tazminatları belirleyebilirler. Belli bir devirde buna benzer bir tazminat verilmiş olabilirse de bu tazminatın evrensel olduğu ve her dönemde deve üzerinden yapılması gerektiği yorumu dine ilavedir. Üstelik yukarıdaki tablo mantıklı da değildir. Nasıl üç parmağı kesmenin tazminatı otuz deve iken, dört parmağı kesmenin tazminatı yirmi deve olur?

7- KADINLARINIZI SÜNNET ETTİRDİNİZ Mİ?

Hadis: "Ey Atıyye, yufkadan sünnet et, derin gitme çünkü yufka sünnet etmek (kanın üste çıkmasıyla) yüzü güzelleştirir ve kocası için daha zevkli olur."

Gazali, İhyau Ulumiddin 1/382

Kuran'da kadının da, erkeğin de sünnet olması geçmez. Sünnetin sağlığa faydalı olduğunu düşünen sünnet olabilir ama sünnet olmak istemeyen olmayabilir de. Bu dini bir sorumluluk değildir. Hadiste görüldüğü

gibi, "kadınların sünneti" de hadisler aracılığıyla dinimize mal edilmiş bir uygulamadır. (Kadın sünnetinin zararları hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak şekilde tıp otoriteleri tarafından açıklanmıştır.) Alıntılanan hadise göre kadının sünneti derin kesilmemek kaydıyla yapılmalıdır; bu uygulama yüzü güzelleştirecektir ve kadının kocasının zevk almasını sağlayacaktır. Ne yazık ki dine sokulan bu tip ilaveler, dinin uygulanamaz bir sistem gibi görülmesine ve birçok kişinin gereksiz sıkıntılar çekmelerine ve dinden uzaklaşmalarına sebep olmuştur.

8- NASIL AĞAÇTIR O? NASIL DİŞTİR O? NASIL DERİDİR O?

Hadis: "Cennette bir ağaç vardır ki binekli onun gölgesinde yüz yıl gider."

İbn-i Mace Züht 39; Müslim Cennet 6; Tirmizi Cennet 19

Hadis: "Cehennemde kâfirin azı dişi Uhud dağı kadar, derisinin kalınlığı da üç günlük mesafe kadardır."

Müslim

Hadis: "Cehennem ehli ateşte o kadar büyüyecek ki kulak memesi ile boynu arası yedi yüzyıllık mesafe kadar olacaktır."

Hanbel, Müsned

Hadis: "Ümmetimin fakirleri zenginlerden beş yüz sene evvel cennete girecektir."

Tirmizi; İbn-i Mace

Kuran'da geçmeyen bu anlatımlar, cenneti ve cehennemi anlama hususunda ilavelerdir. Kuran, cennet ve cehennem tariflerini gerekli şekilde yapmıştır. Hadislerde, Kuran'da olmayan birçok cennet ve cehennem manzarasına rastlayabiliriz. Bu açıklamalar ister mantıklı olsun,

ister mantıksız olsun hiçbirini ciddiye almamak gerekir. Sadece uygulama alanında değil, ilave bir dini anlayış oluşturma alanında da hadislerin otoritesi kabul edilemez.

9- DEVE ETİ YİYENE ABDEST ALDIRMAK

Hadis: "Peygamber deve eti yemekten soruldu; Peygamber 'Onu yediyseniz hemen abdest alın' dedi."

Ebu Davud 1/185

Kuran'da deve etinin abdesti bozduğu geçmez. Bu yüzden Kuran'a ilave olan dini zorlaştırıcı bu hüküm de dine ilavedir. Kimi mezhepler bu hadise göre deve eti yiyenin yeniden abdest alması gerektiğini söylemişlerdir. Kitabımızın 36. bölümünde Kuran'dan anlaşıldığı şekliyle abdesti anlatacağız.

10- BİR NAMAZLA KURTULMAK

Hadis: "Salı günü gündüzün ortasında veya güneş yükseldiğinde kim ki her rekatında bir Fatiha, bir Ayetel Kürsi ve üç İhlas okumak suretiyle on rekat namaz kılarsa, yetmiş gün defterine günah yazılmaz, bu yetmiş gün içerisinde ölürse şehit olarak ölür ve yetmiş senelik günahı bağışlanır."

Gazali, İhyau Ulumiddin 1/539

Hadis: "Kim ki çarşamba günü güneş yükselince on iki rekat namaz kılar, her rekatında bir Fatiha, bir Ayetel Kürsi, üç İhlas ve üç Muavezeteyn okursa arşın altından bir münadi: 'Ey Allah'ın kulu! Geçmiş günahların bağışlandı. Allah kabir karanlığı azabını ve kıyametin şiddetini senden kaldırdı, artık senin için fazla amele lüzum yok' diye bağırır ve o gün kendisi için bir Peygamber sevabı yükselir."

Gazali, İhyau Ulumiddin 1/540

Bu hadislere göre yetmiş günde bir bahsedilen Salı günkü namazı kılmak veya hayatta bir kez bahsedilen Çarşamba günkü namazı kılmak bir Müslüman'a yetecektir. Bu hadislere göre tek namazla yetmiş senelik günahın bağışlanması da, Peygamber sevabı kazanmak da mümkün olmaktadır.

Gazali, felsefi konular hakkında yazdığında, dünyanın en seçkin düşünürlerinden biri olduğunu göstermiştir. Fakat fıkıh ve hadis alanlarında ne yazık ki aynı başarıyı gösterememiştir.

SİZ BU HADİSLERİ DİNİMİZE KAYNAK OLARAK YAKIŞTIRIYOR MUSUNUZ?

Hadislerin dinin kaynağı olamayacağını anlattıktan sonra hadisleri;

1- Kuran (6. bölümde),

2- diğer hadisler (7. bölümde),

3- mantık (8.bölümde),

4- ilaveler (9.bölümde)

açısından inceleyip, dinin kaynağı olamayacaklarını, böylece Kuran'ın dinin tek kaynağı olması gerektiğini gösterdik. Bu bölümlerde kullandığımız hadislerin kimisi hem Kuran, hem diğer hadisler, hem mantıkla çelişip, hem de dine ilaveler yapıyordu. Fakat dört bölümün dördüne de giren veya iki üç bölümle de ilgili olan hadisleri, tek bir başlık altında inceleyip, alt başlığında yer aldıkları madde açısından bu hadislerin sorunlarını açıkladık. Kitabı ansiklopedi yapmak istemediğimiz için her bölümde sadece on örnek verdik. Ümit ediyoruz ki tüm bu anlatılanlar Kuran'daki aydınlığın, hadislerdeki karanlığın kavranmasını sağlayacaktır.

Şimdi hadislerin Kuran gibi dinin kaynağı olduğunu söyleyenlere ve hadisleri dinin kaynağı yapan mezheplere uyup "ben Hanefi'yim", "ben Şafi'yim", "ben Maliki'yim" diyenlere soruyoruz: Siz bu hadisleri Allah'ın dininin kaynağı olmaya layık görüyor musunuz?

Eğer bu kaynaklar güvenilmezse, mezheplerin zihniyetinin temeli çökeceği için mezhep diye bir kurum da kalmaz. Hadis ve mezheplerin ortada kalmadığı bir durumda ise dinin kaynağı olarak Kuran tek başına kalır. Dinin kaynağının sadece Kuran olduğunu anladıysanız; mezhep ve hadislere dayalı bilgilerinizi bir kenara bırakın, yalnız ve yalnız Kuran'a göre dinin teorisini ve pratiğini öğrenin. Eski bilgilerinizin geleneklere, geleneğin ise mezhep ve hadislere dayanabileceğini unutmayın. Bu yüzden zihninizi sıfırlayıp, Kuran'a göre dini baştan yapılandırmanız çok önemlidir. Eğer cevabınız "Layık görüyorum" ise lütfen Kuran'ı daha çok okuyun, sonra bir de hadisleri okuyun...

Ve gerçekten O (Kuran) iman edenler için bir doğruluk rehberi ve bir rahmettir.

27- Neml Suresi 77

10. BÖLÜM

HADİSLER HADİSLERİ YARGILARSA

Daha evvel gördüğümüz gibi "hadis" adı altında nakledilen sözlerin birçoğunu Kuran ve akıl reddetmektedir. Bunların yanında, "dinin kaynağı" gibi gösterilen bu hadisleri yargılayıp, bunların yanlışlığını ortaya koyacak hadisler de mevcuttur. Hadisleri hadislere yargılatmaktaki amacımız, hadisleri, dinin kaynağı olarak sunanların; yorumla, görmezlikten gelerek ve birçok ayrı anlamlı hadisten kafalarına uyanı seçerek, kendi uydurdukları hadislerle bile çeliştiklerini göstermektir.

PEYGAMBERİMİZ HADİS YAZIMINI YASAKLAMIŞTI

Sünni ve Şii İslam adına hadis kitapları yazılması bile, Peygamberimiz'in hadis yazımını yasaklayan tavrıyla çelişmektedir. Üstelik Peygamberimiz'in hadis yazımını yasakladığı bu kitaplarda da yer almaktadır. 4. bölümde de değindiğimiz bu konuyla ilgili şu hadislere bakalım:

Allah'ın elçisinden sözlerini yazmak için izin istedik, bize izin vermedi.

Tirmizi, K. İlm 11

Biz hadis yazarken Hz. Peygamber yanımıza geldi ve "Yazdığınız şey nedir?" dedi. "Senden işittiğimiz hadisler" dedik. Hz. Peygamber dedi ki: "Allah'ın kitabından başka kitap mı istiyorsunuz? Sizden

evvelki milletler Allah'ın kitabı yanında başka kitaplar yazdıkları için yoldan çıktılar."

El Hatib, Takyid 33

Dikkat ederseniz Peygamber'in hadis yazımını yasaklayan bu hadislerini, hadis kitaplarını dinin kaynağı kabul edenler nakletmiştir. Burada şu soruları sormalıyız: Madem bu hadisleri biliyorsunuz, o zaman niye hadis kitapları yazıyorsunuz? Siz Peygamber'den daha mı çok dini düşünüyorsunuz? "Peygamber, o zaman Kuran'la hadis karışmasın diye hadis yazdırmadı, artık Kuran'la karışma tehlikesi yok, o yüzden hadis kitapları yazıyoruz" demek, tatmin edici bir açıklama değildir. Hadisler Kuran gibi dinin kaynağı olsaydı ve Peygamber hadisleri yazdırmayıp, unutulmaya ve yalanla karışmaya mahkûm etseydi, dini eksik tebliğ etmiş olmaz mıydı? Hadisler dinin bir kaynağı ve lüzumlu bir parçası ise nasıl olur da yazılmak yoluyla muhafaza edilmezler? Kuran'daki sureler karışmıyordu da hadisler niye karışacaktı? Peki, Peygamberimiz'in, "Kuran'la karışma tehlikesi ortadan kalkınca hadisleri yazın" diye bir hadisi var mı?

Kimi hadislerden, Kuran'da olmayan helal ve haramların dine girdiğini de öğreniyoruz. Şu hadisleri inceleyelim:

Ey insanlar ateş tutuşturuldu ve karanlık gecenin parçaları gibi fitneler yakınlaştı. Allah'a yemin ederim ki aleyhimde tutunacak bir şeyiniz yoktur; Kuran'ın helal kıldıkları dışında bir şeyi helal kılmadım. Kuran'ın haram kıldıkları dışındakileri de haram kılmadım.

İbni Hişam, Siret 4

Allah bazı farizalar vazetmiştir, onları aşmayın. Bazı hadler koymuştur, onlara yaklaşmayın. Bazı şeyleri haram kılmıştır, onları yapmayın. Bazı şeyleri de unutmaksızın size rahmet olması için hatırlatmamıştır, onları da araştırmayın.

Mahmud Ebu Reyye, Muhammedi Sünnetin Aydınlatılması

Allah'ın kitabında helal kıldığı helal, haram kıldığı haramdır. Hakkında sustuğu ise serbesttir. Allah'ın serbest bıraktıklarını kabul edin ve bilin ki Allah hiçbir şeyi unutucu değildir.

Ebu Davud K Etime 39; Tırmizi K Libas 6;
İbni Mace K Etime 60; El- Müracaat sayfa 20

Bu hadislere göre Kuran'ın belirttiklerinin dışında haram yoktur. Bu hadislerin yargısına göre Peygamber, Kuran'ın haramları dışında hiçbir şeyi haram kılmadı. Yani bu hadislerin yargısına göre "Peygamber'in hadisleri" denerek dine ilaveler yapan hadisler "Peygamber'in hadisleri" değildir.

Benden sonrası 30 yıl hilafet, ondan sonrası melikiyettir...

Ebû Davud, Sünnet 9 (4648, 4647); Tirmizi,Fiten 48, (2227).

Bakın en doğru denilen hadis kitabına göre 30 yıllık halifelik döneminden sonrasını Peygamber beğenmemektedir. Gerçekten de dört halife dönemi (Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali) 30 yıl sürmüştür. Bu dönemde ne bir mezhep oluşturulmuştur, ne de Kuran dışında bir hadis kitabı yazılmıştır (11. bölümü okuyunuz). Neden bu dönemdeki gibi Kuran'ın tek kaynak olduğu mezhepsiz ve "Müslüman" etiketi dışında başka etikete ihtiyaç duymayan bir İslam'ı yaşamayalım? Gerçi biz bu hadisin, Emevileri sevmeyen Hz. Ali taraftarlarınca uydurulduğunu sanıyoruz. Hadislerin toplanma döneminde hilafetin 30 yıl sürdüğü biliniyordu ve muhtemelen dört halife sonrası düzenden memnun olmayan biri bunu uydurup, fikirlerini güçlendirmek istedi. Fakat geleneksel Ehli Sünnet inanç adına Buhari'nin tek hadisini inkâr edenin kâfir olduğu söylenmiştir. O zaman buna inananların, hadisin hakkını verip, dört halife dönemindeki gibi hadis kitaplarını imha etmeleri gerekmez mi? Bu hadise inananlar, nasıl dört halifeden sonraki meliklerin idare ve gözetiminde oluşturulan mezheplere ve hadis kitaplarına güvenmektedirler?

YALNIZ VE YALNIZ KURAN

Yine bazı hadislere göre Peygamberimiz, Kuran'ı tebliğ etmenin ve Kuran'ı yaşamanın dışında kalan dünyevi konularda ve kişisel meselelerde bazı hatalar yapabilmektedir. Bu yüzden, Kuran'ın bildirdiğinin dışındaki Peygamber'in hayatıyla ilgili anlatımlardan, Kuran'a ilave evrensel hükümler çıkarmak yanlıştır. Çünkü bu, yukarıdaki hadislerden de anlaşılacağı üzere insanların serbest bırakıldığı alandır. Peygamber'in güncel hayatta bazı hataları olabileceğini anlatan hadisler şöyledir:

Peygamberimiz Medine'ye geldiğinde, Medineliler hurmayı aşılıyorlardı. Peygamberimiz "Ne yapıyorsunuz?" diye sordu. Onlar "Biz bunu yapardık" dediler. Peygamberimiz "Belki yapmazsanız daha iyi olur" dedi. Onun sözüne uyarak bu işlemi terk ettiler de hurma ürün vermez oldu. Bu durumu Peygamberimiz'e hatırlattıklarında kendilerine şöyle buyurdu: "Ben ancak bir insanım. Size dininizle ilgili bir şeyi emrettiğimde onu alın. Kendi görüşümden bir şeyi emrettiğimde ise ben ancak bir insanım."

Müslim, K. Fazail 140; Hanbel 3/152

Peygamberimiz Bedir'de suyun yakın olduğu bir yeri ordugah olarak seçmişti. Sahabeden el Habbab b. el Munzir O'na şöyle dedi: "Ey Allah'ın elçisi, burası bize laf düşmeyecek şekilde Rabbinin senin için seçip yerleştirdiği bir yer midir? Yoksa o bir görüş, öneri ve harp hilesi midir?" Allah'ın elçisi cevaben "Aksine o bir görüş ve harp hilesidir" dedi. Bunun üzerine el Habbab: "Burası hiç de iyi bir konak yeri değildir. Kalkıp karşımızdaki topluluğa en yakın suyun başına karargah kuralım. Sonra orada bir kuyu kazıp suyu depolayalım da biz içelim, onlar içmesinler" dedi. Peygamberimiz: "Doğru söyledin" dedi ve onun söylediğini yaptı.

İbni Hişam, es Sireh; Taberi, et Tarih

Ben ancak bir insanım. Sizler aranızdaki davaları bana getiriyorsunuz, umulur ki bazılarınız delillerini diğerlerinden daha iyi dile getirirler de ben duyduğum üzere onlar lehinde bir hükme varırım. Kime (haksız yere) kardeşinin hakkından hüküm verirsem, o kardeşinin hakkı olan bu şeyi kesinlikle almasın. Haksız yere alan için ancak ateşten bir parça ayırırım.

El Kadı Iyaz, Eş Şifa

Buraya kadar alıntıladığımız bu hadislerin yargısına göre:

1- Kuran dışında helal ve haram kaynağı yoktur.

2- Hadis kitapları oluşturulmayacak ve mevcutlar imha edilecektir.

3- Peygamber'in Kuran'ı açıklamak ve yaşamak dışındaki eylemlerine dini bir mana yüklenip, dine ilave yapılmayacaktır.

HADİSLERE GÖRE HADİSLERİ İMHA ETMEK LAZIM

Buraya kadar hadis yazımını, hadisle helal-haram kılmayı ve Peygamber'in din dışı hareketlerinin de ibadete dönüştürülmesini yargılayan ve reddeden hadislere yer verdik. Kuran'ın anlattığı dine ilave edilmiş hükümlere karşı olan birçok hadisin de olması ilginçtir. Peygamber'in baldırların örtülmesini emrettiğine dair uydurma hadis vardır ama Peygamber'in baldırlarının gözüktüğünü söyleyip öbür hadisi yargılayan hadis de vardır. Midye, karides yenemeyeceğini söyleyen Hanefi mezhebinin bir izahı vardır ama diğer yanda diğer mezheplerin kullandığı denizden ne çıkarsa yenebileceğini söyleyen hadisler de vardır. İpeğin haram olduğuna, altının takılamayacağına dair uydurma hadisler vardır ama Peygamber'in yanındaki sahabelerin ipek giydiğini, Peygamber'in bir ara altın yüzük taktığını söyleyen ve diğer hadisleri yargılayan hadisler de vardır. Haremlik selamlığı savunan, kadının sesinin duyulamayacağını söyleyen izahlara karşı sahabelerin erkek ve kadın aynı yerde abdest aldığını, karşılıklı sohbetlerinin olduğunu anlatan hadisler de vardır…

Çözüm, Kuran'ı din adına yeterli kabul ederek, her ilavenin bir uydurma izah veya uydurma bir yorumdan kaynaklandığını görmektir. Öyle hadisler vardır ki, aslen Peygamber'in yapması mümkün olan bir fiil veya söylemesi mümkün olan bir sözdür. Fakat bu sözün başına "Peygamber emretti ki", "Peygamber buyurdu ki" şeklindeki doğal uygulamayı emre çeviren uydurma, doğru sözü dahi Peygamber'e iftiraya çevirebilmiştir. Ya da Peygamberin, Allah'ın serbest bıraktığı bir konudaki tavrı dinselleştirilip, serbest alanın dinsel alana döndürülmesi suretiyle, Kuran dışı hükümler üretilmiştir. Örneğin Allah'ın Kuran'da kıyafet hakkında detay vermemesi; isteyenin takım elbise, isteyenin kimono, isteyenin cübbe veya isteyenin bambaşka bir yöre kıyafeti giyebileceğini gösterir. Bu serbest konuda muhtemeldir ki Peygamber, yöresinin kıyafetleri olan entariyi, cübbeyi tercih etmiştir. Fakat bu kıyafeti putperestler de Peygamberimiz'in en büyük düşmanları da gelenekler gereği giymekteydi. Yani Peygamberimiz'in bu konudaki tavrı bir dinsel uygulama, bir sevap değil, Allah'ın serbest bıraktığı konudaki bir tercihti. Bu tip durumlarda, Peygamberimiz'in kıyafetini tarif eden hadisin kendisi değil, onun hatalı yorumu dine ilave yapmıştır. Hatalı yorumların düzeltilmesi için Nehcül Belağa'dan şu sözü örnek olarak verebiliriz:

> Bilin ki, Kuran'dan başka bir şey eken, ektiğini biçerken belalara uğrar. Artık siz de O'nu ekin, O'na uyun. Rabbinize O'nu delil edin, nefislerinize O'nu öğütçü yapın. Kendi reyleriniz O'na uymazsa reylerinizi (yorumlarınızı, seçiminizi) suçlayın, dilekleriniz O'na aykırıysa dileklerinize hıyanette bulunun.
>
> *Nehcül Belağa*

Tarih yazımında Kuran, mantık ve iç çelişki süzgeçleriyle önemli bir elemeye tabi tutulacak hadislerin kullanılmasında sorun yoktur, hatta faydalı olacaktır. Fakat hadislerin hepsi zandır. Kuran'a göre ise din, zanna bina edilemez. Kuran'ın hükümleriyle örtüşen yukarıdaki hadisleri, Peygamber'in söylediğini kabul etmek de zandır. Yani bu hadisler,

Kuran'la örtüştükleri halde, onları Peygamber'in söylediği % 100 doğru değildir. Tarih alanında zan olan bu bilgiyi kullanmak mümkün olsa da din alanında bu kabul edilemez. Hadislerin uydurulma sebeplerinde gördüğümüz gibi dine fayda sağlamak niyetiyle hadis uyduranların olması, dördüncü konuda hadislerin incelenmesinde gördüğümüz gibi uzun hadis nakil zincirlerinden doğan hatalar, Peygamber'le sahabe sözünün karışması gibi faktörler, "en güvenilir" Peygamberimiz'in vefatından iki yüzyıl sonra yazılmış olan hadis kitaplarının en güvenilir hadisinin bile zan olduğunu ortaya koyar.

Bile bile gerçekle yalanı karıştırmayın.

2-Bakara Suresi 42

Onların çoğu zandan başka bir şeyin ardınca gitmiyor. Doğrusu da şu ki zan, gerçek namına bir şey ifade etmez.

10-Yunus Suresi 36

11. BÖLÜM

DÖRT HALİFENİN HADİSLERE KARŞI TAVRI

Sayısal olarak ülkemizde çoğunluğu temsil eden ve halife olan padişahlarca benimsenen Sünni mezhepler olmuştur (özellikle Hanefilik). Bu mezhep, merkezi yönetimin politikaları sonucu kollanmış, karşıt fikirler ise bastırılmıştır. Tarihsel süreçte hadislerin dinin kaynağı ilan edilmelerine, Mutezile ve Hariciler gibi grupların ve de birçok kişinin karşı çıktığını görürüz. Fakat ülkemizin uzun yıllar Sünni yönetimlerin egemenliğinde olması ve halkımızın tarihsel bilgisinin zayıflığı sebebiyle, bu söylediklerimizi ilk duyanların çok şaşırdığını ve "Bunları daha evvel kimse akıl edemedi mi? İlk siz mi bunları akıl ettiniz?" diye tepki verdiklerini görmekteyiz. Oysa bu fikirler tarih boyunca birçok kişi tarafından ifade edilmiştir. Günümüzde de birçok kişi bu fikirleri seslendirmektedir. (Kitabımızda bu fikre yakın yazarların bir kısmından alıntılar yaptık.) Fakat mezheplerin sunduğu şekliyle İslam'ı benimseyenlerin, daha organize olması ve mezhepçilerin baskısından bazılarının çekinmesi sonucu Kuran'da anlatıldığı şekliyle İslam'ın sesi, mezhepçilerin sesi kadar gür çıkamamaktadır. Kitabımızın bu bölümünü okuyanlar, Peygamberimiz'in vefatından hemen sonraki devirde dört halifenin, Kuran dışında dini kaynakların ortaya çıkmaması için nasıl çabaladıklarını kavrayacaklardır. Böylece "Bu söylediklerinizi ilk siz mi akıl ettiniz?" diye soranlar, bu fikirleri Peygamberimiz'in vefatından sonraki ilk yıllarda, dört halife başta olmak üzere birçok insanın seslendirdiğini

anlayacaklardır. Tüm bu fikirleri tarih boyunca akıl edenler hep vardır ama akıl etmek istemeyenlerin uyduracakları mazeretleri de hep olmuştur.

DÖRT HALİFE TEK BİR HADİS YAZDIRMADI

Kuran'ın dışında başka kaynakları da dinin kaynağı ilan edenlere, Kuran'ı tek başına yetersiz görenlere, Kuran'la beraber uydurmalarla dolu hadis kitaplarından dini anlamaya çalışanların kabulüne göre İslam'ın en mutlu dönemi önce Peygamberimiz'in zamanı, sonra ise dört halife dönemidir. Fakat ne yazık ki bu halifelerin üstünlüğünü kabul edenlerin uygulamaları, dört halife ile çelişmiştir. Daha evvel 4. bölümde Peygamberimiz'in hadisleri yazdırmadığını gördük. Dört halife de, bırakın hadis yazdırmayı, kişilerin hadis nakletmelerini engellemeye çalışmışlar ve Kuran dışında başka dini kaynak oluşmamasının mücadelesini vermişlerdir. Üstelik bu mücadeleyi Peygamber'in vefatından sonraki ilk yıllarda vermişlerdir, yani uydurmaların çok daha az olduğu bir dönemde. Oysa isteselerdi, Peygamber'in en azından birkaç bin hadisini toplayıp bir kitap yapabilirlerdi. Hem de Peygamber'i gören ve ona çok yakın olan dört halife, eminiz ki çok az yanlışla böyle bir hadis kitabını oluşturabilirlerdi. Bu bölümde izah etmek istediğimiz; doğru hadislerden oluşsa bile, Kuran dışında başka dini kaynak oluşturmaya karşı olmanın en güzel örneğinin, Peygamberimiz'den sonra dört halife döneminde görüldüğüdür. Onlar, doğru olan hadisleri bile toplamadılar, insanların Kuran dışına çıkmasını önlemeye çalıştılar. Oysa ünlü hadisçi Darekutni'nin ifadesine göre "Yalan hadisler arasında sağlam hadis, siyah öküzün derisindeki tek tük beyaz kıl kadardır." Gün gelmiş yalan hadislerin sayısı doğru olan hadisleri geçmiş ve bugünün en ünlü hadis kitapları siyasi, maddi, manevi menfaatlerin baş gösterdiği devirlerde yazılmıştır. Oysa dört halife, kendi gözetimleri de mümkünken, bırakın tek bir hadis yazmayı, kimseye de yazdırmamış, hadis naklini de kötü görmüşlerdir. Üstelik doğruların yalanlardan fazla olduğu, kendilerinin ise hakem

olabileceği bir ortamda. Şimdi birileri kalkıyor dört halife aşağı, dört halife yukarı, onları öve öve bitiremiyor ama Kuran'ı dinin tek kaynağı kılmak hususunda onların bu tavırlarını uygulamaya gelince, sanki bahsettiklerimiz olmamış, sanki itibar ettikleri kaynakları bile bu dediklerimizi aktarmıyormuş gibi tarihin bu olaylarını görmezlikten geliyorlar. Gelin Hz. Ebu Bekir'den başlayarak sırasıyla dört halifenin, hadis toplamaya ve nakline karşı tavrını hadis merkezli bir İslam anlayışının benimseyenlerin de kabul ettikleri kaynaklardan alıntılar yaparak görelim:

> Ebu Bekir, Peygamberimiz'in vefatından sonra halkı toplamış ve onlara şöyle demiştir: "Sizler Allah'ın elçisinden farklı hadisler naklediyorsunuz. Bu durumda sizden sonrakiler daha büyük anlaşmazlıklara düşecektir. Allah'ın elçisinden hiçbir hadis nakletmeyin. Sizden hadis nakletmenizi isteyenlere deyiniz ki: İşte Allah'ın Kitabı aramızda, onun helalini helal kılın, haramını haram görün."
>
> *Zehebi, TezkiratulHuffaz 1/3; Buhari l.cilt*

Görüldüğü gibi ilk halife Hz. Ebu Bekir, Kuran dışında başka bir kaynak ortaya çıkmamasının reçetesini şöyle yazmıştır: "Hiçbir hadis nakletmeyin." Dikkat edin "Şu kadar şahit olursa, şu şu haller de olursa, doğru hadisi toplayın, yalanı şöyle atın, geriye doğrusu kalsın..." gibi tarifler yapmamış, kestirme şekilde hadis nakledilmemesini istemiştir. Hz. Ebu Bekir döneminde yaşayanların çoğunun Peygamberimiz'i görenler olduğunu ve Peygamberimiz'in birçok sözünün en taze dönemi olduğunu düşünürsek, Hz. Ebu Bekir'in bu konudaki tavrı daha da anlamlı olur.

HZ. ÖMER'İN HADİS NAKİLCİLİĞİNE TEPKİLERİ

Hz. Ömer'in bu konudaki tavrı aynı Hz. Ebu Bekir gibidir, hatta diyebiliriz ki Hz. Ömer bu konuda Hz. Ebu Bekir'den çok daha sert davranmıştır:

Hz. Ömer diğer şehirlerdeki sahabelere de mektuplar yazarak ellerinde yazılı bulunan hadis mecmualarını yok etmelerini istedi.

İbni Abdül Berr, Camiul Beyanil İlm

Hadisler, Ömer döneminde çoğalmıştı. Ömer halktan beraberlerinde bulunan hadis sayfalarını getirmelerini istedi. Sonra bunların yakılmasını emrederek şunu söyledi: "Kitap Ehli'nin Mişnası gibi Müslümanların Mişnasıdır bunlar."

İbni Sad, Tabakat, 5/140

Hz. Ömer çok değerli bir tespitle; Musevilerin, dinlerini dejenere etmelerinde, Tevrat dışında Mişna adlı kitapları dini kaynak edinmelerinin etkisini görmüş ve Peygamber'e fatura edilerek dinin kaynağı kılınmak istenen hadislerin, bu Mişnaların fonksiyonunu kazanacağını anlamıştır. Buna karşı hem diliyle, hem eliyle mücadele etmiş ve bu "Mişnaları" yakmıştır. Hz. Ömer'in yaktırdığı "Mişnalar"daki doğru hadis oranı, tahminimizce, bugünkü en doğru kabul edilen Buhari'den de, Müslim'den de çok daha yüksektir. Çünkü Peygamberimiz'i görenler o dönemde hayattadır, ayrıca ileride yoğun şekilde yaşanacak siyasi ayrılıklar ve kargaşalar henüz ortaya çıkmamıştır.

Geleneksel İslam'ı savunanlara soralım: Sizce Hz. Ömer, Peygamber'i sevmiyor muydu? Peygamber'e sizin kadar saygı duymuyor muydu? Günümüzde Kuran'ın yeterliliğini savunanlara ve hadislere gerek olmadığını söyleyenlere böylesi suçlamalarda bulunuyorsunuz. Peki, aynı tavrı gösteren, hatta hadisleri yakan Hz. Ömer'e niye aynı eleştiriyi getir(e) miyorsunuz? Hiç şüphesiz ki Hz. Ömer, Peygamber'i çok seviyordu fakat o, Kuran'ın mesajını, Hz. Peygamber'in vaaz ettiği dinin özünü iyi kavramıştı. Hadisleri yakışının altındaki neden de Peygamber'e olan saygısızlığı değil, bilakis saygısıydı. Çünkü daha evvel Peygamber de hadis yazımını yasaklamıştı ve Kuran, detaylı ve yeterli olduğunu, her şeyi açıkladığını bizzat kendisi söylüyordu. Hz. Ömer böylece dinimizi Mişnalardan, Peygamberimiz'i ise iftiralardan korumaya çalıştı. Oysa

günümüzde Hz. Ömer'e övgüler düzenler, hadislere uymayı; Peygamber'e saygı, Peygamber'e uyma, takva olmak zannediyorlar. Böylece kraldan çok kralcı olup, farkında olarak veya olmayarak Kuran'dan uzaklaşıyorlar. Bazı önemli hadis uydurucularını göreceğimiz bundan bir sonraki bölümde, en çok kendisinden hadis nakledilen Ebu Hureyre ve Kab gibi kişilere karşı, Hz. Ömer'in hadis nakillerinden dolayı şiddetli tepki ve tehditlerini, bu konudaki net tavrını ve çabasını açıkça göreceğiz.

> Hz. Ömer, Irak'a yolculuğa giden arkadaşlarına şöyle demiştir: "Siz öyle bir ülkeye gidiyorsunuz ki halkı arı uğultusu gibi Kuran okur. Hadislerle onları meşgul etmeyiniz ve yollarını saptırmayınız."
>
> *Hanbel, Kitabul Ilel 1*

> Hz. Ömer şöyle der: "Ancak sizden önceki kavimleri hatırladım, onlar da kitaplar yazmışlar ve Allah'ın Kitabı'nı bırakarak onlara sarılmışlardı. Allah'ın Kitabı'na hiçbir şeyi karıştırmam." Diğer bir rivayette "Allah'ın Kitabı'nı asla başka bir şeyle değiştirmem." Başka bir rivayette; "Ben yemin ederim ki Allah'ın Kitabı'nı hiçbir şeyle gölgelemem."
>
> *El Hatip, Takyıdul İlm; İbni Sad, Tabakat*

MEŞHUR SAHABELER HADİS NAKLİ İLE SAVAŞTI

Hz. Ömer'in bu tavrını üçüncü halife Hz. Osman da çok hadis nakleden Ebu Hureyre ve Kab'a karşı koyarak devam ettirmiştir:

> Hz. Osman çok hadis nakletmelerinden dolayı Ebu Hureyre'yi Devş dağlarına göndermekle, Kab'ı da Kırede dağlarına sürgün etmekle tehdit etmiştir.
>
> *Tahzırul Havas 10b.*

Dört halifenin dışında Peygamberimiz'i gören birçok değerli sahabe, gerek dört halife döneminde, gerekse dört halifeden sonra arkadaşlarının

hadislere karşı takındıkları tavrı benimsemişlerdir. Bu konuda İbni Abbas ve Abdullah bin Mesud adlı meşhur sahabeleri görelim:

> Şeddad, İbni Abbas'a "Hz. Peygamber bir şey bıraktı mı?" diye sordu. O da "Sadece Kuran'ın iki kapağı arasında olanları bıraktı." cevabını verdi.
>
> *Buhari, K. Fezailul Kuran; Müslim, K Fezailus Sahabe; Ebu Davud, K. Fiten; Tırmizi K. Fiten*

> İbni Abbas hadis yazmayı yasaklar ve şöyle derdi: "Sizden önceki ümmetlerin sapmaları bu şekilde kitaplar vücuda getirmek yüzünden olmuştur."
>
> *İbn Abdül Berr, Camiul Beyanil İlm 1*

> Abdullah bin Mesud elinde bir hadis sayfasıyla geldi. Sonra su isteyerek yazıları sildi, sayfanın yakılmasını emretti ve şunu söyledi: "Allah kime bir hadis sayfasının yerini bildirirse ve o da beni bundan haberdar ederse, Allah'a yemin ederim ki, Hindistan'da dahi olsa o hadisi arar bulur ve yok ederdim."
>
> *Ebu Reyye, Muhammedi Sünnetinin Aydınlatılması*

Eğer hadisler dinin kaynağı olsa yazılması, korunması ve bu faaliyetlerin emredilmesi gerekirdi. Oysa görüyoruz ki ünlü sahabeler, tam tersine, hadis yazımını yasaklamışlar, yazılı hadisleri yakmışlar ve Kuran'la yetinilmesini söylemişlerdir. "Sahabe sahabe" diye isimlerini sürekli ananların, ünlü sahabelerin bu hareketi ile çelişmeleri, birçok çelişkilerine şahit olanlar için hiç de sürpriz değildir. Kuran'ın yeterliliğine dair açık ayetlerle çelişenler, Peygamber'in hadislerin yazımını yasaklayan emrine muhalefet edenler, sahabenin bu tavrıyla çelişirlerken tevil veya görmezlikten gelme gibi mekanizmalara sarılmaktadırlar. Fakat tüm bu mekanizmalar ve sahabelere atfedilen yalanlar, dört halife döneminden "yazılı tek bir hadis sayfasının" bile bize ulaşmadığı gerçeğini yok edemez. Dört halifenin ve ünlü sahabelerin aktardığımız sözleri, bundan

daha önemlisi bu sözlerle uyumlu bir şekilde hiçbir hadis kitabı oluşturmadıkları gerçeği, hadisleri Kuran gibi dinin kaynağı yapanlar için önemli bir ders içermektedir.

HZ. ALİ DE HADİS SAYFALARINI YOK ETTİRDİ

Diğer üç halife gibi, dördüncü halife olan ve Sünniler kadar, hatta onlardan daha da fazla Şiilerin ve Alevilerin özel önem verdiği Hz. Ali'nin, hadislere karşı aşağıdaki sözlerinde göreceğimiz tavrı, umarız Şii, Alevi ve Sünni kesimlerin dini sadece Kuran'dan anlamalarına vesile olur:

> Hz. Ali minberden şu hutbeyi veriyordu: "Yanında hadis sayfaları bulunanlar gidip onları yok etsinler. Zira halkı helak eden olay, alimlerin naklettikleri hadislere uyarak Kuran'ı terk etmeleridir."
>
> *İbni Abdül Berr, Camiul Beyanil İlm*

> Bir gün Hz. Ali'ye gelirler ve "Halk hadislere dalmış" derler. Hz. Ali sorar: "Gerçekten öyle mi?" "Evet" derler. Peygamber'den işittim ki gelecekte vuku bulabilecek bir fitneden söz ediyordu. "O fitneden kurtuluş nedir, nasıldır?" diye sordum. Resullullah dedi ki: "Kurtuluş Kuran'dadır. Çünkü sizden öncekilerin haberleri de sizden sonrakilerin haberleri de aranızdakilerin hükmü de Ondadır. O, gerçek ile yalanı birbirinden ayıran kesin bir hükümdür, şaka ve boş söz değildir. Onu terk eden her zorbanın Allah boynunu kırar. Hidayeti, doğru yolu Ondan başkasında arayanı Allah sapkınlığa düşürür. O, Allah'ın en sağlam urganıdır. O, hikmetle dolu Kuran'dır. O en doğru yoldur. O, boş arzuların haktan saptıramayacağı, dillerin, karıştırıp belirsiz edemeyeceği, ilim adamlarının doyamayacağı, çok tekrarlanılmasından bıkılmayan, ilginç özellikleri bitip tükenmeyen bir kitaptır."
>
> *Tirmizi; Darimi*

12. BÖLÜM

BAZI ÖNEMLİ HADİS UYDURUCULARI

Peygamberimiz'in sözleri, eğer Kuran-ı Kerim gibi dinin temel bir kaynağı olsaydı, Peygamberimiz kendisinden sonraki nesillere ulaşması için bunların hem yazılmasını, hem ezberlenmesini isterdi. Peygamberimiz'in bunu istemek bir yana, hadislerin yazımını yasakladığını daha önceki bölümlerde gördük. Eğer Peygamberimiz bunların ezberlenmesini isteseydi, sahabenin Peygamber'e en yakın olanlarının; Ebu Bekir'in, Ömer'in, Osman'ın, Ali'nin, Zübeyr'in, Zeyd bin Sabit'in, Selman el Farisi'nin on binlerce hadis nakletmesi beklenirdi. Oysa bu sahabelerin naklettiği iddia edilen sözler çok azdır. Örneğin birazdan göreceğimiz Ebu Hureyre'nin naklettiği iddia edilen hadislerin dörtte biri kadarı bile dört büyük halife ve diğer önemli sahabelerin hepsinin toplamına birden atfedilmez. İşte bu Ebu Hureyre'yi ve İsrailiyat adındaki Musevi hikayelerini ve Mesihhiyat adındaki Hıristiyan hikayelerini dine sokan bazı kişileri bu bölümde inceleyeceğiz. Bunu yaparken, çok fazla miktarda hadis nakleden bu kişilerin, binlerce hadisinin güvenilir olmadığını da anlayacağız. Ayrıca ünlü hadisçilerin, hadisleri toplarken, kendilerinden hadis naklettikleri kişileri söyledikleri kadar iyi incelemediklerini bu bağlamda anlayıp, böylece hadisçilerin çalışmalarının güvenilmez ve şüpheli olduğunu da kavrayacağız. 4. bölümde hadisleri incelerken, Müslüman olup Peygamber'i gören herkese "sahabe" denildiğini ve her sahabenin adil ve doğru sözlü kabul edilip, sahabelerden her hadisin nakledildiğini gördük.

("Sahabe" kelimesinin bu tanımı benimsenerek yaygınlık kazanmıştır. "Sahabe" kelimesini, sadece Peygamberimiz'in yakın çevresi için kullananlar da olmuştur.) Oysa Kuran, Peygamberimiz'in döneminde birçok münafığın inanmadığı halde kendini inanmış gibi gösterdiğini, birçok zayıf inançlı, inancı oturmamış kişinin, inandıklarını söylemelerine rağmen Peygamber'e zorluklar çıkardıklarını haber vermektedir. Ne yazık ki yüzlerce Kuran ayetiyle çelişen, dine binlerce ilave yapan hadisçiler, bu ayetlerin manasını görmezden gelerek tüm sahabeyi tartışılmaz ilan etmişler, hangi sahabeye uyulursa uyulsun kurtuluşun bulunacağını söylemişlerdir. On İki İmam'ın masum ilan edilmesinde Şiilerin hatasını çok iyi tespit eden Sünniler, ne yazık ki bütün bir nesli, hem de Kuran'ın birçok ayetiyle eleştirdiği kişilerin ve hatta münafıkların da içinde bulunduğu belirtilen bir nesli, toptan tartışılmaz ilan ederek büyük bir hataya düşmüşlerdir. Gelin "sahabe" etiketi verildiği için her sözüne itibar edilmiş olan ve binlerce hadisi meşhur hadis kitaplarında yar alan Ebu Hureyre'yi inceleyelim.

EBU HUREYRE'YE GÜVENİLMEZSE TÜM HADİS KİTAPLARI GÜVENİLMEZ OLUR

Ebu Hureyre'nin Müslüman olmadan önceki hayatı hakkında kendi anlattıklarından başka bir şey bilinmemektedir. Müslüman olduktan sonra fakirliğinden dolayı Ashabı Suffe'den olduğu kaynaklarda aktarılmaktadır. Müslim'in Fezailus Sahabe'deki 159. bölümünde, Ebu Hureyre'nin sırf karın tokluğuna Peygamberimiz ile beraber olduğu anlatılır. İbn Hazm, sırf Baki bin Mahled'in Müsned'inde Ebu Hureyre'ye ait 5374 hadis olduğunu söyler. Buhari bunlardan 446'sını kitabına almıştır.

Ebu Hureyre'nin anlattıklarından, en çok korktuğu kişinin Hz. Ömer olduğunu görüyoruz. Hadis kitaplarında, Hz. Ömer'in Ebu Hureyre'yi, hadis naklinden dolayı tehdit ettiği ve tartakladığı anlatılır. Ebu Hureyre, "Size naklettiğim şu hadisleri Ömer zamanında anlatsaydım değneği

ile beni döverdi" der (Ez Zehebi, Tezkiretul Huffaz). Ebu Hureyre'nin şu ifadesi Müslim'de geçer: "Ömer ölünceye kadar 'Allah'ın Resulü buyurdu' diyemezdik" (Müslim, 1. cilt). Müslim'i eğer görebilseydik kendisine şöyle sorardık: Ey Müslim, sen Sahihi Müslim diye tüm hadislerinin doğru olduğunu iddia ettiğin bir kitap yazdın, cerh ve tadille kitabında hadis nakledenleri incelediğini söyledin. Ebu Hureyre'yi kendin de görmemene rağmen, onu gören ve halife olan Hz. Ömer'in onu yalancılıkla ithamını, Ebu Hureyre'nin en azından şüpheli bir şahıs olduğu için neden yeterli görmedin? Demek ki senin "sahih" dediğin hadisler, bu kadar sağlam temellere dayanıyor!

Müslim, Ebu Hureyre ve diğerlerine gerçekten de sıkı ölçüler uygulasa, elinde pek fazla hadis kalmayacağını gördüğü için ve de özellikle Ebu Hureyre'den hatırı sayılır derecede çok hadis nakledildiği için bu açık gerçekleri görmezlikten gelmiştir. Ebu Hureyre'yi yalancılıkla suçlayan bir tek Hz. Ömer değildi. Hz. Ayşe'nin de onu defalarca yalancılıkla suçladığını, Ebu Hureyre'ye sahip çıkan hadis kitaplarında bile görebiliriz. Hz. Ayşe, Ebu Hureyre'ye "Sen Peygamber'den duymadığım hadisler rivayet ediyorsun" dediğinde ona edepsizce bir cevap verir: "Ayna ve sürme seni Peygamber'le ilgilenmekten uzak tuttu" (Zehebi, Siyeru Alemin Nubela 2. cilt). Hz. Ali ise şöyle söylemiştir: "Yaşayanlar arasında Allah Resulü'ne en fazla yalan isnat eden Ebu Hureyre'dir" (İbni Ebul Hadid, Şerhu Nehcul Belağa, 1. cilt). Yine Hz. Ali onun "Sevgili dostum bana haber verdi ki" diye Peygamber'den bahsettiğini duyunca "Peygamber ne zaman senin sevgili dostun oldu?" diye sormuştur. İbn Mesud gibi meşhur bir sahabe ise onun "Ölü yıkayan ve taşıyan kişi abdest alsın" sözünü kabul etmeyerek hakkında ağır sözler söylemiş ve sonra şöyle demiştir: "Ey insanlar, ölülerinizden dolayı necasete (pisliğe) bulaşmazsınız."

ATIN KANDIRILMASI, HZ. ÖMER'İN DAYAĞINDAN DAHA MI ÖNEMLİ?

Hadisçilerin, hadis nakledilen kişilerin doğruluğunu tespit etmek hususunda ne kadar titiz oldukları şu hikayeyle ispatlanmaya çalışılmıştır: "Meşhur bir hadisçi, kendisinden hadis naklettiği bir kişiyi görmek için onun bulunduğu yere seyahat eder. O yere vardığında, bu kişinin atına yiyecek verecekmiş gibi yapıp atı çağırdığını ve sonunda ata yiyecek vermediğini görür. Bunun üzerine 'Atı kandıran insanları da kandırabilir' diye, onun naklettiği hadisi almaz." Bu hikâyeyi dinleyen bizlerin "Aman hadisçiler ne titizmiş" deyip, onların yalancı hiç kimseden söz almadıklarını, böylece naklettikleri hadislerin ne kadar güvenilir olduğunu görmemiz umulmaktadır. Yüz binlerce hadisten hadislerini seçtiğini söyleyenlerin "bu şundan, şu ondan, o öbüründen" şeklinde göndermeler yaptıkları hadis nakilcilerinin önemli kısmı, hadis kitapları toplandığında vefat etmişti. Geri kalanların çoğu ise İslam coğrafyasının dört bir yanına dağılmıştı. Bunların hepsini ziyaret etmek ve doğru sözlü olduklarını tespit etmek, özellikle o dönemin ulaşım şartları düşünüldüğünde, mümkün değildir. Ziyaret mümkün olsaydı bile, bu kısa ziyaretler bir insanın ne kadar doğru sözlü olduğunu tespit için elbette ki yetersizdi. Herhalde her hadisçi, atını kandıran bir hadis nakilcisini tespit edecek kadar şanslı değildi! Bizim örneğimiz olan Ebu Hureyre'ye dönecek olursak; atını kandıran hadis nakilcisini kabul etmemekle bir "titizlik gösterisi" sunan hadisçiler, Hz. Ömer ve Hz. Ali gibi iki halifenin yalancılıkla itham ve dayaklarına, Peygamber'in hanımı Hz. Ayşe'nin bu şahsın izahlarını reddine rağmen nasıl kendisini güvenilir kabul etmişlerdir? Hz. Ömer, Hz. Ali, Hz. Ayşe'nin bu tavırları, atın kandırılmasından daha mı az önemliydi?

Hz. Ömer'in Ebu Hureyre'yi atadığı valilikten hırsızlıkları nedeniyle geri çağırttığı anlatılır. Hz. Ömer, Ebu Hureyre'ye hitaben: "Seni Bahreyn'e vali yaptığımda ayağında bir çift ayakkabı yoktu. Sonra duydum ki sen 1000 dinara, 600 dinara atlar satın almışsın. Sen Bahreyn'in en

ücra köşesinden, insanlar vergilerini, Allah ve Müslümanlar için değil de senin için versinler diye mi geldin?" der (Zehebi, Siyer). Ebu Hureyre'nin bizzat kendisinin aktardığı bir hadiste ise Hz. Ömer ona şöyle demiştir: "Ey Allah'ın ve Kitabı'nın düşmanı! Allah'ın malını çaldın değil mi? Yoksa senin on bin dinarın nereden olacak?" (İbni Sa'd, Tabakat, 4. cilt). Ne yazık ki Ebu Hureyre, Hz. Ömer'in kendisine çıkışmalarını böyle anlatır ama hadisçiler Hz. Ömer'in bu çıkışlarına rağmen, Ebu Hureyre'yi birinci dereceden güvenilir şahıs kabul edip, en çok hadisi ondan nakletmişlerdir. Bir de cerh ve tadil kriterleriyle, güvenilmeyen hiçbir kimseden hadis nakletmediklerini iddia etmişlerdir. Hz. Ömer'in "Allah'ın ve Kitabı'nın düşmanı" ilan ettiği şahsı, "en güvenilirler" arasında kabul eden hadisçilerin, cerh ve tadil uygulamalarının ne kadar güvenilmez olduğu görülmektedir.

EMEVİLER EBU HUREYRE'NİN ALTIN ÇAĞIYDI

Hz. Ömer'in ve Hz. Ali'nin öldürülmelerinden sonra Emeviler dönemi, Ebu Hureyre'nin altın çağı olmuştur. Emeviler, Ebu Hureyre'ye el Akik'te bir köşk inşa edip arazi vermişlerdir. Muaviye dönemindeki bu ikramlara karşılık İbni Kesir'in "El Bidaye Ve'n Nihaye" eserindeki şu hadisler, Ebu Hureyre'nin nasıl karşılık verdiğini göstermektedir:

> Ebu Hureyre rivayet eder ki: "Allah'ın Resulü Muaviye'ye bir ok verdi ve şöyle dedi: 'Bu oku al ve cennette beni onunla karşıla.'"
>
> *İbni Kesir, El Bidaye Ve'n Nihaye*

> Ebu Hureyre'den yine şu hadis rivayet edilmiştir: "Allah'ın Resulü şunu derken duydum: 'Allah, vahyini üç kişiye emanet etti: Ben, Cebrail ve Muaviye.'"
>
> *İbni Kesir, El Bidaye Ve'n Nihaye*

Tüm bu delillere rağmen "her sahabe doğrudur" yanlış inancının hadisçileri sürüklediği durum ortadadır. Ebu Hureyre kimdir ki Peygamber'in

en yakınlarının bile nakletmediği en garip uydurmaları Peygamber'le az görüşmesine rağmen nakletmiştir. Örneğin şu garip hadis, Ebu Hureyre'den gelen yüzlerce mantıksız hadisten biridir:

Ebu Hureyre, Peygamber'in kendisine şunu dediğini nakleder: "Ölüm meleği Musa'ya gönderildi. Musa'nın yanına gelince, O ona vurdu. Melek Rabbinin yanına döndü ve şöyle dedi: 'Beni ölmek istemeyen birisine gönderdin.' Allah Musa'nın kör ettiği meleğe gözlerini verdi ve şöyle dedi: 'Git ve ona elini bir öküzün üzerine koymasını söyle. Elinin kapladığı yerdeki kıl sayısınca ona yıl olarak ömür verildi.' Melek: 'Evet, Rabbim. Sonra ne olacak?' Allah: 'Sonra, ölüm' dedi."

Ne yazık ki Ebu Hureyre'yi kurtarma derdinde olanlar, bir yandan böyle bir mantıksızlığı İslam'a fatura edip zarar veriyorlar, diğer taraftan Ebu Hureyre'yi kurtarmak için -hadislerin en büyük kısmını o naklettiğinden aslında hadisleri kurtarmak için- Hz. Musa'yı Allah'ın takdirinden kaçan, meleğin gözüne tokat atıp kör eden bir insan olarak gösteriyorlar. Ebu Hureyre'ye birçok sahabe (Peygamber'i gören Müslüman) muhalefet etmiştir. Örneğin Ebu Hureyre'nin "Av ve çoban köpekleri dışındaki köpekleri öldürün" hadisine tarla köpeklerini de eklemesi üzerine İbni Ömer, Ebu Hureyre'nin tarlaları olduğu için böyle bir yalanı uydurduğunu söylemiştir (Cemal Sait Aktaş, Hadis Kritiği Makalesi).

Ebu Hureyre'den nakledilen hadislerin eleştirisi için bu kitabın hacmi bile yetersiz kalır. Ebu Hureyre'nin mezhepçi hadisçi din anlayışı için önemini, bu yapının en ateşli savunucularından ve ülkemizin en çok satan kitaplarından "Seadet-i Ebediyye: Tam İlmihal" kitabının yazarı Hüseyin Hilmi Işık şöyle anlatmaktadır: "Ebu Hureyre'yi inkar eden şeriatın yarısını inkar eder çünkü hükümlerin çıktığı hadislerin yarısını Ebu Hureyre nakletmiştir." Bize göre itiraf, Hilmi Işık'a göre "şeriata sahip çıkma" olan bu söz, neden Ebu Hureyre'yi bir alt başlık yaptığımızı göstermeye yeterlidir. Allah'a şükür ki dinimiz tek başına yeterli olan Kuran'dadır ve Ebu Hureyre'nin de başkalarının da hadislerine ihtiyacımız yoktur.

İSRAİLİYAT VE MEŞHUR UYDURUCULARI

Özellikle Yahudilik'ten İslam'a geçenler, Yahudilik'teki birçok hikayeyi ve uydurmayı "hadis" adı altında İslam'a taşıdılar. Bunu İslam'ın saflığını bozmak için yaptıkları görüşü hakim olsa da, eski adetlerinden, eski dinlerindeki inançlardan kurtulamayıp, kendilerince katkı sağlamak veya dinimizi Yahudileştirmek gibi niyetlerle de yaptıkları düşünülebilir. İbni Haldun, Mukaddime adlı ünlü eserinde konuyla ilgili şu açıklamaları yapar: "Hadis nakil tefsirleri yanlış doğru, makbul merdud her şeyi içeriyordu. Bunun sebebi şuydu; Araplar ne kitap ne de ilim ehlindendiler. Onlara hâkim olan yaşam tarzı bedevilik ve cahillikti. Yaratılışın esrarı, kâinatın durumu, vb. konularda bir şey öğrenmek istediklerinde bunu kendilerinden önce Kitap verilenlere sorarlar ve bu konularda onlardan yararlanırlardı. Bunların aralarında Kab el Ahbar, Vehb İbni Münebbih, Abdullah bin Selam vardı. Hadis nakilli tefsirler bu tür kişilerden yapılan nakillerle dolmuştur. Tefsirciler bu hususta gevşek davranmış ve tefsirlerini bunların nakilleriyle doldurmuşlardır." İbni Haldun'un anlattıklarını, birçok tefsirde gözlemlemekteyiz.

KAB EL AHBAR'A DAYANDIRILAN DİN

Kab el Ahbar İsrailiyat'ı, Yahudi uydurmalarını dinimize en çok sokan kişidir. Peygamberimiz'in vefatından sonra Hz. Ebu Bekir veya Hz. Ömer dönemlerinden birinde İslam'a girdiği söylenir. İsrailiyat hakkındaki bilgisi ve bitmek tükenmek bilmeyen hikâyeleri, onu, devrinde ilgi odağı haline getirmiştir. Peygamberimiz'e iftira olan hadislerin birinde "İsrailoğullarından hadis naklinde bulunun, bunda zarar yoktur" denir. Bu hadisi, Abdullah bin Amr'ın naklettiği söylenir. Tirmizi, Ebu Davud, Buhari bu hadise yer vermiştir. Abdullah bin Amr, Kab el Ahbar'ın talebelerindendir. İslam'a sokulmaya kalkışılıcak binlerce İsrailiyat hikâyesinden önce bu hadisi uyduranlar, daha sonraki uydurmalarını buna bina etmişlerdir. Kab el Ahbar bunların en önde gelenidir. Kendisi yalnız hadis

nakletmekle kalmamış, daha evvel incelediğimiz Ebu Hureyre'ye, bunun yanında Abdullah bin Amr, İbni Ömer, İbni Abbas gibi şahıslara da ders vermiştir. Böylece uydurmaların yayılması için bu şahısları da kullanmıştır. Ebu Hureyre'ye karşı çıkan Hz. Ömer, aynı tavrı Kab el Ahbar'a karşı da göstermiş ve onu sürgünle tehdit etmiştir. Hz. Ömer'in öldürülmesine kadar fikriyatını yaymakta güçlük çeken Kab, Hz. Ömer'in vefatıyla kısmen ferahlamıştır. Kab'ın tüm bu hareketlerini anlatan Mahmud Ebu Reyye, Kab'ın Hz. Ömer'in öldürülmesinde parmağı olduğunu söyleyerek şu izahları yapar: "Hz. Ömer'in bu dahi Yahudi'yi akıllıca ve ısrarlı bir şekilde izlemesi ve ileride de göreceğimiz üzere birtakım çirkin emellerinin farkına varmasına rağmen, sonunda o dehasının gücüyle Hz. Ömer'in uyanık ve iyi niyetli oluşuna galebe çalmış, gizli ve açık tuzağını kurmaya devam etmiştir. İş, Hz. Ömer'in katledilmesine kadar varmıştır. Elde var olan verilerin hepsi, bu olayın gizli bir cemiyetçe tertiplenmiş olduğunu göstermektedir. Büyük deha Kab'ın da üyelerinden biri olduğu bu cemiyetin başkanı Hürmüzan'dı. Malum olduğu üzere Hürmüzan, Huzistan'ın kralıydı ve Medine'ye esir olarak getirilmişti. Hz. Ömer'i katletme görevi ise Ebu Lülüe'ye verilmişti" (Mahmud Ebu Reyye, Muhammedi Sünnetin Aydınlatılması).

Mahmud Ebu Reyye'nin, İbni Kesir'den alıntılarla anlattığı bu ihtimalin kesin olarak doğru olduğunu savunacak durumda değiliz. Fakat Hz. Ömer'in hadisten menettiği ve ihtimal dahi olsa Hz. Ömer'in ölümünde parmağı olan bir kişiden ve onun ders verdiği Ebu Hureyre ve diğer şahıslardan hadis nakli ne kadar sağlıklı olabilmiştir? Tüm bu şahıslardan İsrailiyatı ve diğer hadisleri nakledenlerin, hadisleri güvenilir midir? Bu şahıslarda yanılan hadisçilerin, diğer şahıslarda yanılıp yanılmadıklarına nasıl karar verebiliriz? Apaçık Kuran dururken ve Kuran tek başına yeterliyken, hâlâ bu hadislerden medet ummak dine yapılan bir zulüm değil midir?

KAB KAYNAKLI UYDURMALARA ÖRNEKLER

Bu sorulardan sonra Kab'a geri dönelim. Kab kaynaklı uydurmalar; dünyanın yaratılışı, ahiret manzaraları, Şam şehrinin önemi ve daha birçok konuda kendini göstermiştir:

> Bir adam Kab ile karşılaştı. Kendisine selam vererek dua etti. Kab ona "Kimlerdensin?" diye sordu. Adam "Şamlılardanım" diye cevap verdi. O zaman Kab şöyle dedi "Belki de sen, Şamlıların arasından çıkacak ve hesap ile azaba uğratılmayacak yetmiş bin askerden birisin."
>
> *İbni Asakir, Tarih-1*

> Kab dedi ki: "Allah yeryüzüne baktı ve şöyle dedi; 'Senin bir bölümüne dokunacağım.' Dağlar, O'na koşuştu. Kaya aşındı. Allah bu yüzden onlara teşekkür edip ayağını üzerlerine koydu."
>
> *Mahmud Ebu Reyye, Muhammedi Sünnetin Aydınlatılması*

> Hesap için diriltilme ve hesap, Beytul Makdis'ten olacaktır. Beytül Makdis'te gömülü olan azaba uğratılmayacaktır.
>
> *Mahmud Ebu Reyye, Muhammedi Sünnetin Aydınlatılması*

Kab'ın uydurduğu, tefsir ve diğer kitaplara giren buna benzer uydurmaların bir kısmı kendisinden nakledilse de, talebeleri aracılığıyla nakledilenler, doğrudan kendisinden alınanlardan çoktur. Ebu Hureyre'ye destek veren Muaviye, Kab'a da destek vermiş ve ona kıssa anlatmasını emretmiştir (İbni Hacer, İsabe).

VEHB İBNİ MÜNEBBİH

Kab, İsrailiyat kaynaklı uydurmalarda bir numaradır, onun hemen ardından ise Vehb İbni Münebbih gelir. Kendisi birçok sahabeye atıfla hadis nakletmiş; Ebu Hureyre, İbni Ömer, İbni Abbas da kendisinden hadis nakletmişlerdir. Ahmed Emin şöyle der: "Sıret kitapları, en eski ve en güvenilir olanları da dahil hurafe ve İsrailiyat'tan arınmış değildir.

Tam aksine bunların kronolojik sırada en önce gelenleri İsrailiyat'la en fazla doldurulmuş olanlarıdır. İlk ve en güvenilir kaynak sayılan İbni İshak'a bakalım. Bu zatın esas kaynaklarından biri de Yahudilikten İslam'a geçen Vehb İbni Münebbih'tir. İbni İshak'ın ayrıca Hıristiyan ve Mecusi kaynaklardan da büyük ölçüde yararlandığı bilinmektedir" (Ahmed Emin, Duhaul İslam, 2. cilt). Ne yazık ki herkes Ahmed Emin'in tahlil ettiği gibi Vehb'i tahlil edememiş ve bol hadis naklet-mek uğruna, doğrudan veya dolaylı olarak aşağıdaki gibi uydurmaları Vehb'den nakletmişlerdir:

> Arşı dört melek omuzları üzerinde taşırlar. Her birinin dört yüzü vardır: Öküz yüzü, aslan yüzü, kartal yüzü ve insan yüzü. Her birinin dört kanadı vardır. Bunların ikisi yüzünü kaplar ve arşa bakıp yanıvermesini engeller. Onun azameti gökleri ve yerleri kaplamıştır.
>
> *Malti, Kitab et Tenbih*

Reşid Rıza, Kab ve Vehb ikilisinin dine zararlarını ve uydurmalarını şöyle anlatır: "İsrailiyat rivayet eden ve Müslümanları kandırıp aldatanların en şerlileri bu ikisidir. Yaratılış, Peygamberler, geçmiş ümmetler, fitneler, kıyamet ve ahiret meseleleriyle ilgili olarak tefsir ve tarih kitaplarında yer alan hiçbir hurafe yoktur ki üzerinde bu ikisinin imzası olmasın. Bu kişilerin rivayetleri arasındaki Tevrat ve diğer semavi kitaplara dayandırdıklarını iddia ettikleri nakiller, bu kitaplarla çeliştiğinden dolayı, birçoklarının yalan oluşu hususunda kesin hükme vardık. Kuşkusuz önceki âlimlerin bunların farkına varması mümkün değildi. Zira onlar Ehli Kitab'ın kitapları konusunda bilgisizdiler. Kuşkusuz bu iki Yahudi'nin rivayetlerinin çoğu İsrailiyat kaynaklı hurafeler olup, tefsir ve diğer sahalarda yazılmış kitapları bulandırmışlardır. Bunlar yüzünden İslam düşmanı mülhidler, İslam'ın da diğer dinler gibi hurafeler ve evham dini olduğunu iddia etmişlerdir" (Reşid Rıza, Mecelletül Menar).

MESİHHİYAT VE MEŞHUR UYDURUCULARI

Dinimize sokulan uydurmaların kaynaklarından biri Yahudi kaynaklı İsrailiyat, bir diğeri ise Hıristiyan kaynaklı Mesihhiyat'tır. Mesihhiyat kaynaklı uydurucuların en önemlileri Temim ed Dari ve İbni Cureyc'dir. Deccaliyet, şeytan, ölüm meleği, cesas, cennet ve cehenneme dair izahlar, Hz. İsa hakkında uydurmalar Mesihhiyat'tan dinimize devşirilen en önemli uydurmaların başında gelir. Mesihhiyat kaynaklı uydurmalara aşağıdaki hadisleri örnek gösterebiliriz:

Allah Resulü halkı topladıktan sonra şöyle dedi: "Allah'a yemin ederim ki sizi korkutmak veya bir şeye teşvik etmek için toplamadım. Sizi şunun için topladım. Temim ed Dari bir Hıristiyandı. Sonra gelip bana biat ederek Müslüman oldu ve bana şunu anlattı: O, iğrenç cüzzamlı otuz kişiyle bir deniz gemisine binmiş, yolda bir ay dalgalarla boğuştuktan sonra denizin ortasında bir adaya ulaşmışlar. Güneşin battığı yerde yer alan bu adaya girdiklerinde kendileri kıldan önü arkası ayırt edilemeyen bir hayvan karşılayıp şöyle demiş: 'Ben Cesase'yim.' Sonra onlara manastırdaki bir adamı görmelerini önermiş. Temim ve arkadaşları manastıra girdiklerinde yaratılışça daha önce hiç görmedikleri kadar iri ve topuklarından boynuna kadar her yeri demirle bağlı bir adam görmüşler. Adam, onların hikâyesini ve Arap olduklarını öğrenince kendilerine birçok soru sormuş. Temim ve arkadaşları da onu cevaplıyorlarmış. Sonunda: 'Bana ümmilerin Peygamber'inden haber verin ne yaptı?' demiş. Bunlar da 'Mekke'den çıkıp Medine'ye yerleşti' demişler. O, 'Araplar onunla savaştı mı?' diye sorduğunda, 'Evet' demişler. O zaman o, 'Peygamber onlara nasıl bir muamelede bulundu?' diye sormuş. Bunlar da 'Karşısında bulunan Arapları hezimete uğratarak, kendisine itaat etmelerini sağladı' cevabını vermişler. O zaman demiş ki: 'Size kendimden bahsedeyim, ben Mesih'im, bana izin verilme zamanı yaklaştı. Çıktığımda kırk günde yeryüzünü dolaşıp, Mekke ve Medine dışında kırk gece içinde

uğramadık köy bırakmayacağım. O iki şehirse bana haram kılınmıştır. Onlardan birine girmek istediğimde elinde kılıç olan bir melek beni karşılar ve bana engel olur." Bunları zikrettikten sonra Peygamberimiz, asasını minbere vurarak şöyle dedi: "İşte Medine, işte Medine, işte Medine."

Müslim, Fiten 119; Ebu Davud, K. Melahim 15;
İbni Mace, K Fiten 33

Bu hadis Müslim, Ebu Davud, İbni Mace gibi Sünni düşüncenin tartışılmaz ilan edilmiş eserlerinde yer almaktadır. Bu hadisleri şiddetle savunan bazıları, bunları inkâr edenleri "Peygamber düşmanı", kabul edenleri ise "gerçek Müslüman" ilan ediyorlar. Diğer bir Mesihhiyat kaynaklı uydurma hadisi daha inceleyelim:

Şeytan her insanı doğarken yaralar. Ancak Meryem oğlu İsa'yı yaralayamamış, yaralamak için gittiğinde onun örtüsüne vurmuştur.

Buhari, K Bedul Halk; Hanbel

Yukarıdaki hadisle Hz. İsa yüceltilirken, Peygamberimiz'in de içinde olduğu diğer insanlar, "şeytan tarafından yaralanmış" ilan edilirler. Bu hadisten sonra Peygamberimiz'in, kalbindeki şeytanın darbesinden kurtulması için melekler tarafından beş defa ameliyat edilip kalbindeki siyah pıhtının çıkarıldığına dair yakışıksız hadisler de nakledilmiştir. Kimin tarafından? "En doğru hadis kitabı" Buhari ile Hanbeli mezhebinin kurucusu Hanbel tarafından. Yine de ısrarla savunulan şudur: Hadisleri inkâr eden Peygamber'i inkar eder. "En doğru hadis kitabı" ise Buhari'dir. İşte "en doğru hadis kitabı"nın hadisi! İşte dini kaynak olarak Kuran dışında başka hadis (söz) arayanların düştüğü durum!

13. BÖLÜM

DİNİ UYDURMACILIKTA EMEVİLER, ABBASİLER VE DİĞER TARİHİ SEBEPLER

Ne yazık ki bugün "İslam" diye ortaya konulan din, özellikle Emevi döneminden başlayarak, daha sonra Abbasiler döneminde sonuca ulaşan uydurma hareketinin ürettikleriyle karışmış bir yapı arz etmektedir. Bu "İslam", temellerini sırf Kuran'dan alan, yani din adına Kuran'ı yeterli gören bir "İslam" anlayışı değildir. Bu "İslam", Emevilerin ve Abbasilerin reforma uğrattığı "İslam"dır. Bizim bu kitapta yapmaya çalıştığımız, kitabın 3. bölümünde belirttiğimiz gibi dinde reform yapmak değil, aksine özellikle Emevi ve Abbasilerin ürünü olan reformu ortadan kaldırıp, Kuran'ın saf mesajını ortaya çıkarmaktır. Kitabın ileriki bölümlerinde göreceğimiz gibi dine Emeviler ve Abbasiler tarafından yapılan reform; dini zorlaştırma, karartma, insan doğasıyla çatışır hale getirme ve kadınları toplumdan soyutlama şeklinde yapılmıştır. Bu ilaveleri yapanlar, dinin kaynağı olduğunu iddia ettikleri yüzlerce hadis ve fıkıh kitaplarıyla dini dejenere etmişlerdir. Dini dejenere eden bu tarihi sürecin en baştaki basamağı Emevi devridir. Bu dönemi iyice incelersek, din diye uydurulan mezheplere, hadislere neden güvenemeyeceğimiz daha iyi anlaşılacaktır.

Emevi dönemi gelince dört halife döneminde hadis nakillerinden dolayı azarlanan Ebu Hureyre ve Kab gibiler bir anda baş tacı oldular. (Muaviye'nin bu şahısları manevi itibar ve maddi çıkar sağlamak yoluyla

nasıl teşvik ettiğini 12. bölümde inceledik.) Aynı Emeviler, İslam'daki ilk ciddi kargaşayı çıkarmış ve Hz. Ali'ye karşı savaşmışlardır.

EMEVİLERİN PEYGAMBERİMİZİN TORUNLARINI ÖLDÜRMELERİ

Emeviler, Hz. Ali'ye karşı olan düşmanca tutumlarını, Hz. Ali'nin oğulları ve Peygamberimiz'in torunları olan Hasan ve Hüseyin'e karşı da göstermişlerdir. Mesudi'nin anlatımlarına göre; Hasan, kendisini rakip gören Muaviye tarafından zehirletilerek öldürülmüştür. Hasan'ın karısını bu zehirleme işinde kullanan Muaviye ise ölüm haberini alınca şarkılar söyleyerek, kendisini ibadete verip siyaset sahnesinden çekilmiş olan Hasan'ın ölümüne çok sevinmiştir. Hasan'ın kardeşi Hüseyin ise Kerbela olayında Muaviye'nin oğlu Yezid tarafından öldürülmüştür. Kaynaklar Yezid'in nasıl Hüseyin'in ölüsüne bile saygı göstermediğini ve Hüseyin'in kesik başını sopayla didikleyip alay ettiğini anlatırlar. Hasan ile Hüseyin'in kız kardeşi Zeynep ise halkın ayaklanmasına ön ayak olur korkusuyla yaşadığı yerden sürülmüştür.

Burada bu olayların detayına girmek istemiyoruz. Bu tip ihtilaflarda kimin haklı kimin haksız olduğuna karar vermek İslam inancıyla ilgili bir mesele değildir. Bunlar tarihle ilgili tartışmaya da açık anlatımlardır. Yapmak istediğimiz, bugün ortaya çıkan "dini" tablonun, Kuran'ın dinine ilaveler yapan hadislerin ve mezheplerin oluşumunda ilk basamak olan Emevilerin ne kadar "güvenilir" olduklarını analiz etmektir. Bu dönemde uydurulan hadisler, daha sonra Abbasiler zamanında (bu dönemin uydurmaları da eklenerek) hadis kitaplarına dönüştü. Bu hadisler, mezheplerin İslami anlayışına temel oldular. Bu şahıslar halifeliği babadan oğula geçen bir saltanata dönüştürdüler. Bu halifelerin çoğunun nezaretinde mezhepler ve hadis kitapları oluştu. Peygamber torunlarının katillerinin halife olduğu, yönetici olduğu bir yapıda oluşturulan bu mezhepler ve bu hadisler güvenilir olabilir mi? Sünni mezhepleri benimseyenlerin

çoğu Sıffın savaşını sadece bir içtihat (tercih/yorum) hatası gibi göstermekte, Emevi saltanatını temize çıkartmaya çalışmaktadırlar. Böylece kendi inanç sistemlerini oluşturan kişileri, dolayısıyla kendi inançlarını aklamaya çalışmaktadırlar. Oysa güneşin balçıkla sıvanamayacağı gibi Emevilerin yanlış uygulamaları da örtbas edilemez. Emevi dönemine kadar ne saltanata dönüştürülmüş halifelik vardı, ne de Kuran dışında bir dini kaynak. Peygamberimiz ve dört halife dönemindeki sade yaşantının saray ihtişamlarına, debdebeye, şölenlere dönüşü, dini liderliğin paraya ve güce çevrilmesi, halifeliğin aile içi saltanata dönüştürülüp balığın baştan kokmaya başlaması, bu devire rastlar. İçki âlemleri ve yaptırdıkları saraylarla meşhur olan birçok Emevi halifesinin yanı sıra, Velid gibi Kuran'dan hoşuna gitmeyen ayetlerin okunması üzerine Kuran'ı hedef yapıp ok yağmuruna tutan halifelerin de olduğu aktarılmıştır (Bakınız: Mesudi 3/228, İsfahani 7/49, İbnul Esir 5/290). Emevi dönemi elbette sırf olumsuzluklarla dolu değildir, bu dönemde İslam adına önemli hizmetler de yapılmıştır. Fakat Kuran'ın anlattığı şekliyle dinin dejenere edilmesinde bu dönemdeki yanlışlar çok önemlidir, bu yüzden birçok zaman örtbas edilen bu dönemin olumsuzluklarını bilmek gerekir.

Hadisler ilk kez işte bu dönemde yazılmaya başlandı. Fakat bu yazım işleminde hadislerle, kıssalar ve görüşler karışıktı. Emeviler döneminde hadislerin yazıldığı bilinse de bu dönemden elimize geçen bir hadis kitabı yoktur. Kütübü sitte -en meşhur altı hadis kitabı- daha sonra Abbasiler döneminde yazılmıştır. Bu dönemde toplanan hadislerle Emevilerin köprü, hatta kaynak olduğunu hatırlamalıyız, Abbasilerin döneminde üretilen uydurmalarla bunlar birleştirilmiş ve hadis konusundaki vahim tablo ortaya çıkmıştır.

Şimdi gelin karar verelim; Kuran yeterli olduğunu kendisi anlatırken, Peygamber kendi hiçbir sözünü yazdırmamışken, dört halife döneminde de aynı şekilde Kuran dışında bir kaynak oluşturulmamışken, Peygamber torunlarının katillerinin saltanatları döneminde temeli atılan hadis ve mezheplere mi, yoksa sadece Kuran'a mı itibar edelim?

ELBİSEYİ TERS GİYENLER

Hz. Ali'nin Emeviler için söylediği şu veciz söz, Emevileri çok güzel tarif etmektedir: "Bunlar da din elbisesi giyiyorlar ama ters çevirerek giyiyorlar." İşin en aldatıcı yanı işte buradadır. Din adına ortaya çıkan mezheplerin sistemi, kendisini "gerçek din" diye birçok kişiye kabul ettirmiştir. Ne yazık ki o zamandan dine ilave edilenler, bugün de din zannedilmektedir. Kuyuya bir taş atılmıştır, kırk kişi onu çıkartmakta zorlanmaktadır. Sorun "İslam"ın kendisinde değil, "İslam"ı ters giyenlerdedir. En şık elbise bile ters giyilince nasıl sahibini kötü gösteriyorsa, İslam'ı ters giyenler de aynı şekilde kötü tabloların suçlularıdır. Ne yazık ki bazı saf ve bilgisizler ile bozuk niyetliler, "İslam" kötü gözüküyor sanmakta veya öyle göstermeye çalışmaktadırlar. Oysa kabahat elbisede değil, onu ters giyendedir.

Allah istese Kuran'ı daha geniş bir kitap yapar ve şu anda istediklerine ilave söyleyecekleri varsa ilave ederdi. Allah, Kuran'ı bu kalınlıkta yaptığına göre, eksiksiz ve fazlasız bizden istedikleri, bizi sorumlu tuttuğu bu kadardır. Allah'a şükür ki Allah kendi dinini Kuran'da bildirdi ve bizi Emeviler gibilerin yeniden din yazmasına, birilerinin hadis seçmesine, falancanın mezhep oluşturmasına muhtaç bırakmadı.

EMEVİLER İLE BAŞLAYAN UYDURMACILIK SONRA DA SÜRDÜ

Emeviler ile önemli atağını yapan uydurmacılık, doruk eserlerini Abbasiler döneminde vermiştir. Her şeye rağmen hem Emeviler döneminde, hem Abbasiler döneminde Kuran dışı dini kaynak oluşturulmasına karşı çıkanlar olmuştur. Hatta kimi Abbasi halifelerinin, hadisçiliğe ve aklı dışlayıcılığa şiddetle karşı çıkan Mutezile ekolüne tabi oldukları bilinmektedir. Fakat yönetici kadrolara sonradan hâkim olan Sünni görüş, resmi görüş olarak halka kabul ettirilmiştir. Böylece Abbasi döneminin sonuna gelmeden Sünnilik, karşı görüşleri tasfiye ederek, uzun

yıllar sürecek olan saltanatını kurmuştur. Emevilerden alınan miras, bu fikir yapısında en önemli kaynaktır. Fakat uydurmacılık burada önemli bir seviyeye gelse de bitmiş değildir. Sonraki devirlerde yaygınlaşacak olan tarikatlarda, Hint mistik kültürüyle ve diğer kültürlerin etkisiyle gelen çilecilik, sufilik, tarikatçılık, kendi kendine azap çektirme ve bunlardan medet umma da Kuran'ın verdiği zihniyeti tahrif etmekte rol oynamıştır. (Tarikatlar hakkındaki 15. bölümü okuyunuz.)

İslam'ın tarihin ilerleyen dönemlerinde yayıldığı süreçlerde, İslam'a geçen dinin yeni bağlıları, İslam'ın etkisine girmelerine karşın çoğu zaman eski kültürlerinin etkisinden de kurtulamamışlardır. Örneğin Türklerin İslamlaşmasında tarikatçı yapıların dervişlerinin, sufilerinin önemli etkisi vardır. Türklerin Şamanizm geçmişlerindeki Şamanları aşırı şekilde yücelterek insanüstü görmeleri, bu yeni sufilerin elinde, şeyhlere aşırı bağlılık ve teslimiyet olarak şekillendi. Hint mistik kültürü ile Şamanizm kültürünün de izlerini taşıyan tarikatlar ve tasavvuf, Türklerin dini yaşantısında önemli bir yer tuttu.

Önceki dönemlerde uydurma hadis ve mezhepleri, sonra yabancı kültür ve anlayışları İslam'a sokan zihniyet, daha ileriki tarihlerde ise "fetva" ve "içtihad" adı altında dine ilavelerine devam etti. Osmanlı'yı örnek olarak alırsak, padişahların kardeşlerini öldürebilecekleri şeklindeki fetva (Kuran'ın açık ayetleriyle çelişen, büyük günah olmasına rağmen) "din" adına şeyhülislam(lar)ın verdiği bir fetvaydı. Matbaayı "din" adına yasaklayıp (gerçekte nedeni siyasi ve ekonomik endişelere dayanır), buna benzer görüşlerine "içtihad" veya "fetva" gibi başlıklar atanlar, bu kararlarını hadis gibi, mezhep gibi dinin bir parçası yapanlar da "din âlimi" etiketli şahıslardı. Tüm bunlar üst üste, yan yana geldi ve aydınlık Kuran'ın mesajı yerine, insanların uydurduklarının Kuran'ın güzellikleriyle karıştırıldığı bir sistem, insanlara "din" diye sunuldu ve hâlâ sunulmaya devam etmektedir. Çözüm ise basittir; Kuran'ı ele alıp, din diye sunulan bu uydurmaların dindeki otoritesini reddetmektir. Yani

insani üretimi (insaniyi) terk ederek, indirilmiş olan Kuran'ı (Allah'tan olanı) dini rehber edinmektir.

EMEVİLER DÖNEMİNDE YAZILMIŞ BİR KİTAP: İRCA

Emeviler dönemindeki siyasal ortamda Hz. Ali ile Hz. Osman'ın karşılaştırılması, Muaviye ve Hz. Ali hakkında tartışmalar, karşı tarafı kâfir ilan etmeler yaygınlaşmıştı. Bu ortamda siyasi olarak belli bir pozisyon alan kişilere karşı bazı kişiler, kimin kâfir kimin mümin olduğu konusunda sessiz kaldılar. Bu kişiler "Kimin mümin, kimin kâfir olduğunu Allah bilir" şeklindeki yaklaşımlarıyla, kimin haklı olduğunun ahirette belli olacağını iddia ediyorlar, siyasi olarak bir pozisyon almıyorlardı. Doğrunun anlaşılmasını ahirete ertelediklerı için bu şahıslara "Mürcie" yani "Erteleyici" denildi.

Mürcie'nin fikirleri ilk olarak "İrca" yani "Erteleme" kitabında kendini gösterir. Bu kitap hicri 60'lı yıllarda, Emevilerin son döneminde yazılmıştır. Yani bu kitap, bilinen ünlü hadis kitaplarından iki asır önce yazılmıştır. Hadis kitaplarından en erken yazılanı bile bu kitaptan çok sonradır. Bu kitaptaki izahları okuyanlar, İslam'ın ilk asırlarında, dini sadece Kuran'dan anlama mantığının yaygınlığına bir örnek daha bulurlar. Emevi ve Abbasi dönemleri, Kuran'ın yanına ilave kaynakların konulmaya başlandığı dönemler olsalar da, Kuran'dan uzaklaşılıp, hadisçi bir din anlayışının siyasi otoritenin desteğiyle tam hâkimiyeti ancak Abbasi döneminin sonlarında oluşmuştur.

"İrca" kitabında Hasan bin Muhammed, Kuran'ı, Kuran'ın kendisinden alıntıladığı şu ayetlerle anlatır: **"Kuran, Allah'ın katından kendi ilmiyle indirdiği** (11-Hud Suresi 14; 4-Nisa Suresi 166), **muhkem kıldığı** (22-Hac Suresi 52), **sonra da ayetlerini uzun uzun açıkladığı** (11-Hud Suresi 1, 6-Enam Suresi 55, 97, 98, 126; 7-Araf Suresi 52, 174; 9-Tevbe Suresi 11), **her taraftan gelebilecek saldırı ve noksanlıklardan koruduğu** (15-Hicr Suresi 9, 17) **yüce bir kitaptır. Allah bu kitapta** (14-İbrahim

Suresi 45; 30-Rum Suresi 58) **ibret alınacak şeyleri açıkladı** (3-Ali İmran Suresi 13) **ve onu iyiyi kötüden ayırt edici** (25-Furkan Suresi 1; 8-Enfal Suresi 29), **karanlıktan aydınlığa çıkarıcı** (14-İbrahim Suresi 1), **yol gösterici** (2-Bakara Suresi 2) **ve sapıklıktan hidayete ulaştırıcı** (4-Nisa Suresi 131) **kıldı."** Hasan bin Muhammed'e göre Kuran'ın inmesiyle Allah'ın nimeti tamamlandı ve ibadetler en son halini aldı. Allah'ın vasiyetleri böylece kaydedildi ve Allah sünnetini uyguladı. Bundan sonra öğüt verme bitmiştir. Kuran'da emredilenlere itaat konusunda söz alınmıştır. İşte bu kopmak bilmeyen sağlam bir kulptur. Allah bu Kuran'ı, kendi hükmünün geçerli olduğu ve kullarına uymayı farz kıldığı bir kitap yaptı. İnsanlığa bundan sonra düşen görev, onu ezberleyip koruyarak başkalarına ulaştırmaktır. Onu ihmal edip kaybedenden, onun dışında hiçbir şey kabul edilmeyecektir. Hasan bin Muhammed, Kuran'ın dışında bir vahyi reddettiği için, insanların bilmediği gizli bir vahiy ve gizli bir ilimle hidayete erdiklerini iddia eden Sebeileri düşman ilan etmiştir. (Bakınız: "İrca" Kitabı ve Sönmez Kutlu, Türklerin İslamlaşma Sürecinde Mürcie ve Tesirleri)

"İrca" kitabında tek bir hadise yer verilmeden yukarıdaki izahların yapılması, "İrca" kitabının yazarının, bugün seslendirdiğimiz fikirlerle aynı temel mantığa sahip olduğunu göstermektedir. Gerek Mürcie'nin fikirlerini seslendiren bu kitap, gerek Haricilerin hadisçilere cephe alması, gerek Mutezile'nin aklı esas alarak hadisleri dışlayan yaklaşımı; Abbasi siyasi otoritelerinin hadisçi ve mezhepçi dini anlayışı resmi görüş olarak zorla kabul ettirdiği döneme kadar hadisçi ve mezhepçi dini anlayışın gördüğü dirençlere örnektir. Kısacası İslam tarihinin ilk dönemlerinden itibaren Kuran'ın dindeki otoritesinin uydurulan hadislerle zayıflatılması eleştirilmiştir; elinizdeki bu kitap bu eleştirilen günümüzdeki devamı hükmündedir.

14. BÖLÜM

MEZHEPLER

Bir kere Kuran'ın dinin tek kaynağı olduğu göz ardı edilip hadisler dinin kaynağı kabul edilince, birçok mezhebin ortaya çıkması da kaçınılmazdı. Nitekim öyle oldu ve yüzlerce mezhep ortaya çıktı. Bugün dört mezhep olarak anılan mezhepler, işte bu birçok mezhepten zaman içinde daha çok kabul görüp, günümüze kadar gelenlerdir. Bir hadise göre erkeklerin baldırını örtmesi gerektiği, diğerine göre baldırın gözükebileceği anlaşılır. Bir hadis yorumuna göre kan akması, diğer hadis yorumuna göre ise kadının ve erkeğin ellerinin birbirine değmesi abdesti bozar... Tüm bu örneklerdeki gibi farklı izahlarda doğruyu kim, nasıl bulacaktır? Kuran dışında başka kaynaklara kapı açılıp kargaşa çıkınca, mezhepler ortaya sürülüp bu kargaşa önlenmeye çalışılmıştır. Böylece Kuran'da anlatılan din, yani Allah'ın gönderdiği İslam; mezheplerin dinine, "mezheplerin İslamı"na dönüşmüştür. Mezhep kurucularından biri çıkıp "diz ile göbek arasını örtünüz" denilen hadisi alır, diğer hadisi inkâr eder ve böylece dine yeni bir haram sokar. Diğer bir mezhep kurucusu ise baldırın gözükebileceği sonucu çıkan hadisi doğru, diğer hadisi yanlış kabul ederek, baldırın gözükebileceğini ilan eder. Mezhep kurucularından biri, Peygamber'in sivilcesinin sıkılması ile ilgili hadisten, kanın abdesti bozduğu sonucunu çıkararak dine bir ilave yapar. Diğeri ise kadın elinin değmesiyle abdestin bozulduğu yorumunu yapar, diğerinin ilavesini reddedip kendi ilavesini dine katar.

BİZİM MEZHEPLERİN HIRİSTİYAN MEZHEPLERDEN FARKI NE?

Mezhep imamları nasih-mensuh ile Kuran ayetlerinin hükmünü iptal ederek (25. bölümü okuyunuz), farklı hadislerden diledikleri birini seçerek, kendilerine göre hadisleri yorumlayarak ve kendilerini içtihad yetkisiyle Allah'ın serbest bıraktığı konuların açıklayıcısı konumuna getirerek (39. bölümü okuyun), yepyeni bir dinsel yapı oluşturmuşlardır. Bazıları bu mezhep imamlarının çok iyi niyetli olduğunu veya din için fedakârlıklar yaptıklarını anlatarak eleştirileri görmezlikten gelmektedirler. İşin doğrusu biz de, gerek hadis kitabı yazarlarından gerek mezhep kurucularından çok büyük bir kısmının iyi niyetle çalışmalarını gerçekleştirdikleri kanaatindeyiz. Peki, Ortodoks ve Katolik rahiplerin de iyi niyetli oldukları ve kendi mezhepleri için çalıştıkları söyleniyor, biz ne yapalım? Katolikliğin ve Ortodoksluğun yanlış dini yorumlarını, bu iyi niyet söylemlerinden ötürü Allah'ın gönderdiği Hıristiyanlıkla bir mi tutalım? Mezhep imamları öyle bir konuma getirilmiştir ki; sahip oldukları yetkiyle diledikleri gibi bazı hükümleri iptal etmiş, diledikleri gibi bazı hükümler getirmiş, kişisel yorumlarını genelleştirmiş, kendi kabullerine uygun hadisleri benimseyip çelişenleri dikkate almamış, Kuran'a ya da hadise dayandıramadıkları konularda ise içtihad ederek Kuran'ın otoritesinin de üzerine çıkmış ve Kuran'daki hükümlerden kat kat fazla hacimde sünnetler, farzlar, helaller, haramlar ilan etmişlerdir. Kuran'ın otoritesi dışında oluşturulan bu mezheplere Hanefi, Şafi, Maliki, Hanbeli, Caferi adları verilmiş, bu mezheplere uyan mukallitler (mezhep taklitçileri) ise mezheplerinin adlarıyla anılmışlardır. Oysa dinde bölünme değil bölünmeme marifettir.

Dinlerini parça parça edip hiziplere bölünenler var ya, senin onlarla hiçbir ilişiğin yoktur. Onların işi Allah'a kalmıştır. Allah onlara yapıp ettiklerini haber verecektir.

6-Enam Suresi 159

BİR MEZHEBE GÖRE CENNETLİK, DİĞERİNDE CEHENNEMLİK OLUYOR

Kuran'da bize "Müslüman" adı verilip, hiziplere ayrılmamız yerilirken; kendimize Hanefi, Maliki gibi isimler vermeyi, bu mezheplerin ayrı helal, haram ve farzlarını kabullenmeyi ve her biri birbirinden farklı uygulamalara sahip olan apayrı mezheplerin her birinin de İslam'a tam olarak uygun olduğunu, kendi aralarındaki çelişkilerine ve Kuran'a aykırılıklarına rağmen, hepsinin de doğru olduğunu nasıl kabul edebiliriz? Örneğin Hanefi mezhebinde namaz kılmayan kişi dövülür; Hanbeli, Şafi ve Maliki mezheplerinde ise öldürülür. Mezhepler açısından bu duruma bakarsak; Hanbeli, Şafi ve Maliki olanların Hanefi'ye göre en büyük günah olan adam öldürme fiilini işleyip günaha girdiklerini, Hanefi olanların ise sırf dövdükleri ve öldürmedikleri için diğer mezheplere göre Allah'ın bir hükmünü inkar edip uygulamayarak zalim olduklarını söylememiz gerekmez miydi? Oysa ayrılıkta hayır gören zihniyete göre Allah, ahirette Müslümanları mezheplerine göre ayıracak, Hanefi ise "Sen Hanefiydin dövdün doğru yaptın", Şafi ise "Sen Şafiydin öldürmeliydin, öldürüp doğru yaptın" diyecektir! Namaz kılmayanı eğer Hanefi biri öldürürse katil olup cehennemlik bir fiil yapacaktır, oysa namaz kılmayanı öldüren Şafi, Allah'ın hükmünü yerine getirdiği için cennetlik bir fiil yapmış olacaktır! Yani aynı fiili yapan iki kişiden biri cehennemlik, diğeri ise Allah'ın emrini yerine getiren kişi olacaktır. Bu mezhepçi yaklaşımları doğru kabul edenlerin sayısı ne olursa olsun, gerçekte haklı olmaları mümkün müdür? Ne yazık ki günümüzde bu mezheplere uyan geniş kitlelere bu soruyu sormak zorundayız. Aklı kullanmak yerine taklitçiliği esas alan, "Kuran'ı insanların hepsi anlayamaz, seçkin bazı insanlar bunları anlayıp, insanlara aktarmıştır" diyenlerin, insanları getirdiği nokta budur. Allah, dinini, yalnız bu mezhep imamlarının anlayacağı şekilde mi indirdi ki insanların sadece "hak" olduğu söylenen bu dört mezhebe uymaları bir zorunluluk oluyor? Allah dinini ancak bu dört kişi anlasın diye indirdiyse, Kuran'da niye birçok defa "Ey

insanlar" diye insanlara doğrudan hitap ediliyor da "Ey Şafi, ey Hanbeli, ey dört imam, siz bunları anlayın, benim dediklerimi anlamayan diğerlerine de siz anlatın" denmiyor?

Yukarıdaki örneği ele alırsak, Kuran'ın "dinde zorlama olmadığı"nı söyleyen ayetlerine ve namaz kılmayanlara Kuran'da dünyevi hiçbir ceza öngörülmemesine rağmen; namaz kılmayanın öldürüleceğini söyleyen üç mezhep ile dövüleceğini söyleyen bir mezhebin dördünün birden, büyük hatalar içinde olduklarını ve bu mezheplerin dinimizi temsil edemeyeceklerini söylememiz gerekirken, nasıl dördünün birden doğru ve hak olduğu iddia edilmektedir? Peki, bu mezheplerin dördü birden, dördü de böylesine farklıyken nasıl her biri "gerçek İslam" olabilirler?

Bazıları, "Mezheplerdeki farklılıklar ufak tefektir, biri namazda elini bağlar, biri salar. Şehirlerde olana Hanefi, köylü olana Şafi uygundur. Dolayısıyla tüm bu ihtilaflar rahmettir..." gibi izahlarla, konuyu iyi incelememiş geniş kitlelere farkları ufak tefek göstererek, mezhepleri sorgulanamaz kılmayı istemekte, halkın taklitçiliği kabul etmesi için uğraşmaktadırlar. Oysa mezhebin birinin öldürülmesini emrettiğini diğer biri sadece dövüyor, bir mezhebe göre helal diğerine göre haram oluyor, birinin farz bildiğini diğeri farz kabul etmiyor. Yani mezhepler helalleri ve haramları ayrı yapılara dönüşmüş vaziyetteler. Mezhep imamı dilediği hadisi seçerek, nasih mensuh ile oynayarak, hadisleri kendince yorumlayarak; Kuran'ın da uydurmalarla dolu hadislerin de üstüne çıkmaktadır. Din, mezhep imamının bakışına göre şekillenmiş, oluşturulmuş olmaktadır. Ayrılığın iyilik ve rahmet olduğu Kuran'a aykırı bir mantıktır ve uydurma bir hadisten gelmektedir. Oysa Kuran'da şu şekilde buyurulmaktadır:

Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra çekişmeye girip fırkalar (mezhepler) halinde parçalananlar gibi olmayın.

3-Ali İmran Suresi 105

AYRILIK RAHMET DEĞİL FELAKETTİR

Ayrılıkta rahmet arayanlar, uydurma hadisler yerine anlamak kastıyla Kuran'ı okurlarsa, fırkalara ayrılmanın, mezhepler kurup helali, haramı, farzı birbirinden farklı yapılar oluşturmanın felaket olduğunu görürler. Ayrılığı teşvik eden diğer bir uydurma hadis "İçtihad eden yanılırsa bir sevap, isabet ederse iki sevap alır" şeklindedir. Bu hadisle, kişilerin kendi görüşlerini "içtihad" adı altında dine sokması kolaylaştırılmış ve hata yapanın sevap alacağı şeklindeki rahatlatmayla, adeta "Dinde hata olur, içtihatta yanlış yapanın az da olsa, yine de sevabı olur" denilmiştir. Mezhep imamlarının, olaylardan çıkarttıkları sonuçlar ve görüşleri "rey", "kıyas", "içtihad" ve "fetva" gibi isimlerle dinin bir parçası haline getirilmiştir.

Kuran'ın yanına Peygamberimiz'in olduğu iddia edilen davranış ve sözlerin, sonra ise sahabelerin davranış ve sözlerinin eklenmesi, ardından mezhep imamlarının görüşlerinin, tercihlerinin, nasih-mensuh ile dinde iptaller ve eklemeler yapmalarının birleşmesi ve bu son seçimlerin neticesinde oluşan yapının "din" ilan edilmesi bugünkü mezheplerin İslam'ının hikayesidir. Mezheplerin İslamı'na göre "din" şunlardan oluşur: Kuran + hadis imamının seçtiği hadisler + mezhep imamının nasih-mensuhla yaptığı yorumlarla Kuran ve hadisler hakkındaki değerlendirmeleri + mezhep imamının kıyas ve içtihad ederek olaylardan çıkardığı sonuçlar + mezhep imamının sahabeyi değerlendirmesi neticesindeki çıkarımları + yeni oluşan olaylara göre sonradan yeni mezhep imamlarının verdiği fetvalar + vs. mezhep imamlarının tüm değerlendirmelere son noktayı koymaları, son makası vurmaları ve son eklemeyi yapmaları sonucu; bizim "geleneklerin dini", "mezheplerin dini", "hadislerin dini" dediğimiz yapı ortaya çıkmıştır. Yeni gelişen olaylarda ise bu mezheplerin bağlıları olan sonraki devir imamlarının verdiği fetvalar, yaptıkları içtihadlar da sonradan dine eklenmiştir. Örneğin kolonya çıkınca, "necis" (pis) olup kullanılamayacağı, üstümüze dökülürse namaz kılınamayacağı; televizyonun seyredilmesi ile ilgili farklı fetvalar; sigaraya hem helal, hem haram, hem mekruh diyen ayrı içtihadlar; sonradan ortaya

çıkan durumlara karşı ileriki dönem mezhep imamlarınca yapılan yorumların, nasıl dine ilave edildiklerinin örneklerindendir.

Tüm bu hazin manzarayı daha da hazinleştiren uydurmalardan biri ise ümmetin yetmiş üç fırkaya ayrılacağını ve bu fırkalardan ancak birinin cennetlik, diğerlerinin cehennemlik olacağını söyleyen hadistir. Bu hadisi nakledenlerden biri, tüm bu olumsuz manzaranın baş aktörlerinden -yaptıklarına daha evvel de değindiğimiz- Muaviye'dir (Darimi, Siyer). Bu hadise dayanıp, her mezhep kendini cennetlik diğerlerini ise cehennemlik ilan etmiştir. Sünnilerin Şiileri sapık, Şiilerin de Sünnileri sapık ve birbirlerini cehennemlik yetmiş iki mezhepten biri ilan etmelerinde, her iki tarafın da delil gösterdiği hadislerden biri bu hadis olmuştur. Ehli Sünnet veya Sünnilik diye anılan dört mezhebin taklitçileri başta birbirlerine karşı hadis uydurmalarına, birbirlerini sapık ilan etmelerine, birazdan tablolardan göreceğiniz gibi helalleri ve haramları ayrı yapılara dönüşmüş olmalarına rağmen, sonradan "Ehli Sünnet", "Sünnilik" gibi ortak adlarla, bu mezheplerin dördünün birden doğru olduğunu, böylece ancak bu dört mezhebin cennetlik olabileceklerini söylemek gibi bir tevile (yoruma) gidilmiştir. Ehli Sünnet olanlar bir mezhep imamına uyar ve adeta Kuran'daki bir hüküm gibi mezhep imamının koyduğu helali ve haramı uygular. Aynı şekilde bir Şii kendi imamına uyar ve adeta Kuran'ın koyduğu hükümmüş gibi onun koyduğu farzı ve haramı kabul eder. İki taraf ise birbirini sapık ve cehennemlik ilan eder. Peki nedir sizin farkınız? İki taraf da Kuran'ı yetersiz bulup, imamlarına, yani bir insana uyuyor ve onun izahını Allah'ın vahyiymiş gibi kabul ediyor. İki tarafın temel zihniyeti aynı taklitçilik ama biri % 100 doğru, öbürü sapık oluyor… Sonuçta temeldeki taklit mantığında bir fark yoktur.

MEZHEPLERDEN KURAN'IN ANLATTIĞI İSLAM İLE KURTULURUZ

Mezhep taklitçiliğinin dine verdiği zararları Yaşar Nuri Öztürk "Kuran'daki İslam" kitabında şu şekilde açıklamaktadır: "Allah adına yalan

uydurmanın bir yolu da mezhepleri din haline getirmek olmuştur. Mezhepler birer din, mezhep imamları tenkit üstü birer peygamber haline getirilince, İslam adıyla ortaya konan karışımın kaçta kaçının Allah'a, kaçta kaçının şuna buna ait olduğunu belirlemek, halk kitleleri için imkan dışına çıkar ve bu durum din adı altında bir kaosu insanlığın başına musallat eder. Aradan yüzlerce yıl geçmesine, insanlık boyut değiştirmiş olmasına rağmen hiç kimse bu eskimiş ve bir kısmı komedi haline gelmiş yorumlara dokunamaz. İşte zulüm ve Allah'a iftira budur. Bu zulüm yüzündendir ki gerçek İslam bilginleri, samimi din görevlileri Allah'ın saf ve berrak Kuran dinini yüzyılımızın insanına olduğu gibi anlatmaya kalktıklarında sadece zorluklarla değil engeller, iftiralar ve suçlamalarla karşılaşabilmektedirler. Çare, Kuran'a gidişimizi engelleyen bütün putları, patentlerine bakmadan devirmek ve hükmü yalnız ve yalnız Allah'a bırakmaktır. Buna karşı çıkanlar, görünüşte dini kabul ettiklerini söyleseler de inkarcıdırlar. Çünkü ak ve berrak din yalnız Allah'ın tekelindedir (39-Zümer Suresi 3). Ve bu tekelden rahatsız olup Allah'ın hüküm yetkisine şu veya bu şekilde karışanlar, Allah'a karşı gelmiş olurlar."

Kitaplarında mezheplerin oluşturduğu İslam'ın, Kuran'ın dininin önünde oluşturduğu engeli gösteren Öztürk, "Çıplak Uyarı" kitabında ise "devşirme dinin kaosu" başlığıyla, somut örnekler vererek mezheplerin oluşturduğu felaketi şöyle anlatır: "Sıkıntı, Allah'ın dini ile Allah'a fatura edilen devşirme dinin karıştırılmasından kaynaklanıyor. Allah'ın dini bizzat Allah tarafından İslam diye adlandırılan ve apaçık, kuşkusuz, detaylı bir kitapla insanlığa öğretilen dindir. Kaynağı Kuran, tebliğcisi Hz. Muhammed'dir bu dinin. Kuran'daki İslam'dır bu. Devşirme dine gelince, onun kaynağı tek olmadığı gibi kitabı ve tebliğcisi de tek değildir. O, Kuran'daki İslam'ın tevhidine karşı bir şirket dinidir. Kitabı birkaç tane, önderi birkaç tane, hatta ümmeti birkaç tanedir. Bir tür anonim şirket gibidir. Bunun içindir ki devşirme dinde birlik ve ahenk yerine tefrika ve kaos vardır. Devşirme dinin tüm rahatsızlığı, ondaki hüküm kaynağının tek olmayışıdır. Devşirme dinde tam bir otorite boşluğu

vardır. Ona göre, buna göre, falancanın kavlince, filancanın rivayeti mucibince, üstadın beyanına göre, hazretimizin fermanı gereğince vs. devşirme dini bir yamalı bohça haline getirmiştir. Allah'ın dinindeki: **Hüküm Allah'ındır. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler zalimlerin ta kendileridir.** (5-Maide Suresi 44, 45, 47, 50) ilkesi, saf dışı edildiği için bu şirket dinin ortaya koyduğu tabloda hâkim özellik didişme ve bozgundur. Bu bozgunda hüküm yetkisinin mezhepler, hizipler, gruplar, partiler, tarikatlar ve daha bilmem neler tufanında kime veya kimlere ciro edildiği belli değildir. Bunun içindir ki bu tufanda, aynı din kimliğini taşıyanların aynı niyetle icra ettikleri aynı fiil, şirketin bir elemanına göre sevap olurken, bir başka elemanına göre büyük günah olabilmektedir. İki vatandaşımız, bir gazetede din adına verilmiş bazı fetvaların kupürlerini de ekledikleri mektuplarında, bu fetvaları değerlendirdikten sonra soruyorlar. Bu nasıl şey? Allah'ın dinine fatura edilen bu fetvaların bazılarını, Allah'ın dinini tenzih ederek dikkatlerinize sunmak istiyorum: Namazda Ettehiyyat okunurken Şafilerin şehadet parmağını kaldırması sünnet, Hanefilerin kaldırması ise bazılarına göre mekruh, bazılarına göre harammış. Bu bakımdan, Hanefilerin Ettehiyyat okunurken parmak kaldırmamaları gerekirmiş. İfadeye konuluşu bile bir kaos sergileyen bu fetvanın vermek istediği acayiplik şudur: Aynı dinin iki mensubu, aynı kitabın buyruğu olan bir ibadeti icra ederken aynı duayı okuyorlar ve o duanın aynı yerinde şehadet parmaklarını kaldırıyorlar. Gel gör ki, bunu yapmakla biri sevap kazanıyor, biri haram işliyor, yani büyük günaha giriyor. Ve bunun adı İslamiyet oluyor, öyle mi? Şu fetvayı da bir okuyucunun sorusuna verdikleri cevaptan izleyelim: Dişlerinde dolgu veya kaplama olan kişiler eğer Hanefi mezhebinde iseler onların gusül (boy) abdestleri geçersizdir. Başka mezhepten iseler problem yok. Bu fetvanın önümüze koyduğu gerçek şu: Allah'ın kitabı Kuran'a bağlı olduğunu istediği kadar söylese de, eğer bir insan yakasını Hanefi keyfine kaptırmışsa, dişlerini doldurtamaz, kaplatamaz. Aksi halde ömür boyu cenabet gezmiş olur (kıldığı namazlar da geçersiz olur). Yok eğer her nasılsa

Şafi kampına kapılanmışsa sorun yok dişlerini doldurtabilir, kaplatabilir. Şimdi sormak lazım: Dinin temel amacından biri nefsi yani insanın varlığını, sağlığını korumaktır. İnsanın kendisini tehlikeye atmaması ise Kuran'ın emirlerinden biridir. Şimdi Müslüman, bu temel emirlere uyarak sağlığını korumak için dişlerini doldurtma, kaplatma yoluna mı gitsin, yoksa mezhep hatırı için Kuran'a ters düşmek veya ömür boyu cenabet gezmek şıklarından birini mi seçsin? Hayır efendim, Şafi olup kurtulsun diyorsanız, o zaman Hanefilik sıkıntısıyla cebelleşmek niye? Peki, bütün bu hengameye dalmak yerine tek ve dosdoğru yolu çizen Kuran'a bağlı kalsak ne kaybederiz? Bizzat Kuran'ın sorduğu gibi: **Allah, kuluna kafi gelmiyor mu?** Diyeceksiniz ki Kuran'da diş doldurtmakla ilgili hiçbir bahis yoktur. Peki, öyle ise, size ne oluyor da Allah'ın dinin kaynağı yaptığı kitaba koymadığı bir şeyi din bünyesi içine çekip, insanın karşısına buyruklar, tartışmalar çıkarıyorsunuz? Allah bazı şeyleri eksik mi bıraktı da siz düzeltiyorsunuz?"

NE OLACAK DİŞLERİ ÇÜRÜYEN HANEFİLERİN HALİ?

Ne yazık ki geniş halk kitleleri mezheplerin gerçek yüzünü ve bu yapının Kuran'la çeliştiğini bilmeden mezheplere tabi olmakta; dini, Kuran yerine mezheplerin izahlarına göre yazılmış ilmihal kitaplarından öğrenmektedirler. Yukarıdaki örneği ele alırsak, Türkiye'de halkın büyük bir kesimi Hanefi mezhebinden olduğunu söylemektedir. Fakat büyük bir kesimi Hanefi olan halkın büyük bir kısmı, mezheplerinin dişlere dolgu yapmayı yasaklayan izahını bilmediklerinden dişlerini doldurtmakta ve kaplatmaktadır. Böylece boy abdestleri ve dolayısıyla namazları, takip ettikleri Hanefilik mezhebine göre geçersizdir. "Ya Hanefi mezhebine uyarsın ya da Şii, Alevi gibi sapık bir mezhepten olursun" şeklinde klişe laf ve korkutmalarla, "mezhepçilik" adeta bir milliyetçilik, ırkçılık şekline dönüştürülüp sunulmuştur. Sünni olmamak adeta kafir olmakla eşdeğer gösterilmiş, bu fikrin her alternatifi de sapık ilan edilmiştir. Şiilik

ve Alevilik'te de durum farklı değildir. Onlar da aynı şekilde ırkçılığa dönüştürülmüş mezhep taraftarlığıyla Sünniliğe aynı şekilde yaklaşmaktadırlar. Bu kitlelerin görmezlikten geldiği ve halkın bilmesi gereken alternatif; Kuran'ın, dinin tek kaynağı olarak ele alınıp, mezhepleşmenin reddedilmesi ve dinin yalnız Kuran'a dayandırılarak anlaşılması ve yaşanmasıdır.

Mezheplerin kurucuları, Kuran'ı ve hadisleri kendilerine göre yorumlayıp, diledikleri hadisleri veya ayetleri seçtikleri, dinin serbest bıraktığı konularda rey ve içtihad adıyla hüküm oluşturdukları için aslında, adeta Kuran'ın da hadislerin de üzerinde bir yetkiyle hareket ettiler. Bu tarz bir yetkiyi kullanışlarından, bizim gibi sadece Kuran'ı yeterli görenler değil, mezhep imamlarından sonra yaşayan ve eleştirdiğimiz hadis imamları bile rahatsız olup, bazı mezhep kurucularına çok şiddetli eleştiriler getirdiler. Eleştirilerin odaklandığı en önemli noktalardan biri bazı mezhep imamlarının kendi görüşlerini kimi konularda hadisin önünde tutmalarıydı. Hatta bazı hadisçiler, "ehli rey fakihleri" diye çağırdıkları bu kişileri; kendi reylerine uygun hadisler uydurmakla da eleştirdiler. En meşhur hadisçi Buhari'nin, en büyük mezhebin kurucusu Hanefi'yi eleştirmesi ve "güvenilmez" ilan etmesi hadisçilerin bile bazı mezhep imamlarını beğenmediğinin en dikkat çekici örneğidir. Sonuç olarak bugün "İslam" olarak sunulan, Kuran'ın anlattığı İslam olmadığı gibi aslında tam olarak uydurmalar ile dolu hadislerin anlattığı İslam bile değildir. Bugün uyulan "İslam", mezhep imamlarının kurduğu ve kendi kafalarına göre tüm bu kaynakları değerlendirdikleri "İslam"dır. Mezheplerin kurulduğu dönemde ne Buhari, ne de Müslim hadis kitaplarını yazmışlardı. Hadisler sahih, zayıf ve hasen şeklinde ayırımlara da mezhepler oluşturulduğu zaman tabi değillerdi. Yani mezhepler, birçok uydurmayla dolu olan fakat en doğru hadis çalışmaları olduğu iddia edilen kütübü sitte (altı meşhur hadis kitabı) ortada yokken oluşturuldu. Kısaca söylemek gerekirse, mezheplerin izahlarında uydurmaların yüzdesi, birçok hadis kitabının çok çok üstündedir. Oysa ne yazık ki halkın önemli bir kesimi

tüm bunlardan habersiz, kendi mezheplerini İslam'a eşit saymakta ve bu yapıların Kuran'la birçok konuda çeliştiklerinden habersiz bulunmaktadırlar. Kuran'da dinimiz açıklanmış ve yaşamda rastlanabilecek birçok husustaki gerekli tavır açıklanmayarak bu konulardaki farklı tutumlar serbest bırakılmıştır. Mezheplerse dinin serbest bıraktığı her detayı, haşa açıklanması unutulmuş gibi açıklayıp; dini birçok durumla, hatta insanın yaratılışıyla çelişir hale getirmişlerdir.

HARİCİLERE GÖRE KADIN

Birazdan göreceğimiz tablolar, mezheplerin nasıl kendi aralarında çeliştiklerini göstermektedir. İslam'ın Kuran dışı kaynaklarından biri olarak "icma" gösterilmektedir. "İcma", Ehli Sünnet yaklaşımı savunanlarca, tüm "alimler"in bir konudaki ittifakı (ortak görüşü) olarak açıklanır. Oysa aşağıdaki tablo, Kuran'da geçmeyen hususlarda, ittifakın (icmanın) hemen hemen hiç olmadığının bir delilidir. Ehli Sünnet'in kendi içindeki mezheplerde "icma"nın bazı konularda varlığı doğru olsa da, İslam tarihini baz alırsak, Kuran'da geçmeyen ama "icma" edilmiş konu yok gibidir. Kuran'a hangi konuda ilave yapılmaya veya Kuran'a aykırı bir izah getirilmeye kalkışılmışsa, tarih içinde o izaha muhalefet olmuştur. Örneğin hayızlı kadının namaz kılamayacağında, kadının devlet başkanı olamayacağında, zina yapan evlilerin taşlanarak öldürülmesinde Ehli Sünnet'in tüm mezhepleri görüş birliğindedir (icma halindedir). Fakat bu Ehli Sünnet'in kendi içindeki görüş birliğidir. Örneğin Hariciler, hayızlı kadının namaz kılması gerektiğini, kadının devlet başkanı olabileceğini, zina etmenin cezasının taşlanarak öldürülmek olmadığını İslam'ın ilk asrında söylemişlerdir. Bu da bize, Kuran'da geçmeyen hususların nasıl güvenilmez, çelişkili olduğunu ve dolayısıyla Kuran'ın tek ve güvenilir kaynak olduğunu -bir de bu açıdan- göstermektedir. Sırf Kuran'dan dini anlamak yöntem olarak benimsenmediği sürece, "din" adına birbirinden farklı mezheplerin ortaya çıkması kaçınılmaz sonuç olmaktadır.

Bu mezheplerin görüşleri, helalleri, haramları farklı olduğu için bunların Kuran'ın anlattığı İslam'a karşı çıkışları bir birlik oluşturmaz. Çünkü her biri Kuran'dan sapmışlık konusunda bir olsa da, vardıkları sonuçlar açısından farklı oldukları için kendi aralarında birlik sayılamazlar. Bu yüzden, her ne kadar bazıları "Sünnilik" gibi başlıklarla bu mezhepleri bir potada gösterme çabasında olsalar da birazdan sunacağımız tablolardan göreceğiniz gibi her biri birçok hususta birbirinden farklıdır. Bu yüzden bu mezheplerin arasındaki birlik ancak hayali bir birliktir, yutturmacadır, her birinin helali de haramı da apayrıdır.

MEZHEP İMAMININ RÜYADA ALLAH'I GÖRDÜĞÜ UYDURMASI

Halkı mezheplerinin gerekliliğine inandırmak isteyenler, kendi mezhep imamlarını öven, diğer mezhep imamlarını yeren hadisler uydurmuşlardır. Bu arada mezhep kurucularının ne kadar bilgili, ne kadar dinine bağlı olduğunu yaymaya çalışan hikayeler de mezhep taklitçilerini mezheplerine bağlı kılmak için anlatılır. Bizim gördüğümüz en insafsız uydurmalardan biri ise Ebu Hanife'nin rüyasında 100 defa Allah'ı gördüğünü söyleyen uydurmadır. Ne yazık ki mezheplere halkı bağlayacağız diye kantarın topuzu bu kadar kaçmıştır. Mezhep kurucularıyla ilgili bu tip uydurmaların hepsinin gerçekten kendi izahları mı, yoksa sonradan talebeleri ve mezhep bağlıları tarafından mı uydurulduğunu tam olarak tespit edemiyoruz. Ama her durumda ortaya çıkan tablonun korkunçluğu ve Kuran'ın yeterliliği açıktır.

Biz, günümüzde Hanefi mezhebi adına kabul edilenlerin Ebu Hanife ile alakası olmadığı kanaatindeyiz. Ebu Hanife'ye tarihte "ehli rey" denmiştir. Bu, Ebu Hanife'nin Kuran'da bulmadığı hususları kendi yorumu ile karara bağlamaya çalışması sebebiyledir. Hadisleri dikkate almayan bir tutum diye "ehli hadis" tarafından eleştirilen bu davranış tarzına, Malik, Hanbel gibi mezhep imamları ve Buhari gibi hadisçiler aşırı

tepki göstermiştir. Oysa günümüzde anlatılan Hanefi mezhebi komple hadisçi bir mezheptir. Hanefi mezhebinin her izahı bir hadise dayandırılmaya çalışılmaktadır. Oysa tarihsel kayıtlara göre Ebu Hanife'nin öldürülme sebebi kendisinin "reyci" özelliğine bağlanır. Bugünkü Hanefi mezhebini bize, Ebu Hanife'yi öldüren iktidarın yönetimi altında aktardılar. Öyle ki Hanefi mezhebinin Ebu Hanife'den sonra iki numaralı kişisi kabul edilen Ebu Yusuf (3. bölümde gördüğümüz, "kabak sevmem" diyeni öldürmeye kalkan kişi), Ebu Hanife'yi öldüren iktidarın resmi fetva makamı olmuştur. Ebu Yusuf'u dini konularda otorite olarak ön plana çıkartan iktidarın mensupları, aynı zamanda hocasını öldürenlerken, bu iktidarın döneminde oluşan mezhep ideolojik, çarpık ve saptırılmış olmadan kalabilir mi? Ebu Hanife'nin "reyci" tanıtılıp, bugünkü Hanefi mezhebinin "hadisçi" olması; bugünkü "Hanefi" mezhebininin Ebu Hanife'nin görüşlerinden de saptırıldığının önemli bir delilidir. Diğer önemli bir husus, mezhep bağlılarının kendi görüşlerini doğru çıkarmak için mezhepsel görüşleri doğrultusunda hadis uydurmuş olmalarıdır. Hadis kitaplarının birçoğu, mezhepler kurulduktan sonra yazılmıştır. Bu yüzden mezhep görüşlerini doğru çıkartmak için hadis uyduranların hadisleri, "reyci" görüşlerin nasıl "hadisçi" görüşe dönüştüklerini açıklamaktadır. Ebu Hanife'nin görüşleri her ne olursa olsun, kitabımız boyunca eleştirdiğimiz, "Hanefilik" mezhebi diye anlaşılan, anlatılan ve uygulanandır. Aktarımlarda, Ebu Hanife'ye iftiralar edilmiş olma olasılığını hatırlatmamız yerinde olacaktır (bizim kanaatimiz de bu yöndedir).

UYDURULAN DİNİN TEMELLERİNİ ŞAFİ ATTI

İyi bir araştırma yapılırsa, bugünkü Ehli Sünnet fikirlerin ve hadisçi dini yapının temelinin, ilk olarak Şafi mezhebinin kurucusu İmam Şafi tarafından atıldığı anlaşılır. Şafi'den sonra açık bir Kurani hükmün bulunduğu bazı durumlar hariç, fıkhi bir fikri, bir veya birden fazla hadise dayandırmak mecburi hale geldi (W. Montgomery Watt, İslam Nedir?).

Aynı yargıyı İlhami Güler şöyle açıklamaktadır: "Bu arada İslam dini düşünce tarihinde, kütübü sitte ve özellikle Sahihi Buhari'nin neredeyse Kuran'a denk epistemolojik öneminin temelinde, Şafi'nin sünneti, gayri metluv vahye indirgemesinin büyük payı olduğunu unutmamak gerekir. Şafi'ye kadar birçok alim tarafından çeşitli şekillerde değerlendirilen ve sözlü akla tabi olan hadis kültürü, Şafi'den sonra yazım aşamasına ulaşarak bir nevi dogmalaşmaya ve önem itibarıyla Kuran'a yaklaşmaya başladı (I. Kuran Sempozyumu; Arkoun, Tarihiyyetu'l-Fikri'l-Arabi). Bugünkü sünnet anlayışının temelinin İmam Şafi ile atıldığını, Osman Taştan şöyle anlatır: "Şafi'nin çıkışı bu durumu değiştirdi. Şafi, Peygamber'in sünnetini toplumun sünnetinden ayırdı ve onu hukuki açıdan Kuran'ın seviyesine çıkardı. İdealde bu, Hz. Muhammed'in Peygamberliğine maksimum düzeyde bir saygı duymak ve aynı zamanda hizmet etmekti. Gerçekte ise bu tavır, Hz. Peygamber ile onun toplumunun arasına kapatılması güç olan bir mesafe koymaktı. Böylece sünnet, vahiy potası içerisinde Kuran'la birleştirilmişti. Artık yapılacak olan şey, sahabe sözlerini de sünnetle birleştirip vahyin kapsamına dolaylı olarak dahil etmekti... Sonuçta bu tür teorik gelişmeler aslında Kuran'a mahsus olan vahyi önce sünnete sonra da sahabe sözlerine teşmil etmişti. Bir diğer ifadeyle bu durum, kutsallığı ilahi kelam olan Kuran'dan beşeri kelam olan sahabe sözlerine kadar yaymaktı" (I. Kuran Sempozyumu).

Mezhepler tarihine bu kitapta geniş yer ayırmak istemedik. Bunun yerine mezheplerin vardıkları sonuçlara ve bu sonuçların Kuran'la çelişkilerine detaylı bir şekilde yer verdik. Mezhepler tarihini inceleyenler, Şafi'nin Hanefi mezhebine saldırılarını; Maliki, Hanbeli, Şafi mezheplerinin Ehli Sünnet adlı bir mezhebin dört ayrı kolu değil fakat her birinin apayrı birer mezhep olduklarını anlarlar. Birazdan göreceğiniz tablolardaki 70 örnek de mezheplerin farklılığını göstermektedir. Aslında apayrı olan bu mezhepler, ilerleyen asırlarda siyasi otoritelerin rolüyle, ufak farklılıkları olan tek bir gövdenin kollarıymış gibi gösterilmeye çalışılmışlardır. "Ehli Sünnet" ve "Sünnilik" adı altında dört apayrı mezhep

toplanmıştır. Ayrı olduklarına inanmayan, aşağıdaki tabloları incelesin. Tablolardaki 70 örneğimiz az gelirse, bu dört mezhebin hükümlerini karşılaştırmak için "Dört Mezhebin Fıkıh Kitabı" gibi kitapları okuyanlar, tek isim altında toplanmaya çalışılan bu mezheplerin, apayrı hükümleriyle birbirlerinden ne kadar ayrı olduklarını göreceklerdir. Allah bize tek bir din indirmişken, kendi aralarında binlerce çelişkiyi taşıyan mezheplerin dinle eşitlenmesi mümkün müdür? Allah'ın apaçık, çelişkisiz, korunmuş kitabı yerine; mantıksızlıkları barındıran, çelişkili, tahrif edilmiş ve insan yapısı olan mezhepleri "din" diye kabul etmek hiç doğru olabilir mi? Bu dört mezhebin ortak noktaları Kuran'la yetinmemek ve dini fırkalara bölmektir.

Hep birlikte Allah'ın ipine sarılın, fırkalara bölünüp ayrılmayın.

3-Ali İmran Suresi 103

HÂLÂ ATALARINIZIN MEZHEBİNE Mİ İNANIYORSUNUZ?

Mezheplerin kendi aralarında nasıl çeliştiklerini aşağıdaki tablolardan görelim ve Allah'ın tek dininin mezhepler aracılığıyla nasıl farklı yapılara dönüştürüldüğünü anlayalım. Bu tablolarda ayrıca mezheplerin kendi içlerindeki çelişkilerine yer vermiyoruz. Örneğin Hanefi mezhebinin kurucusu Ebu Hanife ile onun talebeleri Ebu Yusuf ve Muhammed'in farklı görüşleri olduğu da kabul edilir ve bunlarda da çelişki çoktur. Bu tablolarda, sadece Sünni dört mezhebin bazı çelişkileri vardır. Şiilikle Sünniliğin ayrılıkları da ayrı bir kitap yazdıracak kadardır. Bu tablolar çelişkilerin ancak az bir kısmını göstermektedir. Mezheplerin tüm çelişkilerini anlatmaya bu kitabın hacmi çok dar gelir. Allah'ın, Kuran dışında herhangi bir kaynaktan dinimizi öğrenmemizi istememiş olması sayesinde bu kargaşanın, bu çelişkilerin içinde boğulmuyoruz.

Siz eğer hâlâ atalarınızdan miras aldığınız mezheplere, sırf atalarınız bunlara iman ettiği için inanıyorsanız, lütfen sunacağımız 70 örneği

inceleyip mezhebinizi iyice öğrenin. Öğrendikten sonra ister Kuran'la yetinin, ister bu tabloları uygulayıp bu farkları "rahmet" diye niteleyin. Uyarı bizim, seçim ve sorumluluk sizin.

Mezheplerin Çelişkilerine 70 Örnekli Tablo

Konular	Hanefi	Maliki	Şafii	Hanbeli
1 Ölü hayvanın derisi helal midir?	Haram	Helal	Haram	Helal
2 Yılan balığı yemenin hükmü nedir?	Helal	_	_	Haram
3 Erkeğin kırmızı elbise giymesinin hükmü nedir?	Mekruh	Helal	Haram	Mekruh
4 Erkeğin sarı elbise giymesinin hükmü nedir?	Haram	Helal	Haram	Haram
5 Ud, zurna, dümbelek, boru davul çalmak nedir?	Mekruh	Helal	Helal	Haram
6 Karga eti yemenin hükmü nedir?	Haram	Helal	Haram	Haram
7 At eti yemenin hükmü nedir?	Haram	Helal	_	_
8 Midye yemenin hükmü nedir?	Haram	Helal	_	_
9 İstiridye yemenin hükmü nedir?	Haram	Helal	_	_
10 Kırlangıç eti yemenin hükmü nedir?	Helal	Helal	Haram	Haram
11 Kartal eti yemenin hükmü nedir?	Haram	Helal	Haram	Haram
12 İlk iki rekatta Fatiha okumanın hükmü nedir?	Vacip	Farz	Farz	Farz
13 Rüku ve secdelerde tesbih etmek nedir?	Sünnet	_	Sünnet	Vacip
14 İlk iki rekatta Fatiha'dan sonra sure okumak nedir?	Vacip	Mübah	Sünnet	Sünnet
15 Vitir namazının hükmü nedir?	Vacip	Sünnet	Sünnet	Sünnet
16 Tüysüz bir delikanlıya değen erkeğin abdesti bozulur mu?	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
17 Namazda selam almak abdesti bozar mı?	Evet	Hayır	_	_
18 Namaz kılan kimsenin önünden geçilmesinin haram olduğu mesafe ne kadardır?	40 kulaç	1 kulaç	3 kulaç	3 kulaç
19 Namaz içinde unutarak konuşmak namazı bozar mı?	Evet	Hayır	Hayır	Evet

	Konular	Hanefi	Maliki	Şafii	Hanbeli
20	Namazda "ah" ve "of" demek namazı bozar mı?	Evet	Hayır	Evet	Evet
21	Abdestin farzları kaçtır?	4	7	6	7
22	Abdesti belli bir sıra ile almak farz mıdır?	Hayır	Hayır	Evet	Evet
23	Abdesti ara vermeksizin almak farz mıdır?	Hayır	Evet	Hayır	Evet
24	Abdestin sünnetlerinin sayısı kaçtır?	18	8	30	20
25	Misvak kullanmak sünnet midir?	Evet	Hayır	Evet	Evet
26	Abdestte ellerin, yüzün ve kolların üçer kere yıkanması sünnet midir?	Evet	Hayır	Evet	Evet
27	Abdestte kulaklar kaç defa mesh edilmelidir?	1	1	3	1
28	Abdesti bozan şeylerin sayısı kaçtır?	12	3	5	8
29	Cinsel organına dokunmak abdesti bozar mı?	Hayır	Evet	Evet	Evet
30	Namazda kahkaha ile gülmek abdesti bozar mı?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
31	Deve eti yemek ve cenazeyi yıkamak abdesti bozar mı?	Hayır	Hayır	Hayır	Evet
32	Abdest şüphe ile bozulur mu?	Hayır	Hayır	Hayır	Evet
33	Kan akması abdesti bozar mı?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
34	Delikli meshin üzerinden mesh etmek caiz midir?	Evet	Evet	Hayır	Hayır
35	Gusül abdesti almayı gerektiren sebeplerin sayısı kaçtır?	7	4	5	6
36	Gusül abdestinin farzları kaç tanedir?	11	5	3	-
37	Umursamazlıktan veya tembellikten dolayı namaz kılmayanın hükmü nedir?	Hapsedilir, kanatılana kadar dövülür, öldürülür	Tevbe etmezse öldürülür	Üç gün içinde tevbe etmezse öldürülür	Üç gün içinde tevbe etmezse öldürülür

	Konular	Hanefi	Maliki	Şafii	Hanbeli
38	Ezanın sözleri peşpeşe okunmasa da geçerli olur mu?	Evet	Evet	Hayır	Hayır
39	Namazı bitirirken selam vermenin farz olduğu miktar nedir?	Farz değildir	1 tarafa vermek farzdır	1 tarafa vermek farzdır	2 tarafa vermek farzdır
40	Erkeğin avret yeri neresidir?	Göbeği ile diz kapağı arası	Ön ve arka uzuvları	Göbeği ile diz kapağı arası	Göbeği ile diz kapağı arası
41	Ölüyü yıkarken ağzına ve burnuna su vermek gerekir mi?	Hayır	Evet	Evet	Hayır
42	Cenaze namazı, namaz kılmanın yasak olduğu kaç vakitte kılınmaz?	5	3	Her vakitte kılına-bilir	3
43	Ölü, gömülmek için öldüğü yerden başka bir yere nakledilebilir mi?	Evet	Evet	Hayır	Hayır
44	Ramazan orucu için hergün ayrı ayrı niyet etmek şart mıdır?	Evet	Hayır	Evet	Evet
45	Kan aldırmak orucu bozar mı?	Hayır	Hayır	Hayır	Evet
46	Erkek ve kadının ziynet eşyalarından zekat vermeleri farz mıdır?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
47	Kâğıt paradan zekat vermek farz mıdır?	Evet	Evet	Evet	Hayır
49	Topraktan çıkan her şey için zekat vermek farz mıdır?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
50	Balın zekatını vermek farz mıdır?	Evet	Hayır	Hayır	Evet
51	Kiralanan veya emanet alınıp ekilen toprağın zekatını vermek farz mıdır?	Hayır	Evet	Evet	Evet
52	Zeytinin zekatını vermek gerekli midir?	Evet	Evet	Hayır	Evet

	Konular	Hanefi	Maliki	Şafii	Hanbeli
53	Yem ile beslenen ve çalıştırılan hayvanlardan zekat vermek farz mıdır?	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
54	Koyun ile keçi kaç yaşlarında olursa zekatı farzdır?	Koyun 1 Keçi 1	Koyun 1 Keçi 1	Koyun1 Keçi 2	Koyun 1/2 Keçi 2
55	Kadın yanında kocası olmadan hacca gidebilir mi?	Hayır	Evet	Evet	Hayır
56	Acizlik veya zaruret yüzünden hacca gidemeyen kişinin kendi yerine başkasını göndermesi caiz midir?	Evet	Hayır	Evet	Evet
57	Haccın şartı kaç tanedir?	2	4	5	4
58	Şeytan taşlarken atılan taşın cemreye düşmemesi caiz midir?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
59	İpeğin üzerine oturmak, yaslanmak, yastık olarak kullanmak, duvar örtüsü yapmak haram mıdır?	Hayır	Evet	Evet	Evet
60	Erkek çocuğa ipek giydirmek caiz midir?	Hayır	Hayır	Evet	Evet
61	Gümüş ile süslenmiş kaptan su içmek ya da abdest almak caiz midir?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
62	Sakalı kesmek haram mıdır?	Evet	Evet	Hayır	Evet
63	Tavla oynamak haram mıdır?	Hayır	Evet	Evet	Evet
64	Satranç oynamak haram mıdır?	Evet	Evet	Hayır	Evet
65	Cinsi tecavüzde bulunulan hayvanın hükmü nedir?	Öldürülür, eti yenmez	Öldürülmez, eti yenebilir	Öldürülmez, eti yenebilir	Öldürülmesi gerekir
66	Şarap ve diğer sarhoş edici maddelerin içilmesinin cezası kaç değnektir?	80	80	40	80
67	Dinden döndüğü için öldürülen bir kişinin malı mirasçılarına verilebilir mi?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
68	Dinden dönen kadın öldürülür mü?	Hayır	Evet	Evet	Evet
69	Bir kadının hakimlik yapması caiz midir?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır
70	Köpek necis bir hayvan mıdır?	Hayır	Hayır	Evet	Evet

15. BÖLÜM

TARİKATLAR

Kuran'ın anlattığı din ile uydurulan dini ayırt ederken mutlaka değinilmesi gereken bir diğer önemli konu da tarikatlardır. Yüzlerce tarikat olmasına ve bunların, Kuran'ın anlattığı İslam'dan sapışları farklı noktalarda olmasına rağmen çalışmamızın hedeflenen boyutunu dikkate alarak sadece şeyhlerin aşırı yüceltilmesi ve tartışılmaz kabul edilmesi gibi, birçoğunda ortak ve temel olan noktalara değinmekle yetineceğiz.

TEKKELERİN DEJENERASYONU

Peygamberimiz'in tek mürşit olduğu, dini konularda tartışılmaz tek otorite olduğu dönemde İslam'ın tek kurumu cami idi. İbadetler, eğitim ve hizmet tüm yeryüzüne yayılan bir faaliyetti, kurum olarak ise bu faaliyetlerin merkezi camiydi. Peygamber'in sağlığında, hatta dört halife döneminde cami dışında tekke, dergâh, zaviye gibi başka kurumların oluşturulmadığı bu tekke ve dergâhların üyeleri tarafından bile kabul edilir. İlk tekkenin hicri 150 -miladi 760- yılları civarında Şam yakınlarında kurulduğu kabul edilir. Fakat tekkelerin yayılması yüzlerce yıl sonraya rast gelecektir. Pek çok tekkenin ilimler akademisi, askeri hizmet, hatta hastaların tedavisi gibi birçok güzel hizmette kullanıldığı; Müslümanların Allah sevgisinin gelişmesi ve iyi ahlaklı kâmil Müslümanlar olmaları için önemli katkılarının bulunduğu da bir gerçektir. Fakat bu geleneğin

içinden gelen önemli bir isim olan Kuşadalı İbrahim'in deyimiyle; gün gelip de kimi tekkelerin "kerhaneye ve meyhaneye dönüştüğü", Kuran'ın emir ve yasaklarıyla alakası olmayan binlerce tören ve uygulamanın din adına bu tekkelerde gerçekleştirildiği de ayrı bir gerçektir. Tüm bu olumsuzlukları tespit eden Kuşadalı, yanan tekkesinin yerine yenisini yaptırmamış ve asırlarca yaşayan tekkelerin kapanması gerektiğini ve tüm yeryüzünün adeta bir tekke gibi kullanılıp, Peygamberimiz zamanındaki gibi cami dışında bir dini kurumun bırakılmamasını, Kuran dışındaki virdlerin ve tarikatların özel dualarının yerini Kuran'a ve Kuran'da geçen dualara bırakmasını savunmuştur.

Tekkelerin ortaya çıkışı hicri 150'ler olarak kabul edilse de, bugünkü manasıyla bildiğimiz tarikatların kurumsal yapılar olarak ortaya çıkışı hicri 600'ler civarındadır. Kurumsal karaktere sahip olduğu kabul edilen ilk tarikat Kadiriliktir, kurucusu Abdülkadir Geylani, hicri 562'de vefat etmiştir. Diğer birkaç örnek şöyledir: Rifailik, Ahmed er Rifai, vefatı hicri 578; Bektaşiye, Hacı Bektaş Veli, vefatı hicri 669; Mevleviyye, Mevlana Celaleddin Rumi, vefatı hicri 672; Halvetiyye, Ekmelüddin el Halveti, vefatı hicri 750; Nakşibendiyye, Bahauddin Nakşibend, vefatı hicri 791.

ŞEYTAN ACABA KİMİN MÜRŞİDİ?

"Tarik" Arapça "yol" manasına gelmektedir. Bu kelimeden türetilen "tarikat" ise "yol, yöntem, usul, tarz" manalarına gelir. "Tarikatlar, Allah'a gitmek için bir yoldur, bir mecburiyet değildir" şeklinde yumuşak izahlarla tarikat bağlılığını tarif eden tarikatçılar vardır. Fakat birçok tarikat bağlısı "Mürşidi olmayanın mürşidi şeytandır" şeklindeki uydurma hadisten hareketle; tarikata girmeyi, tarikatın şeyhini mürşit kabul etmeyi dini bir vecibe ve kurtuluşun bir şartı gibi sunmaktadırlar. Sormak lazım; yüzlerce yıl tarikatların yokluğunda, Müslümanlar eksik Müslümanlar olarak mı yaşadılar? Tarikat şeyhlerinin yaygın olmadığı bu dönemde Müslümanların mürşidi şeytan mıydı? Kuran'ın izahları bu yıllara kadar

Müslümanların manevi gelişimine rehberlik etmekte yetersiz mi kaldı ki tarikatlara ihtiyaç duyuldu? Kuran'a göre Kuran din adına her şeyi açıklamaktadır. Peygamberimiz ise Kuran'ın uymamız konusunda kefil olduğu tek insandır. Oysa tarikatların ürettiği birçok şeyh tartışılmaz kişi ilan edilmiş, bu şahıslara uymak dinin önemli bir şartı gibi kabul ettirilmeye çalışılmıştır. Bu tarikatların birçok liderinin "asrın müceddidi" veya "Mehdi" veya "İsa" ilan edilmesi, sadece geçmişteki tarikatların değil, günümüzdeki birçok tarikatın da bir gerçeğidir. (Mehdi ve İsa'nın gelişi ile ilgili inançlar için 20. bölümü okuyunuz.) Hemen hemen her şehirde, kasabada veya mahallede bahsettiğimiz tiplere rastlayabilirsiniz. Bunların önemli bir bölümü sahip olduğu gücü istismar eden; insanların hem ruh dünyasını, hem de kesesini zarara uğratan kişilerdir. Bu tavırlarıyla, bunların önemli bir kısmı, Kuran'ın eleştirdiği Musevi ve Hıristiyan din adamlarının dinimizdeki karşılığıdır.

Ey iman sahipleri! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu halkın mallarını uydurma yollarla yerler ve Allah'ın yolundan alıkoyarlar.

9-Tevbe Suresi 34

ŞEYHE KÖRÜ KÖRÜNE İTAAT

Tarikatların en önemli kurallarından biri, müridin kendisini şeyhine, "ölünün kendini ölü yıkayıcısına bıraktığı gibi" teslim etmesidir. Kuran'ın aklımızı çalıştırmayı emretmesine rağmen tarikatlarda körü körüne itaat esastır. Tarikat üyelerine, akıllarını bir kenara bırakıp şeyhlerine tabi olmaları, bu yolda akılla gidilemeyeceği anlatılır. Bu prensibi kabul edip şeyhe tabi olan kişiye, şeyhin müceddidliğinin veya Mehdiliğinin veya İsalığının inandırılmasından ve şeyhin dünyadaki en üstün insan olduğuna iknadan sonra kişinin maddi açıdan sömürülmesi, dine yapılan ilave ve eksiltmelerin yutturulması gayet kolay olmaktadır. Üstelik kişi, aklı kenara bırakma prensibini kabul ettikten sonra, üniversite bitiren okumuş müritle cahil, okuma yazma bilmeyen mürit aynı

mertebeye gelmektedir. Bu yüzden tarikatlardaki okumuş kişilerin tavrı bizi şaşırtmamalıdır. Çünkü bu kişiler, tarikatların yapısı gereği aklını kenara bırakmış ve şeyhe teslim olmuşlardır. Bu tavrın neticesi ise cahil ile okumuşun, bilen ile bilmeyenin farkının kalmamasıdır. Araştırma yerine yutturma, düşünme yerine taklit esas olunca; tarikattaki herkesin inancı, hayata bakış açısı ve dini değerlendirişi tamamen şeyhiyle aynı olmaktadır. Hatta birçok zaman "aklı bırakma prensibi" kabul ettirildiği için şeyhten çok daha bilgili ve kültürlü kişiler bile "Ben bilmem, şeyhim bilir. Şeyhim diyorsa vardır bir hikmeti" gibi izahlarla, şeyhin en saçma izahlarını bile kabullenmektedirler. Trajikomik birkaç izaha yüzlerce tarikat bağlısının sırf şeyhleri dedi diye nasıl inandıklarını örnek verebiliriz: Birinci şeyhin Amerika'ya kızıp nasıl uzay mekiğini düşürdüğünü, şeyhin müritleri büyük bir gururla anlatıyorlardı. İkinci şeyhin ise Kıbrıs'ta duyulan ve başta nedeni çözülemeyen gürültüyü ejderha ilan etmesini en okumuş müritleri bile hemen kabul etmişlerdi. Üçüncü şeyh ise "nefislerinizi terbiye edeceğim" diyerek, müritlerine cinsel organını öptürüyordu. Elbette samimi Müslüman olan, kendi bağlılarına İslam'ın güzelliklerini anlatmak için çaba sarf eden ve bulunduğu konumu istismar etmeyen tarikat şeyhleri olmuştur/vardır. Fakat buradaki asıl sorunun körü körüne itaati gerektiren sistem olduğunu görmek ve bahsedilen sorunların, şeyhi değiştirmekle değil, sistemi değiştirmekle çözülebileceğini kavramak önemlidir.

Tarikatların yapısını ve şeyhe bağlılığın felsefesini bilmeyenlerin, eğitimli ve kültürlü müritlerin bile bu saçmalıklara inanmasını anlamaları oldukça zordur. Fakat eğer tarikata girenlerin, baştan akıllarını kenara bırakıp, önemli bir kısmı psikolojik sorunlu şeyhlere tabi oldukları ve düşünme yerine taklidi ön plana aldıkları anlaşılırsa, bu tutumların nedeni de anlaşılabilir. Tarikatlara girenlere verilen tarikat terbiyesini anlamak için bir tarikatın müritlerine verdiği uygulanması mecburi listedeki yedi maddeyi görelim:

1-) Mürşidine (şeyhine) tam teslim olmak ve hiç kimseyi mürşidinden üstün bilmemek.
2-) Zeki ve idrak kabiliyeti yüksek olmak.
3-) Şeyhinin hizmetinde hareketli ve atılgan olmak.
4-) Sözünde sadık ve güvenilir olmak.
5-) Malını ve mülkünü şeyhinin hizmetine vermek.
6-) Mürşidin (şeyhin) ve tarikatın sırlarını gizli tutmak.
7-) Canını şeyhi yolunda vermeye her an hazır olmak.

SÖMÜRÜLEN MÜRİTLER

Tarikat mantığını düşündüğümüzde, yukarıdaki listedeki ikinci maddeyi anlamakta zorluk olabilir. Hep aklı kenara bırakıp, şeyhe tabi olunmasını isteyen tarikatlar, neden acaba müritlerinden zeka ve idrak kabiliyetine sahip olmalarını istiyorlar? Herhalde burada beşinci maddede belirtilen mal ve mülkün daha çok elde edilmesi için kullanılacak zeka kastediliyor olsa gerek. Ne de olsa mürit ne kadar kazanırsa, o kadar faydalı olabilir!

Muhammed İkbal bu manzaraya "şeyhperestlik" manasına gelen "pirizm" adını takmıştır. Bununla "Allah ne istiyor? Kuran'da ne geçiyor?" mantığı yerine "Şeyh efendi nasıl buyurdu? Bizim tarikatımızda nasıl açıklandı"yı geçiren zihniyete dikkat çekmektedir. İkbal'in diğer bir izahı ise şöyledir: "Tekkelerde benliği yaratmak ve yetiştirmek imkânı kalmamıştır. Bu rutubetli alev, kıvılcım saçmaz."

Muhakkak ki her tarikat ve her şeyh bir değildir. Bizim asıl karşı olduğumuz tarikatlardaki genel zihniyettir. Kuran'da, bilmediğimiz bir şeyin ardınca gitmememiz çünkü bundan sorumlu tutulacağımız ifade edilir (17-İsra Suresi 36). Oysa en düzgün tarikatta bile kişiler şeyhlerine tabi olurlar ve tarikatların akıbeti şeyhin kişiliğine, insafına kalır. İnsanlar bilginin değil, taklidin uygulayıcıları olurlar. Tarikatlardaki bağlıları

olumlu yönlere yöneltmek ve onların zamanını, malını Allah yolunda kullanmaları için çabalayan şeyhler mutlaka olmuştur ve vardır. Fakat bu olumlu ve iyi niyetli uygulamalar bile istismara olanak veren tarikat sistemi içinde gerçekleşmektedir. Yöntem, aklı bir kenara bırakmak ve şeyhe sorgusuz itaat olunca, saydığımız kötü örneklerin ortaya çıkışı hiç de sürpriz değildir.

TARİKATLARDAKİ MASALLAR

"Şeyhe kayıtsız şartsız itaat" tarikatın en önemli şartı olduğundan, bunun sağlanması için müritlere hikâyeler anlatılır. Örnek bir hikâye kısaca şöyledir: "Bir şeyh bir müridine 'Git babanın kafasını kopar bana getir' der. Mürit de görünürde çok garip olan bu isteği şeyhine olan güveninden dolayı 'Bir hikmeti vardır' diyerek yerine getirir. Bir de bakar ki annesiyle yatarken kopardığı baş babasının değil. Annesiyle zina yapan başka birine ait. Demek ki şeyh, uzaktan kerameti sonucu bu olayı görmüş ve müridini denemek için hikmetini açıklamadan böyle bir emir vermiş." Bu örnek hikâyede görüldüğü gibi şeyh, müride haramı emretse bile onun emrine itaat edilmesi çünkü bunun muhakkak bir hikmeti olacağı telkin edilir. Oysa bir Müslüman'ın böyle bir şey iddia eden kişiye "Ben böyle bir haramı niye işleyeyim? Allah cana kıymayı haram etmişken benden böyle bir şeyi nasıl istersin?" demesi gerekir. Oysa tarikatlarda, şeyhe bu şekilde karşı çıkışlar; normal olmanın değil, imanı zayıf bir kimse olmanın belirtisi sayılır. Hikâyelerle müridi şeyhin robotu yapma, tarikatlarda çok sık kullanılan bir yöntem olduğu için meşhur bir hikâyeyi daha örnek verelim: "Bir gün Hacı Bayram Veli'nin çok müridi olmasından rahatsız olan devrin yöneticileri Hacı Bayram'a gelip bu rahatsızlıklarını, müritlerinin çokluğunu hatırlatıp dile getirmişler. Hacı Bayram da 'Rahatsız olmayın, benim sadece bir buçuk müridim var' demiş. Gelenlere bunu ispat için içeride bir koyun kesen Hacı Bayram, kanını da dışarı akıtmış. Müritlerini ise dışarıda toplamış ve tüm müritlerini

kesmesi gerektiğini ve sırayla gelmelerini söylemiş. Bir kadın ve bir erkek dışında herkes kaçmış. Erkek bir, kadın yarım sayıldığı için gerçek müritler işte bu bir buçukmuş…" Özetlediğimiz bu hikâye anlatılıp, müritlerden bu "bir buçuk gerçek müritler" gibi olup, şeyhleri öldürecek olsa bile kendilerini teslim etmeleri gerektiği öğretilir. Aklı bir kenara bırakan, şeyhi haram olan bir şeyi istese bile "vardır bir hikmeti" deyip boyun eğmesi gereken kişiler olarak yetiştirilen müritler, artık şeyhleri nasıl Müslüman olmalarını isterse öyle Müslüman olabilmektedirler. Bu tip durumlar sonucunda şeyhler aşırı yüceltilerek, aşağıdaki ayette dikkat çekilen Hıristiyanlık ve Musevilikteki sapmaların bir benzeri, İslam'a inandığını söyleyen kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir:

Allah'ın yanında hahamlarını ve ruhbanlarını da Rabler edindiler.

9-Tevbe Suresi 31

Kuran yerine şeyhe tabi olanlar, Kuran'ı ancak ölülerin arkasından üstelik bilmedikleri bir dilde okuyanlar, Kuran'ın manası yerine melodisine önem verenler, ne yazık ki bu ayetlerdeki uyarıyı anlamamakta, Kuran'ı rehber kitap olarak değil, ölülerin arkasından okunan bir okuma kitabı olarak görmektedirler.

RABITANIN SAÇMALIĞI

Tarikatlardaki en garip uygulamalardan biri ise şeyhle yapılan rabıtadır. Türkiyemiz'de en yaygın tarikat olan Nakşibendiliğin de en önemli uygulamalarından biri olan rabıta şu şekilde yapılır: Mürit, abdestli olarak ve kıbleye dönerek yere oturur. Şeyhinin iki kaşının ortasını hayalinde canlandırarak Allah'ı zikreder. Rabıtayla, şeyh ile mürit arasındaki sürekli beraberlik sağlanır. Fotoğrafın icadından sonra rabıtayı fotoğrafa bakıp yapan "modern Nakşibendiler" de mevcuttur. Bu uygulama kadar acayip olan bir izah ise şöyledir: "Rabıtasız zikir yerine, zikirsiz rabıta tercih edilir. Zikir ve rabıtadan birini terk etmek zorunda kalırsak zikri

terk etmek daha uygundur. Çünkü zikirsiz rabıta erdirir fakat rabıtasız zikir erdirmez." Bu uygulama, tarikatlar konusunu niye ayrı bir başlıkla incelediğimizin sebeplerinden birisidir. En kibar ifadeyle "saçmalık" olarak değerlendirdiğimiz bu uygulama, Kuran'ın diniyle de mantıkla da hiçbir şekilde bağdaşmaz. Her ne kadar tarikatların birçoğu Sünnilik ile kendi görüşleri arasında bir sentez yapmış olsalar da, Sünni din bilginlerinin bir kısmı da bu tip tarikat uygulamalarını çok ağır bir dille eleştirmişlerdir.

Tarikatlarda kullanılan bazı temel deyimlerin Kuran'daki kullanılışlarına baktığımızda, aradaki büyük farkı ve alakasızlığı fark ederiz. Örneğin "şeyh" kelimesi Kuran'da "ihtiyar adam" manasında kullanılmıştır (Bakınız: 11-Hud Suresi 72, 12-Yusuf Suresi 78, 28-Kasas Suresi 23, 40-Mümin Suresi 67). Kuran'da "veli" kelimesi ise "dost, yakın" gibi manalarda kullanılır. "Evliya" ifadesiyse, bu kelimenin çoğuludur. Kuran'a göre; **her Müslüman Allah'ın velisidir, Allah da onların velisidir** (Bakınız: 2-Bakara Suresi 257, 3-Ali İmran Suresi 68, 5-Maide Suresi 55, 7-Araf Suresi 196, 9-Tevbe Suresi 71). **Kafirler ise şeytanın velisidir, tüm kafirler de birbirinin velisidirler** (Bakınız: 4-Nisa Suresi 119, 4-Nisa Suresi 76, 7-Araf Suresi 27, 16-Nahl Suresi 16). **Mutlak anlamda gerçek dost sadece Allah'tır. Tüm dostlar ona nispetledir. O halde ondan başka gerçek veli yoktur** (Bakınız: 2-Bakara Suresi 107, 9-Tevbe Suresi 116, 25-Furkan Suresi 18, 39-Zümer Suresi 3, 42-Şuara Suresi 9). Görüldüğü gibi Kuran'da 80'den fazla yerde geçen "veli" veya "evliya" kelimeleri, hiçbir yerde günümüzde halka takdim edilen süpermen insanlar manasında kullanılmamıştır. Bu evliyaların, şeyhlerin gösterdiği olağanüstü haller manasında "keramet" kelimesinin kullanılmasına da Kuran'da rastlamıyoruz. Bu kelimeyle aynı "KRM" kökünden birçok fiil Kuran'da geçer ve bu kelimelerle Allah'ın cömertliği, verdiği rızıkların bolluğu anlatılır ama "süper adamların süper olağanüstülükleri" anlatılmaz (Bakınız: 27-Neml Suresi 40, 8-Enfal Suresi 4, 17-İsra Suresi 70, 36-Yasin Suresi 11).

Tarikatlardaki dönmelerin, semanın, musikinin; dinin bir parçası olduğu iddia edilmediği sürece hiçbir zararı olmadığı kanaatindeyiz. Çünkü

Kuran bunları ne yasaklamıştır, ne de emretmiştir. Yeter ki bu uygulamalar ibadet olarak takdim edilmesin. Fakat ne yazıktır ki birçok tarikatta bu tarz uygulamaların adeta dini bir gereklilik gibi tanıtıldığına tanık olmaktayız. Bizim karşı olduğumuz budur. Yoksa Müslümanlar elbette ki vakıflar, dernekler gibi kurumsal yapılar kurabildikleri gibi dini içerikli toplantıları için dergâhlar da kurabilirler ve bunların içinde bir hiyerarşi oluşturabilirler. Tüm bu kuruluşlarda şiir okunması, müzik dinlenmesi, sema, sanat, toplantı, gösteri yapılması da normaldir. Fakat anormal olan, tarikatlarda, bazı insanların tartışılmaz ilan edilmesi, ister iyi ister kötü olsun Kuran'da yer almayan uygulamaların dinin bir parçası gibi gösterilmesidir.

Tarikatların diğer bir zararı ise dinimizi bir çile dini gibi tanıtmaları olmuştur. Hindu anlatımlarını ve Hindu tarikatlarını andıran suni çilelerle, müritleri terbiye edeceğini söyleyen tarikatlar; insanları karanlık odalarda uzun süre aç ve susuz bırakıp, onlara acı çektirip, birçok kişinin ruh dengesini bozmuşlardır. Ruh dengesi bozulan bu insanların gördüğü halüsinasyonlar ise bu kimselerin üstünlüğüne, "evliya" olduklarına yorumlanmıştır. Oysa Kuran'da hiçbir Peygamber'in ya da inananın, kendisine böyle suni çileler çektirip, kendi kendine işkenceler ettiği görülmez. Kuran'a göre Allah, gerekirse imtihan için zorluk verir ve bu zorluk her ne olursa olsun Müslüman buna sabreder. Fakat bu zorluklar hayatın doğal akışında insanın karşısına çıkar yoksa çile olsun diye, zorluk olsun diye insanın kendilerine işkence etmesinin dinimizin tek kaynağı olan Kuran'da hiçbir dayanağı bulunmamaktadır.

EFENDİLERİN SAPTIRMASI VE TASAVVUF

Ve derler ki: "Rabbimiz biz efendilerimize, büyüklerimize itaat ettik de, böylece onlar bizi yoldan saptırdılar."

33-Ahzab Suresi 67

Geleneksel dinin uygulayıcıları, atalarından miras kalan mezheplerine hiçbir akılsal kritere dayanmadan uyarlar. Mezhebin bu tabileri,

mezhep büyüklerinin ne kadar zeki, ne kadar üstün ahlaklı olduklarına dair hikâyeler anlatarak bağlılıklarını meşrulaştırmaya çalışırlar. Bu şahıslara göre büyükleri (mezhep imamları) her şeyi düşünmüştür. Onlara uymak yeterlidir; onların karar verdiği bir konuda düşünmek, tartışmak, sorgulamak edepsizliktir. Geleneksel yaklaşımı benimseyenlerin dini doğrudan öğrendiği bir kaynak tarikatlardaki şeyhlerdir. Tarikatlardaki bu şeyhlere de çoğu zaman "efendi" ve "efendi hazretleri" gibi ünvanlar yakıştırılır. Vefat etmiş mezhep imamlarına karşın bu "efendiler" yaşayan dini kaynaklardır. Bu "büyükler"e ve "efendiler"e uymaktaki temel mantık aynıdır; Kuran dâhil hiçbir süzgeçten geçirmeden teslimiyet, düşünmeden tabi olmak, sorgulamamak, aklı çalıştırmadan onların aklına güvenmek. Oysa Kuran'ın alıntıladığımız ayetinde görüldüğü üzere, birçok insanın doğru yoldan sapmasının sebebi "büyükleri"ne, "efendileri"ne körü körüne bağlanmalarıdır. Aklı çalıştırmanın yerine taklidi ön plana çıkartmanın, atalara uyarak ya da çoğunluğun tercihine bakarak ve efendilere, büyüklere teslim olarak yol bulmanın hiçbirini Kuran kabul etmemektedir. Kuran dinin kaynağı olarak kendisinden başka ne bir efendiyi, ne bir mezhebi, ne bir hadisi, ne de herhangi bir tarikatı gündeme getirmiştir. Kuran'a göre doğruya ulaşma, aklı dışlamayla değil, aklı kullanma ve düşünme faaliyetiyle gerçekleşir:

Kuran'ı okuyup düşünmüyorlar mı?

4-Nisa Suresi 82

Ayetlerini iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır.

38-Sad Suresi 29

... Size ayetlerimizi açıkladık, belki akıl erdirirsiniz.

3-Ali İmran Suresi 118

Diğer önemli bir sorun, tarikatların birçoğunun tasavvuf düşüncesini benimsemeleri; bu düşünce adına ortaya konan birçok güzel şeyle

beraber, İslam'ın ruhuyla hiç bağdaşmayacak izahları da, bu düşüncenin ünlü isimlerinin hatırına kabul etmeleridir. Tasavvuf düşüncesinin en ünlü ve en etkili olmuş kişisi Muhyiddin İbn Arabi'dir. Bakın İbn Arabi şöyle diyor: "Allah beni över, ben de Onu. O bana kulluk eder, ben de Ona. Bir halde ben Onu ikrar ederim, eşyadaki çokluk ve değişikliği görünce de inkar ederim" (Fususul Hikem). İbn Arabi, buna benzer ifadelerinin olduğu kitabının kendisine Peygamberimiz tarafından verildiğini ifade etmiştir. Birçok tarikat bağlısı, kendi anlayışları dışındakileri kolayca "kâfir" ilan ederler; İslami anlayış açısından asla kabul edilemeyecek İbn Arabi'nin ve diğer tarikat ile tasavvuf önde gelenlerinin alıntıladığımıza benzer sözlerini ise yorumlayarak kurtarmaya çalışırlar ve bu sözleri eleştirenleri "anlayışı kıt" olmakla ve bu şahısların derinliğini kavrayamamakla eleştirirler. Ne yazık ki tarikat ve tasavvuf bağlılığı, anlayışları bu kadar köreltmiştir. Kuran adına bahsedilene benzer sözleri eleştirmesi gerekenler, bu şahısların hatırına, bu sözleri İslami anlayışın bir parçası gibi göstererek Kuran'ın sunduğu berrak İslami anlayışı bulandırmaktadırlar.

ŞEYHLERİ UÇURAN MÜRİTLER

Ölen şeyhlerin kabirlerinde yapılan garip hareketler; bez bağlamalar, eğilmeler ve secdeler de başlı başına bir rezalet tablosudur. Şeyhlerin birçoğunun ölmeden tarikatın devamını oğluna, damadına, kardeşine bırakması; genelde, manevi ve maddi sömürü çarkının aile tekelinde tutulması da sayısız garipliklerin bir halkasıdır. Oysa dinimize göre emanet ehline verilir, kan bağı olana değil. Müritlere bile layık görülen evliyalık mertebeleri, şeyhlere çok daha abartılı bir şekilde verilir. Şeyhlerin kerameti diye öyle hikâyeler anlatılır ki Kuran'da anlatılan birçok Peygamber mucizesinin bile bu kerametler kadar olağanüstü olmadığı görülür. "Şeyh uçmaz, mürit uçurur" deyimiyle, halkın arasında ifade edilen olgu, ayrı tarikatların müritlerinin birbirlerine karşı hava atma mekanizmasıdır. En

çok ve en büyük kerameti gösteren şeyhin müridi olmanın gururunu tatmak isteyen müritler, her seferinde şeyhlerini diğer şeyhten biraz daha fazla uçurarak, bu yarışı karşılıklı devam ettirirler. Hayvanları, insanları canlandıranlar; denizlerin, okyanusların üstünde yürüyenler; aynı anda bir sürü yerde gözükenler; neler vardır, neler... Süpermen şeyhler kalpleri bilir, uzaktan kumandalı yönlendirmelerde bulunur, bir bakışıyla hidayete erdirir, dilediğini cin veya diğer yöntemleriyle çarpar; üfürüğü, tükürüğü, nefesi ile şifalar saçar, dokunuşuyla âlemlere nurlar yağdırırlar! Şeyhler bunları yapınca müritlerin ne haddine düşer şeyhe itiraz etmek, şeyhin lafını tartışmak, aklını kullanmak! Müridin en iyisi gözü kapalı itaat eden ve itaati en çok olandır.

Birçok tarikatın etki alanı içinde olanlar, ne yazık ki araştırma ve akletme yerine taklidi ve tabi olmayı gerektiren bu tarikatların düşünceye vurduğu zincirlerden kurtulamamaktadırlar. Körü körüne itaat, hayatın zevklerinden kendini soyutlama, az gülme, aklı az kullanma gibi özellikler birçok tarikatın yerleştirdiği zihniyetin sonuçlarıdır. Hatta tahminimizce bir araştırma yapılsa, bugün İslam ülkelerindeki halkın, belli liderleri tartışılmaz önderler olarak kabul etmelerinin kökenindeki sebeplerinden biri olarak da İslam coğrafyasında uzun ve derin etkisi olan tarikatlara ve onların şeyhlerine körü körüne uymayı buluruz. "Karı gibi gülmek" gibi hayattan gülerek zevk almayı ve neşeli olmayı hoş karşılamayan deyimlerin çıkış sebeplerinde de yıllarca etki etmiş tarikat terbiyesini bulabiliriz. Kanaatimizce tarikatların verdiği terbiye geleneğe dönüşerek, günümüzde tarikatlarla alakası olmayanların bile yaşamlarında, farkında olmamalarına rağmen derin etkiler bırakmıştır. Çilede medet ummayı ve bir insanı aşırı yüceltip, körü körüne o insana bağlanmayı gerektiren tarikatlar Kuran'ın istediği aklını çalıştıran insan modelinin önünde önemli engellerdir. Kuran'a gidip, Kuran dışında tüm dini kaynakları, hadisleri, ilmihal kitaplarını, mezheplerin dinini Kuran'ın önünden süpürmek, nasıl Kuran'ın anlattığı dinin ortaya çıkmasının bir şartıysa, aynı şekilde tarikatlar da Kuran'ın anlattığı dinin ortaya çıkıp,

dini, şeyhlerin tekelinden kurtarmak için, süpürülmesi gerekenler listesine dâhil edilmelidirler. Böylece dinimizin bağlıları, Peygamberimiz'in ve daha sonra dört halifenin döneminde olduğu gibi, Kuran dışında kaynak kitabı olmayan, cami dışında tekke gibi alternatif kutsal kurumları olmayan, şeyh gibi Allah'la kul arasında aracılık yapan ruhban sınıfı tanımayan, Allah dışında hiçbir varlığa teslim olmayan, kalple beraber aklını da çalıştıran; yalnız Allah'a kul olan kullar olacaklardır.

Haberin olsun, halis din yalnızca Allah'ındır. O'ndan başkalarını evliyalar (dostlar) edinerek "Biz bunlara yalnız bizi daha fazla Allah'a yaklaştırmaları için kulluk ediyoruz" diyenlere gelince; Allah tartışıp durdukları konuyla ilgili hükmünü verecektir. Şu bir gerçek ki Allah yalancı, inkarcı kişiyi doğru yola iletmez.

39-Zümer Suresi 3

Rabbinizden size indirilene uyun. O'ndan başka evliyaların (dostların) ardına düşmeyin. Siz ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.

7- Araf Suresi 3

16. BÖLÜM

SÜNNET KAVRAMI

"Sünnet" kelime olarak "tarz, metot, yol ve tavır" manalarına gelir ve kişiler ile toplulukların devam edegelen davranışları anlamında da kullanılır. "Sünnet" ifadesi Kuran'da, sıkça, "tek geçerli sünnetin Allah'ın sünneti olduğunu" ve "Allah'ın sünnetinde değişiklik olmayacağını" ifade etmek için kullanılmıştır.

> **Artık onlar öncekilerin sünnetinden başkasını mı bekliyorlar? Allah'ın sünnetinde kesinlikle bir değişiklik bulamazsın. Allah'ın sünnetinde dönüşüm de bulamazsın.**
>
> *35-Fatır Suresi 43*

> **Daha önceden gelip geçenler hakkında Allah'ın sünnetidir. Allah'ın sünnetinde kesin olarak bir değişiklik bulamazsın.**
>
> *33-Ahzab Suresi 62*

Kuran'da "sünnet" kavramı bu şekilde kullanılırken, geleneksel anlayışta "sünnet", Peygamber'in fiillerini anlatmak için kullanılır. Sünnetin üçe ayrılıp incelenmiş olduğunu görüyoruz. Fiil halinde sünnet (es sünnetul fiiliye), sözlü sünnet (es sünnetul kavliye) ve sessiz kalarak gerçekleşen sünnet (es sünnetul takririye). Birincisi Peygamber'in davranışlarını, ikincisi Peygamber'in sözlerini, üçüncüsü ise Peygamber'in

yapılışını görüp de yasaklamadığı davranışları belirtir. "Sünnet" ve "hadis" ifadeleri genelde birbirinin yerine kullanılır.

Öncelikle, Kuran'da bahsedilen ve daha önceki vahyi takip eden toplumlarda da olan, topluca gerçekleştiği için katılımla öğrenilen ve Peygamberimiz'den sonra kesintiye uğramadan tekrarlanan uygulamaların, hadis kitapları hiç olmasa da bize ulaşacak olan Peygamberimiz'in davranış şekilleri olduğunu, onları ayrı bir kategoride değerlendirmenin faydalı olduğu kanaatinde olduğumuzu belirtmeliyiz. Bunun en önemli örneği olan camilerde kılınan namaz (ayrıca oruç ve hac bu kategoridedir), ümmetin toplu şekilde yaptığı uygulama olarak kesintisiz olarak günümüze kadar gelmiştir. Kuran'da farz kılınan bu ibadetlerin, hadis kitaplarına hiç bakılmadan, topluca yapılan uygulamaya katılarak da sürdürülmesi mümkündür. (36. bölümde bu konu namaz, oruç ve hac bahislerinde işlenecektir.) Bunların bilinmesi hadis kitaplarına bağlı değildir. Fakat önceki ümmetlerde de olan ve toplu uygulamasına katılarak bilinenler dışındaki "sünnet" olduğu iddia edilen Peygamberimiz'in davranışlarını (Kuran'ın dışında) bize ulaştıran kaynak hadis kitaplarıdır; hadis kitapları olmadan "sünnet" olarak bilinen bu davranışları öğrenemezdik. Peygamberimiz'in söylediği her hadis sözlü sünnet sayıldığı ve sünnet olarak aktarılanların hemen hepsi hadis kitaplarıyla bize ulaştığı için hadis yerine sünnet, sünnet yerine hadis kelimelerini koyduğumuzda aşağı yukarı aynı şey anlaşılır. Nitekim Subhi es Salih "Hadis İlimleri ve Hadis İstilahları" kitabının 1. sayfasında şöyle demektedir: "Hadisçilerce, bilhassa müteahhirin hadisçilerce, hadis ve sünnetin biri diğerinin yerinde kullanılan iki kelime olduğu kabul edilmiştir."

Sonuçta, kitabımızda, Peygamberimiz'e iftiralarla dolu olan hadislere yaptığımız her eleştiriyi okurken "hadis" kelimesi yerine "sünnet" kelimesini de koyarsanız, "sünnet" olarak nitelenenlerin ne kadar güvenilir olabileceğini daha iyi anlarsınız. Bu yüzden bundan önceki bölümlerde Kuran'ın yeterliliğini, hadisin yani sünnetin Kuran'la, mantıkla, kendi içinde çeliştiğini, Peygamber'in ve dört halifenin döneminde Kuran

dışında dini bir kaynak yazdırılmadığını, Emevilerin ve Abbasilerin döneminde "hadis" ve "sünnet" gibi başlıklarla insanlara Arap örf ve adetlerinin, Emevilerin ve Abbasilerin hayata bakış açısının "din" diye kabul ettirildiğini bir daha hatırlayın. Mezhepçi bir din anlayışını benimseyenlere şu soruyu sorun: Madem Kuran'daki farzlar, tavsiyeler, ibadetler dışında "sünnet" başlığıyla sevapların, ibadetlerin olduğunu iddia ediyorsunuz, niye Kuran'da "sünnet" kelimesi bu manada kullanılmıyor? 6000 küsur Kuran ayetinden hiç değilse bir tanesinde "sünnet" diye sizin anlattığınız şekilde bir alana atıf yapılmıyor? Kuran'da 30'dan fazla kez geçen "hadis" ve defalarca geçen "sünnet" kelimelerinin nasıl geçtiğini gördük. Bugün kullanılan manasıyla hiç alakası olmayan şekilde "hadis" ve "sünnet" kelimelerinin kullanılışı da mezhepçi din anlayışının, Kuran'da (dinde) olmayan kavramları uydurduğunun bir delilidir. Eğer bu kavramlar dinimizde olsaydı, hem isimleri hem nitelikleriyle Kuran'da tarifleri yapılmaz mıydı? Hiç şüphesiz Kuran, kendi ifadeleriyle de belirttiği gibi din adına gerekli her şeyi açıklar, bizi başka kitaplara muhtaç etmez, Allah'ın dininin tümünü kapsar. Bu kavramların Kuran'da olmayan tarzda ortaya konması, bu kavramsallaştırmaların insani ürünler olduğunun (uydurulduğunun) bir delilidir.

ARAP ADETLERİNİN "SÜNNET" BAŞLIĞIYLA KABUL ETTİRİLMESİ

"Sünnet" başlığında sunulanların bir kısmı Peygamberimiz'e iftira olarak uydurulmuştur. Bir kısım sünnetlerse Peygamberimiz'in kavminin veya Arapların veya mezheplerle hadislerin oluştuğu dönem ve bölgenin adetleridir veya Peygamberimiz'in şahsi tercihlerinden dolayı işlediği fiiller olmalarına rağmen dinle alakası olmayan davranışları ve sözleridir. Cübbe giymek, kabak yemek, yer sofrasında yemek gibi… Bunlar Peygamber'e savaş açan müşriklerin, örneğin Ebu Cehil'in de davranış tarzlarıdır. Kimisi iklimden, kimisi örften, kimisi o yörede yetişen

sebzelerden kaynaklanmaktadır. Kuran'ın belirtmediği bu fiillerde ilave bir sevap ummak veya dinle bir alaka kurmak, dine ilave yapmak olur. Kuran her şeyi açıkladığını, tüm detayları verdiğini söylerken; Kuran'ın açıklamadığı tarzda "sünnet" başlığıyla sevap ummak ve makbuliyet edebiyatları da yine Kuran'ın anlattığı dine yapılan ilavelerdir. Allah isteseydi; cübbeyi, kabağı, yer sofrasını ve "sünnet" başlığıyla dine ilave edilmeye çalışılmış gelenekleri de Kuran'da belirtir ve bize nasıl "daha çok sevap kazanacağımızı" gösterirdi.

"Sünnetlere uymada sevap vardır, bunların uygulanmamasında günah yoktur" yumuşatmaları da yapılan yanlışı gidermez. Çünkü ister sevap etiketiyle olsun, ister makbuliyet etiketiyle olsun, Kuran'da olmayan bir davranışı dini etiketle sunmak yine dine ilave yapmak olur. (34. bölümde "sünnet" gibi başlıklarla dine sokulan ilavelerin insan yaşamını nasıl zorlaştırıp, yaşanmaz bir hale soktuğunu göreceğiz.) İnsanları "Peygamber sünneti" diye uydurmalara ve örflere çağıran ve kendilerini Peygamber yolunun takipçileri göstermek için kendilerine Ehli Sünnet adını takıp, aslında Ehli Arabi-örf olanlara; "Peygamber sünneti" diye Peygamberimiz'e iftiralarla dolu kaynaklara, Arapların örf ve adetlerine, Emevi ve Abbasi dönemlerinin imalatlarına uyduklarını göstermemiz gerekir.

Ortaya çıkan yanlış anlayışların diğer bir sebebi ise herhangi bir sahabenin (Peygamber'i en az bir kez gören herhangi bir Müslüman'ın) doğruya ulaşmada rehber kabul edilip, onun da hareketlerinin Peygamberinkiler gibi "sünnet" olarak değerlendirilmesi olmuştur. Sırf Peygamber'e mal edilmeler neticesinde bile ortaya çıkan hataların ve saptırmaların boyutunu düşünürsek, sahabelerin bu işe katılmasıyla oluşan sorun anlaşılabilir. Bugün "sünnet" denildiğinde halkın büyük bir kesimi Peygamberimiz'in davranışlarını (sünneti resul) anlıyorsa da, aslında hadis kitapları ve diğer gelenekçi kaynaklarda aktarılanların bir bölümü sünneti Medine, sünneti Kufe, sünneti Basra diye sahabelere ve Peygamber sonrası ilk dönem Müslümanlarına dayandırılır. Kuran ile yetinmemenin ve Kuran'ın önüne

ciltler yığmaya, örfleri dinselleştirmeye yönelik uygulamaların kutsala fatura edilişindeki önemli bir başlık "sünnet" olmuştur.

SU DURULURSA ZEHİRLİ YILAN FARKEDİLİR

Bahsedilen tablodaki sorunları fark eden ilahiyatçı bir akademisyen, bu konudaki hatalı yaklaşımları şöyle eleştirmektedir: "Sünneti adettir bu. Oturarak yemişsin, Ebu Leheb de oturarak yer. Arap'ın örfüdür bu. Peygamber'in getirdiği dinden kaynaklanmıyor. Arap'ın örfünden kaynaklanıyor. Şimdi bakın bunlar günlük hayatın basit meseleleri, bunlar yukarılara doğru gidiyor. Ve bakıyorsunuz hukuk hayatının, devlet hayatının en ciddi boyutlarında bile dindir diye ısrar ettikleri şeylerin büyük bir kısmı falan veya filan bölgenin örflerinden ibaret. Bunları Allah'ın dini diye savunmaya kalktınız mı hem kendinize zulmediyorsunuz, hem yaşadığınız ülkeye, hem de hukuk hayatına kötülük ediyorsunuz. Bakın bunlar bizi nereye götürüyor. Biz Allah'ın gönderdiği ve Peygamber'in gösterdiği İslam'la, o ad altında sahneye sürülen tarihin şurasından burasından devşirilmiş, örflerden ibaret, adı İslam olan şeyi birbirinden ayırt etmek zorundayız. İnsanlık bunu yapmadıkça rahat edemez. İslam dünyası bunu yapmadıkça rahat edemez, biz de yapmadıkça rahat edemeyiz. Tabi bu büyük bir dirençle karşılaşıyor Türkiye'de. Çünkü bunun birbirinden ayrılmamasına bağlı çıkarlar var. Su bulanık olacaktır ki, birisi balık beslerken öbürü de orada zehirli yılanını beslesin. Su durulursa zehirli yılanlar fark edilir… Bağırıp duruyoruz: Müslümanlara tuzak kuruyorlar, bu tuzaklara düşmeyin. Biz düşmeyin dedikçe bir ayağını ökseye yakalatmak yerine iki kanadı, iki ayağı ile gidip düşüyor. Ondan sonra ne oluyor? Olan sizin nezih imanınıza oluyor. Sizin asil ve güzel dininize oluyor. Ondan sonra dinsizlik tüccarı: 'İşte İslam dediğiniz karanlık ve katran budur, yaşayanları da işte bunlardır, buyurun' diyor. Sonuç? Sonuç bizim çocuklarımızın sistemli bir biçimde dinsizleştirilmeleri veya başka dinlerin kucağına itilmeleri."

VEDA HUTBESİ BİLE ÇELİŞKİLİ

Ne yazık ki uydurulan din en çok dinsizlerin işine yaramakta ve kaos olarak sunulan bu dini anlayış yüzünden kitleler dinden uzaklaşmaktadırlar. Bu kitabı yazışımızın bir sebebi de işte dinden soğutulan bu kitlelere, Kuran'ın anlattığı İslam ile uydurulan dinin farkını göstermektir. Kuran'ın dışında ikinci bir kaynak türetmek isteyenler "sünnet" adıyla peygamberimize fatura ettikleri bu kaynağın gerekliliği için de hadisler uydurmuşlardır. Bu hadislerin en meşhuru Peygamberimiz'in veda hutbesinde söylediği hadistir. Fakat aynı hadisin üç ayrı şekilde nakledilmesi, en doğru hadis olması beklenen veda hutbesine bile güvenilemeyeceğini göstermektedir. Yüz bin kişinin dinlediği söylenen bir hutbede hadisler bu kadar değişiyorsa, bir tek kişiden, o da birkaç yüzyılda kulaktan kulağa insan zinciriyle (4. bölümde gördük) gelen diğer hadislerin güvenilirliğini siz düşünün. Bahsedilen üç farklı aktarım şöyledir:

1 - Size bir emanet bırakıyorum: Allah'ın kitabı ki Allah'ın gökten yere uzanmış ipidir. Ona yapıştığınız takdirde asla sapmazsınız.

2 - Size iki emanet bırakıyorum: Allah'ın kitabı ve sünnetim.

3 - Size iki emanet bırakıyorum: Allah'ın kitabı ve ehli beytim (ev ahalim).

Bu üç hadisten en az ikisinin yanlış olduğu zaten bellidir. Ehli Sünnet mezheplerin ikincisini, Şii mezheplerin üçüncüsünü kabul ettiği hadislerin üç formu böyledir. Biz ise en doğru olması gereken, en çok kişinin şahit olduğu, sözlü sünnet olan veda hutbesinde bile böyle bir hata yapıldığını gördükten sonra, birinci hadisin manasının doğru olduğunu daha iyi anlıyoruz. Kuran'ın açık, detaylı, din adına gerekli her şeyi açıklayan kitabımız olduğunu hatırlatarak, bu tabloyu, Kuran'la yetinemeyenlere bir ibret vesikası olarak sunuyoruz.

En mütevatir (kalabalık bir topluluğun naklettiği hadis) olan veda hutbesinin hali, yukarıdaki örnekten bellidir. Hiç kimse yüz bin kişinin dinlediği söylenen veda hutbesinden daha mütevatir hadisler olduğunu

iddia edemez. Kafamızdaki dini Kuran'da aramayalım. Kuran'ı açıp, dinin ne olduğunu öğrenip, arta kalanları kafamızdan temizleyelim. İllaki falanca şeyi dinde bulacağız diye çırpınmayalım. Kuran dinin hepsidir. Allah isteseydi, kafalardaki falanca şeyleri de din yapardı. Allah'ın din yapmadığını dinde bulmak için bu telaş niye? Dinin tek kurucusu Allah, dinini Kuran'da açıklamıştır. Örfümüzün, saplantılarımızın dinini istemek yerine, Allah'ın bize indirdiğine yapışalım. Şeyhperestlikten, mürşidperestlikten, "ancak falancalar Kuran'ı anlar ben de falancaları dinlerim" diye falancaperestlikten kurtulup Allah'ın insanlara indirip, korunmasını vaad ettiği, mantıksız ve çelişkili izahları olmayan Kuran'a yapışalım. Kuran'ın önüne yüzlerce cilt eser koyup, Kuran'ı yüzlerce dini kaynaktan biri yapıp, sonra Kuran'a uyduğumuzu sanmayalım.

KURAN, SÜNNETİ DE KAPSAR

Peygamberimiz'in ümmetine "güzel örnek" (usvetun hasenetun) teşkil ettiğini Kuran'dan anlıyoruz (33-Ahzab Suresi 21). Fakat Peygamberimiz'in sünneti (örnekliği, davranışları) için de güvenilir kaynağımız Kuran'dır. Kuran'dan, Peygamberimiz'in vahye uyup kendisinden din uydurmadığını, başları çatlatırcasına dini anlattığını, üstün ahlakını, ibadetlere düşkünlüğünü, sürekli Allah yolunda mücadelede olduğunu öğreniyoruz. Kuran'ın belirttiği her husus, her ahlaki norm aynı zamanda Peygamberimiz'in sünnetidir (davranış şekli, tarzıdır). Yani namaz, oruç, mallardan sarf etmek, sürekli Allah'ı anmak, Allah'ın yarattıklarını düşünmek, sürekli şükretmek, samimiyet, sabır, gereğinde hicret etmek, güvenilir olmak, dürüstlük, cesaret, Allah'a sevgi ve saygı hep Peygamberimiz'in sünnetleridir. Bunlar Peygamberimiz'in güzel örnekliğini teşkil eden, doğruluğunda şüphe olmayan sünnetleridir çünkü bunlar Kuran'da geçer. Oysa Kuran'da geçmeyen sakal, cübbe, elbisenin rengi, yemek menüleri ve birçok Arap adeti; tarihin belli bir dönem ve yerinde uygulanmış bile olsalar, dini

bir nitelik taşımayan, tarihsel olup dinin evrensel bir hükmü kabul edilemeyecek, Peygamberimiz'in bu ümmete örnekliğiyle ilişkilendirilemeyecek uygulamalardır. Peygamberimiz'in tek yazdırdığı ve Allah'ın vahiylerini içeren Kuran, Peygamberimiz'in sünnetini göstermekte mutlak olarak güvenilir tek yazılı kaynaktır. Eğer bu ümmetin örnek alması gerekli başka normlar ve davranış şekilleri olsaydı, Kuran hiç şüphesiz onları da içine alırdı. Kuran kendisini detaylı diye tanıtırken, nasıl olur da dinle ilgili herhangi bir detayın bilinmesini tarihin ilerleyen dönemlerinde başkalarının yazacağı kitaplara bırakmış olabilir? Kuran'da yer verilmeyen detaylar, din olmayan, bizim de yapmamamızın hiçbir sakıncası olmadığı ve yapmamızda sevap umulmayacak uygulamalardır. Bizi kurtaracak olan, Arap-perestliğin "din" diye yutturulmaya çalışılmasının neticesi olan sarıklı, sakallı, cübbeli uydurma sünnetler değil; Kuran'da geçen iman, ahlak, fazilete dair çizilen tablolardaki sünnetlerdir.

Allah size kitabı detaylı bir şekilde indirmişken O'ndan başka hakem mi arayayım?

6-Enam Suresi 114

ÜMMETİN SÜNNETİ

Kuran'da geçmeyen ve "sünnet" başlığı altında sunulan uygulamalar; Müslümanların uygulaması kesin gerekli, hiçbir şekilde değiştirilemeyecek olan evrensel hükümler değildir. Değiştirilemeyecek evrensel hükümlere oruç tutmak, sabah namazını kılmak, domuz eti yememek, dürüst olmak örnek olarak verilebilir… İslam'ın bu şekilde evrensel, bu dünyanın sonuna dek geçerli prensipleriyle Kuran'da geçmeyip de "sünnet" olarak sunulanlar bir tutulamaz. Fakat bu, bu uygulamaların hepsinden İslam ümmetinin vazgeçmesi gerektiği anlamını da taşımaz. "Sünnet" olarak sunulanları üç kategoride inceleyip, bu üç kategoriye de farklı yaklaşımlar göstermemiz gerektiğini söyleyebiliriz.

Bunların birincisine göre "sünnet" başlığı altında; Kuran'la çelişen veya insan sağlığına zararlı veya bu ümmetin aleyhine unsurlar dile getiriliyorsa, bunlardan hemen vazgeçmek gerekir. Örneğin kadınların sünnet edilmesi bunlardan birisidir.

İkincisine göre "sünnet" başlığı altında; Kuran'a aykırı olmayan, insana zararı da olmayan, kültürel unsurlar gibi tercihler dile getirilmektedir. Bunların dinin evrensel hükümleriyle ilgisi olmadığını belirtmek önemli olmakla beraber, bunlar şahsi tercihler veya kültürel öğelerdir, bunlardan vazgeçip geçmemek, kişilerin şahsi tercihleriyle ilgilidir, bunlara ne karşı çıkmak ne de din adına savunmak gerekir. Örneğin sakal bırakmak bunlardan birisidir.

Üçüncüsüne göre "sünnet" başlığı altında; Müslüman ümmetinin ibadetlerine düzen veren veya ümmeti kaynaştıran veya Kuran'ın koyduğu ana prensiplere hizmet eden unsurlar dile getirilmektedir. Bunların da İslam'ın evrensel hükümleriyle aynı kategoride olmadığını belirtmek önemlidir ama "ümmetin sünneti" olarak bu faydalı unsurların muhafazası yararlı olacaktır. Örneğin namaza düzen veren safların oluşturulması gibi uygulamalar, toplu ibadette kargaşayı önleyen unsurlar olarak ümmete hizmet etmektedir. Örneğin Ramazan ve Kurban bayramları, Müslümanların birbiriyle kaynaşması gibi Kurani açıdan önemli bir ilkeye hizmet etmektedir. Allah'ın anılmasına ve Müslümanların kaynaşmasına hizmet eden bu tarzdaki "ümmetin sünnetleri"ni muhafaza etmemiz faydalı olacaktır. Fakat bunların İslam'ın evrensel hükümleri olmadığı ve gereğinde bunlarda kimi yeni düzenlemelere gidilebileceği de bilinmelidir. Farzlar gibi bağlayıcı olmayan bu unsurlar terk edilebilir; örneğin istemeyen bayramlarda Müslümanlarla kaynaşma yerine tatilden yana tercihini kullanabilir. "Ümmetin sünneti" esnekliği olan bir alandır, İslam'ın evrensel değişmez prensiplerine karşılık gelmez fakat bu alanla ilgili hususların İslam'ın evrensel prensiplerine, Müslümanlar için gerekli düzene ve Müslümanların kaynaşmasına yol açtığını tespit

ediyorsak; bunlardan vazgeçmemek, hatta sahip çıkmak, bizce, aklını kullanan her Müslüman'ın yaklaşımı olmalıdır.

Kuran'ın anlattığı bir İslam'ı savunmak, bazılarınca, hatalı bir şekilde, tüm bunlara karşı çıkmak sanılmaktadır. Oysa Kuran'ın ortaya koyduğu "adalet" veya "Müslümanların kaynaşması" gibi prensipler, Müslümanların kimi düzenlemelere gitmelerini gerektirir. Kuran nasıl mahkeme kurulacağını veya kaynaşmanın şartı olan eylemlerin neler olacağını açıklamadan bu prensipleri koymuştur. Kuran bu prensiplerin nasıl gerçekleştirileceğiyle ilgili detayları vermez; Kuran'ın bu yaklaşımı, bu alanda bir esneklik oluşturarak kolaylık sağlamakta, tarihin farklı yer ve dönemlerine uygun değişik uygulamalara geçit vermektedir. Oluşmuş olan "ümmetin sünneti" bu alanda Müslümanlara yardımcıdır, bu sünnette "insani" bir yön vardır, bu insani yön kategorik olarak bunları Kurani hükümlerden ayırır, esnek ve değişkenliği mümkün bir alan kılar. Fakat ortak bir yaşam alanı olan bu dünyada "ümmetin sünneti" gibi bir zenginliğe muhtaç olduğumuzu ve bunları değerli kılanın da Kurani evrensel ilkelere hizmetleri olduğunu unutmamalıyız. Yapılması gereken Kurani evrensel ilkelerle, bu ilkeler gibi evrensel olmayan ve bu ilkelere hizmet eden "ümmetin sünneti"ni kategorik olarak ayırmaktır. Bu ayrımı yapmayıp bunları Kuran'ın evrensel ilkeleriyle karıştırmak vahim bir hata olduğu gibi, Kuran'ın evrensel ilkelerine hizmet eden uygulamalara düşmanlık da bir hatadır.

17. BÖLÜM

ARAP KAVMİYETÇİLİĞİ VE TÜRKLER HAKKINDAKİ UYDURMALAR

Emeviler ve Abbasiler döneminde sarık, cübbe, sakal, yerde ve elle yemek, kadınların haklarını kısıtlayıcı kimi uygulamalar gibi Kuran'da yer almayan birçok husus "Peygamber sünneti" diye, ibadet gibi halka benimsetilmiştir. Bu yutturmacanın en önemli sebeplerinden biri Arapların adetlerinin, kadına bakış açılarınının dinselleştirilerek Arap olmayan Müslümanları da Araplaştırmaktı. Eğer bu örf ve adetler dinsel kisveye sokulup kitlelere sunulmuş olmasaydı, kimse Arapların bahsedilen örf ve adetlerini benimsemeyecekti. Fakat kitlelere, "Arap örf ve âdeti" başlığında değil de "Peygamber sünneti", "sevap kazanmanın yolu", "İslam'ın şartı" tipi başlıklarla sunulan bu uygulamalar, Arap olmayan milletlerin Araplaştırılmasını sağlamıştır. Bugün Türkiye'deki birçok cemaatin hatta "milliyetçi" olarak kendilerini niteleyen çevrelerin bu örf ve adetleri, Araplardan bile daha şiddetle savunması, Arap kavmiyetçiliğinin bu taktiklerinde ne kadar başarılı olduğunu göstermektedir. Abbasi döneminde kaleme alınan Buhari, Müslim gibi Ehli Sünnet'in benimsediği hadis kitapları, yine aynı dönemde kurulan ve yayılan Hanefilik, Şafilik, Malikilik, Hanbelilik gibi mezhepler Arap kavmiyetçiliğini kitlelere "sünnet" ve "sevap" nitelendirmeleriyle yutturmuşlardır. Ne yazık ki kitleler, Kuran'da geçmeyen binlerce izahın, nasıl "din" diye yutturulduğunun ve

bu yutturmaların önemli bir kökeninin Arap örf ve adetlerinin dinselleşmesi olduğunun farkında değiller.

ARAPÇANIN KUTSALLAŞTIRILMASI

Halkların yıllarca din konusunda cahil kalmasının en önemli sebeplerinden biri, Kuran'ın Türkçeye ve diğer dillere tercüme edilmemesidir. Böylece din, Arapların ve Arapça bilen küçük bir azınlığın tekelinde kalmıştır. Halka, Kuran yerine ilmihal kitaplarındaki din öğretilmiş, halk da ilmihal kitaplarında okuduğu bilgilerin birçoğunun Kuran'da olup olmadığını tespit edemediğinden, gerekli çıkarım ve eleştirileri yapamamıştır. Ayrıca mezheplerden ayrılanlara da despotça ceza uygulamaları konulmuş, böylece tahrif edilmiş ve Araplaştırılmış "İslam" korumaya alınmıştır. Hıristiyanlığın Ortaçağ'da İncil'in Latince'den başka dile çevrilemeyeceğini savunan, dinini mezhepçi papazların ellerine teslim eden zihniyetiyle, Kuran'ı başka dillere çevirttirmeyen, böylece "dini" mezhepçi ufak bir azınlığın tekelinde tutan zihniyet benzerdir. Kişilerin anladıkları dilde Allah'a yönelip daha fazla yakınlaşmasını engelleyen, Arap kavmiyetçiliğinin etkisi altındaki mezhepçi anlayıştır. Bunlar "Arapçanın cennet dili ve kutsal olduğu" şeklinde uydurma hadislerle, diğer milletleri sömürüde en önemli unsur olan dil hâkimiyetini kurmaya çalışmış ve büyük oranda başarılı olmuşlardır. Kuran'da her Peygamber'in kendi milletinin dilinde onlara din getirdiği ve hitap ettiği söylenir. Yani Kuran'da adı geçen ve geçmeyen (Kuran'da birçok Peygamber'den bahsedilmediği ifade edilir) birçok Peygamber vardır. Bunların her biri kendi kavminin diliyle din getirmiştir. Bu dillerden hiçbirinin diğerine göre kutsallığı yoktur. Kuran böyle bir üstünlüğe onay vermez. Arapçanın cennetin yazı ve konuşma dili olduğu Kuran'ın değil, uydurma hadislerin bir izahıdır.

ARAP OLMAYANLARLA EVLENMEK

Mezhepçi Arapların bir kısmı, Arap olmayanlara "mevali" adını takmışlardır. İkinci sınıf gözüken bu sınıfın, Araplarla evlenmemesi gerektiği şeklinde izahlar yapanlar, bu şekilde hadis uyduranlar bile olmuştur: Bu iki hadis bu konuda örnektir.

> Araplar Arapların eşitidir. Mevali de Mevali'nin. Ey Mevali, içinizde Araplar ile evlenmiş olanlar suç işlemiş olurlar, kötü yapmış olurlar.
>
> *Muttaki 8*

> Ey Arap, kendinden olanla ve kendi denginle evlen ve yapacağın çocukların safiyeti bakımından dikkatli ol ve asla zenci ile evlenme. Çünkü zenciler çarpık yaratık olduklarından onlarla evlenenlerin çocukları sakat ve çarpık doğar.
>
> *Muttaki 8*

Bizim asıl göstermek istediğimiz; hadislerin ve mezheplerin, kısacası Kuran dışı tüm kaynakların dini hükümlere temel teşkil etme hususunda güvenilir olmadıklarıdır. Kuran, Allah kelamıdır ve biz onun her kelimesini, her hükmünü savunur ve uygulamaya çalışırız. Eğer hadisler dinin kaynağı olsalardı, onların da her kelimesine, her hükmüne sahip çıkmak gerekirdi. Kişilerin keyfince beğenip aldığı, keyfince beğenmeyip attığı bir kaynak nasıl dinin kaynağı olabilir? Arapçı anlayışın dine soktuğu uydurmalardan kurtulmanın yolu da kitabın başından beri anlatmaya çalıştığımız şekilde, sadece Kuran'dan dini öğrenip, Kuran'ı din konusunda yeterli ve eksiksiz bilmektir. Bunun aksine hareket dinimizin ırkçı, örneğin Türkleri kötüleyen bir din olarak görülmesine sebep olacaktır.

TÜRKLER HAKKINDA UYDURULAN HADİSLER

> Size ilişmedikçe siz de Türklere ilişmeyiniz. Çünkü severlerse sizi soyarlar. Sevmezlerse sizi gebertirler.
>
> *Suyuti-Lealil Masnua 1/440*

Yıllarca aynı dinin mensubu olmalarına rağmen Türkler ve Araplar bu tarz uydurmalar ve gereksiz kışkırtmalar yüzünden birbirlerine düşman olmuşlardır. Bu düşmanlıktan her iki taraf zarar görmüş fakat Fransızlar ve İngilizler gibi İslam topraklarında menfaat arayanlar bu durumdan istifade etmişlerdir. Napolyon, Arap kavmiyetçiliğini kullanarak, hatta kendini İslam dostu, Türkleri İslam düşmanı göstererek İslam topraklarına girmiş, Mısır gibi topraklarda ayakta kalabilmiştir. İngilizler de yıllarca Arap-Türk düşmanlığını, Osmanlı'yı bölmek ve petrol gibi stratejik kaynaklara hükmedebilmek için kullanmışlardır. Türklerin içinde de bu manasız düşmanlığı, "Ne Şam'ın şekeri, ne Arap'ın yüzü" tarzında deyimlerle kışkırtanlar olmuştur. Fakat işin korkunç yanı şudur ki, Araplardaki Türk karşıtı sözler, Peygamberimiz'e fatura edilerek "hadis" başlığı altında dinselleştirilmiştir. Aslında cahil fakat etiketi âlim olan birçok Türk din adamıysa, tüm bu hadislerle beraber Arapçı İslam anlayışına Araplardan bile daha şiddetle sahip çıkmışlardır. Arapçı İslam anlayışının Türkler hakkında uydurduğu en meşhur hadislerse, Türkleri kötü bir toplum olarak bilinen Yecuc-Mecuc olarak gösterenlerdir.

> Küçük gözlü, kırmızı yüzlü ve suratları kalın deriden yapılmış kalkanlara benzer Türklere (Yecuc-Mecuc'e) karşı savaşlar yapmadıkça hüküm günü gelmiş olmayacaktır.
>
> *Buhari, K. Cihad; Müslim, K. Fitan*

ARAPÇI, KAVMİYETÇİ DİN ANLAYIŞI

Hayvani, vahşi, medeniyetsiz bir yaratık şeklinde tarif edilen Yecuc-Mecuc'un kim olduğu hakkında ayrılıklar çıkmıştır. Fakat gelenekçilerin, tek hadisini inkar edenin kafir olacağını söyledikleri Buhari ayrıca Taberi, Bağdadi, Belhi, Beyzavi, Nesefi, Nüveyri, İbni Kesir gibi gelenekçilerin itibar ettiği kişiler, hatta Asım Efendi ve Ahteri Mustafa Efendi gibi gelenekçilerin alim ve muteber bildiği bazı Türkler Yecuc-Mecuc'un Türkler olduğunu savunmuşlardır. Kimi hadislerde, Yecuc-Mecuc'un Hz.

Adem'in rüyasında gördükleri sonucu akan spermlerden oluştukları tipi saçma açıklamalara bile yer verilmiştir. İnsanların en hayırlısının Araplar olduğuna dair hadisler de uydurulmuştur (Bakınız: İbni Arrak, Tenzihuz Şeria Fil Merfua). Fakat unutulmamalıdır ki büyük din düşmanları Ebu Leheb, Ebu Cehil de Arap'tı. Kuran'da Peygamber'in etrafındaki birçok kişinin savaştan kaçışı, ikiyüzlülüğü, iman etmeden "iman ettik" demeleri, küfür ve nifakta şiddetleri anlatılır ki bunlar da Arap'tır. Kuran'ın mesajına göre insanlar takvalarına, dindeki titizliklerine göre, Allah'a karşı sevgi ve saygılarına göre üstünlük kazanırlar. Irkçı ve politik kaygılarla uydurulan hadisler ve oluşturulan mezhepler; Kuran'ın saf, arı, tutarlı mesajına ilaveler olarak dine sokulmuşlardır. Dini mantıksız, zor, ırkçı, Arapçı, çelişkili gösteren bu safsatalardan kurtulmanın yegâne yöntemi Kuran dışında dini kaynak olamayacağının bilincine vararak, din konusundaki tekeli bir tek Kuran'a teslim etmektir.

18. BÖLÜM

SANAT, MÜZİK, HEYKEL, RESİM, SATRANÇ DÜŞMANLIĞI

Kuran'ın anlattığı İslam'ın ve mezheplerin İslam'ının farkını daha iyi anlamak için somut olarak bazı konuların incelenip bu büyük farkın açığa çıkarılmasının faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bu yüzden bu bölümde, müzik ve resim gibi birkaç konuyu ele alarak Kuran'ın anlattığı İslam'ın uydurulan dinden farkını göreceğiz.

TÜM KÂİNAT ALLAH'IN SANATI

Allah, kendi sanatını ve gücünü kimi zaman dünyamızın hareketlerinde, kimi zaman yağmurda, kimi zaman bir kuşun ötüşünde, kimi zaman bir menekşenin renklerinde gösterir... Kimi zaman ise bir müzik parçası, bir heykel, bir resim de Allah'ın sanatının, ilminin, gücünün göstergeleridir. Her şeyi yaratan Allah, hem evrendeki her şeyin hammaddesinin yaratıcısı, hem de bu hammaddelerin arka arkaya gelip herhangi bir şey oluşturmalarında rol alan fizik, kimya, biyoloji kanunlarının yaratıcısıdır. İnsanlar Allah'ın yarattığı demir gibi hammaddeleri alır, Allah'ın yarattığı fizik ve kimya kanunları çerçevesinde demire şekil verir, fizik kanunları çerçevesinde oluşturulan makinelerle, matematiksel hesaplarla birleşimler yapılır ve arabalar, uçaklar ortaya çıkar. Bunları yapan insan, Allah'ın yarattığı gözleri, beyni ve elleriyle, Allah'ın yarattığı hammaddelerle, Allah'ın yarattığı kanunlar çerçevesinde birleşimler yaptığı için

insanın arabayı, uçağı ve her şeyi icadı, aslında insanın, Allah'ın evrenin içine sakladığı potansiyelleri keşfidir. Aynı şekilde bir müzik parçası, çalındığı enstrümanların hammaddesinin ve kendisini meydana getiren notalar ile kelimelerin, potansiyel olarak meydana çıkabilecek olmasıyla, zaten kâinatta mevcuttur. Müzisyen, Allah'ın yarattığı kâinatta potansiyel olarak mevcut olanı keşfeder ve şarkılar ile besteler yapar, bunları çalar ve söyler. Kâinatın her noktasında Allah'ın varlığının delillerini bulmayı bilen akıl, baktığı kadar görmeyi de bilen göz; müzikte olsun, herhangi bir sanat eserinde olsun Allah'ın varlığının delillerini, Allah'ın yaratışının güzelliklerini görür. Kuran-ı Kerim'in hiçbir yerinde müziğin, heykelin ve resmin yasaklandığına veya kötü bir uğraş olduğuna dair tek bir izah yoktur. Oysa mezheplerin İslam'ı, Allah'ın yaratışındaki güzellikleri, hayatın neşesi, tadı, Allah'ın insanlara rahmeti olan sanatın birçok kolunu yasaklayıp, kendi kısır dünyalarını başkalarına da uygulamak istemişlerdir. Daha evvel gördüğümüz gibi Kuran'da yasaklanmayan her şey serbesttir. Yasak istisnadır, bir yasağın geçerliliği için Allah'ın bir emri, yani Kuran ayeti olması gerekir. Müzik, heykel, resim ve şiirin yasaklığına dair hiçbir ayetin olmaması, bunların serbestliği için yeterli delildir, ayrıca bunların serbest, helal olduğuna dair herhangi bir izaha gerek yoktur, aynı patlıcan yemek için özel bir ayete gerek olmadığı gibi. Kuran'da patlıcanın haram olduğuna dair hiçbir izah olmaması yeterlidir, ayrıca patlıcan yemenin helal olduğuna ilişkin "patlıcan yiyebilirsiniz" diye bir açıklamaya ihtiyaç yoktur. Şimdi müzikten başlayarak mezheplerin İslam'ında neler uydurulmuş görelim:

MÜZİK DİNLEYENİN BAŞINA GELECEKLER

Musiki dinleyen bir kişiye cennette ruhanileri dinleme izni verilmez.

Kurtubi 14/53

Şarkı kalpte nifak bitirir.

Ebu Davud

Ümmetimden bir topluluk bulunacak saf ve yünlü ipeği, çalgı aletlerini helal edinecekler.

Sahihi Buhari

Allah şarkıyı, onun alışverişini, parasını, öğretmeyi ve dinlemeyi haram kılmıştır.

Muhammed Gazali, Nebevi Sünnet

Bu son hadisi kitabında zikreden Muhammed Gazali (doğumu 1917, Mısır), İbni Hazm'ın da izahlarını delil göstererek, nakilcileri inceleyerek, Hz. Ömer'den örnekler vererek alıntıladığı hadisin ve evvelki incelediğimiz hadislerin uydurma olduğunu ortaya koyar. Aslında Peygamber'in müzik dinlediğine, müziği teşvik ettiğine dair de hadisler vardır. Fakat birçok mezhep, yasaklayıcı hadislerin etkisinde kalmıştır (Türkiye'de en yaygın ve en çok taraftarı olan Hanefi mezhebi gibi). Bu arada vurmalı sazlarla müziğin helal olduğu, telli ve üflemeli sazların ise haram olduğuna dair mantık dışı birçok izah da mezheplerin temel dini kaynak diye sundukları ilmihal kitaplarında yer alır. "Peygamber zamanında def çalınıyor ve Peygamber de dinliyormuş, demek ki def, darbuka gibi vurmalı sazlar helal; telli, üflemeli sazların ise hepsi haramdır" diyerek, mezhepçi anlayışı benimseyenler, çelişkili açıklamalarını ilmihal kitaplarında halka sunmaktadırlar. "Peygamberimiz'in zamanının ve yöresinin müziği def tipi aletlerle yapılıyorsa, değişik kültürlerin kullandığı üflemeli ve vurmalı sazlar da helaldir" şeklinde basit bir mantığı bile çıkartamamaları, mezhep kurucularının kendi kültürlerini "din" diye yutturma gayretlerini göstermektedir. Sonuç olarak, her konuda olduğu gibi müzik konusunda da Kuran'ı dinin yeterli ve tek kaynağı olarak görmemek, mezhepleri çelişkili izahlara ve kaosa sürüklemiştir. Eğer ki mezhepçi zihniyeti savunanlar bu yaklaşımlarında samimiyseler, müziğin fonda olduğu mekânları terk etmeleri ve fonunda müzik olan diziler gibi televizyon yapımlarını bile izlememeleri gerekmektedir. Fakat birçoğunuzun da tanıklık edeceği gibi mezhepçi zihniyeti savunanlar, kendi savundukları

kaosun gereklerini yerine getirmemekte ve uydurmalarla dolu sistemlerine samimi şekilde uymamaktadırlar.

Müzik kadar yoğun olarak karşı çıkılmasa da şiire de karşı çıkanlar olmuştur. Fakat genelde din dışı şiirler, aşk şiirleri kötü görülmüş, yalnız dini şiirlere izin verilmiştir.

> Sizden birinizin içinin kusmuk ve kanla dolu olması şiirle dolu olmasından daha hayırlıdır.
>
> *M. Mesabih 4/4809*

Şiire karşı çıkışlar müziğe olduğu kadar yoğun olmamasına karşın heykele neredeyse tüm mezhepler şiddetli bir şekilde karşı çıkmışlardır. Bazı yöneticilerin, tarihsel bir vaka olarak, putperestliğe yol açacağı endişesinden dolayı heykele karşı bir tavır koymuş olmaları mümkündür. Fakat böylesi, Kuran'da yer almayan bir tavır, ancak tarihsel bir yaklaşım olarak değerlendirilmeli ve bu tip yaklaşımlar dinin evrensel hükümleri gibi görülmemelidir. Heykele putperestliğe yol açtığı için karşı çıkıldığı söylenir. Ona bakılırsa Hindular ineğe tapmaktadırlar, bu durumda bütün inekleri öldürmemiz mi gerekmektedir? Mecusiler ateşe tapıyordu, Peygamber tüm ateşlerin söndürülüp bir daha ateş yakılmamasını emretti mi? Güneşe tapanlar olduğu için hiç güneş görmeyen kapalı bir yerde yaşama fikrine ne dersiniz? Kuran'ın hiçbir ayetinde yasaklanmazken, Hz. Süleyman'ın saltanatının bir ihtişamı olarak gösterilen heykele, bu ayetin beyanına rağmen "haram" denerek nasıl karşı çıkılabilir?

> **Ona dilediği şekilde kaleler, heykeller, havuzlar gibi çanaklardan, yerinden kalkmayan kazanlardan ne dilerse yaparlardı. Ey Davud ailesi, şükrederek çalışın. Kullarımdan şükredenler azdır.**
>
> *34-Sebe Suresi 13*

MEZHEPÇİLER HZ. SÜLEYMAN'I NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?

Allah, Kuran'da heykeli gücün ve güzelliğin bir göstergesi şeklinde sunuyorken heykele nasıl karşı çıkılır? Peki, Hz. Süleyman dine titiz değil miydi de yukarıdaki ayetten öğrendiğimize göre heykeller yaptırdı? Bu iddiaları ortaya atanlar, Hz. Süleyman'dan daha mı dindardırlar, yoksa Hz. Süleyman günahkâr mı? İnsanlar, Allah'ın indirdiğiyle yetinmeyip kendi kafalarına göre "din" yapınca, ortaya çıkan işte budur; mezheplerin karmakarışık, akıl dışı ve uydurmalarla dolu yapıları.

Kim resim yaparsa, Allah ona kıyamet günü yaptığı resim sebebiyle, resmindekilere ruh üfleyinceye kadar azab eder. Hiçbir zaman resimdekilere ruh üfleyemez.

Buhari, Tabir 45; Nesai, Zinet 114

Köpek ve resim bulunan eve melekler giremez.

Tirmizi 4, No: 2955

Mezheplerin İslam'ında sanata düşmanlığın en yoğun olduğu konulardan biri resimdir. Canlı figür çizmek, aynı heykel gibi, Kuran'da bu konuda hiçbir yasak olmamasına rağmen yasaklanmıştır. Tabi bu arada aynı hadisle evde köpek beslemenin yasak olduğu şeklinde bir uydurmayı da İslam'a sokmuşlardır. Mezheplerin bu saçma izahlarıyla alay edenler, şöyle bir soru sorup mezhepçileri dalgaya almaktadırlar: "Azrail de bir melektir, eğer evde köpek besler veya eve resim asarsam, Azrail de evime giremeyeceğine göre, evdeyken ölmemem garanti olur mu?" İslam'ı yanlış tanıtıp insanların dinden uzaklaşmasına sebep olanlar, kendilerine inananları müzik, heykel ve resim gibi Allah'ın kulları için yarattığı güzelliklerden mahrum etmektedirler. Oysa Allah, Kuran'da şöyle buyurmaktadır:

De ki: "Allah'ın kulları için çıkardığı süsü ve güzel rızıkları kim haram etti?" De ki: "Bunlar dünya hayatında iman edenler içindir,

kıyamet günü ise yalnızca onlarındır." Bilen bir topluluk için Biz ayetleri böyle detaylandırırız.

7-Araf Suresi 32

Kuran'a göre iman edenler, Allah'ın yasaklamadığı güzelliklerden faydalanır ve Allah'a şükrederler. Mezhepçi yapıları benimseyenler ise sürekli yasaklamada, zorlaştırmada, çirkinleştirmede ve eziyette medet arar. Bu zihniyetin sahipleri, Allah'ın yasaklamadıklarını yasaklayarak insanları Allah'a daha fazla yaklaştırdıklarını, daha takva (daha makbul bir kul) yaptıklarını zannederler. Oysa Allah dinden eksiltmeyi de, dine ilaveyi de kınar. Her iki hareket de Allah'tan olanı insani olanla karıştırmak demektir.

Ey iman edenler, Allah'ın sizin için helal kıldığı güzel şeyleri haram kılmayın ve haddi aşmayın. Allah haddi aşanları sevmez.

5- Maide Suresi 87

HAYATIN RENKLERİNİN DÜŞMANLARI

Allah'ın bu ve benzeri ayetlerine aykırı hareket edilmesi yüzünden dinimiz çok büyük zarar görmüştür. Örneğin müzik hakkında tüm bu kısıtlamalar olmasaydı, İslam âleminden herhalde çok daha fazla müzisyen ve müzik eseri çıkardı. Hıristiyan uydurmacılığı daha ziyade Peygamberleri'ni ilahlaştırarak iş görürken, bizim uydurmacılarımız ise dine ilavelerle dini yozlaştırarak ve hayatı renksizleştirerek iş gördüler. Müzik sayesinde birçok dini mesaj verilip, insanların bilinçaltına birçok gerçek yerleştirilebilirdi. Bizdeki kısıtlı dini müzik eserlerine karşı Hıristiyanların sayısız üretimini ve bunu dini anlatmada nasıl olumlu bir şekilde kullandıklarını dikkate alırsak, müzik yasağının dinimize verdiği zararı anlayabiliriz. Aynı şekilde heykel ve sanatın diğer birçok öğesinin yasaklanmaması, Hıristiyanların bu unsurları da kullanıp estetik bir yaşam tarzı oluşturmalarını sağlamıştır. Birçok insan, Hıristiyan

uydurmacılığının inanç alanına soktukları saçma izahlara rağmen, sırf bu yaşam stilinin etkisiyle Hıristiyan olabilmiştir. Oysa inanç alanını uydurmacılıktan daha sağlam bir şekilde korumalarına rağmen, uygulama alanında kapılarını ardına kadar uydurmalara açan dinimizin mezhepleriyse, daha mantıklı inanç izahlarına rağmen renksiz ve içinden çıkılmaz hayat görüşleriyle birçok insanı dinimizden kaçırmışlardır. Kuran'ın anlattığı din ile uydurulan dinin farkını bilmeyen yığınlarsa, birçok şeye olduğu gibi sanata da düşman çöl bedevisi zihniyetinin sunduğu dini, gerçek din sanıp, ondan uzaklaşmışlardır. Hıristiyanlar nasıl Hz. İsa'yı ilahlaştıran izahları dinlerinden atıp Allah'ın indirdiği şekliyle dinlerini ortaya çıkarmak zorundaysalar, biz de dinimize yapılan bu ilavelerden dinimizi kurtararak mezheplerin, geleneklerin ve uydurmaların İslam'ından Kuran'ın anlattığı İslam'a dönmek zorundayız.

RESSAMLIK PUTPERESTLİKTEN KÖTÜ MÜ?

Sanata "din" adına yapılan zulmü iyice görmek için şu uydurma hadisleri de inceleyelim:

> Resim yapanlara kıyamet günü muhakkak azap olunur. Bu kimselere, "Yaptığınız resimleri diriltin" denir.
>
> *Süneni İbni Mace: 2151*

> Şu resimleri yapanlar yok mu? İşte kıyamet günü bunlara "Haydi yaptığınız resimlere can veriniz" diye azap edilir.
>
> *Buhari 12*

> Kıyamet günü en şiddetli azaba uğrayacak olan ressamlardır.
>
> *İbn Hacer El Heytemi, İslam'da Helal ve Haramlar 2; Buhari, Tesavir 89*

Sonuncu hadise göre resim yapmak zinadan, adam öldürmekten, hatta putperestlikten bile daha tehlikeli sayılabilir. Çünkü putperestlerin veya

katillerin değil, ressamların en büyük azaba çarptırılacağı, Peygamberimiz'e iftira olarak uydurulan bu hadisle "dini bilgi" diye Müslümanlara sunulmuştur. Görüldüğü gibi Kuran dışında dini kaynak kabul etmemenin, herhangi bir mezhebin bağlısı yerine sadece ve sadece takısız "Müslüman" olmanın önemi, bu konuda da bir kez daha anlaşılmaktadır. Ayrılığın iyi olduğunda ayrılığa düşmeyen hadisçiler, en çok azabın kime yapılacağı konusunda da, satrancı sevmeyen birisinin şu uydurması sayesinde ayrılmışlardır:

Kıyamette en acı azabı görecek insan satranç oynayan kimsedir.

Hafız Zehebi, Büyük Günahlar

Hafız Zehebi, İbni Abbas'ın, nasıl bir yetimin satranç aletini yaktığını, satranç haram olmasa bu aleti yakmasının mümkün olmayacağını anlatarak, satranç konusunda "dini" bilgiler aktarır. Artık dinimizin içine sokulmuş bunlara benzer saçmalıklardan dinimiz kurtulmalı ve insanları karanlıklara boğan bu izahların çöl bedevilerinin işi olduğunu, Kuran'ın anlattığı İslam'da bunların olmadığını herkes öğrenmelidir.

De ki: "Size ne oluyor ki Allah'ın size rızık olarak indirdiği şeylerden bir kısmını haram, bir kısmını helal yapıyorsunuz?" De ki: "Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?"

10-Yunus Suresi 59

19. BÖLÜM

KURAN'DA YEMEK, MEZHEPLERİN VE HADİSLERİN DİNİNDE YEMEK

Bu bölümde yemek konusunu ele alıp, Kuran'ın anlattığı dinle mezheplerin dininin arasında ortaya çıkan büyük farkı bu bağlamda sunmaya çalışacağız. Kuran ayetleri yenilmesi haram olan yiyecekleri çok açık bir şekilde şöyle sıralar:

> **O size ancak şunları haram kıldı: Leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilmiş olan. Fakat kim kaçınılmaz şekilde mecbur kalırsa, saldırmamak ve zorunluluk sınırını aşmamak şartıyla. Şüphesiz Allah bağışlayandır, merhamet edendir.**
>
> *16-Nahl Suresi 115*

> **De ki: Bana vahyolunanlar içinde bir kimsenin yiyeceği olarak leş, akıtılmış kan, domuz eti ki bu gerçekten pisliktir, Allah'tan başkası adına kesilmiş bir murdar dışında haram kılınmış bir şey bulamıyorum. Fakat kim kaçınılmaz şekilde mecbur kalırsa, saldırmamak ve zorunluluk sınırını aşmamak şartıyla. Şüphesiz Rabbin bağışlayandır, merhamet edendir.**
>
> *6-Enam suresi 145*

MİDYE VE KARİDESİN HARAM KILINMASI

Ayetlerde gördüğümüz gibi, Kuran "1- leş, 2- kan, 3- domuz eti, 4- Allah'tan başkası adına kesilenler" olarak, yenilmesi haram olanları bu dört maddede toplamıştır ve sadece bunların haram olduğunu da vurgulamıştır. Çok zor durumda kalıp da bu dördünden biri dışında hiçbir yiyecek bulamayan kişinin, aşırıya gitmemek şartıyla bunlardan yiyebileceği gibi bir detay bile belirtilmiştir. Etrafımızdaki insanlara sorarak bir araştırma yapsak, böyle bir zaruret durumuyla yüz yüze gelen yüz kişide bir kişi bile zor buluruz (o da belki hayatında bir kez bu durumda kalmıştır). Yani Kuran, konuyu en detaylı şekilde açıklamıştır. Fakat buna rağmen mezheplerin, Kuran'da olmayan haramları, bu konuda da dinimize ilave ettiklerini görmekteyiz. Örneğin Türkiye'de en yaygın mezhep olan Hanefiliğe göre midye ve karides yemek haramdır. Ne yazık ki birçok kişi bu izahı dinin bir hükmü sanmakta ve Allah'ın bu nimetlerini kendilerine haram kılmaktadırlar. Mezhepler haram olan yiyecekler konusunda Kuran ile çelişmekle kalmamış, kendi aralarında da çelişmişlerdir. Mesela Maliki mezhebi Hanefi'nin haram kıldığı midye ve karidesi helal kabul eder. Maliki mezhebinin haram dediği at etiyse Şafi ve Hanbeli gibi mezheplere göre helaldir. Mezheplerin ilave haramları bunlarla bitmez. Azı dişleriyle kapıp avlayan ve parçalayan kurt, ayı, köpek, sincap ve tilkinin dâhil olduğu hayvanlar da bu haram edilenler listesindedir. Tırnaklarıyla kapıp avlayan kuşların eti de mezheplerce haram edilmiştir. Yılan, kurbağa, kaplumbağa, yengeç tipi hayvanlar da bazı mezheplerin "haramlar" listesine dâhildir. Kuran'ın izahlarını yeterli görmeyenler kendi örf ve adetlerinde çirkin gördüklerini, uydurma hadislerle destekleyerek haram kılmışlardır. Oysa farklı farklı kültürlerde insanların yemek listesi de farklıdır. Örneğin kurbağa eti ve at eti kimi kültürlerde hiç yenmezken, bazı ülkelerin kültürlerinde bunlar çok prestijli yemekler sınıfındadırlar. Birçok kültürde ayı, aslan, kurt gibi vahşi hayvanları yeme alışkanlığı da olabilir. Kendi kültürlerine göre din oluşturanların bu saçma ve gereksiz ilaveleri, birçok farklı kültürde yaşayanlara gereksiz

zorlukları beraberinde getirmiştir. Mesela Türkiye gibi üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkede istiridye, midye ve karidesin haram kılınması beraberinde din adına zorlukları taşımıştır. Ayetlerde % 1'den bile daha az ihtimalle karşılaşılması mümkün durumları açıklayan Allah'ın, yüz milyonlarca insanın karşılaşacağı midye ve karides gibi yiyecekler haram olsaydı, bunları açıklamaması hiç düşünülebilir mi? Madem açıklanmamıştır, demek ki Allah, bunları haram etmek istememiştir. Allah'ın haram etmediği her şey helal olduğuna göre demek ki bunlar afiyetle yenilebilir.

Allah'ın kendilerine verdiği rızıkları haramlaştıranlar hüsrana uğramışlardır, sapıtmışlardır, doğru yolu bulamamışlardır.

6-Enam Suresi 140

De ki: "Ne oldu size de Allah'ın size rızık olarak indirdiği şeylerden bir haram yaptınız bir de helal?" De ki: "Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?"

10-Yunus Suresi 59

Ayetlerde görüldüğü gibi fazladan haramlar türetip midye, karides ya da at etine "haram" demek, dinde titizlik veya takva olmak demek değildir. Aksine Allah'ın haram kılmadığına "haram" demek; Allah'a iftiradır, dine ihanettir, kitlelerin dinden kaçmasına sebep olmak demektir. Maide suresi 87. ayette, Allah'ın helal kıldığı güzel şeylerin haram kılınmaması buyurularak, bunu yapmak haddi aşmak olarak değerlendirilir. Ayetin "Ey iman edenler" diye başlaması bu ayette belirtilen haddi aşmanın "Ben Müslümanım" diyenler tarafından da gerçekleştirildiğini gösterir. Demek ki "Ne olacak fazladan bir midye, karides haram olsun..." diyemeyiz. Din adına dine zorluk ilave etmek haddi aşmaktır, sapkınlıktır, Allah'ın emirlerine karşı gelmek demektir, takvayla alakası yoktur.

Ey iman edenler, Allah'ın sizin için helal kıldığı güzel şeyleri haramlaştırmayın, haddi aşmayın. Şüphesiz Allah haddi aşanları sevmez.

5-Maide Suresi 87

ÜÇ PARMAKLA PİLAV YEMEK

Buraya kadar yemek konusunda dine "haram" başlığı altında yapılan ilaveleri gördük. Bunların yanında yemek yemenin adabından, yemeğin menüsüne kadar "sünnet" başlıklı yüzlerce adet de dine ilave edilmiştir. Kuran'da geçmeyen herhangi bir şeye ister "sünnet" ister başka ad altında olsun, ufak dahi olsa dinsel bir vasıf yüklemek mazur görülemez. "Sünnet" başlıklı uydurma ilavelere göre yemekte şu hususlara dikkat edilir:

Yemek yer sofrasında yenilmelidir. İster pilav, ister et olsun tüm yiyecekler üç parmakla yenir. Çatal ve kaşık kullanılmaz. Yer sofrasında sağ ayak dikilip, sol ayak alta alınıp yemek yenir. Sağ elle yemek çok önemsenir. Sol elle yenilenleri şeytanın yediğine inanılır. Bu arada tavuk, kuzu, inek eti, kabak, patlıcan gibi yiyecekler sünnettir. Peygamber'in yaşadığı dönemde Amerika kıtası keşfedilmediği için patates, domates veya mısır sünnet dışı yiyeceklerdir. Yani kabak yiyen sevap kazanırken, aynı öğünde patates yiyenler bu sevaptan mahrumdurlar. Suyu 3 yudumda içmek, yemeği 21 lokmada bitirmek şeklinde sayılar da önemlidir. Suyu 4 yudumda içmek isteyen, bu mantığa göre sevaptan yararlanamaz. Yemeklerin ortadaki bir kaptan yenmesinin de sünnet olduğu iddia edilir. Oysa Nur suresi 61. ayette toplu olarak veya ayrı yemekte sakınca olmadığı açıklanır ama yine de mezhepçi yaklaşımda genelde sevap hakkı toplu yemekten ve ortadaki kaptan beraber yemekten yana kullanılmıştır. Özellikle Ramazan'da yemeğe zeytin veya hurma ile başlamanın sevap olduğuna dair çok meşhur bir inanç da oluşturulmuştur. Bu inanca göre peynir ve çorba ile orucu açan, zeytin veya hurma ile orucu açanın sevabını alamaz. Yemeği bitirdikten sonra üç parmağı yalamanın ve bunları yalarken sıranın nasıl olması gerektiğinin de mezhepçi sünnet anlayışında tarifleri vardır; ayrıca parmağını başkasına yalatan da bu "sünnet" sevabını alır. Yemek yerken dikkat edilecek hususların listesi daha da çoğaltılabilir. Kuran'ı yeterli görmeyen yaklaşım, dini Kuran dışı birçok ayrıntıya boğmuştur.

Dinini Kuran'dan anlayan Müslüman'la mezheplerden anlayan Müslüman'ın farkı sofrada da kendini belli etmektedir. Görüldüğü gibi Kuran'ın anlatımlarına göre dört tane haram yiyecek varken, her mezhepte farklı olmak üzere mezheplerin İslam'ında düzinelerce haram yiyecek vardır. Dinini Kuran'dan anlayan Müslüman'a göre yemekte esas olan yemeğin haram olmaması, Allah'a şükredilmesi, rızkı verenin Allah olduğunun bilinmesidir. Kuran'dan dinini anlayan Müslüman'a göre yemekteki bahsettiğimiz "sünnet" başlığıyla sunulan davranışların dinle bir alakası yoktur. Arapların örf ve adetlerindeki bu yemek şekilleri; Peygamberimiz'in de, o dönemdeki putperestlerin de yemek yeme şekli olabilir. Yemeği çatal, kaşıkla veya çubukla veya elle yemek; Allah'a yakınlığı veya takvayı değil, sadece örf ve gelenekleri simgeler. Fakat Kuran'ın anlattığı İslam yerine Arapçı, mezhepçi İslam'ı benimseyenler; putperestiyle, Müslümanıyla tüm Arapların örfü olan yemek yeme şekillerini, hatta menüsünü "sünnet" adı altında insanlara yutturmuşlardır. Ne yazık ki bu yutturmacalara öylesine inanılmıştır ki kimi Türkler, Afganlar, İranlılar bu örfleri "din" sandıkları için Araplardan daha Arapçı olmuşlardır. Fakat onlar bunu "sünnet tatbikçiliği" olarak algılamaktadırlar.

20. BÖLÜM

KIYAMET ALAMETİ UYDURMALARI: İSALAR, MEHDİLER...

Kuran'da dünyamızın bir sonu olduğu söylenir. Dünyamızın sonu "saat" ve yeniden yaratılmamızla bundan sonra başlayan süreç "kıyamet" olarak tarif edilir. "Kıyamet alametleri" başlığıyla ele alınan konularda kasıt evrenin ve dünyanın sonuna yakın zaman diliminde olacak olaylardır. Kuran'da olmayan izahların halka nasıl yutturulduğunu ve din adına uydurulan hurafeleri gösterebilmek için bu bölümde "kıyamet alametleri"ni işleyeceğiz. Kıyamet alametlerini işlerken ilk önce Kuran'da hiç geçmemesine rağmen gerçekleşmesine inanmanın İslam'ın bir şartı, inanmamanın kâfirlik olarak ilan edildiği konulardan; 1- Mehdilik, 2- Deccaliyet, 3- Hz. İsa'nın yeniden gelişini işleyeceğiz. Daha sonra ise Kuran'da bir iki ayette bahsedilen fakat hadislerde yüzlerce yalanla şişirilen konulardan 4- Yecuc-Mecuc ve 5- Dabbe konularına değineceğiz.

MEHDİLİK VE DECCALİYET

Mehdi, kıyamet alametleri içinde en popüler olan, hakkında en çok hadis uydurulan ve en çok istismar edilen karakterdir. Hadisler kullanılarak oluşturulan bu karakterin, sonuna yakın dünyaya geleceğine, herkesi yenip dünyaya hâkim olacağına, daha sonra gelecek Hz. İsa ile buluşup dünyayı yöneteceğine, bunları gerçekleştirirken ise Deccal ile

savaşacağına inanılır. Hadislere göre Mehdi kadar, Mehdi'nin talebeleri de üstün yeteneklere sahip sıra dışı kişilerdir. Tüm bu yeteneklere sahip olabilmek, kendi şeyhinin veya kendi liderinin Mehdi olduğunu ispat edebilmek için binlerce hadis uydurulmuştur. Bu yüzden Mehdi'nin dış görünüşü hakkında, yapacakları hakkında, çıkacağı yer hakkında birbiriyle çelişen birçok hadis vardır. Mesela bir hadise göre Mehdi Şam'dan çıkacakken, diğerine göre Kufe'den, bir diğerine göre İstanbul'dan, bir başka hadise göreyse Medine'den çıkacaktır. İlk nesiller kendi şeyh veya liderlerini Mehdi ilan etmek için o kadar çok hadis uydurmuşlardır ki sonraki nesillerin hadis uydurmasına gerek kalmamıştır. Bu nesiller de kendi liderlerine uyan hadisleri doğru kabul etmiş, diğer hadisleri yorumla saptırmış veya yalanlamışlardır. Örneğin liderleri küçük burunluysa, "Mehdi küçük burunludur" hadisini kabul etmişler, Mehdi'nin gaga burunlu olduğuna dair hadisleri göz ardı veya inkâr etmişlerdir. İslam âleminde Mehdi enflasyonu yaşanmıştır. Şu anda Mehdi sanılan bir dini grup lideri var mı şeklindeki bir soruya vereceğimiz cevabımız "Acaba kaç grup kendi liderini Mehdi sanmıyor?" şeklindedir.

HER TARAF MEHDİ KAYNIYOR

Gerek Türkiye'deki, gerek İslam âlemindeki gelenekçi cemaatleri iyi tahlil etmemiz için Mehdilik olgusunu iyice kavramamız gerekmektedir. Biz, Türkiye'deki, bizce en büyük olan on geleneksel İslami cemaati bir kenara yazdık ve sonra bunların hangisinin şeyhini, liderini Mehdi zannettiğini araştırdık. Sonuçta çoğunluğun kendi şeyhini, liderini Mehdi sandığını gördük. Bu da gerçek manada İslami cemaatleri kavramak için Mehdiyet olayını bilmenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. (Unutmayın ki cemaatlerin büyük bir kısmı Mehdiyet konusunda açık konuşmaz. Bu konuyla ilgili bilgileri kendi içine girenlere bile hemen açıklamazlar. Birçok cemaatte bu bilgileri açıklayan, şeyhin kendisi değil, onun en yakın halkası olmaktadır.) Hadislerde Mehdi'nin kendisinin

bile Mehdi olduğunu söylemeyeceği de nakledilir. Cemaatler bu hadisi, liderlerinin Mehdiyet'ini gizlice, kulaktan kulağa, basının ve diğer kuruluşların önünde belli etmeden yaymalarının daha iyi olduğuna işaret kabul ederler. Mehdiyet bir cemaate büyük bir kuvvet verir. Liderinin, 1400 yıl kadar önce tarif edilen, bazı Peygamberler ile eşit üstünlükte olan, dünyaya hâkim olacak kişi olması, bu liderin müritlerinde çok güçlü bir bağlılık oluşturur. Bu bağlılıkla müritler tüm enerjilerini, tüm paralarını, tüm olanaklarını şeyhin eline teslim ederler. Şeyhin hiçbir lafını tartışmayı bile düşünemezler. 1400 yıl önce hadislerle müjdelenmiş, "dünyayı fethedecek Mehdi"ye karşı gelmek kimin haddine düşmüştür? Liderini Mehdi diye yüceltenler, "Mehdi'nin değerli talebeleri" olarak 1400 yıl önceki hadislerde müjdelendikleriyle uyutulurlar. Mehdi'nin halife olacağına dair izahlar, bazı gruplarda, grup liderinin ayaklanma, darbe gibi organizasyonlarla halifeliğe oturtulması gerektiğine dair planları da düşündürmüştür. İslam tarihi, kendini Mehdi sanıp ayaklanmalar çıkartmış ve yüzlerce kişinin ölümüne sebep olmuş şizofrenlerin örnekleriyle doludur.

HUMEYNİ'NİN MEHDİLİKTEN GELEN GÜCÜ

Şiilikte Mehdilik konusu imanın şartlarındandır. Şiilikteki bu konuya atfedilen önem Sünniliktekinin de üstündedir. Mehdi'nin hicri 256'da doğan Hasan Askeri'nin oğlu Muhammed olduğu, ortadan kaybolduğu ve günü gelince meydana çıkıp vazifeyi alacağı inancı Şiiliğin temel inançlarındandır. Şu anda hicri 1400'lü yıllarda olduğumuz düşünülürse; Şiilerin temel inancına göre Mehdi, 1100 yıldan fazla bir süredir bizimle saklambaç oynayan bir kişidir. Şii yönetimleri ve İran devrimini tahlil etmek için de Mehdilik konusunun bilinmesi çok önemlidir. Şiilere göre Mehdi ortaya çıkıncaya kadar onun vekilleri hüküm sürecektir ve vekillere itaatsizlik, Mehdi'ye itaatsizliktir, Mehdi'ye itaatsizlik ise Allah'a isyandır. Ayetullah Humeyni de Mehdi'nin bir dönemdeki vekili kabul edilmekteydi. Böylece Ayetullah Humeyni, halkı kontrol edecek ve yönlendirecek

kuvveti Mehdi vekilliğinden aldı. Humeyni'ye -Mehdi'nin vekiline- itaat Şii inancında farzdı. İran devriminde, halkın bölünmeden, tek kaynaktan, büyük bir bağlılıkla idare edilip ayaklanmasının altında da Mehdiyet inancı vardır. Yani yakın tarihte önemli yeri olan Şii-İran devrimini iyi anlamanın yolu da Mehdiyet konusunu iyi analiz etmekten geçmektedir. Şiilikte, Sünnilikteki binlerce Mehdi'ye karşı tek bir saklambaç oynayan Mehdi vardır fakat bu Mehdi'nin Humeyni gibi vekilleri bile sırf bu vekâletten dolayı ihtilal yapacak gücü ellerinde bulundurmuşlardır.

ÖLÜ DİRİLTEN DECCAL

Deccal ise Mehdi'nin savaşacağı kişidir. Şeyhlerini Mehdi ilan edenler, şeyhlerine karşı çıkan veya şeyhlerinin yaşadığı devirde karşı fikirlere sahip olan kişileri Deccal ilan edivermişlerdir. Mehdi'ye hizmeti ibadet sananlar, Deccal'in ordu veya fikir sistemiyle savaşı da ibadet sayarlar. Hadislerde bir Mehdi, bir Deccal tarifi varken on binlerce kişinin Mehdi ve onlara karşı on binlerce kişinin Deccal ilan edilmesi, konunun nasıl zıvanadan çıktığını gösterir. Deccal hakkındaki hadislerde Deccal'in sahte cenneti ve cehennemi olduğu, ölüleri dirilttiği, alnında kâfir yazdığı, kör olduğu, yeryüzünde gelmiş geçmiş en büyük fitne olduğu anlatılır.

Kuran'ın Mehdi ve Deccal hakkında ne dediğinin cevabı koca bir hiçtir. Yani Kuran'da tek bir ayette bile geçmeyen bu karakterler yüzünden binlerce Mehdi'nin peşine düşülmüş ve bunların düşmanları Deccal diye lanetlenmiştir. Binlerce kişinin kanı dökülmüş, adeta bir "İslam mitolojisi" oluşturulmaya çalışılmıştır. Her devirde gelecekmiş gibi beklenen Mehdi, kişileri tembelliğe itmiş, birçok Mehdi bekleyicisi kendi ürettikleriyle kurtuluşu arayacaklarına, kurtuluşu gelecek Mehdilerden ummuşlardır. Ayrıca mezhepçiler, içinde bulundukları zayıf, hükmedilen, bilimsel olarak geri durumun günahını da kendilerinde arayıp kendilerini düzelteceklerine, uydurma Deccallere suçu yükleyip kurtulmuşlardır.

HZ. İSA'NIN YENİDEN GELECEĞİ İDDİASI

Kuran'da yer almamasına rağmen, ortaya atılan iddialardan diğer biri Hz. İsa'nın dünyanın sonuna yakın yeniden geleceğidir. Hadislerde Hz. İsa'nın Şam'ın doğusunda beyaz minareye ineceği, Mehdi ile buluşacağı, Deccal'i öldüreceği anlatılır. 12. bölümde bazı hadis uydurucuları anlatılırken geniş yer verdiğimiz Ebu Hureyre'nin, Buhari ve Müslim gibi, gelenekçilerin en güvendikleri iki kaynakta aktarılan bir hadisi şöyledir: "Allah'a yemin ederim ki İsa'nın adil bir hakem olarak aranıza inmesi yakınlaşmıştır. O indiğinde haçları kırıp domuzları öldürür, cizyeyi kaldırıp maymunu öldürür ve İslam'dan başkasını kabul etmez." Hıristiyanlıktan ilk devirlerde dinimize geçenlerin yaydığını sandığımız bu uydurma, Kuran ayetleriyle de uyuşmaz.

Allah şunu demişti: Ey İsa, seni vefat ettireceğim, seni kendime yükselteceğim, seni inkâr edenlerden ayıracağım...

3-Ali İmran Suresi 55

Hüseyin Atay bu ayete göndermeler yaparak şu açıklamayı yapar: "Hz. İsa hakkında Kuran-ı Kerim'in verdiği bilgi içinde onun öldüğü fakat öldürülmediği bilinmektedir. Bunlara göre Hz. İsa ölmüştür, hayatta değildir ve dünyaya dönmeyecektir. Hadislerle iman esasları sabit olmaz ve Kuran'a ilave yapılamaz. Hıristiyan kültünden ve kültüründen, Hz. Muhammed'in vefatından sonra İslam literatürüne geçen hikayelerden birinde Hz. İsa'nın ölmediği, göğe çıkarıldığı ve kıyamet kopmadan dünyaya Şam'daki minareden ineceği anlatılmaya başlanmıştır. Hıristiyan mitolojisi İslamlaştırılarak Müslümanların inançları arasına sokulmuştur. Öyle ki buna inanmayanlar, aklı başında sanılanlar tarafından bile kâfirlikle itham edilmektedirler." (Hüseyin Atay, Kuran'a Göre Araştırmalar)

Muhammed sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. O Allah'ın elçisi ve Peygamberlerin sonuncusudur.

33-Ahzab Suresi 40

Ayetten Peygamberimiz'in son Peygamber olduğunu anlıyoruz. Kuran'da Hz. İsa'nın da Peygamber olduğu geçtiğine göre Peygamberimiz'den sonra Hz. İsa'nın gelişi Kuran'ın bu ayetiyle çelişir.

Selam üzerimedir doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak kaldırılacağım gün.

19-Meryem Suresi 33

Meryem Suresi'nde, Hz. İsa'nın ağzından nakledilen yukarıdaki sözlerde, Hz. İsa'nın üç önemli gününden bahsedilir. Görüldüğü gibi bu günler sayılırken, Hz. İsa'nın dünyanın son bulduğu saatten önce dünyaya yeniden geleceği şeklinde bir günden bahsedilmez. Eğer böyle bir gün olsaydı, elbette bu da yalanlarla dolu hadislere bırakılmadan, şüpheye yer bırakmayacak şekilde Kuran'da bildirilirdi.

Ne yazık ki Kuran'ın belirtmediği ve Kuran ile çelişen Hz. İsa'nın gelişi hikayesi, yüzlerce sahte İsa'nın çıkışına yol açmıştır. Sahte Mehdi enflasyonu gibi, sahte İsa enflasyonu da yaşanmıştır.

YECUC-MECUC

Yecuc-Mecuc, Kuran'da bahsedilen bir kavmin ismidir. Mehdi, Deccal, Hz. İsa'nın yeniden dünyaya geleceği Kuran'da yer almamasına karşın "kıyamet alametleri" olarak anlatılırken; Yecuc-Mecuc konusunda Kuran'da olmayan, Kuran'a uymayan saçma izahlar, Kuran'da geçen Yecuc-Mecuc konusunu detaylandırmak için anlatılmıştır. Yecuc-Mecuc, Kuran'da iki surede şu şekilde geçmektedir:

93- İki setin arasına kadar ulaştı, onların önünde hemen hemen hiçbir sözü kavramayan bir kavim buldu.

94- Dediler ki: "Ey Zulkarneyn, Yecuc-Mecuc bu yerde bozgunculuk yapıyorlar. Onlarla bizim aramızda bir set inşa etmen için sana vergi verelim mi?"

95- Dedi ki: "Rabbim'in beni içinde tuttuğu imkân ve güç daha üstündür. Siz bana bedensel güçle yardım edin de sizinle onlar arasında sapasağlam bir engel yapayım."

96- "Bana demir kütleleri getirin. İki ucu eşit düzeye gelince körükleyin." dedi. Onu ateş haline getirince "Bana erimiş bakır getirin dökeyim" dedi.

97- Artık onu ne aşabildiler ne de delebildiler.

98- Dedi ki: "Bu benim Rabbim'den bir rahmettir. Rabbim'in vaadi gelince onu yerle bir eder. Ve Rabbim'in vaadi haktır."

18-Kehf Suresi 93-98

96- Yecuc-Mecuc'un önü açıldığı zaman onlar her tepeden akın ederler.

97- Gerçek olan vaat yaklaşmıştır. İnkâr edenlerin gözleri birden donup kalmıştır. "Vay başımıza! Biz bundan gafil bulunuyorduk. Hayır, biz zalimlerdik."

21-Enbiya Suresi 96-97

Yecuc-Mecuc'un Kuran'da geçtiği ayetleri, bu konuya ilave yapılan uydurmalarla ayırt edebilmeniz için alıntıladık. Diğer yandan bir hadise göre Yecuc-Mecuc, Hz. Adem'in rüyalanması sonucu toprağa akan spermlerden oluşmuş bir millettir. Yecuc-Mecuc'un toprağın altında bir karış boyunda bir millet olduğu, kıyamete yakın yeryüzüne çıkacağı diğer bir açıklamadır. İbni Abbas'ın rivayetine dayanan bu son hadise karşı İbni Ebi Hatem Şueyh'in hadisi ise şöyledir: "Onlar üç sınıftır. Birinci sınıf büyük ağaç gibidir. İkinci sınıf dört arşın uzunluk ve dört arşın da genişliktedir. Üçüncü sınıf da kulaklarından birini yatak edip ikincisini yorgan yapıyorlar." Tüm bu birbirleriyle çelişkili nakillerinden daha ilginci ise Yecuc-Mecuc'un Türkler olarak tarif edilmesidir.

DABBE

Kuran'da, ileride gerçekleşecek bir vaka olarak, tek bir ayette geçen Dabbe, aynı Yecuc ve Mecuc gibi uydurma, mitolojik hadislerle anlatılarak sunulmaya çalışılmış ve her seferinde olduğu gibi ortaya çıkan tablo rezillik olmuştur. Önce Kuran'da geçen "Dabbe" ile ilgili ayeti görelim:

O söz başlarına geldiği zaman onlara yerden bir dabbe çıkarırız. O da insanların bizim ayetlerimize kesin bir bilgiyle inanmadıklarını söyler.

27-Neml Suresi 82

Bu tek ayete karşın geçen acayip hadislerden biriyse şöyledir: "Dabbe'nin başı öküz başı gibi, gözü domuz gözü gibi, kulağı fil kulağı gibi, boynuzu keçi boynuzu gibi, boynu deve kuşunun boynu gibi, göğsü aslan göğsü gibi, rengi kahverengi gibi, böğrü kedi böğrü gibi, kuyruğu koç kuyruğu gibi, ayakları deve ayağı gibidir." Ayrıca çok daha garip hadisler vardır ki bunlardan kimine göre Dabbe'nin başı gökte, kuyruğu kutupta, ayakları Arabistan yarımadasındadır. Kimine göreyse Dabbe'nin bir elinde Hz. Süleyman'ın mührü, diğer elinde Hz. Musa'nın asası vardır. Diğer tüm konularda gördüğümüz gibi Kuran dışında dini kaynak arayanların karşılaşacakları izahlar bunların benzerleridir.

21. BÖLÜM

KURAN'IN DİNİNDE KADIN - UYDURULAN DİNDE KADIN

Geleneksel din anlayışı en çok kadınlarla ilgili konularda dine ilaveler yapmıştır dersek abartmış olmayız. Kadını köleden beter yapan, kadının erkek egemen toplumda sadece ev işinde ve cinsellikte kullanılmasını, hiçbir alanda kadına hak tanınmamasını savunan izahlar; toplum nezdinde kabul görsünler diye uydurma hadislere ve mezhep izahlarına dayandırılmış ve bu bakış açısı geniş bir kesime "din" diye yutturulmuştur. Saf dindar kadınların birçoğu, Kuran'ın anlattığı İslam ile bu uydurmaları ayırt edemedikleri için Allah'ın rızasını umarak bu uydurmalara göre yaşamaya çalışmış ve kendilerini mezhepçi-gelenekçi erkeklerin sınırlarını çizdiği kapkara bir dünyada bulmuşlardır. Mezhepçi-gelenekçi zihniyeti benimseyenler, "Peygamberimiz cennetin annelerin ayaklarının altında olduğunu söylemiş, kadınlar annemizdir, bacımızdır..." gibi laflar ederek, kadınlara çok değer verdiklerini göstermek istemektedirler. Oysa birazdan kadınlarla ilgili mezhepçi kaynaklardaki izahları incelediğimizde, gerçekte kadına ne kadar değer verdiklerini iyice anlayacağız.

KADINLARLA İLGİLİ MEZHEP VE HADİS KÖKENLİ UYDURMALAR

Bu uydurmaların yapılışındaki en temel hedef, kadının erkeğine kayıtsız ve şartsız itaatini sağlamak olmuştur. Hadis kitaplarının ve mezhep

kurucularının hepsinin erkek olmasının da elbette ortaya çıkan bu manzarayla ilgisi vardır. Uydurma hadislerle, kadının erkeğe itaati bir ibadet gibi sunulmuştur:

> Eğer bir kimsenin bir kimseye secde etmesini emretseydim, erkeklerin kadınlar üzerinde olan haklarından dolayı kadınların erkeklere secde etmelerini emrederdim.
>
> *Tirmizi, Rada; Ebu Davud, Nikâh;*
> *Ahmed b. Hanbel, Müsned; İbn Mace, Nikâh*

> Kocanın vücudu irin ile kaplı dahi olsa ve karısı onu yalayarak temizlese, yine de kocasının hakkını ödemiş olmaz.
>
> *İbni Hacer El Heytemi; Ahmed b. Hanbel, Müsned*

> Ey kadınlar! Eğer kocalarınızın size olan haklarını bilseydiniz, ayaklarının tozunu yüzlerinizle silerdiniz.
>
> *Hafız Zehebi, Büyük Günahlar*

En titiz hadis çalışmalarında alıntıladığımız hadisleri görmemiz "Kuran, yalnız ve yalnız Kuran" diye niye defalarca tekrar ettiğimizin anlaşılmasını bir kez daha sağlayacaktır. Yukarıdaki uydurmaları Peygamberimiz'e atfedenler, ne yazık ki bu uydurmaların reddi olan Kuran'ın anlattığı İslam'a uymayı "Peygamber düşmanlığı", bu uydurmaların kabulü olan hadislerin, mezheplerin, geleneklerin İslam'ını ise "Peygamber'i sevme göstergesi" ilan ediyorlar. Böylece kadınları eksik akıllı ve eksik dinli ilan edenler, hem Peygamberimiz'e iftiralar atmakta hem de dine büyük zarar vermekteler. Bir de Peygamberimiz'e atfedilen şu uydurmaları inceleyelim:

> Kadınların dinleri ve akılları eksiktir.
>
> *Buhari*

Çok lanet ediyor ve kocalarınıza karşı nankörlük ediyorsunuz. Aklı başında bir erkeğin aklını sizin kadar çelebilen, aklı ve dini eksik başka bir varlık görmedim.

Müslim, İman; İbn Mace, Fiten

Kadınları erkeğin kölesi yapan zihniyet, bununla yetinmeyip kadınların çoğunu cehennemlik, dinen eksik ilan edip, Kuran'da olmayan din anlayışları sunmuşlardır:

Kadınlar arasında iyi kadın, yüz tane karga arasında alaca bir karga gibidir.

Buhari

Ey kadınlar topluluğu! Sadaka veriniz ve çok istiğfar ediniz. Çünkü ben, Cehennem halkının çoğunun sizler olduğunu gördüm.

Müslim, İman; İbn Mace, Fiten

KADINA CENNET VİZESİ KOCADAN

Kadınların çoğunun cehennemlik olduğunu iddia eden hadislerin yanında, kadının cennete gidişi için kocasının kendisinden memnuniyetini şart olarak gösteren hadisler de uydurulmuştur.

Bir kadın, kocası kendisinden razı olduğu halde ölürse cennete girer.

Riyazus Salihin

Müslim de, Buhari de, Tirmizi de, Muvatta da, Şii kaynaklar da Emevi ve Abbasi döneminde uydurulmuş, bazı kişilerin kadına kendi bakış açılarını dinselleştirmeye çalışmalarının ürünü olan bu tip uydurmalarla doludurlar. Oysa Kuran'ın hiçbir yerinde, biraz önce örneklediğimiz tipteki hadislerde olduğu gibi kadınların çoğunun kötü, cehennemlik, dinen eksik olduğu geçmez. Kuran'ın kendi çağının üstünde bir anlayışla yazıldığının sayısız göstergelerinden birisi budur; eğer Kuran kendi kültürünün etkisi altındaki bir insan tarafından yazılmış olsaydı, Kuran'da da

döneminin hakim anlayışının yansımaları olması kaçınılmazdı. Kuran, üstünlüğü erkek veya kadın olmaya değil, Allah'a yakın olmaya, Allah'ın dininde titizliğe bağlar.

Ey insanlar! Biz sizi bir erkek, bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler kıldık. Şüphesiz Allah katında en üstün olanınız takvaca en ileride olanınızdır.

49-Hucurat Suresi 13

Ayetten de anlayacağımız gibi Kuran, üstünlüğü bir ırka, bir kabileye veya erkek, kadın gibi bir cinsiyetten olmaya değil, Allah'ın dinine titizlik ve Allah için hatalardan sakınma tipi manalara gelen "takva"ya bağlamıştır. Oysa buraya kadar gördüğümüz hadislere göre kadın olmak daha baştan cehennemlik olma ihtimalini arttıran bir unsurdur. Bu zihniyet, eksik ve cehennemlik ilan ettiği kadını, ezik karakterli bir varlığa dönüştürüp, kayıtsız şartsız erkeğin kumandasına verir ve bu anlayışı da "din" diye insanlara dayatır. Kuran'ın anlattığı İslam'ın bu uydurulmuş dinden neden ayrılması gerektiğini daha da iyi anlamak için "en itibarlı" uydurma kaynakları incelemeye devam edelim:

Namazı bozan şeyler kara köpek, eşek, domuz ve kadındır.

Müslim, Salat; Tirmizi Salat; Ebu Davud, Salat

Uğursuzluk üç şeyde vardır: Kadında, evde ve atta.

Ebu Davud, Tıb; Müslim, Selam; Buhari, Nikâh

DİŞSİZ, TİPSİZ, YAŞLI KOCALARIN KURTULUŞU

Aşağıda kadını uğursuz ve namazı bozucu ilan eden anlayışın çok itibar ettiği İmam Şarani ve İmam Gazali gibi düşünürlerin kadının neden evde tutulması gerektiği ile ilgili açıklamalarını, ayrıca kadınların süslenmesini haramlaştıran bazı hadisleri okuyacaksınız:

İçinizden biri yaşı ileri, ağzındaki dişleri dökülmüş, görünüş itibarıyla da çok çirkin olabileceği gibi aksine karısı da genç ve güzel olabilir. Bu genç ve güzel kadın, çarşıya çıktıktan veya davet edildiği düğün ve ziyafetten evine döndükten sonra dışarıda gördüğü yakışıklı erkeklerle yaşlı ve dişleri dökülmüş kocasını kıyas ederek kocasının yüzüne dahi bakmak istemez. Belki kocasının kendisini öpmesini ve cinsel ilişkide bulunmasını dahi istemez. İşte genç kadının erkeklerin çokça bulunduğu çarşı, pazar, şenlik ve toplantı yeri gibi mekânlara gitmesinin kadın üzerinde yapacağı etki en azından budur.

İmam Şarani, Uhudül Kübra

Dövme yapan ve yaptırana, yüzündeki tüyleri aldıran ve estetik için dişlerini seyrelttiren kadınlara Allah lanet etsin.

Buhari

Takma saç takan ve taktıran, kaşları incelten ve incelttiren, dövme yapan ve yaptıran lanetlenmiştir.

Ebu Davud

Eğer bir kadın peruk takarsa, eğer kol ve yüzüne dövme ya da ben yaparsa, yüzünden ve kaşlarından cımbızla kıl aldırırsa, yüzüne güzellik vermek için şekil değiştirirse lanetlenmiştir.

İmam Şarani, Uhudül Kubra

Bir hadise göre ashabı kiram, eşlerinin, pencere ve kapı aralıklarından dışarıyı seyretmelerini ve erkek görmelerini önlemek üzere evlerinin pencerelerini sıkı sıkıya kapatırlar ve dışarıya bakanlara dayak atarlardı.

İmam Gazali, İhyayı Ulumuddin

Kadınları zarar vermeyecek miktarda aç, aşırı gitmeyecek kadar da kıyafetsiz bırakınız. Çünkü kadınlar iyice doyar, güzelce giyinirlerse

onlar için dışarı çıkıp gezmekten daha sevimli bir şey yoktur. Fakat onlar biraz aç, biraz da çıplak kalırlarsa onlar için evde oturmaktan hayırlı bir şey yoktur.

İbnül Cevzi, Mevzuat; Suyuti,
Lealil Masnua; İbn Arrak, Tenzihüş Şeria

Kadınlarınıza evlerinin kapısında oturmamaları için yeni elbise yaptırmayın çünkü elbiseleri güzel ve yeni olursa kalplerine dışarı çıkmak arzusu gelir.

İmam Gazali, Kimyayı Saadet;
İbn Ebi Şeybe, Musannaf

Dışarı çıkması kesin gereken kadın ise kocasından izin aldıktan sonra dışarı çıkacak ve şu kurallara kesin uyacaktır:

1- Sıkı sıkıya örtünüp kötü giysilere bürüne,
2- Hiç çıkmamış gibi davrana,
3- Başını öne eğip kimsenin yüzüne bakmaya,
4- Kalabalığa karışmaya,
5- Erkeklerin bulunduğu yerlere yanaşmaya,
6- Herkesin dolaştığı sokaklardan uzak dura,
7- İşini bir an önce bitirip evine döne.

İmam Gazali, İhyayı Ulumuddin

Bu uydurma izahlarla, kendi görüşünü, kadınlara olan aşırı kıskançlıklarını dini bir buyruğa çevirip, topluma dini bu şekilde sunanlar, kadınlara "din" maskesi altında yapılan zulümlere zemin oluşturmuşlar, dinsizlerin dinimize saldırısı için ortam hazırlamışlar ve birçok kimsenin dinimize olan inancının sarsılmasına sebep olmuşlardır. Halkımızın bir kısmı ise bu izahları kullanarak dinimize saldıranlara kızmakta fakat bu izahları yapanları, örneğin İmam Şarani'yi bu konuda eleştirmekten kaçınmaktadırlar. Biz Kuran'ı tek kaynak kabul edip, Şarani'nin ve

Gazali'nin bu tarz izahlarını din adına eleştirmedikçe, dinsizlik adına bu izahları kullananlara kızmaya ne kadar hakkımız olabilir?

KADININ EN MAKBULÜ KOYUN CİNSİDİR

Bakın Gazali, kadının kaç çeşit olduğunu nasıl açıklıyor ve halkı nasıl bilgilendiriyor:

Kadının sıfatları şunlardır:

1- Giyim kuşam hevesinden maymun.

2- Fakir düşmeye razı olmadığından köpek.

3- Kocasına ve diğer insanlara kibrinden yılan.

4- Gece gündüz koğuculuk yaptığından akrep.

5- Evden eşya sattığından fare.

6- Erkeklere hile kurduğundan tilki.

7- Kocasına itaat ettiğinden dolayı koyundur.

İmam Gazali, Nasihatül Mülk

Bu maddelerin sonuncusunda "en makbul kadının koyun cinsi olduğu" açıklanır. Her türlü özgürlüğü elinden alınan kadının, Allah'ın farz kıldığı hacca bile tek başına gitme özgürlüğü yoktur. Kadının 90 km'den uzağa yanında mahrem biri olmadan (baba, amca, dayı, kardeş, koca gibi) gitmesi haram ilan edilir. Bu yüzden kadınlar, mahremlerinden birini ikna edemezse, bu farzı bile yapamaz konuma gelirler. Oysa Allah haccı erkek-kadın ayrımı yapmadan ve böyle bir şart belirtmeden farz kılmıştır. Kadının camiye gidip namaz kılması da, camiye gitmek için kadınların evden çıkması gerektiği için engellenmeye çalışılmış ve bununla ilgili de hadisler uydurulmuştur. Bu hadislere göre kadının evde namaz kılması camide kılmasından daha sevaptır, hatta evde bile yatak odasında kılması oturma odasında kılmasından daha sevaptır. Kadınları her alandan dışlamaya çalışan hadislere karşı Kuran'da şöyle geçmektedir:

Mümin erkeklerle mümin kadınlar birbirlerinin dostlarıdır.

9-Tevbe Suresi 71

Ayetten de anlayacağımız gibi Allah, iman eden erkek ve kadınların cins, mahrem, namahrem ayrımı yapmadan dost olmalarını istiyor. Peki, camiye gitmek için bile evden çıkması, hatta birazdan göreceğimiz izahlara göre erkeklerle konuşması bile engellenen kadın bu dostluğu ne zaman ve nasıl kuracaktır? Hayat sahnesinde yanyana faaliyetin, yardımlaşmanın ve beraber hizmetin insan neslinin yarısı olan kadının dışlanması ve diğer yarısı olan erkeklerle irtibat ve dayanışmasının kesilmesiyle sağlanması mümkün müdür? Aynı ayetin devamında bu dostluğu sağlayanların Allah'ın rahmetini kazanacağı söylenir. Eğer bugün Müslüman olduğunu iddia eden toplumlardan rahmet kesilmişse, kanaatimizce, birçok sebebinden biri de bu ayetin gereklerinin yerine getirilmemesidir. Oysa bazı hadis ve mezhep kaynaklı izahlara göre kadının sesinin bile duyulması sorunludur:

Hanefilerden bazıları kadının sesinin de avret olduğu görüşündedirler.

Fıkhus Siyre

Bir hadis şöyledir: Ancak ve ancak mahremleriniz olan erkeklerle konuşacaksınız.

İbni Kesir 4/355

AĞZINDA ÇAKIL TAŞIYLA KONUŞMA

Bırakın kadın ve erkek Müslümanların birbirleriyle iletişim kurmalarını, haremlik selamlık gibi uygulamalarla kadınlar erkeklerden tamamen soyutlanmış ve kendi aralarında konuşan kadınların sesinin bile erkekler tarafından duyulmaması gerektiği söylenmiştir. Bu arada çok zaruret olursa, kadının ağzına çakıl taşı alıp sesi tanınmadan erkeklere -o da zaruret miktarınca- bir şeyler söyleyebileceği izahını yapanlar da olmuştur.

Camiye gitmesi, tek başına hacca gitmesi, erkeklerle konuşması engellenen kadının, aybaşı olduğu zamanlarda namaz kılamayacağı, Kuran okuyamayacağı, oruç tutamayacağı izahlarıyla da bu ibadetleri engellenmiştir. Oysa Allah, Kuran'da, aybaşı olan kadınla sadece cinsel ilişkiye girilmemesini belirtmiştir. Eğer aybaşılı kadının namaz kılması, Kuran okuması ve oruç tutması istenmeseydi hiç şüphesiz bunlar da bildirilirdi. Fakat aybaşılı kadını pis gören yaklaşım, -İsrailiyat kökenli uydurmalar aracılığıyla- Kuran'a aykırı bu yasakları da dinimize sokmuştur. Kuran'da aybaşılı dönemi kapsayan tek yasak şu şekilde açıklanmıştır:

Sana kadınların aybaşı halini sorarlar. De ki: "O bir sıkıntıdır. Aybaşı halinde kadınlardan uzak durun ve onlar temizleninceye kadar kendilerine yaklaşmayın."

2-Bakara Suresi 222

Kuran her türlü detayı verirken, Kuran'da olmayan zorlukları dine sokarak ilaveler yapanlar, kadınların namaz kılmalarını, oruç tutmalarını Kuran okumalarını aybaşı durumunda engelledikleri gibi kadın-erkek ayrımı yapılmadan farz kılınan Cuma namazına gitmelerini de engelleyerek, dini uygulamalarda eksiltmeler de yapmışlardır. Oysa Kuran'ın dininde ilave gibi eksiltme de hoş karşılanamaz. Kadınlar bu kadar kötülendikten sonra hiçbir fikrine değer verilmeyen bir varlığa çevrilmiş ve "Kadınlara itaat eden helak olur" şeklinde Kuran'dan onay alamayacak uydurma hadisler, Kuran'ın ahlakıyla ahlaklanmış olan Peygamberimiz'e atfen uydurulmuştur. Şunlar bu konuda örnek alıntılardır:

Kadınlara danışmayın, onlara muhalefet edin. Kadınlara muhalefet edin, zira kadınlara muhalefet berekettir.

Kadınlara Dîni Bilgiler; Suyuti, Lealil Masnua 2;
İbn Arrak, Tenzihüş Şeria 2

Kim ki karısına itaat ederse Allah onu yüzüstü Cehenneme atar.

İbn Arrak 2

KADIN İMAM DA OLUR, MÜEZZİN DE, DEVLET BAŞKANI DA

Kuran kadınların hiçbir göreve talip olmasını engellemez. Kadın cumhurbaşkanı da, halife de, kadı da, yargıç da olabilir. Çünkü Kuran'da yasaklanmayan her şey serbesttir. Serbestlik asıl olan, yasak ise istisnadır. Yasak için vahye yani Kuran ayetine ihtiyaç vardır. Böyle bir yasak olmadığına göre kadın tüm milleti yönetecek cumhurbaşkanı veya başbakan da olabilir. Gerek Müslüman memleketlerde, gerek diğer ülkelerde kadınların neden devlet yönetiminde ikinci sırada kaldığı tartışılması uzun bir konudur. Fakat şurası açıktır ki Kuran'ın anlattığı dinde buna hiçbir engel yoktur. Fakat şu hadis gibi örnekler mezhepçi-gelenekçi anlayışın buna karşı çıkışında temel oluşturmuştur:

Başlarına bir kadını geçiren bir kavim asla iflah olmaz.

Hanbel, Müsned; Tirmizi, Fiten; Nesai, Kudat; Buhari, Fiten

Birçok hadis kitabına girmiş yukarıdaki uydurma, Kuran'ın getirmediği hükümleri kadın aleyhine uyduranlar tarafından dinimizin içine sokulmuştur. Tahminimiz odur ki, bu uydurma, Hz. Ayşe'nin Cemel olayında orduya kumanda etmesi üzerine karşı tarafta yer alanların uydurduğu siyasi kaygıdan kaynaklanmış bir uydurmadır. Bunu gören Süleyman Ateş şu açıklamayı yapar: "Şimdi bu hadiste taşlanan Hz. Ayşe'dir. Peygamber Aleyhisselam gerçekten öyle söylemiş olsaydı, Hz. Ayşe'nin Cemel olayına katılmaması, Talha ve Zübeyr'in de onu başlarına geçirmemeleri gerekirdi. Kuran'a ters, olaylara aykırı olan bu hadisin doğruluğu şüphelidir. Diğer sahabelerin bilmediği ve uygulamadığı bir hadis, nasıl din hükmü olur?" (Süleyman Ateş, Kuran Tefsiri, 6/399-400)

Siyasi kaygılarla bu tip hadisler uydurup Allah'ın dinine kendi görüşlerini katanlar, Kuran'ın Sebe melikesini tarifini de göz ardı ederler. Neml Suresi 22. ve 44. ayetler arasında Sebe kavminden ve onlara hükmeden kraliçelerinden bahsedilir. Ayetlerin açıklamalarında Sebe melikesinin zekâsını, topluma doğruyu buldurmadaki becerisini, kavmini

tehlikeye atmayışını, tedbirli yaklaşımlarını görürüz. Kadınların yönetici olamayacağına, kadınlara muhalefetin iyi olduğuna dair uydurmalara karşın Kuran'da bu manada tek bir ifadeye dahi rastlanmaz. Ama kadınlara yazı yazmayı öğretmemenin emredildiği hadisler bile uydurulmuştur:

Kadınlara yazıyı öğretmeyin. Dikişi ve Nur Suresi'ni öğretin.

İbnü'l Cevzi, Mevzuat

Geleneksel Ehli Sünnet yaklaşımı benimseyenlerin büyük bir çoğunluğu, kızlarının iyi eğitim almasını arzu etmekte, başörtülü kızlarının okutulmaması gibi zulümlere karşı direnmekte, bu yaklaşımlara haklı olarak tepki göstermektedirler. Bu elbette sevindirici bir gelişmedir. Fakat Ehli Sünnet adına yukarıda alıntıladığımız tipteki hadislerin uydurulduğu ve Kuran dışı İslam zihniyetinde bu yaklaşımların mevcut olduğu da unutulmamalıdır. Kuran'ın anlattığı din ile uydurmaların anlattığı din arasında ayrım gereği gibi yapılmadan, tutarlı bir şekilde, kadınların önüne "din" adına çıkarılmış engeller kaldırılamaz. Dindarları kamusal alandan dışlamaya çalışan kişilerle mücadele gerekli olsa da; bizce, bu "dış" etkilerle mücadeleden daha da önemlisi İslam'ın içine sokulmuş uydurmalarla yapılacak "iç" mücadeledir. Bu "iç" mücadelede, Kuran'ın karşısına "din" adına dikilenler vardır fakat bu "din" diye nitelenenin önemli bir bölümü uydurma hadisler, önemli bir bölümü ise geleneklerden oluşmaktadır.

CİNSELLİĞİ SAĞLAMA ALMAK İÇİN HADİS UYDURMA

Kişi kadınını yatağa davet eder de kadın kaçarak eşi sinirli bir şekilde gecelerse, melekler o kadına sabaha kadar lanet eder.

Buhari 9/36

Hanımının cinsel ilişki teklifini reddedeceğinden korkanlar bu uydurmayı Peygamber'e fatura ederek hanımlarına; "Bak, Peygamber böyle demiş, sakın bana karşı gelme" diyerek, kadınları bu konuda da uydurma

dinleriyle terbiye etmektedirler. Ezilen kadının boşanma hakkı da elinden alındığı için tüm zulümlere karşı kadının hiçbir sığınağı kalmaz. Bazı "dini bilgiler" kitaplarında şöyle izahlar bile vardır:

Bir kadın kocasından boşanırsa, o kadına cennet kokusu haram olur.

Kadınlara Dini Bilgiler

Oysa Kuran'da geçen "boşanmış kadınlar" tipi ifadeler (2-Bakara Suresi 228, 241) hem kadının erkeği, hem erkeğin kadını boşaması manasına gelebilir. Kuran'da, "Bir tek erkek boşayabilir" tarzında açık bir ifade kullanılmadığına göre, açık ifade olmadığında serbestlik ana prensip olduğuna göre, demek ki kadın da erkek gibi bu haktan aynen faydalanabilir.

Bir hadiste şöyle denilir: "Camiye gelirken kokulanan kadın, evine dönüp de cünüplükten ötürü boy abdesti alır gibi yıkanmadıkça, Allah katında onun namazı kabul olmaz."

Avnül Mabül 11/230

Erkeklerin güzel koku sürmesinde sevap bulanlar, aynı şeyi kadın yapıp koku sürünce, hemen "günah" diye damgalarlar. "Erkek güzel kokudan tahrik olur" diye de açıklama yaparlar. Peki, kadın erkeğin sürdüğü güzel kokuyu koklayıp tahrik olamaz mı? Madem böyle bir tahrik sorunu var, neden bu konuyla da ilgili bir ayet indirilip, kadının koku sürmesi yasaklanmadı? Cevabı aslında basit; çünkü bu, yasaklamak istenmedi. "Dini bilgiler" sunan kitaplarda daha neler var neler:

Kadının yeri soğumadıkça erkek, kadının oturduğu yere oturmamalıdır.

Kadınlara Dini Bilgiler

Bazen, otobüs ve minibüslerde gelenekçi din anlayışının uygulayıcılarının, bu izahtan kaynaklanan endişelerle sergiledikleri manzaralara şahit olabilirsiniz. Bu da Kuran dışı olup, "din" etiketiyle sunulan uygulamaların sayısız örneklerinden bir tanesidir.

KADINLARLA İLGİLİ KONULARDA KURAN'LA İLGİLİ BAZI YANLIŞ ANLAMALAR

Kuran'ın kadınla ilgili açıklamalarındaki yanlış anlaşılan bilgiler, ilk insanlar Adem ve Havva ile ilgili konulardan başlar. Kuran'ın hiçbir yerinde Havva'nın Adem'i kandırdığı ve günaha soktuğu şeklinde bir izah yoktur. Araf Suresi 11. ve 28. ayetlerin arasını okursak, Adem ile Havva'nın her ikisini birden kandıranın şeytan olduğunu görürüz. Bu arada kadının, erkeğin kaburga kemiğinden yaratıldığına dair izah da Kuran'da yer almaz.

Kuran'la ilgili yanlış iddialardan biri Kuran'ın erkeklere hitap ettiğidir. Kuran ayetlerinin % 90'dan fazlası genele, yani erkek ve kadın karışık olarak tüm insanlara veya inananlara hitap eder. Arapça gramerin bir özelliği olarak bir toplulukta en az bir erkek varsa o topluluk için eril zamir formu kullanılır. (Bu özellik başka dillerde de görülür.) Bunun yanında sadece Peygamberimiz'e, sadece kadınlara, sadece erkeklere hitap eden ayetler de, azınlık da olsa vardır. Kuran'ı insanlara ulaştıran Peygamberimiz erkektir ve erkekler topluluğunun bir alt kümesidir. Erkeklere hitap eden bazı ayetlerdeki üslup, bu nokta göz önünde bulundurularak okunursa daha iyi anlaşılır. Kuran'ı eline alıp okuyan herhangi bir kişi, Kuran'ın genele hitabını, sadece bir cinse hitap etmediğini rahatça anlar. Kuran'ı şarkı kitabı gibi okuyan veya hiç okumayanların bu tip iddiaları, hiç şüphesiz cehaletlerinin bir ürünüdür.

Müslüman erkekler, müslüman kadınlar, mümin erkekler, mümin kadınlar, itaat eden erkekler, itaat eden kadınlar, özü-sözü doğru erkekler, özü-sözü doğru kadınlar, sabreden erkekler, sabreden kadınlar, korunup sakınan erkekler, korunup sakınan kadınlar, sadaka veren erkekler, sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkekler, oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve ırzlarını koruyan kadınlar, Allah'ı çokça hatırlayan erkekler ve Allah'ı

çokça hatırlayan kadınlar; bunlar için Allah bir bağışlanma ve büyük bir ödül hazırlamıştır.

33-Ahzab Suresi 35

Kuran'ın büyük bölümü genele hitap olsa da, bu ayette olduğu gibi Allah'ın kadın ve erkeği ayrı ayrı vurguladığı ayetler de mevcuttur.

TARİHTE ÇOK EŞLİLİK

Kuran'la ilgili yanlış anlaşılan diğer bir konu ise erkeklerin çok eşli evliliğidir. Öncelikle şunun bilinmesi gerekir ki İslamiyet çok büyük bir zaman dilimine, geniş bir coğrafyaya, çok farklı iklimlere, ufak bir kabileye olduğu gibi büyük bir imparatorluğa, hem tarım hem de endüstri toplumuna, hem savaş hem de barış ortamlarına, apayrı alışkanlık ve kültürlerin olduğu geniş bir yelpazedeki büyük bir insan topluluğuna gelmiştir. Kuran'ın bu her türlü devir, şart, ortam ve kültüre uyumu ise Kuran'ın serbestiyet dairesinin geniş olmasıyla sağlanmıştır. Buraya kadar bu geniş helal dairesinin, geleneksel mezhepçi anlayışlarla sınırlandırılıp, bir Arap İslam'ı yaratılmaya çalışıldığını gördük. Örneğin belli bir yörenin kıyafeti olan sarığın, cübbenin, sakal bırakma alışkanlığının dinselleştirilip; böylece İslam'ın her yöreye, şarta, kültüre uyumunun engellendiğini gördük. Oysa Kuran'ın verdiği serbestiyetlikle herkes kendi kimonosunu, ceketini, kravatını, entarisini giyebilir. Kuran'ın bu noktadaki özgürlüğü Kuran'ın anlattığı İslam'ın her bölgeye, her kültüre uyumunu sağlar. Çok eşlilik de aynen böyledir. Çok eşlilik, İslam'ın yasaklamadığı bir uygulamadır, yoksa İslam'ın emrettiği veya tavsiye ettiği bir uygulama değildir.

Çok eşlilik birçok kültürde, zaman diliminde, özellikle erkeklerin savaşta ölüp, kadın-erkek oranının bozulduğu zamanlarda kadınların da talebi olmuştur. Tarım toplumlarının birçoğunda çok çocuklu aile, gücün simgesi olduğu için bu toplumlarda, kadınların çocuk ve ev işlerindeki yüklerinin hafiflemesi için kocalarını evlenmeye teşvik ettiği görülmüştür.

Unutulmamalıdır ki çok eşliliği yaşayan tek bir erkekken, kadınlar en az iki kişidir. Evlilik müessesesi de ortak bir istek veya çıkara dayandığına göre çok eşliliği bir erkek isterken en az iki kadın da bunu istemiş, kabullenmiş veya bu tarz bir ilişkiden çıkar ummuş demektir. Yani çok eşliliğin kimi ortamlarda yasaklanmasına bir erkeğe karşı en az iki kadın karşı çıkacak demektir. Bazıları kadınların isteği olmadan aile baskısıyla evlendirildiklerini veya daha sonra boşanma hakları ellerinden alındığı için isteseler de ayrılamadıklarını, gerçekten böyle birçok durum olması sebebiyle söyleyebilir. Böylesi birçok durum gerçek olsa da, her şeye rağmen gerçekleştirilen çok eşli beraberliklerde böylesi baskıyla olanların, kadının da kabullenmesiyle (dış baskı olmadan) olanlardan fazla olması mümkün gözükmemektedir. Baskı kaynaklı zulümler elbette düzeltilmedir; bunlar İslam'ın değil, erkek egemen toplumların sonucudurlar. Dinimize göre evliliğe kadın da karar verir, kadının boşanma hakkı da vardır. Yani kadın, kocası çok eşlilik yaparsa veya evliliğinde yolunda gitmeyen bir şey olursa kendisi de boşanabilir. Kadının boşanmasının yasaklanması ve kadının evliliğindeki söz hakkının ailesine verilmesi gibi uygulamalar geleneğin sonucudur, Kuran'ın anlattığı dinin değil.

KÖPEK ETİ YEMEK VE ÇOK EŞLİLİK

Daha evvel de ifade ettiğimiz gibi çok eşlilik bir serbestliktir, mecburiyet değil. "Serbestlik" alanı ile "dini mecburiyet veya dini tavsiyeler" tamamen farklı kategorilerdir. Dinin yasaklamamak suretiyle "serbest" bıraktıklarını dinin emir veya tavsiyeleri gibi "dinsel" alanın içinde görmek önemli bir yanlıştır ve çok eşlilik meselesinde bu hata sıkça yapılmaktadır. Bunu şöyle bir örnek üzerinden daha iyi anlayabiliriz: Kuran'da yalnız leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanların yasaklandığını görüyoruz. Bunun dışında her yiyecek helaldir. Çoğumuzun sevmediği birçok yiyecek, örneğin köpek eti helaldir. Fakat çoğumuzun sevmediği köpek eti, Çin'de sevilen bir yemek türünü oluşturur. Aynı çok eşlilik gibi, birçok kişiye çirkin gelen köpek eti yemek, bir başka yerde ve kültürde insanların kabulü olabilmiştir. Dinimizin

yasaklamadığı her şey helal olduğu için bize çok garip gelebilecek birçok helal olabilir. "Helal" dinen yapılmasında günah olmayan davranışları ifade eder. Yoksa "helal" dinen makbul olan bir davranışı ifade etmez. Bu çok önemli noktayı anlamayanlar dini, yasaklamadığı bazı şeyler için, kendi kültür ve zaman dilimlerine göre eleştirmeye kalkmış ve böylece değişik kültürlerde ve değişik zamanlarda geniş kesimce benimsenen serbestlikleri anlayamadıklarını göstermişlerdir. Dinimize göre saçımızı yeşile boyatırsak, bir davete futbol şortuyla gidersek, bir toplulukta sesli bir şekilde yellenir veya geğirirsek bir "günah" işlemiş olmayız. Bu fiillerin günah olmamasının sebebi, Kuran'ın hiçbir ayetinin bunları yasaklamamasından kaynaklanır. Dünyanın bir yerindeki bir sahil kasabasında şort giyerek düğüne gitmek, kızılderili kabilelerinde yeşil gibi renklerle kafayı boyamak, kimi kültürlerde geğirmek, kiminde yellenmek normal karşılanabilir. Kuran'ın bu fiilleri "günah" olarak belirtmemesi sayesinde tüm bu ayrı kültürlerde Müslüman olanlar, kendi kültürleriyle bu noktalarda zıt düşmeden dinlerini yaşayabilirler. Kuran bu fiillere sahip de çıkmaz, bu fiilleri tavsiye de etmez. Yani "Din köpek eti yiyin" diyor, "Din düğünlere şortla gidin" diyor, "Saçınızı yeşile boyayın" diyor, "Yellenin, geğirin" diyor şeklindeki açıklamalar ne kadar hatalıysa; "Çok eşlilik dinin gereğidir" şeklinde dine karşı yapılan bir eleştiri de o kadar hatalıdır. Dinin emri ve tavsiyesi ayrıdır; din yasaklamadığı için serbest olan fiil ayrıdır.

Doğal şartlarda, savaş olmadığı zamanlarda, insan nüfusunun bire bir eşlemeye yakın şekilde kadın ve erkeklerden oluştuğunu görüyoruz. Bu da tekeşliliğin insanların genelinin tercihi olacağını, çok eşliliğin bir istisna olacağını tabiat kanunu olarak göstermektedir. Kuran'da, kadınlar arasında adalet yapılamazsa tek bir eşle evlenilmesi ifade edilir (4-Nisa Suresi 3). Böylece kadınlardan birini ön plana alacak, diğer kadınları sömürecek evlilik modeline yasak getirilir. Bazı durumlarda ailesi ölen kız çocuklarına miras kalır ve bazı erkekler evlilik yoluyla bu maddi serveti ele geçirip, yetim kızın mallarını çarçur edebilir. Kuran'da buna benzer durumların engellenmesi için Nisa Suresi'nin aynı 3. ayetinde **"Yetimler konusunda adaleti yerine getiremeyeceğinizden korkarsanız; bu**

durumda size helal olan kadınlardan ikişer, üçer, dörder nikâhlayın." denilir. Yani Kuran, gerekirse çok eşlilik yapılmasını, başka kadınlarla evlenilmesini fakat hiçbir durumda yetim kızların hakkına tecavüz edilmemesini söyler. Bu ayet, gördüğümüz gibi, yetim kız çocuklarıyla ve onların mal varlıklarının sömürülmesiyle ilgilidir.

Çok eşlilik, Kuran'ın geniş serbestiyet çemberinde yer alır, Kuran'ın tavsiye veya yasaklarından biri değildir. Çok eşliliği sevmeyen sevmez, yapmayan yapmaz. Kuran, yazımızın başında dediğimiz gibi ayrı kültürlerin, ayrı zaman dilimlerinin, hem savaş hem de barış ortamının, hem tarım hem de endüstri toplumunun, hem büyük devletlerin hem de küçük ada halklarının dinidir. Kuran'ın anlattığı İslam tek bir medeniyetin, bir tek endüstri toplumunun, bir tek barış ortamının dini değildir. Nasıl Emevi ve Abbasi uydurmacıları Kuran dışı ilavelerle dinimizi kendi kabile ve yüzyıllarına göre dondurup sakalı, cübbeyi, sarığı dine soktularsa; bazıları da günümüzün görüşlerini dine sokma arzusundadırlar. Oysa Emevi ve Abbasiler kendi dönemlerinde sakal bırakıp, cübbe ve sarık giyip, çok eşli bir şekilde yaşayabilirlerdi. Günümüzde de sakal tıraşı olunup, pantolon, ceket, kravat giyilip, tek eşle evlenilebilir. Her iki ayrı uygulama da İslam'a aykırı değildir ve yine her iki ayrı uygulama da İslam değildir. Bu şahsi tercihlerin hiçbiri İslam'ın zaman üstü değer ve kurallar sistemiyle ilintili değildir. Oysa Allah'ı tek bilmek, fakirlere yardım etmek, oruç tutmak; Kuran'ın emirleri olduğu için hem Emevileri, hem Abbasileri, hem günümüzü, hem de bizden sonrakileri yükümlü kılar.

PEYGAMBERİMİZ'İN EVLİLİKLERİ

Peygamberimiz'in birçok hanımla evlenmesine ve bunlarla ilgili anlatılan çeşitli hikâyelere gelince; Kuran'da Peygamberimiz'in hiçbir hanımının ismi geçmez. Peygamberimiz'in dokuz yaşında bir kızla evlendiği de Kuran'da değil, uydurmalarla dolu hadis kitaplarında geçer. (Bu konudaki hadisler kendi içlerinde de çelişkilidir; Hamidullah gibi araştırmacılar, Peygamberimiz ile Hz. Ayşe evlendiğinde, Hz. Ayşe'nin yaşının

daha büyük olduğunu ifade etmişlerdir.) Üstelik Kuran'dan "evlilik yaşı" diye bir kavramın gözetilmesi gerektiğini anlarız; Kuran'da bu yaş tam olarak belirlenmemiş olsa da böyle bir kavramsallaştırmanın olması çocuk yaşta yaptırılan evliliklerin önlenmesi için bir hareket noktasıdır. Ayrıca evlilik açısından dikkat edilmesi gereken diğer bir unsurun, Kuran'da dikkat çekilen, belli bir akli olgunluğu ifade eden "rüşd" olduğu söylenebilir. 4-Nisa Suresi 6. ayette, yetimlerin mallarına onlar evlenme çağına ve rüşde erene dek sahip çıkılıp, bunlardan sonra mallarının onlara teslimi geçer. Yani rüşdü belli eden unsurlardan biri mallarını idare etme becerisidir. Evlenme ve boşanma gibi olaylarda da mal alıp verme (mehir) söz konusudur, o zaman evlenecek olanlarda mal idare edecek kadar bir akli olgunluğun (rüşdün) olup olmadığını da sorgulamak gerekir. Kısacası evliliklerde "evlenme yaşı"nı ve "rüşdü" gözetlemek gerekir. Bunların gerçekleşmediği açık olan dokuz yaşında biriyle Peygamberimiz'in evlenmiş olduğunu söylemek ona yapılan bir iftiradır.

Peygamberimiz'in hanımlarıyla ilgili anlatılanların % 99'u hadis kaynaklıdır. Yani bu hikayeler güvenilir değildir. Kuran'da Peygamberimiz için **"Bundan sonra güzellikleri ne kadar hoşuna gitse de evlenmen sana helal olmaz"** (33-Ahzab Suresi 52) diye yasak getiren ayet bulunmaktadır. Bu ayet inmeden önce diğer inananlar için helal olan her şey, Peygamber için de helaldi. Bu ayetle diğer insanlara getirilmeyen bir kısıtlama Peygamber'e getirilmiştir. Ahzab suresi 28. ayette ise Peygamber'in bir hanımı şayet ondan boşanmak isterse, Peygamberimiz'in boşanmanın maddi bedelini karşılayıp boşanması söylenir. Yani diğer hanımlar gibi, Peygamberimiz'in hanımları da kendi gönül rızalarıyla evlenmişlerdir ve istedikleri an nafaka alıp boşanabilmektedirler. Kendi döneminin şartları, kendi kısmeti ölçüsünde, Kuran'a ters düşmeden, Peygamberimiz de evlilik yapabilir ve yapmıştır. Bizi alakadar eden her bilgi Kuran'da mevcuttur. Bunun dışındakilerle din adına uğraşmak abesle iştigaldir. Peygamberimiz'in elçi sıfatıyla bize getirdiği Kuran, dinimizi oluşturur. Uydurma hadislerin de karıştığı kesin olan Peygamberimiz'in özel hayatıysa

ancak o dönemde ve o dönemin şartlarında yaşayarak değerlendirilebilir. Peygamberimiz, Kuran'ın serbest bıraktığı konularda, kendi kültürü, içinde bulunduğu dönem ve şartlara göre, yani "tarihsel" olan, insanlara evrensel örnekler sunmayan tercihler yapmıştır. Peygamberimiz'in yaşadığı hayatın Kuran dışı detaylarını "sünnet" başlığıyla sunmuş olanlar, "sünnet"in dinin evrensel bir bölümü gibi algılanmasına sebep oldular. Bu yaklaşım ise döneme ve şartlara bağlı "tarihsel" olguların algılanamamasına yol açtı. Bu algılama bozukluğu ise Peygamberimiz'in evlilikleri gibi konuların hatalı bir bakış açısıyla değerlendirilmesine sebep oldu. Günümüzde hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğu belli olmayan hadislerle Peygamberimiz'in özel hayatı hakkında tartışmaya imkan yoktur ve "tarihsel" olan bu alanı tartışmamıza gerek de yoktur. Hadis uydurmacılığının ve "evrensel sünnet anlayışı"nın bıraktığı kötü miraslardan biri de bu gereksiz tartışmadır. Kuran'a dönüş, diğer hastalıkları tedavi ettiği gibi bu yarayı da kapatacaktır.

KADINLARIN ŞAHİTLİĞİ

Mezhepçi anlayış tarafından çarpıtılmış konulardan diğer bir tanesi kadınların şahitliğidir. Kuran, kadın ile erkeğin şahitliğini bir tutar, hiçbir yerde "bir erkeğin şahitliği iki kadına eşittir" diye bir ifade geçmez. Örneğin zinanın tespitinde 4 şahit gerekir ve Kuran'da bu şahitler 4 kadın veya 2 erkek, 4 erkek veya 8 kadın gibi ifadeler kullanılmadan 4 şahit diye belirtilir. Yani herhangi 4 şahit işlevi görür, kadın ve erkek ayrımı yapılmaz. Üstelik kadınla kocasının şahitliklerinin birbirleriyle çeliştiği, kadınlara kocalarının zina isnadıyla ilgili durumda da kocanın şahitliği karısınınkine eşittir. Hatta kocayla karısının şahitliğinin çeliştiği bu durumda kadının şahitliği esas alınır ve kadın kendi şahitliğine uygun olarak masum kabul edilir (Bakınız: 24-Nur Suresi 6-9).

İstisnai, yanlış anlaşılan konu ise Bakara Suresi 282. ayette, vadeli borçlanmalarla ilgili konuda geçer. Bu ayette, "borçların yazılması ve

yazıcı ile şahitlerin bu görevden kaçmamaları" söylenir. Ayrıca ayetin sonunda "yazıcıya ve şahitlere zarar verilmemesi gerektiği" geçer. Görüldüğü gibi maddi menfaatlerin söz konusu olduğu bu konuda, şahitlik, insanların kaçındığı, yapmak istemedikleri bir sorumluluktur. Tek bir ayette birkaç kez dikkat çekildiği gibi, bu konudaki şahitliğin, yapılmasından kaçınılan bir eylem olduğunu tespit etmek, bu eylemle ilgili şahitlikleri değerlendirmek için kritik öneme sahiptir. Allah, bu kaçınılan görevi erkeklere yükleyip, "iki erkek şahit bulunmasını" ister. Dikkat edin ayette, "iki erkek veya dört kadın şahit bulun" ifadesi geçmez, doğrudan "iki erkek şahidin bulunması" istenir. Böylece ticaretle daha az uğraşan ve baskılara karşı daha hassas olan kadın, bu kaçınılan yükümlülükten ve baskılardan korunur. Eğer iki erkek bulunamaz ve bir erkek bulunursa, o zaman "bir erkek ve iki kadın bulunması" gerekir. Böylece hem şahit sorunu çözülür, hem olumsuz bir durumun ortaya çıkışı ihtimalinde bir erkekle bir kadının karşı karşıya kalması önlenip kadın baskılardan korunur. Ortaya borcun miktarı konusunda bir anlaşmazlık çıktığını ve şahitlerin farklı tanıklık yaptığını düşünelim. İki şahidin farklı şahitliği durumunda bir kadın, bir erkekle karşı karşıya kalacak ve iki taraftan birinin yalancı olduğunun kesin olduğu bir ortamda, yoğun stres ve baskı altında kalacaktır. Zaten insanların şahitlikten kaçınma sebebi, böylesi anlaşmazlıkları ve baskıları, gözlemeleri ve bundan kaçınmalarıdır. Oysa bir erkek ve iki kadın şahitle, şahit sayısı üçe çıkınca mesuliyet dağılacağı için şahitlikteki stres önemli bir düzeyde azalacak ve baskı yapmak isteyen art niyetli kimselerin bu sefer iki kişiden birini değil, üç kişiden ikisini kandırmaları gerektiği için işleri zorlaşacaktır. Kadınların baskılardan korunmasını sağlayan bu uygulamanın hikmetlerini idrak edemeyenler; kadını baskılardan koruyup, kaçınıldığı belirtilen bir mesuliyeti erkeğe yükleyen bu ayeti anlamayarak, "bir erkeğin şahitliği iki kadının şahitliğine eşittir" diyerek, Kuran'ı çarpıtmışlar ve evvelki uydurma izahlarından kaynaklanan bakış açılarını bu alana da sokmuşlardır.

Oysa bu ayet dışındaki Kuran'daki şahitlikle ilgili diğer ayetlerde kadın ve erkek ayrımı yoktur. Eğer böyle bir ayrım olsaydı, bu ya her şahitlikle ilgili ayette belirtilir ya da "bir erkeğin şahitliği iki kadının şahitliğine eşittir" diye genel bir hüküm-ilke konulurdu. Böyle bir hükmün-ilkenin olmaması, böyle bir durumun da olmadığını gösterir. Ticaretle tarihin hemen her döneminde daha az alakalı olmuş olan kadın, ticaretle alakasının azlığı veya baskıya uğraması sonucu doğru şahitlikten saparsa, diğer kadının şahitliğinin de desteğiyle, bu zorluğu aşabilir ve mesuliyeti paylaşıp mesuliyetini azaltır. Zaten unutulmamalıdır ki kaçınılan bu vazifede kadının devreye girmesi, iki erkeğin bulunamaması gibi istisnai bir durumla ilgilidir.

Ayetteki **"Yazana da, şahitlik edene de zarar vermeyin. Yapacak olursanız doğru yoldan sapmış olursunuz."** şeklindeki ifadeyi, şahitlere ve yazıcıya yapılan baskıları ve bu bağlamda ayetin mantığını anlamak için göz önünde bulundurmamız gerekmektedir. Bu konudaki şahitlik, herkesin yapmak istediği, insanların menfaatlerine uyan bir eylem değildir ki, bazılarının göstermeye çalıştığı gibi burada kadının aleyhine bir durum oluşmuş olsun. Aksine, kaçınılan bir vazifenin kime yüklendiğini ayetten anlamaktayız. Bu hükümle, insanların kaçındığı bir sorumluluktan kadının korunmasına, yani kadın lehine pozitif bir ayrımcılığa tanıklık ediyoruz.

KADINLARI DÖVME MESELESİ

Kuran'da geçen kadınlarla ilgili en çok tartışma konusu olmuş ayetlerden biri Nisa Suresi 34. ayettir. Özellikle bu ayetin bazı çevirilerinde "dövme" ifadesinin geçmesi tartışmanın odak noktası olmuştur. Önce bu ayetin çevirisini vereceğiz ve ayette tartışmaya konu olan kelimelerin Arapçasını parantez içinde yazacağız, sonra bunları ele alıp değerlendireceğiz.

Erkekler, kadınları gözetip kollamaktadırlar (kavvam). Şundan ki, Allah insanların bazılarını bazılarından üstün kılmıştır ve erkekler mallarından harcamışlardır. İyi ve temiz kadınlar itaatkârdırlar (kanitat); Allah'ın kendilerini koruduğu gibi gözden uzak ortamlarda da gereği gibi korunurlar. Geçimsizliklerinden korktuğunuz kadınlara öğüt verin, yataklarında yalnız bırakın ve ayrılın (vadrıbu-hunne). Bunun üzerine sizi dinlerlerse onlar aleyhine bir yol aramayın. Allah yücedir, büyüktür.

4-Nisa Suresi 34

Öncelikle ayette geçen "gözetici" olarak çevirdiğimiz "kavvam" kavramını ele alalım. Ayetin bu kısmı bir hüküm getirmekten ziyade genel durumu tarif etmektedir. Erkekler, kadınların fiziki yapıları daha zayıf olmalarından ve genelde iş dünyasının içinde olup para kazanıp aileleri için sarf etmeleri gibi sebeplerden dolayı kadınları gözetip, kollarlar. Nitekim aynı suresinin, Nisa Suresi 135. ayetinde de "kavvam" ifadesi "adalet" kelimesiyle beraber geçmekte ve "gözetme" anlamı verilmektedir. Buradaki "kavvam" kelimesini de bu şekilde çevirmek, bazılarının yaptığı gibi bu kelimeyi "yönetici" olarak çevirmekten daha uygundur. Ayetin devamındaki "bazılarını bazılarından üstün kılmıştır" ifadesi, erkeklerin kadınlardan üstün yönleri olabileceği gibi kadınların da erkeklerden üstün özellikleri olabileceğine işaret eder.

Ayetle ilgili diğer bir yanlış anlaşılma iyi (saliha) kadınların itaatkâr (kanitat) olmasıyla ilgilidir. Bazıları buradaki itaatkârlığı "kocaya itaatkârlık" olarak sunmaya çalışmışlardır. Oysaki buradaki itaati "Allah'a itaat" olarak anlamak daha uygundur. Öncelikle ayetin devamında iyi kadınların en gözden uzak ortamlarda bile namuslarını korudukları geçer; bu koruma şüphesiz kadınlar evli olmasa da geçerlidir ve Müslüman bir kadının namuslu olması "Allah'a itaat" bilinciyle gerçekleşir. Ayrıca burada "Allah'ın kendilerini koruduğu" ifadesi geçmektedir ki bu da, burada itaatin kocaya değil Allah'a olduğunu gösterir. İlaveten, 33-Ahzab Suresi

35. ayette, "kanitat" (itaatkâr kadınlar) ifadesi "kanitin" (itaatkâr erkek) ifadesiyle beraber geçmektedir; buradaki "kanitat" ifadesini hiç kimse "kocaya itaat" olarak anlamamaktadır. Eğer öyle bir anlayış olsaydı, o zaman bu kelimenin yanında geçen "kanitin" ifadesini de "kocanın karısına itaati" olarak anlamaları gerekecekti. Görüldüğü gibi Kuran merkezli bir anlayışta en önemli hususlardan biri Kuran'ın bir yerinde geçen ifadeyi Kuran'ın bütünlüğü içinde anlamaktır.

Son olarak bu ayetle ilgili en çok tartışılan ve birçok çevirmenin "dövmek" anlamını verdiği "vadrıbu-hunne" ifadesini ele alalım. Burada geçen Arapça "darabe" fiili, Arapçanın en çok anlama sahip kelimelerinden birisidir. Arapça bir sözlüğü açan herkes "darabe" fiilinin bu özelliğine şahit olur. (Bakınız: İbn Mansur, Lisanul Arab, "Darb" Maddesi) Kuran'da bu fiilin geçtiği 50'den fazla ayeti inceleyenler, Kuran'ın içinde bu kelimenin farklı anlamlarda kullanıldığına tanık olurlar. "Darabe" kelimesi "çıkmak, ayrılmak, dövmek" gibi birçok anlamda kullanılmaktadır. Kuran'da bu kelime en çok "örnek vermek" anlamında "örnek" (mesel) kelimesiyle beraber geçmektedir. Zuhruf Suresi 5. ayette olduğu gibi, bu fiilin "vazgeçmek, uzak tutmak" anlamlarında Kuran'da kullanıldığı da gözükmektedir. Günümüzde bir Arap birine bu fiili kullanarak "idrib" dediğinde karşısındakine "çek git" demiş olur. Birçok dilde, benzer şekilde, bazı kelimelerin farklı anlamlarda kullanıldığına tanıklık ederiz. Örneğin Türkçe "yüz" kelimesini ele alalım. Bu kelime ile başımızda göz ve ağız gibi uzuvlarımızın olduğu bölge de, bir sayı da, denizde ilerlemek de, bir hayvanın derisini çıkarmak da kastedilebilir. "Yüz" kelimesi bir metinde geçtiğinde, hangi anlamda kullanıldığını anlamak istediğimizde, o metinde bu kelimenin geçtiği cümleyi başı ve sonuyla, olmazsa o metnin bütününü değerlendirerek, bu kelimenin anlamını tespit etmeye çalışırız. Burada da yapılması gerekli olan budur; zaten her zaman savunduğumuz metot Kuran'ın bütünlüğü içinde anlamları tespit etmektir.

Yapılması gereken, Nisa Suresi 34. ayette bu kelimeye, bu farklı anlamlardan "uzaklaşma, ayrılma" anlamının mı "dövme" anlamının mı verilmesinin daha uygun olduğunu tespit etmektir. Bunu, her zaman uyguladığımız metotla, Kuran'ın bütünlüğü içinde hangi anlamın buraya denk düştüğünü inceleyerek belirlemeliyiz. Kuran'da 33-Ahzab Suresi 21. ayette Peygamberimiz'in "en güzel örnek" (usvetun hasenetun) olduğu bahsedilir ve hiç şüphesiz bu örnekliği anlamak için en güvenilir kaynak Kuran'dır. Yine 33-Ahzab Suresi 28. ayette Peygamberimiz'in eşleriyle sorun yaşadığını görüyoruz. Burada Peygamberimiz'e, eşleri dünya hayatının zevkleri peşindeyseler ve anlaşamıyorlarsa, güzellikle boşanma tavsiye edilir; "dövme" gibi bir eylem tavsiye edilmez. Tahrim Suresi'nde Peygamberimiz'in evliliğinde yaşadığı benzer sorun anlatıldığında da "dövme" söz konusu edilmez. 65-Talak Suresi 2. ayette ise Müslümanların boşanmayı da, evliliğin devamını da düzgün bir şekilde (maruf) gerçekleştirmelerinden bahsedilir ve dövme-şiddet gibi bir uygulamadansa, anlaşamayınca "ayrı durma" Kuran'ın bu anlatımlarıyla daha uyumlu gözükmektedir.

Ayrıca Kuran'ın hiçbir yerinde, bir insanın bir insana kendi karar verip şiddet uygulaması geçmez. 24-Nur Suresi 6-9. Ayetlerdeki, kocanın karısı ile ilgili zina iddiası bu konuyu anlamada çok önemli bir örnektir. Hatırlanacağı üzerine bir kadınla ilgili zina iddiasında bulunan kişi dört tane şahit göstermek zorundadır. Fakat bu iddiadaki kişi kadının kocasıysa, dört şahit göstermeden Allah adına dört kez yemin ederek bu konuda şahitlik yapabilir, beşincisinde ise eğer yalancılardan ise Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını diler. Buna karşılık kadın aynı şekilde mukabele ederse, yani dört kez kocasının yalancılardan olduğunu ve eğer kendi yalan söylüyorsa Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını söylerse, kadına bir ceza uygulanmaz. Dikkat edin, bir koca karısını zina halinde görmüşse bile kadına kendi eliyle bir ceza uygulamasının Kurani bir referansı yoktur. Bu bile mümkün değilken, 4-Nisa Suresi 34. ayette, geçimsizlik durumunda, sınırları belirsiz bir şekilde kocanın

karısını döveceğinin ifade edildiğini düşünmekten ise, geçimsizlik durumunda boşanmadan önce nihai bir tedbir olarak ayrı mekânlarda vakit geçirmelerinin söylendiğini düşünmek daha makul gözükmektedir.

Bu konuda yanlış anlamaların önemli bir sebebinin, bu ayeti esbabı nüzul hadisleri çerçevesinde anlama olduğu kanaatindeyiz. Bununla ilgili anlatılan esbabı nüzul hikâyesine göre bir erkek sahabe eşine bir tokat atar ve bu kadın da Peygamberimiz'e şikâyete gelir. Peygamberimiz, bu kadına kısas yapmasını, yani onun da eşine tokat atmasını söyler. Bu sırada bu ayetin indiği ve Peygamberimiz'in kadına kısas yapmamasını, kocasının kendisini gereğinde dövmesine izin verildiğini söylediği hadiste aktarılır. Bu ayeti bu esbabı nüzul hadisiyle okuyanlar, elbette yukarıda yaptığımız değerlendirmeleri yapamamaktadırlar. Oysa esbabı nüzul hadislerinin, uydurmaların en çok olduğu alanlardan biri olduğuna Hanbeli mezhebinin kurucusu Hanbel'in bile dikkat çektiğini hatırlayalım.

KADIN VE MİRAS

Kuran'ı bütünsel olarak değerlendirmemek yüzünden kadınlarla ilgili yanlış anlaşılan diğer bir konuysa miras meselesidir. İlk anlaşılması gereken mesele, Kuran'a göre mal, para v.b.'nin paylaşımında önceliğin vasiyette olduğudur. Kuran'ın bu açık hükmünü mezhepçi İslamcılar, "Varise vasiyet yoktur" şeklinde uydurma bir hadisle ortadan kaldırma cüretini göstermişlerdir ve böylece hadisle dine ilave yapmanın ötesinde hadisle Kuran ayeti bile iptal edilmeye kalkılmıştır. Kuran'a göre önce vasiyet ve borçlar halledilir. 5-Maide suresi 106. ayette ve 2-Bakara Suresi 180. ayette vasiyet yapılmasının söylendiğini görebiliriz. 4-Nisa Suresi 11. ve 12. ayetlerde, tavsiye edilen paylaşma anlatılırken, bu paylaşmanın "**vasiyet ve borçların halledilmesinden sonra**" olduğu söylenir.

Kadın ve erkek mirasını incelerken, Kuran'ın tüm sistemi içinde para akışını ve maddi ilişkileri anlarsak mirastaki paylaşmayı daha iyi anlarız. Kuran'a göre erkek, evlenirken kadına mehir verir. (Mehir kadına verilir,

kadının ailesine değil.) Kuran, mehirin miktarını belirtmediği için örneğin maddi ihtiyaç halinde olan, evini yurdunu terk edip evlenecek olan kadın mehir olarak ev, araba vb. isteyebilir. Koca adayıyla bu mehirde anlaşırlarsa evlilik olur. Yok kadın böyle bir mehir talebinde bulunmazsa mehir bir yüzük, bir hediye, bir takı vb. de olabilir. Kuran, mehirin, uygun bir tarzda verilmesini ister, miktarını belirlemeyerek, birçok konuda oluşturduğu esnek ortamı burada da oluşturur. Mehir iki tarafın üzerinde anlaştığı bir miktardır. Fakat her durumda erkekten kadına bir maddiyat transferi mehirle gerçekleşir. Ayrıca Kuran'a göre boşanma olursa; anne çocuğu emziriyorsa çocukla beraber annenin de masrafları erkeğin yükümlülüğündedir. Yani Kuran'a göre erkek, hem mehir vermekle hem de kadına yüklenmeyen kimi harcamalarla kadından fazla maddi sorumluluklara sahiptir. Dul kalan kadınların ise aldıkları mehir ve diğer varlıkları geçinmelerine yeterli değilse, ihtiyaçları varsa uygun tarzda geçindirilmeleri, tüm Müslümanların vazifesi olarak sunulmuştur (2-Bakara Suresi 241). Görüldüğü gibi erkeğin parası ve maddi varlığı sürekli bölünür ve üzerinde fazladan sorumluluklar vardır. Buna karşı Allah, erkek çocuğa, kız çocuğunun iki katı miras önerir (4-Nisa Suresi 11). Miras ile ilgili teferruatlar Nisa suresi 11, 12 ve 176. ayetlerde okunabilir. Mirasçı olan anne ve baba olduğunda ise mirastan ikisi de altıda bir olarak eşit hisse alırlar. Görüldüğü gibi Allah erkeğin malını böleceği, iş kurmak için sermaye gerekeceği yaşlarda erkeğe kız kardeşinin iki katı miras önermektedir. Fakat çocuğu ölen anne ve babalarda böyle endişelerin olması pek muhtemel değilken, önerilen miras her birine, hem anneye hem de babaya altıda birdir.

Kimi insanların "şu anda devir böyle, artık kadınlar da çalışıyor" veya "oğlumun hanımı zengin" veya "kızımın kocası da kendisi de fakir" gibi farklı özel şartlarını ifade eden durumları oluşabilir. Daha evvel de dediğimiz gibi Kuran'da esas olan vasiyettir; Kuran'da oranı verilen tüm miras dağıtımları, vasiyet ve borçlardan geri kalanlar içindir, kişilerin kendi şartlarına göre vasiyet düzenlemeleri mümkündür. Örneğin

vefat etmeden kızlarına bırakacakları vasiyetle oğullarıyla mirası dengeleyebilir ve Kuran'ın sunduğu bu esneklikten yararlanabilirler. Bu konuda da gördüğümüz gibi sorun Kuran'a önyargılı yaklaşımlarda ve Kuran'ı bütün olarak kavramaya çalışmamaktadır. Kuran, her konunun en mükemmel şekilde çözümüne imkân vermekte ve dönemlere göre gerektiğinde uygulanabilecek esneklikleri sunmaktadır.

BİRBİRİMİZİN GİYSİLERİYİZ

Kuran'ın kadın-erkek ilişkisi hakkındaki ifadeleriyle ilgili diğer bir yanlış anlama, cinsel ilişkinin tarlaya tohum ekmeye benzetilmesini anlamama yüzünden olmuştur. 2-Bakara Suresi 223. ayette **"Kadınlar sizin tarlanızdır, tarlanıza dilediğiniz şekilde varın"** şeklindeki açıklamayla, cinsel ilişkinin her şekilde yapılabileceği, bu konuda hiçbir kısıtlama olmadığı anlaşılır. Bu ayet, her şeyi kısıtlamaya meraklı gelenekçilerin, cinsellik alanını da kısıtlamaya çalışması önünde set olmuştur. Bu ayete rağmen Erzurumlu İbrahim Hakkı gibi bazı gelenekçiler (27. bölümde göreceğiz), yine de cinsellik alanında hangi gün cinsel ilişki yapılabileceğine kadar detaylar aktararak insanların cinsel hayatlarına da burunlarını sokmuşlardır. "Tarla" kelimesinin Türkçede kulağa kaba gelmesi bizi aldatmamalıdır. Eğer "tarla" sözcüğü kulağınıza kaba geliyorsa "ürün alma alanı" gibi bir tamlamayı ayette aynı yere koyun: **"Kadınlarınız sizin ürün alma alanınızdır. O halde ürün alma alanınıza dilediğiniz şekilde varın."** Bu deyim uzun anlatımlı olsa da ayetin Arapçasının aynı manasını verir.

Toprağa tohum bırakılınca canlı olan fidanı meydana gelir, hanımın içine eşinin spermlerini bırakmasıyla evliliğin fidanı olan çocuk ortaya çıkar. Bu yüzden bu benzetme, insanları düşünmeye sevk eden ve gereksiz yasaklara set çeken çok güzel bir benzetmedir. Kuran'da bu tip düşündürücü güzel benzetmeler sıkça yapılır. Başka bir ayette de kadınla erkek birbirlerinin giysileri olarak tanıtılırlar:

Onlar sizin giysileriniz, siz de onların giysilerisiniz.

2-Bakara Suresi 187

KURAN'IN İSLAMI'NA GÖRE KADININ YERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümün başında, uydurma hadisler ve mezhepler aracılığıyla bedeviliğin kadına bakışının nasıl dine sokulup, kadının; seyahat edemez, evde oturmaya mahkûm, hiçbir yönetici sıfatı olamayan, erkeğe itaati farzlaştırılan, sesini bile erkeğe duyurmaması gereken, kalktığı yere bile soğumadan oturulamayan, vb. bir konuma getirildiğini gördük. Bu zihniyetin oluşturduğu kafa yapısının, Kuran'ın izahlarını çekiştirmesi ve uydurma hadislerle karıştırması sonucu oluşan yanlış anlamaları ise bahsedilen uydurmaları aktardıktan sonra inceledik. Böylece mezheplerin ve geleneklerin uydurmalarla dolu İslam'ından zihnimizi arındırmanın, Kuran'ı tam ve sağlıklı anlamak için en önemli şart olduğunu bir kez daha kavradık. Sadece ve sadece Kuran'a giderek kadının yerini anlamaya çalıştığımızda sağlıklı sonuçlara varacağımızdan eminiz.

Allah'ın bir kısmınızı bir kısmınızdan üstün kıldığı şeyleri isteyip durmayın. Erkeklere kendi kazandıklarından bir pay, kadınlara da kendi kazandıklarından bir pay vardır.

4-Nisa Suresi 32

Bu ayetten de anlayacağımız gibi kadının erkeğe, erkeğin de kadına üstün olduğu alanlar vardır. Bir cinsin diğerine her alanda üstünlüğünü savunmak veya her iki cinsin her alanda eşitliğini iddia etmek yaratılışın kanunlarıyla ve akılla çelişen iddialardır. "Eşitlik" sloganlarıyla erkeğe çocuk doğurtmaya, kadına savaşta erkeklerle aynı vazifeleri yüklemeye kalkıp, her iki cinsin farklılıklarını iyi değerlendiremezsek, her iki cinse de zulmetmiş oluruz. Her iki cinsi de yaratan Allah, her iki cinsin farklılıklarını ve bu farklılıklara rağmen (aynı zamanda farklılıklar sayesinde)

nasıl ahenkle bir arada olacaklarını (2-Bakara Suresi 187. ayetin belirttiği gibi nasıl birbirlerinin elbiseleri gibi olacaklarını) en iyi şekilde bilir. Kuran'ın mucizevi anlatımıyla soralım: **"Yaratan yarattığını bilmez mi?"** Elbette Yaratan yarattığını bilir ve her şeyi bilen Yaratıcı, mesajı Kuran'da, kadın-erkek ilişkilerini de, her şeyi olduğu gibi, en mükemmel şekilde düzenlemiştir. Bu düzenlemelerdeki mükemmeliyet, kimi zaman bir hüküm getirilerek, kimi zaman ise hüküm getirilmeyerek veya getirilen hükümde esneklik sağlanarak oluşturulmuştur. Kuran'ın her döneme, kültüre, zamana ve topluma uyumu böylece sağlanmıştır. Kuran'ın hüküm getirmesi gibi, gerekmeyen konularda hüküm getirmemesinin hikmetini kavrayamayan gelenekçi ve mezhepçi zihniyet, kendince düzenlemelere gitmiş, bugün gördüğümüz dejenerasyonu ne yazık ki "İslam" olarak sunmuş ve "İslam budur" diye yutturmuştur.

> **Erkek olsun, kadın olsun inanmış olarak kim iyi fiiller gerçekleştirirse onlar cennete girecek ve onlar, bir çekirdeğin sırtındaki tomurcuk kadar bile haksızlığa uğramayacaklardır.**
>
> *4-Nisa Suresi 124*

> **Erkek olsun, kadın olsun, her kim inanmış olarak iyi fiiller gerçekleştirirse ona mutlaka temiz bir hayat yaşatırız ve yaptıklarının karşılığını en güzel şekilde mutlaka veririz.**
>
> *16-Nahl Suresi 97*

İslam'a göre asıl hayat ahiret hayatıdır. Dünya hayatı kısa bir yolculuk, ahiret ise asıl varılacak yerdir. Gerek yukarıdaki ayetler gerek diğer ayetlerde, erkek veya kadın olmanın değil, Allah'ın hoşnut olacağı iyi fiiller gerçekleştirmenin üstünlük sebebi olduğunu görüyoruz. Kadının doğuştan dezavantajlı olduğunu ve cehennemin çoğunluğunu oluşturduğunu iddia eden zihniyet, tüm bu ayetlerle, yani Kuran'la, yani Allah'ın diniyle çelişmektedir.

22. BÖLÜM

SAÇLARI ÖRTMEK VE KAPANMA

Peygamberimiz'in vefatından sonra din adına yapılan saptırma ve ilavelerde, kadınlarla ilgili konuların özel bir yeri olduğunu bir önceki bölümde gördük. Kadınların kapanması ise kadınlarla ilgili uydurulanlar içinde özel bir yere sahiptir. Bu yüzden kitabımızda bu konuyu ayrı bir başlık altında inceliyoruz. İnsan, memeli canlılar içinde tek çıplak doğup giyinendir. 7-Araf Suresi 22. ayetten, insanların giyinmesinin insanlık tarihi kadar eski olduğunu öğreniyoruz. Kıyafet zamana, toplumun geleneklerine, iklimin şartlarına, meslek gruplarına, makama, mevkiye, yaşa ve birçok faktöre göre hem toplumlar arası hem de toplum içi çeşitlilik göstermiştir. Bazı toplumlar, Hint-Avrupa ırkında olduğu gibi tarih boyunca kıyafetlerinde birçok kere değişiklikler yapmışlardır. Bazı toplumlar ise Asya toplumlarında olduğu gibi tarih boyunca kıyafetlerinde çok daha az değişiklik yapmışlardır. Toplum içi kıyafet farklılıklarının en iyi örneklerinden birisi Osmanlı'dır. Osmanlı'da padişah üç sorguçlu sarık takarken, vezir-i azam iki sorguçlu, halk ise tek sorguçlu takabilirdi. İki veya üç sorguç halka yasaktı. Saraylının, esnafın, tekke ehlinin, ayrı din mensubu kadın ve erkeklerin başlıkları, kıyafetleri, renkleri Osmanlı'da hep farklıydı ve bu kıyafetlerin farklılığı kanunlar ile korunurdu. Görüldüğü gibi hem toplumlar arası hem toplum içi kıyafetlerin farklılığı, gelenek ve şartların bu kıyafetleri oluşturması, zengin malzemeli bir tarih ve sosyoloji konusudur.

SORUN GELENEĞİN DİNSELLEŞTİRİLMESİDİR

Daha önce değindiğimiz gibi din adına uydurulanları incelersek, bir toplumun belli bir dönemdeki bakış açısının ve geleneklerinin dinselleştirilmesinin, bahsedilen uydurmalarda önemli bir yeri olduğunu görürüz. Kapanma konusunda, bu gelenekleri dinden ayırmanın yolu, Kuran'dan anlaşılan kapanmanın din olduğunu, Kuran'dan çıkmayan kapanma şekillerinin ve izahların, din adına uydurmalar ve geleneklerin dine sokulması olduğunu bilmektir. Şunu bir daha belirtelim ki geleneklerin bir kıyafet oluşturmasının bir mahzuru yoktur. Yanlış olan, tarihin belli bir döneminin kültürünün unsuru olan ve belli bir toplumu ilgilendiren "tarihsel" kıyafetlerin, evrensel olan ve binlerce yıllık zaman dilimine inmiş olan dine mal edilmesidir. Örneğin, sarığı, belli bir dönemde erkeklerin kıyafetini tamamlayan bir aksesuar, sıcaktan koruyan bir başlık olarak erkeklerin giymesi yanlış değildir. Yanlış olan, sarığın dinen "kutsal" bir giyecek gibi giyilmesi, başkalarına dini kıyafet diye empoze edilmesi ve Kuran'da hiç bahsedilmeyen sarık giyme uygulamasının "sevap" diye dine sokulmasıdır. Sorun belli bir toplumun geleneği sonucu sarığın takılması değil, o geleneğin "din" olarak sunulmasıdır. Bu temel mantığı iyice kavramamız saçları örtmenin ve peçenin nasıl dinselleştirildiğini anlamamızda ve bu kıyafet şekillerini gereği gibi değerlendirmemizde faydalı olacaktır. İlk önce yapmamız gerekeni yapalım ve Kuran'da kapanmayla ilgili geçen tüm ayetleri inceleyip Kuran'ın, yani dinin, istediği ölçüyü bulalım.

Ey Ademoğulları! Size avret yerlerinizi örtecek giysi ve süs kıyafeti indirdik.

7-Araf Suresi 26

7-Araf 22 ve Araf 26'dan, avret yerlerini örtmenin ilk insandan beri hem erkek, hem kadın için örtünmenin minimumu olduğunu anlarız. Kadınlara özel giyinmeyi tarif eden Kuran'da iki ayet vardır, kapanmayı tarif etmese de konuyla ilgili olan bir ayeti daha eklersek bu konudaki ayet

sayısı üçe çıkar. Bu üç ayeti incelemek, kadının kıyafetinin nasıl olması gerektiğini anlamamızı sağlar.

KURAN'DA SAÇLARI ÖRTMEK GEÇMİYOR

Mümin kadınlara da söyle: Bakışları ölçülü olsun ve cinsel organlarını korusunlar. Süslerini, kendiliğinden görünenler hariç açmasınlar. Hımarlarını (örtülerini/başörtülerini) yaka açıklarına koysunlar. Süslerini şu kişilerden başkasına göstermesinler: Kocaları, yahut babaları, yahut kocalarının babaları, yahut oğulları, yahut kocalarının oğulları, yahut kardeşleri, yahut kardeşlerinin oğulları, yahut kendi kadınları, yahut ellerinin altında bulunanlar, yahut kadına ihtiyaç duymaz olmuş erkeklerden kendilerinin hizmetinde bulunanlar, yahut kadınların mahrem yerlerini henüz anlayacak yaşa gelmemiş çocuklar. Gizledikleri süsleri bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler, hepiniz topluca Allah'a tövbe edin ki kurtuluşa erebilesiniz.

24- Nur Suresi 31

Kadınları, kendi zihniyetlerine göre yaşatmak isteyenlerin çarpıttığı ayetlerin başında bu ayet gelir. Bu ayetteki "hımar" kelimesinin temel anlamı "örtü" olup, sözlüklerde "örtü" ve "başörtüsü" anlamları verilmiştir. Önemli olan husus ayette kapatılacak yerin açıkça "yaka açığı" olarak geçmesidir. Ayetin kapatmayla ilgili dikkat çektiği yer saçlar değil, yaka açığı bölgesidir. Birçok kimse parmağın işaret ettiği yere bakması gerekirken parmağa odaklanmıştır, oysa açıkça parmağın işaret ettiği yer "yaka açığı"nın kapanmasıdır, saçların değil. Abdest almayla ilgili ayette başın sıvazlanması söylenirken, baş kelimesi Arapça karşılığı "res" ile vurgulanır. Bu ayette kapatılacak bölgeyle ilgili böyle bir "baş" veya "saç" vurgusu yoktur. Yani "hımar"ın saçları örtmesi değil, "yaka dekoltesi"ni örtmesi istenir. ("Yaka açığı" manasına gelen "cuub"

kelimesi hem bu ayette kapatılacak bölgeyi belirtmek için, hem de Hz. Musa'nın yaka açığına elini soktuğunu belirten ayette geçer.)

Bir kelimeye birden çok mana verildiğinde, o kelimenin geçtiği yerde hangi manayı vermek gerektiği hususunu, o kelimenin geçtiği yerde neyin amaçlandığını inceleyerek karar verebiliriz. Örnek olarak "hımar" kelimesiyle aynı kökten gelen "hamr" kelimesini ele alalım. Bu kelimeye sözlüklerde hem geniş manalı "sarhoşluk veren madde" hem de daha dar anlamlı "şarap" manası verilmiştir. Bu kelimenin geçtiği ayetlerden "hamr" yüzünden Müslümanların arasında düşmanlık ve kin oluştuğunu anlıyoruz. (Bakınız: 5-Maide Suresi 91. ayet) Bu tip etki ise sadece "şarap" içilince değil, aynı şekilde diğer "sarhoşluk veren maddeler" kullanılınca da oluşur. Bunun ise Kuran'da geçen "hamr" kelimesine geniş manalı "sarhoşluk veren madde" anlamının verilmesini desteklediği kanaatindeyiz. Benzer şekilde aynı kökten gelen "hımar" kelimesine hem geniş manalı "örtü" hem de daha dar anlamlı "başörtüsü" manası verilmiştir. Bu kelimenin geçtiği ayetten "hımar" ile yaka açığının kapatılmasının amaçlandığını anlıyoruz. Yaka açığının kapatılması ise yaka açığını kapatacak herhangi bir örtünün kullanılmasıyla mümkündür. Bunun ise ayetteki "hımar" kelimesine geniş manalı "örtü" anlamının verilmesini desteklediği kanaatindeyiz.

Saçları örtmeyi Kuran'a mal etmek isteyen zihniyet sahipleri, açık bir saptırma yaparak "felyedribne" fiilini "salsınlar" diye tercüme etmektedirler. Böylece ayet, "başörtüsünü yaka açıklarına salsınlar" şeklinde okunacaktır. Oysa hiçbir şekilde "darabe" kökünden türeyen "felyedribne" fiili "salsınlar" manasına gelmez. Bu fiille, hımarın "yaka açığına konulması" yani "yaka açığının kapatılması" anlatılır. Kuran'da "salsınlar, indirsinler" manasında "felyudnine" kelimesi kullanılır. Allah böyle bir ifade kullanmak isteseydi "felyedribne" fiili yerine "felyudnine" fiilini kullanmaz mıydı? Bu örnek bize, gelenekçi zihniyetin, kendi fikirlerini doğru çıkartmak uğruna gereğinde Kuran'daki kelimelerin manasını kaydırmaktan çekinmediğini bir kez daha göstermektedir.

Bu ayetteki "kendiliğinden görünenler hariç" ifadesi tartışma konusu olmuştur. Bu ifadeyle ilgili Muhammed Esed şöyle demektedir: "Kendiliğinden görünenler hariç ifadesiyle ilgili olarak ilk İslam alimlerinin ve özellikle (Razi'nin kaydettiğine göre) el-Kıffal'in yaptığı, kişinin hakim örfe (el-adetul-cariyye, geçerli adet) uyarak açık tutabileceği, yani örtmemesinde beis olmayan yerler şeklindeki açıklamayı yansıtmaktadır. İslam hukukunun geleneksel temsilcileri 'görünmesinde (örfen) sakınca olmayan' ifadesinin tanımını her ne kadar kadının yüzü, elleri ve ayaklarıyla sınırlı tutma eğilimini göstermişler -hatta sınırlamayı bazen daha da ileri götürmüşler- ise de, 'kendiliğinden görünenler hariç' ifadesinin anlamı bizce çok daha geniştir. Nitekim, kullanılan ifadedeki kasti belirsizlik (yahut çok anlamlılık) de bu hususta, insanın ahlaki ve toplumsal gelişiminin gereği olarak ortaya çıkan zamana bağımlı değişikliklerin göz önünde bulundurulduğunu göstermektedir." (Muhammed Esed, Kuran Mesajı: Meal Tefsir, 2. Cilt) "Kendiliğinden görünenler hariç" ifadesine verilmiş manalardan biri abdest mahallerinin "kendiliğinden görünen yerler" olduğu şeklindedir. Buna göre abdeste konu olan başın, yüzün, dirseklere kadar ellerin, bileklere kadar ayakların kapanması zorunlu değildir. En ünlü hadis kitaplarında, Peygamberimiz döneminde kadın ve erkeklerin aynı kaptan abdest aldıkları geçmektedir (Bakınız: Buhari, Vudu; Ebu Davud, Taharet; İbni Mace, Taharet; Nesai, Taharet). Abdeste konu olan yerler ayak, dirseklere kadar eller, yüz ve baş olduğuna göre, bu hadislerden, kadınların erkeklerle karışık ve saçları açık olarak abdest aldıkları anlaşılır. Oysa mezhepçi İslamcılık, bu hadisleri görmezden gelir ve kendi kafalarına uygun üretilmiş malzemelere sarılır. "Kendiliğinden görünenler hariç" ifadesine diğer verilmiş bir mana ise ayet temelde göğüslerin kapatılmasına yönelik olduğu için, "kendiliğinden görünenler hariç" ifadesinin kapatılsa da elbisenin altından kısmen göğüslerin varlığının belli olmasıyla ilgili olduğudur (o dönemde sütyenin icat edilmediğini hatırlayalım). Buna göre yaka açığı kapatılmalıdır ama gösterme kastı olmaksızın elbisenin altından göğüslerin varlığının

belli olmasında bir mahzur yoktur. Bu bahsedilen yorumların hangisi kabul edilirse edilsin, ayette vücudun belli bir kısmının kapatılmadan hariç tutulduğu gözükmektedir. Oysa birçok mezhebin peçeyi farzlaştırması ve bütün bedenin kapatılması gerektiğini öngörmeleri, bu ayetteki ifadeyle çeliştiklerini ve mezheplerin kadınların örtünmesiyle ilgili yaklaşımlarının güvenilmez olduğunu göstermektedir. Gelenekle şekillenen, sonra ise hem geleneği hem dini şekillendiren mezheplerin yanlışlarını düzeltmede tek mümkün yol Kuran'a gitmektir.

Ayette diğer dikkat etmemiz gereken nokta "süsler" kelimesi ile neyin kastedildiğidir. Bizim kanaatimize göre "süsler" kelimesi ile özellikle "göğüslerin" kastedildiği yönündedir. Çünkü ayetteki tüm noktalarla, mantıklı bir şekilde, sadece göğüs bölgesinin uyum sağladığı kanaatindeyiz. Birincisi, ayette "yaka açıklarının kapatılması" geçmektedir, yaka açıklarından ise göğüsler gözükür ki bu bölge kadın vücudunun cinsellikle ilgili olan önemli ayırt edici özelliğidir. İkincisi, ayette gizlenen süslerin belli edilmesi için "ayakların yere vurulmaması" geçmektedir. Ayaklar yere bazı erotik dans hareketleri şeklinde vurulduğunda vücutta belli olacak yer özellikle göğüslerdir (sütyenin o dönemde icat edilmediğini düşünürsek, bu daha da iyi anlaşılır). Üçüncüsü, Kuran'daki ayetlerden kadınların bir kısmının iki yıl gibi uzun bir süre çocuklarını emzirdiğini görüyoruz. Kadınların, özellikle evlerine sıkça girip çıkan ve kendilerinin yanlarına sıkça gittikleri yakınlarının yanında, çocukları acıktığında ve ağladığında onları emzirmeleri gerekecektir. Ayetteki süslerin kimlerin yanında açılabileceğiyle ilgili açıklamanın, özellikle bu konuda kadınlara büyük kolaylık sağladığı kanaatindeyiz. Ayetteki bahsedilen ifadelere, göğüs gibi uyan başka bir bölge bizce bulunmadığı için "süsler" ifadesiyle özellikle göğüslerin kastedildiği sonucuna varıyoruz.

"Süsler" (ziynet) kelimesinden takı gibi maddelerin anlaşılamayacağı ayetin bütünsel olarak ele alınmasıyla açığa çıkar. Çünkü ayette, kadınların süslerini kadınlar yanında açabileceği geçmektedir. Takı gibi maddeler tahrik unsurundan daha çok gösteriş yapma unsuru olabilir. Eğer bu

gösteriş yapma olayı engellenmeye çalışılsaydı, buna ilk olarak, karşı cins erkekler yerine aynı cinsten olan kadınlar dahil edilmez miydi? Ayrıca sorun takıların teşhir edilmesiyse, o zaman kuyumcu dükkanlarında da bunların teşhirine karşı çıkmak gerekmez mi? Kaldı ki bunu hiç kimse ileri sürmemiştir. Ayrıca ayakları yere vurunca hangi takı eşyası belli olur? Bunun halhal gibi bir şey olduğunu düşünmek bizce zorlama bir izahtır; elbisenin altında olup da sesi belli olan bir halhalın karşı cinsin dikkatini çekeceğini, hele hele tahrik unsuru olacağını düşünmek çok zorlama bir izah olarak gözükmektedir. Ayette **"Gizledikleri süsleri bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar"** denmektedir; halhaldan çıkan sesle kadınların dikkat çektiğini bir an için düşünsek bile, yine de ayette denildiği gibi "süslerin belli olması" diye bir durum söz konusu olmaz. Bu yüzden tefsircilerin önemli bir çoğunluğunun yaptığı bu halhal izahının yanlış olduğu kanaatindeyiz. Üstelik Araf suresi 31'de ziynet eşyalarının mescid yanında giyilebileceğinin kadın ve erkek ayrımı yapılmaksızın söylenmesi; takıların, cami yanı gibi en kalabalık yerlerde de teşhir edilebildiğini, yani saklanmasına gerek olmadığını gösterir. Görüldüğü gibi mantıksal bir elemeyle gidildiğinde ayetin, özellikle göğüs bölgesinin civarındaki "yaka açığının" kapanmasını vurguladığı anlaşılır.

Fakat ayetteki "süsler" kelimesinin, birçoklarının iddia ettiği gibi, bir an için "takılar" anlamına geldiğini, yaka açığını kapatmakla kolyeler gibi takıların kapanmasının hedeflendiğini, ayakların yere vurulmasıyla belli olan "süslerden" kastın halhal ile dikkat çekmemek olduğunu düşünelim. Bu durumda hedef bu takıların gözükmemesiyse, o zaman bu ayetten kastın bu takıların örtülmesi olduğu sonucunun çıkması gerekir. Böyle düşünülürse, bu takıları takmayan biriyle bu ayetin ilgili olmadığı sonucuna varılması gerekir ki bu durumda bu ayetle saçların örtülmesinin hedeflendiği hiç söylenemez. Ayette "süslerin takıldığı bölge" tipi bir ifade olmadığına fakat "süslerin kapanmasının, gösterilmemesinin" istendiğine dikkatlerinizi çekeriz. Bu yüzden ayette, takıların takıldığı bölgenin kapatılmasının istendiğini düşünmek de zorlama gözükmektedir.

Bu arada el-Cassas (öl: hicri 370) da, Ahkam-ül Kuran adlı eserinde, Nur Suresi 31. ayeti açıklarken, bu ayetin "göğüs ve boyunları örtmeyi amaçladığını" ifade etmiştir. Cassas, aynı tefsirinde, tabiundan (Peygamberimiz'den sonraki ikinci nesil) Said bin Cübeyr'in de (öl: hicri 95) saçların açılmasının "haram değil mekruh olduğunu" ifade ettiğini nakleder. Bu ise zannedildiği gibi saçları örtme hususunda -çoğunluk görüşü olsa da- bir icmanın varlığından söz edilemeyeceğini göstermektedir. (Yaşar Nuri Öztürk, Kuran'daki İslam)

Bu hususta geleneksel olarak varılan sonuçların güvenilir olmadığının göstergelerinden birisi, başın kapalı olmasının hür olan ve hür olmayan (cariye) kadınların arasında bir ayrım unsuru olarak gösterilmiş olmasıdır. Buna, Hz. Ömer'in başı kapalı olan hür olmayan bir kadının başını zorla açtırdığını ve onu hür kadınlar gibi başını kapadığı için azarladığını (hatta dövdüğünü) aktaran bir rivayet delil olarak gösterilmiştir. (Biz, bu hadisin doğru olmadığı kanaatindeyiz.) Oysa Kuran'da, hür olan ve hür olmayan kadınlara farklı emir ve yasaklar hiçbir ayette sunulmamıştır. Zaten bahse konu ayetin metninde de böyle bir ayrım yoktur. Fakat bir an için Hz. Ömer ile ilgili bu nakli doğru kabul eden geleneksel yaklaşımın kabullerini düşünün; buna göre hür olmayan kadınların kapaması gereken avret yerleri dizleri ile göbeklerinin arasıdır. Hür olmayan kadınların, göbekten yukarı tüm vücutları çıplak ve göğüsleri açıkta ortada dolaşmalarında bir sorun yokken, hür kadınların tek bir saç telinin bile gözükmemesi gerekmektedir! Sizce burada bir sorun yok mu? Haydi geleneksel başı örtme yaklaşımını savunanların dediklerini kabul ettiğimizi farz edelim. Kuran hür olmayan insanların hürriyetlerine kavuşturulmasını bir hedef olarak koymuştur (90-Beled Suresi 12, 13) ve bugün bu hedef gerçekleştirilmiş olup, hür olan ve olmayan diye bir ayrım kalmamıştır. Eğer başı örtmenin sebebi hür ve hür olmayan ayrımı yapmaya bağlanır ve başı örtmek bir toplumsal statü yansıtma aracı olarak sunulursa, o zaman günümüzde hür ve hür olmayan ayrımı kalmadığına göre başı örtmek gerektiği iddiasında bulunmak için bir zemin

kalmaz. Sonuçta geleneksel yaklaşım bu konuda da içinde ciddi tutarsızlıklar barındırmaktadır.

KURAN'DA ÜNİFORMA YOK

Kadınların kapanması konusunun daha iyi anlaşılması için bu konu açısından önemli ikinci ayet olan Ahzab Suresi'nin 59. ayetini de inceleyelim:

> **Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve müminlerin kadınlarına söyle cilbablarını (elbiselerini) üzerlerine alsınlar. Bilinip incitilmemeleri için bu daha uygundur.**
>
> *33-Ahzab Suresi 59*

Bu ayetin anlaşılmasında kilit kelime "cilbab"dır. "Cilbab" Arapçada üste giyilen giysileri ifade eden bir kelimedir. Fakat ayette, cilbabın nereden nereye kadar olan bölgeleri örteceğinin tarifi yoktur. Mezhepçi din anlayışlarını benimseyenlerin kimisi, kadınların yüzü de dahil vücutlarının tümünün örtülmesinin farz olduğunu, kimisi iki gözü kimisi tek gözü dışındaki her yerlerini örtmelerinin farz olduğunu, en ılımlıları ise yüz, eller ve ayaklar dışındaki her yerlerini örtmelerinin farz olduğunu savunurlar. Aslında kadınların yüzlerinin de kapanması gerektiği, yani peçe takmak, Ehli Sünnet içinde azınlık değil, oldukça geniş bir kesimin savunduğu görüştür. Eğer Allah böyle katı sınırlar çizmek isteseydi, bir ayette "Cilbab ile yüzünüz ve elleriniz dışında her yerinizi örtün" veya "Cilbab ile bütün vücudunuzu örtün" şeklinde bir cümleyle açıklanabilecek bir sınırla kapanmanın sınırlarını çizebilirdi. Örneğin abdest ile ilgili ayette Allah, yıkanacak yerleri saymış ve "**Dirseklere kadar ellerinizi yıkayın**" gibi ifadelerle kesin sınırları koymuştur. Eğer Allah kapanmada da böylesi sınırlar koymak isteseydi, bunu en azından bir cümleyle belirtebilirdi. Geçmiş kavimlerin başına gelenleri bile detaylarıyla anlatan Kuran, din adına gerekli her şeyi açıkladığını kendisi

söyleyen Kuran, eğer kapanmada kesin sınırların gerektiği üniforma gibi bir ölçü olacaksa ve bu bir tek cümleyle bile açıklanabilecekse niye bu cümleyi içermesin? Bu açıklamanın olmaması, bu konuda kesin bir sınırın olmamasındandır.

Yukarıdaki 33-Ahzab suresi 59. ayeti ele alırsak, ayette kesin sınırları olmayan esnek bir ölçünün olduğunu görürüz. Ayetten, üzere alınan elbiseyle kadının bilinmesi gerektiğini, böylece incitilmeyeceğini anlarız. Kadın namuslu bilinirse, bilinmemeden dolayı bir incitilmeye uğramaz. Bazı insanlar namussuz, hafif meşrep sandıkları kadınların peşine takılıp onları incitebilir. Ayet, kadınların üzerlerine aldıkları elbiseyle bunu önlemelerini öğütlüyor. Elbisesinin nasıl olacağının ayarlamasını her kadın kendi vicdanıyla takdir edecektir. Aslında duruma göre uygulanacak ve detayların ayarlanmasının insanların vicdanlarına bırakıldığı hükümler Kuran'da sıkça rastlanan bir durumdur. Örneğin Allah'ı çok anmak, israf etmemek, adaletli olmak gibi birçok önemli Kurani hükmün kesin sınırlarının belirlenmesi insanlara bırakılmıştır. Hiç kimse, günde kaç kez Allah anılırsa tam olarak çok olacağını veya çaydan kaç yudum bardağın dibinde kalırsa israf olacağını veya binalara kaç kat izin verirse belediyelerin tam olarak adaletli olacağını, sayılarla ifade edip bu sayısal sınırın Kurani evrensel bir hüküm olduğunu söyleyemez. Fakat Allah'ı çok anmanın, israf etmemenin, adaletli olmanın evrensel İslami prensipler olduğunda hiç şüphe yoktur. Bu tip sınırların olmaması bir eksiklik değildir, bilakis mesajı evrensel olan Kuran'ın tarihin değişik zaman dilimlerine, değişik bölgelerine uymasını bu esneklikler sağlar. Kurani prensip evrenseldir, bunların uygulanmasında tarihsel farklılıklar olabilir. "İsraf etmeme" prensibi evrenseldir ama suyu çölde veya nehir kenarında kullanmak, bu prensibin uygulamasında farklılık oluşturabilir. Aynı şekilde kadınların dışarı çıktığında üzerlerine elbise almaları prensibi evrenseldir ama değişik kültürlere göre bu elbisenin nasıl ayarlanacağı şahsi görüşle olacaktır. Ayrıca israf etmeme, adalet gibi İslami prensipler Kuran'ın farz kıldığı prensipler olmasına karşın bu ayette

"cilbab" giymenin "daha uygundur" (zalike edna) tarzında bir ifadeyle tavsiye edildiğine, farz ifade eden hükümlerdeki ifade tarzlarının kullanılmadığına dikkat edilmelidir. Yani bu ayetteki prensip bir tavsiye ifadesiyle sunulmuştur. Allah'ın tavsiyesi elbette çok önemlidir, bu yüzden bu ayetteki ifadeye "yapılması çok önemli değil" gibi bir anlayışla yaklaşmak asla mümkün değildir. Fakat Kuran'ın farzlar veya haramlar (örneğin zekat vermek veya zina ile domuz eti yemekten kaçınmak) için kullandığı güçlü ifadelerin burada kullanılmadığını da belirtmeliyiz. Fıkıh profesörü Yunus Vehbi Yavuz gibi bazı ilahiyatçılar, 24-Nur Suresi 31. ayetin edep ifade ettiğini, bir farziyet göstermediğini ifade etmişlerdir. Bize göre 24-Nur Suresi 31. ayet için bunu söylemek mümkün olmamasına karşılık, bu ayetteki "daha uygundur" (zalike edna) ifadesinden dolayı, bu ayet için bunu söylemek mümkündür.

Peygamberimiz'in döneminde kadınların bir kısmının çırılçıplağa yakın, göğüsleri açıkta dolaştığı, hatta İslam'ın hâkimiyetinden önce putperestlerin Kabe'de haccı çıplak yaptığı söylenir (Kurtubi, el Cami-il Ahkamil Kuran 7/189). 33-Ahzab suresi 33. ayetten de İslam'dan önceki cahiliye döneminde kadınların süslerini açığa vurduğunu anlayabiliriz. Kendi dönemlerindeki ölçüyü ve hafif meşrep kadınların açıklığının derecesini bilen kadınlar, elbiselerini ona göre ayarlayıp bu tacizden kurtulurlar. Günümüzde de eğer böyle bir durum olursa; kadınlar, kendi yörelerini, geleneklerini, şartlarını göz önünde bulundurup, kendilerini fahişe tipli kadınlardan ayırıp, namuslu olmadıklarının zannedilmesinden dolayı oluşabilecek tacizden kurtulurlar. Burada şuna dikkat edelim; kadınlar, gerekli şekilde elbise giyip, tanınmamaktan (namuslu bilinmemekten) dolayı oluşan tacizden korunur. Ancak toplumda kadın nasıl giyinirse giyinsin taciz edecek adamlar da olabilir. Ayette namuslu bilinmemeden dolayı oluşan taciz önleniyor ve bu önlenirken "daha uygundur" (zalike edna) tarzında tavsiye edici bir ifade kullanılıyor. Yoksa bazı erkeklerin, beğendikleri kadınları taciz etmeleri bu ayetin konusu değildir. Ayetin esnek ve şartlara göre ayarlanacak ifadesine göre kadınlar cilbablarını

(elbiselerini) öyle giyeceklerdir ki; çıplaklıklarıyla hafif meşrep mesajı verenlerden ayrılacak, tanınacak ve böylece tacizden korunacaklardır. Kıyafet nasıl olmalıdır sorusu görüldüğü gibi ayetin içinde gizlidir; kıyafet ayetin amacına uygun olmalıdır. Eğer amaç yerine sınırlar önemli olsaydı ve bunda katılık gerekseydi, Kuran'daki ayet ona göre bir ifade içerirdi.

Biz 33-Ahzab 59'un hür ve hür olmayan kadınları ayırt etmeyle ilgili yorumlanamayacağı kanaatindeyiz. Fakat bunu bu şekilde yorumlayan fıkıhçılar olmuştur. (Diyanet İşleri Başkanlığının bastığı "Kuran Yolu" tefsirinde de böylesi bir yorum benimsenmiştir.) Bunlardan biri olan Hayretttin Karaman şöyle demektedir: "Örtünme ile ilgili ayetler iki surede yer almıştır. Ahzab Suresi'ndeki ayet, iffeti korumaya yönelik örtünme ile değil, hür Müslüman kadınları böyle olmayanlardan ayırmaya yönelik özel kıyafetle ilgilidir… O devirde henüz köle ve cariyeler bulunduğu için çarşıda pazarda bunlara sataşılır, el ve dil ile rahatsız edildikleri olurdu. İslam bir yandan bu gibi davranışları önlemeye çalışırken, diğer yandan cariye sanılarak hür kadınların da rahatsız edilmelerini önlemek üzere tedbir almıştır. Bu tarihi olgu, cilbab adı verilen dış giysinin, bütün devirlerde Müslüman kadınlar için gerekli bulunmadığını anlamada önemli bir yorum delili olmaktadır. Ayetin sonunda yer alan ve gerekçeyi açıklayan kısım da bu konudaki şüpheleri ortadan kaldırmaktadır. Şu halde tarihi şartlar değişip, ya toplumda cariye kalmadığında -ki bugün böyledir- yahut da ayrımı sağlayacak başka bir alamet bulunduğunda -bir başka toplumda kadınlar, başka bir alametle diğerlerinden ayrıldığında- cilbab emri bağlayıcı olmaktan çıkacaktır." (Hayrettin Karaman, İslami Araştırmalar Dergisi, Ekim 1991) Önceden 24-Nur Suresi-31. ayeti incelerken dikkat çektiğimiz Hz. Ömer'in uygulamasının aktarımından çıkan sonuç olan "hür olan ve hür olmayan kadın arasında ayrım yapmanın" temel endişe olduğuyla ilgili izahı hatırlayın. O zaman o ayeti de Karaman'ın (ve benzeri yorumda bulunan diğerlerinin) bu ayet için yaptığı yorum gibi yorumlamak gerekmez mi? Hz. Ömer'le ilgili anlatıma benzer hadisleri ayetlerin tefsirinde kullananların varması

gereken sonuç bu değil midir? Kısacası hür olan ve hür olmayan kadın ayrımı üzerinden bahsedilen bu iki ayeti anlayanlar, bugün için geçerli, kadınlara özel bir tesettür ve saçı kapama emri olduğunu hiç iddia edemezler. Biz bu ayetleri, hür olan ve hür olmayan ayrımlarına sıkıştırmayı, ayetlerde böyle bir ayrıma atıf yokken, yanlış buluyoruz. Fakat ayetlerde saçı kapatmayla ilgili ve elbisenin belli bir yerden belli bir yere kadar olmasıyla ilgili bir ifade olmadığı için, kadınlara biçilen üniformaların ve saçlarını örtmeleri gerektiği iddiasının Kurani bir temeli olmadığını ifade ediyoruz. Bunların nereden çıktığını anlamakta ise hiçbir zorluk çekmiyoruz. Kadınlar hakkında, bir önceki bölümde ele alınan, Kuran'da hiç olmayan uydurmaları dine mal eden zihniyetin, Kuran'daki ayetleri çekiştirip kadınları kısıtlamasına, onların saçlarını hatta yüzlerini kapattırmaya çalışmasına hiç şaşırmamak lazım.

AÇILINCA KAPALI KALACAK SÜSLER

Kadınlarla ilgili kapanmayı temel olarak incelediğimiz iki ayet tarif etmektedir. Kapanmayı tarif etmemesine rağmen, kadınların giyimine değinen son ayetse 24-Nur Suresi 60. ayettir:

> **Nikahlanma ümidiyle teşebbüste bulunmayan kadınların süslerini göstermeye çalışmadan siyablarını (dış giysilerini) çıkarmalarında kendilerine bir günah yoktur. İffetli davranmaları kendileri için daha hayırlıdır. Allah İşitendir, Bilendir.**
>
> *24-Nur Suresi 60*

Bu ayetten, belli bir yaşa gelmiş, artık evlenmek için bir teşebbüste bulunmayan kadınların, kıyafetlerine daha az dikkat edebileceğini anlıyoruz. Bu ayette de geçen "günah yoktur" (leyse/la cunahun) ifadesi Kuran'da kimi yerlerde Müslümanların endişelerini yok etmek için kullanılmıştır. Yani bu ifadeyle belirtilen serbestliğin, eğer bu ifadeyle vurgulanmasaydı illaki haram olacağı zannedilmemelidir fakat bu ifadeyle

vurgu yapılmasıyla zihinlerdeki bir endişe giderilmiş olmaktadır. Örneğin bu ayetten bir sonraki ayet olan 24-Nur Suresi 61. ayette "leyse cunahun" ifadesi, "**Topluca veya ayrı ayrı yemenizde bir günah yoktur**" cümlesinde geçmektedir. Eğer bu ayetteki "bir günah yoktur" ifadesi bulunmasaydı da toplu veya ayrı ayrı yemenin haram olduğu iddia edilemezdi fakat zihinlerde oluşan kimi endişeler bu vurguyla giderilmiştir.

Ele alınan ayette özellikle şu hususa dikkatlerinizi çekmek istiyoruz: Kadınların 60. ayette belirtildiği şekliyle kıyafetleriyle ilgili kolaylaştırma vurgusu yapıldığında bile 24-Nur Suresi 31. ayette dikkat çekildiği gibi yine de "süslerini" açmamaları gerekmektedir. Peki eğer birisi, önceden ele alınan 24-Nur Suresi 31. ayette süslerin kapatılmasından kastın saçları kapamayı da kapsadığını iddia ederse, 60. ayette dikkat çekilen kadınların üzerlerindeki bir kıyafeti çıkarıp vücutlarının bazı bölgelerini açtıklarında bile saçlarının kapalı kalması gerektiği sonucuna varılması gerekmez mi? Saçlar, belli bir açılmadan sonra bile kapalı kalması gereken süslere dahilse, saçlardan daha fazla örtünme nereyi kapsamaktadır? Kısacası 24-Nur Suresi 60. ayet de, 24-Nur Suresi 31. ayetteki yaka açığını kapayarak süsleri örtmekten kastın, saçları da kapamak olduğunu ifade eden, saçların "süs" olduğunu söyleyen yorumun yanlış olduğunu gösteren ilave bir delildir.

SICAKTA ÖRTÜNMEK KÜLTÜRELDİR

Görüldüğü gibi Kuran'ın tarif ettiği kapanmada, İslam adına bugün uygulanan kapanma şekillerinin, peçenin ve saçı örtmenin yeri yoktur. Yani bunların temeli dinimiz değil, örflerin ve geleneklerin dinselleştirilmesidir. Peygamberimiz'in döneminde erkek, kadın birçok kişinin, gelenek olarak başını örttüğü söylenir. Kıyafetlerin giyilişindeki temel sebeplerden birinin sıcaktan korunma olduğunu 16-Nahl Suresi 81. ayet de söylemektedir. Sıcak yörelerde başı örtmek, böylece güneşin etkilerinden, güneş çarpmalarından korunmak birçok sıcak iklimli bölgenin

kültüründe vardır. Fakat mezhepler, kadınların saçının örtülmesi geleneğini farzlaştırmış, erkeğin başına sarık takmasını da sarıklı namaz kılanın 70 kat daha fazla sevap alacağı izahlarıyla dini bir kıyafete dönüştürmüşlerdir. Ayrıca başı açık dolaşan erkeklerin şahitliğinin kabul edilmeyeceği de ifade edilmiştir. (Ne hikmetse, kadınların tek bir saç telinin bile görülmemesi gerektiğini savunan erkeklerin çok büyük bir kısmı, geleneğin kendilerine uygun gördüğü başı örtme uygulamasını görmezden gelmekteler.) Oysa hem erkeğin sarığının, hem de kadının saçını örtmesinin Kuran'da geçmemesi, bunların dinsel bir nitelikleri olmadığının delilidir. Kuran'da istenseydi "Erkekler sarıkla namaz kılsın ve başı açık dolaşmasınlar" veya "Kadınlar saçlarının tek teli gözükmeyecek şekilde başörtüsü taksın" izahlarıyla konuya açıklık getirilebilirdi.

Saçlarını örten veya pardösü veya çarşaf ile kapanan kadınların, ayrıca saçlarını örtmeyen ve böylesi kıyafetleri benimsemeyen kadınların günlük yaşam alanlarında yer almasını yasaklayan devlet uygulamalarının çok hatalı olduğu kanaatindeyiz. Bu tip yanlış uygulamalar, kadınların saçının örtülmesinin İslami bir emir olup olmadığını tartışmayı ve değerlendirmeyi de zorlaştırmıştır. Saçları örtmenin İslami bir zorunluluk olmadığının söylenmesi, saçları örtülü kadınları yaşam alanlarından kısıtlayanlarla aynı safta bir görüntü vermek gibi algılanmıştır. Oysa politik saflaşmalarla bu tip konuları irtibatlandırmamak ve falanca safta gözükmek gibi endişeleri hissetmemek, sağlıklı bir değerlendirme için şarttır. Saçlarını örtmek uğruna birçok haksızlığa uğramış kadınlara, uğrunda bu kadar zahmete katlandıkları şeyin din değil de gelenek olduğunu anlatmak oldukça zor olabilmektedir. Haksız muameleler, akılla soğukkanlı düşünmeyi ve objektifliği kenara bıraktırmakta, Kuran'ı samimi değerlendirme yerine örfe sahip çıkma ve inat ön plana çıkmaktadır. Saçlarını örttüğü için birçok haksızlıkla karşılaşmış bir kadına "Saçı örtmek veya pardösülü kapanma diye dinde bir emir yok, sen din adına Arap örf ve adetlerini, belli dönemlerdeki kadına bakış açısının ürünlerini uyguluyorsun" denilince, o kadın sizi ne kadar objektif değerlendirebilir?

Hepimiz, din adına gelenekleri ve kendi yaklaşımlarını dinselleştirenlerle beraber kişisel hak ve özgürlükleri kısıtlayan zihniyetlerle de mücadele etmek zorundayız.

KADINLARI POŞETE SOKMA

Kuran'dan gerekli malzemeyi bulamayan mezhepçilik; uydurma hadislerle, uydurma yorumlarla ve mezhep izahlarıyla kadınları poşete sokulmuş şekilde kapatacak malzemeyi türetmiştir. Oysa Kuran'da, 33-Ahzab Suresi 52. ayette; Peygamberimiz'in, bu ayetin inişinden itibaren, "güzelliği hoşuna giden bir kadın" dahi olsa, artık evlenmesinin helal olmadığı söylenir. Demek ki Peygamberimiz'in döneminde, kadınların kıyafetleri kimin ne kadar güzel olduğunu bilmeyi engellemiyordu. Oysa mezheplerin belirttiği gibi örtünülürse, hele hele mezheplerin önemli bir çoğunluğunun kabul ettiği gibi peçe takılırsa hangi kadının ne kadar güzel olduğu nasıl anlaşılabilir? (Yüzün kapanmasının gerektiğinin savunulmasının bir örneği olarak bakınız: Mevdudi, Tefhimu'l Kuran, 4. Cilt, Ahzab-59'un Açıklaması). Birçok konuda olduğu gibi bu konuda da Kuran'ın göz ardı edildiğini görüyoruz. Sonuçta kadınların saçının kapanması gerektiği hükmüne varanların önemli bir kısmı peçenin de farz olduğunu söyleyenlerdir. 33-Ahzab Suresi 52. ayetle çelişkili bir iddiada bulunmuş olan bu kişilerin, kadınların saçlarının kapanması gerektiğini söyleyen izahları ne kadar güvenilir olabilir?

Madem kadınların sizin söylediğiniz şekilde kapanmasının açık bir hüküm olduğunu söylüyorsunuz, niye ayrı ayrı kapanma şekillerini savunuyorsunuz? Neden kiminiz peçe farzdır, kiminiz ise değildir diyor? Neden kiminiz kadınların elleri gözükemez deyip yaz-kış kadınlara eldiven giydiriyor da, kiminiz kadınların elleri gözükebilir diyor? Neden kiminiz çarşaf dışında hiçbir şeyle kapanılamaz diyor da, kiminiz pardösü ile de olabilir diyor? Hiç şüphesiz kesin sınırlı bir hüküm olsa, böyle ayrı ölçüler çıkmazdı. Tüm bu ayrı ölçüler ve hükümler, kapanma

konusunda geleneklerin, örfün, Emevi ve Abbasi döneminin kadına bakış açılarının dinselleştirilmesinin neticeleridir. Her bir ayrı kapanma modeli de "Allah'ın isteği tam budur" diye savunulup, sanki Allah'ın aynı konuda beş-on tane ayrı görüşü varmış gibi bir çelişki ortaya konulmuştur. Allah'ın kadınların giyinmesi konusundaki hükmü, yukarıda incelenen ayetlerde belirlenmiştir ve bunlardan anlaşılan neyse kadının giyim tarzı öyle olmalıdır. Sunulan esneklik de, tam bir sınırın olmaması da muhakkak hikmetlidir. Çünkü Kuran'ı indiren hikmetli olan Allah'tır ve Allah bu dini yüzlerce yıllık zaman dilimlerine, apayrı kültürlere, apayrı adetlere, apayrı iklimlere indirmiştir. Ayetlerdeki esneklikler, dinimizin her şart ve zaman dilimine uyumunu sağlayan Allah'ın rahmet ve hikmetleridirler. Emevilerin ve Abbasilerin kendi görüşlerini dondurup, İslam'ın görüşünü kendi bakış açılarına hapsetmeye çalışmalarından dinimizi kurtarmak, hepimizin bu dine karşı borcudur.

PEÇEYİ FARZLAŞTIRMA, TEK GÖZ İZAHI, KESİLEN TIRNAKLARA BAKMAMAK

Buraya kadar Kuran'ın kapanma ile ilgili ayetlerini gördük. Şimdi de mezhepçilerin kadınların kapanmasıyla ilgili izahlarını değerlendirelim: Şafi ve Hanbeli mezheplerinde kadının istisnasız tüm vücudu her zaman kapanması gereken bölgedir (yüz ve eller de dahil). Hanefi ve Maliki mezheplerinde eller ve yüz, o da fitne olmayan koşullarda açık olabilir (Sabuni, Tefsirul Ayatil Ahkam 2). Es Suddi: "Kadın gözlerinden birini ve yüzünün açık kalan göz kısmındaki tarafını kapatır. Sadece bir göz açıkta kalır" demiştir. Ebu Hayyan: "Endülüs'te adet böyle idi. Kadının bir gözünden başka hiçbir yeri görünmezdi" demiştir (Ebu Hayyan, El Bahrul Muhit). Şafi imamları, kadının kesilmiş olan tırnaklarına dahi bakmayı yasaklamışlardır (İbni Hacer El Heytemi, İslam'da Helal ve Haramlar 2). Bir başka kaynakta, kadının erkeğe bakışının nasıl olması gerektiği şöyle açıklanmıştır: "Kadının, yabancı erkeğin göğsüne,

sırtına, bacağına şehvet korkusu olmasa bile bakması caiz değildir. Yüz ise fitne açısından ayaktan, saçtan ve bacaklardan daha ileridedir. Bu kısımlara bakmak ittifakla haram olduğuna göre yüze bakmak da evveliyetle haram olması gereken bir fiildir" (Sabuni, Revai 2).

Mezhepçi yaklaşımlarca varılan bu tür sonuçlar saymakla bitmeyecek kadar çoktur. Yukarıda gördüğümüz gibi bırakın kadının komple kapanması gerektiğini, kadının kesilen tırnağının bile görülemeyeceği iddialar arasındadır. Tüm bu izahları yapan mezhepçilerin, sanki dinin tek kaynağının Kuran olduğunu kabul ediyorlarmış gibi ayetleri çekiştirip, Kuran'ı kendi kafalarındaki modele uydurmaya çalışmaları şaşılacak bir tutumdur. Diğer bir sorun, geleneksel literatürde birçok uydurma olduğunu kabul eden hatta dile getiren kimselerin, çevrelerinde ve ailelerinde yaygın olan yüz ve eller dışında vücudun her yanının (saçlar dahil) kapatılmasıyla ilgili uygulamayı, Kuran'dan ayetleri zorlayarak çıkartmaya çalışmaları, kadınların saçlarını örtmeleri söz konusu olunca büyük bir telaşla geleneğe kaçmalarıdır. Kuran'ın bu konudaki hükmünü anlamaya kalkanların zihinlerini geleneksel tortulardan kurtarması, aile ve çevrelerindeki yaygın uygulamaları Kuran'a tasdik ettirme zorlamasından kurtulmaları lazımdır. Eğer geleneğe gidilirse peçenin farz olduğu görüşü de, kesilen tırnakların bile görülmemesi gerektiği de, kadınların sesinin duyulmaması gerektiği de orada mevcuttur. Geleneğin yanlışlarından Kuran'ın önderliğinde kurtulmayı öğütleyenlerin, kendilerindeki gelenek tortularından kurtulmak için, Kuran'ı geleneğe uydurmaya çalışmadan Kuran'ın söylediğine göre geleneği değerlendirme ilkesinden taviz vermemeleri gerekmektedir.

Asıl sorun kadının kalktığı yere oturulamayacağını, hiçbir yönetici vasfının olmadığını, erkeğin kölesi gibi olması gerektiğini, kadınların çoğunun cehennemlik olduğunu zanneden zihniyetten kaynaklanmıştır. Kısacası saçları örtmenin ve peçe giymenin gerektiğiyle ilgili iddia, kitabın 21. bölümünde gördüğümüz zihniyetin sonucudur. Kuran "kesilen tırnağınızı göstermeyin" mi diyor? Kuran "peçe ile yüzünüzü örtün" mü diyor?

Kuran'da "saçınızın tek telini göstermeyin" deniyor mu? Saçın kapanmasına dair bir açıklama var mı? Madem Kuran'da tüm bu izahlar yok, samimi bir şekilde Kuran dışı kaynakları kullanıp bu uygulamaları çıkardığınızı itiraf edin ve geleneklerinizi dinselleştirmeye çalışmayın. Kuran'ın kadınların giyimiyle alakalı üç ayeti de, diğer izahlar da ortadadır.

Ayrıca şunu da belirtelim ki Kuran'da namaz kıyafeti diye ayrı bir kıyafet yoktur. Saçları örtmek ve peçe diye dinimizde bir kıyafet mecburiyeti olmadığına göre elbette ki namazda da bunları giymenin bir mecburiyeti yoktur. Kadının da erkeğin de camide kapanması gerekli bölgeleri, toplum içinde nerelerini kapatmaları gerekiyorsa orasıdır. Ayrıca kadınların belli şekilde örtünmesi yabancı erkeklere karşı bir uygulamadır. Tek başına namaz kılarken Allah'a karşı kapanmanın gerektiğini söylemenin Kurani bir temeli olmadığı gibi mantıksal bir yönü de yoktur. Nitekim ünlü fıkıhçı Şatıbi de kadınların namazda örtünmesini "tahsiniyat", yani güzel bir davranış olarak saymış, bunun bir emir olmadığını ifade etmiştir. Fakat burada da mezhepsel yaklaşım adına ortaya konanlar ciddi sorunludur; bir yandan hür kadınların tek başına bile namaz kılarken saçlarını örtmelerinin gerektiği söylenirken, diğer yandan hür olmayan Müslüman kadınların camide dizleriyle göbek aralarının kapalı, bunlar dışındaki bölgelerinin açık olabileceği söylenmiştir, yani hür olmayan kadınlar camide göğüsleri meydanda namaz kılabilirler! Kadınların sesinin erkekler tarafından duyulup duyulamayacağını tartışan, kadınların kesilmiş tırnaklarına erkeğin bakıp bakamayacağını gündeme getiren, peçenin farz olduğunu önemli bir kısmı iddia etmiş olan mezhepçiler, kadınların kapanması konusunda düzeltilmesi gerekli izahlar yapmışlardır.

FUTBOL OYNAYAN ERKEKLER SEYREDİLEBİLİR Mİ?

Mezheplerde, kadınların kapanması ile ilgili bu izahlar yapılırken, erkekler için de Kuran'da olmayan birçok zorluk getirilmiştir. Erkeklerin dizleri ile göbek aralarının örtülmesinin farz olduğu, kimi mezheplerin

uydurmasıdır. Gerçi Peygamberimiz'in baldırının gözüktüğüne dair de hadisler vardır ama bazı mezhep imamları, başka hadisleri beğenip "erkeğin göbeği ile dizlerinin arası gözükemez" demişlerdir. Üstelik erkekler birbirlerinin avret bölgelerine bakamayacakları için birbirlerinin dizleri ile göbek aralarına bakmalarının haram olduğu da söylenir. Bu izaha göre futbol, basketbol gibi erkeklerin şortla oynadığı oyunları da seyretmek haram olur. Türkiye'de yaygın olan Ehli Sünnet mezheplerin savunucusu televizyonlar, kendi mezheplerine göre haram olmasına rağmen futbol, basketbol gibi sporların maçlarını hiç çekinmeden göstermektedirler. Bu da bizce, bu grupların, kendi inançlarında ne kadar samimi olduklarının bir göstergesidir!

Erkeklerin sarı ve kırmızı giyemeyeceği de yine mezheplerin İslam'ının uydurmalarından birisidir (Bakınız: Müslim, Libas ve Mişkat). Erkeklerin genç ve parlak olanlarının da peçe giymesinin gerektiği, mezhepçi eserlerde mevcut bir izahtır. Parlak yüzlü gençlerin yüzüne bakmanın haram olacağı şeklindeki izahlara mezhep bağlılarının çok muteber bulduğu birçok kitapta rastlayabilirsiniz.

Sakal konusunda yapılan izahlar da oldukça sorunludur. Diyebiliriz ki kadınlardaki saç örtmeye erkeklerde bir karşılık aranırsa bu sakal bırakmak olur. "Sakal bırakmak sünnet, saçları örtmek farzdır" izahları yapılır ama sakalı bırakmaya "sünnet" diyenler garip bir mantıkla kesmeye "haram" demişlerdir. En yaygın mezhep olan Hanefiliğe ve diğer mezhepler Maliki'ye, Hanbeli'ye göre sakalı kökünden kesmek haram görülmüştür (Halil Günenç, İslam'da Kılık Kıyafet ve Örtünme). Tabii ki diğer uydurmalar gibi erkeklerin sakal bırakması gerektiğine dair bir izah da Kuran'da yer almaz. Fakat mezheplerin İslam'ını savunanlar "Allah sakal çıkarıyor, sen kesiyorsun. Sonra Allah yine sakal çıkarıyor, sen Allah'la savaşıp bir daha kesiyorsun..." gibi enteresan açıklamalarla sakal kesmenin "Allah'la savaşmak" anlamına geldiğini halka anlatmaktadırlar. Kadınların saçlarının tek telini göstermemesine çok titiz olan

erkeklerin birçoğu, kendileriyle ilgili sakal bırakma ve şortlu erkeklerin futbolunu seyretmeme gibi zaruri uygulamalara gelince, mezheplerinin bu gereklerini kolayca görmezden gelebilmekte ama kadınların saçının tek telinin bile gözükmemesine şiddetle sahip çıkmaktadırlar.

Allah'a şükür ki Allah, kitabı Kuran'da her türlü detayı verdi ve böylesi hadis ve fıkıh kitaplarına bizi muhtaç etmedi. Ne mutlu Kuran'ın yeterliliğini anlayanlara. Ne mutlu Kuran'a güvenenlere.

Kendilerine okunmakta olan Kitab'ı sana indirmemiz onlara yetmiyor mu?

29-Ankebut Suresi 51

23. BÖLÜM

KURAN'I ÜFÜRÜK KİTABI YAPANLAR

Kitabımızda Kuran dışı kaynakların neden dinin kaynağı olamayacağını anlatma gayretindeyiz. Bunu yaparken özellikle mezhepler ve hadisler aracılığıyla yapılan tahribatı belgelemeye çalışıyoruz. Bu bölümde, farklı olarak mezhep ve hadislerde bile yer almamasına rağmen, kimi cahillerce din sanılabilen hurafeleri ve bu hurafeleri "dindar" kılıklı adam veya yayınevlerinin sahiplenmesiyle, halkın zihninde yapılan tahrifatı göstermeye çalışacağız.

EVLİYALARDAN MEDET UMMA

"Evliya" diye bilinen kimselerin mezarlarında ip bağlamak, mum yakmak, tel çekmek en sık rastlanan hurafelerdendir. Bir yazar şahit olduğu trajikomik olayı şöyle anlatır: "Bir Bursa gezisinde, Osman Gazi türbesinin ve itfaiye kulesinin bulunduğu tepeye çıkmıştım. Etrafı demir korkuluklarla çepeçevre sarılı tepede bir bankın üzerine oturmuş, şehrin o güzelim manzarasını seyrediyordum. Bir ara korkulukların yanında kümelenmiş bir grup kadının yamaçtan yükselen ağaçların dallarına bezler ve ipler bağladığına tanık oldum. O kubbeli mubbeli türbeleri bırakıp da neden bu ağaca dadandıklarını merak ederken, söz konusu ağacın el yetişmesi mümkün olmayan, hatta kuşların bile zor konacağı dallarının üzerinde birtakım bez parçaları bulunduğunu görünce hayretler içinde

kaldım. Merakla sağa sola sordum. Bir bilen çıkmadı. Yamaçtaki ağaçların zirvesine o bezlerin nasıl takıldığını kimse açıklayamadı. Sonunda o bölgenin yerlilerinden biri doğru açıklamayı yaptı. Meğer eskiden iftar ve sahur zamanlarını bildirmek için otuz metre ötedeki itfaiye topları kullanılırmış. Bu topların ağzına sıkıştırılan bez parçalarının bir kısmı yamaçtaki ağaçların dallarına çarpıp takılırmış. Böylece türbeleri ziyarete gelen kadınlar tarafından evliya türbesi olduğu zannedilmiş ve ip bağlanmaya başlanmış. Şimdi buraya gelen kadınlar, burada büyük bir evliyanın yattığına ve duaların kabul edildiğine inanıyorlarmış!" Ne yazık ki günümüzde böyle garip adetli, mumlu, bezli türbe ziyaretlerini yapanlar kendilerini "inançlı" diye adlandırıyorlar. Halkın bir kısmı da bu tarz İslam'a zıt davranışlar sergileyenlerin "inançlı kişi" olduğuna inanıyor. Oysa bu inançlar, her neyse, Kuran'ın sunduğu inançlar değildir. Bu tarz fiilleri sergileyenler, Kuran'ı üfürük kitabı gibi değerlendirirken; bazıları ıslık çalmama veya gece aynaya bakmama tipindeki "yasakları" ise dini bir hüküm, dinin bir gereği sanmaktadırlar.

Dine sokulan ve dinin bir parçası olarak gösterilen bu hurafeleri, bunları savunan kaynaklardan öğrenmek istiyorsanız size örnek olarak Pamuk Yayınevi'nin "Kuran-ı Kerim'in Havas ve Esrarı" kitabı ile Kudret Şandra'nın derlediği "Dert Sizde, Derman Bende, Şifa Reçeteleri" kitabını önerebiliriz. Gerek yayınevi, gerek kitabın ismi, gerek yazarın kimliği, kitapların "dini kitap" gibi algılanmasına sebep olmaktadır. Zaten binlerce hurafe ile dinin zorlaştırıldığı yetmiyormuş gibi, "dini özel bilgiler" gibi takdim edilen ilave hurafeler, Kuran'ın güzel dinini tanımayanların, dini; saçma, mantıksız, uydurmalarla dolu sanmalarına sebep olmuştur ve olmaktadır. Yüzlerce hurafeyi sayamayacağımız için bu iki kitaptan yedi örnek hurafeyi yazmakla yetineceğiz. Bu hurafelerde Allah'ın mübarek kelamı, rehberimiz Kuran'ın surelerinin nasıl kullanıldığı bir ibret vakasıdır:

1. Örnek Hurafe: Sancıdan kıvranan bir hasta üzerine Mücadele Suresi okunursa sancısı geçer ve tatlı tatlı uykuya dalar. Gece ve gündüz

bu sureyi okumaya devam eden kimse hırsızlara karşı korunur. Surenin tamamı bir kâğıt üzerine yazılıp herhangi bir mahsul üzerine atılırsa, o mahsul her türlü haşerenin tahribatından kurtulur, bolluk ve bereket meydana gelir.

2. Örnek Hurafe: Bir kimse Maun Suresi'ni ev eşyası üzerine okuyup üfürse, o eşya kırılmaktan ve kaybolmaktan kurtarılmış olur. Bu surenin okunmasını alışkanlık haline getiren kimsenin sözü her yerde geçerli olur. Hiç kimse bir dediğini iki edemez.

3. Örnek Hurafe: Sık sık hamamcı olan kimseler, bir şap üzerine Tarık Suresi'ni okuyup, yastığın altına koyar ve bu şekilde uyursa hamamcı olmaktan kurtulur.

4. Örnek Hurafe: Basur hastalığına yakalanan kimse, namazların sonunda Ala Suresi'ni yedişer defa okursa hastalığı geçer. Cuma ezanında yazdırıp üzerine alan kıskançlık, nazar ve sihre karşı kendini korur.

5. Örnek Hurafe: Bir çirişe 7 ilmik atılır. Birinci ilmiğe ve yedinci ilmiğe Sure-i Kevser okunur. Her düğümde şöyle denir: "Yarabbi filanın şehvetini, cinsel organını, aklını fikrini 360 beden azası ile 72 endamı ile bağladım ve düğümledim." Bu çiriş rüzgara karşı asılır. İcap ettiğinde çözmek için kaybolmaması da şarttır.

6. Örnek Hurafe: İçinde 17 Mim harfi bulunan Ayetel Kürsi'yi yine bir çiriş alıp bakire bir kıza 17 kez düğümlenecek şekilde ilmik attırılır. Her ilmiğe 10 adet Ayetel Kürsi okunur... Kimin için niyetleniyor, ne için isteniyorsa; "Ya Rabbi falanın şehvetini, dilini ya da yolunu bağlıyorum. Ayetel Kürsi'deki İsmi Azam'ın ve Esma-i İlahiye'nin yüzü hürmetine düğümledim" diyerek, bakire kıza bir düğüm attırılıp, işaretle hiç konuşmadan 17 ilmik böylece düğümlenir ve 170 adet Ayetel Kürsi okunmuş olur. Bu okunmuş çiriş karanlık bir yerde ağır bir taş altına konarak muhafaza edilir.

7. Örnek Hurafe: Erkekliği bağlı bir şahsın çözülmesi için temiz bir kâğıda Ayetel Kürsi, diğer bir kâğıda da Sure-i Haşr'ın son dört ayeti ile

Amener Resuli ayeti, kelime olarak ayrı harf harf yazılır. Ayetel Kürsi sağ kola, diğer yazılı Amener Resulü ve Haşr Suresi sol kola bağlanır. Sonra hiç kullanılmamış bir baltanın deliğinden bağlı erkeklik uzvunu geçirip küçük tuvaletini yapar.

KURAN ÜFÜRÜK KİTABI DEĞİLDİR

Kuran'ın bu istismar edilişini Edip Yüksel "İlginç Sorular" kitabında benzer örneklerle anlatır ve devamında Kuran'ın şu sıfatlarına dikkat çeker:

Kuran

Bizleri doğruya ulaştıran bir rehber **(Huda)**

Yolumuzu aydınlatıcı bir ışık **(Nur)**

Doğruyu yanlıştan ayıran bir ölçü **(Furkan)**

İhtilaf içinde bocalayanlara bir delil **(İlim)**

Tüm insanlık için bir mucize **(Ayet)**

Kalplerinde manevi hastalık bulunanlara bir ilaç **(Şifa)**

Sıkıntıdaki müminlere bir müjde **(Büşra)**

Tüm insanlara bir öğüt ve hatırlatma **(Zikr)**

Her şeyi detaylı olarak açıklayan bir yasa **(Mufassal)**

Düşünenlere bir bilgelik kaynağı **(Hikmet)**

Her şeyi açıklayan bir kitap **(Tıbyan)**

Haklıyı belirleyen bir kanıt **(Beyyine)**

Müminler için bir bağış **(Rahmet)**

Geride kalmayıp ilerlemek isteyenler için bir uyarı **(Zikra)**

Akleden müminler için apaçık bir kitap **(Kitabul Mümin)**

Adalet arayan toplumlar için evrensel bir yasa **(Hüküm)**

Peygamber'in risaletini devam ettiren ölümsüz bir elçi **(Resul)**

Birbirine düşmüş insanları birleştirici bir ip **(Hablullah)**

Müslümanlar için kıyamete dek yaşayan bir önder **(İmam)**

Dirileri uyarsın diye gönderilen bir kitaptır. **(Kuranun Mübin)**

İşte böyle niteliklere sahip olan Kuran'ın tüm bu niteliklerini gizlemek ve onu amacı dışında kullanmak için insanlardan ve cinlerden olan şeytanlar el ele vermişler ve ne yazık ki bu şeytani tuzaklarına insanların çoğunu düşürmüşlerdir. İnsanları ortak koşuculuğun ve zulmün karanlığından Allah'a imana ve adaletin aydınlığına çıkaracak bir rehber olan Allah'ın Kitabı'nı, yüzyıllardır sahtekârlar ve cahiller bir aspirin veya bir merhem gibi değerlendirmiş ve mikroplu üfürükleriyle istismar etmişlerdir. Allah'ın yüce kelamını basur, ishal, kabızlık gibi hastalıkları iyileştirmede büyüvari yöntemlerle kullanarak Kuran'a ihanet eden ve uydurdukları yalanları Allah adına halka yutturan üfürükçüler ve muskacılar, toplumumuza çok büyük zararlar vermişlerdir.

1- De ki: Sabahın Rabbine sığınırım.

2- Yarattıklarının kötülüğünden

3- Çöktüğü zaman gecenin kötülüğünden

4- Düğümlere üfürenlerin kötülüğünden

5- Ve kıskandığı zaman kıskananın kötülüğünden.

113-Felak Suresi 1-5

Allah düğümlere üfürenlerin kötülüğünden, bu tip büyüvari hareketlerin kötülüğünden kendisine sığınmamızı Kuran'da söylerken, Kuran'ı üfürme gibi yollarda kullanmak ne büyük bir çelişkidir! Surelerin Arapça harfler kullanılarak yazıldığı muskalara, tılsımlara ve efsunlara kudsi, mübarek, dini bir obje havası verilmiş ve din namına özellikle halkın cahil kesimleri yüzyıllardır kandırılmıştır. Kuran'ın musikisi yerine manası, üfürülmesi yerine okunması, ölülere hitabı yerine canlılara hitabı asıl olmadıkça bu kaos, bu rezalet ne yazık ki devam edecektir.

EVLİYA ALDATMACASI

2- Bu kitap onunla uyarman için ve inananlara hatırlatıcı olarak indirildi. Öyleyse bundan dolayı göğsünde bir sıkıntı olmasın.
3- Rabbinizden size indirilene uyun. O'ndan başka evliyaya (dostlara) uymayın. Ne kadar az öğüt alıyorsunuz?

7-Araf Suresi 2-3

Allah Kuran'a uymamızı ister. O'ndan başka "evliyaya" uymamamızı söyler. Oysa günümüzde hurafelerle dolu birçok kitabın yazarı, Kuran'da kullanılan "evliya" kelimesiyle isimlendirilip, kitapları tasavvuf kitabı diye, ilmihal kitabı diye, hadis, tefsir, mezhep kitabı diye satılmaktadır. Kuran'ın, insanların uyduğu yanlış adres olarak "evliya"yı göstermesi ve günümüzde Kuran yerine bazı insanlara uyanların, bu insanları Kuran'da geçen aynı kelimeyle isimlendirmeleri ilginçtir. ("Evliya" Arapçadaki "veli" kelimesinin çoğulu olup "dostlar" demektir.) Mezhepçi ve tarikatçı zihniyetteki birçok kişi, kendi mezhep ve tarikat büyüklerinin "evliyalık" delillerini göstererek onların eserlerinin ve sözlerinin de dinin kaynağı olduğunu ispatlamaya gayret eder. (Geleneksel literatürde "evliya" kelimesi insanüstü, adeta süpermen kişi manasında kullanılır.)

Para için önüne geleni basan yayınevleri, aklından her geçeni yazan yazarlar, bunları rekortmen yapan cahil alıcılar, Kuran'ı rehber yerine üfürük uygulamalarında araç yapanlar oldukça halimiz bakalım ne olacak! Hele bir de bu üfürükçüleri "din adamı" sananlar yok mu! Bu üfürükçülere gidip muskasına, bazen de göbeğine efsunlu dualardan yazdırıp medet umanlar... Bunlara paraları verip şifa isteyenler fakat Allah yolunda zekata geldi mi üfürüğe harcadığının yarısını harcamayanlar... Bu tip insanlara gitmeye üşenmeyip, namaz söz konusu olduğunda üşenenler... Kuran'ı kırk bohça içinde duvarda tutan fakat eline alıp manasını anlamak ve hayatın rehberi yapmak için okumayanlar...

24. BÖLÜM

MARİFETNAME VE BİLİMSEL GERİLİĞİN KÖKENİ

Kuran evde bohçalar içinde sarılı ve okunmadan dururken, dini yayınlar adı altında öyle kitaplar satılmakta ve okunmaktadır ki, bu duruma akıl erdirmek hiç mümkün değildir. Bu bölümde 250 yılı aşkın bir süredir rekor düzeyde satan, hâlâ sadeleştirilip farklı yayınevleri tarafından tekrar tekrar basılan Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın Marifetnamesi'ni inceleyeceğiz.

"İLİM, İRFAN OKYANUSU"NUN KİTABI

Erzurumlu İbrahim Hakkı, gelenekçi dini savunanlar tarafından "büyük âlim, ilim ve irfan okyanusu" olarak takdim edilir. İbrahim Hakkı'nın Marifetname'sindeki izahlarına geçmeden, bu kitabı öven açıklamalara bir iki örnek vereceğiz. Bu övücü açıklamaları aklınızda tutarsanız, İbrahim Hakkı'nın açıklamalarını okuduğunuzda bu kitabı niye örnek olarak seçtiğimizi daha iyi anlarsınız. Kitsan tarafından 1984 yılında basılan Marifetname'nin girişinde, İstanbul Müftüsü Selahattin Kaya'nın sunumu şöyledir: "Yazıldığı asırlara ışık tutan, günümüze kadar değerinden bir şey kaybetmeksizin dini eserler arasında müstesna bir yer işgal eden Marifetname'nin tekrar irfan hayatımızda yer alması sevindirici bir olaydır."

Bedir Yayınevi ise Erzurumlu İbrahim Hakkı'yı tanıtırken, bizim gibi mezhepleri eleştirenleri ve sonuç olarak da Marifetname'yi de eleştirenleri kınayarak ve İbrahim Hakkı'yı överek okuyucularını esere hazırlar: "Bu kitabın müellifi Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri, zahir batın ilimlerinde son derece yüksek bir mevkiye sahip olup, hem ulema-i amilinden, hem de meşayihi kiramdan bir zat-ı celil-ül kadirdir. Kendisini rahmetle anar, onun ve diğer piranın ruhaniyetlerinin bizimle beraber olmasını Hak Teâla'dan niyaz ederiz. Müellif hazretleri Ehl-i Sünnet Vel Cemaat mezhebindedir. Zaten hem itikad ve hem amelde tek yol Sünniliktir. Zamanımızda İslam dünyasında ve bu arada memleketimizde türeyen bazı gafil ve cahiller, Ehl-i Sünnet yolundan saparak yüce dinimizin safiyetini bozmak istemektedirler. Reformcular, Vehhabiler, Selefiye cereyanı salikleri, mezhepleri inkâr edenler, mezhepleri birbirine karıştırmak isteyenler, İran Rafizilerinin peşine düşenler, din perdesi altında hizipçilik, anarşi ve terör kundakçılığı yapanlar ortalığı ifsad etmektedirler. Tüm mümin kardeşlerimizin bu zararlı bidat cereyanlarına karşı son derece uyanık bulunmaları, onların aldatıcı propagandalarına kanmamaları ve Ehl-i Sünnet mezhebine sımsıkı sarılmaları lazımdır. Ta ki dinimiz yücelsin, ümmetimiz selamet bulsun. Marifetname'nin bu baskısı büyük emeklerle hazırlanmış, gerektiği zaman selahiyet sahiplerine danışılmış ve elden geldiği kadar eksiksiz bir eser vermek için gayret sarf edilmiştir. Türkiyemiz'in yetiştirmiş olduğu büyük İslam âlimi ve arifi olan Şeyh İbrahim Hakkı Erzurumi hazretlerinin Marifetname'si eski tabirle bir muhital maariftir yani bir ilim ve irfan okyanusudur. Baştan sona kadar inceliklerle, hikmetlerle dolu bir hazinedir. Böyle bir eseri milletimize sunmaktan bahtiyarlık duyuyoruz ve bizi buna muvaffak kıldığı için Halıkımız'a hamdu senalar ediyoruz."

Birazdan vereceğimiz örnekleri incelemeniz, "Ehli Sünnet âlimi" diye takdim edilen rol modelleri görmemizi, dini yücelttiklerini sananların neler yapabildiklerini; bunun yanında, bunları öven mezhepçi zihniyeti eleştirmekte isabetli veya isabetsiz olduğumuzu belirlemenizi sağlayacaktır.

(Eğer bu kitabı almak isterseniz, İbrahim Hakkı'nın yaptığı cennet haritasını da kapsayan bir versiyonu alın. Marifetname'nin bazı baskılarında bu harita kitaptan çıkarılmıştır.) Değerlendirmelerinizi daha rahat yapabilmeniz için Marifetname'den (başlıklar bize aittir) örneklere geçiyoruz:

MELEKLERİ KORKUTAN YAKUT GÖZLÜ YILAN VE DİĞERLERİ

"Bütün bu saf saf olan meleklerin ötesinde bir büyük yılan vardır. Arşı azamı başı kuyruğunun üzerine gelmek üzere çevrelemiştir. Başı beyaz inciden, bedeni sarı altından ve gözleri kırmızı yakuttan yaratılmıştır. Her bir tüyünün dibinde bir meleğin tespih ettiği yüz bin kanadı vardır. Bu sarı yılanın tespihinin sesi diğer bütün meleklerin tespih seslerini bastırarak onlara korku verir. Ağzını açtığı zaman gökleri ve yeri bir lokma etmesi mümkündür. Eğer o büyük yılana ilham olunmasa idi, onun sesinin heybetinden bütün mahlûklar helak olurdu..."

"...Bunun altında dördüncü gök vardır ki beyaz gümüştendir. Bunun ismi Erkalun'dur. Buranın melekleri at suretindedir. Reislerinin ismi Kabail'dir. Bu dördüncü göğün bekçisidir. Bunun altında üçüncü gök vardır ki sarı yakuttandır. Bunun ismi Maun'dur. Buranın melekleri kartal suretindedir. Reislerinin ismi Saftail'dir. Bu üçüncü göğün bekçisidir."

"Allah, sözü edilen derya içinde Güneş için üç yüz altmış kulplu elmastan bir araba yaratıp, üzerine Güneş koymuştur. Güneş'i arabası ile doğudan batıya doğru çekip götürmeleri için her kulpundan tutacak bir melek tayin etmiştir. Ay için de Hak Teâla üç yüz kulplu sarı yakuttan bir araba yaratarak, üzerine Ay'ı yerleştirmiştir. Ay'ı arabası ile doğudan batıya çekip götürmeleri için her kulpu tutacak bir melek tayin edilmiştir. Ayrıca Ay için cevherden altmış kulplu bir kılıf yaratmış, her kulptan tutacak altmış melek tayin etmiştir. Ay'ın arabasını götüren melekler onu her gün Güneş'ten uzaklaştırdıkça, kılıfını tutan melekler de kılıfı her gün Ay'dan biraz daha sıyırarak Güneş ile Ay karşı karşıya geldiğinde

kılıfından tamamen çıkıp dolunay halinde görülür. Sonra Ay'ı Güneş'e melekler yavaş yavaş yaklaştırdıkça kılıfını da diğer taraftan her gün biraz daha yaklaştırıp, Ay Güneş'e iyice yaklaştığında kılıfını Ay'a tamamen giydirirler. Kıyamete kadar bu şekilde devam eder. Bu sebepten Ay bazen hilal, bazen yarım ay, bazen dolunay şeklinde görülür."

"Hak Teâla yedi göğün her birisini balıklar gibi binlerce çeşit yaratıkla dopdolu etmiştir. Yedi göğün duvarı olan Kaf Dağı'nın ötesinde bir büyük yılan yaratmıştır. Yılan büyük dağı halka gibi kuşatıp başını kuyruğu üzerine koymuştur. Kıyamete kadar Hak Teâla'yı yüksek şanıyla tespih eder. Bu denizler ortasında yedi yer bir gemi gibi hareketli ve huzursuz iken, Hak Teâla bir büyük melek tayin etmiştir ki; yerlerin etrafını kavrayıp, bir omuzu üzerinde sakin kılmıştır. Sonra Hak Teâla, o meleğin ayağı sağlam dursun diye yeşil yakuttan büyük bir kare biçiminde kaya yaratmıştır ki, onun en üst düzeyinde bin vadi yaratıp, her birini bir deniz ile ve her denizi binlerce çeşit yaratıkla doldurmuştur. Daha sonra Hak Teâla o kayayı sabit tutmak için bir büyük kırmızı öküz yaratmıştır ki onun kırk bin başı, kırk bin boynuzu, kırk bin ayağı vardır. Her iki ayağı arası bir yıllık yoldur. Kayayı boynuzları ve sırtı üzerine yerleştirmiştir. Bu öküzün adı Liyunan'dır. Sonra Hak Teâla onun ayaklarını sabitleştirmek için bir büyük balık yaratmıştır ki yedi deniz onun ağzında bir damla gibidir. Sonra Hak Teâla o balığın altında bir büyük deniz yaratmıştır ki bu büyük balık, bu büyük denizde sükûn ve karar etmiştir. Sonra Hak Teâla o denizin altında yedi tabaka cehennem yaratmıştır. O büyük deniz cehennem üzerinde sakin olmuştur. Sonra Hak Teâla yedi cehennemin altında sert rüzgâr yaratmıştır ki cehennemin iki tabakası onun üzerinde karar kılmıştır..."

KADINLAR İÇİN ÖNERİLER

"…Hanımını insanların kalabalık olduğu yerlere bakan eyvanlarda oturtmamak. Ta ki namahreme bakıp, halka meyli akmasın. Hanımına

değerli ve süslü elbise giydirmemektir. Ta ki ziynet satmak için dışarı çıkmayıp evine bağlı olsun."

FAKİRLİĞİN VE UNUTMANIN SEBEPLERİ

Fakirliğin Sebepleri:

1- Günah işlemek

2- Yalan söylemek

3- Sabah vakti uyumak

4- Bir gün bir gecede sekiz saatten çok uyumak

5- Soyunup çıplak yatmak

6- Çıplak iken abdest bozmak

7- Bir yanı üzerine yaslanıp ekmek yemek

8- Ekmek kırıntılarını yere dökmek

9- Cenabet iken ağzını yıkamadan yemek

10- Soğan ve sarımsak kabuklarını yakmak

11- Geceleyin evi süpürmek

12- Çöpleri evin içinde biriktirmek

13- Yaşından büyüklerin önünde yürümek

14- Anne ve babasını isimleri ile çağırmak

15- Eline geçen çer çöple dişlerini kurcalamak

16- Toprak ve çamur ile ellerini ovalamak

17- Eşik üzerinde oturmak

18- Kapının bir kanadına dayanmak

19- Helada abdest almak

20- Elbisesini üzerinde dikmek

21- Yüzünü yıkayınca yeniyle ya da eteği ile silmek

22- Evde örümcek yuvasını saklamak
23- Namazı kılmada gevşek davranmak
24- Sabah namazını kıldıktan sonra camiden erken çıkmak
25- Her sabah çarşıya erken gitmek
26- Çarşıdan eve geç dönmek
27- Dilencilerden ekmek kırıntılarını satın almak
28- Kendi evladına beddua etmek
29- Biti ateşe atmak
30- Gece kapların ağzını açık bırakmak
31- Mumu ve kandili nefesle söndürmek
32- Boğumlu kalemle yazmak
33- Dişi kırık tarakla taranmak
34- Anne, baba ve üstadına duayı unutmak
35- Sarığını otururken sarmak
36- Ayak donunu ayakta giymek
37- Dilenciye kızıp boş çevirmek
38- Kısıp ihtiyacından az harcamak
39- İsraf edip haddinden çok harcamak
40- Geçim işlerinde gevşek davranmak
41- Kapısız evde yalnız yatmaktır.

Unutmanın Sebepleri:
1- Çok günah işlemek
2- Çok düşünmek ve üzülmek
3- İş ve meşguliyeti çok ve dağınık olmak
4- Taze çeşniş yemek

5- Ekşi elma yemek

6- Ense çukurundan kan aldırmak

7- Deve katarı arasından geçip gitmek

8- Mezar taşındaki yazıları okumak

9- Asılan adamın yüzüne bakmak

10- Canlı biti yere atmak.

EHLİ SÜNNET VE SATIŞ REKORU KIRAN KİTAP

Verdiğimiz bu örnekler, mezhepçi İslam'ın temsilcilerinden olan ve mezhepçilerin hararetli takdirlerini, övgülerini kazanan Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın iki yüz elli yılı aşkın bir süredir rekor sayıda satan kitabından alıntılardır. Bu kitapta yazılanlar, dini bilgi gibi sunulmuş ve bu kitap "İslami" kitaplardan biri sayılmıştır. Kuran'ın takipçisi Müslümanlar ile kendilerini "Ehl-i Sünnet" olarak niteleyen birçok kişi arasındaki fark, bu kitapta da ortaya çıkmaktadır. Kuran'ı tek kaynak görenler bu kitabı şiddetle yererken, "Ehl-i Sünnetim" diyen bir kısım kimseler, ısrarla bu kitabı temize çıkarmaya çalışmaktadırlar. Bu kitaptaki, Kuran ve akılla uzlaştırılması imkânsız izahlar; Kuran'a, akla ve bilime ters olmalarına rağmen savunulmuş, üstelik müftüler ve "İslami yayınevleri" bu izahları yapan kitaba ve yazarına övgüler yağdırmışlardır. Bu açıklamaları yapan İbrahim Hakkı ise tüm bu izahlarının "tecrübe ile sabit" izahlar olduğunu, yine Marifetname'de söylemektedir. Bu izahların nasıl bir tecrübe ile sabit olabileceğinin yorumunu siz okuyucularımıza bırakıyoruz.

İBRAHİM HAKKI VE TABERİ

İbrahim Hakkı izahlarının birçoğunu, uydurma hadislere dayandırır ve kendisinden önceki Sünni alimleri kaynak olarak kullanır. İbrahim Hakkı'dan 900 yıl kadar önce yaşamış Taberi de İbrahim Hakkı'nın kaynaklarından birisidir. Birçok Sünniye göre "büyük âlim" olan Taberi'nin

kitaplarını okuyanlar; Cebrail'in kanadı ile Ay'ın ateşini söndürdüğünü, Güneş ve Ay'ın kulplu arabalarda seyahatini, meleklerin kanatlarını kapatmalarıyla gece olduğunu, Ay'ın ve Güneş'in çekilerek batıya getirildiğini, meleklerin arabadan düşen Güneş'i yerine koyduklarını, açıklayan izahlara tanıklık edebilirler. Taberi de İbrahim Hakkı gibi dinsel motiflerle süslü "bilimsel" izahlarını, din dersi havasında uzun uzadıya anlatır. Bazı insanlar Kuran'ın bilimsel mucizelerine, akılla ve bilimle çelişmeyen, aklı kullanmayı, bilimin temeli olan araştırmacılığı teşvik eden izahlarına rağmen Müslümanların özellikle son dört yüzyılda nasıl bilim platformunda geri kaldıklarını merak etmektedirler. Ne yazık ki İslam âlemi, Kuran'ı, gereği gibi rehber yapmamıştır. Kuran, ölülerin arkasından okunan okuma kitabı olarak değerlendirilmiş, birçok "dini" kitaptan birine indirgenmiştir. Kuran, tercümesi yasaklanan kitaptır. Kuran rehberlikte kenara konulmuş; Taberiler, Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın Marifetnameleri gibi kitaplar rehber olmuştur. Rehberleri yukarıdaki izahlarla dolu kitaplar olanların, bilimsel alanda ilerlemesi ve toplumun refahı ile mutluluğuna katkı yapmaları ne kadar mümkün olabilir?

Kanaatimizce, dinsizlik adına yapılan saldırılar bile bu tarz kitaplar kadar dine zarar vermemiştir. Bu tarz kitaplar; ya dinsizlerin saldırmaları için malzeme oluşturmuşlardır ya da Kuran'ın yeterliliğini bilmeden "dini kaynak" diye bu kitapları okuyanların aklını karıştırmışlardır. Dini; bir mitoloji, mantığa aykırı izahların kabulü, bilimin reddi gibi gösterecek olan bu kitapları basan, yazan, savunanlar ne yazık ki İslam'a hizmet ettiklerini sanmaktadırlar.

Peygamberimiz'in vefatından sonraki ilk birkaç yüzyılda hurafeler ve uydurmalar çıkmış olsa da Sünniliğin, Şiiliğin, hadisçi İslam öğretisinin bu yüzyıllarda tam bir hâkimiyetini göremiyoruz. Hadis merkezli din anlayışına ve aklın bir kenara bırakılmasına karşı çıkan Mutezile gibi ekollerin bu yüzyıllardaki varlığı, hatta Abbasi halifelerinin kimisinin Mutezile ekolünü benimsemesi bunun delilidir.

İşte İslam'ın bu ilk asırlarında, dünyanın en ileri ve en medeni toplumu İslam toplumuydu. Birçok ünlü bilim tarihi kitabında, bugünkü Avrupa medeniyetinin temellerinden olan sanayi devriminin ve bununla ilintili olarak bilimsel ilerlemesinin kökeninde İslam ülkelerinden alınan düşünsel ve bilimsel mirasa dikkat çekilmektedir. Hıristiyan toplumların doğru dürüst kitaplığının olmadığı dönemde İspanya'ya yerleşmiş Müslümanlar, İspanya'da yetmiş büyük halk kitaplığı yapmışlardı ve sırf Kurtuba'daki kütüphanede 600.000'lere ulaşan kitap sayısıyla düşünce hayatı aydınlatılıyordu. Astronomi, kimya, tıp, botanik, matematik ilimlerinde büyük atılımlar hep Müslüman bilim adamlarınca yapılıyordu. Müslümanların, çevirileriyle de bu yüzyıllarda büyük katkıları oldu. Çevirisi yapılan kitaplarla geçmişteki bilgi birikimi kullanılıyor ve mevcut bilgilerle birleştirilip atılımlar yapılıyordu. Hatta Avrupa, kendi medeniyetinin tarihsel kökeni diye övündüğü Eski Yunan'ın ünlü düşünürleri Aristoteles, Platon ve diğerleriyle de Müslümanların yaptığı çeviriler sayesinde tanıştı. İşte ilk yüzyıllarında İslam toplumunda, böylesi bir bilimsel merak ve bunun sonucu olan ilerleme vardı. Müslümanlar çok kısa sürede topraklarını İspanya'ya kadar genişletmekle kalmamış; bilimsel ve düşünsel birikimler oluşturup, bu birikimlerini de bu topraklara yayıp insanlığın hizmetine sunmuşlardır.

İNSANLAR KENDİLERİNİ BOZMADIĞI SÜRECE TOPLULUKLAR BOZULMAZ

Peki, ilk yüzyıllarında dünyanın en ileri medeniyeti olduğu kabul edilen İslam medeniyeti, sonradan ne olmuştur da bugünkü durumuna düşmüştür? Aşağıdaki ayetten alacağımız önemli dersler olduğu kanaatindeyiz:

Gerçek şu ki Allah kendi benliklerinde olanı değiştirmedikçe bir toplulukta olanı değiştirmez. Allah bir topluma perişanlık dileyince de artık onu geri çevirebilecek bir güç yoktur.

13-Rad Suresi 11

Allah eğer İslam ülkelerine verdiği bilimsel üstünlük gibi bir nimeti değiştirmişse; biz, Müslümanları incelemeli, onlarda ne şekilde değişiklikler olduğunu anlamalıyız ki bugünkü duruma niye düşüldüğünü kavrayalım. İlk yüzyıllarda insanların zihniyetini şekillendirmede Kuran'ın rolü yüksekti. Aklı işletmeyi, araştırmayı, delil üzerinde olmayı öğütleyen Kuran'ın şekillendirdiği zihinler, bilimsel düşünmeye ve bilim yapmaya da uygundular. Fakat daha sonra mezheplerin ve tarikatların İslam'ı hâkim olunca, tarikatçılık ve mezhepçilik yayılınca, taklitçilik ve akılcı düşünce düşmanlığı da egemen oldu. Tarikatçılığın temeli olan şeyhe kayıtsız, şartsız, akıl süzgecinden geçirmeksizin itaat rasyonel düşünceyle bağdaşamazdı (15. bölümü okuyunuz). Uydurmaların karıştığı mezhepleri benimseyenlerden önemli bir kısmı, hadisleri inkar etmemek ve tarikatları temize çıkarmak için akılcı düşüncenin gerekliliğini inkar etmişler; Kuran'da, defalarca, "aklı çalıştırma" ve "Allah'ın yarattıkları üzerinde düşünmek" üzerine yapılan vurguların gereğini yerine getirmemişlerdir.

DÜNYA DÖNSEYDİ NE FELAKETLER OLURDU

Marifetname gibi kitaplar, Kuran'ı dinin kaynağı olarak yeterli görmeyenlerin, Kuran'a ve mantığa aykırı izahlarla dolu rehberleridir. Bunlar, hadisçi ve mezhepçi "İslam" anlayışının meyvesidir. Bu meyvelerin meyvesi ise aklı kullanmadan şeyhlere teslim olan, mezhep imamlarının düzenlemelerine bırakılan dini, Allah'ın dini zanneden kalabalıklardır.

Bu acı meyvelerden Suudi Arabistanlı meşhur Şeyh Abdul Aziz Bin Baz, "Dünya'nın Sakin, Güneş'in Hareketli Olduğuna ve Gezegenlere Çıkmanın İmkânsızlığına Dair Akli ve Hissi Deliller" isimli, resmi makamlarca basılan risalesinde şunları söylemektedir: "Kim bunu iddia ederse küfür ve delalete düşmüş olur. Çünkü bu iddia hem Allah'ın, hem Kuran'ın, hem Peygamber'in reddidir. Bunu iddia eden kişi tövbeye davet edilir. Ederse ne ala! Aksi takdirde kâfir ve dinden dönmüş bir kişi olarak öldürülür ve malı da Müslümanların hazinesine katılır... Eğer ileri

sürdükleri gibi Dünya dönüyor olsaydı ülkeler, dağlar, ağaçlar, nehirler, denizler bir kararda kalmazdı. İnsanlar batıdaki ülkelerin doğuya, doğudaki ülkelerin batıya kaydığını görürlerdi. Kıble'nin yeri değişir, insanlar kıbleyi tayin edemezlerdi. Velhasıl (bunların hiçbiri görülmediğine göre), bu iddia (Dünya'nın hareketli olduğu iddiası) sayması uzun sürecek birçok nedenden dolayı batıldır."

Bu risaleye göre Dünya'nın hareket ettiğini söyleyenlerin öldürülmeleri gerekir. Şeyh Abdul Aziz Bin Baz'ın risalesinin yazım tarihini size sorsalar tahmininiz ne olurdu? Bu eser bundan bin yıl önce değil, 1975'te yazılmıştır, hem de resmi makamlarca! Ne yazık ki "şeriat" diye insanlara yutturulan budur! Bilim dışı, akıl dışı hadis ve mezhep kökenli uydurmaların yol açtığı budur! Kuran ile yetinilmemesinin sonucu budur!

Allah'tan ve ayetlerinden sonra hangi hadise (söze) inanıyorlar.

45-Casiye Suresi 6

25. BÖLÜM

DİNİ OYUNCAĞA ÇEVİRME: NASİH-MENSUH

Arapçada "nesh" kelimesi "silme, ortadan kaldırma" anlamları taşımaktadır. "Mensuh" ise "silineni, ortadan kalkanı" ifade eder. Mezhepçi din anlayışını benimseyenler, Kuran'ın içinde nasih ve mensuh olduğunu, bir kısım Kuran ayetlerinin, diğer bazı Kuran ayetlerini iptal ettiklerini iddia etmişlerdir. Hatta hadislerin bile Kuran'ın ayetlerini iptal edebileceğini söylemişlerdir. Sonuç olarak Kuran ayetlerinin bir kısmı hadisler aracılığı ile iptale kalkışılmıştır. Dine birçok ilave yapmakta kullanılan hadisleri "Kuran'a eş koşulmuştur" diye eleştirirken, nasih ve mensuh yaklaşımıyla, hadislerin Kuran'ın üstüne çıkartıldığına da şahit olmaktayız. Mezhep kitapları nasih-mensuh için dört şart ileri sürmüşlerdir:

1- Hükmü kaldıran nasih olmalı

2- Hükmü kaldırılan mensuh bulunmalı

3- Nasih mensuhtan sonra gelmeli

4- Her ikisi arasında açık çelişki olmalı

Eldeki kaynakları incelersek, Kuran ayetlerinin hangi tarihte, hangi sırayla indiğine dair herkesin ittifak ettiği bir sıra olmadığını görürüz. Hadis rivayetlerinde ise hangi hadisin, hangi ayetten önce veya sonra söylendiğini belirten bilgiler daha belirsizdir. Nasih-mensuh iddialarını incelediğimizde; asıl yapılanın, dinin, mezhep imamlarının insaflarına ve

görüşlerine bırakılması olduğunu görüyoruz. Mezhep imamı neyin nasih, neyin mensuh olduğunu belirler. Böylece nasih-mensuh sihirli değneğini eline alan mezhep imamı, Kuran'ın hükmünü iptal edebilecek güce de kavuşur. Yani nasih-mensuh ile dini oyuncağa çevirmenin sonucu, mezhep imamlarının dindeki otoritesini sağlamlaştırmak ve mezhep imamlarını adeta "din kurucusu" konumuna yaklaştırmak olmuştur. Daha önce gördüğümüz gibi mezhep imamları on binlerce çelişkili uydurma hadisin içinden istediklerini seçerek zaten dinde dilediklerince tasarrufta bulunmuşlardır. Nasih-mensuh ise mezhep imamlarının gerektiğinde Kuran'ın hükmünü de aşabilmelerini sağlamaktadır. Böylece mezhep imamı, Kuran ve hadisin üstünde bir yerde duran ve dilediği kaynaktan dilediğini seçme veya iptal etme yetkisini taşıyan kişi olmaktadır. Sırf Allah'ın tekelinde olan dine, uydurma hadislerle, sanki Peygamber de dine ilaveler ve eksiltmeler yapmış gibi bir hava verilmiştir. Fakat sonuçta on binlerce hadisten dilediğini seçme ve nasih-mensuh sihirli değneğini istediği gibi kullanma yetkisine sahip olan mezhep imamları; Peygamber'in, hatta Allah'ın üstünde bir konumla dinde hüküm oluşturma yetkisini ellerine almışlardır. Bu tahrifatı yapanlar, Kuran'ın şu ayetinin manasını kaydırarak bu zihniyetlerini temize çıkarmaya kalkışmışlardır. Önce ayeti görelim, sonra inceleyelim:

> **Biz daha hayırlısını ya da bir benzerini getirmedikçe bir ayeti (delili, belgeyi, işareti) neshetmeyiz (silmeyiz, yürürlükten kaldırmayız) veya unutturmayız.**
>
> *2-Bakara Suresi 106*

"AYET" KELİMESİNİN KURAN'DAKİ MANASI

Kuran'da "ayet" kelimesi; Allah'ın varlığının, kudretinin ve söylediklerinin ispatı olan, bunları destekleyen her şey için kullanılır. Türkçe çevirilerdeki "belge, mucize, delil, işaret" kelimelerinin çoğunun Kuran'daki karşılığı "ayet" kelimesidir. Kuran'a göre Allah'ın yarattığı her

şeyde, bitkilerde, insanda, eski kavimlerin başlarına gelenlerde, gece ile gündüzde "ayetler" vardır. (Türkçede "ayet" kelimesinin birçok kişi tarafından sadece "Kuran ayetleri" manasında kullanılması yanlış anlamaya zemin hazırlayan nedenlerden biridir.)

Bazı çevirilerde, Arapçasında hiç geçmemesine rağmen "hüküm" kelimesi de yukarıdaki ayetin çevirisine ilave edilip "ayetin hükmü" şeklinde çeviri yapılıp, sanki ayetlerin hükmü neshedilebiliyormuş gibi bir hava verilmeye çalışılmıştır. Oysa Kuran'da geçen "ayet" kelimesine baktığımız vakit çok ilginç bir kullanım şekli olduğunu görüyoruz: "Ayet" kelimesinin çoğul şekli olan "ayat" kelimesi, tüm Kuran'da "mucize, belge, delil, işaret, Kuran ayetleri" manasında kullanılır. Fakat "ayat"ın tekili olan "ayet" kelimesi, Kuran'ın hiçbir yerinde "Kuran'ın bölümleri olan ayet" manasında kullanılmamıştır. Tekil olan "ayet" kelimesinin geçtiği şu ayetleri inceleyip söylediğimizi gözlemleyebilirsiniz: [2-Bakara Suresi 106, 118, 145, 211, 248, 259; 3-Ali İmran Suresi 13, 41, 49, 50; 5-Maide Suresi 114; 6-En'am Suresi 4, 25, 35, 37, 109; 7-Araf Suresi 73, 106, 132, 146, 203; 10-Yunus Suresi 20, 92, 97; 11-Hud Suresi 64, 103; 12-Yusuf Suresi 105; 13-Ra'd Suresi 7, 27, 38; 15-Hicr Suresi 77; 16-Nahl Suresi 11, 13, 65, 67, 69, 101; 17-İsra Suresi 12; 19-Meryem Suresi 21; 20-Taha Suresi 22, 47, 133; 21-Enbiya Suresi 5, 91; 23-Müminun Suresi 50; 25-Furkan Suresi 37; 26-Şuara Suresi 4, 8, 67, 103, 121, 128, 139, 154, 158, 174, 190, 197; 27-Neml Suresi 52; 29-Ankebut Suresi 15, 35, 44; 30-Rum Suresi 58; 34-Sebe Suresi 9, 15; 36-Yasin Suresi 33, 37, 41, 46; 37-Saffat Suresi 14; 40-Mümin Suresi 78; 43-Zuhruf Suresi 48; 51-Zariyat Suresi 37; 54-Kamer Suresi 2, 15; 79- Naziat Suresi 20]. Listeden de gördüğümüz gibi söz konusu ifade Bakara Suresi 106'da "ayet" olarak tekil şekilde geçtiği için, bu ifadeden Kuran'ın ayetlerini değil, "ayet" kelimesinin tekil kullanımının işaret ettiği manalardan birini anlamak doğru olur. Bu anlaşıldığında, Kuran'ın ayetleriyle nasih-mensuh oyuncağıyla oynama çabası suya düşer.

KURAN'DA ÇELİŞKİ YOKTUR Kİ NASİH-MENSUH OLSUN

Onlar Kuran'ı iyice düşünmüyorlar mı? Eğer o, Allah'tan başkasının katından olsaydı, kuşkusuz içinde birçok çelişki bulacaklardı.

4-Nisa Suresi 82

Madem Kuran'da hiçbir çelişki yoktur, içinde nasih ve mensuh da olamaz. Çünkü nasih ve mensuhun temelinde, iki çelişkili ifadenin olması ve bu ifadelerden birinin diğerini geçersiz kılması vardır.

Zaten Bakara Suresi 106. ayeti anlamak için bir önceki ayet olan Bakara Suresi 105. ayet okunursa, Bakara Suresi 106. ayette; daha evvelki ümmetlere verilenlerin kastedildiği anlaşılır:

Ehli Kitap'tan kâfirler ve ortak koşanlar, Rabbiniz'den size bir hayır indirilmesini istemezler. Ama Allah rahmetini dilediğine özgüler. Allah büyük lütfun sahibidir.

2-Bakara Suresi 105

Kuran'da bir "ayetin" yerine başka bir "ayetin" gelmesi, 16-Nahl Suresi 101'de de geçer:

Biz bir ayeti (delili, belgeyi, işareti) bir başka ayetin (delilin, belgenin, işaretin) yerine koyduğumuzda -ki Allah neyi indirdiğini daha iyi bilmektedir- onlar şöyle der: "Sen yalnızca iftira edicisin." Hayır, onların çoğu bilmezler.

16-Nahl Suresi 101

Bu ayete ve devamına dikkat edersek; Peygamber'i, düşmanlarının, "iftira edici" olarak nitelemesinin sebebi, Kuran'da ayetlerin kendi içinde birbirini "nesh etmesi" (iptal etmesi) değildir. Peygamber'in iftiracı olarak nitelenmesinin sebebi, Kuran'ın Allah tarafından gönderildiğini söylemesi ve Kuran'daki ayetlerin (belgelerin, delillerin, işaretlerin) unutulan veya hükmü kalkan ayetlerin (delil, belge, işaretlerin) yerini almasıdır. Nitekim aynı konuyu anlatmaya devam eden Nahl Suresi'nde iki ayet

sonra 103. ayette, Peygamberimiz'e, Kuran'ın bir insan tarafından öğretildiği iftirasının yapıldığını görüyoruz. Bakara Suresi 106. ayeti yeniden incelersek yeni "ayetin", nesh edilen "ayetin" ve "unutulan" ayetin yerine geldiğini görüyoruz. Ayette "nesh"in yanı sıra "unutma" fiili de geçer. Bu nedenle, bu ayete dayanarak Kuran'da nasih-mensuh olduğunu savunanlar, Kuran'da unutulmuş ayetler olabileceğini de iddia etmiş olurlar. Oysa bu iddia, Kuran'ın korunduğunu söyleyen aşağıdaki ayetler ve Kuran'ın değişmediğini gösteren deliller ile çelişir. (Bu delilleri "Kuran Hiç Tükenmeyen Mucize" kitabımızdan okuyabilirsiniz.)

Hiç şüphesiz Zikri (Hatırlatıcı'yı), Biz indirdik, Biz. Onun koruyucuları da gerçekten Biz'iz.

15-Hicr Suresi 8

NESH'İN ARAPÇASI NEDİR?

Kuran'ın içinde neshin olmadığını savunan Prof. Dr. Hüseyin Atay "silme, ortadan kaldırma" anlamlarının "nesh"in ikinci dereceden anlamları olduğunu, nasih-mensuh nazariyesinden sonra bu manaya ağırlık verildiğini söyler. Atay'a göre "nesh" kelimesine Türkçede "kopya etme, aynısını yazma, nüsha çıkarma" manalarını vermek daha uygundur. Nitekim "nüsha" kelimesi Arapçadaki "nesh" kelimesinden türeyerek dilimize girmiştir. Bu mananın asıl olduğunu söyleyen Atay, 45-Casiye Suresi 29. ayette "nesh" kelimesinin **"Biz sizin için yaptıklarınızın kopyasını, nüshasını alıyoruz"** şeklinde kullanılmasını da delil olarak göstermektedir (Hüseyin Atay, Kuran'a Göre Araştırmalar I-III). "Nesh"in bu şekilde manalandırılması halinde bir Kuran ayetinin başka bir Kuran ayetini iptal etmesi şeklinde manalandırma yapılamayacağı için, nasih-mensuh oyuncağının dayandırılmak istendiği bu ayetten bahsedilen sonuç hiç çıkmayacaktır. Gerçi biz, "nesh" ifadesinin, nasih-mensuh yaklaşımını benimseyenlerin kabul ettiği manasını alıp, bu manada kullanıldığı takdirde de mezhepçilerin arzu ettikleri sonucu çıkartamayacaklarını gösterdik.

NASİH-MENSUH HADİSLERDEN BİLE ÇIKMIYOR

Nasih ve mensuhun Kuran'ın içinde olamayacağını savunan Abdullah Yıldız ve Şemseddin Özdemir şöyle demektedirler: "Kuran-ı Kerim'den herhangi bir ayetin neshedilmiş olduğuna dair bir tek hadis rivayet edilmemiştir. Sahihi Buhari'yi, Sahihi Müslim'i, Ebu Davud'u, Tirmizi'yi, Nesai'yi, İbn-i Mace'yi, Darimi'yi, Malik'in Muvatta'sını başından sonuna kadar tetkik eder ve bunlara Zeyd bin Ali Müsned'ini, İbn-i Sad'ın Tabakat'ını, İbn-i Hanbel'in Müsned'ini, Tayalesi'nin Müsned'ini, İbn-i Hişam'ın Sireti'ni ve Vakidi'nin Meğazi'sini ilave ederek hepsinin mufassal bir indeksini vücuda getiren değerli müsteşrik Vensisk'in eserini ve bu eseri ilavelerle Arapçaya nakleden Mehmet Fuad Abdulbaki'nin Meftahu Kunuzi Elsine'sini tetkik ettik; tüm bu kitapların nasihten ve mensuhtan bahseden bir tek hadis rivayet etmediklerine emin olduk" (Abdullah Yıldız ve Şemseddin Özdemir, Kuran'ı Anlamak Farzdır, s. 92). Yani, daha evvel içlerine yüzlerce uydurma girdiği için güvenilmez olduklarını gördüğümüz hadis kitaplarında bile nasih-mensuh uydurmasını destekleyecek bir izah yoktur. Hadislerin kendi aralarında ve Kuran'la çelişkilerinden kaçanlar nasih-mensuhu bir liman olarak görmüşlerdir. Peki, iki hadis arasında veya hadis ile Kuran ayeti arasında çelişki varsa, söz konusu "iptal edici" ifadenin diğerinden önce söylendiği nasıl bilinecektir? Böylece neyin diğerinin hükmünü iptal ettiği nasıl anlaşılacaktır? "En doğru" dediğiniz hadis kitaplarına bakmaya kalksanız, onlar bile, hadislerin çoğunun hangi yılda söylendiğinin bilindiğini iddia etmezler. Dini böylece tamamen mezhep imamlarının insafına terk etmiyor musunuz? Tek sahibinin Allah olduğu dini!

En kötüsü, "nasih-mensuh" başlığı altında, hadislerin bile Kuran'ın hükmünü iptal ettiğinin savunulması olmuştur. Böylece yüz binlerce hadisi istediği gibi kullanan mezhep imamları, altı bin küsur ayetli Kuran'la oyuncak gibi oynamışlardır. Örneğin "Varise vasiyet yoktur" [Ebu Davud, Vesaye 6] hadisi ile Kuran'da mirasta dağıtımda önceliğin vasiyette olduğunu ifade eden ayet iptal edilmeye kalkışılmıştır. Zina edenin

taşlanarak öldürülmesi (recm) gerektiğine dair izah da hadisle Kuran'ın ayetinin iptal edilmeye kalkışılmasına örnektir. Kitabımızın bir sonraki bölümünde, öneminden dolayı "taşlayarak öldürme" konusunu özel olarak işledik. Hadislerle, Kuran'ın hükümlerinin iptal edilmeye kalkışılması ile ortaya çıkan felakete, o bölümü okuyarak tanık olabilirsiniz. O bölümü okuduğunuzda, hadislerle beraber, keçi denilen bir hayvana da Kuran'ı nesh etme yetkisinin verildiğini göreceksiniz! Ondan sonra da keçinin yiyerek okunuşunu nesh ettiği ayetin, okunuşunun nesh olmasına rağmen, Kuran'daki bir hükmü neshedebildiği gibi bir iddia ile karşılaşacaksınız (26. bölümü okuyunuz)!

İşte bunlar Allah'ın ayetleridir ki onları sana hak olarak okuyoruz. Hal böyle iken Allah'tan ve O'nun ayetlerinden sonra hangi hadise (söze) inanıyorlar?

45-Casiye Suresi 6

Allah, Kuran'dan sonra hangi "hadise" inanılabileceğini ayette sorarken; ehli hadis, hadislerle Kuran'ın ayetlerinin hükmünün iptal edilebildiği bir anlayışı benimsemişlerdir. "Hadis", Arapçada "söz" demek olduğu için ayetin çevirisinde "hadis" kelimesi "söz" diye tercüme edilirse de doğru olur. Fakat "hadis" kelimesinin, ayetin Arapçasında aynen kullanılması, Kuran'ın hükümlerini ortadan kaldırmada kullanılacak kaynağa konacak isme mucizevi bir şekilde işaret ettiği için anlamlıdır.

KURAN'I PARÇA PARÇA YAPANLAR

91- Onlar ki Kuran'ı parça parça yaptılar.

92- Rabbin'e andolsun, onların hepsinden hesap soracağız.

93- Yapmakta oldukları şeylerden.

15-Hicr Suresi 91-93

Yoksa siz kitabın bir bölümüne inanıp da bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz?

2-Bakara Suresi 85

Kuran'a göre Kuran'ı parça parça yapmak, kitabın bir bölümünü kabul, bir kısmını göz ardı etmek olacak şey değildir. Oysa nasih-mensuh oyuncağının elinde, Kuran'ın ayetleri nasih ve mensuh diye ikiye bölünmekte, bir kısım ayetler için "mensuhtur" denilerek hükmü kabul edilmemektedir. Kuran'da, Yahudilerin kelimelerin anlamlarını kaydırarak dini tahrif etmelerinden, işlerine gelenleri kabul, işlerine gelmeyenleri reddetmelerinden bahsedilir. Bakara Suresi 41. ayette anlatılan bu tablodan ne yazık ki yeterli ders alınmamış; Bakara Suresi 106. ayet örneğindeki gibi bazı kelimelerin manası kaydırılarak Kuran'ın ayetleri "hükmü geçerli olanlar-hükmü iptal edilmiş olanlar" diye ayrılmıştır. Çözüm tüm Kuran'ı tek bir ilave ve eksiltme yapmadan, nasihsiz-mensuhsuz kabul etmek, yalnız ve yalnız Kuran'a tabi olmaktır.

Geleneksel mezhepçi İslamcılar, her şeyde ayrıldıkları gibi nasih-mensuh konusunda da ayrıldılar. Kimilerine göre iki yüz tane nasih-mensuh varken, kimilerine göre altmış, kimilerine göre beş, kimilerine göre üç nasih-mensuh vardır. Nasih-mensuh iddiasına konu olan en meşhur beş örneği aşağıda değerlendirip, nasih-mensuh iddiasının geçersizliğini bir de bu şekilde sergileyeceğiz.

MEŞHUR 5 NASİH-MENSUH İDDİASI

1- Hamr: "Hamr" Arapçada "şarap ve sarhoşluk veren madde" anlamına gelir. Bakara Suresi 219. ayette "hamr"ın günahının yararlarından fazla olduğu geçer. Maide Suresi 90. ayette "hamr", "şeytan işi bir pislik" olarak tanıtılır. Nisa Suresi 43. ayette ise sarhoş iken ne söylendiğinin farkına varılıncaya kadar namaz kılınmaması söylenir. İddiaya göre Maide Suresi 90. ayet, diğer iki ayeti nesh etmiştir, yani iptal etmiştir. Oysa bu iddia mantıksızdır. Bakara Suresi 219. ayette "hamr" ile ilgili bir özellik

açıklanır; mesela şarabın kalbe faydaları olabilir fakat ayette geçtiği gibi "günahı" bundan daha önemlidir. Nisa Suresi 43. ayete gelince; günümüzde de hem namaz kılan hem içki içen kişiler vardır. Demek ki bu kişiler, içki kullandıklarından dolayı namazı terk etmeyecek, yine de kılacaklardır. Fakat namazı, sarhoş olup ne dediklerini bilemedikleri zaman kılmayacaklardır. Namaz kılmaya engel olan sarhoşluktaki ölçü de ayette verilmiştir; "ne söylediğini bilinceye kadar." Maide Suresi 90. ayetten ise bunun "şeytan işi bir pislik" olduğu ve Müslümanların bundan uzak durması gerektiği anlaşılır. Görüldüğü üzere üç ayette de çelişki yoktur ve bu ayetler arasında bir iptal olduğunu düşünmek yanlıştır. İlgili tüm ayetlerin bir fonksiyonu, lazım olabileceği bir durum mevcuttur.

2- Barış ve Savaş: Kuran'da asıl olan barıştır. Kuran ayetlerine göre savaş, Müslümanların yurtlarından kovulmaları, kendilerine saldırılması gibi koşullarda ortaya çıkan bir zarurettir. Bu durumlarda Müslüman, savaşın gereği neyse onu yapar. Kuran'a bir bütün olarak bakıldığında tüm bu söylediklerimiz yerli yerine oturur. Bu yüzden savaşla ilgili ayetlerin, barışı nesh etmesi gibi bir durum söz konusu değildir. Müslüman, Kuran'ın genel prensipleri üzerinde barışçı olmaya çalışır ve yine Müslüman, Kuran'da belirtildiği gibi toplumu saldırıya uğradığı zaman savaşır. Bunlar çelişki değildir. Bunlar farklı durumların, karşı tarafın aldığı farklı tavırların gerektirdiği sonuçlardır.

3- Savaşta Mümin-Kâfir Oranı: Enfal Suresi 65. ayette Müslümanlardan yirmi sabırlı kişinin iki yüz kâfiri yeneceği, yüz kişinin ise bin kişiyi yeneceği söylenir. Bir sonraki 66. ayette ise Allah'ın Müslümanların zaafını bilip, yüklerini hafiflettiği söylenir ve artık sabreden yüz kişinin iki yüz kişiyi, bin kişinin ise iki bin kişiyi yeneceği söylenir. Bu iki ayet arasında da nasih-mensuhluk bir durum veya bir çelişki yoktur. Allah, arka arkaya iki ayette çizdiği manzaralarda, Müslümanların içinde ne kadar az zaaf olursa o kadar başarılı olacaklarının dersini vermektedir. Bu ayetlerde, bir ayetin diğerinin yerine geçmesi gereken bir durum olmadığı çok açıktır. Ayetler, kişilerin durumlarının farklılaşması sonucu,

alacakları neticenin de değiştiğinin dersini verir. 66. ayette Müslümanlardaki zaaftan bahsedilmekte, Müslümanlardaki bu değişikliğin etki güçlerini farklılaştırdığı anlatılmaktadır. Ayetler, kişilere bir yükümlülük, bir farz yüklememektedir ki ayetlerde bir nasih-mensuh arama gereği doğsun.

4- Vasiyet: Kuran'da hem vasiyet edilmesi geçer, hem de mirasın nasıl dağıtılacağı hususunda tavsiye vardır. Nasih-mensuh anlayışını savunanlar, mirasın nasıl dağıtılacağını anlatan Kuran'daki ifadelerin, vasiyetle ilgili ifadeleri iptal ettiğini söylerler. Üstelik "Varise vasiyet yoktur" hadisi ile de Kuran'ın bu açık hükmü iptal edilmeye çalışılmıştır. Fakat ayetleri incelediğimizde, kime ne kadar miras bırakılacağını anlatan ayetlerin sonunda birkaç kere "Bunlar vasiyet ve borç ödendikten sonrası içindir" ibaresini görüyoruz. Demek ki Kuran'a göre önce vasiyete göre mal dağıtımı yapılır ve borç ödenir, sonra arta kalan bir şey olursa Kuran'da açıklandığı gibi dağıtılır. Kuran'dan çok açık bir şekilde anlaşılan bu dağıtım şeklini anlayamayanların anlayamamasını, sadece anlamak istememelerine bağlıyoruz.

5- Kıblenin Değişmesi: Peygamberimiz, Kuran'la kıblenin yönünü belirten bir ayet gelene kadar, Ehli Kitap gibi Kudüs'e dönüp namaz kılıyordu. 2- Bakara Suresi 144. ayet vahyolunca Peygamberimiz, kıble olarak Mekke'deki Mescid-i Haram'a çevrilmiştir. Fakat Peygamberimiz'in Kudüs'e dönmesini söyleyen bir Kuran ayeti yoktur ki, ortada bir çelişki olsun ya da Kuran'ın içinde nasih-mensuh olsun. Peygamberimiz'in namazda nereye döneceği 2-Bakara Suresi 144. ayette açıklanmıştır.

Bu en meşhur nasih-mensuh örneklerinden anlayacağınız gibi nasih-mensuh ile ilgili ortaya atılan iddialar dayanaksızdır. Bu konudaki belki de en korkunç tahrifat, bir sonraki bölümde göreceğimiz recm konusunda yapılmıştır.

Sana Rabbin'in kitabından vahyedileni oku. O'nun kelimelerini değiştirebilecek hiçbir kuvvet yoktur.

18-Kehf Suresi 27

26. BÖLÜM

BİR BÜYÜK UYDURMA: RECM (TAŞLAYARAK ÖLDÜRME)

Bu bölümde, mezhepçi İslam'ın en haddi aşan uydurmalarından birini göreceğiz. Bu uydurma ile Kuran'ın ayeti iptal edilmeye çalışılmış ve dine taşlayarak öldürme gibi bir ilave yapılmıştır. Fakat asıl dehşetli olan şudur ki; sırf recmin, yani zina eden evlilerin taşlayarak öldürmesinin haklı çıkartılması için, Kuran'ın eksik olduğu, aslında "recm ayeti"nin var olup, bu ayetin keçi tarafından yenilip yok edildiği, söylenecek kadar ileri gidilmiştir.

Bu bölümü okurken lütfen şunu bir kez daha hatırlayın: Kuran'a ilave olan "recmi" tüm mezhepler savunur. Yani midye ve karidesi yemenin haramlığını, erkeklerin altın ve ipek giymesinin kötülüğünü, müzik dinlemenin ve resim yapmanın yasaklığını savunan Ehli Sünnet mezhepler; Hanefiler, Şafiler, Malikiler, Hanbeliler ile Şii mezhepler aynı zamanda recmi, hem de istisnasız hepsi, savunurlar. Eğer recmin yanlışlığı ve uydurma hadislerin dinin kaynağı olamayacağı iyice anlaşılırsa, o zaman tüm bu mezheplerin hatalı yolda oldukları da iyice ortaya çıkar. Eğer bu mezheplerin hatası iyice anlaşılırsa; o zaman, Kuran'da olmayan ipeğin ve altının yasaklığının, haremlik-selamlığın ve diğerlerinin de dinde olmadığı daha iyi anlaşılır. Çünkü Kuran'da olmayan bu ilave farzlar ve haramlar, hep uydurma hadislerle ve bunlarla görüşlerini temellendiren mezhepler yoluyla dinimize girmiştir. Recm konusu, hem mezheplerin

hatalı olduğunu, hem de hadis kitaplarının Kuran'la çelişen inanılmaz hadisleri ihtiva ettiğini gösterir. Çünkü Buhari, Müslim, Ebu Davud, Hanbel, İbni Mace gibi bütün meşhur hadis kitapları recmi savunurlar. Üstelik bunu savunurken, recmi haklı çıkartmak için Kuran'ın eksik olduğunu, recm ile ilgili ayetin, bir keçi bu Kuran ayetini yemeden önce Kuran'da olduğunu bile söyleyebilmişlerdir.

Her şeyden önce Kuran-ı Kerim'de zinanın cezası belirtilmiştir. Kuran'da belirtilen bir konuda Kuran'ın hükmü ile çelişen bir hüküm ortaya atmak; gelenekçi-mezhepçi İslam'ın, güvenilmez yaklaşımlarına bir örnek daha ortaya koymaktadır.

> **Zina eden kadın ve zina eden erkeğin ciltlerine yüz vuruş vurun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, Allah'ın dini konusunda bunlara acıma duygusu sizi yakalamasın. Müminlerden bir grup da bunların cezalarına tanık olsun.**
>
> *24-Nur Suresi 2*

Ayette zinanın cezası yüz celde olarak geçer. Arapçada "celde" ("cilt" kelimesi ile aynı köktendendir) kelimesi, cildi incitecek bir değnek manasındadır. Bu ceza için Arapçada "asa, minsee" (sopa, değnek) kelimelerinin geçmemesi, ayette bir grubun bu cezaya şahitlik etmesinin istenmesi, suçlunun canını acıtmaktan çok toplum önünde teşhir edilerek cezalandırılmasının hedeflendiğini gösterir. Kuran'a göre zinanın ispatı için dört şahit gerekir. İslam'da özel mülkiyetin dokunulmazlığının olduğunu düşünürsek, aslında gizlice zina yapanları dört kişinin cinsel ilişki anında görmesi çok zordur. Fakat bu ceza; alenen zinayı, genelevler şeklinde yapılanmaları yok edecek bir uygulamadır. Allah, bu uygulama için bile **"Allah'ın dini konusunda bunlara acıma duygusu sizi yakalamasın"** demektedir. Peki, nasıl olur da, recm, yani taşlayarak öldürme gibi çok şiddetli bir ceza, hem de bu konunun hükmü Kuran'da açıkça belirtilmişken, gerçek olabilir? Üstelik bu ayetten bir önceki 24-Nur Suresi 1. ayette, bu surenin ayetlerinin farz ve apaçık olduğu söylenir.

Bu; **kelime sıkıntısı çekmeyen** (31-Lokman Suresi 27), **en iyi yasa koyucu olan** (5-Maide Suresi 50), **unutkan olmayan** (19-Meryem Suresi 64), **Kuran'ı detaylı bir şekilde indiren** (11-Hud Suresi 1) Allah'ın yasasıdır. Gelin şimdi de mezhepçi yaklaşımı benimseyenlerin, uydurdukları dindeki recm uygulamasını inceleyelim.

KEÇİ KURAN AYETİNİ YOK EDİYOR

Recmi topluma kabul ettirmeye çalışan recm savunucuları, yalanlarını halka kabul ettirmek için bir hikâye de uydurdular. Bu hikâyeye göre recm ile ilgili Kuran ayetleri sayfalara yazılı şekilde Hz. Ayşe'nin evindeydi. Peygamberimiz'in vefatından sonra odaya giren aç bir keçi bu ayetleri yemiştir. Böylece keçi bu ayetleri neshetmiştir, yani hükmünü kaldırmıştır. (Nasih-mensuh konusunu bir önceki bölümde işledik. Bu konu, o bölüm için çok önemli bir delildir. Bu hikâyeyi İbni Mace Nikâh 36 veya Hanbel 5/131, 132, 183 ve 6/269'da bulabilirsiniz.) Peygamberimiz'in vefatından sonra hem tamamlanmış, hem ezbere bilinen Kuran'ın bir ayeti hem de bir keçinin yemesi suretiyle nasıl ortadan kalkar? Mezhepçi İslam'a göre "büyük âlim" olan İbni Kuteybe, konuya şu cümlesiyle giriş yaparak açıklık getirir: "Keçi mübarek bir hayvandır." Devamında ise bu "âlim", keçinin faziletlerini açıklar ki konu iyice anlaşılsın. Sonra da şu ilginç cümlesiyle konuyu bağlar: "Ad ve Semud kavimlerini ortadan kaldıran Allah, bir ayetini keçiye yedirerek kaldıramaz mı?" Allah'ı inkâr eden bu iki kavmi Kuran ayetlerine benzeten İbni Kuteybe; böylece geleneksel, hadisçi, mezhepçi İslamcıların tutarsız yaklaşımlarına iyi bir örnek oluşturmaktadır. Türkçeye "Hadis Müdafaası" diye çevrilen, orijinal ismi "Tevilu Muhteliful Hadis" olan İbni Kuteybe'nin kitabını okumanızı şiddetle tavsiye ediyoruz. Okuyun ki Kuran'ın yeterliliğini, geleneksel İslamcıların yaklaşımlarını daha iyi anlayın. Hadis kitaplarının, bizim kanaatimize göre Hz. Ömer'e iftira olan, bir hadisiyse şöyledir:

İleride bazı kişiler çıkacak ve recm cezasını Kuran'da bulmuyoruz diye recmi inkar edeceklerdir. İşte bu kişiler okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkacaklardır. Eğer halkın "Ömer, Kuran'a ilave yapıyor" demesinden korkmasam, bu recm ayetini Kuran'a yazardım.

Buhari 93/21; Müslim Hudud 8/143;, Ebu Davud 41/1

Bu hadis bile Buhari, Müslim ve Ebu Davud'un dini kaynak olma hususunda güvenilmeyecek kitaplar olduğunun anlaşılması için yeterlidir. Böylece en sahihleri, en doğruları böyle olan hadis kitapları bile bir kenara atılıyorsa, diğer hadis kitapları ve hadislere dayanan tefsir, ilmihal kitabı gibi kitapların da tereddütsüz bir kenara atılmaları gerektiği anlaşılır. Görüldüğü gibi bu recm hadisleri hem dine, hem Peygamberimiz'e, hem Hz. Ömer'e iftiralardır. Bu hadislerin mantığına göre Hz. Ömer Allah'tan çok halktan korkuyordu. Demek Hz. Ömer halktan değil de Allah'tan korkmuş olsaydı, keçinin yiyerek yok ettiği recm ayeti, hadis kitapları yerine Kuran'da olacaktı! (Lütfen 11. bölümü bir daha okuyun ve Hz. Ömer'in Ebu Hureyre ve diğer uyduruculara karşı tavrını, Kuran'a sahip çıkışını bir daha gözden geçirip Hz. Ömer'e yapılan bu iftiranın yalanlığını kavrayın.)

ZİNA YAPAN MAYMUNLARIN TAŞLANMASI

Bu uydurmalarla yetinmeyenler, maymunların da zina eden bir maymunu yakalayarak taşladıklarını ve sahabelerden birisinin de bu maymunu recm etme olayına katılarak "zinacı" maymunu öldürdüğünü anlatırlar. "Recmin ne kadar mantıklı olduğu, maymunların bile bunu uyguladığı fakat bazı insanların bunun yerindeliğini anlayamadığı" mesajını veren bu hadisi kimin naklettiğini tahmin edebilir misiniz? Evet, bu, bir hadisini bile inkâr edenin "kâfir" olacağı söylenen, en doğru hadis kitabının yazarı olan (diğerlerini siz düşünün) Buhari'nin bir hadisidir.

Kurtubi'nin bir izahında ise Ahzab Suresi'nin sonunda recm ayetinin eksik olduğu, Hz. Osman'ın döneminde bunun yazılmadığı söylenir.

Bu izahta da, Kuran'da mevcut olmayan fakat bazılarınca sürdürülmek istenen recm geleneğine dayanak oluşturma gayretinin, nasıl Kuran'a iftiralar atmaya kadar uzanmış olduğunu gözlemliyoruz.

MEZHEPÇİLER LÜTFEN BUNU DÜŞÜNSÜNLER

Görüldüğü gibi bir sürü çelişkili ve mantıksız izah, sırf recm geleneğinin yerleşmesi için uydurulmuş ve Kuran'ın açık hükmü olan 24-Nur Suresi 2. ayetin hükmü kaldırılmaya (nesh edilmeye) çalışılmıştır. Bir rivayete göre Hz. Ömer döneminde Kuran'da recm yoktu, öbür rivayette ise Hz. Osman döneminde Kuran'a yazılmadı denir. Başka bir rivayette ayet keçi yüzünden ortadan kalkar. Diğer yandan maymunların recminden ve sahabelerin buna katıldığı komedisinden bahsedilir. Üstelik Kuran'daki açık hüküm yok sayılır. Neresine el atılırsa mantıksızlık ve çelişki olan bu konu, geleneksel mezhepçi yaklaşımın kurucularının sıkışınca nasıl Kuran-ı Kerim'e iftiralar attıklarını da göstermektedir. Oysa birçok mezhepçi, hem tüm Kuran ayetlerini, hem tüm hadisleri, hem de kelimesi kelimesine kabul ettiklerini söylemektedirler. Kuran'ın hepsinin günümüze ulaştığını ifade etmektedirler ama aksi izahlı hadis kitaplarını kabul etmelerindeki çelişkiyi fark edememektedirler. Bu kabulü yapan mezhepçilerin çoğunun, ne yazık ki kendi gelenek ve inançlarından habersiz oluşları büyük bir sorundur. Kuran'a göre Kuran yeterlidir ve dinin tek kaynağıdır. En sahih hadis kitaplarına ve mezheplere göreyse Kuran eksiktir; "aç ve mübarek bir keçi" Kuran'ı yiyip eksiltmiştir! Lütfen, mezhepleri benimseyen ve bu konudan habersiz çoğunluğun içindeyseniz, bu konuyu iyice araştırın. Çünkü ilmihal kitapları bu konuyu örtbas etmekte; şeyhler, hocalar, din bilgini diye sunulanlar milletin kafası karışır diye bu konuya hiç girmemektedirler. Eğer bu konu araştırılırsa; çok güvenilen mezheplerin, hadis kitaplarının nasıl kendilerini haklı çıkartmak için Kuran'ı eksik saymaktan geri durmadıkları ve Kuran'a aykırı izahları uydurduklarını göreceksiniz. Mezhepleri ve

hadislerin dindeki otoritesini kabulle, hiç bilmeden, birçok kişi bu izahları da kabul etmiş olmaktadır. Çünkü bu izahlar mezheplerin ve "en doğru" hadis kitaplarının bir parçasıdır. Oysa Kuran, din adına tüm detayları vermektedir. Bizi, "Fırkalara bölünmeyin" diye mezhepçilikten alıkoymaktadır. Mezheplerse "Recm, nohut büyüklüğünde çakıl taşları ile olur. Kadın bir çukura gömülür, erkek ise ayakta taşlanır (Dört Mezhebin Fıkıh Kitabı 7/97), gibi Kuran'a aykırı ve korkunç açıklamalarla vahşeti, yavaş yavaş öldürmeyi, Kuran'la çelişkiyi telkin etmektedirler.

KURAN'I BOHÇADAN ÇIKARALIM

Ne yazık ki yıllarca mezhepçilik övüldü. Mezheplere karşı çıkmak sapıklık olarak gösterildi. "Mezhepsiz" kelimesi dilimize bir hakaret unsuru olarak girdi. Kuran, evimizde, bohçalar içinde ve yüksek bir yerde asılı olarak bulundu. Kuran, ölülerin arkasından okundu ama Kuran'ın dirilerin hayatına yön vermesine izin verilmedi. Buna izni vermeyen mezhepçiler, dini ancak üç-beş kişinin anladığını, bizimse, onlardan ve onların kitaplarından dini öğrenmemiz gerektiğini söylediler. Allah'ın kitabından dini anlamak gibi büyük bir cürete kalkışırsak çarpılacağımız anlatıldı. Bu çabaya ne gerek vardı ki! Mezhep imamları dini anlatmıştı! Bu mantıkla yığınlar uyutuldu. Çünkü bu anlatımda akıl yok, taklit vardı. Esas olan taklit olunca; profesörle, mühendisle, en cahil bir oldu. Çünkü akıl, ilim hiç kullanılmayacaktı ki. Onu, kullanması gerekli olan mezhep imamları, hadis imamları kullanmıştı! İnşallah, onların akıllarını ne kadar kullandıkları ve sadece Kuran'a sarılmanın önemi bu recm örneği ile anlaşılmıştır.

Allah pisliği akıllarını kullanmayanların üzerine yağdırır.

10-Yunus Suresi 100

Andolsun size, içinde öğüt bulunan bir Kitap indirdik. Yine de akıllanmayacak mısınız?

21-Enbiya Suresi 10

27. BÖLÜM

ELÇİYE (RESULE, PEYGAMBERE) İTAAT NE DEMEKTİR?

Kuran'da anlatılan İslam'a karşı delil getirme çabasında olan mezhepçi İslamcılar "Allah'a ve resulüne itaat edin" şeklindeki ayetleri gösterip, "Kuran'da, Allah'a ve resulüne uymamız söyleniyor, Kuran'a uymak Allah'a uymaktır, hadislere uymak Peygamber'e uymaktır" demektedirler. Adeta dinimizin iki tane kurucusu varmış gibi, Peygamberimiz'i Allah'ın gönderdiği dinin bir ileticisi (resul) olarak görmek yerine dindeki hükümleri oluşturan biri olarak göstermeye çalışmaktadırlar. Üstelikte bu durumu Peygamberimiz'e saygı, aksine durumları Peygamberimiz'e hakaret gibi göstermeye çalışmaktadırlar.

Söz konusu ayetlerde Peygamberimiz hep "resul" kelimesi ile anlatılmaktadır. Kuran'da geçen "resul" kelimesinin tam karşılığı "elçi" kelimesidir. ("Peygamber" Farsça kökenli bir kelimedir ve Kuran'da geçmez. Kuran çevirilerinde "elçi" manasına gelen Arapça "resul" kelimesi, aynen bırakılarak "resul" veya "Peygamber" diye de çevrilmektedir.) Bu kelime Kuran'da, hem "Allah'ın elçisi", hem de "herhangi bir kişinin yolladığı elçi" manasında kullanılır. "Resul" diye geçen kelimeyi "elçi" diye çevirmek tam doğru bir çeviri olmaktadır. Nitekim birçok çeviri de böyledir:

> **Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse ve Allah'tan korkup sakınırsa işte kurtuluşa ve mutluluğa erenler bunlardır.**
>
> *24-Nur Suresi 52*

Allah'a ve elçisine itaat edin ki merhamet olunasınız.

3-Ali İmran Suresi 132

"ELÇİ" KELİMESİNİN KULLANILMASI HER ŞEYİ AÇIKLIYOR

Belli bir yaşın üzerindeki kişilerin çoğu "resul" kelimesinin manasını ve kullanılış tarzını bilirler fakat genç neslin "resul" kelimesinin manasını bilememesi ihtimaline karşı yukarıdaki açıklamayı yaptık. (Kuran çevirilerinin yeni neslin anlayabileceği tarza adapte olması ve az anlaşılan kelimelerden arındırılması gerektiği ayrı bir yazı konusu olduğu için bu konuya burada değinmeyeceğiz.) Yukarıdaki ayetlerde "resul" kelimesinin "elçi" manasında olduğunu iyice anlamak, ayetin manasını da tam kavramayı sağlar.

Biz Peygamberimiz Hz. Muhammed'e niye uyarız? Çünkü o, Allah'ın elçisidir. Yani Allah'ın mesajını alıp da getiren kişidir. Elçi mesajının sahibi değil, ileticisidir, o Allah'ın gönderdiği mesajdır. O mesaja uyulunca hem Allah'a, hem de o mesajı getiren elçiye uyulmuş olur. Aynı zamanda mesajın kendisine (Kuran'a) uyulduğunu söylersek, bu da doğru olur. Hz. Muhammed'e "elçi" denmesi, kendisinin olmayan mesajı taşıması sebebiyledir. Yani Allah, "resul" (elçi) kelimesiyle; Hz. Muhammed'in, kendisinin olmayan mesajı taşıyan kişi olduğunu vurgulamaktadır. İnsanlara, elçiyi devreden çıkartıp Allah'a varmanız mümkün değildir, dersini vermektedir. "Ben elçiyi dikkate almam, bir tek Allah'a inanırım" diyen samimiyetsiz yaklaşımlar reddedilmektedir. İtaat edilmesi emredilen kişi olan elçi, kendisi namına değil, göndericisi (Allah) namına konuşmaktadır. Böylece "Elçiye itaat, gönderene (Allah'a) itaattir" mantığı, Kuran'ın ayetleriyle verilmektedir. Allah'ın elçi yollaması, bizimle irtibat kurmak için seçtiği yoldur. Elçi, mesajı insanlara ileteceği, Allah'a davet edeceği ve Allah'ın dininin tohumunun ilk ekildiği dönemdeki organizasyonları gerçekleştireceği için elçiye itaat onu gönderene (Allah'a) itaat olacaktır.

Elçiye itaat eden Allah'a itaat etmiş olur.

4-Nisa Suresi 80

İnsanlar, Allah'ın mesajı Kuran'ı, Hz. Muhammed'in (elçinin) ağzından duydular. Kuran her insana ayrı ayrı vahiy edilmedi ki! Peygamberimiz'in getirdiği mesaja uymayan birçok insan "Bu insan sözüdür" veya "Biz bir insana mı uyacağız" şeklinde Peygamberimiz'e karşı çıkmışlardır. Oysa Allah "Allah'a ve elçisine itaat edin" ayetleriyle; Hz. Muhammed'e, elçiliği yüzünden, o mesajın gerçek sahibi Allah olması yüzünden uyulacağını ifade etmektedir. Yani Allah, "Allah ve elçisine itaat edin" ayetleriyle, gerçek anlamda uyulanın bir tek Allah olduğunu göstermektedir, bu da aktardığımız 4-Nisa Suresi 80. ayette bir kez daha anlaşılmaktadır. Yoksa, "Allah Kuran ile hükümler koydu, Peygamber hadislerle ilave hükümler getirdi, Allah ve elçiye itaatten kasıt iki tane din oluşturucunun oluşturduklarına uymaktır" şeklinde ayetleri açıklamak, dinimizi, Allah ve Peygamber ortak yapımına çevirmek olur. Mezhepçi bir din anlayışını benimseyenlerin bu hatasını, birçok eserde görebiliriz: "Peygamberimiz dinimizde hüküm koyucudur. Haram ve helali tespit eder" [Ali Osman Koçkuzu, Rivayet İlimlerinde Haberi Vahitlerin İtikat ve Teşri Yönlerinden Değeri]. Oysa Kuran'da Allah dışında hüküm koyucu aranmaması söylenir:

Allah size kitabı detaylandırılmış bir halde indirmişken Allah'ın dışında bir hüküm koyucu mu arayayım?

6-Enam Suresi 114

"MUHAMMED" İSMİNİN KURAN'DA KULLANILIŞ TARZI

Diğer bir ilginç nokta da Kuran'da, Peygamberimiz'in ismi olan "Muhammed"in geçtiği 4 ayetten 3'ünde de "Muhammed'in elçi olduğu"nun vurgulanmasıdır:

Muhammed yalnızca bir elçidir.

3-Ali İmran Suresi 144

Muhammed Allah'ın elçisi ve Peygamberlerin sonuncusudur.

33-Ahzab Suresi 40

Muhammed Allah'ın elçisidir.

49-Fetih Suresi 29

Kuran'da "Muhammed" isminin geçtiği diğer ayette ise "Muhammed'e indirilene inanılması" yani elçilik vazifesinin sonucunda iletilen Kuran'a inanılması gerektiği söylenir:

İman edip, salih işler yapanlar ve Muhammed'e indirilene -ki, O Rableri'nden bir gerçektir- iman edenlerin kötülüklerini örtüp bağışlamış, durumlarını düzeltmiştir.

47-Muhammed Suresi 2

Peygamberimiz'in "Muhammed" ile aynı köke sahip "Ahmed" ismiyle (veya sıfatıyla) geçtiği tek ayette de "Ahmed'in elçiliği" vurgulanır:

Hani Meryem oğlu İsa da "Ey İsrailoğulları, ben sizin için Allah'ın elçisiyim. Benden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonraki ismi Ahmed (övülmüş, öven) olan bir elçinin de müjdeleyicisiyim" demişti.

61-Saff Suresi 6

Daha evvel gördüğümüz gibi Kuran'da hiçbir yerde "Allah'a ve Muhammed'e itaat edin" diye bir ifade bulunmaz. Kuran'da sürekli "Allah'a ve elçisine itaat edin" şeklinde bir ifadenin geçmesi; Hz. Muhammed'e, ancak elçilik vazifesinden dolayı itaat edilmesi gerektiğini hatırlatmaktadır. "Muhammed" isminin geçtiği tüm ayetlerde (biri hariç) elçiliğinin vurgulanması, tek istisna ayette ise "Muhammed'e indirilene (Kuran'a) uyulması gerektiğinin" söylenmesi, tüm yanlış anlamalara kapıları kapatmıştır.

PEYGAMBERİMİZ SADECE KURAN'LA EVRENSEL HÜKÜMLER GETİRİRDİ

Peygamberimiz sadece Kuran'la evrensel hükümler getirirdi. Peygamberimiz'e Kuran ayetleri gelmediğinde ise bir şeyler uydurmasını isteyenler oldu. Oysa bunun mümkün olmadığı, Peygamberimiz'in sadece vahye uyduğu, aşağıdaki ayetlerden anlaşılmaktadır:

De ki: Ben sizi yalnızca vahiy ile uyarıp korkutuyorum.

21-Enbiya Suresi 45

Onlara bir ayet getirmediğin zaman, "Şuradan buradan derleseydin ya" derler. De ki: "Ben sadece Rabbim'den bana vahiy edilene uyuyorum. Bu, Rabbiniz'den olan kavrama yeteneğidir, iman edecek bir toplum için doğruya iletilme ve rahmettir."

7-Araf Suresi 203

Allah, birçok ayette Kuran'ı indirdiğini, Kuran'ı vahyettiğini söyler. Aşağıdaki ayette göreceğiniz gibi Peygamberimiz'in resullük (elçilik) vazifesinin temeli Kuran'ın tebliğ edilmesidir. Eğer Peygamberimiz bunu yapmasaydı, elçilik vazifesini yapmamış olacaktı. Elçinin vazifesi Allah'ın indirdiğini tebliğ etmek ise, elçiye itaat de Allah'ın indirdiğine itaat olacaktır.

Ey elçi! Rabbin'den sana indirileni tebliğ et. Eğer yapmayacak olursan elçiliğini (risaletini) tebliğ etmemiş olursun.

5-Maide Suresi 67

De ki: "Sizi ve kime ulaşırsa kendisiyle uyarmam için bu Kuran bana vahyedildi."

6-Enam Suresi 19

HZ. İBRAHİM'İN HADİSLERİ NEREDE?

Kashif Ahmed Shehzada, "Allah'a ve elçiye itaat"ten kastın; Allah'ın elçisiyle gönderdiği mesaj olan Kuran'a uymak olduğunu söyler ve Kuran'da aktarıldığı gibi Peygamberimiz'in bizim için en güzel örnek (usvetun hasenetun) olduğunu fakat Peygamberimiz'in örnekliğine dair bilgiler için de mutlak güvenilir tek kaynağın Kuran olduğunu söyler. Shehzada, Mümtehine Suresi 4. ayeti örnek göstererek şöyle der: "Aşağıdaki ayet, Hz. İbrahim'in örneğini, geleneklerin ve ona atfedilen sözlerin arasından seçmemiz gerektiğini mi söylüyor? Hayır, bu ayet öyle söylemiyor. Ayette anlatılmak istenen Hz. İbrahim'in davranışının ve tavrının Kuran'da açıklanan şeklinin, inananlar için örnek olduğu ve inananların onun örneğinde olduğu gibi hareket etmeleri gerektiğidir" (Kashif Ahmed Shehzada, Dinin Kaynağı Olarak Kuran Yeter Mi?).

İbrahim ve onunla birlikte olanlarda size güzel bir örnek vardır.

60-Mümtehine Suresi 4

Eğer Peygamberimiz'i örnek almaktan kastın, hadislere ve Peygamberimiz'in kavminin geleneklerine uymak olduğu söylenirse; o zaman İbrahim Peygamber'i örnek almamızı söyleyen ayete göre, İbrahim Peygamber'in kavminin geleneklerini öğrenmemiz ve İbrahim Peygamber'in hadislerini de bulmamız gerekmektedir. Oysa durum Shehzada'nin dediği gibidir. Peygamberimiz'in de, İbrahim Peygamber'in de davranış şekilleri Kuran'da anlatılır ve örnek almamız istenen bu davranışlardır. Zaten Kuran'ın ortaya koyduğu adalet, merhamet, dürüstlük, Allah'ı çok anma, Allah'ın koyduğu sınırları gözetme gibi prensipler ve davranışlar, peygamberlerin sadece insanlara ilettiği değil aynı zamanda uygulayıcısı oldukları prensip ve davranışlardır. Kısacası Kuran'da anlatılan tüm ahlaki ilkeleri ve davranışları uygulamak Peygamberimiz'i örnek almak demektir çünkü onun ahlakı Kuran ahlakıdır.

Peygamberimiz'in vahiy olan Kuran dışında Allah'a karşı bir şeyler uydurması için çabalar daha Peygamber hayattayken başlamıştır.

Peygamberimiz hayattayken buna engel olmuştur fakat onun vefatından sonra, hele bir de dört halife dönemi de geçince, Peygamberimiz'in döneminde başlayan vahiy dışında uydurmalar oluşturma çabaları ne yazık ki gördüğümüz kötü sonuçları doğurmuştur.

Onlar neredeyse sana vahyettiğimizden başkasını bize karşı uydurman için seni fitneye düşüreceklerdi.

17-İsra Suresi 73

KURAN AYETLERİNDE ANLATILANLARA UYMAK ELÇİYE UYMAKTIR

Kuran Allah'ın kitabıdır fakat insanlar onu Hz. Muhammed'in (elçinin) sözü olarak, onun ağzından duydular. Kuran'ın aşağıdaki ayetlerinde geçen ifade tarzları, bu mantığı daha iyi kavramamızı sağlamaktadırlar:

Allah ve elçisinden kendileriyle antlaşma yapmış olduğunuz müşriklere bir ültimatomdur bu.

9-Tevbe Suresi 1

Bir de Allah ve elçisinden insanlara Büyük Hac Günü bir duyuru var.

9-Tevbe Suresi 3

Görüldüğü gibi, Allah'ın kendisinden ve elçisinden ültimatom olduğunu, duyuru olduğunu söyledikleri aynı zamanda Kuran ayetleridir. Aynı mantığı Kuran'ın başka ayetlerinde de görebiliriz. Örneğin 4-Nisa Suresi 13. ayete kadar miras ile ilgili hükümler anlatılır, 13. ve 14. ayetler ise şöyledir:

13- Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve elçisine itaat ederse, onu altından ırmaklar akan ebedi kalacakları cennetlere sokar. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur.

14- Kim Allah'a ve elçisine isyan eder ve O'nun sınırlarını aşarsa, onu da içinde ebedi kalacağı ateşe sokar. Onun için alçaltıcı bir azap vardır.

4-Nisa Suresi 13,14

Allah 13. ayete kadar hükümlerini anlatırken, 13. ve 14. ayetlerde bunlara uymak, Allah'a ve elçisine uymak olarak gösterilmektedir. Ne yazık ki Kuran'ı iyice araştırmadan, iyice düşünmeden, ayetleri sırf kendi fikirlerini doğru çıkartmak için çekiştirenler, bu ayetleri görmezlikten gelmiş ve ileri sürdükleri fikirlerle dini, Allah ve Peygamber ortak yapımı bir şirkete; Peygamberimiz'i, Allah'ın hükümlerine hüküm katan, Allah'ın hükümlerini gerektiğinde nesh eden (silen) bir şahsa dönüştürmüşlerdir. İçine düştükleri bu çelişkiyi fark eden bazı mezhepçiler açmazlarını kapatmak için daha da vahim bir iddiaya kalkışmışlardır. Bu iddiaya göre Peygamberimiz'in mevcut hadis kitaplarındaki hadisleri de vahiy neticesidir. Daha önceki bölümlerden hadislerin Kuran'la, mantıkla, kendi aralarında, bilimle, insafla çeliştiklerini görenler bu iddianın korkunçluğunu anlarlar. Bu iddia ile Peygamberimiz'e atılan iftiralar, Allah'a iftiralar atmaya dönüştürülmüş olur. Yine bundan önceki bölümlerde gördüğümüz gibi Peygamberimiz bir tek Kuran'ı yazdırmıştır. Madem Kuran dışında uyulması gereken kaynaklar, vahiyler vardı; o zaman Peygamberimiz onları neden yazdırmadı? Aşağıdaki ayete göre Peygamberimiz'in uyduğu vahiy Kuran'dır. Din düşmanlarının değişmesini istedikleri de Kuran'dır. Kuran dışında dini kaynaklar olsa Peygamberimiz de onlara uyardı, din düşmanlarıysa onların da değişmesini isterlerdi:

Onlara ayetlerimiz apaçık belgeler olarak okunduğunda bizimle karşılaşmayı ummayanlar derler ki: "Bundan başka bir Kuran getir veya bunu değiştir." De ki: "Benim onu kendiliğimden değiştirmem asla mümkün değildir. Ben sadece bana vahyedilene uyuyorum. Eğer Rabbim'e isyan edersem büyük günün azabından korkarım."

10-Yunus Suresi 15

Tahrim Suresi'nin aşağıdaki ayetine göre, Peygamberimiz'in sadece kendisine bile bir şeyi haramlaştırması mümkün değilken, diğer insanlara ilave haramlar yaptığını söylemek hiçbir şekilde Kuran'la bağdaşmaz.

Ey Peygamber! Allah'ın sana helal kıldığını eşlerini memnun etmek isteyerek neden haramlaştırıyorsun?

66-Tahrim Suresi 1

PEYGAMBERİMİZ'İN DE HATALARI OLABİLİR

Peygamberimiz Allah'ın vahyi olan Kuran'a uyar. Kuran'da açıklanmayan konularda kendi görüşüne göre hareket eder, elbetteki bu hareketleri Kuran ile çelişki oluşturmayacak şekildedir. Hatta gündelik hayatta Peygamberimiz'in bazı hatalar yapması bile mümkündür. Kuran'da Peygamberimiz'in bazı hatalarının belirtilmesi, Peygamberimiz'in Kuran dışındaki her sözünü, her hareketini vahiy olarak göstermeye çalışan iddiayı yalanlar.

... İnsanlardan çekinerek Allah'ın açığa vuracağı şeyi içinde saklıyordun. Oysa Allah kendisinden çekinmene daha çok layıktı.

33-Ahzab Suresi 37

Allah seni affetsin, doğru söyleyenler sana açıkça belli oluncaya ve yalancıları da öğreninceye kadar niye onlara beklemeden izin verdin?

9-Tevbe Suresi 43

Ahzab Suresi'ndeki örnekte, Peygamberimiz'in özel hayattaki bir durumda insanlardan çekinmiş olduğu ve böyle yapmaması gerektiği anlatılır. Tevbe Suresi'nde, Allah uğrunda mücadele ederken Peygamberimiz'in yanlış tutumu, yanlış taktiği düzeltilir. Görüldüğü gibi bu örneklerde, hem Peygamberimiz'in hatalı davranışları düzeltilmiştir, hem de

Peygamberimiz'in Kuran dışındaki her sözünün vahiy olması gibi saçma bir iddianın zemini yok edilmiştir.

Ayrıca "Peygamberimiz'in sünneti" başlığıyla öyle izahlar yapılmıştır ki, bunlara göre Peygamberimiz'in peygamberlikten önceki durumu bile sünnete delil oluşturmaktadır. Sibai'nin, "Sünnet" kitabı, sayfa 47'de şu izah yapılır: "Peygamberimiz'e dair her ne izah nakledilmiş ve rivayet edilmiş ise, ister peygamberlikten öncesi ile ister peygamberlikten sonrası ile ilgili olsun sünnet kapsamı içindedir." Oysa Kuran'da Peygamberimiz'in peygamberlikten önceki durumu şöyle anlatılır:

Seni sapmış bulup da doğru yola iletmedi mi?

93-Duha Suresi 7

İşte böylece sana da emrimizden bir ruh vahyettik. Sen kitap nedir, iman nedir bilmezdin.

42-Şura Suresi 52

Ayetlerde, Peygamberimiz'in daha evvel yanlış bir yolda olduğu; kitabı, imanı bilmediği açıkça söylenir. Peygamberimiz'in imanı bilmediği dönemi, nasıl olur da örnek olur? Nasıl din diye insanlara takdim edilebilir? Hiç şüphesiz bu iddialar, Kuran'ın yukarıda görülen ayetleri ve daha birçok ayeti ile çelişiktir. (Kitabın bir sonraki bölümünde aynı konuyla ilgili ilave izahlar bulunabilir.)

KURAN'IN BİR BENZERİ YOKTUR

De ki: "Andolsun, eğer insanlar ve cinler şu Kuran'ın bir benzerini meydana getirmek üzere bir araya toplansalar, birbirlerine destek de olsalar, onun bir benzerini yine de meydana getiremezler."

17-İsra Suresi 88

Allah, Kuran'ın bir benzerinin oluşturulamayacağını söylerken; mezhepçi İslamcılar, Peygamberimiz'in hadislerinin de Kuran'ın bir benzeri

olduğunu söylerler. (Bakınız: Ebu Davud, Kitabı Sünen, Hadis No: 4604) Madem Peygamberimiz'e Kuran'ın bir benzeri de verildi, niye Peygamberimiz onu yazdırıp insanları aydınlatmadı? Yoksa Buhari, Müslim gibi kitapların Kuran'ın bir benzeri olduğunu mu iddia ediyorsunuz? Buraya kadar Buhari ve Müslim'den incelediğimiz hadisler, bu iddianın vahimliğini ortaya koymaya yeter.

Peygamberimiz'e Kuran'ın bir benzerinin, mislinin verildiğine dair izahlar Kuran'a ters düşen izahlardır. İnsanların yazdıkları hadis kitaplarını, Allah'ın kitabı Kuran gibi dinin kaynağı olarak gösterenler, şu ayeti iyice okumalıdırlar:

Kitabı kendi elleriyle yazıp sonra az bir değer karşılığında satmak için "Bu Allah katındandır" diyenlere yazıklar olsun. Vay elleriyle yazdıklarından dolayı onlara, vay kazanmakta olduklarına!

2-Bakara Suresi 79

HİKMET KURAN'DADIR

Nitekim Biz, size aranızdan ayetlerimizi okuyacak, sizi arındıracak, size kitabı ve hikmeti öğretecek ve bilmediklerinizi bildirecek bir elçi gönderdik.

2-Bakara Suresi 151

Kimileri de bu ayetteki "hikmet" kelimesi ile sünnetin, hadislerin kastedildiğini; böylece Kuran'a hadisler ile ilaveler yapılabileceğini söylemişlerdir. Oysa "hikmet" kelimesinin "sünnet" ve "hadis" gibi bir manası olmadığı gibi, bu kelimeyle Kuran dışında bir kaynak oluşturulabileceğine dair bir delil de yoktur. Aksine hikmetin Kuran'da olduğuna dair birçok ayet vardır:

Elif, Lam, Ra. Bunlar, hikmetli kitabın ayetleridir.

10-Yunus Suresi 1

Andolsun hikmetli Kuran'a.

36-Yasin Suresi 2

Şüphesiz o (Kuran), bizim katımızda olan ana kitapta mevcuttur. Yüce ve hikmet doludur.

43-Zuhruf Suresi 4

Ayrıca İsra Suresi'nde 22. ayetten 38. ayete kadar Allah'ın haramları ve emirleri belirtildikten sonra 39. ayette şöyle denilmektedir:

Bunlar, sana Rabbin'in hikmet olarak vahyettikleridir.

17-İsra Suresi 39

İsra Suresi'nin 39. ayetine kadar bahsedilenlerin bir kısmı (yani Allah'ın hikmet olarak vahyettikleri) şunlardır: **Allah'la beraber başka ilahlar edinmemek** (22. ayet)**. Allah'tan başkasına kulluk etmemek, ana babaya iyi davranmak** (23. ayet)**. Anne babaya gerekli şekilde davranmak** (24. ayet)**. Rabbimiz'in iç dünyamızı bildiği** (25. ayet). **Akrabaya, yoksula, yolda kalmışa hakkını vermek, israf etmemek** (26. ayet)**...**

Görüldüğü gibi, gerek Peygamberimiz'in davranış tarzları (sünnet) adına, gerek hikmet adına Kuran'a müracaat etmeliyiz. Peygamberimiz'in sünneti için de, hikmet için de tek güvenilir kaynağımız Kuran'dır. Allah'ın Kuran'daki sınırları; hem hikmettirler, hem de bunları uygulamak elçiye (Peygamberimiz'e) itaattir. Kuran, Peygamberimiz'in ağzından duyulmuştur. Zaten birçok Kuran ayeti de Peygamber'e "De ki" emriyle başlar. Kuran, Allah'ın elçisi Peygamberimiz Hz. Muhammed'in getirdiği Allah'ın mesajıdır. Peygamberimiz'in tüm çabası da bu mesajın kılavuzluğuyla insanlara rehberlik etmek olmuştur. Bu yüzden aslen Allah'ın olan bu mesaja uymak; hem göndericisi Allah'a, hem getiricisi elçiye uymaktır. Allah'ın dini Kuran'la tamamlanmış olmuyorsa, o zaman Kuran'ın fonksiyonu nedir? Allah neden Kuran ile dini yarım bırakıp, dinin diğer kısmını şüpheli kaynaklara bıraksın? Allah'ın dine ilave

etmek istediği şeyler olsaydı Kuran'ı bir kat daha kalın yapıp, bu sorunu çözebilirdi. Oysa Kuran, kendisinin detaylı olduğunu söylemektedir.

Geçmiş kavimlerin başına gelenleri tekrarla anlatan Kuran, kendi içeriğinin dışında din adına gerekli olan ilave bilgiler olsaydı, onları da içermez miydi? Kuran'ı inceleyenler binde bir rastlanma ihtimali olan konularda bile Kuran'ın gerekli izahları yaptığını görürler. Örneğin zorda kalıp kan, leş, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvandan başka bir şey bulamayanların, bunları haddi aşmadan yiyebileceği açıklanır ki; bu durum binde bir kişinin başına, hayatında ancak bir kez gelebilecek bir olaydır. Peki o zaman, gündelik yaşamda sık sık karşımıza çıkacak konularda dini hükümler varsa, Kuran'ın bunları içermediği nasıl düşünülür? Eğer bir konuda Kuran'da bir hüküm yoksa, o konudaki tercih bize bırakılmış demektir. Elbette bu tercih yapılırken Kuran'ın adalet, dürüstlük, israf etmeme gibi koyduğu evrensel prensiplerden sorumlu olduğumuz unutulmadan bu tercih yapılmalıdır.

ELÇİ VE EMİR SAHİBİ, DİNİN SAHİBİ YAPILIRSA

Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, elçiye itaat edin ve sizden olan emir sahiplerine de. Eğer bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız; onu Allah'a ve elçiye arz edin.

4-Nisa Suresi 59

İnsanlar topluluklar halinde yaşarlar. Bu toplu yaşamda ortak kararı, ortak prensipleri, kimi durumlarda ortak orduyu, savaş ve barış kararı gibi kritik kararları da hayata geçirmek gerekir. Elçi (Hz. Muhammed) kendi döneminde toplumsal yönetimin başı olarak birçok kritik karar aldı. Bunlara da uymak gerekirdi çünkü Hz. Muhammed o dönemde hem Allah'ın evrensel mesajlarını ileten elçiydi, hem toplumunu yönetme vazifesi de vardı, yani aynı zamanda "emir sahibi" (ulul-emr) olarak toplumunun

başıydı. Hz. Muhammed'in ayrıca başka şehirlere gönderdiği veya ordunun başına atadığı "emir sahipleri" olduysa, elbette onlara da itaat gerekirdi ve bu itaat da dolaylı olarak ona itaatle bağlantılıydı. Ayrıca kendisinin altında başka "emir sahipleri" (ordu komutanları gibi) atarsa, bunlar da yönetimde görev üstlenmiş olurlardı ve onlara da uymak gerekirdi. Fakat bu itaatler, Kuran'ın evrensel hükümlerine uymak gibi bir itaat değildir, tarihin kritik bir döneminde olan, o dönemdeki ve sonraki dönemdeki değişen şartlara göre değişmesi de mümkün olan, Peygamberimiz'in vefatıyla son bulan bir durumla ilgili olan bir itaattir.

Peygamberimiz sadece vahyi insanlara ulaştıran değil, aynı zamanda bu vahyi uygulayan ve İslam ümmetinin ilk tohumunu ekip onu filizlendiren kişidir. Vahye uymakla ilgili kısım evrensel olmakla beraber, yönetici olarak emirlerine uymak Peygamberimiz'in yöneticilik vazifesi olduğu dönemle sınırlı "tarihsel" bir vazifedir. Bu "tarihsel" vazifede birçok uygulama, İslam'ın evrensel prensiplerine göre olsa da, uygulamanın içeriği tarihin o döneminin şartlarına göre belirlenir. Örneğin Müslümanlar yok edilmeye kalktıklarında kendilerini savunup cihad etmeleri Kurani evrensel bir prensiptir fakat Peygamberimiz ile beraber o dönemdeki bir savaşta hendek kazılması bu evrensel prensibin "tarihsel" bir uygulamasıdır. Vahyin koyduğu evrensel prensip değişmez ama dönem değişip de Müslüman toplumlar yeni silahlarla yok edilmek isterlerse yapılacak cihad hendek kazmak şeklinde olmak zorunda değildir. O dönemin hendekleri kazınırken bu savaş stratejisinin uygulanması yolundaki Peygamberimiz'in emirleri elbette yerine getirilmeliydi. Ama yönetici vazifesinden dolayı Peygamberimiz'in tarihsel süreçle ilgili emirlerine uymak ile Kuran'ın koyduğu evrensel prensipler olan oruç, ticarette hile yapmamak… gibi emirleri yerine getirmek birbirinden ayrılmalıdır. Peygamberimiz'in yönetici olarak verdiği emirler, bir vahye bağlı olmadan verilen emirleri de içerir; nitekim yukarıda aktardığımız 9-Tevbe Suresi 43. ayette, Peygamberimiz'in yanlış bir şekilde izin verdiğini görüyoruz. Eğer yöneticilik yaparken gerçekleşen her davranışı vahiyle olsaydı böyle

bir yanlışlık oluşmazdı. Fakat Allah'ın mesajını iletmeyi kapsayan elçilik vazifesinde böylesi bir hata yer almaz çünkü vahiy hata barındırmaz.

Peygamberimiz'in vefatından sonra Müslümanların içlerinden seçecekleri kişi veya kişiler, kendi dönemlerinde "emir sahibi" olmakla ilgili vazifeyi yerine getirebilirler. Kuran bu kişilerin nasıl seçileceği ve kimler olacağıyla ilgili hiçbir emir içermez. Bu kişilerin nasıl belirleneceğiyle ilgili yöntemin ne olacağı da, bu kişilerin kimler olacağı da, bu kişiler yanlış yaparlarsa hangi mekanizmalarla düzeltilecekleri de tamamen Müslümanların tarihteki özgür iradeleriyle yapacakları uygulamalara bırakılmıştır. Elbette bunun sonucunda özgür iradeyi doğru bir şekilde kullanıp kullanmamanın mesuliyeti de bu seçimleri yapanların üzerindedir.

Sonuçta Peygamberimiz'den sonra "emir sahiplerinin" kim olacağı, bunların nasıl seçileceği ve seçildikten sonra yanlışlarının nasıl düzeltileceği Müslümanların nasıl bir sistem kuracaklarıyla alakalı bir konudur; bu konuda İlahi bir emir yoktur. Fakat bu seçilecek "emir sahiplerine" uymak, hiçbir zaman Allah'ın hükümlerine ilave veya eksiltme hükümler yapılabileceği manasına gelmez, ancak düzenin sağlanması gibi fonksiyonları içerir. Çünkü Kuran'dan; Kuran'ın her şeyi açıkladığını ve dinin evrensel prensipleriyle ilgili detayları verdiğini anlıyoruz.

Eğer elçiye itaatten ve emir sahiplerine itaatten; ilave farz veya haram yetkisi anlaşılsaydı, ortaya şu mantıksız tablo çıkardı. Yenmesi haram olanları örnek olarak ele alalım, Kuran'da 1- Leş, 2- Kan, 3- Domuz eti, 4- Allah'tan başkası adına kesilen hayvanlar haram kılınmıştır. Elçiye itaatten kasıt, elçinin ilave haramlar getirmesi olsaydı, elçi; 5- Midye, 6- Karides, 7- Eşek eti şeklinde haram listesini genişletebilirdi. Nitekim mezhepçiler bunu iddia etmektedirler. Peki, o zaman bir dönemde "emir sahibi" olan bir halife, hatta vali; 8- Tavuk, 9- İnek eti, 10- Palamut balığı şeklinde bu listeyi uzatıyor olsaydı ve "Elçiye itaat ayetleriyle bunları haram kılıyorsanız, emir sahibine itaat ayetiyle de ben bunları aynı mantıkla, aynı şekilde haram kılıyorum" deseydi, ne derdiniz? "Elçiye itaat edin" anlamındaki ayetlerle, Kuran'ın hükmünün iptal yetkisinin

(neshin) Peygamber'e verildiği şeklindeki iddiayı hatırlayalım (25. bölümdeki nasih mensuh konusunu hatırlayın). O zaman biri çıkıp, aynı mantıkla, "Emir sahibi de kendinden evvelki dini hükümleri değiştirebilir" iddiasında bulunur ve emir sahibi "Zinayı, hırsızlığı helal yapıp, namazı orucu kaldırıyorum, bunlar da benim neshlerim (iptal yetkisini kullanmam)" derse, ne diyeceksiniz? Bunun için "emir sahiplerine itaat edin" diyen ayeti çekiştirip, kendini Allah gibi dini hüküm koyucu mertebesine çıkarırsa sonuç ne olur? Eğer "elçiye itaat" ile elçi ilave helaller, haramlar ve iptaller yapabiliyorsa; o zaman benzer ifadeye sahip ayetle emir sahiplerinin (yöneticilerin) de aynı yetkiye kavuşmaları gerekmez miydi? Görüldüğü gibi Kuran'ı bir bütün şeklinde kabul etmeden çekiştirmeye kalkmanın sonu felakettir.

ALLAH'A İTAAT = KURAN'A İTAAT = ELÇİ'YE İTAAT

Kuran'ın anlattığı İslam'a inanan her Müslüman, elçiye (Hz. Muhammed'e) itaatin gerekliliğini bilir. Kuran'ın takipçisi Müslümanlar, bu yüzden, Allah'a ve elçisine itaat edilmesini söyleyen ayetlerin kendilerine karşı delil gösterilmesini çok garip karşılarlar ve bu iddiayı yapanların Kuran'ı bilmediklerini veya çekiştirdiklerini anlarlar. Elçiden bize miras kalan ve elçinin bize miras olarak bırakmaya çalıştığı yegane kaynak Kuran'dır. Kuran dini hüküm kaynağı olarak yeterlidir, bizi ilgilendiren yegane vahiydir ve Peygamberimiz'in başka bir kaynağı yazdırmaması da Kuran'ı yegane mesul olduğumuz kaynak olarak bıraktığının delilidir. Hadis kitabı olarak ortaya çıkmış kitaplar ve dini, Kuran ile Kuran'dan kat kat fazla hadisin ortaklığının bir neticesi olarak gösteren mezhepçi kitaplar; bu kitap boyunca gösterildiği gibi Peygamberimiz'e iftiralarla doludurlar. Kuran'ı tek kaynak kabul edip diğer tüm kaynakların dindeki otoritesini reddetmek, din adına tek otoriteyi Kuran'a (Allah'ın mesajına) vermek; hem mesajın sahibi Allah'a, hem mesajı getiren elçiye itaat etmek

demektir. Allah'a itaati, Kuran'a itaati ve elçiye itaati ayırıp adeta din adına ayrı ayrı otoriteler varmış gibi gösterenlerin mesajın sahibini, mesajın kendisini ve mesajı getirip duyuran elçiyi birbirlerinden ayırmalarını düzeltmelerini diliyoruz. Mesajın sahibi Allah'la görüşemeyeceğimiz ve mesajı getiren elçi vefat ettiği için bize kalan mesajın kendisi olan Kuran'dır. Mesajı uygulamamız, mesajla yetinmemiz ve mesaja güvenmemiz sorunların çözümündeki tek reçetedir.

Kendilerine okunmakta olan Kitab'ı sana indirmemiz onlara yetmiyor mu?

29-Ankebut Suresi 51

28. BÖLÜM

PEYGAMBERLERİN AŞIRI YÜCELTİLMESİ

Kuran'ın anlattığı dinden uzaklaşılmasında, dinin kutsallarının aşırı yüceltilmesi önemli bir yer tutar. Dinin övdüğü peygamberleri aşırı yüceltmek bunun en önemli örneğidir.

> **O, size melekleri ve peygamberleri Rabler edinmenizi emretmez. Siz Müslüman olduktan sonra, size kafir olmayı mı emredecek?**
>
> *3-Ali İmran Suresi 80*

Peygamberleri dinin mantığına aykırı bir şekilde yüceltenler "Yoksa sen Hz. İsa'yı sevmiyor musun?" veya "Sen Hz. Muhammed'i yok mu sayıyorsun?" tarzındaki sorularıyla, saf dinin ortaya çıkmasına çalışanları yıldırmaya çalışırlar. Peygamberleri seven birçok saf insansa, ne yazık ki bu sorularla gerilemektedir. Zaten kutsalı aşırı yüceltmenin bir hedefi de budur: Allah dışındaki ilahların hiçbirini kabul etmeyen dindar kitleye, kendi kutsallarını aşırı yüceltip, zayıf oldukları yerden yaklaşmak suretiyle dini bozmak. Hz. İsa gibi Allah'ın sevgili bir kuluna ilahlık makamının verilmesinin Hıristiyanlık dünyasındaki sonuçları ortadadır. Peygamberimiz ile ilgili uydurmalar ise (bu bölüme kadar gördüğümüz ve ilerideki bölümlerde göreceğimiz gibi), daha çok, Peygamberimiz'e, Allah'ın yanında ikinci bir hüküm oluşturucu sıfatının verilmesiyle olmuştur. Bu yaklaşımın sahibi mezhepçi kitleler, Allah'ın vahyi olan Kuran'da

olmayan hükümleri, Peygamberimiz'e iftiralarla dolu kitaplarda toplamışlardır. Oysa Peygamberimiz'e Kuran'da şunlar söyletilir:

De ki: "Size Allah'ın hazineleri yanımdadır demiyorum, gaybı da (algılanamayanı da) bilmiyorum ve ben size bir meleğim de demiyorum. Ben bana vahyedilenden başkasına uymam."

6-Enam Suresi 50

Görüldüğü gibi Peygamberimiz de aynı bizim gibi vahye, yani Kuran'a uymakla yükümlüdür ve bu vahiy dışında evrensel dini bir hüküm oluşturması mümkün değildir.

PEYGAMBERLERİ YARIŞTIRMA

O'nun elçileri arasında hiçbirini ayırt etmeyiz.

2-Bakara Suresi 285

Kuran'ın bu ayetine göre bizim Peygamberimiz'i, Hz. İbrahim'i, Hz. Musa'yı, Hz. Nuh'u, Hz. İsa'yı yarıştırmamamız gerekir. Peygamberler arasında derece farklılığı olsa da Kuran'da belirtilmeyen şekilde bir fazilet sıralaması yapmak doğru olmaz. "Bizim Peygamberimiz en üstündür" demek, bu ayetin ruhuna uymaz. Musevilerin ve Hıristiyanların düştükleri bu hataya, Kuran'ın bu ayetine rağmen ne yazık ki düşülmüştür. Peygamberimiz'in sayesinde tüm insanların ve evrenin yaratıldığı, Peygamberimiz olmasa ne dünya, ne de başka bir mekânın yaratılacağı şeklindeki meşhur uydurma, hadis kılıfıyla insanlara yutturulmuştur. Bunun anlamı iyi düşünülürse ne kadar dehşetli, Kuran'a aykırı bir uydurma olduğu anlaşılır. Peygamberimiz'i herhangi bir peygambere kıyaslamak bile doğru değilken bu hadisle Cebrail'in, diğer meleklerin, cinlerin, hayvanların, bitkilerin, evrenin, dünyamızın Peygamberimiz olmasa yaratılmayacağı gibi inanılmaz bir iddiada bulunulmuştur.

Peygamberimiz'in hammaddesinin diğer insanlardan ayrı olup nurdan yaratıldığı, Kuran'da anlatılmayan yüzlerce mucizesinin olduğu,

namaz vakitleri için adeta Allah'la pazarlık yaptığı şeklindeki uydurmalar hep yanlış peygamber algısı oluşturmuştur.. Bu yaklaşım sonucunda, Peygamberimiz'e utanç kaynağı olacak şekilde cinsel mucizeler yakıştırılmış, kişileri kötürüm etmek için beddualar ettiği iftiraları ileri sürülmüştür. Tüm bu iftiralar, hep uydurulmuş hadislerle halka sunulmuştur ki; kutsala karşı gelme korkusunu içinde taşıyan ve dini az bilen halk, bu uydurmaları itirazsız kabullensin. Diğer dinlerin düştüğü hataları Kuran'da okuyup, onları hem eleştirip, hem de aynı hataya düşmek ne acıdır! Diğer bir uydurma hadise göreyse tüm Peygamberler kıyamet günü kendi dertlerine düşmüşken, Peygamberimiz "ümmetim, ümmetim" diyerek ümmetini düşünecektir. Bu uydurma, kaş yapayım derken göz çıkarmanın çok güzel bir örneğidir. Peygamberimiz'i yüceltmek isteyenler, diğer peygamberlerin bencilliği manasına gelebilecek yukarıdaki hadisi uydurmuşlardır. Bunlar Peygamberimiz'i diğer peygamberlerle yarıştırmakla kalmamış; 1-Hz. Muhammed, 2-Hz. İbrahim, 3-Hz. Musa, 4-Hz. İsa şeklinde diğer peygamberleri de üstünlük sırasına göre dizerek hadlerini iyice aşmışlardır.

Seni sapmış bulup da doğru yola iletmedi mi?

93-Duha Suresi 7

Bu ayete göre Peygamberimiz vahiy gelmeden önce sapmış bir haldedir ve Allah'ın gönderdiği vahiy ile düzeltilmiştir. Allah'ın açıkça söylediği bu gerçeğe Şura Suresi 52. ayette de rastlıyoruz:

İşte böylece sana da emrimizden bir ruh vahyettik. Sen kitap nedir, iman nedir bilmezdin.

42-Şura Suresi 52

Mezhepçilerin düştükleri çelişkilerden biri de Peygamberimiz'in atalarında hiç putperest olmadığı ve bunun Hz. Adem'e kadar böyle gittiği iddiasıdır. Oysa Kuran'dan, Hz. İbrahim'in babasının putperest olduğunu

anlıyoruz. Hz. İbrahim'in Peygamberimiz'in atası olduğunu düşünürsek bu iddia da dayanaksız kalır. Gerçi gelenekçi zihniyet, "Hz. İbrahim'in babasından kasıt gerçek babası değil, üvey babasıdır veya amcasıdır" şeklinde saptırmalara gitmektedir. Ama Kuran'da açıkça "babası" denmektedir. Bu çekiştirme de mezhepçilerin Kuran'daki açık anlamları bozucu zihniyeti için bir delil niteliğindedir.

ALLAH'IN PEYGAMBERİMİZ'E ÖVGÜLERİ

Mezhepçilerin anlamadığı nokta, Peygamberimiz'in tüm bu uyduruk sözde yüceltmelere ihtiyacı olmadığıdır. Kuran'da Allah, Peygamberimiz'i övmekte, onun üstün bir ahlak üzerinde olduğunu söylemektedir. Allah'ın kendisine elçilik görevi vermesi, kitabında kendisini övmesinden daha büyük yüceltme ne olabilir? Vahiy almadan önceki Peygamber'in durumu veya Peygamber'in atalarından birinin putperestliği Peygamber'i küçültmez. Kuran'dan herkesin kendi davranışlarından sorumlu olduğunu anlıyoruz. Ne peygamber oğlu olan yücelir, ne de kâfir babası olan küçülür. Nitekim Hz. İbrahim'in babası da Peygamber babasıydı ama sapkınlığı Kuran'da geçmektedir. Kişileri soyuna sopuna göre değerlendiren gelenekçi zihniyet, Peygamberimiz'i de böyle değerlendirmeye kalkmış ve bu konuda uydurma hadisler türetmiştir. Bu uydurmalar Kuran'la, gelenekçilerin bu zihniyeti İslam'la çelişmektedir.

Allah Peygamberimiz'i seçti ve ona büyük bir iyilikte bulundu (4-Nisa Suresi 113). **Onu güzel ve büyük bir ahlak sahibi kıldı** (68-Kalem Suresi 4). **Onu âlemlere rahmet yaptı** (21-Enbiya Suresi 107). **Ve Peygamberimiz'in tüm günahlarını bağışladı** (48-Fetih Suresi 2).

Görüldüğü gibi Kuran'da Peygamberimiz en güzel şekilde övülmektedir. Örneğin Enbiya Suresi 107. ayette, Peygamberimiz'in âlemlere rahmet olduğu söylenmektedir. Eğer tüm âlemlerin Peygamberimiz için yaratıldığı doğru olsaydı, bu da Peygamberimiz'in âlemler için rahmet oluşu

gibi söylenebilirdi. Çünkü bu izah, doğru olsaydı, tüm bu izahlardan daha önemli bir bilgi olurdu. Gerçek olsaydı, Kuran, bu daha da önemli olan bilgiyi, hadis gibi bir kaynağa elbette bırakmaz, kendisi belirtirdi.

KIL TAPINMACILIĞI

Allah en güzel şekilde Peygamberimiz'i övmüşken, Kuran'ın onay vermeyeceği kıl tapınmacılığı yapanlar, akılları sıra Peygamberimiz'e saygı göstermektedirler. Camilerde "Peygamber'in sakalı" diye bir sürü beze dolandırılıp sarılmış kılları, büyük bir tören havasında açıp, halka bu kılları öptürenler, bu yazılarımızı okuduklarında elbette rahatsız olacaklardır. Onlara göre bu kıl öptürme törenleri Peygamber sevgisidir, Peygamber'e saygıdır. Ne yazık ki Peygamber'in olduğu iddia edilen kılları, dini bir ibadet havasında insanlara öptürme faaliyeti hâlâ devam etmektedir. Hıristiyanlığı ikonlarından dolayı kınayanlar, benzer hurafeleri dinimize kendileri sokmuşlardır.

Peygamberimiz Kuran'da iki sıfatla anılır. Birincisi "nebi" kelimesidir ve "haber getiren" manasındadır. Kuran'da bu kelime, aynen Farsçadan dilimize geçen "peygamber" kelimesi gibi yalnız "Allah'tan haber getiren insanlar" için kullanılmıştır. İkincisiyse "resul" kelimesidir ki Türkçemizdeki "elçi" kelimesinin karşılığıdır ve Kuran'da peygamberler en çok bu kelimeyle anlatılırlar. Bu kelime, aynı Türkçedeki gibi hem Allah'ın elçileri, hem diğer elçilikler için kullanılır. Peygamberimiz'i ve diğer peygamberleri tarif ederken kullanılan bu kelimeler peygamberlerin nebi (haber getirici), resul (elçi) olduğunu gösterir. Yani peygamber, Allah'tan aldığı mesajı insanlara ileten kişidir, peygamber kendinden dine % 1 bile bir şey katamaz. Öyle olsaydı din, Allah ve Peygamber ortak yapımı bir müessese olurdu. Peygamberimiz'e gelen vahiy Kuran'dır. Bunun dışındaki bir hadis, bir mezhep izahı, birisinin içtihadı için "dinin evrensel bir hükmü veya bir bölümüdür" demek; Allah'ın olan dini Allah, Peygamber

ortaklığına veya Allah, mezhep imamı, Peygamber ortaklığına çevirmek olur. Kısacası Peygamber'i doğru yere oturtmak, dini doğru kavramanın bir şartıdır. Peygamberimiz aldığı haberi (Kuran'ı) insanlara iletmiştir. Din, bu haberdir. Elçilik (resullük), haber getiricilik (nebilik) bu mesajı (Kuran'ı) insanlara ulaştırmaktır. Allah'ın elçisi olmak çok büyük bir onurdur. Peygamberimiz açısından düşünürsek, bir insanın milyarlarca insana öncülük etmesidir. Ne yazık ki bazıları, Kuran'dan anlaşılan bu peygamber tarifini yaptığımızda "Siz Peygamber'i çok basit görüyorsunuz" demektedirler. Ne yazık ki bu davranışlarıyla bundan sonra 29. bölümde inceleyeceğimiz Hıristiyanlara benzemektedirler. Peygamberler hakkında aşırıya gitmek, sadece bir peygamberi "Allah'ın oğlu" ilan etmekle olmaz. Yalnızca Allah'ın olan dini hükümler oluşturma yetkisi; sünnet, hadis gibi süslü ve sözde Peygambersever tavırlarla Peygamber'e de veriliyorsa, o da dinde bir sapmadır.

GÜDÜLEN SÜRÜ OLMAYALIM

Biz "Peygamberimiz'i aşırı ve Kuran'a aykırı yaklaşımlarla yüceltmeyelim" diye feryat ederken, ne yazık ki birçok tarikatta evliya, şeyh, ulema gibi yaftalar yapıştırılmış adamlar bile putlaştırılmaktadır. Peygamber'in bile aşırı yüceltilmemesi gerekir dedikten sonra, herhalde bunlar için ilave bir açıklamaya gerek yoktur. Bakara suresi 104. ayete değinerek bu konuyu bitirmek istiyoruz. Bakara suresi 104'te **"Ey iman sahipleri raina (bizi çobanın sürüyü güttüğü gibi güt) demeyin."** denmektedir. Bu ayette Peygamber'e bile "raina" denmesi yasaklanmaktadır. Buna karşın tarikatlardaki uygulamalarda ve mezhep bağlılığında birçok zaman sürü psikolojisi hâkimdir. Kuran'ın inşa ettiği insan; düşünen, akleden, Allah'ın mesajı Kuran'a sıkı sıkıya sarılan, Peygamber'i canından çok seven fakat Kuran'a aykırı yüceltmeyen, Allah'ın hüküm yetkisini hiçbir kişiye paylaştırmayan insandır.

Müslümanların görevi Allah'ı, Kuran'ı, Peygamber'i tam yerli yerine oturtmaktır. Dini bozmada kullanılan araç Peygamber olunca, Kuran'la ters düşen hadisler uydurulmuş, her şeyin Peygamberimiz için yaratıldığı şeklinde saçma iddialar, peygamberleri yarıştırmak gibi haddini bilmezlikler olmuştur. Hiç şüpheniz olmasın ki, nasıl kendisi hakkındaki aşırı izahları görse en çok kızan Hz. İsa olacaksa, Kuran'ın ruhuna aykırı şekilde kendisi hakkında uydurulan hadisleri, Allah'la miraçta pazarlık ettirmeleri görse bunları uyduranları ilk kınayan Peygamberimiz olurdu.

29. BÖLÜM

HIRİSTİYANLARDAN VE MUSEVİLERDEN İBRET ALMAK

Kuran'da, geçmiş toplulukların hataları ibret almamız için anlatılır. Bu topluluklardan günümüzde de varlığını sürdüren Hıristiyanlık ve Museviliği ele alırsak, içine düşülen hatalardaki benzerliği hemen kavrayabiliriz. Bu ortak temel hatalar; peygamberleri ve din adamlarını aşırı yüceltme, Allah'ın kitabı dışında kitaplar oluşturma, Allah'ın dinini mezheplere bölmektir.

Papazların ve mezheplerin din adına matbaaya ve halkların kendi dillerinde ibadet etmelerine karşı çıkmaları, Hıristiyanlıkta din adına yapılan yobazlığa örnektir. Bir Hıristiyan din adamının şu sözlerinden bunu anlayabiliriz: "Matbaanın bulunmasıyla kitap yayınlarının çoğaldığı ve eğitim-öğretimin geliştiği doğrudur fakat aynı zamanda fikir ve görüş ayrılıklarının oluştuğu da bir gerçektir. Bunun sonucu olarak insanlar Kilise'nin yerleştirdiği iman ve akideler konusunda düşünmeye ve sorular sormaya başlamışlardır. Din kitaplarını okuyor, anlıyor ve kendi anladıkları dilde ibadet ediyorlar. Bu nedenle kendi kendilerine din adamlarına artık gerek bulunup bulunmadığı sorusunu sormaları söz konusudur. Eğer herkes kendi bildiği dilde ve kendi anladığı şekilde Tanrı'ya ibadet etmeye kalkışacak olursa... Böyle bir durum bizim mensup bulunduğumuz din adamları sınıfının çok zararına olur. Din esaslarının, din adamlarının dışında hiç kimse tarafından bilinmemesi koşul olmalıdır" (Bakınız:

İlhan Arsel, Toplumsal Geriliklerimizin Sorumluları: Din Adamları, s. 18). Bu alıntıyı yapan ateist yazar Arsel, bu durumla ilgili haklı tespitler yapmakta fakat daha sonra bunları haksız bir şekilde "din adamı" eleştirisinden çıkarıp "din" eleştirisine çevirmektedir. Hıristiyanlıkta bilimsel gelişimin önünü tıkayan ve geciktiren, mezheplerin savaşlarıyla ortalığı kan gölüne çeviren papazların hegemonyası kaybolur diye matbaaya, kendi dilinde ibadete karşı çıkan, aforoz, endülüjans, engizisyon gibi kurumlarıyla halka kan kusturan, kulların affedilme yetkisinin bile kendisinde olduğunu iddia eden hep Kilise olmuştur.

Dinimizin bağlıları, Hıristiyanların ve Musevilerin sapmalarını çok iyi tespit eder ve çok mantıklı eleştirirler. Ne yazık ki bu eleştiriyi yapanların birçoğu, İslam dünyasındaki Allah'ın gönderdiği dinden sapmaları eleştirmede aynı sağduyuyu gösterememektedirler. Allah'a şükür ki inanç alanını Hıristiyanlıktaki üçleme gibi uydurmalardan iyi bir şekilde koruyabildik. Fakat bu, uygulama alanında "İslam" olarak sunulan "din"in içine birçok uydurmanın sokulduğu gerçeğini görmezlikten gelmemize sebep olmamalıdır.

Enam Suresi 154, Araf Suresi 145. ayetlerde Tevrat'ın da aynı Kuran gibi detaylandırıldığını görüyoruz. Oysa Yahudiler ellerinde detaylı bir şekilde Tevrat dururken "mişna" ve "gemara" başlıklarıyla, kutsala fatura edilmiş rivayetlerle dinlerine ilaveler yapmışlardır. Oysa Yahudilere dinleri Tevrat'ta detaylı olarak açıklanmıştır. Kuran'ın izahına göre Yahudiler Tevrat'ta, Hıristiyanlar İncil'de hükümlerini bulurlar. (Bu kitapların orijinalliğini ne ölçüde koruyabildiği, önemli bir konu olsa da, bu kitapta bu konu ele alınmayacaktır.)

Biz indirdik Tevrat'ı, Biz. İyiye ve güzele kılavuz var onda, ışık var. Teslim olmuş Peygamberler, Yahudilere onunla hükmederlerdi…

5-Maide Suresi 44

İncil ehli, Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler. Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler sapkınlardır.

5-Maide Suresi 47

HIRİSTİYANLIKTAKİ BABA-OĞUL MESELESİ

Hıristiyanlıktaki en büyük sapma olan Hz. İsa'nın Allah'ın oğlu olduğu ve üçleme sapmalarını ele alalım. Bugünkü bilinen en eski İncil bile Latince'dir. Hz. İsa'ya indiği dilde bir İncil elde mevcut değildir. Orijinalinde ne olduğunu bilmediğimiz kelimeler Latince'ye "Baba" ve "Oğul" şeklinde çevrilmiştir. Fakat bu Latince tercümelerde bile "Oğul" kelimesi, sadece Hz. İsa için değil, Allah'ın tüm sevgili kulları için kullanılır. Aynı şekilde "Baba" kelimesi de sırf Hz. İsa'nın Baba'sı manasında değil, tüm kulların Baba'sı manasında kullanılır:

45-Siz göklerde olan Babanız'ın oğulları olasınız.

İncil-Matta 5,45

17-Benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Allah'ımın ve sizin Allah'ınızın yanına çıkıyorum.

İncil-Yuhanna 20,17

Yani mevcut İncil'i şu andaki tercümesiyle eline alan bir kişi bile şu andaki anlatımıyla "Allah'ın oğlu ezeli tanrı İsa"yı İncil'de bulamaz. Çünkü bu tabirin tüm insanlar için kullanılması, bu kavramın mecaz bir kavram olduğunu gösterir. Bizim tahminimize göre İncil'in orijinalinde "kul" manasına yakın bir kelime "oğul"; "Yaratıcı" veya "Rab" manasına yakın bir kelime de "baba" diye çevrilmiştir. Fakat her şeye rağmen İncil'in her yerinde bu kelime bu tarzda çevrildiği için, kelimenin tüm insanlık için kullanılmış olmasından, ne manayı kastettiği anlaşılabilir. Günümüzdeki İncil çevirilerini incelemek bile tercümelerle Hıristiyanlıkta ne kadar tahrifat yapılabildiği hakkında fikir sahibi olmamızı sağlayacaktır:

35-İsa kovulmasını haber alır almaz onu aradı ve ona sordu, "<u>İnsanoğlu'na</u> inanıyor musunuz?"

Yeni Amerikan İncil-Yuhanna 9,35

35-İsa kovulduğunu duydu ve onu bulunca şöyle dedi: "İnsanoğlu'na inanıyor musunuz?"

Yeni Uluslararası İncil-Yuhanna 9,35

35-İsa ne olduğunu duyunca adamı buldu ve ona: "Mesih'e inanıyor musunuz?" dedi.

Yaşayan İncil-Yuhanna 9,35

35-İsa kovulduğunu duydu ve onu bulunca şöyle dedi: "Tanrı'nın Oğlu'na inanıyor musunuz?"

Kral James İncil'i-Yuhanna 9,35

Dördüncü tercümedeki Kral James İncil'inde, ilk iki İncil'deki "insanoğlu" ifadesinin nasıl "Tanrı oğlu" ifadesine dönüştüğüne dikkat edin. Ayrıca bu "Baba" ve "Oğul" ifadelerinin kullanımında saptırma olduğu Matta'nın şu bölümünden de anlaşılabilir:

9-Yeryüzündeki kimseyi babanız diye çağırmayın, zira Baba'nız birdir, semavi Baba'dır.

İncil-Matta 23,9

BAŞ SORUMLU KİLİSE

Görüldüğü gibi tercümede yeryüzündeki kimseyi "babanız" diye çağırmayın deniyor. Oysa "baba" herkesin biyolojik kan bağı olan babasını çağırdığı isimdir; bu kullanımın Allah dışında kimse için -öz baba için bile- yapılmamasının istenmesi, bu kullanımın günümüzdeki anlamıyla "baba" olmadığını göstermektedir. Daha önce belirttiğimiz gibi, burada kanaatimiz, "Baba" diye tercüme edilen kelimenin orijinalinin Allah'a mahsus "Yaratıcı" veya "Rab" benzeri bir kelime olduğu fakat tercümelerle bu kelimenin günümüzdeki "Baba" kelimesi şeklinde kaldığıdır. Fakat yine de tercümeler ikinci dereceden suçludur. Çünkü bu kelimelerin tüm insanlar için kullanıldığını gören objektif değerlendirici, bu

kelimelerin mecazi olduğu kanaatine rahatlıkla varabilirdi. (Hıristiyanlığın içindeki kimi gruplar azınlıkta kalsalar da bu kanaati paylaşmışlardır.) Bugünkü Katolik ve Ortodoks ve çoğu Protestan kiliselerin yorumcuları, bu kelimelerin tüm insanlar için mecazi manada, Hz. İsa için ise gerçek manasında kullanıldığını söylemişlerdir. Yani Hz. İsa'nın "oğul tanrı" ilan edilmesindeki asıl suçlu Katoliklik, Ortodoksluk tipi mezheplerdir. Bu mezheplerin ve önceki konsüllerin yorumundan ibaret olan bu yaklaşımlara, dini sadece mevcut İncillerden öğrenmeye çalışan Hıristiyanlarca da varılmayacağı kanısındayız. Yıllarca insanlar Hıristiyanlığı Kilise kurumunun anlatımlarıyla öğrendiler. Dinimiz Hanefi, Şafi gibi Sünni ve diğer Şii mezheplerin anlatımlarıyla nasıl dejenere olmuşsa, Hıristiyanlık da Katolik ve Ortodoks mezheplerin hegemonyasıyla dejenere olmuştur. Hıristiyanlık için durum daha zordur. Çünkü mevcut İncillerin orijinalliğini koruduğunu söylemek mümkün değildir. Oysa Kuran'ın orijinali elde mevcut olduğu için Kuran'a gidip de ilaveleri ve eksiltmeleri düzeltmek; gerçek dinle, uydurulan dini ayırt etmek daha kolaydır.

Tüm bu dejenerasyonlardaki metotları incelediğimizde, Hıristiyanlıktaki mezhepler aracılığıyla dejenerasyonun, dinimizdeki mezhepler eliyle dejenerasyona benzediğini saptayabiliriz. Mevcut İncil (tercümelerle saptırmalara rağmen) bir kenara bırakılmış ve Kilise kendi yorumlarını İncil'in üstüne çıkartmıştır. Kilise'nin burada rahipler topluluğu olduğunu unutmayalım. Hz. İsa'nın öldürülmesi için karar alan da Yahudi haham toplumuydu. Dinimizdeki ilaveleri yapanlar ise dinimizin hadis imamı, mezhep imamı adlı din adamı topluluklarıdır. Biz Hz. İsa'yı öldürmek isteyen hahamların sapkınlığını, Hz. İsa'yı aşırı yücelten Saint Paul gibi din adamlarının sapkınlığını çok iyi anlarız. Ama uydurma hadis üreticilerine veya ilmihal yazarlarına geldi mi onları aşırı yüceltmekten bir türlü vazgeçmeyiz. Fakat yine de Hıristiyanların Saint Paul'den, Musevilerin katliamcı hahamlarını savunmaktan neden vazgeçemediklerine çok şaşırırız! Aslında tarih, nüanslarla tekrarlanmakta, geçmiş kavimlerden alınmayan ibretler felaketlerin sebebi olmaktadır. Dine en

büyük zararı ise bazı istismarcı hahamlar, rahipler, imamlar diye bilinen din adamları vermektedir.

DİNE EN BÜYÜK ZARARI SAHTEKÂR DİN ADAMLARI VERİYOR

Allah'ı bırakıp bilginlerini, rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i Rabler edindiler. Halbuki hepsi de tek Tanrı'ya kulluk etmekten başka bir şeyle emrolunmadılar. O'ndan başka tanrı yoktur. O, bunların ortak koştukları şeylerden yücedir.

9-Tevbe Suresi 31

Ey iman sahipleri! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu halkın mallarını uydurma yollarla yerler ve Allah'ın yolundan alıkoyarlar.

9-Tevbe Suresi 34

Ne yazık ki birçok Müslüman bu ayetleri masal gibi dinlemektedir. "Allah bize geçmişteki bu kavimlerin durumunu anlatıyorsa, bunun önemli bir sebebi bizim de aynı yanlışı tekrarlayabilecek olmamızdır" çıkarımı, ne yazık ki yapılmamaktadır. Bugün görüyoruz ki benzer hatalara düşülmüştür. Nasıl Hıristiyanlarda papazlar yeni dini hükümler oluşturdularsa; İslamiyet'te de imamlar fetva, içtihad, mezhep görüşü başlıklı uydurmalarla, dinde olmayan dini hükümleri icat etmişlerdir. Yani din adamları zümresine, sırf Allah'ın tekelinde olan dini hüküm koyuculuk yetkisi verilmiştir. Nasıl Hıristiyanlar Katolik, Protestan, Ortodoks rahiplerini, azizlerini her şeye rağmen temize çıkartıyor, onların evliyalık ve üstünlük hikayelerini anlatarak onların Hıristiyanlığı dejenere etmelerini temize çıkartıyorlarsa, bizim din adamlarımız, tarikat şeyhlerimizin bir kısmı da aynı evliyalık, üstünlük, vs. hikayeleriyle temize çıkarılmaktadırlar.

Kilise'nin maddi menfaatler için dini nasıl istismar ettiğini Güney Afrikalı Nobel ödüllü rahip Desmond Tutu çok güzel anlatmaktadır:

"Misyonerken Güney Afrika'ya geldiklerinde toprak bizde, İncil onlardaydı. Sonra bize 'gözlerimizi kapatalım, dua edelim' dediler. Gözlerimizi açtığımızda gördük ki İncil bizde, toprak onlardaydı." Bazı rahipler ve hahamlar, din adına insanların paralarını haksızlıkla nasıl yiyorlarsa; bizim şeyhler, hocalar, mevlidhanların önemli bir kısmı onlardan aşağı kalmamaktadırlar. Tüm bu manzaralarda hem Museviler, hem Hıristiyanlar, hem de bizim için elbette birçok ibretler vardır. Bu üç din de tüm bu mezhepleri ve mezhep önderlerini kenara itmeden dinlerini gerçek manasıyla kavrayamazlar. Öncelikle tüm mezhep izahları ve tüm ilave Mişnalar, hadis kitapları, falancanın mektupları bir kenara bırakılıp, Allah'ın kitapları tek başına masa üstüne konulup çözüme başlanmalıdır. Kuran'ın orijinali elimizde olduğu için biz bu konuda çok daha rahat çözüm şansına sahibiz. Fakat Musevi ve Hıristiyanların da aynı metotla Allah'ın istediği orijinal dine çok daha fazla yaklaşacakları kanaatindeyiz. Ne yazık ki şu anda yaygın olarak "din" diye anlatılan ne Tevrat'taki Yahudilik'tir, ne İncil'deki Hıristiyanlıktır, ne de Kuran'daki İslam'dır. Mezhepler ve azizlerin, hahamların kitapları ne acıdır ki Allah'ın kitaplarının önüne geçmiştir. Bu üç dinin yobazlıklarının temel sebebi de aynıdır: İnsani olana kutsal kılıfı giydirilmiş ve bunlar gerçek kutsal olan Allah'ın kitabının yanına, hatta önüne konmuştur. Dinlerdeki temel bir istismar mekanizması, kutsal kitaplarda yazılan açık gerçeklerin yorumla, kelimelerin manası kaydırılarak gizlenmesi veya saptırılması olmuştur.

Onlar kelimeleri yerlerinden kaydırıyorlar. Öğüt almak için çağrıldıkları şeyden nasiplenmeyi unuttular.

5-Maide Suresi 13

Bunların içlerinden bir grup vardı ki, Allah'ın kelamını işitiyor, onu kavramalarının ardından bile bile tahrif ediyorlardı.

2-Bakara Suresi 75

İNCİL VE TEVRAT'TA PEYGAMBERİMİZ'E İŞARETLER

Bugün elimizdeki Tevrat ve İncil'de mevcut olan ve Peygamberimiz'e işaret ettiği düşünülmüş olan ayetleri inceleyelim:

Ve bütün milletleri sarsacağım ve bütün milletlerin (Himada'sı) gelecek ve bu mabedi şanla şerefle dolduracağım der Orduların Efendisi; benimki gümüş, benimki altın der. Benim bu son evimin şöhreti, ilkinden daha yüksek olacak der İnsanların Efendisi ve bu yerde selam (şalom) vereceğim der Orduların Efendisi.

Tevrat-Haggay 2,7-9

Yukarıdaki "himada" kelimesi eski İbranice'de "hmd" kökünden türemiştir. Kuran-ı Kerim'de Hz. İsa'nın kavmine ismi "Ahmed" olan bir Peygamber geleceğini söylediği anlatılır (Bakınız: 61-Saff Suresi 6) "Ahmed" kelimesi "Muhammed" ismiyle aynı kök yapısına (hmd) sahiptir ve "övülmüş" anlamına gelmektedir. Böylece Hz. İsa'nın kavmine ismi "Ahmed" olan bir Peygamber gelecek denmesiyle, ismi "övülmüş" olan bir Peygamber gelecek denmiş olduğu ve Peygamberimiz'in adının manasının söylendiği de düşünülebilir. Bu konuda Abdulahad Davud şunları söylemektedir: "Ahmed kelimesi 'Himda' kelimesinin değişmeden kalmış Arapça şeklidir ve aynı manaları içermektedir. Grekçe yazılmış Yuhanna İncil'inde de klasik Grek diline tamamen yabancı olan 'Paracletos' ismi kullanılmıştır. Aslında 'Ahmed, Muhammed' kelimelerinin karşılığı olan 'şanı yüksek, övülmüş, çok hamdeden' manasına da gelen pekiştirilmiş şekildeki 'Periclytos' kelimesinin Hz. İsa tarafından vazedilen Arami lisanındaki 'Himda' ve 'Hemida' kelimesinin Grekçe'ye tercüme edilmiş şekli olması kuvvetle muhtemeldir. Fakat her halükarda bu kelimenin manası Peygamberimiz'in ismiyle aynı manadadır. 'Şalom' kelimesine gelince, bu kelime de 'İslam' kelimesi ile aynı kök ve manalara sahiptir. Her Sami dil âlimi 'Şalom' ve 'İslam' kelimelerinin 'barış, teslim olma' manasına gelip aynı kökten türediğini bilir" (Bakınız: Prof. Abdulahad Davud, Tevrat ve İncil'e Göre Hz. Muhammed).

HZ. İSA'DAN SONRA GELİP BİR TEK ALLAH'A ÇAĞIRAN KİM VAR?

15- Eğer beni seviyorsanız, emirlerimi gözetirsiniz.

16- Ben de Baba'ya yalvaracağım ve o size başka bir Paraklit gönderecektir.

İncil-Yuhanna 14, 15-16

7- Bununla beraber ben size gerçeği söylüyorum. Benim gitmem sizin için hayırlıdır. Çünkü ben gitmezsem Paraklit size gelmez. Fakat gidersem onu size gönderirim.

8- Ve o geldiği zaman günah, doğruluk ve hüküm konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir.

İncil-Yuhanna 16, 7-8

20- Yahya'nın tanıklığı şöyle oldu, açıkça konuştu, inkâr etmedi: "Ben Mesih değilim" diye açıkça konuştu.

21- Onlar da kendisine "Öyleyse sen kimsin? Sen İlyas mısın?" diye sordular. O da: "Değilim" dedi.

22- "Sen o Peygamber misin?" Yahya "Hayır" diye cevap verdi.

İncil-Yuhanna 1,20-21

Görüldüğü gibi mevcut İncil'de Hz. İsa'dan sonra gelecek biri sürekli müjdelenir. Oysa "Hz. İsa son Peygamber'dir, bir daha Peygamber gelmeyecek" tarzında bir ifade hiçbir yerde geçmemektedir. Yuhanna 1, 20-21'de ise insanların İlyas ve İsa (Mesih) dışında bir Peygamber daha bekledikleri görülüyor. Peki, Hz. İsa'dan sonra gelip, insanlara Allah'ı anlatıp, tanıtan kim vardır? Tarihe baktığımız zaman Peygamberimiz dışında buna uygun tek bir etkili şahsiyet bile yoktur.

Yuhanna İncil'inde geçen "Periclytos"un Kutsal Ruh (Cebrail) diye açıklanmaya çalışılmasını eleştiren Prof. Dr. Maurice Bucaille bu anlayışı reddederek "Periclytos"tan kastın Hz. İsa'dan sonra gelecek Hz. İsa

gibi bir peygamber olduğunu söyler. Bucaille şöyle demektedir: "Burada öne sürülen insanlara bildirme işi hiçbir surette Kutsal Ruh'un işlerinden olan bir ilhamdan ibaret değildir. Aksine kendisini belirleyen Yunanca kelimedeki yayma kavramı sebebiyle, onun açıkça maddi bir niteliği vardır. Şu halde Yunanca 'akouo' ve 'laleo' fiilleri birtakım maddi işleri ifade ederler ve bu fiiller ancak işitme ve konuşma organlarına sahip bir varlıkla ilgili olabilirler. Dolayısıyla bu fiilleri Kutsal Ruh'a uygulamak mümkün değildir... Öyleyse Yuhanna'nın Periclytos'unda, Hz. İsa gibi işitme ve konuşma kabiliyetlerine sahip olan bir insan görmek, mantığın götürdüğü bir sonuç sayılmalıdır. Yunanca metin bu özellikleri kesin olarak gerektirmektedir. Demek ki Hz. İsa kendisinden sonra Allah'ın yeryüzüne bir başka insan göndereceğini ve Yuhanna'ya göre onun rolünün, bir cümleyle söylemek gerekirse Allah'ın kelamını işiten ve O'nun mesajını insanlara tebliğ eden bir peygamberin rolü olacağını haber vermektedir. Şimdi elimizde mevcut metinde bulunan Kutsal Ruh kelimeleri tamamen kasti olarak sonradan yazılmış bir ilaveden ileri gelmektedir. İlavenin gayesi Hz. İsa'dan sonra bir Peygamber'in geleceğini haber veren bir kelimenin ilk anlamını değiştirmektir. Çünkü buna inanmak Hz. İsa'nın son olmasını isteyen gelişme halindeki Hıristiyan cemaatlerinin öğrettikleriyle çelişki ortaya çıkarıyordu" (Prof. Dr. Maurice Bucaille, Tevrat, İnciller, Kuran-ı Kerim ve Bilim, s. 127).

YALANCI VE GERÇEK PEYGAMBERLER

Peygamberimiz'in gerçek peygamber mi, sahte peygamber mi olduğunu merak eden Hıristiyanlar; Hz. İsa'nın İncil'deki şu kriterini uygularlarsa gerçeği görebilirler:

Yalancı peygamberlerden sakının. Onlar size koyun postu içinde yaklaşırlar ama içten yırtıcı kurtlardır. Onları yaşam ürünlerinden tanıyacaksınız. Hiç dikenlerden üzüm, kenpellerden incir

toplanır mı? Her iyi ağaç iyi ürün verir. Çürük ağaç ise kötü ürün verir. İyi ağaç kötü ürün vermediği gibi, çürük ağaç da iyi ürün vermez. İyi ürün vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. Demek ki onları yaşam ürünlerinden tanıyacaksınız.

İncil-Matta 7,15-20

Görüldüğü gibi Hz. İsa, peygamberlik iddia edenleri tanımada şu kriteri veriyor: Verilen ürüne bak ve yalancı ile doğru söyleyeni ayırt et. Oysa kendisinden sonra hiç peygamber gelmeyecek olsaydı Hz. İsa "Benden sonra peygamber gelmeyecektir, benden sonra kim peygamberlik iddia ederse o yalancıdır" diyerek, çok kestirme bir şekilde bu sorunu halledebilirdi. Hz. İsa'nın, yalancı ve doğru peygamberi ayırt etmede tavsiye ettiği yöntem, tek başına Hz. İsa'dan sonra peygamber geleceğine yeterli delildir. Hz. İsa'dan sonra peygamber gelecek olması ise Peygamberimiz Hz. Muhammed'in Peygamberliğine delildir. Çünkü Hz. İsa'dan sonra Allah'a inanan, Allah'a güvenen, Allah'ı seven ve Allah dışında tüm tapılanları terk eden geniş bir topluluğun oluşması gibi muazzam bir ürünün alınması sadece ve sadece Peygamberimiz aracılığıyla sağlanmıştır. Nitekim Kuran'da, Hz. İsa'nın Peygambirimiz'i, "Ahmed/övülmüş" şeklinde müjdelediği geçer:

Hani Meryem oğlu İsa da "Ey İsrail oğulları, ben sizin için Allah'ın elçisiyim. Benden önceki Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonraki ismi Ahmed (övülmüş, öven) olan bir elçinin de müjdeleyicisiyim" demişti.

61-Saff Suresi 6

Tüm bu açık gerçeklere ve Tevrat'taki, İncil'deki işaretlere rağmen Tevrat ve İncil'in tasdiklediğini hahamlar, papazlar örtbas etmek için, saptırmak için yarışmışlardır. İncil'de tarifi olmayan Katoliklik, Ortodoksluk mezhepleri, Roma'daki Papa veya başpiskopozların görüşleri ne yazık ki halk için Tevrat ve İncil'in görüşlerinden daha önemlidir. Biz

bu papalara ve başpiskoposlara; Katolik ve Ortodoks mezheplere çok kızarız. Ama Sünni ve Şii mezheplerinin, hadislerin, mezhep imamlarının sebep olduğu tahrifatın gündeme getirilmesini sevmeyiz. "Hz. İsa Katolik miydi? Yoksa Ortodoks muydu?" diye haklı sorular sorarız. Fakat Peygamberimiz'in Sünni-Hanefi veya Şii-Caferi olup olmadığı tipindeki soruları hiç sevmeyiz! Başkalarında kusur tespit etmedeki başarımızı, kendi kusurlarımızı bulmada da gerçekleştirebilseydik ne güzel olurdu!

30. BÖLÜM

KURAN VE YÖNETİM

Uydurulan dinin kullanıldığı ve çok büyük istismarların yapıldığı alanlardan diğer bir tanesi yönetimdir. Kendi şahsi görüşlerini hâkim kılmak isteyenler, Allah'ı ve dini kullanarak insanlığı yönetmeye kalkışmışlardır. Örneğin Kuran'a göre kadının, yönetimde etkin bir role sahip olmasında da en üst makamlara çıkmasında da en ufak bir engel yoktur. Kuran bu konuda bir yasak getirmemişken, geleneksel İslam bu konuda da Kuran'ın getirmediği bir yasağı getirip, insan neslinin yarısı olan kadınları yönetimdeki etkin görevlerden mahrum etmiştir. Ayrıca "Liderler Kureyş'tendir" şeklinde bir uydurma hadisle, insanların tek bir kabileden çıkan insanlar tarafından yönettirilmeye çalışılması da geleneksel İslam'ın uydurmalarından biri olmuştur. Daha ileriki yıllarda, şeyhülislamlara birçok konuda siyasi menfaatlere uygun fetvalar verdirilmesi, örneğin bebek çağında çocukların öldürülmesini dinen caiz gösteren fetva verdirilmesi, siyaset adına dinin kullanılmasının tezahürleri olmuştur. Ne yazık ki Sünni ve Şii mezhepçi yönetimler ve onların baskıcı idareleri altında "din" adına sayısız istismarlar sergilenmiştir.

YÖNETİMDE TEMEL İLKELER

Kuran'da açıklanmayan hususların insanların tercihine bırakıldığını daha önce gördük. Bunlar, insanların, akıllarını çalıştırmalarıyla ve

Kuran'ın koyduğu temel prensipleri gözetmeleriyle doldurulmalıdır. Fakat şurası unutulmamalıdır ki insanların bu tercihleri Kuran'ın hükümleri gibi değerlendirilemez. Örneğin belli bir devlet yönetimi veya halifelik gibi uygulamalar, Kuran'ın evrensel dini bir hükmü olarak gösterilemez. Kuran'ın koyduğu hükümler evrenseldir; mekânın ve zamanın değişmesi ile Müslümanlar bu hükümlerden vazgeçemez. Örneğin Kuran'ın bir hükmü olmayan halifelikten vazgeçilebilir ama Kuran'ın hükmü olan "şura" ve "adalet" gibi yönetimde önemli ilkelerden, zamanın ve mekanın değişmesiyle vazgeçilemez. Kuran'da geçen ve yönetimde dikkat etmemiz gereken evrensel bazı ilkeler şunlardır (Bu aktarımlarımızda özellikle şu kitaptan faydalandık: Prof. Dr. Beyza Bilgin, Prof. Dr. Rami Ayas ve diğerleri, İslam Gerçeği):

ŞURA: "Şura" ile yönetim konusunda ilgili tarafların fikirlerinin alınması ve yürürlükteki yönetimin danışma mekanizmasını kullanması kastedilir.

Onların iş ve yönetimleri aralarında şura iledir.

42-Şura Suresi 38

Allah'tan bir rahmet sayesindedir ki sen onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba saba, katı yürekli olsaydın, senin çevrenden kesinlikle dağılır giderlerdi. O halde bağışla onları, af dile onlar için, iş ve yönetim konusunda da onlarla şuraya git.

3-Ali İmran Suresi 159

Ali İmran Suresi'ndeki ayetten göreceğimiz gibi "şura" Peygamberimiz'in bile uygulaması gereken bir kurumdur. O zaman hiç kimse kendisini şuraüstü görüp, insanlara danışmaya ihtiyacı olmadığını, keyfince insanları yönetebileceğini söyleyemez. Ayrıca aynı ayetten "şura"nın yumuşaklıkla, merhametle beraber olduğunu; kaba sabalıkla, katı yüreklilikle beraber olmadığını anlıyoruz. "Şura"nın, bir sistem olarak değerlendirildiğinde, cumhuriyet ve demokrasi sistemine yakın yönleri olduğu düşünülebilir.

Şunu da unutmamak gerekir ki Kuran'da "şura"nın şekli ve yöntemi gösterilmemiştir. Bu demektir ki şekil ve yöntem zaman ve şartlara göre belirlenecektir. Kaçınılmaz olan şudur; yönetimin ve birlikte yaşamanın her seviyesinde "şura" esastır.

ADALET: Kuran'ın birçok ayetinden "adalet" ilkesinin önemi anlaşılır. Bu, ikili ilişkilerden yönetime kadar gözetilmesi gereken çok temel Kurani bir ilkedir.

Ey inananlar! Adalet ve dürüstlüğün tanıkları olarak Allah için kollayıp gözetenler olun. Bir topluluğa kininiz, sizi adaletsiz davranmaya asla itmesin. Adaletli olun. Bu korunup sakınanlar için daha uygundur.

5-Maide Suresi 8

Allah sizi din hakkında sizinle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkartmayan kimselere iyilik etmekten, onlara adaletli davranmaktan menetmez. Allah adaleti ayakta tutanları sever.

60-Mümtehine Suresi 8

EMANETİN EHLİNE VERİLMESİ: Kuran emanetlerin ehline verilmesini emreder. En önemli emanetlerden biri ise toplumun yönetim kademelerinde yer almaktır. Demek ki bu kademelere becerikli, dürüst, işini iyi bilen kimselerin getirilmesi, Kuran'ın koyduğu temel ilkeler açısından da gözetilmesi gereken bir sorumluluktur.

Şu bir gerçek ki Allah size emanetleri ehil olanlara vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor.

4-Nisa Suresi 58

YÖNETİCİLERİN YÖNETİLENLERDEN OLMASI: Müslümanların itaat etmesi gereken yöneticilerin kendi aralarından olması gerektiği de belirtilmiştir. Bunlara "ulul-emr" denilmiştir ki bunlar toplumun

yönetiminde emir yetkisini elinde bulunduran kişilerdir. Bunlar Allah'a inanan, Allah sevgi ve korkusunu içinde taşıyan kişiler olursa, tüm toplum bunun hayrını görür. Toplumsal yaşamanın kaçınılmaz olarak bir hiyerarşiyi gerektirdiğini tüm sosyal bilimciler bilir, toplumsal yaşamın kaostan çıkması, toplumsal yönetimin getirdiği bu hiyerarşinin danışma, adalet gibi ilkeleri uygulamasına ve hiyerarşide yönetme pozisyonunda olanların bu vazifeye uygun kişilerden seçilmelerine bağlıdır.

Ey inananlar! Allah'a itaat edin, Allah'ın elçisine ve sizden olan ulul-emre (yöneticilere) itaat edin.

4-Nisa Suresi 59

DİNDE ZORLAMA YOKTUR

Mezhepçi İslam anlayışlarını benimseyenlerin, Kuran'la çeliştikleri noktalardan çok önemli bir tanesi; dini hükümlerin, baskı ve şiddet kullanılarak uygulatılmasını savunmalarıdır. Oysa bu, Kuran'ın birçok ayetine aykırıdır. Bu tutumu yasaklayan ayetlerden biri şöyledir:

Dinde zorlama yoktur. Gerçek şu ki doğruluk ve sapıklık birbirinden ayrılmıştır.

2-Bakara Suresi 256

Kuran, mezarlıklarda okunan, evin duvarında asılı olup rehber edinilmeyen, sözde saygı gösterilen fakat mezhep kitaplarının açıklamasıyla ancak anlaşılabilecek bir kitap gibi algılanmaktadır. Kuran'ı bu kalıba sokanlar, Kuran'ın **"Dinde zorlama yoktur"** hükmünü göz ardı etmişler; namaz kılmayanlara, oruç tutmayanlara çok şiddetli cezalar öngörmüşlerdir. Din adına sergilenen bu zulümler sonunda bazı kimseler, yanlış adrese giderek bu zulümden kurtulmaya çalışmışlar ve dinsizliğe sığınmışlardır. "Din" adına yapılan zulüm de dinsizlik adına yapılan zulüm de insanların yaratılışına aykırı yollara götürmektedir. Kuran'ın ortaya koyduğu din, bu iki zulüm yolundan da kurtuluşun reçetesidir.

PADİŞAHLIK SİSTEMİ KURAN'LA UYUŞMAZ

Kuran yönetim için önemli olan şura, adalet, dinde zorlamanın olmaması, emanetin ehline verilmesi gibi temel ilkeleri belirlemiş ve birçok hususu ise kişilerin tercihlerine bırakmıştır. Bu ilkeler açısından olaya baktığımızda dünyadaki krallık, padişahlık gibi rejimlerin Kuran'a uygun olmadığını anlarız. Çünkü Kuran emanetin ehline verilmesini ister, bu da devletin yönetiminin en becerikli kişilere verilmesini gerektirir (kadın erkek ayrımı yapılmadan). Oysa padişahlık, krallık gibi sistemlerde yönetim en becerikli ve ehil olana değil, falancanın en büyük erkek evladına veya bir yakınına verilir. Ne yazık ki dine referans vermeyen birçok yönetim; **"Dinde zorlama yoktur"** ve benzeri Kuran ayetlerine, kadınlarla erkeklerin birbirinin elbisesi olduğunu söyleyen ayete, yönetimde danışmayı ve emanetlerin ehline verilmesini söyleyen ayetlere "İslam" adına insanları yönetmeye kalkışmış birçok yönetimden daha çok uymuştur.

Kuran'ın hükümleri ne Sünni şeriatına eşitlenebilir, ne de halifelik diye bir müessese Kuran'da geçer. Bugün insanların "şeriat" denildiğinde anladıkları, Kuran'ın anlattığı İslam'dan çok Sünni mezheplerdeki kişilerin dini yorumlarının çoğunluğu oluşturduğu bir sistemdir. "Şeriat" kelimesi "yol, tarz, metot" gibi manalara gelir ve Kuran'da hiçbir zaman için dinimizin adı olarak kullanılmaz. Kuran'a göre dinimizin adı "İslam"dır. İslam dışındaki Şeriat, Sünnilik, Hanefilik, Şiilik, Şafilik, Alevilik tanımlarının inancımıza karşılık kullanılması dinimizden sapmalardır. (Müslüman kelimesi İslam ile aynı kökten gelir ve "İslam olan kişi" manasında olduğu için aynı İslam gibi doğru bir kullanımdır.) Dinimizin sahibi bir tek Allah, kaynağı bir tek Kuran, Peygamber'i bir tek Hz. Muhammed'dir.

MEZHEPLERİN SAHTE YUMUŞAK YÜZÜ

Kendi hegemonyalarını sürdürmek ve kadın sömürülerine devam etmek isteyenler, geleneklerini uygulamakta erdem görüp akılcı düşünceden

korkanlar, tarikat rantlarının ellerinden gideceğinden panikleyenler Kuran'a dayalı İslamiyet'in en büyük düşmanlarıdırlar. Kuran'a göre İslam'ı anlatanlara, ateistlerin göstermediği düşmanlığı, bu kesim sergilemektedir. Bunun sebebi basittir: Kuran'a göre İslam, bu kesimin sömürü aracı olarak kullandıkları "din"in sundukları gibi olmadığını; yönetim şekillerini, kadına bakışlarını, baskıcı idare biçimlerini, tarikatlarını Kuran'a göre değil örflerine, heva ve heveslerine, Arap geleneklerine göre oluşturduklarını göstermektedir. Bu kesim, sömürü araçları olan "din" ellerinden alınınca, bunu alanlara "yahudi, mason, sapık, ajan" gibi sözlü ve fiili saldırılarda bulunmakta ve güneşi balçıkla sıvamaya çalışmaktadırlar.

Bugün biz Sünni mezheplerin sahte yumuşak yüzüyle muhatabız. Ortamları müsait olursa gerçek yüzünü de görürüz, merak etmeyin. Sünni düşünce tam anlamıyla iktidara gelse, yönetimi ele alsa ne yapacağını merak mı ediyorsunuz? O zaman IŞİD'i inceleyin, bunun örneğini göreceksiniz. Sünni mezheplerde haremlik selamlığın da, peçenin de, kadının toplumdan tamamen soyutlanıp köleleştirilmesinin de, müziğin ve resmin yasaklanmasının da dayandırıldığı, "temel kaynak" olarak gördükleri Kuran dışı eserler vardır. IŞİD taraftarları kafalarından yeni izahlar uydurmadılar!

Hanefi mezhebine göre namaz kılmayan, kılmaya başlayana kadar dövülür, diğer üç Sünni mezhepte namaza başlamayı reddederse öldürülür. Oruç zorla tutturulur… Tüm bu fetvalar, Sünni mezheplerce tespit edilmiş belirlenmiş hükümlerdir. Bu mezheplerin yönetiminde kadının yüzünü gösterip gösteremeyeceği şüphelidir. Arapların Emevi ve Abbasi yönetimleri dönemindeki örflerin ve hayata bakış açılarının dondurulması olan bu mezhepler, Kuran'ın anlattığı dinin anlaşılmasındaki en büyük engellerdir. Ne yazık ki dini iyi bilmeyen kitleler bu mezhepçi yaklaşımların izahlarını "din" sanmaktadırlar. İnşallah herkesin katkılarıyla, Kuran'ın anlattığı dini, bu mezhepçi anlayıştan kurtarmayı başarabiliriz.

31. BÖLÜM

KURAN İLE MEZHEPLERİN ORTA YOLU OLMAZ

Dinin tek sahibi Allah'tır. Allah'tan bize gelen, Allah'ın vahyi olan, dinimizin tek kaynağı ise Kuran'dır. Mezheplerin savunduğu dini yapıda ise; Allah ve Peygamber ve Peygamber'i görenler (sahabeler) ve mezhep imamlarının kararları ve sonraki mezhep imamlarının fetvaları ve görüşleri, hep beraber dini oluştururlar. (Önceden vurguladığımız gibi Peygamber'den kasıt, Peygamber adına uydurulmuş hadislerdir. Yoksa Peygamber kendisi haşa dine ilave hüküm getirmez, uydurulmuş hadislerin sahibi de olamaz). Bu tabloyu bilen ve Kuran'ı dinin tek kaynağı kabul eden Müslüman için Kuran'ın anlattığı din ile mezheplerin dini arasında orta yol bulma şeklinde bir yöntem düşünülemez. Çünkü böyle orta bir yol bulma çabası, Allah yanında diğer hüküm koyuculara kapı açmak olur.

İHTİYAÇ YENİ MEZHEP DEĞİL

Mezhepler, Kuran dışı ilaveler yapıp dini kendilerince yapılandırma (bu aslında o dönemdeki bir reformdu) gayretlerini, Emevi ve Abbasi dönemlerinde (Peygamberimiz'in vefatından birkaç yüzyıl sonra) gerçekleştirmişlerdir. Bugün birisinin kalkıp yeni bir mezhep oluşturması veya Sünni, Şii mezheplerin yeni bir mezhebin çatısı altında buluşmasına gayret

etmesi hem gereksiz, hem de hatalı bir çabadır. Peygamberimiz'e daha yakın dönemlerdeki mezhep girişimlerinin sonucu ortadadır. Üstelik uydurulan hadisler de hep o dönemin hayata bakışını, Arap mantalitesini, örfünü taşımaktadır. Yeni mezhep oluşturunca bu hadisleri ne yapacaksınız? Yeni hadisler uydurup, eskileri bu yeni uydurduklarınıza feda mı edeceksiniz? Yöntem yalnızca Kuran'ın din olduğunu anlayıp, dini yalnız ve yalnız Kuran ekseninde anlamak olmalıdır. Yani ihtiyaç yeni mezhep değil, Kuran'ın tek kaynak olarak ele alınıp, bu yöntem çerçevesinde dinin anlaşılmasıdır. Kuran'ın bir hükmünün nasıl anlaşılacağıyla ilgili bir anlaşmazlık olursa, çözüm; Kuran'daki ele alınan konu hakkındaki farklı görüşlerin ortaya konması, halkın mantıklı bulduğunu seçmesidir, yoksa halkın, her konuda, tek bir kişinin veya ekolün tüm izahlarını benimsemesi gibi bir taklitçilik (mukallitlik) hiçbir zaman sağlıklı çözüm olamaz. Bir kişi bir konuda haklıyken, diğeri başka bir konuda haklı olabilir, ayrıca önceden bir yorumu benimseyen kişi sonra fikrini değiştirebilir. İslam'ın, mezheplerin olmadığı ilk dönemlerinde de durum buna benzerdi, farklı görüşler olsa da, mezhep taklitçiliği yoktu.

Her dönemde ortaya çıkan fikri tartışmalarda, herkes fikrini ortaya koyarken, fikirlerin ortasını bulduğunu, böylelikle "en akıllı" olduklarını iddia eden şahıslar türerler. Günümüzde popülist kaygılarla böyle tiplerin türediğini görüyoruz. Mezhepçi İslam uzun yıllar bu topraklarda yaşamış, kendi gelenek ve göreneklerini, halk arasına adet olarak yerleştirmiştir. Dilimizde de bunun örneklerini görmekteyiz. "Hizipçi, fırkacı" manasına gelen Kuran'ın kınadığı bir zihniyetin ifadesi olan "mezhepçi" ifadesi, hakaret olarak algılanacağına, "mezhepsiz" kelimesi hakaret olarak algılanmaktadır. Biz farkına varmamamıza rağmen mezhepçi zihniyetlerin birçok uygulamasını din ile karıştırmış olabiliriz. "Orucu bozanın iki ay oruç tutmak zorunda olması, midye karides yasağı" gibi birçok uygulama dinin gerçek hükümlerinden bile daha çok dinin kendisi zannedilebilmektedir. Popülist kaygılarla ortaya çıkan orta yolcular şöyle diyebilirler: "Tamam kadının elini sıkmamak saçma ama kadınların saçının

tek kılı bize gözükmesin. Zina edeni taşlayarak öldürmekten vazgeçelim ama dinden dönenin (mürtedin) yaşam hakkı olmasın...” Bu ve benzeri izahlarla, Kuran’ın anlattığı din ile mezheplerin dini arasında bir orta yol bulmaya kalkışarak, Kuran merkezli olmadan “orta yol” merkezli yaklaşımlar tutarsız ve sonuçsuz olacaktır.

GÜNEŞ DOĞARKEN KAÇIŞAN YARASALAR

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, mezheplerin savunduğu dinin anlatımları; iletişim araçlarının globalleştirdiği dünya, bilimsel ilerleme, sanayi ve bilgi toplumları ile tamamen zıt bir duruma gelmiştir. Bu uyuşmazlıktaki uçurumun büyüklüğü, birçok mezhep savunucusunun inandığı ile yaşadığının farklı olmasına sebep olmuştur. Eğer mezhepler, savunulduğu gibi Allah’ın dinine eşit olsaydı, hiçbir şart ve durumda mezheplerin uygulamalarından taviz vermemek gerekirdi. Yapılması gereken, mezhepler ile Kuran’ın orta yolunu bulmak değildir. Çünkü Allah’tan olanla, insanların kendi arzularının orta yolunu bulmaya çalışmaları, Allah’ın dinine gerekli değerin verilmemesi demektir. Yapılması gereken mezheplerin dine eşitlenemeyeceğinin tespit edilmesidir. Kuran’ın dinin tek kaynağı olduğu anlaşıldıktan sonra Kuran açılıp din yeni baştan öğrenilmelidir. Daha evvel de dediğimiz gibi mezhepçi-gelenekçi İslamcılar, uzun yıllar siyasal iktidarı ellerinde tuttular ve onların izahlarının çoğu araştırılmadan “mutlak gerçek” olarak algılanmaya başlandı. Gelenekçi-mezhepçi İslamcıların dinselleştirdiği geleneklerin birçoğu, halkımızın da geleneği haline dönüştü. Bu yüzden ısrarla vurguladığımız; Kuran’ı açıp dinin ne olduğunu öğrenmemiz, haramları, helalleri, kadının konumunu, sanatın değerlendirmesini Kuran’ın anlattıklarına göre anlamamız ve dinin yalnız ve yalnız Kuran’dan anlaşılan kısım olduğunu algılamamız çok önemlidir. Bu anlaşıldıktan sonra dileyen Kuran’la çelişmeyen geleneklerini elbette devam ettirebilir fakat bu gelenekleri dinden ayrıştıran bir zihne kavuşmak önemlidir.

Bu yöntem, Kuran'ı dinin tek kaynağı kabul etmenin doğal sonucudur. Eğer Kuran'ın tek kaynak olduğu kabul ediliyorsa, o zaman her şey tabii ki bu kabule göre şekillenecektir. Böylelikle dini anlamanın yöntemi de belirlenmiş olacaktır. Bu yöntem ise Kuran'ın, yalnız Kuran'ın temellerinde dini anlamaktır. Dini anlamak da bir yöntem işidir, her bilim dalı da yöntem gerektirir. Bu kitapla yapmaya çalıştığımız da bu yöntemi ortaya koymak, sonra bu yönteme göre sonuca gitmektir. Mezhepçi İslam'ın birçok uydurmasının halk arasında geleneğe dönüşmesi ve sadece Kuran'a gidince ortaya çıkacak radikal değişiklik kimseyi korkutmamalıdır. Çünkü unutulmamalıdır ki Allah'ın dinden muradı budur. Gerekli her şey Allah'ın kitabında vardır. Kuran'da yer almayanlar, Allah'ın bizi serbest bıraktığı konulardır. Bu yüzden Allah adına din kurmaya çalışanlar, Kuran'ın önüne geçip mezhep başlığı ile dini bozanlar, sadece Allah'ın kitabına uyup uyduruk mezhepçi izahları ellerinin tersi ile itenleri "mezhepsiz" diye karalayanlar, elbette ki kendi mezheplerinin din anlayışı ortadan kalkarken güneş doğarken bağıra çağıra kaçışan yarasalar gibi yaygara yapacak ve düşmanlıklarını sergileyeceklerdir.

TÜM MESELE YÖNTEMİ BELİRLEME

Tüm sorunların çözümünde yöntemin önemi ısrarla ve ısrarla vurgulanmalıdır. Bunun aksi; kişilerin Allah'ın dinini değil heva ve heveslerini, geleneklerini, popülist eğilimlerini, şahsi görüşlerini din yapmalarıdır. Kuran'a artı izah yapılması kadar, Kuran'dan eksilterek izahlar yapılması da felakettir. Kuran'ı yaşadığımız çağa uydurmaya kalkmak da önemli sorunlardan birisidir. İnsanların aklını yaratan Allah'ın, kendilerinden daha akıllı olduğunu anlamayan bazıları, Allah'ın dinini kendi akıllarına (özellikle kendi çağlarındaki görüşlere) uydurmaya çalışmaktadırlar. Örneğin Kuran % 95 oranında çağımızla uyum sağlıyorsa ve çağımızdaki genel görüşle Kuran arasında % 5'lik bir fark varsa; Kuran'ın % 5'ini çekiştirip çağımıza uydurmaya çalışmamalıyız. Her şeyi yaratan

Allah'ın, bizden daha iyi düşündüğünü bilip % 5'lik zihniyetimizi Kuran'a göre düzeltmeli, dinin tek kaynağı olan Kuran'a eksiksiz uyma yönteminden taviz vermemeliyiz. Bugünkü mezhepçi dinin hatalarının köründeki en önemli sebeplerden biri, Emevi ve Abbasi dönemindeki kişilerin, kendi çağlarının görüş, gelenek ve kabullerini dinselleştirip, kendi devirlerine göre popülist bir yaklaşım sergilemiş olmalarıdır. Bizim de, "orta yolcu" olarak ortaya çıkanlar ile ilgili endişemiz; Emevi ve Abbasi dönemindeki tavrı, bu şahısların günümüzde sergilemeye kalkmalarıdır. Kuran ile mezheplerin dininde orta yol bulmaya kalkılınca, hakem kim olacaktır? Tabii ki bu orta yolcuların kendileri; yani etten, kemikten insanlar. Oysa din Allah'ın tekelindedir ve Kuran Allah'ın sözü olduğu için tek hakemlik yetkisine sahiptir. Kuran'ı tek hakem, tek kaynak ilan etmek, dini tek başına gerçek sahibi olan Allah'a teslim etmektir; her şeyin yaratıcısı olan Allah'a. Bunun aksi tavırlar, yaratılmış olan insanlara da evrensel dini hükümler koyma yetkisi vermek demektir.

Bu arada Kuran'ı anlamada bazı ihtilafların ortaya çıkması elbette mümkündür; bu ihtilafları çözmeye çalışmayı, orta yol bulma hedefiyle yapılacak düzenlemelerden ayırıyoruz. Bu ihtilaflarda, Kuran'ın bütünlüğü içinde konuyu anlama ve bütün anlayışları samimi şekilde değerlendirmek temel yaklaşımımız olmalıdır. Bu ihtilafların çözümünde bir konu bir âlimin, diğer konu öbürünün önerisiyle çözümlenebilir. Fakat kimi ihtilafların çıkabilecek olması, belli şahısların taklitçiliği (mukallitliği) anlamındaki mezhepçiliğin benimsenmesinin mazereti olamaz.

Dini konulara yöntemli bir şekilde yaklaşmalıyız. Akademisyenlerimiz de bu konuda titiz olmalıdırlar. Bilimsel yaklaşımın ve keyfilik yerine yöntemselliğin öneminin, en iyi akademisyenlerce anlaşılması beklenir. Fakat bazı akademisyenler, önce belli bir mezhepten olduklarını söyleyip, daha sonra mezheplerine tamamen zıt fikirler ortaya koyabilmektedirler. Veya Kuran'a dayalı bir İslam anlayışını savunduğunu söyleyen bazı akademisyenler, kafalarına esince, hadis ve mezheplerden sonuca giderek kendi savundukları yöntem ile çelişebilmektedirler. Akademisyenlerimiz,

geleneklerin zihinlerine vurduğu prangalardan kurtulacaklar ve popülizmi bir kenara bırakacaklardır ki yöntemsel olarak konuya yaklaşsınlar. Çünkü yöntemsellik; objektiflik, keyfiliğe yer olmaması, popülizm adına hareket edilmemesi demektir. Yöntem, dindeki otoriteyi bir tek Allah'ın kitabına vermek olursa, hiçbir insanın keyfi yaklaşımlarına, insanlar hoşlansın veya gelenekler devam etsin diye popülist veya gelenekçi oluşumlara fırsat tanınmaz. Yani Allah'ın detaylı bir şekilde indirdiği din böylece bir tek Allah'ın tekelinde kalır. Kısacası, arzuladığımız bu sonucun en büyük dostları objektiflik ve yöntemsellik, en büyük düşmanları ise gelenekçilik, keyfilik, menfaatperestlik ve popülizmdir.

Allah size kitabı detaylandınlmış bir halde indirmişken ondan başka hakem mi isteyeyim?

6-Enam Suresi 114

BÜTÜN HADİSLER ŞÜPHELİDİR

Bu kitapta, hadislerin Kuran'la, birbirleriyle, mantıkla, insafla çelişmesini örnekleri ile uzun uzun anlatmaya çalışmamız Kuran'ın dini kaynak olarak yeterliliğinin ve aksi görüşlerin içine düştükleri çelişkiler ile mantıksızlıkların açığa çıkması içindir. Kuran'ın yanına kaynak olarak ilk konulmaya çalışılan hadis olmuştur. Hadisin bile Kuran'ın yanında dini kaynak olamayacağının anlaşılması, mezhep imamlarının, birçoğu hadislere dayandırılmış, önemli bir kısmı ise hadisten de bağımsız kendi çıkarımlarına dayanan hükümlerinin dinin kaynağı olamayacağını daha baştan gösterecektir. Bu ise bizi, kitabın başından beri belirttiğimiz, dinin kaynağının sadece ve sadece Kuran olduğu sonucuna, yani bu yöntemin doğruluğuna bir kez daha götürecektir.

Falanca hadis mütevatirdir, yani birçok kaynaktan gelmiştir izahı da kimseyi aldatmasın. Kuran'da bir husus eksik değildir ki mütevatir hadise de ihtiyaç olsun. Üstelik hangi hadislerin mütevatir olduğu konusunu

da hadisçiler tartışmışlardır; bütün hadisçilerin ortak olarak "mütevatir" olduğunu ifade ettikleri beş tane hadis bile gösterilemez. Yani hangi hadisin mütevatir olduğu mütevatir değildir. Unutulmasın ki ne Peygamber, ne de dört halife tek bir hadis kitabı, tek bir hadis sayfası bile oluşturmadıkları gibi, hadis yazımını ve naklini yasakladılar. Üstelik bu şahıslar isteseler, doğru hadisleri toparlayabilirlerdi. Çünkü Peygamberimiz'in kendisinin veya çok yakınlarının, Peygamberimiz yaşarken veya vefatından hemen sonra doğruluk oranı yüksek hadis kitapları oluşturmaları mümkündü. Fakat onlar, en mütevatir denilen hadisleri bile "Kuran yeterlidir" ve "insanlar Kuran'dan başka sözlerle ilgilenmesinler" diye yazdırmadılar ve toplamadılar. Oysa bugün, sorun sırf Kuran'dan başka kaynaklarla ilgilenilmesi değildir. Bugünkü dert, doğru ile yalanın ayırt edilemeyecek şekilde karışmış olmasıdır.

Kuran'la, birbirleriyle ve mantıkla çelişen hadisleri Peygamber söyleyemeyeceğine göre bunların yalan olduğu açıktır. Fakat Kuran'la, başka bir hadisle ve mantıkla çelişmeyen bir hadis için bile "yüzde yüz Peygamber'in sözüdür" demek doğru değildir. Hadis rivayetine kızan bir kişinin, Kuran'daki surelerin faziletleri hakkında hadis uydurup, kişileri Kuran okumaya sevk etmeye çalışması, ölmeden önce ise bu hadisleri uydurduğunu itirafı, hadis oluşumunu açıklayan kitaplarda anlatılan bir vakadır. Sonuç olarak şunu anlamalıyız ki, Kuran dışında en mütevatir, en mantıklı gözüken hadisler bile dinin kaynağı olamazlar. Kuran, mantık ve çelişki süzgeçlerinden geçen hadislerin siyer, İslam tarihi gibi alanlarda kullanılması mümkündür, hatta yararlı olacaktır. Bu alanlarda haram ilan etme gibi bir husustaki kesinlik gerekli değildir, zanla hareket etmek mümkündür. Bu hadisler, Kuran'la çelişmiyorsa gerçek olabilirler. Fakat her halükarda bu hadislere farz ve haram saptamada ihtiyacımız yoktur.

115- Rabbinin sözü doğruluk bakımından da, adalet bakımından da tastamamdır. O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur. O işitendir, bilendir.

116- Yeryüzünde olanların çoğunluğuna uyacak olursan seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar ancak zanna uyarlar ve onlar ancak zanla yalan söylerler.

6-Enam Suresi 115-116

KRALDAN ÇOK KRALCI OLUP DİNİ PEYGAMBERDEN ÇOK DÜŞÜNENLER!

Kuran'la mezheplerin orta yolunu bulma çabasında; "Hiç olmazsa şu hadisleri dinin kaynağı olarak alalım" söylemiyle, illaki Kuran'ın yanına bir dini kaynak koymaya kalkan orta yolcular kimseyi aldatmasın. Surda bir gedik açılırsa, tüm hadislere de kapı açılabilir. Kimse kraldan çok kralcı olduğunu iddia edip, Peygamberimiz'in yapmadığını yapıp, dini Peygamber'den bile daha çok düşündüğünü öne sürmemelidir. Üstelik bunun, Peygamber adına yapıldığı iddiası aldatıcıdır.

Bu popülist orta yolcu sınıftan daha değişik bir orta yolcu sınıfa da dikkat çekmek istiyoruz. Bu kişiler çok yaygın bir kitledir. Bunlar, "Ehli Sünnet'im" derler. Üstelik belli tarikatlara, gruplara mensup olduklarını söylerler. Fakat bu kişilerin mezhebine göre erkeklerin illaki sakal bırakması lazımken, bunlar sakalsızdır. Yine bu kişilerin mezhebinde tüm telli sazlar haramken, bunlar müzik dinler, üstelik kimileri radyo, televizyon kurup, müzik yayını bile yaparlar. Bunların mezheplerinde haremlik selamlık farzken, kadın sesinin duyulması bile şüpheli iken, radyo ve televizyonlarında başı açık kadın spikerler kullanır, erkeklerle kadınların karışık oturacağı ortamları menfaatleri gerektirirse oluştururlar. Üstelik ısrarla mezhepçi görüşleri savunur, Kuran'ın anlattığı İslam ile mücadele bile ederler. Bunların savunduğu başka, yaşadığı başkadır. Bu yaptıklarını "tebliğ taktiği" gibi kılıflarla açıklamaya çalışırlar. "Ortam müsait olursa, olsaydı" başlığı ile başlayan konuşmalarında; mezheplerin sakal bırakma, müzik yasağı, haremlik-selamlık gibi izahlarını temize çıkarmaya gayret ederler. Halkın birçoğu ise mezheplerin izahlarını, uydurma

hadislerden çıkan sonuçları bilmediği için, bu "samimi mezhepçi" görünümlü kişilerin hareketlerine bakarak mezheplerin İslam'ını anlamaya çalışmaları sonucunda yanlış kanaatlere varırlar. Bu kimseler, sakalın o kadar önemli olmadığını, haremlik selamlık olmadan da olabileceğini, müzik dinlenebileceğini, mezheplerin İslam'ının bunlara karşı o kadar katı olmadığını zannedebilirler. Bunun sonucunda ise burada çizdiğimiz tabloda abartının hiç olmadığını anlayamazlar.

IŞİD SÜNNİLİĞİN BİR ÖRNEĞİDİR

Sünni hadis ve fıkıh kaynaklarına göre yaşam tarzının nasıl olması gerektiğini öğrenmek isteyenler IŞİD'i, Şii mezheplerin İslam'ını öğrenmek isteyenler İran'daki Şiiliği inceleyebilir. Onlar abartılı birer varyasyon değil, bilakis Sünniliğin ve Şiiliğin ta kendileridir. "Tebliğ yapıyoruz, ileride biz İslam'ı hâkim edince şöyle şöyle yapacağız" diyerek şimdi sakaldan, haremlik selamlıktan, cübbeden, müzik yasağından kaytaranlar, hadis ve fıkıh kitaplarının görüşlerini terk etmektedirler. IŞİD gibi oluşumlar kendi sapmaları içinde tutarlıdırlar çünkü hadis ve fıkıh kitaplarındaki eleştirdiğimiz izahları "ciddi" bir şekilde uygulamaya çalışmışlardır.

Türkiye'nin sosyolojisine, geleneklerine, hayat tarzına birçok yönden damga vurmuş Sünniliğin ve Kuran'ın anlattığı dinin farkları aydınlarımızca ne yazık ki çok çok az bilinmektedir. Bu kitap, umarız aydınlarımızın bu konuda aydınlanmalarına katkıda bulunur. Günümüzde Sünnilik veya Alevilik, aileden çocuğa geçen etnik bir kimlik olarak algılanmaktadır. Bu mezheplerin etnik bir kimlikle hiçbir alakası olmadığı bile birçok kişi tarafından tam anlaşılamamıştır. Etnik kökenle hiçbir alakası olmayan ve etnikleştirilen, mensubu olunması adeta bir tarz milliyetçiliğe, hatta ırkçılığa dönüştürülen bu mezhepler yüzünden gereksiz sorunlarla yüz yüzeyiz. Bu mezhep kavramları o kadar yanlış kullanılıp, o kadar milliyetçiliğe dönüştürülmüştür ki bir ateist kendisini "Alevi" diye

tanıtabilmekte, müzik dinleyen, sakalsız, cübbesiz, kadınlarla el sıkışabilen biri ise "Sünniliğin koyu bir savunucusu" olabilmektedir.

AYDINLARIMIZ AYDINLANIRSA

Mezheplerin özü bilinmeden dini gruplara getirilen eleştiriler tutarlı olmaz. Örneğin Sünniliği tam uygulamaya çalışan ve bağlılarına peçe giydirten bir grup şiddetle eleştirilirken, diğer yandan Sünni olduğunu söyleyen sakalsız bir Diyanet İşleri Başkanı veya bir dini grup lideri, "Sünniyim" deyip kendi mezhebince bir zina türü olan kadınla tokalaşmayı gerçekleştiren "İslamcı"; bu açıklamalarından ve fiillerinden dolayı eleştirilmemektedirler. Neden? Çünkü aydınlarımız Sünnilik nasıl olur bilmiyorlar da ondan. Eğer bilselerdi, peçe ve sakal uygulamalarını gerçekleştirenlerin diğerlerinden daha samimi olduğunu göreceklerdi. Sakalsız şeyhlerin, müzik yayını yapan grupların, el sıkışan liderlerin tutarsızlıklarını anlayacaklardı. Bunlar inançlarının gereklerini yerine getirmedikleri gibi bir de kendilerini belli özel dini konumlarda görmektedirler!

Tabii ki Kuran'ın anlattığı dine göre sakal, cübbe diye bir mecburiyet yoktur, Kuran müziğe bir yasak getirmez, kadın-erkek el sıkışamaz diye bir hüküm de koymaz. Bazı orta yolcu, uygulamada bilinçsiz kişiler; Kuran'ın anlattığı İslam'a karşı gelip, mezheplerin İslam'ını savunmakta fakat mezheplerinin gereğini de yerine getirmemektedirler. Mezheplerin İslam'ında daha evvel gördüğümüz gibi tüm bu yasaklar vardır. Hiç kimseyi "tebliğ yapıyoruz, bu tebliğ taktiğidir" diye kandırmasınlar. Siz evvela yaşamınızla savunduğunuz sistemin nasıl yaşandığını gösterin, en büyük tebliğ o olacaktır. Savunduğunu yaşamayıp, bir de "tebliğ" başlığıyla, o sistemin savunuculuğunu yapmak nasıl bir çelişkidir? Gerçek Sünniliği bilmeyenler; sakalsız, cübbesiz bu mezhepçileri kimi zaman "aydın Müslümanlar" olarak ilan etmektedirler!

Görüldüğü gibi gerçek aydınların Kuran'ı, bu mezheplerden farklarıyla beraber bir an önce öğrenmeleri önemli bir gerekliliktir. Dinsizlik adına

bu gruplara yapılan hücumlar, bu grupların daha çok güçlenmesine sebep olur. Üstelik bu saldırıları seyreden halk, hücumları dinsizlikle aynı kefeye koyunca, mezhepleri din ile özdeşleştirebilir. Bu çok büyük bir tehlikedir. Bu tehlikenin tek etkili ilacı, gerçek din ile mezheplerin uydurmalarla dolu yapısının ayırt edilmesidir. Sünni mezhepler tam anlaşılırsa, o zaman Kuran'ın anlattığı İslam'ın değeri de tam anlaşılacaktır. Eğer Sünnilik şampiyonluğu yapanlar savundukları sistemi yaşarlarsa, halk Kuran'ın anlattığı İslam'ın değerini ve mezheplerin izahlarındaki felâketleri çok daha çabuk ve çok daha iyi kavrayacaktır.

Bu arada, Kuran'ın anlattığı İslam'a inananların Kuran'a, mezheplerin İslam'ına inananların mezheplerinin kitap ve ulularına sahip çıktıklarından çok daha fazla sahip çıkmaları gerektiğini hatırlatalım. Kuran'ı dinin yegâne kaynağı gören Müslümanlar, mezhepçilerden daha cesur olmalı, daha çok çalışmalıdır ki Allah'tan, bu mezheplerin Kuran'a aykırı hatalarını gidermesini istemeye yüzümüz olsun. Uydurmalarına sahip çıkan, onu bunu aforoz edip kendini dine kabul, dinden ret makamı görenlerin, dinin kendisi zannedilmesi ne acıdır! Bu şahıslar din adına konuşurken, dini bilmeyen halk, bunların aslında mezheplerinin-tarikatlarının adına konuştuğunu bilmemektedir, üstelik bu kesimin izahlarından sonra birçok kişi dinden uzaklaşmakta hatta din düşmanı olmaktadırlar. Tabii ki bunda bu uydurukçuları dinle özdeşleştirenlerin ve Kuran'ı anlamaya çalışmayanların da suçu vardır. Artık hepimizin cehaletimizi yenip Kuran'ı anlamamızın ve Allah adına konuşan mezhepçileri susturmamızın vakti gelmiştir. Bunu yapacak olanları kendi dışınızda aramayın. Başımıza gelenler hep "Bu sorumluluğu ben almayayım da kim alırsa alsın" kaytarmacılığından gelmektedir. Bunu yapacak olan benim, sensin, biziz, sizsiniz.

32. BÖLÜM

GERÇEK DİNDAR KİM?

Kuran'da cami imamı, şeyhülislam, müftü, tarikat şeyhi, din adamı gibi Müslümanlara hükmeden, onları temsil eden sınıfların varlığına rastlayamazsınız. Kuran bu sınıfların hiçbirinden bahsetmez iken, halkın geniş bir bölümünün cami imamlarıyla, müftülerle, şeyhlerle dini yanlış bir şekilde özdeşleştirdiklerini gözlemliyoruz.

ESKİDEN BUNLARI SÖYLEYENİN KELLESİ GİDEBİLİRDİ

Bundan önceki bölümlerde Kuran'ın dini ile mezheplerin dini arasındaki farkları gördük. Buna göre iki şık belirmiştir: 1- Kuran dinin kaynağıdır. Kuran'ı tek kaynak kabul edip dini yaşamaya ve anlamaya çalışmak gerekir. 2- Mezhepler dine eşittir. Din, Kuran'dan değil mezheplerden öğrenilir. Günümüzdeki mezhepçi imamlar, şeyhler, müftüler dini temsil etmektedirler.

Eğer bu kitabı okuduktan sonra veya daha evvelden birinci şıkkın doğru olduğunu düşünüyorsanız, lütfen gereğini yapın ve mezhepçi düşüncedeki Diyanet İşleri Başkanlığını, müftüleri, cami imamlarını, şeyhleri dinle özdeşleştirmekten kurtulun. Bilin ki dinimizin resmi temsilcisi sıfatlı dinci meslek kuruluşları yoktur. Kendinize güveninizi kazanın ve dine sahip çıkın. Belki eskiden, bazı Sünni yönetimlerin altında mezhepçi düşünceye dil uzatsaydınız canınız tehlikeye girerdi. Kuran'ın

yeterliliğini, mezheplerin sapkınlığını savunmanın karşılığı o yönetimlerde idam olurdu. Günümüzün demokrasileri, mezheplerin savunduğu yapılara nazaran, birçok hususta, Kuran'a daha uygun unsurlar içermektedir. Bu durum, Kuran'a dayalı bir İslam anlayışını savunanlar için çok büyük avantajları beraberinde getirmiştir. Artık Kuran merkezli bir İslam anlayışını savunanlara düşen, seslerini çok daha kuvvetli bir şekilde yükseltip, dini karanlıklarda boğan mezhepçi zihniyettekilerin dinle özdeşleştirilmesini önlemektir. Böylelikle, insanla dini birbiriyle çeliştiren mezhepçi zihniyetin dinden uzaklaştırdığı, hatta dinsizliğe ittiği kitlelerin önemli bir bölümü, umarız insanla, bilimle, mantıkla kol kola ilerleyen Kuran'ın anlattığı İslam'ı tanıyınca, dine yeniden ısınacak ve kendi hatalarını tamir edeceklerdir.

Eğer Kuran'ın anlattığı İslam'ı savunanlar, fırsatları değerlendirip üzerlerine düşeni canla başla yapmazlarsa; Kuran'ı, para karşılığı, pazarlıklar yapıp okuyan hocalar, mevlidhanlar, muska yapan, büyü yapan sahtekâr hocalar, maddi ve manevi sömürünün üstadı şeyhler, bu toplumun parasını, imanını daha uzun yıllar sömürmeye devam edeceklerdir. Sahtekâr dinci ile dinin özdeşleştirilmesindeki yanlış, Kuran ayetlerindeki açıklamalar ile örneklendirilmiştir. Fakat Kuran'ı musikisi için okuyup köşe dönmeye çalışanlar, bu ayetlerin manasını anlayamamışlardır.

DİN ADAMLARI MI, DİN TÜCCARLARI MI?

Ey iman sahipleri! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu halkın mallarını uydurma yollarla yerler ve Allah'ın yolundan alıkoyarlar.

9-Tevbe Suresi 34

Ayette de görüleceği gibi "din adamları" din tüccarlarına dönüşebilmekte ve insanları en başta saptıranlar, bu "din adamları" olmaktadır. Peygamberimiz de bu tarz sahtekâr din adamlarından az çekmemiştir. Fakat sahtekâr din adamları kadar onlara uyanlar da suçludur. Dinimizin etten

kemikten insan olarak onay verdiği, dini konularda kendisine güvenebileceğimizi garanti ettiği tek kişi Hz. Muhammed'dir. Onun dışında, gerek onun döneminde yaşamış, gerek ondan sonra gelecekler içinde kimseye böyle bir onay verilmez. Oysa dinimizde Hz. Muhammed dışında "cennetlik" ilan edilmiş o kadar çok kutsal vardır ki! Bu kutsalların ve şeyhlerin dedikleri adeta vahiy gibi kabul görmüştür. Oysa gerçek dindarı ancak Allah bilir. Bunun dışındaki teşhisler ancak zandır. Allah'a inanan ve samimi bir şekilde hayır üreten bir kişi, Allah'a yakın olmayı, Allah'ın sevgili kulu olmayı umabilir. Hiç kimse İmam Rabbanilerin, İmam Gazalilerin, Abdulkadir Geylanilerin, İmam Humeynilerin maneviyattaki üstünlükleri ve mana âleminde lider oldukları şeklinde hiçbir temele dayanmayan iddialar üretmesin. Maneviyat âleminde kimin ne kadar üstün olduğunu Allah'tan başka kim bilebilir? Herhangi bir kişide Allah'tan bir vahiy mi var ki birtakım insanlara manevi makamlar, evliyalıklar dağıtıyorlar?

Fakat din, Kuran'ın anlattığı İslam olmayınca, müritlerin uçurduğu şeyhler de, "en dindar" ve "en takva sahibi" ilan edilen kimseler de, tarikatların ve mezhepçi yapıların anlayışına uygun olarak kutsanmıştır. Mezheplerini tartışılmaz kılmak isteyen bazı kişiler, Hanefi mezhebinin kurucusu Ebu Hanife'nin Allah'ı rüyasında yüz kere gördüğü şeklindeki bir yalanı bile mezhep taraftarlığıyla uydurabilmişlerdir. Kuran'da anlatılan Peygamber mucizelerini aşacak mucizeler yakıştırılan mezhep ve tarikat ileri gelenleri "gerçek dindar" ve "takip etmemiz gereken kişi" olarak sürekli lanse edilmektedirler. Halk, böylece "Bak bu ne büyük adam, rüyasında Allah'ı görüyor… Falanca ölmüş tavuğu diriltiyor… Sen aciz bir insansın, Allah'ın bu üstün kullarına tabi ol. Nefsani olma. Bu Allah'ın sevgili kullarını izle ki kurtuluşa eresin" denilerek uyutulmaktadır. Oysa bu şahıslar, eğer bu iddialarda bulundularsa bu; üstünlüklerine değil, sapıklıklarına delil olur.

Dini her şeyden evvel "evliya" etiketlilerden, cennetin vizesini veren münasebetsizlerden, Allah adına konuşan haddini bilmezlerden

kurtarmalıyız. Bunlar dine, dinsizlerden daha büyük zarar vermektedirler. Dinsizler daha çok kendilerine zarar verir. Bunlar ise bilgisi kıt, geleneklerin esiri olmuş halkı hikâyeleriyle kandırarak, din diye kapkaranlık, içinden çıkılmaz ve çelişkilerle dolu bir hayat tarzının içine sokmaktadırlar. Üstelik dinin tekelinin kendilerinde olduğunu zannetmekte ve kendileri dışındakileri "Sen kim oluyorsun ki din adına konuşuyorsun" diye susturmaya ve bir tek kendilerini dinlenir kılmaya çalışmaktadırlar. Bunlardan birçoğu, dinsizlerden daha çok kendilerini eleştiren Müslümanlara düşman olurlar. Çünkü bu Müslümanların, kiminin manen sömürdüğü, kiminin oyuncak yaptığı, kiminin ticari meta olarak kullandığı dini, ellerinden almalarından korkarlar. Kuran'ın birçok yerinde dini temsil ediyormuş gibi gözükenlerin hataları anlatılır. Ama ibret alan nerede?

KİTAP YÜKLÜ EŞEKLER

Kendilerine Tevrat yükletilip de sonra onu taşımayanların durumu, ciltlerle kitap taşıyan eşeğin durumu gibidir.

62-Cuma Suresi 5

Görüldüğü gibi geçmişte Allah'ın kitabını bilip de onun gereklerini yerine getirmemiş olanlar "kitap yüklü eşeklere" benzetilmektedirler. Kutsal kitabımız Kuran'ın gereklerinin yerine getirilmemesinin sebebinin ise Allah'ın kitabının yanına yüzlerce kitabın; hadis kitabı, mezhep kitabı diye konulup, Allah'ın kitabının yüzlerce kitaptan biri haline getirilmesi olduğunu gördük. Bunun sonucu olarak lafta Allah'ın kitabını savunanlar, uygulamada mezheplerin ilmihallerini rehber edinip, yüklenmiş oldukları kitabın gereklerini yerine getirmemekte, onun yerine yüzlerce cilt fıkıh ve hadis kitabını taşımaktadırlar. Bu halleriyle Kuran'da eleştirilen ehli kitaba ne çok benzemektedirler.

İşte en önemli noktalardan biri, bu kitlenin ve onların Kuran'a aykırılıklarla dolu kitaplarının, İslam'ı ve onun biricik kaynağı Kuran'ı asla

temsil edemeyeceklerini anlamak ve anlatmaktır. Mevkisi ister halife, ister Diyanet İşleri Başkanı, ister şeyh olsun, ister yatırı en görkemli yatır olsun, ister türbesi en büyük türbe olsun, ister adına her yıl binlerce adak adansın, türbesine bezler bağlansın; bahsi geçen kişiler Kuran'ın değil, mezheplerinin temsilcileridir. Allah'ın bizden istediği ölü tavukları diriltmemiz veya kendisini rüyada görmemiz değildir. Allah'ın mesajı Kuran'ı, yalnız Kuran'ı inançta ve uygulamada rehber edinmemizdir. Bunu yapmayan Kuran'ın birçok ayetiyle çelişmiş olur. Oysa "gerçek dindarlar"ın Kuran'la çelişmemesi beklenir.

Hıristiyanlarda bizim evliyaların karşılığı olan "azizler''in (saint) hakkında da çok büyük mucizeler anlatılır. Mezarları ziyaret edilir. Bu kişilerin büyük fedakârlıkları ve sürekli ibadet ettikleri, hayatlarını anlatan kitaplarda yer alır. Peki, bu "azizler'', Hz. İsa'yı oğul tanrı olarak kabul ediyorlarsa, bu "azizler"in anlatılan olağanüstü mucizeleri onların "gerçek dindar" olduğunu gösterir mi? Tabii ki hayır. Demek ki gerçek dindarlığın göstergesi; Hıristiyanlarda da aynen gözlemlenen bu "mucize" hikayeleri, evliyalık ve saintlik menkıbeleri değil, Allah'ın gerçek dinini kavrayıp, uygulamaktır. Bu yüzden "evliya yolu" diye yutturulan mezhepler ve yüzlerce hikâyenin ambalajladığı "gerçek dindar" portresi, hiç kimseyi kandırmasın. Bu hikâyelerle doğru bulunsaydı, Hz. İsa'nın ilah olduğu iddiası da doğru çıkardı! Ne garip tablodur ki Kuran'ı satanlar "dindar" diye biliniyor, büyücülerin ve muska yazanların "hoca efendi" diye etekleri öpülüyor, dini maddi ve manevi menfaatlerini sağlama aracı görenler, bir de utanmadan kendileri gibi olmayıp kendilerince kötü örnek olanları kâfirlikle suçlayıp, aforoz ediyorlar. Bu tiplerden siyasete bulaşmış, tarikat şeyhi olmuş, İslam'a hizmet diye ortaya çıkmış, Tevbe Suresi'nden alıntıladığımız ayetteki gibi saf insanların paralarıyla semirmiş olanlar da vardır. Cahil ve geleneklerle dini karıştıran kişiler, bunların makamlarına, müftü, şeyh gibi sıfatlarına veya kimisinin uzun sarığına ve sakalına kanarak; dinin kendisi olan Kuran'a koşacağına, bunlara koşmaktadırlar. Kuran'dan uzaklaştırılan halk, menfaatler doğrultusunda

güdülmeye çalışılmış ve Peygamberimiz'den başka hiç kimseye mutlak onay verilmeyen dinimizde, kutsallaştırılmış insanlar, dinin tartışılmaz ve mutlak otoriteleri gibi sunulmuşlardır. Halk bu yalan çarkını fark etmesin diye Kuran'ın tercümesine de karşı çıkılmıştır, yanına yüzlerce cilt uydurma kaynak da konulmuştur. Halkın önemli bir bölümü, bahse konu kesimin, yaptığı şamata ve göz boyamadan etkilenmiş, bunları din ile özdeşleştirmiş ve "gerçek dindar" sanmıştır.

Geniş bir kesim "Gerçek din bu ise din yaşanamaz" düşüncesi ile dinden uzaklaşmışlardır. Bunlar, mezheplerin uydurmaları nedeniyle dinden uzaklaşınca, Kuran'ın anlattığı haliyle dinin gereklerini de yerine getiremez olmuşlardır. Bu kesimin gerçek dini öğrenmesi ve dinin yaşanabilir olduğunu anlamaları, kendilerine güvenlerini kazanıp, dini yaşamaya niyetlenmeleri açısından hayati öneme sahiptir. Gerçek dindarlar, dine sahip çıkmalıdırlar ki uydurmaları "din" ve uydurma kutsalları "gerçek dindar" sananların uydurmalarından artık kurtulalım. Her konuda olduğu gibi gerçek dindarın kim olduğunu anlamada da hüküm Kuran'a göre verilirse sorun çözülecektir.

Şüphesiz Allah'ın sana gösterdiği gibi insanlar arasında hükmetmen için Kitab'ı gerçek olarak indirdik.

4-Nisa Suresi 105

33. BÖLÜM

KELLE SAYISI SAYILARAK GERÇEK BULUNABİLİR Mİ?

Peygamberimiz'in döneminde elleri ile kendi putlarını yapanların nasıl olup da bu putlara taptığına hayret ederiz. Üstelik Peygamberimiz'in putlara tapmanın saçmalığını ve tek Allah'a ibadet edilmesi gibi mantıklı bir savı ortaya koymasına rağmen, nasıl olup da reddedildiğini, üstelik el yapımı putlar uğruna öldürülmek istendiğini hatırlayınca hayretimiz artar. Peki, peygamberleri putların uğruna öldürmeyi bile isteyebilen yığınları harekete geçiren mekanizma neydi? Kuran bize bu mekanizmanın "gelenek" olduğunu göstermektedir. Kendilerine gelen her mesajı "Biz atalarımızın yolundan, geleneklerimizden vazgeçmeyiz" diye reddeden kitlelerin, doğru yolda olmak için gelenekleri taklidi yeterli görmeleri, bu kitlelerin sapıklığının sebebidir.

> **Onlara, "Allah'ın indirdiğine uyun" denildiğinde; "Hayır biz atalarımızı üzerinde bulduğumuza (geleneğe) uyarız" derler. Ya atalarının aklı bir şeye yetmez, doğru yolu bulamamış idiyseler?**
>
> *2-Bakara Suresi 170*

Kuran'ın birçok ayetinden, sapıtanların geleneğe uymak uğruna sapıttığını ve geleneğe karşı gelen düşüncelere şiddetle karşı çıktıklarını görüyoruz. Yukarıdaki ayete dikkat edersek, geleneğe karşı getirilen ilk izah, aklın kullanılmasının gerekliliği ve ataların aklı kullanmadığıdır.

Kuran'da, bu ayetle, vahyin ve akılsal kriterlerin üzerine oturtulmayan hiçbir geleneğin (ne kadar köklü olursa olsun), hiçbir önemi olamayacağı ortaya konulmaktadır.

PEYGAMBERLER KENDİ DEVİRLERİNİN RADİKALLERİDİR

Dinler tarihini incelersek, aklın ve geleneğin çarpışmasının birçok örneğini görürüz. Her peygamber kendi döneminin radikalidir, yani olayları kökten değiştirmeye kalkan kişisidir. Peygamberler, Allah'tan aldıkları mesajı insanlara iletirler ve iman sahipleri, akılları ve vicdanları aracılığıyla Allah'ın delillerini görerek, Allah'ın mesajlarına ve onları getiren peygamberlere uyarlar. Bunu yaparken kendi toplumlarının gelenek ve göreneklerinden Allah'ın mesajı ile çelişenlerin hepsini bir kenara atarlar. Mesajı reddedenler ise geleneği yıktıkları için onları bozgunculukla, atalara ihanetle suçlarlar ve atalar (gelenek) namına aklın yolunu reddederler. Mesajı reddedenler için akıl, başvurulması gereken bir kriter değildir. Mesajı reddetmek için mesajın gelenekle çelişmesi yeterlidir. Ayrıca akılcı bir izaha gerek yoktur. Geleneği sürdüren unsur taklittir. Taklitte akılcı kriter aranmaz. Akılcı düşünce, körü körüne taklidi reddeder, delil ister. Bu yüzden taklide dayalı gelenek, aklın işletilmesine hoş bakmaz. Çünkü işleyen akıl, gelenekteki yanlışlıkları sorgulayacak ve reddedecektir. Böylece taklit ortadan kalkacaktır. Bu yüzden atalardan miras kalan gelenek ve bunu devam ettiren taklit, hak dine götüren akılcı düşünceyle hiçbir zaman bağdaşamaz. Tarih boyunca ataları taklidin, Allah'ın indirdiği dinlere karşı teşkil ettiği engel, Kuran'dan şu ayetlerle örneklenebilir:

Nuh Peygamber'e karşı şöyle denilmiştir:

... Hem biz, bunu geçmiş atalarımızdan da işitmiş değiliz.

23-Müminun Suresi 24

Hud Peygamber'e karşı şöyle denilmiştir:

Sen bize yalnızca Allah'a kulluk etmemiz ve atalarımızın kulluk etmekte olduklarını bırakmamız için mi geldin?

7-Araf Suresi 70

Salih Peygamber'e karşı şöyle denilmiştir:

... Atalarımızın kulluk ettiklerine kulluktan sen bizi engelleyecek misin?

11-Hud Suresi 62

Şuayb Peygamber'e karşı şöyle denilmiştir:

Ey Şuayb, atalarımızın kulluk ettiklerini bırakmamızı ya da mallarımız konusunda dilediğimiz gibi davranmaktan vazgeçmemizi senin namazın mı emrediyor?

11-Hud Suresi 87

İbrahim Peygamber'e karşı şöyle denilmiştir:

Biz atalarımızı böyle yaparken bulduk.

26-Şuara Suresi 74

Musa Peygamber'e karşı şöyle denilmiştir:

... Biz geçmiş atalarımızdan bunu işitmedik.

28-Kassas Suresi 36

Peygamberimiz'e karşı ise şöyle denilmiştir:

... Bu sizi atalarınızın kulluk etmekte olduklarından alıkoymak isteyen bir adamdan başka bir şey değildir.

34-Sebe Suresi 43

"ŞANLI ATALAR" EDEBİYATI

Kuran'a göre Allah'ın kitabı üzerinde olmadan, akılcı bir yol seçmeden doğru yola erişilemez. Kuran, akıllara yolu kapayıp, geleneği din yapan zihniyeti reddeder. Oysa bugün, din adına ortaya çıkanların çoğu, akıllara tüm kapıları kapatıp, gelenek haline dönüştürdükleri mezhepleri, "din" diye halka yutturmaya çalışmaktadırlar. Bugün birçok kişiye, Kuran'ın sunduğu İslam'ı anlatıp midye ve karidesi haramlaştırmanın, haremlik selamlığın Kuran'da olmadığını söylediğinizi düşünün: "Bunca yıldır atalarımızdan gördüğümüz budur, sen bunca evliyaların içinde olduğu geçmiş nesillerden iyi mi biliyorsun?" ifadesine benzer bir cevapla karşılaşabilirsiniz. Veya "Bu yolda akılla yürünmez, şanlı atalarımız bunları halletmiş, sen de onlara tabi ol, kurtuluşa er" şeklinde uyarılarla karşılaşabilirsiniz. Kuran'ın anlattığı İslam'a karşı çıkan bu kitlelerle, Peygamberimiz'e karşı çıkanlar arasındaki ortak zihinsel yapıyı hemen fark edersiniz. Tüm bu kitleler "tarihsel süreçten gelmeyi" diğer bir tabirle "atalardan mirası" başka bir anlatımla "geleneği", Allah'ın vahyi Kuran'dan da, akıldan da üstün tutmaktadırlar. Siz şahıslara Kuran'a göre haremlik selamlık diye bir yasağın olmadığını anlatırken, şahıslar size mezheplerle cevap vermekte ve mezheplerin doğruluğu için atalarımızın mezheplere inandığını ve mezheplere inanan kişi adedinin çokluğunu delil olarak gösterirler. Bunlar, Allah'ın yegâne kılavuzu Kuran'a karşın atalarının kabullerini ve bu kabullerini içeren kitapları delil diye gösterirler.

20- ...İnsanlardan öyleleri vardır ki; hiçbir ilme dayanmadan, bir yol gösterici ve aydınlatıcı bir kitaba dayanmaksızın Allah hakkında mücadele edip durur.

21- Onlara "Allah'ın indirdiğine uyun" denildiğinde, şu cevabı verirler: "Hayır biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız..."

31-Lokman Suresi 20, 21

Bu ayetler, genel bir şekilde herkese hitap eder. Sadece ortak koşucu putperestlere hitap etmez. 20. ayeti iyice okursak, kitapsız bir şekilde

Allah hakkında konuşan, mücadele eden kişilerin yanlışına dikkat çekildiğini görürüz. 21. ayette, Allah hakkında mücadele eden bu kişilerin, Allah'ın indirdiği kitaba davet edilmelerine karşı nasıl yan çizip atalarının yolunu, yani gelenekleri benimsediklerini anlıyoruz. Bu ayetlerden, Allah hakkında mücadele edenlerin, Allah'ın indirdiği kitaba dayanmadıkları takdirde muhtemelen gelenekçiliği, ecdatperestliği, atalarının yolunu benimsedikleri sonucunu çıkartabiliriz. Bunlardan bazıları, Kuran'a saygı gösteriyor olabilirler ama Kuran'ın yanına dini kaynak diye yüzlerce cilt eseri koyarak ve atalarının hayata bakışını ve geleneklerini, bu kitaplarıyla dinselleştirerek, Kuran'ı yüzlerce dini kaynaktan herhangi bir kaynağa indirerek, dine büyük zarar vermektedirler.

BİLMEDİĞİNİN ARDINDAN GİTME

Bu, ayetlerini iyiden iyiye düşünsünler ve temiz akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır.

38-Sad Suresi 29

Bilmediğin bir şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve kalbin hepsi ondan sorumludur.

17-İsra Suresi 36

Kuran'a göre, bilinmeyen bir şeyin ardına düşülmemelidir. Atalarımızın bize ilettiği bir yapıyı, sırf atalarımız iletti diye kabul etmek ve savunmak, bu ayetle çelişir. Kuran'a göre, her iman sahibi akletmelidir. Kuran, atalarımızı takip eden sürüler olmamamızı istemektedir. Buna karşın, mezhepçi dini yapıyı savunanlar, birçok zaman aklın gereksizliği, aklın imanla çeliştiği yönünde Kuran'a ters fikirler ileri sürmektedirler. Aslında buna şaşırmamak gerekir. Yoksa uydurma mezhepçi yapılardaki akılla bağdaşmayan yüzlerce izah, din diye nasıl yutturulacaktır? Elbette ki akıl reddedilerek. Kitleler öyle bir hale getirilmiştir ki ya akıl reddedilip din kabul edilecek ya da kişiler aklına sahip çıkıp din konusunda

şüphelere boğulacaklardır. Bu kitabın temel amaçlarından biri de kitlelere bu iki şık arasında sıkışmadıklarını, din diye yutturulan mezheplerin din olmadığını, gerçek dini yalnız ve yalnız Kuran'ın temsil edebileceğini ve bu dinin akılla çelişmediğini göstermektir.

Kuran, Allah'ın kudretinin delillerinin aklın işletilmesi ile bulunabileceğini söyler. Fakat Kuran, aklın kullanılmasını sadece Allah'ın kudretinin delilleriyle sınırlamaz. Allah'ın kudretinin aklın işletilmesi sonucu anlaşılması, aklın işletilmesinin önemini ve Allah'ın, aklın düzgün çalıştırılmasını doğruya ulaşmada bir aracı yaptığını gösterir.

HİNDULAR KELLE SAYARSA

Kuran'ın yanına yüzlerce kitap koyup Kuran'ı etkisiz kılmaya çalışan ve akla savaş açan gelenekçi-mezhepçi İslamcılar, tarihsel geçmişe sahip olmalarından ve kalabalık olmalarından delil çıkartmaya çalışmaktadırlar. Oysa Kuran'a göre bir gerçeğe, o gerçeğe uyanların kelle sayısını sayıp ulaşamazsınız. Bu mantıkla, Hinduların arasında doğan biri, etrafta saydığı kellelerin çoğunluğunun inancından dolayı, ineklerin kutsal olduğuna inanabilir. Böylece ataların izinde olmanın ve kendisine benzer bolca kelle saymanın, doğru yolda olduğunu gösterdiğini düşünür. Ya da daha evvel örneğini verdiğimiz bir Hıristiyan'ı düşünün. Atalarından gelen gelenekte, Katoliklik veya Ortodoksluk gibi köklü mezheplerde, Hz. İsa'nın "oğul tanrı" kabul edildiğini gören ve etrafında Hz. İsa'yı "oğul tanrı" kabul edenleri daha fazla bulan bu şahıs; Hz. İsa'yı oğul tanrı kabul ettiğinde, kelle sayıcısı mantığa göre haklı olacaktır. Geleneksel-mezhepçi İslamcı, bu örneklerdeki yaklaşımlara haklı olarak karşı çıkar ve aşağıdaki ayetleri örnek gösterebilir:

Yeryüzünde olanların çoğunluğuna uyarsan, seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Onlar ancak zanna uyarlar ve onlar ancak zan ve tahmin ile yalan söylerler.

6-Enam Suresi 116

Onların çoğu, Allah'a ortak koşmadan iman etmez.

12-Yusuf Suresi 106

Bu ayetlerden de anlaşılacağı gibi çoğunluğa uymak, çoğu zaman kişilerin sapıtmasına sebep olabilir. Birçok zaman diliminde azınlıklar haklı olmuşlardır. Allah, kelle sayıp gerçeği bulmamıza olanak vermemiş ve aklımızı işletmeye bizi mecbur etmiştir. Gelenekçi-mezhepçi İslamcıların bir Hindu'ya veya bir Hıristiyan'a yanlışını gösterirken yukarıdakine benzer izahlar yaptığına, bu ve benzeri ayetleri kullandığına şahitlik edebilirsiniz. Hindu veya Hıristiyan'a akıl vermekte doğru ölçüleri kabul eden gelenekçi-mezhepçiler, Kuran'ın anlattığı İslam'a davet edildiklerinde, hemen çoğunluk olduklarının arkasına saklanmaya, tarihsel kökenlerine sığınmaya kalkarlar. Çoğunluğun ve geleneğin, Hz. İsa'yı oğul tanrı, ineği ise kutsal kabul edenleri nasıl saptırdığını gelenekçiler çok iyi anlar ve anlatırlar. Fakat Kuran'ın anlattığı İslam'a karşı çoğunluk ve geleneği, kendi delilleri yapmaya çalışanlar yine aynı şahıslardır!

HEM AKLINI ÇÖPE ATIP HEM DE AKIL VERMEYE SOYUNANLAR

Kuran'a göre inananlar, inandıkları gerçekler uğruna toplumun gelenekleriyle zıt düşmekten, toplumdan dışlanmaktan çekinmemelidirler. Kuran'da, peygamberlerin bu konuda nasıl örnek teşkil ettiklerini ve canları pahasına toplumlarının yanlış kabullerine nasıl karşı koyduklarını görebiliriz. Bizim gözlemlerimize göre, mezhepçi İslam'ı yaşayan birçok kişi arkadaşlarının, cemaatinin, ailesinin kendisini dışlamasından; "Bizim oğlan sapıttı, başörtüsünü inkâr ediyor" veya "Bizim kız mezhepsiz olmuş, üstelik erkeklerle el sıkışmaya başlamış" veya "Ahmet hadis düşmanı olmuş" veya "Leyla hayızlı namaz kılıyormuş, vah vah" gibi izahlar yapmalarından, iğneli kınamalardan çekinmektedirler. Gelenekleri ve kalabalıkların kelle sayısını putlaştıranların durumu çok gariptir. Bu kitleler taklidi akla üstün tutup, geleneği ve çoğunluğu taklit ederler.

Sonra taklide kurban ettikleri akıllarıyla, size akıl hocalığı yaparlar. Bunlar hem güdülen koyun olmanın erdemini savunurlar, hem de sizi gütmeye kalkarlar! Toplumun kabullerine karşı çıkamayanlar, hele hele bu kabullerin en yoğun ve en koyu yaşandığı tarikatların yakınlarında iseler, bu gruplardan gelecek baskı ve arkadaş ortamını kaybedip yalnız kalma korkusu, bu kişilerin gerçekleri görmezden gelmesinin sebeplerinden biri olabilmektedir. Toplumun geleneklerini, tabularını koruması da işte bu dışlama mekanizmasıyla mümkün olmaktadır. Allah'ın rızasından uzaklaşmaktan korktuğundan daha çok toplumdan dışlanmaktan korkanlar, elbette ki geleneklerin zihinlere vurduğu zincirlerden kurtulamazlar.

Allah kuluna yetmez mi? Seni, O'ndan başkasıyla korkutuyorlar.

39-Zümer Suresi 36

34. BÖLÜM

KURAN'IN DİNİNİN KOLAYLIĞI

Kuran'ın sunduğu İslam'ı anlattığımız bazı kişiler, mezheplerin İslam'ı ile Kuran'ın anlattığı İslam arasındaki büyük farkı görünce; "Siz dini kolaylaştırıyorsunuz; din bu kadar kolay olur mu?" şeklinde eleştiriler yapmakta, Kuran'ın anlattığı İslam'ı savunanları nefsanilikle ve dini kendi rahatlarına uydurmakla suçlamaktadırlar. Fakat bu itiraz tarzlarıyla bir kez daha Kuran'ın ayetlerinden habersiz olduklarını göstermektedirler. Çünkü Kuran'a göre dinimiz aynen Hz. İbrahim'in dini gibi kolaydır, güçlüklerden arınmıştır:

> **... Allah sizi seçmiş ve din konusunda size bir güçlük yüklememiştir, aynı atanız İbrahim'in dininde olduğu gibi...**
>
> *22-Hac Suresi 78*

ALLAH YERİNE KONUŞANLAR

Kitabımızda din adına uydurulanların birçok örneği bulunmaktadır. Allah adına konuştuğunu iddia ederken, aslında Allah'ın yerine konuşmuş olan mezhepçiler, Allah'ın rahmeti olan dini, birçok hususta Allah'ın cezası gibi göstermişlerdir. Allah'ın insanın yaratılışına uygun olduğunu söylediği dini; hem insanla, hem mantıkla, hem bilimle, hem insafla çelişir bir şekilde tarif etmişlerdir. Bu kişilere göre Allah'ın rahmetini anlatmak dini yozlaştırmaktır. Kuran'daki 114 adet Besmele ile ve daha

yüzlerce ayet ile Allah'ın merhameti anlatılır. Kuran'ın en temel mesajlarının başında, Allah'ın rahmetinin anlaşılması gelir. Mezhepçi yaklaşım ise Allah'ın bize rahmetinin neticesi olan kolaylıkları anlatmamızı "dinde yozlaştırma" diye takdim eder. Allah'a iftira olarak kendi uydurdukları zorlukları ise "takva, dine titizlik" olarak satmaya kalkar. Bu kafa, sunulan dinin kolay olmasıyla alay ederken, aslında Kuran'ın ayetlerinde geçen bir ifade ile alay ettiğinin farkına varmaz. Kuran'ı sadece musikisi için dinlemeye alışanlar o kadar çoktur ki, ayetlerde geçen bu açık manalar onlara hep kapalı kalmıştır.

...Allah size kolaylık diler, zorluk dilemez...

2-Bakara Suresi 185

İnsan zayıf olarak yaratılmış olduğundan Allah size hafiflik getirmek istiyor.

4-Nisa Suresi 28

Mezhepçiler "Kuran öyle yüce, öyle mübarek bir kitaptır ki; bizim gibi aciz insanlar, Kuran'ı ne kadar uğraşsa anlayamazlar" şeklinde izahlarla, ilk bakışta Kuran'ı övüyormuş gibi görünseler de, aslında insanları Kuran'dan uzaklaştırmaktadırlar. Kuran'ı insanlar anlayamayacaksa, Kuran niye vahyedildi? Niye Kuran insanlara hitaplarla dolu? Niye Kuran üç-beş insana değil de herkese hitap etmektedir? Kuran'ı anlaşılmaz kılmak isteyenlerin, "Kuran'ı anlamak zordur, hatta imkânsızdır" diyenlerin hesabı tabii ki başkadır. Kuran anlaşılmaz olunca kitleler, mezhepçilerin imamlarına ve şeyhlerine teslim olacaktır. Çünkü bunlara göre Kuran anlaşılmazdır ve zordur ama imamlar ile şeyhler anlaşılabilir, bunlar rehber edinilerek doğru yol bulunabilir.

Kuran anlaşılmaz ve zor kabul edilince, ilkel Emevi uydurmaları ve Abbasi eklemelerinin dinin bir bölümü olup olmadığı da sorgulanmayacaktır. Çünkü tüm bu ilkel eklemeler ancak Kuran'ın hakemliği ile çöpteki layık oldukları yerleri bulabilir. Kuran'ın anlaşılmaz ve zor olduğunun

ilanıyla, Kuran'ın hakemliği elinden alınıp mezheplere verilince, mezheplerin bizzat kendisi olan Emevi-Abbasi patentli çelişkiler ve zorluklar, halk üzerindeki hegemonyalarını devam ettirecektir. Kuran'ın anlaşılması için birçok ayet vardır. Sırf aşağıdaki ayet, aynı surede dört kez tekrarlanmaktadır:

Andolsun ki biz Kuran'ı öğüt almanız için kolaylaştırdık. Öğüt alacak yok mu?

54-Kamer Suresi 17, 22, 32, 40

KURAN'LA ARAMIZA ÖRÜLEN DUVARLAR

Kuran birçok cahil bedeviye de, birçok bilgine de hitap etmektedir. Kuran, tüm insanların rehberidir. Yukarıdaki ayetten anlayacağımız gibi Kuran insanların öğüt alması için kolaylaştırılmış bir kitaptır. İnsanlar anlamadıkları kitaptan nasıl öğüt alabilir? Anlaşılamayan bir kitap nasıl rehber olur? Kuran'ın anlaşılmaz olduğunu iddia etmek, tüm bu ayetlerle ters düşmektir. Bu iddiaların sahipleri, Kuran ile insanlar arasına duvar örmekte ve kendi ilmihal kitaplarını Kuran'ın yerine koymaktadırlar. Bunlara göre Kuran'ı herkes anlayamaz ama ilmihal kitaplarını anlamakta bir sorun yoktur. Bunu yaparken de Kuran'ı sözde yüceltmektedirler!

Bu mezhepçi zihniyete, günümüzde çok satan ve bedava da dağıtılmış olan "Tam İlmihal Saadeti Ebediye" kitabından örnek vermek istiyoruz. Kitabın yazarı Hüseyin Hilmi Işık, Kuran'ı anlamaya çalışanlara şu uyarıları yapar: "Seyyid Abdülhakim Efendi, kuddise siruh buyurdular ki: İbadet, emirleri yapmak demektir. Kuran-ı Kerim'i, hutbeyi okumak ibadettir. Bunların manasını anlamak emir olunmadı. Bunları anlamak ibadet değildir. Kuran-ı Kerim'i anlamak için yetmiş iki yardımcı ilmi ve sekiz temel ilmi öğrenmek lazımdır. Ancak bundan sonra Kuran-ı Kerim'i anlamaya istidad hasıl olup, Cenab-ı Hak nasip ederse anlayabilir. Herkes anlamalıdır demek, dine müdahale etmek demek olur. Kuran-ı

Kerim'i anlamak için istidadı çok olan on sene, orta olan elli sene çalışmak lazımdır. Bizim gibi az olanlar ise yüz sene de çalışsak anlayamayız. Şeriatte ilim diye faideli bilgilere denir. Faideli ilim Saadeti Ebediyye'yi elde etmeye yani Allah'ın rızasını kazanmaya vesile olan ilimdir ki bunlara İslam bilgileri denir."

Yukarıdaki alıntıyı yaptığımız "Saadeti Ebediye" kitabını okuyanlar, bizim eleştirdiğimiz zihniyetin bir örneğini göreceklerdir. Alıntımızı dikkatle okuyanlar, Hüseyin Hilmi Işık'ın Kuran'ın anlaşılmaz olduğunu ispatlamak için gayretini; "Sizin ne haddinize düşmüş Kuran'ı anlamak" dediğini kavrayacaklardır. Bu arada Işık, kişileri kurtaracak olanların "faideli bilgiler" olduğunu söyleyerek, Kuran'ın anlaşılmaz olduğunu açıkladıktan sonra başvurulacak kaynağa işaret eder. "Faideli bilgiler" tamlamasının Hüseyin Hilmi'nin kitabı "Saadeti Ebediyye" ismiyle aynı cümlede geçişi, Kuran'ın yerine neyin okunması gerektiği konusunda herhalde kitleleri aydınlatacaktır!

Kendi kutsallarını rehber, Kuran'ı musiki kitabı yapanlar, içine düştüğümüz durumun baş sebebidir. Cehalet, ilkellik, taklitçilik, akıldan feragat hep bu zihniyetin alametleridir. Bunlar "Yüz sene uğraşsak da Kuran'ı anlayamayız" diyecek kadar sahte tevazu yaparlar fakat sonra Kuran'ın yerini alacak, anlaşılır rehber kitaplar yazarlar!

ÇÖLDEKİ BEDEVİ KURAN'I 72 + 8 İLİMLE Mİ ANLADI?

Işık'a göre Kuran'ı anlamak ibadet değildir ve ortalama kapasiteli biri Kuran'ı elli senede anlayabilir. Bir yazar "Elli senelik emeğin karşılığı ibadet olmazsa, emeğin kendisi de ibadet olmaz" diyerek, bu elli seneyi kimin, niye geçireceğini sorgulamaktadır. Aynı yazar, şeyhlerin sohbetini dinlemeyi ibadet sayanların, nasıl olur da Kuran'ı anlamayı ve bunun için gayret etmeyi bir ibadet olarak kabul etmediklerine şaşırmakta ve şöyle demektedir: "Hazretler zahmet edip Kuran'a baksaydılar, Kuran'ı anlamak için böyle bir ilimler listesinin olmadığını göreceklerdi. Ama

ne hadlerine! Kuran'ı anlamaları mümkün değil ki! Kuran ümmi olarak tanımladığı bir topluma direkt olarak hitap ediyor. Mekkeliler konuştukları dille gelen Kuran'dan öğüt alıp hidayete ermeleri için hiç de 72+8 ilmi bilmek zorunda değillerdi. Hazretler, Kâinat'ın Yaratıcısı'nın kendi kelamını kolaylaştırdığı konusundaki sözlerine güvenseydiler, kısacası Kuran'ı anlayabileceklerine ihtimal verseydiler, Allah'ın izniyle anlayabilirlerdi. Ne var ki Kuran'ı anlayamayacaklarına dair verdikleri ilk şeytani kararla, zaten kendilerini layık oldukları anlayışsızlığa mahkûm etmişlerdir. Şunu belirteyim ki; 'Kuran'ı anlamıyorum' demek başkadır, 'Anlayamam' demek başkadır. Hele hele kendisi anlamadığı için başkalarını da anlamamaya çağırmak çok daha başkadır. Birincisi cehalet, ikincisi dalalet, üçüncüsü ise ihanettir."

Kuran'ı zor ve anlaşılmaz olarak gösterenlerin gerçek niyetinin Allah ile kul arasına şeyh, mezhep imamı, hadisçi, fıkıhçı gibi vasıtalar koyup bunları başvuru kaynağı yapmak olduğunu gördük. Oysa Kuran'ın geliş sebeplerinden biri Allah ile insanlar arasına konan putları, ilahları, rahipleri, ruhbanları, kutsallaştırılmış insan sınıflarını atmaktır.

Haberin olsun katıksız din yalnızca Allah'a aittir. O'ndan başkasını veli edinenler şöyle derler: "Biz bunlara, bizi Allah'a daha fazla yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz." Elbette Allah ayrılığa düştükleri konularda aralarında hükmedecektir. Şüphesiz Allah hiçbir yalancı kâfiri doğruya eriştirmez.

39-Zümer Suresi 3

Ayette de görüldüğü gibi Allah'la aralarına aracılar koyanlar, bu aracılığı Allah'a yakınlaşmak için kullandıklarını iddia etmektedirler. Fakat Allah, katıksız dinin yalnızca kendisine ait olduğunu söylemektedir. Bu iddia sahiplerinin mazeretlerini kabul etmemektedir. Allah'ın kitabı olan Kuran'ın yanına insanların yazdığı kitapları koyarak dinde reform yapmış olanlar, dinin katıksız şekilde Allah'a ait olmasının gerekliliği ile çelişirler. Kuran tüm insanlığa hitap eder, eğer anlaşılmaz olsaydı, anlayacak

olan birkaç mezhep imamına hitap etmesi gerekmez miydi? Elbette Kuran anlaşılırdır. Uydurulmuş din ise zorluklarla ve paradokslarla doludur.

MEZHEPÇİ KADIN VE BEYE GÜNDELİK HAYAT TAVSİYELERİ

Mezhepçi gelenekçi anlayışın tarif ettiği yapıda, bir karı-kocanın nasıl bir hayat yaşamalarının ideal olduğunu çok kısaltarak anlatmaya çalışalım. Bu karı-kocanın sabahtan akşama bazı işlerinde gözetmeleri gereken sünnet, sevap, helal ve haramların mezhepçi zihniyete göre neler olduğuna örnekler vererek mezheplere göre ideal yaşam tarzını sunmaya çalışalım. Böylece Kuran'ın kolay dini ile uydurulan detaycı, zor dinin farkını bir kez daha kavrayalım.

Mezhepçi bey ile mezhepçi kadın uyandıklarında sağ ayak ile yataklarından kalkmalıdırlar. Hayırlı işler sağ, hayırsız işler sol ayakla yapılır. Birazdan eğer birisi tuvalete girecekse sol ayakla girer. Tuvalete başı kapalı girmekte sevap vardır. Tuvalette iken konuşulmaz, eğer biri tuvaletin dışından soru sorarsa, bu münasebetsize cevap vermemek daha uygundur. Eğer evdeki tuvalet alafrangaysa, bu tuvaleti yıktırıp alaturka yaptırmak daha uygundur. Erkekler ayakta küçük tuvalet yapmak gibi uygunsuz hareketlerden kurtulmalı, oturarak küçük tuvaleti yaparak sünnet sevabı kazanmalıdırlar. Eğer çiftimizden biri yıkanacaksa, en azından belinde peştamalla yıkanması gerekir. Çünkü kişi, tek başına tuvalette iken bile avret yerini kapalı tutmaya çalışmalıdır. Her ne kadar insanlar görmüyorsa da, melekler insanları görür; meleklerden utanmak lazımdır. Yıkanırken önce sağ omuza, sonra sol omuza su dökmek gibi sıralara uyulmalı ve kitaplarda yıkanma ile ilgili yazılan Arapça dualar ezberlenip okunmalıdır. Dişleri temizlemek için misvak kullanılmalıdır. Bu arada dişlere iyi bakılmasında fayda vardır. Çünkü kimi âlimlere göre dişe dolgu yapılırsa boy abdesti olmaz, kişi cenabet gezer. Bu yüzden dişin çürümesi, komple dişi çektirip dişsiz kalmayı veya çıkmalı takma dişler

taktırmayı gerektirecektir. Çıkmalı takma dişler boy abdesti alırken çıkarılıp, bunların altı ıslatılmalıdır, yoksa kişi cenabet gezmeye devam eder.

Namaz kılınacaksa sarık takıp yetmiş kat sevap kaçırılmamalıdır. Sarığın yedi metre olması daha uygundur. Giyilecek elbiseler yeşil, siyah veya beyaz olmalıdır. Sarı veya kırmızı giymemek gerekmektedir. Çiftimiz yemeğini yer sofrasında yemeli, sonradan çıkma masa tipi uyduruk şeylerde yememelidir. Yer sofrasında sağ ayak dikilir, sol ayak alta alınıp oturulur. Yemek tek bir kap ortaya konularak yenilir. Yemekte çatal, kaşık gibi aletlerden kaçınılmalıdır. En sevap yemek yeme şekli üç parmakla olur. Bu üç parmak bile bellidir: Baş, işaret ve orta parmaklar. Yemeğe tuz ile başlamak iyidir. Yemekte su içilirse üç nefeste içilmeye gayret edilmelidir. Yemek kesinlikle sağ elle yenmelidir. Sol elle yenilenleri şeytan yemiş olur. Yemek bitince üç parmak, başparmaktan ortancaya doğru yalanır, bu da sünnettir. Eğer kişi kendi parmaklarını yalamaz yanındakine yalatırsa bu da sünnettir. Böyle sünnetleri kaçırmamak lazımdır. Aynaya bakmak sünnettir. Erkek aynaya bakıp sakalının bir tutamı geçip geçmediğini kontrol etmeli, sakalı bir tutamı geçtiyse kesmelidir. Sakalı bir tutamdan az kesmek düşünülemez, değil ki pasparlak olmak. Erkeğin gözüne sürme çekmesi, saçlarını yağlayıp ortadan ayırması da hep sevap getiren fiillerdir.

Kadın ise saçını uzatmalı, kesinlikle kesmemelidir. Kadınların kaşını aldırması çok büyük günahtır. Kadın evden çıkacaksa yanında kocası, kardeşi gibi mahremi olmadan 90 km'den fazla gitmesinin haram olduğunu unutmamalıdır. Aslında kadın için en iyisi mümkün olduğunca dışarı çıkmadan evde oturmaktır. Fakat dışarı çıkacak olursa koku sıkmasının haram olduğunu unutmamalıdır. Kadın için en iyisi komple örtünmesi, peçe takıp eldiven giymesidir. Hatta kadının kestiği tırnakları bile kadından bir parça sayıldığı için bunları yabancı bir erkeğe göstermeden toprağa gömmesi gerektiğini birçok mezhep âlimi söylemiştir.

Televizyonun seyredilip seyredilemeyeceği tartışmalı bir konu olduğu için eve hiç televizyon almamak en iyisidir. Çünkü resim haramdır.

Televizyondaki görüntüler, resimlerin arka arkaya geçişi olduğu için bunun da haram olduğunu iddia edenler vardır. En azından mezheplere göre bunun şüpheli olduğu kesindir. Mezheplere göre ise şüpheli şeyleri terk etmek en isabetli davranıştır. Radyo dinlemek de çok tehlikelidir. Müzik, telli sazlar, hele hele kadın sesi haramdır. Radyoda sürekli bunlar çıkacağı için mezhepçi çiftimizin bunları eve sokmaması gerekir.

Eğer çiftimiz cinsel ilişkiye girmek isterse çırılçıplak bir şekilde bunu yapmanın meleklere karşı utanmazlık olduğunu unutmamalıdırlar. Mümkünse yorgan tipi bir örtünün altında, birbirlerinin cinsel organlarına bakmadan cinsel ilişkiye girmeleri gerekmektedir.

Eve girerken de, çıkarken de sağ ayak kullanılmalıdır. Eve meleklerin girmesini engelleyen köpek kesinlikle sokulmamalıdır. Evdeki yataklar ve oturma grupları hep yerin üstünde olmalı, ayaklı olanlarından sakınılmalıdır. Uyurken abdestli uyunmalıdır. Çünkü abdestli ölenin şehit olacağı söylenmektedir. Uyurken sağ el başın altına alınıp, sol el salınacak ve sağ tarafın üstüne yatılacaktır. Yüzükoyun yatan çiftler birbirlerini ve çocuklarını uyandırıp düzeltmelidirler...

EKSİĞİ ÇOK, FAZLASI YOK

Bu çifte, mezheplerin ve geleneklerin sunduğu dinin tüm tavsiyelerini sıralamak için ayrı bir kitap yazmamız gerekirdi. Fakat bu örnekler bile Kuran'a kıyasla mezheplerin dininin ne kadar zor, karmaşık, yaşanmaz bir sistem olduğunu göstermeye yetmektedir. Bu izahların hepsinin mezhepçi kitaplarda, mezhepçi açıklamalarda yeri vardır. Bu örneklerin eksiği bir hayli çok, fazlası ve abartısı hiç yoktur. Mezheplerin sunduğu sistem yaşanmaz bir sistemdir. Bu halleriyle birçok mezhepçi, ruhbanlık uydurup, ona da uymayan Hıristiyanlara benzemektedirler:

Meryem oğlu İsa'yı da arkalarından gönderdik. Ona İncil'i verdik ve onu izleyenlerin kalplerinde bir şefkat ve merhamet oluşturduk.

Uydurdukları ruhbanlığı biz onlara gerekli kılmamışken, Allah rızası için uydurdular. Ama buna da gereği gibi uymadılar.

57-Hadid Suresi 27

Mezhepçiler, insanın her saniyesini dolduran, rahat bir banyo bile yapamayacağı bir sistem oluşturmuşlar ve bunu da "din" diye ne yazık ki birçok insana yutturmuşlardır. Fakat Allah'ın gerekli kılmadıklarıyla dolu bu zorlukların sistemine mezhepçilerin birçoğu bile uyamamaktadırlar. Yalnız ve yalnız Kuran din yapılıp, Kuran dışı kaynaklar reddedilip, Kuran'ın yeterliliğine güvenilmeden bu sorunlar çözülemez. Başarı bu en kolay, en mantıklı yoldadır.

Allah kimseye gücünü aşan bir sorumluluk yüklemez.

2-Bakara Suresi 286

Allah size zorluk çıkarmak istemiyor. Ancak sizi temizlemek ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak istiyor ki şükredesiniz.

5-Maide Suresi 6

Seni en kolay olanla başarılı kılacağız.

87-Alâ Suresi 8

35. BÖLÜM

KURAN'DAN SORULARIN ÇÖZÜMLERİNE ÖRNEKLER

Kitabımızın buraya kadarki kısmında, Kuran'ın dinin tek kaynağı olduğunu ve dinin buna göre şekillendirilmesi gerektiğini anlattık. Bunu anlatırken, Kuran dışında kalan fakat dinin bir öğesi zannedilen izahların ve uygulamaların, aslında dinle ilgisi olmadığını gösterdik. Örneğin sanatla ilgili uydurulanların neler olduğunu 18. bölümde, kadınlarla ilgili uydurmaları 21. bölümde işledik. Bu bölümlerde ve diğer bölümlerde, Kuran'da bulunmayan yasakların ve emirlerin dinin evrensel bir yasağı veya emri olamayacağına dair temel yöntemi öğrendik. Kitabın bu bölümünde, herhangi bir konunun dindeki hükmünü öğrenmek isteyen kimsenin ne yapması gerektiğini, buraya kadar anlattıklarımızın çerçevesinde örnekleyeceğiz. Kuran'dan bir konunun anlaşılmasında dikkat edilmesi gerekenleri özetledikten sonra, 10 örnek çözümle bu konuyu daha da pekiştirmeye çalışacağız. İlk önce Kuran'a göre, yani dine göre, bir konunun nasıl anlaşılması gerektiği ile ilgili temel prensiplerimizi özetleyelim:

KURAN'DAN BİR KONUYU ANLAMADA PRENSİPLER

1- Kuran'ın dinin tek kaynağı olduğu yani "Din = Kuran" olduğu unutulmamalıdır. Kuran'ın Allah kelamı olduğu ve bizim dini anlamamız için indirildiği sürekli aklımızda tutulmalıdır.

2- Meseleler, Kuran'ın bütünlüğü içinde düşünülmeli ve çözümlenmelidir. Bir konuyla ilgili Kuran'da geçen ne kadar ayet varsa, o ayetler önceleri ve sonralarıyla ele alınmalıdırlar. (Kuran'ın bir kısmını kabul, bir kısmını inkâr; Kuran'ı inkârdır.) Kuran'ın bir yerinde geçen bir konunun, bir fikrin Kuran'ın başka bir yerinde geçen bir ifadeyle çelişmeyeceğini de unutmayalım.

3- Kuran'da yer almayan bir konunun, dinde de yer almadığı anlaşılmalıdır. Bu prensibi uygulayınca dine ilavelerin % 90'dan fazlasından kurtuluruz. (Bu maddenin öneminden dolayı bu konuyu 39. bölümde bir daha özel olarak inceleyeceğiz.) Kuran'da yasaklanmayan bir şeyin helal olduğu, ayrıca bu şeyin helal olması için ilave bir izaha gerek olmadığını unutmayalım.

4- Bazı konulardaki dini ilavelerin Kuran ayetlerinin çekiştirilmesi ile yapıldığını unutmamalıyız. Şüpheli bir konuyla karşılaştığımızda; Kuran'ın orijinalinin Arapça olduğunu bilmeli ve konuyu iyi bir şekilde Arapça bilip, samimi bir şekilde Kuran'a yaklaşanlarla çözmeliyiz. Eğer onların samimiyet ve yaklaşımından şüphelenirseniz, incelenen noktaları birbirinden bağımsız ayrı kişilere gösterip kontrol edebilirsiniz. (Kişilerin samimiyetinde en önemli gösterge, Kuran'ın dinin tek kaynağı olduğunu kabul edip etmedikleridir. Bu görüşü kabul etmeyenler, mezheplerinin görüşünü Kuran'a mal etmeye çalışabilirler.) Bu çalışma yapılırken, kilit kelimenin ve kavramın, Kuran'ın tümünde nasıl kullanıldığını ve Kuran'ın indiği dönemde nasıl anlaşıldığını inceleyerek en iyi şekilde çözüme ulaşabileceğimizi unutmamalıyız.

5- Kuran'ı anlamaya çalışırken, aklın ve vicdanın en önemli yardımcılarımız; gelenek, görenek, çoğunluğun kabulleri, çevre baskısı gibi aklı ve vicdanı ipotek altına alıp gereğince kullandırmayan unsurların Kuran'la aramızda en önemli engeller olduğunu unutmamalıyız.

Bu temel prensiplerimizi hatırladıktan sonra örnek 10 soruya geçip Kuran'dan bir meseleyi nasıl anlayacağımızı örneklendirmeye çalışalım:

1) KABİR AZABI VAR MI?

1. SORU: Öldükten sonra kabir azabı ve kabirde sorgu var mı?

1. ÇÖZÜM: Kuran'ı incelediğimizde, öldükten sonraki yeniden dirilişi, ahiretteki sorguyu, cennet ve cehennemi apaçık anlatan yüzlerce ayetin varlığına tanıklık ederiz. Buna karşılık öldükten sonra kabirde sorguya çekileceğimizi ve kabirlerde bir mükâfat veya cezanın olduğunu açıkça anlatan tek bir ayet bile yoktur. Kuran'da "dünya hayatı" ve "ahiret hayatı" diye birçok yerde bahis varken "kabir hayatı" diye bir bahis yoktur. Ayrıca ahiretteki yeniden diriltiliş, bu dünya hayatının devamı diye anlatılır, ahirette diriltilenlerin bu dünyada çok kısa kaldıklarını zannetmeleri aktarılır ama arada bir kabir yaşantısı olacağı aktarılmaz.

2) AYBAŞILI KADIN KURAN OKUYABİLİR Mİ?

2. SORU: Kadın, aybaşı durumunda nelere dikkat etmelidir? Aybaşılı kadın Kuran okuyabilir mi, namaz kılabilir mi, oruç tutabilir mi?

2. ÇÖZÜM: Aybaşılı kadının ve kadının bu döneminde erkeğin nelere dikkat etmesi gerektiği Kuran'da sadece tek bir ayette geçer. Yani bu ayetle aybaşı durumunda nelere dikkat edilmesi gerektiği anlaşılır, geri kalan konular için aybaşılı olma bir ayrıcalık getirmez.

> **Sana kadınların aybaşı halini sorarlar. De ki; "O bir rahatsızlıktır." Aybaşı halinde kadınlardan ayrılın ve temizlenmelerine kadar sakın onlara yaklaşmayın. Temizlendiklerinde Allah'ın size emrettiği yerden onlara gidin. Şüphesiz Allah tevbe edenleri sever, temizlenenleri de sever.**
>
> *2-Bakara Suresi 222*

Görüldüğü gibi Allah'ın aybaşı durumu için getirdiği yegâne yasak cinsellik yasağıdır. Allah aybaşı durumunda Kuran okumama, namaz kılmama, oruç tutmama gibi yasakları getirmez. Kadının aybaşılı iken camiye girmesine de, Kuran okumasına da bir engel yoktur. Allah, aybaşı hakkındaki sorulara bu dönem içinde cinsel ilişki yasağı getirerek cevap vermiştir. Eğer namaz kılınmaması da aybaşı halinde gerekli olsaydı, Allah neden bunu belirtmesin? Cinsel ilişki yasağı her gün kılınan namazdan daha mı önemlidir? Kuran okuyup Allah'ın emirlerini, yasaklarını öğrenecek kadın, yaşamının yaklaşık 1/6'ya yakın süresinde bu hakkından mahrum edilmiş, din adına dinden, Allah'ın yerine konuşanlar yüzünden Allah'tan uzaklaştırılmıştır.

3) SİGARANIN HÜKMÜ NEDİR?

3. SORU: Sigara haram mıdır? Yoksa mekruh mudur?

3. ÇÖZÜM: Kuran'ı incelediğimizde sigara diye bir maddeye de, sigaraya benzer bir şeye de rastlamayız. Kuran'da haramlar dışında mekruhlar kategorisi diye ayrı bir liste de yoktur. "Sağlığa zararlı olan haramdır" diye Kuran'ın koyduğu bir prensip de yoktur. Eğer böyle bir prensip olsaydı; kiloları ortalamadan fazla olanların yağlı ve çok yemesi, kolesterolü yüksek olanların kırmızı et yemesi, herkesin kola gibi asitli içecekler içmesi, yatmadan hemen önce yemek yememiz gibi sağlığa zararlı olduğu söylenen yiyecekler ve yeme şekilleri de haram olacaktı. Hatta birçok beslenme uzmanına göre zararlı olan rafine olmuş beyaz şeker ve beyaz ekmek de "haramlar" listesinde yer alacaktı. Yani "Sağlığa zararlı olan her şey haramdır" diye, bir prensip dinde olsaydı, din çok zor bir yapıya bürünecekti. Allah ne indirdiğini bilmektedir. Allah kulları için kolaylık istemiş, dini kolay kılmıştır. Dinin bir bölümü, emri ve yasağı olan her şey bizim sorumlu tutulacağımız alandır. Din içi alanda olduğu gibi, din dışı alanlarda da (Kuran'da belirtilmemiş alanlarda) aklı kullanmak bizi en iyi sonuca ulaştıracaktır. Buna göre sigara içenler aklını

kullanıp ne yapacağına karar verecektir. Ayrıca Kuran'ın genel prensiplerinden "israf etmeme" de davranışlarda göz önünde bulundurulması gerekli bir prensiptir fakat bu prensibi birilerinin kendince yorumlayıp kendi yorumlarını evrensel dini bir hüküm gibi sunması kabul edilemez.

4) HURİLER CİNSEL PARTNER Mİ?

4. SORU: Hurilerle ahirette cinsel ilişkiye girilecek mi?

4. ÇÖZÜM: Kuran'da ahirette hurilerin, gılmanların, vildanların varlığından bahsedilir. Ama bunların ahirette ne yapacaklarıyla ilgili detaylı bir anlatım yoktur. Hurilerle cinsel ilişki yaşanacağına veya yaşanmayacağına dair açık bir ifade yoktur. Cennete gidenlerin mutluluğu, cehenneme gidenlerin pişmanlığı Kuran ayetlerinde apaçık anlatılmaktadır ama ahiret yaşamıyla ilgili detayları anlamamız ancak ahirette onlarla karşılaşmakla mümkün olacaktır. Hurilerle cinsellik yaşanacağına dair anlatımlar hadisler aracılığıyla aktarılmıştır, Kuran'da aktarılmayan bu konuyla ilgili iddialarda bulunmamak gerekir.

5) KİMLERLE EVLENİLEBİLİR?

5. SORU: Müslüman bir kişi kimlerle evlenebilir?

5. ÇÖZÜM: Bu konuda tam bir anlayışa sahip olmak için "Kuran'ın bütünlüğü içinde Kuran'ı anlama" prensibini hatırlamalı ve bu konuyu öyle çözmeliyiz. İlk olarak Allah'a ortak koşanlarla evlenmenin haram olduğunu bilmeliyiz. (Materyalistler, ateistler Allah'a maddeyi ortak koştukları, yaratılışı tesadüflere bağlayıp Allah'ın sıfatlarını maddeye verdikleri için ortak koşanlar sınıfındadırlar.) İlgili Kuran ayeti şöyledir:

Ortak koşan kadınları iman edinceye kadar nikâhlamayın, özgürlüğünden yoksun inanan bir kadın, hoşunuza gitse de ortak koşan bir kadından daha hayırlıdır. Ortak koşan erkekleri de

inanıncaya kadar nikâhlamayın, özgürlüğünden yoksun inanan bir adam, hoşunuza gitse de ortak koşan bir erkekten daha hayırlıdır.

2-Bakara Suresi 221

Ayrıca Müslüman bir erkek ve kadın, nikâhsız ilişkiler yaşayan birisiyle evlenemez:

Zina eden erkek, zina eden ya da ortak koşucu olan bir kadından başkasını nikâhlayamaz. Zina eden bir kadını da, zina eden ya da ortak koşucu olan bir erkekten başkası nikâhlayamaz. Bu inananlara haram kılınmıştır.

24-Nur Suresi 3

Bunun dışında evlenilmesi haram olan durumlar da Kuran'da belirtilir:

22- Geçmişte kalanlar hariç, babalarınızın nikâhlamış olduğu kadınlarla evlenmeyin. Böyle bir şey, açık bir edepsizlik, nefret gerektiren bir kötülüktür. Çirkin bir yoldur bu.

23- Sizlere şunlar haram kılındı: Anneleriniz, kızlarınız, kızkardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, kadınlarınızın anneleri ve kendileriyle birleştiğiniz hanımlardan doğmuş koruyuculuğunuzda olan üvey kızlarınız -eğer anneleriyle birleşmemişseniz size bir günah yoktur- soyunuzdan olan oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi bir arada almanız. Ancak geçen geçmiştir. Şüphesiz Allah bağışlayandır, esirgeyendir.

24- ... kadınlardan evli olanlar da...

4-Nisa Suresi 22-24

Yukarıdaki tüm ayetleri incelersek, Nisa Suresi'nden özel bazı durumlar, akrabalık bağı ve evli olma sebebiyle kimlerle evlenemeyeceğimizi anlarız. Nur Suresi'nden zinaya devam edenlerle evlenemeyeceğimizi, Bakara Suresi'nden de Allah'a ortak koşanlarla evlenemeyeceğimizi öğreniriz. Bunların dışındaki insanlarla evlenebiliriz. Maide Suresi 5.

ayetten Ehli Kitap olan Yahudi ve Hıristiyanlarla evliliğin helal olduğunu anlarız. Kuran'ı bir bütün olarak anlama prensibinin önemini bu ayetlerin incelemesinden anlayabiliriz. Yukarıdaki ayetlerin bir kısmını, örneğin Nisa Suresi'ni okuyan fakat Bakara Suresi'ni okumayan birisi, ateist biriyle evlenebileceğini düşünebilir. Oysa Kuran'a bütün olarak bakan bir kişi, ilgili konuya ait tüm ayetleri inceler. Bu örneğimize göre Bakara Suresi'nde konuyla ilgili ayet vardır. Bakara Suresi de okunup ilgili ayet de değerlendirilir, böylece ateistlerle evlenmenin haram olduğu da anlaşılır.

6) ANNE VE BABANIN MİRASTAN PAYI NEDİR?

6. SORU: Dinimize göre anne ve baba mirastan pay alır mı? Alıyorlarsa ne kadar alırlar?

6. ÇÖZÜM: Kuran'ı incelediğimizde mirasta esas olanın vasiyet olduğunu anlarız. Öncelikle vasiyetin dağıtılması ve borçların ödenmesi gerekmektedir. Kuran'da vasiyet ve borç dışında kalanların nasıl dağıtılacağı da geçer. Anne babaya da bu paylaşımda pay düşer. Anne babaya düşen pay ayette şöyle geçer:

> **... çocuğu varsa geride bıraktıklarının altıda biri annenin, altıda biri de babasınındır. Çocuğu olmayan mirasçının, anne babası varsa annesinin hissesi üçte birdir. Eğer kardeşleri varsa o zaman annesine düşen altıda birdir ki bu yapılan vasiyet ve ödenen borçtan sonra arta kalan içindir.**
>
> *4-Nisa Suresi 11*

Görüldüğü gibi anne ve babaya 1/6 oranında miras düşer.

7) SAVAŞI BAŞLATMAYAN GAYRİ-MÜSLİM DEVLETLERE SAVAŞ AÇILABİR Mİ?

7. SORU: Savaşı başlatmayan gayri-Müslim devletlere karşı savaş açma izni verilmiş midir?

7. ÇÖZÜM: Kuran'daki birçok ayetten, savaşı açmayan devletlere karşı, ister ateist ister Ehli Kitap olsun savaşma izni verilmediği anlaşılmaktadır. Kuran'daki savaşma izinleri karşı tarafın savaşı başlatması sebebiyle verilmiştir. Bunları şu ayetlerden anlıyoruz:

Kendilerine zulmedilmesi dolayısıyla, onlara karşı savaş açılanlara savaşma izni verildi. Şüphesiz Allah, onlara yardım etmeye güç yetirendir.

22-Hac Suresi 39

12- Ve eğer antlaşmalardan sonra, yine yeminlerini bozarlarsa ve dininize hınç besleyip saldırırlarsa, bu durumda küfrün önderleri ile çarpışın. Çünkü onlar, yeminleri olmayan kimselerdir; belki cayarlar.

13- Yeminlerini bozan, elçiyi yurdundan sürmeye çabalayan ve sizinle ilk defa savaşa başlayan bir topluluk ile savaşmaz mısınız? Korkuyor musunuz onlardan? Eğer inanıyorsanız, kendisinden korkmanıza Allah daha layıktır.

9-Tevbe Suresi 12, 13

Kuran karşı taraf savaş açmadan savaş izni vermediği gibi, eğer karşı taraf savaşı başlattıktan sonra savaşmaktan vazgeçip barışa yanaşırsa savaşı sürdürmekte ısrarcı olmaya da onay vermez. Bunu ise şu Kuran ayetinden anlıyoruz:

Eğer onlar barışa eğilim gösterirlerse, sen de ona eğilim göster ve Allah'a tevekkül et.

8-Enfal Suresi 61

8) DEVLET, NAMAZDA ZORLAMA YAPABİLİR Mİ?

8. SORU: İslam devletleri olduklarını iddia eden bazı devletler namaz, oruç gibi ibadetleri zorla yaptırıyorlar. Dinde bu gerçekten böyle midir?

8. ÇÖZÜM: Bu meselenin çözümü için de Kuran'a yönelmeliyiz. Kuran'da namaz kılmanın, oruç tutmanın emredilmesine rağmen oruç tutmayana, namaz kılmayana dünyada hiçbir ceza öngörülmez. Bu şahısların hesabı ahirete kalmıştır. "İslam devleti" olduklarını iddia eden bu devletlere gelince; aslında bu devletler mezheplerin, geleneklerin devletleridirler. Kuran, dinde zorlama olmadığını söyler. Din adına zorlama yapmaya kalkanlar en başta dinin kendisi ile çelişirler. Böyle bir zorlama gerekliydi de, neden o zaman Kuran'da "Dinde zorlama yoktur" denilmektedir?

Dinde zorlama yoktur.

2-Bakara Suresi 256

21-Artık sen hatırlat. Çünkü sen bir hatırlatıcısın.

22-Üzerlerine bir despot değilsin.

88-Gaşiye Suresi 21, 22

9) GÜZEL AHLAK DİNİN BİR PARÇASI MIDIR?

9. SORU: Güzel ahlak dinden bağımsız, ayrı bir olay mıdır? Yoksa dinin bir parçası mıdır? Eğer dinin bir parçasıysa, örneğin ahde vefanın, emaneti korumanın dinle bir ilgisi var mıdır?

9. ÇÖZÜM: Kuran'ı okuyan herkes güzel ahlakın, tıpkı namaz ve oruç gibi dinin bir öğesi olduğunu anlayabilir. Cömertlik, tevazu, cesaret gibi birçok güzel ahlak öğeleri Kuran'da geçmektedir. Din, sadece şekli ibadetlerden veya iman esaslarından oluşmaz. Güzel ahlakın, Kuran'da tarif edilen öğeleri de dinin ta kendisidir. Her konuda olduğu gibi bu konuda da dinin tek kaynağı Kuran'dır. Peygamberimiz ahlakı "Kuran ahlakı" olan en güzel örnek olmuştur. Allah'ın bizden istediği ahlakı öğrenmemiz için Kuran'ı iyice okumalıyız. Toplumun gelenekleri, çoğu zaman "dini ahlak" olarak sunulabilmektedir. Dinin bir bölümü olan ahlak ile geleneğin, zamanın şartlarının oluşturduğu ahlakın ayırt edilmesi

için de Kuran'a başvurmamız gereklidir. Kuran'da tarif edilen ahlak dindendir; bunun dışındakiler dinin dışındadır. Örnek olarak soruda geçen ahde vefa ve emaneti koruma konusunu ele alalım. Kuran'ı açıp bu konuyla ilgili bir ayet olup olmadığını incelediğimizde, bu konuyla ilgili birçok ayet görürüz; böylece ahde vefanın ve emaneti korumanın, dinin bir gereği olan güzel ahlaki davranışlardan olduğunu anlarız:

Onlar emanetlerine ve ahitlerine riayet edenlerdir.

23-Müminun Suresi 8

Ahde vefa gösterin. Çünkü ahid bir sorumluluktur.

17-İsra Suresi 34

... böyleleri sözleştiklerinde ahitlerine vefalıdırlar; zorluk, şiddet ve sıkıntı zamanında da sabırlıdırlar. İşte bunlar özü sözü doğru olanlar ve korunup sakınanlardır.

2-Bakara Suresi 177

10) CENNET SONSUZ MU?

10. SORU: Cennette yaşam sonsuz mudur? Dinin bu konudaki açıklaması nedir?

10. ÇÖZÜM: Dinin tüm konuları gibi, cennet ve cehennem ile ilgili konular da Allah'ın kitabına başvurularak anlaşılır. Kuran'ı okuyan her kişi cennetin sonsuz bir yerleşim yeri olduğunu, burada ölümün olmadığını anlar:

İman edip salih amellerde bulunanları, altlarından ırmaklar akan, içinde sonsuza kadar kalacakları cennetlere koyacağız.

4-Nisa Suresi 57

Sürekli kalacaklardır orada. Çıkmak istemeyeceklerdir oradan.

18-Kehf Suresi 108

15- De ki: "Bu mu daha hayırlı, yoksa sakınanlara vadedilen sonsuzluk cenneti mi? Ki onlar için bir mükâfat ve son durak yeridir.
16- İçinde ebedi kalıcılar olarak her diledikleri onlarındır. Bu Rabbinin üzerine aldığı, istenen bir vaattir.

25-Furkan Suresi 15, 16

Kitabımızın birçok yerinde, dini konularda Kuran'a gidilince meselelerin nasıl çözüleceğinin örnekleri vardır. Kitabımızın bu bölümünde 10 ilave örnekle bu konuyu pekiştirmeyi, dinle ilgili sorulara yalnız Kuran'la nasıl cevap verilmesi gerektiğini örneklendirmeye çalıştık. Görüldüğü gibi uygulamalardan bakış açısına, Allah'ı tanımadan cennet ve cehennem ile ilgili bilgilere, yönetimden ahlaka kadar dini alanın hepsi sadece ve sadece Kuran'ın tekelindedir.

Biz bu kitabı sana, her şeyin açıklayıcısı, bir doğruya iletici, bir rahmet, Müslümanlara bir müjde olarak indirdik.

16-Nahl Suresi 89

36. BÖLÜM

KURAN'DA İNANÇ KONULARI, NAMAZ, ORUÇ, HAC VE ZEKAT

Kitabımızın bu bölümünde önce Kuran'daki inançla ilgili konuları inceleyeceğiz. Aslında İslam açısından Allah'a ve ahirete inanç en temel konulardır. Fakat din adına uydurulanlar, bunlardan daha çok uygulama alanında kendini gösterdiği için bu önemli konuyu kısaca geçeceğiz. Bu konudan sonra ise belki de en çok tartışma konusu olmuş olan namaz konusunu, ayrıca oruç, hac ve zekat konularını ele alıp değerlendireceğiz. Bu konuları değerlendirirken bu konulardaki kimi farklı görüşlere de yer vermeye çalışacağız. Namaz, oruç, hac ve zekat Peygamberimiz'in vahyi aldığı bölgede Hz. İbrahim'den beri bilinen, bu kavramları kullandığı anda karşısındakilerin anladığı ibadetlerdi. Bunlardan üçü olan namaz, oruç ve hac toplu şekilde uygulanan, toplumsal katılımla yaşanan ibadetlerdi ki bu durum, bu ibadetlerden bahsedildiğinde neyin kastedildiğinin anlaşılmamasını imkânsız kılıyordu. Bu ibadetlerin uygulanması için hiçbir hadis veya ilmihal kitabını açıp da bunları öğrenmeye ihtiyaç yoktur. Bu ibadetlerle ilgili benzeri hususlar ve Kuran'dan yola çıkarak bu ibadetlerin uygulanmasında yapılması gerekli düzeltmeler aşağıda değerlendirilecektir.

İNANÇ KONULARI

Allah'ın varlığı, birliği, merhameti, sonsuz kudreti, sorgusu ve cennet cehennemiyle ahireti yaratması gibi en temel ve en önemli konularda Kuran'ın anlattığı dinle, bilinen büyük mezhepler ters düşmemişlerdir. İslam'ın bu en temel inançlarının ortak bir şekilde muhafaza edilmiş olması, uydurmalardan kaynaklı tüm olumsuzlukların yanında en güzel husustur. Bazı çok sapkın, örneğin Hz. Ali'yi ilahlaştırmış veya şeyhinin içine Allah'ın girdiğini iddia etmiş sapkın mezhepler ve tarikatlar olmuştur ama bunlar çok ufak bir azınlıktır.

Fakat "Allah'ın tek hüküm koyucu olduğu" konusunda, Kuran'ın anlattığı dinle mezhepler arasında büyük bir fark vardır. Kuran'a göre tek hüküm koyucu Allah'tır. Allah'ın hükümlerinin toplandığı Kuran, Allah'ın dininin bütününü oluşturur. Mezhepler ise önce Peygamber'i Allah'ın yanında din oluşturucu gibi göstermişler, daha sonra sahabeleri, daha sonra mezheplerinin imamlarını, daha sonra ise kimi şeyhleri ve sözde din alimlerini adeta dinin kaynağı olarak göstermişlerdir. Haramlarda, farzlarda, sevaplarda bu kaynaklara atıflar yaparak Kuran dışında bir din oluşturmuşlardır. Bu tablo, uygulamalar açısından bir sorun oluşturduğu gibi inanç açısından da bir sorun olarak düşünülebilir. Kimi mezhep imamlarının yorumlarıyla vardığı sonuçlar, farz veya haram ilan edilmekte ve bu kararlar, Allah'ın kitabından çıkan bir farza veya harama denk tutulmaktadır. Örneğin Allah domuz eti yemeyi, zinayı, adam öldürmeyi Kuran ile haram kılar; mezhep imamları ise kendi kanaatleri ve hadis yorumları sonucu midye yemeyi, heykel yapmayı, erkeklerin altın takmasını haram ilan etmişlerdir. (Bu hükümlerin bir kısmı "hadis" kaynakları kullanılarak verilmiştir fakat bu hadisleri yorumlayan ve bu kanaate aykırı hadisler de olmasına rağmen son kanaati oluşturan mezhep imamlarıdır.) Dinimizde Allah'ın tekelinde olan haram kılma yetkisi, böylece başkalarıyla paylaştırılmıştır. Bunu yapanlar, bunun Allah'ın muradı olduğunu zannederek bunu iyi niyetle yapmış olabilirler ama yine de pratikte ortaya çıkan tablo budur. Allah dışında herhangi bir insanın

(her kim olursa olsun) kanaatinin, evrensel dini hükümlerle eşitlenmesi sonucunu veren bu bakış açısı da onarılmalı, bu bakış açısının sahipleri tövbe etmelidirler.

İnanç konularındaki en büyük sorunlardan biri "Kuran yaratılmış mıdır, yoksa Kuran daima var mıydı?" sorusunun tartışılması sırasında görülmüştür. Bu sorunun tartışılması sırasında Kuran'ın yaratılmış (mahluk) olduğunu söyleyen bir grupla, Kuran'ın yaratılmamış olduğunu söyleyen bir grup oluşmuş ve her iki grup da birbirlerini kafirlikle itham etmişlerdir. Karşı grubun dinsiz olup öldürülmesi gerektiğine dair izahlar ve tartışmalar ile rezalet devam etmiştir. Kuran hakkındaki bu tartışma İslam tarihinin en büyük kavgalarından, çatışmalarından birisi olmuştur. En büyük mezhep olan ve dört mezhebi de kapsayan Sunnilikte Kuran'ın yaratılmamış olduğu sonucuna varılmıştır. Buna Mutezile takipçileri ve Şiiler şiddetle karşı çıkmışlardır. İlginçtir ki dinin tek kaynağı olan Kuran'ı, dinin yüzlerce kaynağından birine çeviren, "Bir keçi ayetleri yedi" deyip Kuran'ı nesh ettiren (hükmünü iptal ettiren) Ehli Sünnet'te, diğer yandan Allah'a mahsus olan "ezeli olma" gibi bir sıfat Kuran'a verilmiştir.

İnançla ilgili konularda, dine ilaveler yaparak Allah'ın tam dinini tamamlamaya kalkanlar, gereksiz konularda gereksiz izahlar yapmışlardır ve haliyle kendi aralarında da birçok kavgalar yaşamışlardır. Kuran Allah'ın bağışlayıcı olduğunu, merhamet sahibi olduğunu söyler. Allah'ın merhameti, bağışlayıcılığı gibi sıfatlarının Allah ile beraber her zaman mı var olduğu, yoksa bu sıfatların sonradan mı oluştuğu bahsedilen gereksiz tartışmalara örnektir. Aslında bu şekilde bir tartışmaya gerek yoktur ve Kuran'da olmayan bu husustaki felsefi yaklaşımlarını, dinin en temel inançları arasına sokmaya kalkanlar, bizce hata etmişlerdir. Eğer gerekseydi, Allah bu konularda gerekli izahları yapardı. Gereksiz izahların örnekleri "kader" konusunda da görülür. Bize göre bu konudaki tartışmaların temelinde, zamanı yaratan Allah'ı, adeta zamana bağımlıymış gibi düşünüp, "kader" konusunu ve diğer birçok konuyu öyle çözmeye

çalışmak yatmaktadır. Kuran'ın açıklamadığı konularda kendi görüşünü "evrensel dini hakikatler" olarak sunmanın sonucu hüsran olmuştur.

Hadislerde geçen Allah'ın kudretini eksik gösterecek izahları, mezhepler, çeşitli yorumlarla, sorun olmaktan çıkarmışlardır. Bu mezheplere uyan halkın büyük bir kesiminin ise bu hadislerden haberi bile yoktur. Buhari'de geçen "Allah'ın parmağının soğukluğunu Peygamber'in sırtında hissettiği" ve "Allah'ın baldırını açıp cenneti aydınlattığı" hadisleri bunlara örnektir. "En doğru hadis kitabı" denilen kitapta geçen bu hadisler ve diğer hadis kitaplarındaki benzerleri, Kuran'ın anlattığı din ile çelişmekte ve din düşmanlarına malzeme oluşturmaktadır.

Kuran'da yer almayan "kabir azabı"nın dine sokulması, Kuran dışındaki "cennet ve cehennem tasvirleri"nin dinin bir parçası kabul edilmesi ise ahiret inancı açısından sapmadır. Bazıları, Kuran'ın yüzlerce ayetinde ahiret hayatı anlatılmasına karşın, bir kez bile bahsedilmemesine rağmen kabirde sorgunun, azabın ve ödüllerin olacağını dine sokmuşlardır. Üstelik ahiretle ilgili Kuran'daki anlatımlarda, ölümden sonra doğrudan ahiret hayatının başlatılması ve dünyada çok az kalındığının zannedilmesiyle ilgili ifadeler; kabirde sorgu, azap veya mükafat olduğu izahlarıyla çelişmektedir. Buna karşın kabirde bir hayat olduğunu iddia edenler, 40-Mümin Suresi 45 ve 46. ayetlerde belirtilen Firavun kavminin "sabah akşam" ateşe sunulmasından, ahirette "akşam" olmadığını, kısacası bu ayetlerin "kabir hayatı"nı desteklediğini söylemişlerdir. Oysa bu ayetlerde kabir hayatından bir bahis olmadığı gibi, ahiret hayatından bahsedildiği açık olan 19-Meryem Suresi 62. ayette de ahirette rızıkların "sabah akşam" verildiği vurgulanır. Zamanın izafiliğiyle ilgili durumu anlayamayanların, erken ölenlerin binlerce yıl beklemesini anlayamamaları neticesinde kabirle ilgili uydurmaları ürettikleri kanaatindeyiz.

Kuran ile Ehli Sünnet'in ve Şiiliğin; cennetin, cehennemin varlığı ve buradaki nimetlerin tükenmezliği konusunda bir ayrılığı yoktur ve bu sevindirici bir durumdur. Fakat Kuran dışı ahiret anlatımlarını ve kabir azabı hikayelerini de çöpe atmak ve Kuran'la doğruyu bulmak zorundayız.

Çünkü gördüğümüz gibi ne zaman insanlar Kuran'da anlatılan dine, yani Allah'ın dinine, kendi görüşlerinin ürünü olan mezheplerle ve hadislerle ilaveler yapmaya kalkışmışlarsa sonu hep felaket olmuştur.

YÜZLERCE ÇELİŞKİYİ NAMAZI GÜNDEME GETİREREK GEÇİŞTİRME ÇABASI

Kuran'a dayalı bir dini anlayışın yüzlerce konuda daha tutarlı, daha mantıklı ve daha yaşanır olduğunu görmelerine rağmen mezhepçi-hadisçi anlayışları inatla kurtarmak isteyen bazı kişiler, "kurtuluşu" namaz konusunun hadis ve mezhep kitapları olmadan anlaşılamayacağını gündeme getirmekte aramaktadırlar. Kuran'ı dinin kaynağı olarak yetersiz gören mezhepçi-hadisçi yaklaşımları benimseyenler "Sırf Kuran'dan dini anlarsak, namazı nasıl kılacağız? Namazı sırf Kuran'a bakarak kılamayız. Demek ki Kuran dışı kaynaklar lazım..." diyerek mezheplerini-hadislerini kurtarmaya çalışmaktadırlar. Aşağıda, Kuran merkezli bir anlayışı benimseyenler açısından namaz konusunu anlamakta bir sıkıntı olmadığını, bu hususta farklı bazı görüşler ifade edilmiş olsa da, bu görüşlerin mezhep ve hadis kaynaklarına atıf yapılmadan anlaşıldığını göreceğiz.

Önceden gördüğümüz gibi Allah'ın cennette baldırını açtığı izahından dünyanın balık üzerinde olup bu balığın kuyruğunu sağlamasıyla deprem olduğu izahına kadar, Kuran'daki bir hükmün aç bir keçinin yemesiyle yürürlükten kalktığı izahından namaz kılmayanın öldürülmesi gerektiği izahına kadar mezhepçi-hadisçi yaklaşımlar içerisinde Kuran'a ve mantığa aykırı birçok izah mevcuttur. Bu kaynakları merkeze alarak bu ümmetin sağlıklı bir din algısı oluşturması mümkün değildir. Mezhep ve hadis kaynaklarına atıf yapılmadan da bahsedilen ibadetler anlaşılırdır ama bir an için mezhepçi-hadisçi yaklaşımları benimseyenlerin zannettiği gibi bu kaynaklara atıf yapılmadan bu ibadetlerle ilgili kimi hususların anlaşılmaz olduğunu farz edelim. Bir görüşün doğru olduğunu göstermek için karşı tarafın görüşünde bir açık göstermek yetmez, yapılması

gereken kendi görüşünün daha doğru olduğunu göstermek ve yöneltilen eleştirileri karşı tarafın eleştirileri cevapladığından daha iyi cevaplayabilmektir. Mezhepçi-hadisçi yaklaşımları benimseyenler, kendilerine yapılan yüzlerce eleştiriye, namaz konusuyla ilgili anlaşılmayan noktalar olduğu iddiasını yaparak cevap verebileceklerini sanmaktadırlar. Daha doğrusu namaz konusunu ortaya atmakla kendilerine yöneltilen yüzlerce soruyu cevapsız bırakabileceklerini ve kendilerinin Kuran merkezli yaklaşımlardan daha başarılı olduklarını gösterebileceklerini sanmaktadırlar. Oysa bu kitap boyunca gösterilen eleştirilerden mezhepçi-hadisçi anlayışları benimseyenlerin kaçması mümkün değildir. Kuran dışında bu ümmetin güvenebileceği bir kaynağın olmadığı çok açıktır. Ayrıca aşağıda görüleceği gibi mezhep ve hadis kaynaklarına başvurmadan namazı, orucu, haccı ve zekatı anlamakta bir sorun yoktur. Hz. İbrahim'den beri bilinen ve çoğu toplu uygulamaya katılımla da anlaşılan bu ibadetleri ele almadan önce, namazı kılmaya başlamadan önce gerçekleştirilmesi gerekli şartları ele alıp, bunların Kuran'dan nasıl anlaşıldıklarını göstereceğiz.

BOY ABDESTİ (GUSÜL) VE ABDEST

Kuran'da boy abdesti ve abdest, sadece ve sadece namazın şartı olarak anlatılır. Ayrıca camiye girerken, Kuran okurken veya namaz dışındaki herhangi bir ibadet için boy abdestinin ve abdestin alınması dini bir mecburiyet değildir. Kuran'da boy abdesti ve abdest birazdan vereceğimiz iki ayette geçer. Bu iki ayet dışında Kuran'da boy abdesti ve abdest ile ilgili hiçbir ayet yoktur. Boy abdestinin ve abdestin ne yapmamız için gerektiği, ne zaman gerektiği, su olmazsa ne yapılacağı bu iki ayetten anlaşılmaktadır:

Ey iman edenler! Namaza kalktığınızda, yıkayınız: yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi; sıvazlayınız: başınızı ve aşık kemiklerine kadar ayaklarınızı. Eğer cünüp iseniz temizlenin. Eğer hasta veya yolculukta iseniz veya biriniz tuvaletten gelmiş, yahut

kadınlara dokunmuş da su bulamamışsanız, temiz bir toprakla teyemmüm edin: Yüzlerinizi ve ellerinizi sıvazlayın. Allah size zorluk çıkarmak istemez. Allah sizi temizlemek ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak istiyor. Umulur ki şükredersiniz.

5-Maide Suresi 6

Ey iman edenler! Sarhoş iken ne söylediğinizi bilinceye kadar, cünüp iken de -yolculuk hali müstesna- yıkanıncaya (gusül edinceye, boy abdesti alıncaya) kadar namaza yaklaşmayın. Eğer hasta veya yolculuktaysanız, biriniz tuvaletten gelmiş, yahut kadınlara dokunmuş da su bulamamışsanız, temiz bir toprakla teyemmüm edin: Yüzlerinizi ve ellerinizi sıvazlayın. Allah affedici, bağışlayıcıdır.

4-Nisa Suresi 43

Şimdi sorularımızı sorup bu iki ayete göre cevap verelim:

1- Boy abdesti ve abdest niçin lazımdır? Ayetlerden açıkça anlaşılıyor ki abdest de, boy abdesti de sadece namaz için lazımdır. 5-Maide Suresi 6. ayetin başında abdestin namaz için alınması gerektiği söylenir. 4-Nisa Suresi 43. ayette de cünüp olanın yıkanmadan namaz kılamayacağı anlatılır.

2- Boy abdesti (gusül) ne zaman alınır? "Boy abdesti" ifadesiyle Türkçede kastedilen Kuran'da geçen "cünüp" olunca gerekli olan yıkanmadır. "Gusül" zaten Arapça "yıkanma" demek olduğu için "boy abdesti" yerine Türkçe "gusül" veya "gusül abdesti" diyenler olmuştur. Suyun gerekli olduğu bir halin iki ayette de "kadınlara dokunma" olduğu söylenir. Arapçada da Türkçedeki gibi deyimler vardır. Türkçede "kadınlarla beraber olma" ifadesi "cinsel ilişkiye girme" anlamında kullanılır. "Kadınlara dokunma" ifadesi Arapçada "cinsel ilişki" anlamına gelen bir deyimdir ve Kuran boyunca bu deyimin kullanımına bakılırsa bu anlaşılacaktır. Yani boy abdestinin cinsel beraberlikten sonra alınması gerekir.

3- Abdest ne zaman alınır? Konuyla ilgili iki ayette de bize suyun gerekli olup da suyu bulamadığımız hallerde ne yapmamız gerektiği açıklanır. Suyun bize gerekli olduğunun açıklandığı hal ile abdesti neyin bozduğu da açıklanmıştır. Burada "tuvaletten gelmiş" diye çevirdiğimiz ifade bize abdestin "tuvaletten" gelinince alınması gerektiğini göstermektedir. "Tuvalet" diye çevirdiğimiz kelimenin Arapçası "gait"tir. Arapça bu kelime "çukur yer" anlamında olup, "tuvalet, ayak yolu" kelimelerine karşılık gelmektedir. Yani abdestin çukur yerlere yapılanlardan sonra alınması gerekmektedir. Bunun dışında tarif edilen hiçbir şeyle, kanın akmasıyla da deve etinin yenmesiyle de abdest bozulmaz. Ayetten abdesti neyin bozduğu açıkça anlaşılmaktadır. Kişiler "tuvalette, ayak yolunda" çukur olan yere ne yapıyorsa abdesti o bozar.

4- Boy abdesti nasıl alınır? Boy abdestinin cünüp iken alınması gerektiğini daha önce söylemiştik. Cünüpken ne yapmamız gerektiği iki kelime ile anlatılır. 5-Maide Suresi'nde "tahare" kelimesi "temizlenmek", 4-Nisa Suresi'ndeki "gasale" fiili "yıkanmak" demektir. Boy abdesti için "Şuradan şuraya kadar yıkanın, ağzınızı ve burnunuzu üçer kez çalkalayın, toplu iğne başı kadar kuru yer bırakmayın, sağ omuzdan başlayarak üçer kez su dökün…" şeklinde ifadeler geçmez. Ayetteki "gasale" kelimesinden sadece "yıkanmak" anlaşılır. "Tahare" ifadesi ile ise bu yıkanma işleminde kirlerden arınmanın önemi anlaşılır. Bir anne beş yaşındaki çocuğuna "Yıkan" derse, o çocuk bunu anlayıp yıkanır. Oysa koskoca adamlara "Yıkan" deniliyor fakat onlar "Nasıl yıkanacağım? Toplu iğne başı kadar kuru yer kalırsa ne olur? Önce hangi omuzuma su dökeceğim?..." gibi gereksiz sorular sorup, bu sorularının cevabını bulamayınca Kuran'ın yetersiz olduğunu sanıyorlar. Üstelik bu anlamamanın, kendilerinin apaçık basit bir anlatımı anlamaya çalışmamalarından kaynaklandığını da anlayamıyorlar. Bir de Kuran'da anlatılanları eksik zannedip, bu garip soruların açıklandığı çelişkilerle dolu kitapları, dinin tam ve eksiksiz kaynaklarıymış gibi rehber ediniyorlar.

5- Abdest Nasıl Alınır? 5-Maide Suresi 6. ayette abdesti nasıl almamız gerektiği anlatılmaktadır. Bu anlatımda "yıkayın" fiilinin ardından "yüz ve dirseklere kadar elleri" ifadesi geçer, "sıvazlayın" fiilinin ardından da "baş ve aşık kemiklerine kadar ayakları" ifadesi geçer. (Aşık kemikleri, ayak bileğinin iki tarafındaki çıkıntılı kemiklerdir.) Birisi size "yıkayın: banyoyu ve mutfağı; silin: salonu ve yatak odasını" derse ne anlarsınız, yatak odasının yıkanması gerektiğini mi yoksa silinmesi gerektiğini mi? Herhalde yatak odasının silinmesi gerektiğini anlarsınız. Fakat Sünni mezheplerden olanların çoğunluğu, "sıvazlayın" fiilinden sonra geçen "aşık kemiklerine kadar ayakların" sıvanması yerine "yıkanması" gerektiğini savunmuşlar, ayakları daha önceden geçen "yıkanma" fiiliyle ilişkilendirmişlerdir. Oysa yakında olan fiil varken uzakta olan fiille ayakları ilişkilendirmemek daha doğru gözükmektedir. (Sünni mezheplerden Hanbeli mezhebinde, hem "sıvazlama"nın hem de "yıkanma"nın mümkün olduğu da ifade edilmiştir.) Ayette, "yukarıdan aşağı ne yapılması gerektiğinin söylendiğini, sıvazlamanın ara izah olduğunu ve bir tek başın sıvazlanması gerektiğini" söylemek de mümkün değildir. Çünkü ayette önce yüz ve ellerden bahsediliyor, sonra başa çıkılıp, sonra aşağı ayaklara iniliyor. Bu yüzden ayakları aşık kemiklerine kadar sıvazlamayı "yıkayın" fiiline göndermek daha tutarlı gözükmemektedir. "Ayakları yıkama mecburiyeti" uydurma hadislerle desteklenmeye çalışılmıştır. Oysa Şiilerdeki hadislere göre ayaklar elle sıvazlanır. Amacımız hadisleri hadislerle çürütmek değil fakat Kuran'ı yeterli görmeyenlerin hadiste bile keyfi davrandıklarını göstermektir. Prof. Süleyman Ateş birçok sahabenin de ayaklarını sıvazlamayla yetindiğini belirttikten sonra ayetin Arapçasından anlaşılanı şöyle açıklar: "Yüce Allah, abdestte vücudun iki temel uzvunun yıkanmasını emretmiştir ki; bunlar yüz ve kollardır. İki uç uzvun da sıvazlanmasını emretmiştir ki; bunlar da baş ve ayaklardır. Yıkayınız fiilinden sonra iki tümleç getirmiştir. Bunlar yüz ve ellerdir. Demek ki yüz ve eller yıkanacaktır. Sıvazlayınız fiilinden sonra da iki tümleç getirmiştir, bunlar da baş ile ayaklardır. Demek

ki bunlar da sıvazlanacak uzuvlardır. Ayette bu manayı son derece güçlendiren ince bir nokta vardır. Kuran-ı Kerim'de her kelime birbiriyle son derece uyumlu ve mütenasiptir. Şimdi yıkayınız fiilinden sonra gelen iki tümleçten ilki nasıl tek bir uzvu, ikincisi iki uzvu (yani iki eli) gösteriyorsa, sıvazlayınız fiilinden sonra gelen iki tümleçten de birincisi bir tek uzvu, ikincisi iki uzvu (iki ayağı) göstermektedir." (Süleyman Ateş, Kuran Ansiklopedisi, 1. cilt, Abdest bahsi). Kısacası abdestte yüz ve dirseklere kadar eller yıkanır, baş ve aşık kemiklerine kadar ayaklar sıvazlanır, bunların haricinde bir şey gerekmez. İsteyen ağzını ve burnunu çalkalar, üç parmakla ensesini sıvazlar, ayaklarını yıkar, her uzvunu yıkayışta Arapça dualar okur. Fakat bunlar abdestin mecburiyetleri değildir. Abdest Kuran'da açıklanmıştır ve bunlar Kuran'daki açıklamalarda yoktur.

6- Su Bulunamazsa Ne Yapılır? Normalde bir insanın su bulamama ihtimali çok azdır. Kuran'ın bu ender oluşacak durumu bile açıklaması Kuran'ın gerektiğinde nasıl tüm detayları verdiğinin bir delilidir. Bu durumda kişi, suyun eksikliğini temiz bir toprağa teyemmüm ederek giderir; namazı terk etmek diye bir şey söz konusu olmaz. Temiz toprağa eller sürülerek yıkanamayan yüz ve eller sıvazlanır. Böylece namaza hazırlık suyun olmadığı zaman da sağlanmış olur.

Her iki ayetin sonunda geçen Allah'ın bize güçlük çıkarmak istemediğine, bağışlayıcılığına, affediciliğine dair ifadeleri boy abdestini ve abdesti bir sürü gereksiz detaylara boğanlar ve iki ayette açıklanan konuyu "açıklamak" için müstakil kitaplar yazanlar, düşünerek tekrar okumalılar.

NAMAZDA KIYAFET VE TEMİZLİK

Kuran'da namaz için özel bir kıyafet tarif edilmez. Tek başına namaz kılan namazını istediği gibi kılar. Namazın toplu kılındığı yerlere gidenlerin ise güzel, düzgün kıyafetle gitmesi iyidir (Bakınız 7-Araf Suresi 31). 7-Araf Suresi 26. ayette; insanların avret yerlerini örtecek giyim tarzı

olduğu gibi güzellik ve süs kazandıracak giyim tarzı da olduğu söylenir. Bundan beş ayet sonra 7-Araf Suresi 31'de mescitlerin yanında (namaz kılınan bölgede) süslenmeden bahsedilir. Kuran'da namaz kıyafeti diye özel bir kıyafet tarif edilmez fakat toplu kılınan namazlarda kılık kıyafete dikkat etmek yerinde olacaktır.

2-Bakara Suresi 125 ve 22-Hac Suresi 26. ayetlerden namaz kılınacak bölgenin temizlenmesinin ve temiz tutulmasının önemi anlaşılır. Ayrıca 74-Müdessir Suresi 3. ve 4. ayetlerden elbisenin temiz olmasının ve pislikten kaçınmanın önemi anlaşılır. Namaz dışında da geçerli olan bu ilkeler elbette namazı da kapsar.

KIBLEYE DÖNMEK

2-Bakara Suresi 144, 149 ve 150. ayetlerde Müslümanların nerede olursa olsunlar Mescidi Haram'a, yani Kabe'nin olduğu yöne dönmelerinin gerektiği söylenir. Bu, namaza düzen de veren bir uygulamadır. Özellikle toplu kılınan namazlar bu sayede daha düzgün ve düzenli olur. 2-Bakara Suresi 115. ayette; nereye dönersek dönelim Allah'ın orada olduğu söylenerek, Kabe'ye dönmeye yanlış manalar yüklenilmesi, Mescidi Haram ve çevresinin putlaştırılması önlenir. Mevcut camiler Bakara Suresi'nin ayetlerine binaen Mescidi Haram'a doğru yapılmıştır. Müslümanlar kıldıkları namazı Mescidi Haram'a dönerek kılmaktadırlar. Müslümanlar kıbleyi biliyorlarsa (Mescidi Haram yönünü) oraya dönüp namazı kılarlar. Eğer yönü bulamazlarsa, Allah'ın her yerde olduğunu bilip, herhangi bir yöne dönerek namaz ibadetlerine devam ederler (2-Bakara Suresi 115).

Kuran'dan, Müslümanların namazda nereye dönecekleriyle ilgili bir ayet gelmeden önce ehli kitabın döndüğü yöne dönerek namaz kıldıklarını ve bunun değiştirildiğini anlıyoruz. Nitekim 2-Bakara Suresi 142. ayette **"Onları yöneldikleri kıblelerinden çeviren nedir?"** diye sorulduğunu, bu yön değişikliğinden hareketle bir itiraz getirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Mescidi Haram'a yönelmeyi emreden ayetin vahyedilmesiyle

Müslümanlar Kabe'ye yönelerek namaz kılmaya başlamışlardır. Daha önceden yöneldikleri yöne (Kudüs) dönmeyi ifade eden bir Kuran ayeti ise yoktur. Bu da bizce, Müslümanların "namaz kılın" emrini aldıklarında namazın ne olduğuyla ilgili bir anlayışa sahip olduklarını gösteren, bu emirle beraber ehli kitabın uygulamalarında da gördükleri şekilde namaza başladıklarını gösteren delillerden birisidir. (Aşağıda bu husus daha detaylı işlenecektir.) Bu anlayışa namaz kılınırken nereye dönüleceği de dahildi, bu yüzden Kuran vahyi gelmeden önce Kudüs'e dönmüşlerdi. Fakat Kuran'ın vahyiyle bu husus değiştirilip Kabe'ye dönülmüştür.

NAMAZDA SES

Namazdaki ses konusunda düzenleme şu ayetle verilmektedir:

Namazında sesini yükseltme, kısma da, ikisi ortası bir yol tut.

17- İsra Suresi 110

Görüldüğü gibi namazı bağırarak kılmamak gerekir. Ayrıca kelimeleri içinden geçirip, sessiz bir şekilde namaz kılmak da uygun değildir.

NAMAZA ÇAĞRI (EZAN)

Kuran'da namaz için çağrı yapıldığını, kâfirlerin ise bu çağrıyı alaya aldıklarını görüyoruz (5-Maide suresi 58). Amaç namaz için kişilerin toplanmasıdır ki bunun için gereğinde çağrı yapılır. Cuma namazı, toplu kılınması emredilen bir namaz olduğu için Cuma namazına çağrı yapılır (62-Cuma Suresi 9).

Ezanın belli bir formda yapılmasına gelince; aktarılan hadislerde de mevcut ezanın vahiy sonucu veya Peygamberimiz'in emri ile oluştuğu ifade edilmez. Hadislere göre namaza erken gelenler işlerinden geri kaldıkları, geç gelenler ise namazı kaçırdıkları için yakınıyorlardı. Bunun üzerine namaza nasıl çağrı yapılabileceği ile ilgili değişik görüşler ortaya atıldı. Sonunda görülen bir rüya üzerine bugünkü gibi insan sesinin

kullanılması suretiyle gerçekleştirilen ezanda karar kılındı (Ebu Davud). Hadislerde anlatılanlara göre Peygamberimiz bu rüya için "İnşallah hak rüyadır" demiştir. Yine hadislere göre Bilal kendi inisiyatifiyle sabah namazında "Es-salatu hayrun minen nevm" (Namaz uykudan hayırlıdır) ifadesini eklemiştir. Görüldüğü gibi hadisleri tarafsız bir şekilde okuyan biri, Peygamberimiz'in döneminde, ümmetin ihtiyaçlarına yönelik bir şekilde, ezanın mevcut şeklinin kabul edildiği sonucuna varır. Hadislere göre Peygamberimiz, "Bu böyledir, böyle ezan okuyun" diye emretmemiştir. Eğer ezanın mevcut metni bir emrin neticesi olsaydı Bilal'in ezana bir cümle eklemesi de düşünülemezdi. Bilal'in ezana kendi keyfince cümle eklemesi, yani ezanı değiştirmesi mümkün oluyorsa, ezanın mevcut şeklinin bir farz değil, bu ümmetin yerleşmiş güzel bir sünneti olduğunu düşünmek gerekmez mi?

Ezanın her yerde aynı şekilde okunan ortak ve Kuran'a uygun sözleri, Müslümanlar arasında birlik hissi uyandırmakta, bu çağrıyı duyan herkes, namaz vaktinin girdiğini ve namazın hep birlikte belli bir yerde kılınacağının mesajını almaktadır. Bu uygulama böylece, birlik hissi oluşturmasının yanında düzenle ilgili de önemli bir fonksiyona sahiptir. İslam dünyasının her yerinde aynı şekilde okunan ezanı muhafaza etmek, "İslam ümmetinin bu ortak sünnetini" bozmamak gerekir.

BİLİNEN BİR İBADET: NAMAZ

Daha önceden dikkat çektiğimiz gibi Peygamberimiz döneminde "namaz" (es-salat) denildiğinde neyin kastedildiği biliniyordu. Peygamberimiz'in Peygamberlik vazifesine başladığı Mekke şehrindeki Kabe'yi inşa eden Hz. İbrahim idi. Kuran'da Peygamberimiz'e Hz. İbrahim'in milletini takip etmesi söylenir. Buradaki "millet" kelimesine bazı müfessirler "din" anlamı da vermektedirler:

Bir de sana, "Allah'ı birleyen olarak İbrahim'in milletine uy" diye vahyettik. Ve ortak koşanlardan olma.

16-Nahl Suresi 123

Kuran'da Peygamberimiz'in kendisinden önce gelen peygamberler zincirinin son halkası olduğunu görüyoruz. Tüm peygamberler arasında ise Peygamberimiz ile Hz. İbrahim arasında adeta özel bir ilişki kurulmuştur. Mekke ve civarında yaşayan ve Mekke'deki Kabe'yi ziyaret eden Yahudiler, Hıristiyanlar ve hatta putperestler Hz. İbrahim'i sayıyorlar ve kendilerini onun takipçisi olarak görüyorlardı. Bunlara karşın Kuran'da şöyle denmektedir:

Gerçekten de insanlardan İbrahim'e en yakın olan ona tabi olanlar, bu peygamber (Muhammed) ve iman edenlerdir (Peygamberimiz'in ümmeti).

3-Ali İmran Suresi 68

Kuran'dan, Hz.İbrahim'in ailesinden bir bölümünü Mekke'ye yerleştirmesinin sebebinin namazı düzgün bir şekilde kılmaları olduğunu da anlıyoruz:

(İbrahim dedi ki:) Rabbimiz! Ben soyumdan olanların bir kısmını Beyti Haram'ın (Kabe'nin) yanında ekinsiz bir vadiye yerleştirdim ki namazı kılsınlar diye Rabbimiz.

14-İbrahim Suresi 37

Rabbim! Beni de soyumdan olanları da namazı kılanlardan eyle. Rabbimiz, duamı kabul et.

14-İbrahim Suresi 40

Kabe'yi babası İbrahim ile beraber inşa eden İsmail ve toplumu da namazı kılmaktaydılar:

54- Kitapta İsmail'i de an. O vaadine sadıktı ve bir elçi, bir peygamberdi.

55- Yakınlarına namazı ve zekatı emrederdi. O, Rabbinin razı olduğu biriydi.

3-Ali İmran Suresi 54, 55

Namaz kılma emri sadece Hz. İbrahim, oğlu ve takipçileri ile sınırlı değildir. Kuran'dan Yahudilerin ve Hıristiyanların da namazla emredildiklerini görüyoruz. Aslında günümüzdeki Yahudilikteki ve Hıristiyanlıktaki mezheplerin içinde hala vakitli kılınan namazların izlerini görmekteyiz. Bu namazlarda Allah'ın anılması, kıyam, rüku ve secde uygulamaları da devam etmektedir ancak mezhepten mezhebe vakit ve şekillerde farklılıklar vardır. Kuran evvelki ümmetlerin de uyguladıkları namaz alışkanlıklarını şehvetlerine uyarak bıraktıklarını söyler (19-Meryem Suresi 59). Günümüzde Yahudilik ve Hıristiyanlıktaki bazı mezheplerde, vakitli namaz ibadetini daha çok din adamları gerçekleştirmekte, halktan az bir kısım bu ibadete düzenli olarak katılmaktadırlar. Yahudilik ve Hıristiyanlıkta da namaz ibadetinin olduğunu şu ayetlerden anlıyoruz:

Musa ve kardeşine şöyle vahyettik: "Toplumunuz için Mısır'da evler hazırlayın. Evlerinizi ibadet edilecek yerler (kıble) yapın ve namazı kılın. Ve inananları müjdele.

10-Yunus Suresi 87

(İsa dedi ki:) Nerede olursam olayım beni mübarek kıldı. Yaşadığım sürece namaz kılıp zekat vermemi bana vasiyet etti.

19-Meryem Suresi 31

Oysa onlar (Ehli Kitap) dini sadece Allah'a halis kılan tektanrıcılar olarak O'na kulluk etmekle, namaz kılmakla, zekat vermekle emrolunmuşlardı.

98-Beyyine Suresi 5

Peygamberimiz ve yanındakiler "namazı kılın" emrini aldıklarında, namazın ne olduğunu anlamışlardı, ehli kitabın uygulamalarından bu ibadeti biliyorlardı. Bu konuda delil olarak "namaz kılın" ifadelerinin belirlilik takısıyla geçmesi de gösterilmektedir:

O namazı kılın ve o zekatı verin…

24-Nur Suresi 56

Burada ve diğer birçok yerde "namaz" (salat) ifadesi belirlilik takısı olan "el" ifadesiyle geçmektedir. Bu takı İngilizce'deki "the" takısına benzer, başına geldiği şeyin belli, bilinen bir şey olduğunu ifade eder. Burada bu takı namaz ifadesinin başında geçerek namazın "belli, bilinen" bir ibadet olduğu anlamını vermektedir. Bu da Peygamberimiz ve yanındakilere zaten belli, bilinen bir ibadet olan namazın emredildiğini göstermektedir. "Namazı kılın" emrini alan Peygamberimiz ve beraberindekiler, zaten bildikleri namazı kılmaya başladılar, ayrıca bilinen bu ibadet topluca da kılındığı için toplu kılınan namazlara katılımla da bu ibadetin ne olduğu öğreniliyordu. Kısacası namazı kılmak için kimsenin Kuran dışında ayrı bir kitaba ihtiyacı yoktu ve olmamıştır; bu husus aşağıdaki açıklamalarla daha da iyi anlaşılacaktır.

NAMAZIN KAPSADIKLARI

"Namaz kılın" emriyle zaten bilinen bir ibadet emredilmekle beraber, namazın kapsadıklarına Kuran'da dikkat de çekilmiştir. Çeşitli özürlerle namazın belli kısımları yerine getirilemeyebilir, örneğin korku zamanında binek üzerinde namaz kılan kişi secdeleri tam bir şekilde yerine getiremeyebilir. Fakat her durumda yerine getirilmesi gereken namazın en temel gerekliliği Allah'ın zikredilmesidir (hatırlanmasıdır):

> **Gerçekten de ben Allah'ım. Benden başka tanrı yoktur. Öyleyse Bana kulluk et ve Beni zikretmek (hatırlamak) için namaz kıl.**
>
> *20-Taha Suresi 14*

Namazın en önemli özelliği namazda Allah'ın hatırlanmasıdır. 20-Taha Suresi 14. ayetten namazın kılınmasındaki gayenin Allah'ın hatırlanması olduğunu anlarız. Kuran'ın bir sıfatının "zikir" yani "hatırlatma" olduğunu yine Kuran'dan söylenir. Namaz kılarken, edeceğimiz duada, Allah'a yakarışta, rehberimiz hep Kuran'dır. Örneğin Allah'ın bağışlayıcılığı, merhameti, her şeyi yaratması, cenneti, cehennemi, bilgisinin

ve kudretinin büyüklüğü hep Kuran'dan öğrenilir. Namazda da merhametli, bağışlayıcı gibi sıfatlara sahip bir Allah'ın karşısında olduğumuzu bilir, ona göre Allah'ı hatırlar, ona göre Allah'a yöneliriz. Fakat namazda Arapça bilmeyenlerin Arapça Kuran okuması gerekmez ve eğer Arapçasından Kuran okuyacaklarsa da okuyacakları ayetlerin manasını öğrenmeleri yerinde olacaktır. Özellikle namazlarda hep tekrarlanan Fatiha Suresi'nin Arapçasını öğrenmek hem bu surenin manasını bilerek okuyabilmek için hem de toplu namazlarda bu sure okunurken anlamı anlamak için çok yerinde olacaktır. Arapça bilenlerin Kuran'ı vahyedildiği orijinal dilde okuması elbette güzeldir ama Arapça bilmeyenlerin çoğu, Arapça Kuran okurken Arapça anlamları bozmakta ve de ne söylediklerinden habersiz namaz kılmaktadırlar. Hanefilik gibi Ehli Sünnet olduğu ifade edilen bir mezhepte bile Arapça bilmeyenlerin Kuran'ın tercümesini okuyabilmesi konusunda esneklik ifade edilmesine, Selman el-Farisi'nin Fatiha Suresi'ni Farsçaya tercüme ettiği ve Farsilerin namazda bu tercümeyi okudukları bilinmesine rağmen bu konuyla ilgili esnekliklere dair görüşler halktan saklanmıştır. Allah sarhoş olmayan içkili kişilerin bile namaz kılmalarını istemiş fakat onlara bir şart koşmuştur: **"Ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayın"** (4-Nisa Suresi 43). Böylece Allah, sarhoşların ne söylediklerinden habersiz oldukları için namaz kılmalarını istemediğini bildirmiştir. Peki, ayık kafalıyken anlamını bilmediği ayetleri Kuran'dan okuyup ne dediğini bilmeyenlerin durumu bu sarhoşlarınkine benzememekte midir? Bunların namazlarında yerine getirmedikleri unsur olan "ne söylediğini bilmek" sarhoşların yerine getirmediği unsurla aynı değil midir? Kişinin ibadette söylediklerinin farkında olması bir ruhsat ve bir kolaylık olarak görülmemelidir. Kişinin söylediklerinin farkında olarak ibadet etmesi, kişinin Yaratıcısı ile gerekli bağı kurması için önemli bir şarttır. Kuran'da, 2-Bakara Suresi 45. ayette, sabırla ve namazla Allah'tan yardım dilemek geçer. Namazda söylediklerinin manasından habersiz olan kişi, kendi özel derdiyle ilgili özel duygularını nasıl dile getirip de Allah'tan yardım dileyecektir.

Düzgün kılınan namazla şu unsurların yerine getirilmesi gerektiğine Kuran'da dikkat çekilmiştir:

1- Allah hatırlanmalıdır, kişi ne söylediğinin farkında olmalıdır (20-Taha Suresi 14).

2- Namazda huşu olmalıdır. "Huşu" kalpsel ürperti, derin saygı manasını taşımaktadır (23-Müminun Suresi 2).

3- Namaz kişiyi çirkin davranışlardan ve fiillerden alıkoymalıdır (29-Ankebut Suresi 45).

Namaz, Allah'ı hatırlamak için yapılan bir ibadettir. Fakat Allah'ı diğer şekillerde hatırlamaktan farklı olarak belli vakitlerde farz kılınmıştır, abdestli olarak yerine getirilmelidir ve belli hareketleri de kapsamak gibi bazı ilave özelliklere sahiptir. Zaten bilinen bir ibadet olmasından da kaynaklanarak, Kuran'da, namazın hareketlerinin tarif edilerek "namaz budur; bu şekilde namazı kılın" denilen bir ayete rastlamayız ama Kuran'daki anlatımlardan namazın hangi hareketleri kapsadığını da anlarız. Örneğin namazın savaş durumunda bile bırakılmayacak kadar önemli bir ibadet olduğunu gösteren 4-Nisa Suresi 102. ayette savaş durumunda bir grubun namaz kıldığını, diğer grubun ise nöbet tuttuğunu görüyoruz. Secde edildikten sonra diğer grup ilk grubun yerini alıp namazını kılmaktadır. Buradan namazın secde ile bittiği de anlaşılmaktadır. Bu ayetten savaş tehlikesinin olduğu bir durumda bile namazın secde de dâhil olmak üzere (secde kişinin en savunmasız halidir) yerine getirildiğini fakat nöbetleşe, silahları bırakmadan, düşmana fırsat verilmeden bunun yapıldığını görüyoruz. Eğer savaşta dahi vakitli farz olunan namaz böyle yerine getiriliyorsa, normal zamanda namazın kıyamı, rükusu ve secdesi ile yerine getirilmesinin önemi daha iyi anlaşılır.

Kuran'dan (14-İbrahim Suresi 40) namazın Hz. İbrahim'den beri var olan bir ibadet olduğunu anlıyoruz. Kuran'da hareketli ibadet manasında üç kelime geçer. Bunlar "kıyam (ayakta durma)", "rüku (eğilme)" ve "secdedir (yüz üstü yere kapanma)". Kuran'da İbrahim Peygamber'in

makamının namaz yeri edinilmesi, evin temiz tutulması geçer (2-Bakara Suresi 125). 22-Hac Suresi 26. ayette ise evin "kıyam, rüku ve secde" edenler için temiz tutulması emredilerek namazın üç hareketinin ne olduğu bir arada gösterilmiş olur.

> **Hani İbrahim'e Kabe'nin yerini hazırlamıştık: "Bana hiçbir şeyi ortak koşma. Tavaf edenler, kıyam, rüku, secde edenler için evimi temiz tut."**
>
> *22-Hac Suresi 26*

Bu ayetler dışında da namazın hareketleri olan kıyam, rüku ve secdeye dikkat çekilen ayetler vardır. Namazda rükuda söylenen "Subhane Rabbiyel Azim" ifadesi 56-Vakıa Suresi 96. ayette, secdede söylenen "Subhane Rabbiyel Ala" ifadesi 87-Ala Suresi 1. ayette geçen ifadelere uygun olarak söylenmektedir. Fakat rüku ve secdede ne söyleneceğiyle ilgili bir kısıtlama yoktur. Buralarda herhangi bir Kuran ayeti okunabileceği gibi Allah'a yönelinip dua da edilebilir, şükür de edilebilir, 2-Bakara Suresi 45. ayette dikkat çekildiği gibi karşımıza çıkan sorunlarda Allah'tan yardım da istenebilir Nitekim Peygamberimiz'in döneminde rüku ve secdelerde farklı ifadelerin söylendiği de rivayet edilmiştir. (Bakınız: İbn Hemmam, 2. cilt) Peygamberimiz'in hem çok kısa namaz kıldığına, hem de uzun rüku ve uzun secdelerle çok uzun namaz kıldığına dair hadisler vardır. Bu konudaki bazı hadislere göre Peygamberimiz kimi zaman rükuya gittiğinde hiç doğrulmayacağı zannedilecek kadar, kimi zaman secdeye gittiğinde hiç secdeden kalkmayacağı zannedilecek kadar uzun kalmıştır. Herhalde hiç kimse bunun 3'er defa bahsedilen ifadelerin söylendiği bir zaman dilimine denk geldiğini düşünmeyecektir. Ama namazı anlatan bazı kitaplarda rükuları üç "Subhane Rabbiyel Azim" ve secdeleri üç "Subhane Rabbiyel Ala" ifadeleriyle kısıtlayıp, Allah'ın serbest bıraktığını gereksiz yere sınırlayan açıklamalar vardır. Bu ifadeler, Kuran'ın ruhuna uygun, kulların Allah'ı yüceltmesi için güzel ifadelerdir. Namazlarda düzeni sağlamak için imamlara, bu ifadelerin 3 kere söyleneceği

zaman miktarının geçirilmemesini telkin eden bir uygulamanın namazlara düzen verdiği düşünülebilir. Bizce, bu tip kalıplar, böyle endişelerle çıkmış, namazı çok uzun kıldırıp cemaatin bir kısmının isteklerine muhalefet edebilecek imamların önü kapanmıştır. Fakat namazlarda hep aynı ifadeleri tekrar etmenin neticesinde, birçok kişinin söylenen bu çok anlamlı sözlerin manasını düşünmeden otomatik olarak söylemeye teşvik edildikleri gibi bir zarar da göz önünde bulundurulmalıdır. Normalde rükuda ve secdede, sadece belirlenmiş bahsedilen ifadeleri söylememiz gerekmemektedir. Namazlardaki kıyam, rüku ve secdelerde ne kadar duracağımızın süresi şahsi görüşlerimize bırakılmıştır. Bazıları serbest bir alanı kendi belirlemeleriyle dondurmuşlardır. Bu belirlemelerden bir kısmı bir düzenin kurulmasında yardımcı olduysa da bunların birçoğu namazda aşırı şekilciliğe ve anlamdan kopmaya yol açmıştır.

Kişiler namazla ilgili gereksiz detaylara boğulmuştur. Fakat namazın en önemli unsurları olan söylediğinin farkında olma ve huşuyla ilgili ciddi sorunlar bulunmaktadır. Kıyamdayken ellerin bilekten tutulması, rükuda sırtın açısı, secdede önce alnın sonra burnun yere konması gibi nice teferruat üzerine gereksiz tartışmalar yapılmıştır. Nitekim mezhepler arasında, kıyamdayken ellerin bağlanıp bağlanmayacağı veya ayaktayken ayakların arasının ne kadar açılacağı gibi gereksiz tartışma konuları olmuştur. Birine "ayakta dur" (kıyam) deseniz bu emri kolaylıkla anlar ve size "Ellerimi ne yapacağım, ayaklarımın arası kaç santim olacak" gibi sorular sormaz. Kısacası kıyam, rüku ve secdenin namazın içindeki hareketler olduğu anlaşıldıktan sonra bu tip detaylarla ilgili sorulan sorular gereksizdir.

Kuran'da secdelerin arkasından (50-Kaf Suresi 40) ve namaz bittikten sonra (4-Nisa Suresi 103) da Allah'ın anılmasının gerektiği ifade edilmektedir. 4-Nisa Suresi 103. ayetten bu anmanın ayaktayken, otururken ve yan yatarken olabileceğini anlıyoruz. Namazlardaki oturuşlarla bu ayetlerin emri yerine gelmiş olmaktadır. Bu oturuşlarda asıl olanın Allah'ın

anılması olduğunu görüyoruz, kişinin hangi sözleri söyleyerek bu anmayı gerçekleştireceğine ise kişi kendisi karar verecektir.

Namazı bitirdiğinizde Allah'ı ayaktayken, otururken ve yan yatarken hatırlayın (zikredin).

4-Nisa Suresi 103

Ayrıca 72-Cin Suresi 18. ayete göre namaz kılınan yerlerde Allah dışında kimseye yakarılmamalıdır. Peygamberlerden, evliya zannedilenlerden veya ölmüşlerden yardım istemek Müslüman'a yakışmaz.

Bu arada, yeri gelmişken, namazdaki bu hareketlerle ilgili ortaya atılan oldukça yanlış bir görüşü düzeltmeyi de yararlı buluyoruz. Kuran'da "namaz" anlamına gelen "salat" kelimesi aynı zamanda "destek, iletişim kurma, dua" gibi anlamlara da gelmektedir. Aslında bu anlamların birbiriyle ilişkisi gözükmektedir; Müslümanlar kıldıkları namazla Allah ile iletişim kurmakta, dua etmekte, dinlerine destek vermektedirler. Her dilde birden fazla anlama gelen kelimeler vardır, örneğin Türkçede "yüz" kelimesi; "bir sayı" ve "başın bölümü" ve "deri gibi bölümleri çıkarmak" ve "denizdeki hareket" gibi oldukça farklı anlamlara gelmektedir ama bu kelimenin geçtiği yere göre anlamını belirlemede Türkçe konuşan hiçbir kişi sorun çekmez. Aynısı Kuran'daki "salat" kelimesinin kullanımı için geçerlidir, üstelik "salat" kelimesi bu kadar ilgisiz manalara gelmemektedir ve Kuran'da geçiş yerine göre bu kelimeye mana verilmelidir. Bazıları, Kuran'da "namaz" anlamında "salat" kelimesinin hiç kullanılmayıp, bu kelimenin hep "destek" anlamında kullanıldığını ifade etmişlerdir. Kuran'ı biraz dikkatli okuyan bir kişi bu iddianın yanlışlığını hemen anlayacaktır. Öncelikle bu iddia ayakta durma (kıyam), rüku (eğilme) ve yere kapanma (secde) ifadelerinin mecazi anlamda alınıp gerçek anlamında alınmamasına sebep olmaktadır ki bu hiç de makul gözükmemektedir. Bazı ayetlerde bu iddianın tutarsızlığı iyice gözükmektedir. Örneğin 4-Nisa Suresi 102. ayette, düşmandan bir tehlike gelme endişesi olduğunda bir grubun nöbet tuttuğunu ve diğer bir grubun

bu arada secde gibi hareketleriyle namaz kıldığını, sonra namazı kılmamış olan diğer grubun gelip namaz kıldığını görüyoruz. Buradaki "salat" ifadesini hareketler içermeyen bir destek olarak alırsanız birçok mantıksız husus karşınıza çıkar; hareketli olmayan bir destekte bir grubun diğerinin arkasında nöbette bekleyip, bu arada o grup "mecazi anlamda secde ettikten" sonra gelip de öbür grubun da "destek vermesi" gibi anlamlandırmalar mantıksız olacaktır. Ayrıca 4-Nisa Suresi 103. ayette belirtildiği gibi namaz belirli vakitlerde insanlara farz kılınmıştır, Allah'ın dinine destek ise her vakit yapılabilen bir eylemdir, bunun için belli vakitleri beklemeye gerek yoktur.

İlaveten hareketleriyle namazın farz olmadığı iddiasında bulunanlar, namaz için abdest almak gibi hareketli bir ön hazırlığın Kuran'da açıklanmasının kendi yaklaşımlarına ne kadar aykırı olduğunu görünce, Kuran'da namaz için abdest almakla ilgili -yukarıda ele aldığımız- ifadelerin yıkanma manasında olmayıp mecazi manalar içerdiğini söyleyecek kadar komik olacak derede zorlama, ayetlerin açık Arapçasıyla ilgisiz manalar vermeye kadar işi vardırmak zorunda kalmışlardır (hareketli namaz fikrinden kaçınmak için). Üstelik abdest ayetinde "dirseklere kadar elleri" gibi yıkanacak yerleri gösteren ve "tuvaletten gelince" ve "su bulamayınca toprakla sıvazlama" gibi ifadeler vardır ki, abdesti hareketsiz mecazi bir uygulama olarak ve hareketsiz bir desteğin ön şartı olarak anlamaya çalışanlar, bu gibi ifadeler karşısında anılmaya değmeyecek saçma yorumların içine düşmüşlerdir. Aslında bu kadar saçma görüşlere cevap vermeyi gereksiz görmekteydik fakat kitap ilk yazıldıktan sonraki dönemde gelen sorular üzerine bu açıklamayı kitaba eklemeye karar verdik. Görüldüğü gibi İslam'ı doğru anlamak için Kuran'a samimi, zorlama olmayan, kafasındakini zorla Kuran'a söylettirmeye kalkmayan, tutarlı bir şekilde yaklaşmak önemli şartlardan biridir.

NAMAZLARDAKİ REKAT SAYISI

Namazın içindeki kıyam, rüku ve secde hareketlerinin Kuran'da adları geçen namazın hareketleri olduğunu gördük. Sıkça sorulan bir soru, bu hareketlerin kaçar kez tekrarlanacağı şeklindedir; yaygın olarak bu soru "Namazlar kaçar rekat" şeklinde de sorulmaktadır. Bu soruya hiçbir hadis kitabına müracaat etmeden iki farklı şekilde cevap verilmiştir. Bu iki yaklaşıma göre de şu anda camilerde kılınan namazların rekatlarında bir sorun yoktur fakat "rekat" kavramına yüklenen anlam ile ilgili bu iki yaklaşım arasında farklılık mevcuttur. Bu iki görüşü de değerlendirmeniz için sizlere aktaracağız. Şu anda kılınan şekliyle, rekatlarıyla namazın muhafaza edilmesi gerektiği yönündeki düşüncemizi baştan belirterek iki farklı yaklaşımı dikkatlerinize sunuyoruz.

Bu yaklaşımların birincisini savunanlar, öncelikle daha önce dikkat çektiğimiz gibi namazın Hz. İbrahim'den beri, Peygamberimiz'in yaşadığı bölgede uygulanan ve bilinen bir ibadet olduğuna, daha önce kitap gönderilen diğer ümmetlerde de bu ibadetin farz olduğuna dikkat çekerler. (Bu konuda yukarıda alıntıladığımız ayetleri bir kez daha okumanızı öneririz.) Ayrıca "namazı kılın" ifadesindeki "o namaz" (es-salat) kelimesinin belirlilik takısıyla (el) geçtiğini, bunun da namazın bilinen bir ibadet olduğunu gösterdiğini ifade ederler. Buna göre "es-salat" ifadesindeki belirlilik, namazların rekat sayılarını da kapsamaktadır. Ayrıca Müslümanlar namazların topluca kılınmasına katılarak rekat sayılarını görmüşlerdir, hepsi namazlardaki rekat sayılarını gördükleri için de "o namaz" (es-salat) denildiğinde rekatları belirli bir şekilde namazları anlamaktadırlar. Namaz diğer bütün ibadetlerden farklı olarak her gün düzenli bir şekilde uygulanan ve "vakitli olarak farz kılınmış" bir ibadettir, Cuma namazı dışında namazların topluca kılınması farz değilse de namaz her gün topluca kılındığı için bu toplu uygulamada herkes namazların rekat sayısını hiçbir şüpheye yer kalmaksızın görmektedir. Zaten birbirinden hemen her konuda ayrı düşen Sünni ve Şii mezheplerin hepsi de namazların rekatları konusunda ittifak etmişlerdir. Kısacası namazların

rekatları toplu uygulamaya katılarak görülmektedir, bu yüzden rekat sayılarını öğrenmek için Kuran dışında ayrı bir hadis veya ilmihal kitabına ihtiyaç yokur, Kuran'daki "o namazı" (es-salat) kılın emrini alan ve topluca kılınan namaza katılan her kişi, hangi namazın kaç rekat kılınacağını anlamaktadır. Bu görüşe aşağıdaki ayet de delil olarak sunulmuştur:

Namazı kılın, zekatı verin. Ve rüku edenlerle beraber rüku edin.

2-Bakara Suresi 43

Bu arada "rekat" kelimesinin "rüku" ile aynı anlama geldiğini hatırlatalım. Önceki başlıkta rükunun (eğilmenin) namazın hareketlerinden biri olduğunu görmüştük. Rüku edenlerle beraber rüku eden kimse, doğal olarak, namazı uygulamadaki mevcut rekat sayısına göre kılacaktır. Görüldüğü gibi rekatların anlaşılma adresi toplu uygulamadır, herhangi bir Kuran-dışı metin (hadis veya ilmihal kitabı) değildir. İslam tarihinde namazların kesintiye uğradığı hiçbir dönem olmamıştır. İlmihal ve hadis kitaplarının yazılmadığı ilk yüzyıllarda da Müslümanlar, uygulamaya katılarak, yani "**rüku edenlerle beraber rüku ederek"** namazlarını kılmışlar ve hiçbir eksiklik hissetmemişlerdir.

Ayrıca bu görüşü benimseyenler, 4-Nisa Suresi 101. ayetteki, düşmanlardan bir tehlike gelmesi ihtimalinde namazın kısaltılabileceğini söyleyen ifadeyi, namazın belli bir uzunluğunun (rekat sayısının) bilindiği, bu bilinen uzunluktan daha kısa olarak tehlike zamanlarında namaz kılınabileceğinin ifade edildiği şeklinde yorumlamışlardır. Bu görüşü savunan ve özellikle 2-Bakara Suresi 43. ayete dikkat çeken Zeki Bayraktar şöyle demektedir: "Bizim bu önerimizi tatbik eden bir insanın namazı ile namazlarımız arasında rekat sayıları bakımından herhangi bir farklılık olabilir mi? Mesela bu insanın akşam namazını 3 rekat değil de 2 rekat veya 4 rekat kılma ihtimali var mıdır? Veya öğle namazını 4 rekat değil de 2 rekat kılabilir mi? Elbette ki kılamaz. Tabi olduğu cemaat kaç rekat kılarsa (ne kadar rüku ederse) o insan da o kadar rüku edecektir. Peki bu insan, hangi bilgiye dayanarak rekat sayılarını öğrenmiş ve

namazlarını daha ilk andan itibaren aynı bizim gibi kılmıştır? İlmihallere bakarak mı? Hadislerle mi? Yoksa sadece Kuran'ın emri (formulü) ile mi?.. Bu görsel malzeme asırlardan beri günün beş vaktinde topluca namaz kılan Müminlerin görüntü ve hareketleridir. Kuran, namazların kılınma biçimi için tabiri caizse Müminlerin bu uygulamasına link veriyor ve namazın kılınma biçimini/rekatlarını bu uygulamadan öğrenin diyor." (Zeki Bayraktar, Kuran ve Sünnet: Ama Hangi Sünnet)

Bu görüşe destek mahiyetinde sunulmuş olan ilginç bir tarihsel doküman da vardır. Öncelikle Kuran'da, Peygamberimiz'den önceki peygamberler vasıtasıyla iletilen dini hükümlere tabi olan ümmetlerin de namaz kıldığının belirtildiğini bir daha hatırlatalım. (Örnek olarak bakınız: 10-Yunus Suresi 87, 11-Hud Suresi 87, 19-Meryem Suresi 31, 31-Lokman Suresi 17, 98-Beyyine Suresi 5.) Bahsedilen dökümana göre Yahudilerin bir kolu olan Rabbinik Yahudiler; sabah namazı 2, öğle namazı 4, ikindi namazı 4, akşam namazı 3 ve yatsı namazı 1 rekat olacak şekilde namaz kılıyorlardı. Her rekatta bir kez kıyam, bir kez rüku ve iki kere secde ediyorlardı. (Ben Abrahamson, Tracing the Derivation of Prayer Positions from Torah, to Temple Times, to Modern Practice; Vedat Yılmaz, Herkesin Bildiği Namaz, Kitap ve Hikmet Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 4) Ayrıca Hıristiyan mezheplerin kimisinde de (günümüzde daha çok sadece bazı ruhbanlarca uygulanmaktadır) vakit namazlarını çeşitli rekatlara bağlı kılma geleneği mevcuttur. Elbette ki Rabbinik Yahudilik ile ilgili bahsedilen tarihsel dökümanın aktardığı bilginin doğru olduğunu teyit edebilecek durumda değiliz, eğer bu doküman doğruysa yatsı namazındaki farklılığın yanlış bir aktarımın sonucu olduğu düşünülebilir ama bunu da ispat etmek mümkün gözükmemektedir. Bu tarihsel belgeyi yan bir delil olarak değerlendirenler, Peygamberimiz'e ilk vahiyler geldiği dönemde uygulanan, bugünkü şekliyle rekatlara bağlı uygulamanın, "o namaz" (es-salat) denildiğinde anlaşıldığını ve "o namazı kılın" emriyle Müslümanlar tarafından bu şekliyle namazın uygulanmaya başlandığını, sonra ise Peygamberimiz ile beraber günlük bu uygulamaya

katılanların da (rüku edenlerle rüku ederek) bu ibadeti gördüklerini ve kesintisiz olarak günümüze taşıdıklarını düşünmektedirler.

İkinci yaklaşımı savunanlara göre Kuran'da belirtilen kıyam, rüku ve secde hareketlerinin her namazda gerçekleştirilmesi farzdır ama bu hareketlerin kaçar kez yapılacağı namazlara düzen vermek için ortaya çıkmış bir uygulamadır. Yani rekat sayılarını belli şekilde gerçekleştirmek farz değildir ama mevcut rekatların sayısı özellikle toplu namazlara düzen veren ümmetin bir sünnetidir. ("Ümmetin sünneti" kavramı için 16. bölüme bakabilirsiniz.) "Ümmetin sünneti" Kuran'ın koyduğu evrensel hükümlere ve ilkelere karşılık gelmese de bunlara hizmet eden ümmetin uygulamalarını ifade eder. Buna göre namazların belli rekat sayılarının olması Kuran'ın evrensel bir ilke olarak koyduğu bir hüküm değildir. Fakat namazların belirli rekat sayıları olması Müslümanların toplu kıldıkları namazlara düzen veren bir uygulamadır. Bu yönüyle belirli sayıdaki rekatlarla namazların kılınması, farz değilse de Kurani açıdan evrensel bir ilke olan Müslümanların birliğine ve toplu şekilde gerçekleştirdikleri namazlarda düzen olmasına hizmet eden bir uygulamadır. Bu yaklaşıma göre namazların belirli rekatları olmasının evrensel bir Kurani ilke olduğunu, yani farz olduğunu söylemek yanlış olsa da, bu uygulama Kurani evrensel bir ilkeye hizmet etttiği için muhafaza edilmelidir. Kuran'da rekat sayılarından bahsedilmemesi bu görüşe delil olarak ileri sürülür.

Ayrıca bu görüşü savunanlar, 4-Nisa Suresi 101. ayetteki, düşmanlardan bir tehlike gelmesi ihtimalinde namazın kısaltılabileceğini söyleyen ifadeyi, namazların rekat olarak kısaltılması olarak değil, bu tip durumlarda genelde kılınandan daha kısa bir şekilde namazların kılınabileceği, yani zamansal bir kısaltma olarak anlamaktadırlar. 4-Nisa Suresi 102. ayetteki "Üzerinize bir günah/sakınca yoktur" diye tercüme edilen "La cunahun" ifadesi; Kuran'da, kimi yerlerde Müslümanların endişelerini yok etmek için kullanılır. Örneğin 2-Bakara Suresi 158. ayette hac veya umreye gidenlerin Safa ve Merve'yi ziyaret edebileceğinin belirtilmesi için "La cunahun" ifadesi kullanılır. Bu ayet olmasa bile Müslümanların

bu bölgeyi ziyaret etmesine bir engel yoktu. Fakat belli ki Müslümanların zihinlerindeki endişelerin yok edilmesi için "La cunahun" ifadesi kullanılmıştır. Bu görüşe göre aynı şekilde Müslümanların namazı kısa kılmasında bir sakınca olmadığı (La cunahun) ifadesi, namazın belli bir uzunlukta olmasından dolayı değildir. Uzunluğu belirten böyle bir ayet yoktur. Fakat savaştaki tehlike durumunda namazı çabucak kılan Müslümanların "Namazı baştan mı savdık" gibi endişeye kapılmalarından dolayı, savaş halinde namazı kısa kılmalarında bir sakınca olmadığı söylenmiştir.

Bu ikinci yaklaşım doğru kabul edilse bile, namaza düzen getiren bu tip uygulamaların, özellikle toplu kılınan namazlarda devam ettirilmesinin iyi olacağı, rekatlarla ilgili düzenlemelerin gereksiz yere tartışma konusu yapılmaması gerektiği kanaatindeyiz. Bu iki görüşten hangisi kabul edilirse edilsin, namazların kılınış şeklinin Kuran dışındaki hadis veya ilmihal kaynaklarına başvurulmadan anlaşılabileceği ve namazlardan hareketle Kuran'ın önüne yüzlerce cilt kitap yığmanın yanlış olduğu görülmektedir.

NAMAZ VAKİTLERİ

Kuran'da, namazın, vakitleri belirlenmiş bir farz olduğu geçer (4-Nisa Suresi 103). Daha önce gördüğümüz unsurları kapsayan namazın, belirli vakitlerde kılınması önemlidir. 4-Nisa Suresi 103. ayete göre bir namaz vaktinin içinde o vaktin namazı kılınmalıdır. (4-Nisa Suresi 103. ayette belirtildiği gibi "vakitli farz" olarak namazları yerine getirmek, farklı zamanlarda kılınması gereken namazları tek bir zamanda toplamayla değil, her bir vakitte bu farzı yerine getirmeyle olur. Kuran'da iki ayrı vakit namazını tek bir vakitte birleştirmeye, yani namazları cem etme olarak anılan uygulamaya hiçbir yerde ruhsat verilmemiştir.) Kuran'da "kaza namazı" diye bir kavram da yoktur. Allah, oruç konusuyla ilgili olarak, tutamadığımız günler sayısınca başka günlerde oruç tutmamızı söylemiştir. Allah istese namaz için de aynısını yapardı. Bu yüzden

kimse namaza başlayacak kişileri "Geçmişteki şu kadar... namazı kaza etmen gerek" diye yanlış yönlendirmemelidir. Bir kişi, canı istemediği için veya üşengeçlik gibi bir sebeple, bir namaz vaktinde o namaz vaktinin namazını kılmadan o vakti geçiremez. Geçirirse bu, dinimize göre günahtır ve buna tövbe edilmesi gerekir. 4-Nisa Suresi 101, 102 ve 103. ayetlerden, düşmanın bir zarar vermesi gibi endişelerin olduğu bir durumda bile namazın kılındığını fakat bu kılmanın, bir grubun diğeri kılarken nöbet tutması ve namazın kısaltılması suretiyle gerçekleştirildiğini görüyoruz. Eğer vakit namazlarını ertelemek mümkün olsaydı -yani namazları belirli vakitlerde kılmak farz olmasaydı- hiç şüphesiz bu, öncelikle böylesi durumlarda mümkün olurdu. Bu yüzden düşmandan korku durumunda namazı tarif eden ayetler namazların vakitlerinde kılınmasının önemini de göstermektedir. Namazların vakitli farz olması apaçık bir Kurani ifadedir.

Namazlar vakitli farz olduğuna göre bu vakitlerin hangi vakitler olduğu, hadis veya ilmihal kitaplarına başvurulmadan bu farz namazların anlaşılıp anlaşılamayacağı tartışma konusu olmuştur. Hadislerle İslam'ın temel emir ve yasaklarını anlamaya kalkınca ortaya çıkacak yüzlerce soruna dikkat çekilince, bazıları, bir tek namaz konusunu gündeme getirerek hadis literatüründeki Kuran'a ve akla aykırı binlerce sorunu ortadan kaldırmış olacaklarını ve Kuran merkezli bir İslam anlayışını benimsemenin zaruretini ortadan kaldıracaklarını zannetmektedirler. Mezhepçi-hadisçi anlayışları benimseyenler, Kuran ile belli meselelere nasıl cevap verilmesi gerektiğini gündeme getirip Kuran'ın yetersiz olduğunu göstermeye çalışırken, hadislerle ilgili sorunların muhasebesini kendilerinin yapmalarının gerektiğini hiç düşünememektedirler. Önceden gördüğümüz gibi namazların nasıl kılınacağı ile ilgili endişeler ileri sürülmüş olmasına karşı hiçbir hadis veya ilmihal kitabına müracaat edilmeden namazın nasıl kılınacağı anlaşılmaktadır. Aynı şekilde namazların vakitlerini anlamak için de hiçbir hadis veya ilmihal kitabına gerek olmadığını göstereceğiz. Bunu söylerken, Kuran merkezli anlayışlar ileri sürenlerin,

namaz vakitleriyle ilgili farklı görüşler ileri sürdüklerini inkâr etmiyoruz. Bu konuda farklı yaklaşımlar ve görüşler ileri sürülmüş olması hadis veya ilmihal kitaplarına atıf yapılmadan namaz vakitlerinin anlaşılabildiği gerçeğini değiştirmez.

Ayrıca hadis ve ilmihal kitaplarından namazın anlaşılacağını söyleyenler, hadis ve ilmihal kitaplarındaki namazla ilgili çelişkilerden haberdar değil gibidirler. Örneğin bir hadiste deve eti abdesti bozmakta diğerinde bozmamaktadır; bir hadiste namazda elleri bağlamak şarttır diğerinde salmak şarttır. Bir mezhepte farz olduğu söylenen namazda Fatiha Suresi'ni okumak diğer bir mezhepte farz değildir. Üstelik öyle hadisler vardır ki, bunları kabul edince namazın beş vakit farz olduğunu söylemek de mümkün olmaz. Örneğin kütübü sitte kitaplarından biri olan Ebu Davud'da geçen bir hadise göre Fudale, Peygamberimiz'e meşguliyetleri olduğunu söyleyerek, beş vakit namazın yerine geçecek bir şey istemiş, Peygamberimiz ise ona sabah ve ikindi namazlarını kılmasını söylemiştir (Ebu Davud, Salat). Fakat Allah'ın farz kıldığını Peygamberimiz'in iptal etmesi nasıl mümkün olur? Bu hadisi okuyan bir kişi, Peygamberimiz'in nafile olan namazları iptal edebileceğini, bu yüzden beş vakit namazın nafile olduğunu, iki vakit kılınsa da yeterli olduğunu düşünebilir. Eğer Kuran'ın yerine hadisler hüküm kaynağı olsaydı, böylesi bir yorum Peygamberimiz'in şahsa mahsus namaz indirimi yapmasından daha makul olurdu. Diğer bir hadise göre sahabelerden Safvan bin Muattal, sabah namazını vaktinde kılmıyor, ne zaman uyanırsa o zaman kılıyordu. Peygamberimiz bu durumu öğrenince "Uyandığın zaman kıl" demiştir. (Hanbel, Ebu Davud, Hakim, Beyhaki) Oysa böylesi bir izin, hem namazın vakitli farz olduğunu ifade eden 4-Nisa Suresi 103. ayete, hem de "fecr namazı" (sabah namazı) ismiyle anılarak kılınması farz olduğu bildirilmiş bir namaz vakti olduğu için bunu emreden Kuran ayetlerine aykırıdır. Kısacası hadislerde hem ümmetin yaygın namaz uygulamalarına hem de Kuran'a aykırı birçok ifade bulunmaktadır.

Mezhepler arasında binlerce ihtilafa rağmen hadisçi-mezhepçi anlayışlara dört elle sarılanlar, Kuran merkezli yaklaşımlar gösterenlerin çok daha düşük seviyede olan ihtilaflarını mazeret yapıp Kuran'ın mesajından kaçmaya çalışmaktadırlar. Oysa hadislerde, buraya kadar birçok örneğini gördüğümüz gibi, doğru ile yalan ayırt edilemeyecek şekilde karışmıştır, ayrıca hadis kitapları Kuran ve akla aykırı yüzlerce hadisle doludur. Kısacası hadis merkezli herhangi bir yaklaşımla sonuç alınması mümkün değildir. Kuran merkezli yaklaşımlarda bazı ihtilafların çıkması, Kuran merkezli yaklaşımlar gösterenlerden bazılarının isabetsiz yorumları olarak görülmelidir. Çare, Kuran merkezli yaklaşımlarda ortaya çıkan farklı yorumlar arasından tercihte bulunmaktır, yoksa Kuran merkezli yaklaşımlardan vazgeçmek değildir. Kuran dışında İslam'ın başka hiçbir hüküm kaynağı olmadığı ve geri kalan kaynakların dini evrensel hükümler belirlemede güvenilir olmadığı buraya kadar anlatılanlardan belli olduğuna göre, Kuran merkezli anlayışlar arasında ortaya çıkabilecek kimi anlayış farklılıkları hadis merkezli İslam anlayışlarının benimsenmesinin bir mazareti olamaz. Kuran merkezli İslam anlayışı mümkün olan tek anlayıştır, çünkü güvenilir tek kaynak Kuran'dır, Kuran'ı hareket noktası yaparak yanlış yorumlara ulaşanların olması mümkün olsa da bu yanlış yorumlara ulaşanların hareket kaynağı yine de doğrudur, yorumları yanlıştır. Hadislerden hareket edenlerin yorumları arasında çok büyük farklar olmakla beraber, buradaki asıl ve düzeltimesi mümkün olmayan sorun hareket edilen kaynağın güvenilir olmamasıdır. Kısacası Kuran merkezli anlayışların hüküm kaynağını doğru belirlemesi önemli bir adım olmakla beraber, bu doğru adım bu adımı artan herkesin her Kuran yorumunun doğru olduğunu garanti etmez. Aşağıda Kuran merkezli anlayışa sahip olanların, hadis ve ilmihal kitaplarına hiç başvurmadan, iki farklı yaklaşımla nasıl namaz vakitlerini anladıklarını aktaracağız. Bu yaklaşımların ikincisini kabul edenler içindeki farklılıklara da ayrıca değineceğiz. Bu anlayışların değerlendirmesini ise sizlere bırakıyoruz.

Birinci yaklaşıma göre "o namazı" (es-salat) kılın emrini alan Müslümanlar, "o namazı" denildiğinde neyin kastedildiğini anlıyorlardı; bu anlayışa namazların vakitleri de dahildir. Hz. İbrahim'den beri namaz Mekke bölgesinde yerine getirilen bir ibadet olduğu gibi Kuran'dan gördüğümüz gibi Yahudi ve Hıristiyanlara da namaz kılmaları emredilmişti. Mekke ve Medine'deki ilk Müslümanlar bunlarla etkileşim içinde oldukları için namazın ne olduğunu biliyorlardı. Bu yaklaşımı benimseyenler, namazların rekat sayısının "o namazı" ifadesinden anlaşılana dahil olduğu gibi namazların vakitlerinin de "o namazı" ifadesinden anlaşılana dahil olduğunu ifade etmektedirler. Bunun için ilave bir tarihsel delil olarak daha önce dikkat çektiğimiz ve namazı beş vakit sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı olarak kılan Rabbinik Yahudilerin uygulaması gösterilmiştir. (Ben Abrahamson, Tracing the Derivation of Prayer Positions from Torah, to Temple Times, to Modern Practice; Vedat Yılmaz, Herkesin Bildiği Namaz, Kitap ve Hikmet Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 4) Ayrıca **"rüku edenlerle beraber rüku edin**" ayeti (2-Bakara Suresi 43) de bu görüş lehine bir delil olarak ileri sürülmüştür. Buna göre Müslümanlar namaz kılanlarla beraber namaz kılarak namaz vakitlerini öğreneceklerdir. Namaz vakitlerini öğrenmenin adresi hadis veya ilmihal kitapları değil topluca her gün kılınan namazlardır. Zaten hadis ve ilmihal kitaplarının ortaya çıkmadığı ilk yüzyıllarda insanlar bu formüle göre namazların şeklini ve vakitlerin sayısını öğreniyorlardı. İslam'ın namaz gibi, toplu uygulamayla, her gün yerine getirilen başka bir uygulaması yoktur, bu uygulamaya katılanlar rekatları olduğu gibi namaz vakitlerini de öğrenirler. Kısacası namazların mevcut yaygın uygulamadaki rekatlarının farz olduğuna dair ileri sürülen deliller ile mevcut yaygın uygulamadaki beş vaktin farz olduğuna dair ileri sürülen deliller aynı mantıksal temele dayanmaktadır. Rekatlarla ilgili o görüşü bir kez daha incelemeniz namazın beş vakit olarak farz olduğunu ifade eden görüşü daha iyi anlamanızı sağlayacaktır.

İkinci yaklaşıma göre Kuran'daki ayetlerde namazların kaç vakit olduğu açıklanmıştır. Yalnız bu yaklaşımı benimseyenler arasında

Kuran'dan kaç vakit anlaşıldığı hususunda farklı görüşler ifade edilmiştir. Kuran'daki ayetlerde namazların beş vakit olarak tarif edildiğini ifade edenler olduğu gibi Kuran'daki ayetlerden namazların üç veya iki vakit olarak anlaşıldığını ifade edenler de olmuştur. Bu yaklaşımların elbette üçü birden doğru olamaz. Fakat her halükarda namazların vakitleri hadis ve ilmihal kitaplarına başvurulmadan anlaşılmaktadır, yapılması gereken ileri sürülen iddiaları samimi bir şekilde değerlendirmek olmalıdır, burada çıkmış olan bir ihtilaf namaz vakitleri için Kuran dışındaki kaynaklara ihtiyaç olduğunun delili olarak ileri sürülemez. Bahsedilen konu hakkındaki ihtilaf çıkan ayetlerin manasının ne olduğu konusunda hadisçi-mezhepçi bir anlayışı benimseyenlerin tefsirlerinde de benzer şeklide farklı görüşler ifade edilmiştir. Burada bütün detaylarıyla bu konuyu incelemeyeceğiz ancak sizleri bilgilendirmek adına ihtilafların düğümlendiği hususlara dikkat çekip, konunun değerlendirilmesi için sizi de araştırmaya davet edeceğiz. Tartışmaların en çok düğümlendiği ayetler şunlar olmuştur:

Namazları koruyun. Ve vusta (orta/en iyi) namazı da.

2-Bakara Suresi 238

Gündüzün iki tarafında ve gecenin yakınlarında namaz kıl. Güzellikler çirkinlikleri giderir.

11-Hud Suresi 114

Güneşin sarkmasından gecenin kararmasına kadar namaz kıl. Fecir (sabah) vakti Kuran'ı/toplanması, fecir (sabah) vakti Kuran'ına/toplanmasına tanık olunur.

17-İsra Suresi 78

Ey iman edenler! Yönetiminiz altındakilerle, ergenlik yaşına gelmemiş olanlarınız sizden üç vakitte izin istesinler. Fecir (sabah)

namazından önce, öğle vakti elbisenizi çıkardığınızda, işa (akşam/ yatsı) namazından sonra. Çıplak olabileceğiniz üç vakittir bunlar.

24-Nur Suresi 58

Kuran'dan beş vakit namazın farz olduğunun anlaşıldığını ifade edenler, 11-Hud Suresi 114. ayeti şu şekilde yorumlamışlardır: "Gündüzün iki tarafından" kasıt, gündüzün içindeki iki bölümde kılınan namazlardır, ayetteki "ve" ifadesiyle ise bunlara gece vaktindeki en az üç namazın eklenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Çünkü "zulefen" ifadesi en az üç olan çoğulluğu ifade eder (Arapçada tekil hal için olduğu gibi ikilik için de özel ifadeler geçtiğini hatırlayın). Bu görüştekiler genelde 17-İsra Suresi 78'deki "güneşin sarkmasından" (li-duliki eş-şemsi) ifadesini, güneşin öğleyin tepe noktasından batı yönüne doğru hareket etmesi olarak yani günümüzdeki yaygın uygulamadaki öğlen namazının başlangıcı olarak anlamışlardır. Bu yaklaşıma göre "güneşin sarkmasından" ifadesi gündüzün iki tarafındaki ilk namazın başlangıcı olarak alınmakta ve akşam namazına kadar olan vakitte "gündüzün iki tarafındaki namazın" kılınması gerekmektedir. Arapçadaki "gece" (leyl) ifadesi ise güneşin olmadığı dönemi ifade eder. Bu dönemde kılınan güneşin doğuşundan önceki sabah, güneşin batışından sonraki akşam ve gecenin diğer bölümlerindeki yatsı namazları ise diğer üç vakittir. 2-Bakara Suresi 238. Ayetteki "vusta" (orta) namazını ikindi namazı olarak, 24-Nur Suresi 58'deki "işa" namazını yatsı namazı olarak almaktadırlar. Bu görüşü savunanlar, **"rüku edenlerle beraber rüku edin"** ayetinin ifadesi uygulanınca da bu beş vaktin kılınacağını ifade ederek argümanlarını desteklemektedirler.

Kuran'dan üç vakit namazın farz olduğunun anlaşıldığını ifade edenler, 11-Hud Suresi 114. ayeti şu şekilde yorumlamışlardır. "Gündüzün iki tarafından" kasıt, gündüzün dıştan bitişik iki ucudur, yani bu ifadeyle sabah ve akşam namazları anlaşılmaktadır. Buradaki "ve" ifadesini ise önceki ifadenin açıklanması olarak anlamak gerekir. (Kuran'da birçok yerde "ve" ifadesi, önceki ifadeye bir şey eklemeden önceki ifadeyi açıklamak

için kullanılmıştır. "Ve" bağlacının bu şekilde de kullanıldığı Arapça dilinin bilinen bir özelliğidir.) O zaman "gecenin yakınlarında" ifadesi ise bu iki vakte gecenin, yani güneşin olmadığı bölümün yakın olan zaman dilimlerini vurgular; bunlar ise yine sabah ve akşam namazlarıdır. Bunlara ise 2-Bakara Suresi 238. ayet ile "orta namazı" eklenmiş ve namazların sayısı üç olmuştur. 17-İsra Suresi 78. ayette geçen "güneşin sarkmasından" ifadesi orta namazının başlangıcını ifade eder, bu namaz akşam namazının girişiyle sona erer. Akşam namazının bitişini ise 17-İsra Suresi 78. ayetteki "gecenin kararmasına kadar" (ila gasakı el-leyli) ifadesi belirtmektedir. 17-İsra Suresi 78. ayetteki "fecir vakti Kuran'ı/toplanması" ifadesi ise ışıkların ufukta toplandığı anda namazın başladığını ifade eder ki bu süreç güneşin doğumuyla biter; bu da sabah namazının vaktidir. (Burada "Kuran" ifadesine, bu kelimenin anlamlarından biri olan "toplanma" anlamının verildiğine dikkat edin.) Buna göre üç namaz vakti 11-Hud Suresi 114. ayette iki namaz vaktinin ve 2-Bakara suresi 238. ayette bir namaz vaktinin birleşmesinden anlaşılmaktadır; 17-İsra Suresi 78. ayetten ise üç namazın olduğu zaman dilimleri anlaşılmaktadır. Bu görüşü savunanlar Kuran'da üç tane namaz isminin geçmesini de ek delil olarak göstermektedirler: Bunlar 24-Nur Suresi 58. ayette geçen "sabah namazı" (salati el-fecr) ve "akşam namazı" (salati el-işa) ifadeleridir. ("İşa" ifadesinin gerçek manası Arapçada güneşin batımından sonraki ilk dönemler yani "akşam namazının" içinde olduğu dönem olmakla beraber, günümüzde "işa namazı" (salati el-işa) denilince "yatsı namazı" anlamında kullanılmaktadır. Yani "işa" ifadesine burada ne mana verilmesi gerektiği tartışmalı hususlardan birisi olmuştur.) Bu görüşü savunanlar, Şiilerin üç vakitte beş vakit namazı cem etmesini, ayrıca Ehli Sünnet mezheplerin bir kısmında yağmurun yağması gibi sebeplerle bile namazın cem edebileceğini ifade etmelerini üç vakit uygulamasının kalan izleri olan yorumlamaktadırlar. Çünkü Kuran'da namazların vakitli olarak farz kılındığı söylenmekle beraber bir vaktin namazının

başka bir namaz vaktinin içinde kılınabileceğine (namazları cem etme gibi bir uygulamaya) hiçbir yerde ruhsat verilmemiştir.

Kuran'dan iki vakit namazın farz olduğunun anlaşıldığını ifade edenler, namazların üç vakit olduğunu düşünenlerle aynı yaklaşımla 11-Hud suresi 114. ayetten sabah ve akşam namazlarının farz olduğunun anlaşıldığını ifade ederler. Farklı olarak 17-İsra Suresi 78. ayetteki "güneşin sarkmasından" (li-duliki eş-şemsi) ifadesinden güneşin ufuktan aşağıya doğru hareket etmesini, yani akşam namazının başlangıcında batmasını anlarlar, akşam namazının çıkışı ise bu ayetteki "gecenin kararması" ifadesinden bellidir. Aynı ayetteki "fecir vakti Kuran'ı/toplanması" ise sabah namazında ufukta ışıkların toplanmasıyla başlayan vakittir. Buna göre 17-İsra Suresi 78. ayet, 11-Hud Suresi 114. ayette belirtilen iki vakit olan sabah ve akşam namazlarının zaman dilimlerini vermektedir. Bu görüşü savunanların diğer iki görüşten farklılaştığı bir husus, 2-Bakara Suresi 238. ayetteki "Ve vusta (orta/en iyi) namazı" ifadesinde geçen "vusta" ifadesinin, bir namaz vaktini tanımlamadığını, namaz kılmayı "en iyi" yol olarak tanımladığını ifade etmeleridir. ("Vusta" kelimesinin bir namazı ifade ettiğini söyleyenler arasında bu namazın tam olarak hangi vakti ifade ettiği konusunda farklı görüşler ifade edilmiştir.) Buna karşı yapılan bir itiraz, 2-Bakara Suresi 238. ayette "namazları koruyun" ifadesinde geçen "namazları" (salavat) ifadesinin en az üç namazı belirttiği, bu yüzden namazların iki vakit olamayacağı şeklindedir (Arapçada ikilik için özel ifadeler olduğunu hatırlayın). Bu görüşü savunanlar, bu itiraza karşı buradaki "namazları" ifadesinin genelde namazların kılınmasını ifade ettiğini, özellikle tek bir gün içerisindeki namaz vakitlerini ifade etmediğini söyleyerek cevap vermişlerdir.

Bu yaklaşımların bir kısmı elbette ki yanlıştır fakat bu kitabın konusu açısından burada öncelikle önemli olan hadis ve ilmihal kitaplarına başvurulmadan namazların nasıl kılınabileceğinin anlaşıldığının görülmüş olmasıdır. Bu izahlar üzerine ciddi bir tefekkür ile bunlardan hangisinin doğru yaklaşım olduğunun anlaşılacağı kanaatindeyiz. Bu konudaki

farklı görüşleri değerlendirebilmeniz için bunları kısaca özetledik. Bizim kanaatimize göre camilerde toplu bir şekilde uygulanan namaz için beş vakit ezan okunmalı, beş vakit namaz camilerde şu andaki mevcut uygulamadaki rekatlarla kılınmalıdır. Tartışmalarda ortaya atılan hususların hiçbiri şu anda kılınan şekliyle namazda bir sorun olduğu anlamını taşımaz. Ortaya atılan kimi görüşlere göre farz olan bir husus, diğer yaklaşımlarda ise bu ümmetin bir sünneti olarak değerlendirilmektedir, yani farz olmasa da Kuran'ın koyduğu hedeflere ulaşılması ve düzen oluşması için bu ümmetin geliştirdiği bir uygulamadır. Mevcut uygulamadaki neyin farz neyin ümmetin sünneti olduğunun değerlendirmesini sizlere bırakıyoruz. Ayrıca mevcut şekilde beş vakit kılınan namazlarla Kuran'da belli vakitlerde Allah'ın anılmasını söyleyen şu ayetlerin ifadesinin namaz formunda yerine getirilmiş olduğuna da dikkat edilmelidir:

Öyleyse akşama erdiğinizde de, sabaha erdiğinizde de tespih (yüceltme, yönelme) Allah'adır.
Övgü O'nundur. Göklerde ve yerde, günün sonunda da, öğleye erdiğinizde de.

30-Rum Suresi 17,18

Onların söylediklerine sabret. Güneş'in doğuşundan ve batışından önce Rabbini överek tesbih et.

50-Kaf Suresi 39

Gecenin bir bölümünde O'na secde et ve geceleyin uzunca O'nu tespih et.

76-İnsan Suresi 26

Namazların beş vakit kılınmasıyla bu ayetlerde atıf yapılan vakitlerde Allah'ın tespih edilmesi (yüceltilme, yönelme) ve övülmesi (hamd) de gerçekleşmiş olmaktadır. Elbette her konuda olduğu gibi, namazlarla ilgili hususlarda, neyin farz olduğunu bu ümmet rahatça tartışabilmelidir. Fakat mezhepçi-hadisçi görüşlerdeki binlerce Kuran'a ve akla ters uygulama

ve ifadenin, namazın nasıl kılınacağı hususuna atıfla üstünün örtülmesinin mümkün olmadığı anlaşılmalıdır. Bu artık bayatlamış bir yöntemdir. Burada aktarılanlar, namazların hiçbir hadis veya ilmihal kitabına atıf yapılmadan nasıl anlaşılabileceğini, farklı fikirleri sunarak göstermiştir. Bu ümmetin namazla ilgili bir sorunu yoktur ama hangi hususlarda sorun olduğunu bir Kuran'ı bir de hadis ve mezhep kitaplarını samimi bir şekilde okuyan herkesin anlayabileceği kanaatindeyiz.

CUMA (TOPLANTI) NAMAZI

Kuran'da Cuma (toplantı) namazı, Cuma Suresi'ndeki şu ayetlerden anlaşılmaktadır:

9-Ey iman edenler! Cuma günü (toplantı günü) namaz için çağrı yapıldığında Allah'ı hatırlamaya (zikretmeye) koşun. Alışverişi bırakın. Eğer bilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

10- Namazı kılınca yeryüzüne dağılın. Allah'ın lütfundan nasibinizi arayın. Allah'ı çokça hatırlayın, umulur ki kurtuluşa erişirsiniz.

11- Oysa onlar bir ticaret veya eğlence gördüklerinde ona yönelirler de seni ayakta bırakırlar. De ki; Allah katında bulunan eğlenceden de, ticaretten de daha hayırlıdır. Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır.

62-Cuma Suresi 9-11

Buna göre:

1- Cuma günü (Cuma; hem haftanın bir gününün özel ismidir, hem de toplanmayı ifade eder) çağrı yapılınca iş güç bırakılıp namaza gidilir.

2- Cuma Suresi'nin 10. ayetinden namaz kılınca herkesin işine döndüğünü anlıyoruz. Buna göre Cuma'nın tatil günü olması şeklinde bir şeyin Kuran'da olmadığı anlaşılır. Ama elbette isteyen bugünü tatil olarak da ilan edebilir.

3- Kuran'dan diğer namazların da topluca kılınabileceğini görüyoruz. Fakat topluca kılınması mecbur tutulan tek namaz Cuma namazıdır.
4- Cuma namazını kılacaklar için kadın erkek ayrımı yoktur. Aslında birçok hadiste bile erkeklerle kadınların Peygamberimiz ve dört halife döneminde beraber Cuma namazı kıldığı söylenirken, sonraki dönemlerin keyfi uydurmalarıyla Cuma namazının sırf erkeklere farz olduğu uydurulmuştur.
5- Surenin 9. ayetinden de anlaşıldığı üzere namaza çağrı yapıldığında Allah'ın hatırlanması için toplanılır. Bu süre içinde Kuran'ın anlattığı din anlayışına uygun izahlar yapılmalıdır. Allah'ın hatırlanması dışındaki izahlardan, hurafelerden, hutbeleri siyasete alet etmekten uzak durulmalıdır.

SAVAŞTA NAMAZ

Nisa Suresi 101, 102, 103. ayetlerde savaş durumundaki namazın açıklandığını görüyoruz. Bu ayetlere göre kafirlerin Müslümanlara zarar verme tehlikesi varsa, namazın kısa bir şekilde kılınmasında bir sakınca olmadığını anlarız. Bu tarz bir tehlikede bir grup namazı kılar, diğeri bekler. Sonra diğer grup gelip namazı kılar ve bu sırada da ilk grup bekler. Namazı kılanlar silahlarını bırakmaz ve kafirlere koz verilmez (yağmur, hastalık, yaralanma gibi durumlarda silah bırakılabilir). Namaz bitince Allah anılır. Normal zamanda, bu tarz şeylere (nöbetleşe kılma, silahları bırakmama) gerek kalmadan, namaz düzgün bir şekilde kılınmaya devam edilir. Kuran'ın "savaşta namaz" hakkında açıklama getirmesi, hayatta karşımıza çıkması ender olan durumlarda bile, Kuran'da, gerektiğinde açıklamalar getirildiğinin önemli bir delilidir.

KORKU HALİNDE NAMAZ

Kuran'da namazla ilgili gerekli detayların olduğunun diğer bir delili "korku durumları"nda namaz ibadetini nasıl yerine getirmemiz gerektiğinin

bile açıklanmış olmasıdır. Müslüman nüfusun çok az bir bölümünün, hayatlarında çok sınırlı sayıda karşılarına çıkabilecek böylesi durumlarda ne yapmaları gerektiğiyle ilgili detay bile Kuran'da mevcuttur. Eğer bir korku, endişe olursa ne yapılacağı Kuran'da şöyle geçer:

> **Eğer korkuyorsanız yaya olarak veya binek üzerinde kılın. Güvene kavuştuğunuzda Allah'ı, bilmediğiniz şeyleri size öğrettiği gibi hatırlayın (zikredin).**
>
> *2-Bakara Suresi 239*

Görüldüğü gibi Kuran'da, zor durumlarda bile namazın vaktinde kılınması buyurulmuştur. Eğer namazı vaktinde kılmak şart olmasa korku durumu geçince namazın kılınması mümkün olurdu ve korku durumuyla ilgili bu açıklamaya gerek kalmazdı. Su bulunamazsa yeryüzünün tamamını kaplayan toprakla teyemmüm edilir; korkulacak bir durum varsa bir bineğin üzerinde veya yaya olarak kişi Allah'ı zikreder. Bu durumda namazın hareketleri tam yapılamasa da, bu hareketlere yaklaşık hareketlerle namaz kılınır. Fakat namaz terk edilmez. Kuran, namazı asla terk edilemeyecek bir ibadet olarak sunar ve mazeret durumları için kolaylıklar sağlayarak, bu durumlarda bile namazın devamını, böylece de namazın temeli olan Allah'ın hatırlanmasının (zikrinin) devamını sağlar.

CENAZE NAMAZI

Kuran'da "Cenaze namazı kılın" şeklinde bir ifade yoktur. Fakat 9-Tevbe Suresi 84. ayette Peygamberimiz'e ihanet edenlerin ardından cenaze namazı kılınmaması, mezarlarının başında durulup onlara destek verilmemesi belirtilir. Demek ki Peygamberimiz'e -dinimize- ihanet etmemiş Müslümanların cenaze namazlarının kılınabileceği, onların mezarlarına gidilip, bir anma töreni düzenlenebileceği anlaşılır. Ölenin arkasından Allah'ı anacak ibadetler yaparak; namaz kılarak, Kuran okuyarak ve dua ederek ölüyü toprağa vermek İslam'ın ruhuna uygundur.

İslam'da yerleşmiş bu uygulamaları devam ettirmek elbette güzeldir. Fakat Kuran'da yer almayan kabir sorgusu, kabir azabı ve kabir mükafatı gibi uydurma kavramlara göre şekillenen; imamın ölüye mezarında kabir sorgusunda yardımcı olması için bir şeyler ezberletmesi (telkin vermesi) gibi Kuran'a aykırı uygulamaların da cenaze törenleriyle ilgili uygulamalardan çıkarılması gerekmektedir. (Öldükten sonra verilen "telkin"e Ehli Sünnet içinden de bazı muhalefetler olmuştur fakat bu uygulamanın yaygın olduğunu hatırlamalıyız.)

Sonuçta namazla ilgili uygulamaların içinde Kuran'ın ifadelerine ve ruhuna aykırı olanların uygulanmasına son verilmeli ve gerekli düzeltmeler yapılmalıdır. Farz olan hususlar ise titiz bir şekilde uygulanmalı, Kuran'da çokça vurgulanan bu ibadet en güzel şekilde eda edilmelidir. Farz olmayan hususlardan, Müslümanların Allah'ı çokça anmasına, ibadetlerini düzenli ve kargaşasız bir şekilde yapmalarına hizmet edenler ise ("ümmetin sünneti" olarak andığımız uygulamalar) farzlaştırılmadan muhafaza edilmelidir.

KURAN'DAKİ ORUÇ

Peygamberimiz'in döneminde "oruç" denildiğinde neyin kastedildiği anlaşılmaktaydı. Nitekim 2-Bakara Suresi 183. ayette "**Oruç sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sizin de üzerinize yazıldı"** denilmektedir. Bununla beraber, aşağıda görüleceği gibi, Bakara Suresi'ndeki dört ayetle oruçla ilgili tüm detaylar açıklanmıştır. Bu ayetleri okuyan kişinin oruçla ilgili anlamayacağı herhangi bir husus kalmaz. Bakara Suresi'nin 183, 184, 185 ve 187 numaralı dört ayetinde oruçla ilgili tüm bilgiler verilir. Bu ayetler şöyledir:

183- Ey iman sahipleri! Oruç sizden öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sizin de üzerinize yazıldı. Umulur ki sakınırsınız.

184- Sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta veya yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar. Ona gücü

yetenlerin, bir yoksulu doyuracak fidye vermesi gerekir. Kim gönülden bir hayır yaparsa, bu kendisi için daha hayırlıdır. Oruç tutmanız, bilirseniz sizin için daha hayırlıdır.

185- Ramazan ayı ki, insanları doğru yola ileten, apaçık ve ayırt edici olan Kuran onda indirilmiştir. Öyleyse sizden kim bu aya tanık olursa, onda oruç tutsun. Hasta ya da yolculukta olanlar, tutamadıkları günler sayısınca diğer günlerde tutarlar. Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Bu, sayıyı tamamlamanız, sizi doğru yola ilettiğinden dolayı Allah'ı yüceltmeniz içindir. Umulur ki şükredersiniz.

187- Oruç gecesi kadınlara yaklaşmanız helal kılınmıştır. Onlar sizin giysiniz, siz de onların giysilerisiniz. Allah sizin benliklerinize yazık etmekte olduğunuzu bilmiş, tövbelerinizi kabul edip, sizi bağışlamıştır. Artık onlara yaklaşın ve Allah'ın sizin için yazdığı şeyi arayın. Tan yerinde beyaz iplikle siyah iplik, sizce ayırt edilinceye kadar yiyin için, sonra da orucu geceye kadar tamamlayın...

2-Bakara Suresi 183, 184, 185, 187

Bu dört ayetten orucu öğreniyoruz. Bu ayetleri incelersek, Ramazan orucu hakkındaki tüm bilgiyi öğrenmiş oluruz. Bu ayetlerin ışığında orucu şöyle açıklayabiliriz:

1- Oruç Kuran'ın emrettiği, üzerimize yazılmış bir farzdır (2-Bakara Suresi 183).

2- Oruç Ramazan ayında tutulur (2-Bakara Suresi 185). Ramazan Kuran'ın indirildiği aydır ve oruç bu ayın günlerinde tutulur. Ramazan, Ay takviminin bir ayıdır. Ay'ın hareketlerine göre belirlenir. Ay'ın görünmesiyle başlayan bu ayın başlangıcını, astronomik hesaplarla aylar, hatta seneler önce bilebiliriz. Günümüzde bu ayın başlangıcını, takvimlerle çok önceden ve çok rahat bir biçimde bildiğimiz için Ay'ı gözetlememize gerek kalmamıştır.

Günümüzde Ay ve Güneş tutulması gibi çok daha kritik gök olayları bile senelerce önceden, hem de nereden en iyi gözlemlenebileceğiyle beraber bilinmektedir. Kameri ayların hepsi gibi Ramazan da 29 veya 30 gün sürer.

3- Hastalık ya da yolculuk sebebiyle oruç tutamayanlar, tutamadıkları günlerin sayısı kadar başka günlerde oruç tutarlar (2-Bakara Suresi 184). Buna karşılık orucunu kasten bozanın arka arkaya 61 gün oruç tutması gerektiği, uydurma hadislerin ve mezheplerin bir izahıdır; Kuran'da böyle bir izah geçmez. Kuran'da, hacla ilgili bazı eksikliklerde orucun fidye olarak tutulması (2-Bakara Suresi 196), yanlışlıkla ölüme sebebiyet verenlerin köle azat etmeyi yerine getiremezlerse iki ay kesintisiz oruç tutması (4-Nisa Suresi 92), yemin bozanların kefaret olarak oruç tutması (5-Maide Suresi 89), hacda avlanma yasağını çiğneyenlerin kefaret olarak oruç tutması (5-Maide Suresi 95), hanımlarını cahiliye adetlerinde olduğu gibi anası gibi yakın akrabası ilan edip boşanmaya kalkmanın cezası olarak köle azadını yerine getiremeyenlerin kesintisiz iki ay oruç tutması (58-Mücadele Suresi 4) geçer. Görüldüğü gibi Kuran, bazı suçların cezasında orucun, suçun bu dünyadaki bir karşılığı olarak tutulmasını söyler. Tüm bu detayları veren Allah, orucun kasten bozulmasının iki ay kesintisiz oruç tutma gibi bir cezası olsaydı, bunu da açıklamaz mıydı? Madem açıklamamıştır, böyle bir ceza yoktur. Yukarıdaki suçları incelersek, bu suçlardan kiminin oluşma ihtimali binde birden bile az bir ihtimaldir. İnsan hayatında olma ihtimali bu kadar az olan şeyleri açıklayan Allah'ın, kişilerin kasten oruç bozması gibi olma ihtimali çok daha yüksek olan bir olayın böylesi bir cezası olsaydı, bunu açıklamamış olması hiç mümkün müdür?

4- Oruca dayanabilmelerine rağmen oruç tutmayanların bir yoksulu doyuracak kadar fidye vermesi gerekir (2-Bakara Suresi 184). Herkes 2-Bakara Suresi 186. ayetinde belirtildiği gibi Allah'ın bize

yakın olduğunu unutmadan değerlendirmesini yapmalıdır. 2-Bakara Suresi 185. ayetin sonundaki "oruç tutmanın bizim için daha hayırlı olduğu" ifadesi göz önünde bulundurularak oruç tutma değerlendirilmelidir. Yoksulu doyurmak isteyenlerin, yoksulu neyle, ne kadar, kaç öğün doyuracakları hususları belirlenirken aynı ayetteki "**Kim gönülden bir hayır yaparsa, bu kendisi için daha hayırlıdır**" ifadesi göz önünde bulundurulmalıdır.

5- Orucun vakti tan yerinin ağarmasıyla başlar. Bu vakitte (tan yerinde) siyah ipliğin beyaz iplikten ayrılması ifadesi açıklanırken; tan yerinde beyazlığın, ufukta yatay uzanan bir ip gibi görülmesinden dolayı, tan yeri ağarmasına "hayt" (ip) dendiğini söyleyenler olmuştur. Bazılarına göreyse, gecenin karanlığının, belli bir mesafedeki siyah iplikle beyaz ipliğin ayırt edilmesini engellemeyecek şekilde dağılması ayette kastedilmektedir. 2-Bakara Suresi 187. ayette geçen "sizce" ifadesiyle; orucun başlangıç vaktinin ufukta ışık alametlerinin ilk gözükmeye başladığı an değil, karanlığın biraz daha açıldığı sonraki zaman olduğu anlaşılmaktadır. Mevcut takvimlerin çoğunda gösterilen başlangıç vaktine göre orucun başlangıcında bir miktar daha esneklik olduğunu söyleyebiliriz. Orucun süresi geceye dek devam eder. Kuran'da günün gece ve gündüz diye iki kısım olduğunu görüyoruz. Orucun bitiş zamanı gecenin başı, yani gündüzün sonudur (2-Bakara Suresi 187).

6- Oruç gecesi kadınlara yaklaşabileceğimiz söylenir (2-Bakara Suresi 187). "Yaklaşma" kelimesi mecazi anlatımlı bir kelimedir. Kadın erkek cinselliği için aynı şekilde Türkçede de "beraber olma" gibi deyimler kullanılmakta, bu deyimle "cinsel ilişki" kastedilmektedir. Bu ayetteki ifade tarzından, Peygamberimiz'in döneminde "oruç" denildiğinde anlaşılana "oruç gecesi kadınlara yaklaşmamanın" da dahil olduğu veya bu hususta bir anlaşmazlığın

oluştuğu anlaşılmaktadır; ayetteki bu ifadeyle bu husus açıklığa kavuşturulmuş olmaktadır.

7- Bakara Suresi 187. ayette, orucun başlangıç vaktine kadar yiyebileceğimiz ve içebileceğimiz söylenir. Böylece orucu oluşturan üç unsur olan; 1- yememe, 2- içmeme, 3- cinsel ilişkiye girmemenin oruç vaktinde yerine getirilmesi, yani bunların orucu oluşturduğu anlaşılır. Orucun bitiş vakti olan gecenin başlangıcından sonra bunlar serbesttir. Kan vermenin, kusmanın, küfretmenin, kavga etmenin orucu bozduğu şeklindeki izahlar uydurmadır. Orucu oluşturan unsurlar bellidir. Yemek, içmek ve cinsel ilişki dışında hiçbir şey orucu bozmaz.

KURAN'DAKİ ZEKAT

Kuran'da malların, maddi değeri olan varlıkların Allah yolunda sarf edilmesi "zekat, sadaka, infak" gibi kelimelerle, kimi zaman da "Yoksulu yedirin" gibi ifadelerle (örneğin 74-Müdessir Suresi 44) veya mallarla Allah yolunda mücadele etmeden (örneğin 4-Nisa Suresi 95) bahsedilmesiyle anlatılır. Kuran'da birçok ayette anlatılan ve ısrarla vurgulanan bu ibadet, dinimize göre en temel vazifelerimizden birisidir.

Kuran'da geçen "infak" kelimesi Türkçede "harcamak, sahip olunan mallardan vermek" demektir. Kuran'da geçen bu kelime Türkçedeki "harcama" kelimesi gibi hem Allah yolunda harcamayı, hem de bunun dışındaki harcamaları ifade eder. Genelde Allah yolunda harcamayı ifade etmek için kullanılmış olan bu kelime, Allah yolundan alıkoymak için yapılan harcamalar için de kullanılmıştır (Bakınız: 8-Enfal Suresi 36). Oysa "sadaka" kelimesi hep "Allah yolunda harcamalar" manasında kullanılır. "Sadaka" kelimesi kökünde "doğrulama" manasına sahiptir. Allah yolunda yapılan harcamaların, Allah'ın hükümlerine inanmanın ve bu hükümleri doğrulamanın bir sonucu olması "sadaka" kelimesinin bu kullanılış tarzına sebep olmuş olabilir. "Zekat" kelimesi ise "temizlenme"

manası taşır. Kuran'da "zekat" kelimesi "sahip olunan değerlerden başkalarına vererek temizlenme" manasında kullanılır. Nitekim 9-Tevbe Suresi 103. ayetten "sadaka vermenin", "temizlenme" yani "zekat" olduğunu anlayabiliriz. "Zekat"ı, "sadaka"yı da kapsayan daha geniş anlamlı bir kavram olarak düşünebiliriz. Bu anlayışa göre "zekat", sahip olunan tüm imkanlardan vererek temizlenmeyi gerektirir. Yani kişi mallardan vererek "zekat" vazifesini yerine getireceği gibi, sahip olduğu bilgisinden başkalarını faydalandırmakla da "zekat" vazifesini yerine getirmiş olur. Kuran, sahip olduğumuz mallardan ve maddi değerli varlıklardan kimlere vereceğimizi şu ayetleriyle açıklar:

...yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, özgürlüğe kavuşma gayretindekilere veren...

2-Bakara Suresi 177

Sana neyi infak edeceklerini (harcayacaklarını) sorarlar. De ki: "Hayır olarak infak edeceğiniz (harcayacağınız) anne, baba, yakınlar, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlaradır. Hayır olarak yaptıklarınızı şüphesiz Allah bilmektedir."

2-Bakara Suresi 215

Kendilerini Allah yoluna adayan yoksullar içindir ki yeryüzünde dolaşmaya güç yetiremezler. Onurlarından dolayı, bilmeyen onları zengin sanır. Sen onları yüzlerinden tanırsın. Yüzsüzlük ederek insanlardan istemezler. Hayır olarak gerçekleştirdiğiniz infaklarınızı (harcamalarınızı) şüphesiz Allah bilmektedir.

2-Bakara Suresi 273

Sadakalar, Allah'tan bir farz olarak yalnızca şunlar içindir: Yoksullar, düşkünler, görevli olanlar, kalpleri ısındırılacaklar, özgürlüğünü kaybetmişler, borçlular, Allah yolundakiler, yolda kalmış kişi. Allah bilendir, hakimdir.

9-Tevbe Suresi 60

Görüldüğü gibi ayetlerden, Allah için yapacağımız harcamaların kimlere gideceğini anlıyoruz. Allah yolunda yapılacak harcamanın miktarına gelince, sorulan şu soruya verilen cevap bu konuda önemlidir:

Ve sana neyi infak edeceklerini (harcayacaklarını, vereceklerini) sorarlar. De ki: "Bağışladığınızı". Böylece Allah size ayetlerini açıklar, umulur ki düşünürsünüz.

2-Bakara Suresi 219

Görüldüğü gibi neyin harcanacağı sorusuna Kuran'da cevap vermiştir. Bu cevap ne 1/40'tır, ne de başka rakamsal bir orandır. Kuran'daki mallardan sarf etmeyle ve mal yığmamayla ilgili vurgulara bakarak, 1/40 oranında sahip olunan mallardan vermenin Kuran'ın idealinin çok çok gerisinde olduğunu söyleyebiliriz. Kuran'da "Allah'ı çok anma" ve "israf etmeme" gibi birçok önemli dini hüküm sayılarla ifade edilmeden farzlaştırılmıştır. Örneğin "Günde 500 kere Allah demek farzdır" veya "Yarım litreden fazla suyla abdest almak israftır" gibi ifadeler kullanılmadan, Kuran'ın bu önemli hükümleri kesin sayılara bağlanmadan farzlaştırılmıştır. Aynısının zekat için de geçerli olduğunu söyleyebiliriz.

Birçok kişi eğer Kuran çevirilerini incelerse "bağışladığınızı" diye yaptığımız çevirinin "ihtiyaçtan artanı" diye çevrildiğine de rastlayabilir. Burada bizim "bağışladığınızı" diye çevirdiğimiz ve diğer bazı çevirilerde "ihtiyaçtan artanı" diye çevrilen kelime "afv"dır. İsteyen bu kelimenin geçtiği; 2-Bakara Suresi 187, 3-Ali İmran Suresi 152, 3-Ali İmran Suresi 155, 5-Maide Suresi 95, 5-Maide Suresi 101, 9-Tevbe Suresi 43, 42-Şura Suresi 40, 64-Teğabun Suresi 14 ayetlerini inceleyebilir. Tercümelerde bu ayetlerdeki aynı kelimenin karşılığını "affetmek" ve "bağışlama" olarak bulacaksınız. Aynı kelime Türkçeye de "affetmek" şeklinde girmiştir. Ayetten "gönlümüzden kopanı, isteyerek ayırdıklarımızı" vermemiz anlaşılmaktadır. Bu ayet yapılan harcamaların gönül rızası ile gerçekleşen harcamalar olduğunu gösterir. Bu yüzden kişinin, ekonomik hayatında vermeye zorunlu tutulduğu vergi, KDV gibi harcamaları ile

"infakı/sadakayı/zekatı" gerçekleştirdiğini düşünmek hata olur. Bunların büyük kısmını devlet, verdiği hizmetler karşısında almaktadır; devlet bunlar karşılığında yol, güvenlik gibi hizmetler vermektedir. Bu şekilde verilen parayla ceket, peynir, apartman aidatı için verilen para arasında fark yoktur. Allah yolunda yapılan harcamalar ise gönül rızasının sonucudur, bir hizmetin bedeli değildir. Ekonomik mecburiyetler, zorla alınmalar, verilen hizmetler için yapılan ödemeler buna dâhil edilemez. 9-Tevbe Suresi 60. ayetten "görevli olanlara" da zekatın verilebileceğini görüyoruz; bu ifade dernek, vakıf veya devlet gibi kurumların görevlendirdiği kişilere de zekatın verilebileceğini gösterir. Fakat "görevli olanlara" teslim edilecek zekatın Kuran'da sayılanlara ulaştırılması gerekir. Bir vakfın su samurlarına veya devletin eletrik şebekesine yapacağı harcama için görevlilerce topladığı paralardan zekat olmaz. Kuran'ın mallarımızdan, Allah'ın rızık olarak verdiklerinden harcamamızı söyleyen birçok ayeti vardır. Kuran'da cimrilik kınanmış ve Allah'ın verdiklerinden yine Allah rızası için sarf etmemiz söylenmiştir. Kuran, özel mülkiyeti helal kılmış fakat Allah'ın tüm nimetlerin sahibi olduğu bilinci ile kulların, Allah'ın verdiklerinden sarf ederek sosyal adaleti sağlamaları istenmiştir.

Mezheplerde, Kuran'da olmayan zekat ölçülerinin yanında, "bir malın bir kişide en az bir sene kaldığında zekat vermesinin gerektiği" gibi hükümler de ifade edilmiştir. Ehli Sünnet olduğunu ifade eden mezheplerin bazısında, bir kişi bir sene dolmadan az önce parasını eşine hibe ederse (sonra almak üzere) zekat vermekten kurtulacağı, her sene böylesine bir işlemle zekat vermek yükümlülüğünden kaçmanın caiz olduğu söylenecek kadar İslam'ın bu temel emri hiçe sayılmıştır. Ayrıca günümüzde, büyük holding sahiplerinin birçoğu bile parasını bir sene bir yerde bekletmemekte, sürekli işlerinde sermaye olarak döndürmektedirler. "Borçlu zekat veremez" veya "mal üretiminde kullanılan mallardan zekat verilmez" gibi Kuran'da olmayan prensipler düşünülürse; krediyle iş yapan holdingciler, üretim aracı fabrika olan fabrikatörler, aşağı yukarı hiç zekat vermeyecek fakat çiftçi ürününü topladığında

bunun 1/10'unu zekat olarak verecek demektir. Mezhepçilerin bir diğer izahına göre binek için zekat verilmez. Bu izaha göre milyonluk arabası olanlar zekat vermeyecek ama on kilo domates toplayan bir kilosunu verecektir. Kuran'ın verdiği esnekliğin kaldırılması hoş görülemeyeceği gibi, Kuran'ın bir farzının uydurma izahlarla yok sayılması sonucunu doğuracak izahlar da, zekat yükümlülüğünden kaçmak için yapılan hileyi şeriyyeler de hoş görülemez. Bu hileyi şeriyyeler sonucunda ortaya çıkan felaket tablosu ortadadır. Kuran, diğer konuları olduğu gibi, mallarımızı nasıl harcayacağımızı ve kimlere yardımlar yapmamız gerektiğini de tam ve eksiksiz bir şekilde açıklamıştır. Kuran bize yoksulların malımızda hakkı olduğunu öğretmekte (70-Mearic Suresi 24, 25) ve sadaka ile bizim yoksulların bu hakkını kendilerine teslim edip temizlendiğimizi (zekat verdiğimizi) anlatmaktadır. Mallarını Allah yolunda harcayacak kişi, malların gerçek sahibinin Allah olduğunu unutmayacak, bu konudaki tüm Kuran ayetlerini göz önünde bulunduracak ve dinimizin çok önem verdiği bu ibadeti gerçekleştirecektir. Sosyal adalet dengesizliğini yaratan hırsla para yığma alışkanlığı, dinimizce hiç hoş karşılanmamaktadır.

Ey iman sahipleri! Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu halkın mallarını uydurma yollarla yerler ve Allah'ın yolundan alıkoyarlar.

9-Tevbe Suresi 34

9-Tevbe Suresi 34. ayetteki ifadeyi göz önünde bulundurarak; zekatımızın, sahtekar din adamlarına gitmemesine, onların sahtekarlıklarına kurban gitmemeye de dikkat etmeliyiz. Bu ibadette, herkes kendi bütçesine göre elinden geleni yapmalıdır:

Geniş imkânı olan bu geniş imkânından harcasın. Rızkı kısıtlı tutulan da Allah'ın kendisine verdiği kadarıyla versin.

65-Talak Suresi 7

Servetlerin sınırlı kişilerin arasında dolaşması ve fakirlere ulaşmaması, dünyadaki birçok kötülük ve sorunun sebebidir ve bu durum Kuran'ın idealleriyle çatışmaktadır:

…Böylece o mallar sizden yalnızca zenginler arasında dolaşan bir servet olmasın…

59-Haşr Suresi 7

Kişinin hem iyi hem de kötü zamanlarında infak etmesi gereklidir:

Onlar hem bollukta hem darlıkta infak ederler…

3-Ali İmran Suresi 134

Yapılacak harcamalarda en uygun yolun ürünler ele geçer geçmez onun zekatının verilmesi olduğunu şu ayetten anlıyoruz:

…Ürün verdiğinde ürününden yiyin ve hasad zamanı hakkını verin…

6-Enam Suresi 141

Allah kendi rızası için harcamalarımızın gizli de, açık da olabileceğini söylemekte fakat gizli şekilde vermeyi üstün tutmaktadır:

... Kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık olarak infak ederler (harcarlar)...

13-Rad Suresi 22

Sadakaları açıktan verirseniz ne iyi fakat gizleyip fakirlere verirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır.

2-Bakara Suresi 271

Bu harcamaların yapılmasında Allah rızası dışında yollara sapılıp gösteriş yapılmaması ve verilenlerin başa kakılmaması da Kuran'da geçer:

262- Mallarını Allah yolunda harcayıp, sonra da harcamaların peşinden başa kakıp eziyet vermeyenlerin ödülleri Rableri katındadır. Onlara korku yoktur ve tasalanmayacaklardır onlar.

263- Güzel bir söz ve bağışlama, peşinden eziyet gelen bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah cömerttir, yumuşak davranandır.

264- Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde insanlara gösteriş olsun diye malını infak eden kişi gibi sadakalarınızı başa kakarak ve eziyet ederek boşa çıkarmayın.

2-Bakara Suresi 262-264

2-Bakara Suresi 267. ayette düzgün mallardan harcama yapmamız, tiksinilecek şeyleri infak etmememiz gerektiği anlatılır. Kuran servet sahiplerine, mallarında fakirlerin hakkının olduğunun, malın gerçek sahibinin Allah olduğunun dersini verir.

Sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça asla iyiliğe eremezsiniz. Her ne harcarsanız şüphesiz Allah onu bilir.

3-Ali İmran Suresi 92

Allah yolunda mallardan sarf etmek, fakiri kollamak, Kuran'ın çok vurguladığı, Allah'ın daha önceki vahiylerinde de olan çok önemli bir ibadettir. Kuran'da, ölüm gelip de geri dönüşü olmayan bir pişmanlıkla karşılaşılmadan önce Allah yolunda sarf etmek emredilir.

Ölüm gelip de "Rabbim, beni yakın bir süreye kadar ertelesen de sadaka versem, iyilerden olsam" demeden önce, verdiğimiz rızıklardan sadaka verin.

63-Münafikun Suresi 10

KURAN'DAKİ HAC

Kuran'da hac, 2-Bakara Suresi 158, 189, 196, 198, 199, 200, 203; 3-Ali İmran Suresi 97; 5-Maide Suresi 1, 2, 95, 96, 97; 9-Tevbe Suresi 3; 22-Hac

Suresi 25, 26, 27, 28, 29. ayetlerinde anlatılmaktadır. Peygamberimiz'in İslam'ı ilk tebliğ ettiği yer olan Mekke'nin en önemli özelliği haccın yapıldığı Kabe'nin bulunduğu yer olmasıdır. O bölgedeki Yahudi, Hıristiyan ve putperestlerin hepsinden Kabe saygı görüyordu. Burası hac için insanları toplama özelliğiyle değişik toplulukların buluşma, ticaret, fikir alışverişi için de bir merkez rolü oynuyordu. Buradaki insanlar "hac" denildiğinde neyin kastedildiğini biliyorlardı. Bu kelimenin geçtiği yerlerde "el-hac" olarak belirlilik (marife) takısıyla geçmesi de bu ibadetin bilinen bir ibadet olduğunu göstermektedir. Her ne kadar hac, namaz gibi her gün yapılan bir ibadet olmasa da namaz gibi topluca yapılan ve topluluğa katılarak tanık olunan bir ibadettir. Kısacası namaz gibi hac da hiçbir hadis kitabının tarifine muhtaç olunmadan Kuran'dan farz olduğu anlaşılan ve toplu katılıma katılarak tanık olunan bir ibadettir. Elbette hac anlayışıyla ilgili bir yanlışlık varsa, bu yanlışlık da Kuran'dan hareketle düzeltilmelidir. Kuran'ın ayetlerinin ışığında haccı şöyle özetleyebiliriz:

1- Hac kelimesine sözlüklerde "kastetmek" anlamı verilir. Kurani bir terim olarak "hac", belli bir zaman diliminde, belli şartları yerine getirmeyi de içeren, Kabe'ye yapılan bir ziyareti ifade etmektedir. 3-Ali İmran Suresi 97. ayetten haccın yapılmasının gücü yeten kullar üzerinde Allah'ın bir hakkı olduğunu öğreniyoruz. Ayetten haccı, gücü yetenlerin yapacağı anlaşılır. Allah "gücü yetmek" deyimini açıklamamış, bu deyimin anlaşılmasını bize bırakmıştır. Mezhepler, "gücü yetmek" deyiminin anlamını kısıtlamaya çalışmışlardır. Bu ifadeden esir olmamak da, maddi güç yeterliliği de, sağlık açısından yeterlilik de anlaşılabilir. Hangi derecede sağlığın ve maddi gücün "güç yetirme" kavramını karşılayacağına vicdanlı bir değerlendirmeyle karar vermek gerekir. Kişiler, Allah'a kaşı sorumluluklarını, Allah'ın tüm şartları ve düşünceleri bildiğini, vicdani kanaatlerden de mesul olduklarını göz önünde bulundurup "güç yetirme" kavramını en

iyi şekilde değerlendirecek ve kendilerinin hacca gitmeye güçlerinin yetip yetmediğine karar vereceklerdir.

2- Hac, İbrahim Peygamber döneminden beri yapılan bir ibadettir (22-Hac Suresi 26, 27). Kabe'de, Hz. İbrahim'in makamı ve apaçık deliller vardır (3-Ali İmran Suresi 97). Kabe'ye ev sahipliği yapan Mekke'deki insanların "hac" denildiğinde ne kastedildiğini anlamadıkları düşünülemez. Kuran, putperestlerin yaptığı tahrifatları düzelterek Hz. İbrahim'den beri uygulanan bu ibadeti tektanrıcı özüne döndürmüştür.

3- Bakara Suresi 197. ayette haccın "bilinen aylarda" olduğu söylenir. Üstelik "aylar" şeklinde çoğul bir ifade kullanılır; Arapçada ikilik için özel takı olduğu için buradaki çoğul takısından haccın en az üç aylık bir dönemi kapsadığı anlaşılmaktadır. Oysa günümüzde hacılar, haccın kısa bir süreye sıkıştırılması (Arafat'ta bulunmanın ancak belirli tek günde olması gerektiğinin dayatılması) yüzünden kalabalıktan birbirlerini ezmekte, birçok ölüm vakası meydana gelmekte ve hacılar perişan olmaktadırlar. Ayrıca hacı olmak için başvurup sıra bekleyen ve bu ibadetini gerçekleştiremeyen geniş bir kitle vardır. Ulaşım imkânlarının kolaylaştığı ve dünya Müslümanlarının sayısının arttığı göz önünde bulundurulduğunda ilerleyen yıllarda birçok kişinin başvurmasına rağmen bu farz ibadeti gerçekleştiremeyeceği anlaşılmaktadır. Oysa Kuran'da bahsedildiği gibi bu ibadet aylara yayılırsa bu sorun da hallolacaktır. Her şeyi bilen Allah bu durumu da öngörmüş, haccı mezheplerin sunduğundan çok daha geniş bir döneme yaymış, bu ümmetin geniş bir kitlesinin yapmaya kalkması halinde gerçekleştiremeyecekleri bir ibadeti farz kılmamıştır. Kuran'ın verdiği imkânları halka sunmayanlar halkı hem perişan etmekte hem de birçok kişiyi bir farzı yerine getirmekten alıkoymaktadırlar.

Hz. İbrahim döneminden beri uygulanan haccın "bilinen aylar"da olduğu 2-Bakara Suresi 197. ayette söylenir. Aynı İlkbahar denilince Mart,

Nisan, Mayıs aylarının anlaşıldığı gibi, hac aylarının da, Kuran'ın vahyi döneminde başta bu şekilde anlaşıldığını görüyoruz fakat bu konu da mezhepçi tahribatın dışında kalamamıştır. Günümüzde ne yazık ki hac ayları denilince ne anlaşılması gerektiği ile ilgili bir anlam bulanıklığı oluşmuştur. Mezheplerin çoğunluğuna göre "hac ayları"ndan kasıt Şeval, Zilkade ve Zilhicce'nin 10 günüdür. Bazıları ise bu üç ayın tamamının kastedildiğini söylemişlerdir. Müfessir Muhammed İzzet Derveze ise üç haram ay olan Zilkade, Zilhicce ve Muharrem'in hac ayları olduğunu ifade etmiştir. Haccı birkaç güne sıkıştıranlar, daha önceki aylarda ihrama (ihramı altıncı maddede açıkladık) girilebileceğini fakat haccın bu aylarda tamamlanamayacağını söylemektedirler. Fakat böylesi bir yaklaşımda bulunanlar bu aylarda hac yapılabildiğini kabul etmiş olmamaktadırlar. Ayrıca mezheplerin çoğunluğunun görüşü olan "iki ay on günlük" süre, haram ayların en az üç ay olduğunu belirten söylediğimiz ifadeyle çelişkilidir. Nitekim Kuran'da, üstelik haccın "bilinen aylar" da olduğunu söyleyen ayetin olduğu aynı surede, 2-Bakara Suresi 234. ayette, eşleri ölen kadınların bekleme süresinin "dört ay 10 gün" olduğu ifade edilerek "10 gün" de gerektiği için vurgulanmıştır. Aynı surede, gerekli durumda "dört ay 10 gün" ile beklenecek gün açıklanmışken, hacla ilgili ifadede en az üç ay anlaşılırken birilerinin bunu "iki ay 10 gün" olarak Kuran'la uyumsuz bir şekilde açıklaması apaçık bir yanlış olarak gözükmektedir.

Buradaki sorunu çözmede, Kuran'da geçen "haram aylar" ile ilgili ifadelerin beraber değerlendirilmesinin önemli olduğunu söyleyebiliriz. Hac aylarının bilinen aylarda olmasından kasıt, aynı zamanda bu ayların haram aylar olmasındandır. Haram aylarda savaşmak yasaktır. Bu yasak, hac görevinin yerine getirilmesine olanak sağlamaktadır. Kabe'nin etrafındaki kavimler haram aylarda savaşma yasağına uyarak hac ibadetinin durmamasını, kendi çekişmelerinin kişileri hacdan alıkoymamasını sağlamaktaydılar. Hz. İbrahim'den sonraki nesillerdeki putperestler de Kabe'nin koruyucusu olarak kendilerini görmüşler, haram aylarla çeşitli oynamalar yapmışlarsa da bu geleneği devam ettirmişlerdir. Haccı

bir ticaret kaynağı olarak değerlendirmiş ve haram aylara da ticaretlerini kurtaran bir unsur olarak riayet etmişlerdir. (8-Enfal Suresi 34 ve 35'ten ortak koşanların kendilerini Kabe'nin varisi olarak görmelerini anlayabiliriz.)

Haram aylardan bahseden 2-Bakara Suresi 194. ayetten iki ayet sonra hacdan bahsedilmesinden, 2-Bakara Suresi 217'de haram aylarda savaşmanın büyük suç olduğunun vurgulanmasından ve haccın yapıldığı yer olan Mescid-i Haram'a ulaşılmasının engellenmesinden beraber bahsedilmesinden, 5-Maide Suresi 2'de haram ayın ve hac ibadetindeki ihramın beraber anılmasından, yine aynı sure 97. ayette haram ayların ve hacda ziyaret edilen Kabe'nin beraber anılmasından; bilinen hac aylarının haram aylar olduğu anlaşılmaktadır. Zaten bu ayların haramlığı da hacla ilintilidir.

Birçok kitapta haram ayların hac ibadetiyle ilişkisinden bahsedilmesine karşı haram ayların hac aylarından ayrı kabul edilmesinin bir çelişki olduğu kanaatindeyiz. Eğer haram aylar haccın rahat yapılabilmesini sağlayan aylarsa haccın yapıldığı aylar aynı zamanda haram aylar olmaz mı? Haram aylar olarak kaynakların çoğunda "Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Receb" ayları sayılır, ilk üç ay birbirlerine bitişikken Receb ayı önceki aylara bitişik bir ay değildir. "Recep" ayının haram ay olamayacağı bizce apaçıktır. Kuran'dan haram ayların bitişik olduğu Tevbe Suresi'nin başındaki ayetlerden çok rahat bir şekilde anlaşılmaktadır. 9-Tevbe Suresi 2. ayette putperestlere "dört aylık" müddet verilmekte, 5. ayette "haram aylar" olan bu dönem geçince gereğinin yapılması söylenmektedir. Sırf bu ayetler bu ayların birbirlerine bitişik dört ay olduğunun anlaşılmasına yeterlidir. 9-Tevbe Suresi 37. ayette, haram aylarla oynamak kötü bir fiil olarak takdim edilmektedir. Ama ne yazık ki bu ayetin ihtarına uyulmamış ve birbirlerine bitişik olduğu Kuran'dan belli olan bu aylarla ilgili -birçok başka konuda olduğu gibi- tahrifat yapılmıştır.

Burada gözden kaçan önemli bir husus daha vardır; 9-Tevbe Suresi 3. ayette bu duyurunun "Büyük Hac Günü" yapıldığı ifade edilmektedir;

eğer bu günden itibaren dört ay beklenecekse bu günün haram ayların başlangıç günü olduğu anlaşılmaktadır. 12 ayın 4 tanesinin haram aylar olduğu aynı surenin, 9-Tevbe Suresi'nin 36. ayetinde ifade edilmektedir. 2-Bakara Suresi 189. ayetten bu 4 ayın Ay (Kameri) takvimindeki "aylar" olduğunu anlarız. Bu aylar tam Kameri aylar olduğuna göre buradan "Büyük Hac Günü"nün bu dört ayın başı ve bir ayın ilk günü olduğu anlaşılmaktadır. "Büyük Hac Günü" haram ayların başladığı ilk gündür, bugünün böylesi özel bir vurguyla anılmasının sebebi ise açıktır; bu gün haccın da başlangıç günüdür. Zaten haram ayların haccın rahat yapılabilmesi için savaşmanın haram olduğu aylar olduğu anlaşıldıktan sonra haccın aynı aylarda olduğu da anlaşılır. Kısacası "Büyük Hac Günü" haram ayların ilk günüdür, bu yüzden bir ayın ilk günüdür ve bu aynı zamanda haccın başlangıç günüdür. Haccın belli bir gününe Arafat'ta olmayı sıkıştıran yaklaşımın hatalı olduğu anlaşılınca o günün "Büyük Hac Günü" olarak nitelenmesinin yanlış olduğu da anlaşılır. Görülüyor ki mezhepler bu konuda da Kuran'la çelişkili bir yaklaşım benimsemiştir ve bunun da düzeltilmesi gerekmektedir.

Sonuçta hac, haram ayların içinde yapılan bir ibadettir. Burada bu ayların hangileri olduğuyla ilgili (araştırmalarımız neticesinde değerlendirmeniz için önerdiğimiz) üç farklı görüşü aktaracağız ve ihtilaf çıkmış bu konudaki görüşlerin hangisinin doğru olduğu üzerinde araştırmaya sizi davet edeceğiz. Birinci görüşe göre hac ayları olarak şu anda da bilinen (fakat hac bunlara yayılmayan) birbirine bitişik "Şevval, Zilkade ve Zilhicce" ayları hac aylarıdır. Haram ay olarak bilinen aylardan bu aylara bitişik olan ve ismi "haram olan ay" anlamına gelen "Muharrem" bu aylara eklenmek suretiyle ise "Şevval, Zilkade, Zilhicce, Muharrem" olarak haram aylar ortaya çıkar. Haram aylardan olduğu ileri sürülüp de bu aylarla bitişik olmadığı için bu aylardan olması mümkün olmayan "Receb" ayının çıkartılmasıyla ve yerine "Şevval" konmasıyla bu dört haram ay bulunur. Bu görüşe göre haram aylardan sonuncusu olan "Muharrem"

hacıların dönüşünün kolaylaşması gibi bir sebeple hac aylarına bitişiktir ama hac aylarından biri değildir.

İkinci görüşe göre birbirlerine bitişik olan ve şu anda hac ayları olarak kabul edilen "Şevval, Zilkade ve Zilhicce" aylarına "Muharrem" ayı eklenmek suretiyle dört tane hac ayı da olan haram aylar bulunur. Bunun birinci görüşten farkı hac aylarının ve haram aylarının tamamen aynı dört ay olduğunun söylenmesidir. Nitekim 9-Tevbe Suresi 4. ayette tarif edilen bitişik dört ayı Zuhri de "Şevval, Zilkade ve Zilhicce, Muharrem" ayları olarak değerlendirmiştir. (Bakınız: Elmalılı Hamdi Yazır, Tevbe Suresi 2. ayetin tefsiri; Taberi, Tevbe Suresi 2. ayetin tefsiri) Bu aylardan "Zilkade" ve Zilhicce" ayları haram aylar olduğu ileri sürülen aylarla ortaktır, "Muharrem" ayı ise zaten "haram olan ay" demektir, bu ayın eklenmesiyle dört aya ulaşılır. Bu yapılırken evvelki aylara bitişik olmadığı için bu aylarla ilgisi olması mümkün olmayan ve haram ay olduğu iddia edilen "Receb" ayı çıkarılır. Kısacası şu anda "hac ayları" ve "haram aylar" olduğu söylenen ayların birleştirilmesiyle karşımıza çıkan 5 aydan, bu aylarla bitişik olmadığı için bu aylardan olması mümkün olmayan "Receb" ayının çıkartılmasıyla 4 ay bulunur.

Bizim de tercihimiz olan üçüncü görüş ise şöyledir: Bu ayların ilk gününün adı nasıl "Büyük Hac Günü" ise aynı şekilde bu ayların ilkinin "hac ayı" anlamına gelen "Zilhicce" olduğunu düşünmek makuldür. Hac bu ayla başladığı için haccın ilk ayının isminin Arapçada "hac ayı" manasına gelen "Zilhicce" olarak konulduğunu tahmin edebiliriz. Zilhicce ilk ay olunca Zilhicce'yi takip eden Muharrem, Safer ve Rebiulevvel'in diğer hac ayları olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu arada bu ayların ikincisi olan "Muharrem" ayının anlamı "haram olan ay" olmayı ifade eder ki ismiyle bu dört ayın bir parçası olduğunu tasdik etmektedir. Kısacası bu aylar "Zilhicce, Muharrem, Safer, Rebiulevvel" aylarıdır. Tefsircilerin önemli bir çoğunluğunun, bahsedilen dört ayın ilk gününün (Büyük Hac Günü) ifade edildiği Tevbe Suresi'nin bu ayetlerinin Zilhicce ayında vahyedildiği kanaatinde olması da bu görüşü desteklemektedir. Böylelikle

Zilhicce ilk ay olarak kabul edilip dört ay sayılınca, bu görüşte ifade edilen haram aylar ortaya çıkmaktadır. Taberi, Dehhak, Katade, Süddi, Muhammed bin Ka'b el-Kurezi, Mücahidi gibi önemli bir çoğunluğa göre 9-Tevbe Suresi 2. ayette bahsedilen dört ay, bitişik olan "Zilhicce 10'dan başlayarak, Muharrem, Safer, Rebiulevvel, Rebiulahir'in 10'una dek" şeklindedir. (Bakınız: Taberi, Tevbe Suresi 2. ayetin tefsiri) 9-Tevbe Suresi 36. ayete binaen, haram ayların burada kastedilen dört tam ay olması gerektiği şeklindeki düzeltmeyi yaparsak, yani Zilhicce'nin başından Rebiulevvel'in sonuna dek olacak şekilde 10 günlük hatayı düzeltirsek, bu bitişik dört ay, aktardığımız üçüncü görüşü desteklemiş olmaktadır.

Hac aylarının bugün yapıldığı gibi birkaç güne sıkıştırılmaması gerektiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu konudaki farklı görüşlerden haberdar olmanız için farklı görüşleri size aktardık. Bu kitaptaki her şeyi olduğu gibi bu konuyu da samimi bir yaklaşımla Kuran'a giderek, sonra ise akıl ve vicdanınızı kullanarak gözden geçirin.

Kuran'ın vahyi döneminde bilinen bu aylarla ilgili bir tahribat yapılmış ve insanların birbirlerini ezip öldürmelerine yol açan haccı birkaç güne sıkıştırma uygulaması farzlaştırılmıştır. Mezhepler, hayatında bir kez hac yaptığı ifade edilen Peygamberimiz'in (bazı siyer uzmanları Peygamberimiz'in hicretten önce de hac yaptığını ifade etmişlerdir), bahsedilen birkaç günde hac ibadetini yaptığını referans alarak haccı birkaç güne sıkıştırmışlardır. Bahsedilen husus doğru olsa bile, bu günlerde Peygamberimiz'in hac yapmasından, sadece bu günlerde haccın yerine getirilebileceği anlaşılmaz. Bu husus, sabah namazının başlangıç vaktinden sonraki 10. dakikasında Peygamberimiz'in namaza başladığı ile ilgili bir rivayet olsa, sabah namazının daha önceki ve daha sonraki dakikalarında namaza başlanamayacağının söylenemeyeceği kadar açıktır.

4- Hac, kişinin davranışlarına dikkat ettiği, insanlarla bir araya geldiği bir ibadettir. Hacda kavga, kötülüğe sapma, eşler arasında cinsel ilişki yoktur. (2-Bakara Suresi 197). Hac ibadeti sırasında kişi kendisine helal olan bazı şeyleri de haram eder (Eşlerin cinsel

ilişkiye girmesi gibi). Hacda dikkat edilmesi belirtilen bu hususlara uymaya "ihram" denir. Hacının ihramda olması budur. İhram sırasında yasak olan şeylerin biri de avdır (5-Maide Suresi 95, 96). Bu avın bir tek kara avını kapsadığı, hacıların deniz avını yiyebileceği ve yapabileceği gibi haccın detayları bile Kuran'da bahsedilen ayetlerde mevcuttur.

5- Kim ihram sırasında kara avı yasağını bilerek çiğnerse, cezası öldürdüğü hayvanın bir benzerini Kabe'ye varacak bir kurbanlık yapmasıdır. Bu benzer kurbanı adaletli iki kişi belirler. Av yasağını çiğneyen kişi, bunun yerine yoksulları doyurarak veya onun dengi oruç tutarak bu yasağı çiğnemesinin kefaretini yerine getirebilir (5- Maide Suresi 95).

6- "Umre", ziyaret etmek demektir. Haccın belli dönemde yapılmasına karşılık, umre her zaman yapılabilen bir ziyarettir. Hac da, umre de Allah için tamamlanmalıdır (2-Bakara Suresi 196). Siyasi propagandalar, menfaatler, halkı kandırmalar değil; Allah'ın rızası haccın da, umrenin de şartı olmalıdır. Bu ibadetleri yapmaları engellenenler kurban keser veya kestirirler. Kurban yerine varıncaya kadar başlar tıraş edilmez. Hasta ya da başından rahatsız olan oruç tutarak, sadaka vererek ya da kurban keserek fidye yoluna gider. Güvene kavuştuğunda hacca kadar umre yapmak isteyen kolayına gelen bir kurbanı keser veya kestirir. Bunu bulamayan ise üçü hacda, yedisi döndüğünde olmak üzere on gün oruç tutar. Bu ailesi Mescid-i Haram'da olmayanlar içindir. Tüm bunlar 2-Bakara Suresi 196. ayette geçer.

7- Kurbanların üzerine Allah'ın adı anılır ve bunlardan yoksullara verilir ve yenir (22-Hac Suresi 28). Hac ibadeti yapılırken kirlerden arınılmalı, adaklar yerine getirilmelidir (22-Hac Suresi 29). "Kirleri arındırmak" genel bir ifade olduğundan, birçok insanın buluşma yeri olan hacda, her türlü hijyen kuralına dikkat etmek gerekir. Mescid-i Haram'a saçların kısaltılmış, ya da tıraş edilmiş

olarak girilmesinden bahseden 48-Fetih Suresi 27. ayet de bu çerçevede değerlendirilebilir. Kabe'nin tavafı böylece temiz bir şekilde yerine getirilecektir (22- Hac Suresi 29). Kabe'nin temiz tutulmasına, böylece hac ibadetinin yapıldığı yerin temiz olmasına da dikkat çekilmiştir (22-Hac Suresi 26).

8- Arafat'tan ayrılıp topluca inilince Meşari Haram'da Allah'ı hatırlamak (zikir) lazımdır. Bu hatırlama Allah'ın bize öğrettiği şekilde olmalıdır (2-Bakara Suresi 198). Allah'ı nasıl hatırlayacağımızı (zikredeceğimizi), Allah bize Kuran'da öğrettiğine göre, bu hatırlama faaliyeti de Kuran'a uygun olacaktır.

9- Sonra insanların topluca akın ettiği yerden akın edilip Allah'tan bağışlanma dilenmelidir (2-Bakara Suresi 199).

10- Gerekli ibadetler bitince de Allah'ı kuvvetli bir biçimde hatırlamak (zikretmek) gerekir (2-Bakara Suresi 200).

11- Sayılı günlerde Allah hatırlanır. İsteyen iki gün içinde ibadetini bitirir, isteyen daha geniş bir zamana yayar (2-Bakara Suresi 203). Hacla ilgili olarak 22-Hac Suresi 28. ayette geçen "bilinen günlerde" (eyyamin malumatin) ve 2-Bakara Suresi 203. ayette geçen "sayılı günlerde" (eyyamin madudatin) ifadelerinin nasıl anlaşılması gerektiği sorulabilir. 2-Bakara Suresi 184. ayette de aynı "sayılı günlerde" (eyyamin madudatin) ifadesi geçmektedir; burada geçen ifade orucun, Kameri aylardan Ramazan'ın günleri boyunca (Kameri aylar 29 veya 30 gün sürer) tutulması gerektiği şeklinde anlaşılmıştır. Hacla ilgili ifade de aynı şekilde hac için belirlenen Kameri ayların günleri içinde ihrama girilip bu ibadetin yapılmasının farz olduğunu ifade etmektedir. Fakat haccın bütün bu aylar boyunca sürmesi farz değildir, 2-Bakara Suresi 203'te geçtiği gibi iki günde de bu ibadet bitirilebilir, daha da uzatılabilir.

12- Safa ile Merve'yi ziyaret etmenin bir sakıncası olmadığı 2-Bakara Suresi 158. ayette söylenir. Aynı ayette Safa ve Merve'nin

"Şeairillah" (Allah'ın işaretleri) ifadesiyle nitelenmesi, burayı ziyarete olumlu bir anlam yüklendiği olarak değerlendirilmelidir. Fakat "günah olmadığı" nitelemesiyle takdim edilen bir uygulamanın "farz" olduğunu ifade etmek yanlış olacaktır. Gerçi Süfyan es-Sevri gibi bu uygulamanın "farz" olmadığını ifade edenler ve Hanefiler gibi farz saymayanlar (Hanefilikte bu uygulama vaciptir) olmuşsa da bu uygulamayı birçok kişi "farz" olarak nitelemiştir.

13- Hacda "şeytan taşlama" diye bir uygulamadan Kuran'da bahsedilmez. Kişilerin birbirini en çok ezdiği ve ölümlerin en çok olduğu yer, hac ibadetinin bir bölümü gibi gerçekleştirilen bu uygulamada olmaktadır. Bu uygulamaya Hanefi mezhebinde "farz" değil de "vacip" denildiğini hatırlatalım. Yani Hanefi mezhebinde bu uygulamayı yapmayan kişinin haccı geçerli olmaktadır. Bazıları o dönemde "hac" denildiğinde bu uygulamanın da anlaşıldığını söyleyerek, bu uygulamayı hac ibadetine dahil etmemiz gerektiğini ve bu uygulamanın sembolik olduğunu söylemişlerdir. Öncelikle Kuran'da anlatılan şeytan anlatımlarına bakarsak, şeytanı bir yerde durup da taşlanmayı bekleyen bir varlık olarak anlamanın mümkün olmadığını görürüz. Ayrıca Kuran'da hac anlatılırken Kâbe'yi ziyarete, Arafat'a, Meşari Haram'a, hatta farz olmadığını gördüğümüz Safa ve Merve ziyaretine atıf varken hacda farz veya vacip olsaydı bu uygulamaya da atıf olacağı kanaatindeyiz. Bu yüzden bu uygulamanın hac ibadetinin bir bölümü olmadığını söyleyebiliriz.

14- Hacerül Esved denilen taşın etrafında yapılan gariplikler ve bir taşı selamlamak için insanların birbirlerini ezmesi Kuran'ın sunduğu ruhla bağdaşmaz. Kadının tek başına hacca gidemeyeceği de kadının seyahat haklarını kısıtlayan, dine fatura edilmeye çalışılan, ama dinde yeri olmayan bir yalandır. Vekaleten hac yaptırmak da Kuran'dan onay alabilecek bir uygulama değildir. Hacda güzel

koku sürülemeyeceği, dikişli elbise giyilmeyeceği de Kuran'da yer almayan ifadelerdir. Hacdan gelen veya başka bir yerden gelen zemzem suyu, koku, takke, seccadenin özel sevaplar getireceği veya kutsallığı şeklindeki izahlar da hep uydurmadır.

Bu bölüm boyunca Kuran'da farz kılınan namaz, oruç, zekat ve hac ibadetlerinin nasıl anlaşılması gerektiğini ele aldık. Görüldüğü gibi bu ibadetler hiçbir hadis ve ilmihal kitabına başvurmadan anlaşılabilmektedir. Topluluğa katılarak yapılan uygulamaları anlamak için herhangi bir hadis kitabına ihtiyaç yoktur ve bu ibadetlerden bahsedildiğinde neyin kastedildiği Hz. İbrahim'den beri o bölgede bu ibadetler uygulandığı için biliniyordu. Ayrıca görüldüğü gibi Kuran bu konularda gerekli açıklamaları yapmış ve düzeltilmesi gerekli yanlışlar için rehber olmuştur. Buradaki izahlarımızın ancak Kuran'a uygun olduğu ölçüde doğru olduğunu unutmayın ve anlattıklarımızı Kuran'ın nuru ile değerlendirin. Her şeyin en doğrusunu Allah bilir.

37. BÖLÜM

DİNE İLAVELERİN LİSTESİ

Kitabımızın buraya kadar olan kısmında dine yapılan birçok ilaveyi nedenleri, nasılları gibi ayrıntılarıyla işledik. Kitabımızın bu bölümünde ise "Dine yapılan ilaveler nelerdir" sorusuna karşılık olarak 200 tane örnek ilaveyi açıklamasız olarak veriyoruz. Bu ilavelerin bir kısmını detaylı bir biçimde daha önce gördük. Bu listedeki örnek 200 tane ilaveyi görünce dinimize yapılan ilavelerin boyutunu daha da iyi anlayacağız. Dine yapılan ilaveler, şu ya da bu kesim tarafından "din" sanılmış veya "din" olarak gösterilmiştir. Bu ilavelerin birçoğu, toplum hayatını zorlaştırıcı mantıksız ilavelerdir. Fakat bu ilavelerin arasında topluma, sağlığa yararlı ifadeler de olabilir. Örneğin dişleri misvakla temizlemek sağlık açısından çok yararlı bir uygulama olabilir. Fakat Kuran'da olmayan bir şeyi (bu örnekte misvağı) bir sevap kaynağı, dinin makbul tuttuğu bir ibadet gibi göstermek de hatadır. Bu yüzden bu listede gördüğünüz her şeyin yapılmaması gerektiğini sanmayın. Kişiler misvak kullanabilir, cübbe giyebilir, karides yemeyebilir; yeter ki bunların dinle bir ilgisi olduğunu iddia etmesinler. Kuran din adına her türlü detayı verir. Bunun dışında dine yapılan her ilave din açısından bir hatadır. Kendimizce sağlığa yararlı birçok uygulama sayabiliriz. Fakat bunları din yapmaya kalkarsak, o zaman dine kendisinde olmayan ilaveler yapıp dini dejenere etmiş oluruz.

Kuran dinin tek kaynağıdır. "Yalnız ve yalnız Kuran" diye, niye ısrarla tekrarladığımızı, dine ilavelerin bir kısmını kapsayan 200 örnekli

bu listeyi okuyunca daha da iyi anlayacağız. Dine bunlar dışındaki ilaveleri bulmada yöntemimiz bellidir. Kuran'dan delillendirilmeyip sünnet, sevap, günah, mekruh, haram tipi izahlarla dinle ilişkilendirilmeye çalışılan her şey ilavedir. Şimdi listemizi görelim:

BUNLAR KURAN'DA = DİN'DE YOK

1- Kuran'ın tek başına yetersiz olduğu iddiası
2- Hadislerin dinin kaynağı olması
3- Mezhep âlimlerinin fetvalarıyla helal ve haram belirlenmesi
4- Mezhep çıkarımlarına göre Kuran'dan ayet iptal etmek
5- Mezhepleri dine eşitlemek, mezhep bağımlılığını farzlaştırmak
6- Kuran'ı musiki kitabı gibi anlamadan okumak
7- Kuran'ı ölüler için okunan bir kitaba çevirmek
8- Peygamber'in hadislerle Kuran dışı hükümler, farzlar, haramlar oluşturduğu iddiası
9- Tüm canlıların Peygamberimiz sayesinde yaratılmış olması
10- Peygamberleri yarıştırma, Peygamberimiz'i en üstün Peygamber ilan etmek
11- Peygamberimiz'in, Peygamberlik öncesi hayatını bile taklide kalkmak
12- "Kuran eksiktir, detaylar başka kitaplardadır" demek
13- Bazı kimseleri evliya kabul edip kesin cennetlik ilan etmek ve mezarlarında dinin özüne aykırı saygı gösterileri yapmak
14- Tarikat şeyhlerini aşırı yüceltmek
15- Tarikatlardaki rabıta gibi uygulamalar
16- Bir tek Sünnilerin veya bir tek Şiilerin cennetlik olduğunu iddia etmek

17- Şiilikteki gibi 12 imamın veya bazı tarikatlardaki gibi şeyhlerin hatasız olduğunu söylemek
18- Dine Arap geleneklerini sokmak
19- Şahsi görüşlerine uydurmak için dini, reformla değiştirmeye kalkışmak
20- "Peygamber'in sünneti" başlığıyla, hayatın her alanıyla ilgili uygulamaları dinsel uygulamalara çevirmek
21- Çoğunluğun her zaman doğru olduğunu savunmak
22- Mezheplerin tarihsel sürecini mezheplerin doğruluğuna delil saymak
23- Hanefilik diye bir mezhep
24- Şafilik diye bir mezhep
25- Hanbelilik diye bir mezhep
26- Malikilik diye bir mezhep
27- Caferilik diye bir mezhep
28- Maturudiye, Eşariye veya itikadi herhangi bir mezhebin taklitçiliği, eleştirilmezliği
29- Kuran'ın ezeli olduğu iddiası
30- Mezhep değiştirenlere sopa veya herhangi bir ceza öngörmek
31- Aklı inkâr etmek, taklitçiliği üstün tutmak
32- Bilim düşmanlığı
33- Sanat düşmanlığı
34- Buhari diye bir hadis kitabına Kuran gibi uymak
35- Müslim diye bir hadis kitabına Kuran gibi uymak
36- Kütübü sitte veya başka hadis kitaplarına Kuran gibi uymak
37- Şiilikteki gibi taklit mercilerinin varlığını savunmak

38- Sahabelerin (Peygamberimiz'i gören herhangi bir Müslüman) hangisine uyarsak uyalım doğruya erişeceğimiz iddiası
39- Saçları örtme zorunluluğu
40- Peçe takmak
41- Haremlik-selamlık uygulaması
42- Kadının tek başına seyahat edememesi
43- Kadının, erkeğin tüm vücudu irinle dahi kaplı olsa, o vücudu yalayarak temizlese, yine de erkeğin hakkını ödeyemeyeceği düşüncesi
44- Allah'tan başkasına secde edilseydi, kadının kocasına secde etmesinin gerekeceği iddiası
45- Kadının yönetici, devlet başkanı olamayacağı
46- Kadının yöneticileri seçme hakkının olmadığı
47- Kadının sesinin erkek tarafından duyulmaması gerektiği
48- Kadının Cuma namazını kılmaması
49- Kadının aybaşılıyken namaz kılmaması, oruç tutmaması
50- Kadınların aybaşılıyken Kuran okumaması, camiye girmemesi
51- Kadınla erkeğin el sıkışma yasağı
52- Kadının kalktığı yere soğumadan oturulamayacağı
53- Kadının kapalı bir yerde, erkekle baş başa kalmasının haram olması
54- Kadının, köpek ve domuzla beraber namazı bozan unsurlardan olması
55- Kadınların çoğunun Cehennemlik olması
56- Kadınların şerli olması
57- Kadınların eksik akıllı olması
58- Kadınlara evde hapisvari hayat yaşatmak

59- Kadınların kocası dışında erkeklerin duyacağı koku sıkmasının haram olduğu

60- Kadınların kaş aldırmasının haram olduğu

61- Kadının kocasına her işte itaatinin farzlaştırılması

62- Kadının kocasının cinsel çağrısına her seferinde cevap vermesinin mecburi olması

63- Şahitlikte, "bir erkek eşittir iki kadın" ilkesinin uygulanması

64- Kadının ailesinden izin almadan evlenmesinin yasaklanması

65- Zina edenin taşlanarak öldürülmesi

66- Zina ayetinin bir keçinin yemesiyle yok olduğu iddiası

67- Maymunların bile zina edenleri öldürdüğüne dair izahlar

68- Erkeklerin altın takmasının haram olması

69- Erkeklerin ipekli giysiler giymesinin haram olması

70- Yemekte altın, gümüş takımların kullanılmasının yasak oluşu

71- Heykel yasağı

72- Resim yasağı

73- Satrancın yasak oluşu

74- Müzik enstrümanları ve müzik dinleme ile ilgili yasaklar

75- Midye, karides gibi deniz ürünlerinin haramlaştırılması

76- At, eşek, vahşi hayvan etlerinin haramlaştırılması

77- Böbrek gibi bazı organların mekruh sınıfına sokulup, yenmesinin çirkin gösterilmesi

78- Sigaranın haramlaştırılması

79- Mekruh diye haramlardan ayrı Kuran'da olmayan yasaklar listesi ve belli oranda mekruhların harama eşit olacağı izahı

80- Cinsel ilişkinin örtü altında olmasının gerekliliği

81- Eşlerin cinsel ilişki esnasında bile birbirlerinin cinsel organlarına bakamayacağı
82- Mastürbasyonun yasaklanması
83- Doğum kontrolünün yasaklanması
84- Yıkanırken bile kişinin cinsel organının açıkta olmaması gerektiği, meleklerden utanması gerektiği, peştamalla yıkanmak gerektiği
85- Erkeklerin sünnet olması
86- Kadınların sünnet olması
87- Sakal bırakmanın sevaplığı
88- Sakal kesmenin haram olması
89- Saçları ortadan ayırmada sünnet sevabı arama
90- Saçları yağlamanın sevaplığı
91- Saçlara, sakala kına yakmanın sevaplığı
92- Erkeklerin sürme çekmesinin sevaplığı
93- Yüzükoyun yatmanın yasaklanması
94- Yer yatağında yatmak
95- Sağ ayakla evden çıkmak, eve girmek, yatağa girmek
96- Sol ayakla tuvalet gibi pis yerlere girmek
97- Tuvalet yaparken konuşma yasağı
98- Oturarak küçük tuvalet yapmak
99- Tuvaletin kıbleye karşı yapılmasının haram olması
100- Sol elle yenenleri şeytanın yemesi
101- Sarık sarmak
102- Misvak kullanmak
103- Cübbe giymek
104- Entari giymek

105- Şalvar giymek
106- Beyaz, yeşil, siyah renkli giysilerde sevap aramak
107- Sarı, kırmızı renkler giymemek
108- Hurma, kabak gibi yiyeceklerde sünnet sevabı aramak
109- Yemeği yer sofrasında yemek
110- Yemeği aynı kaptan yemek
111- Elle, üç parmakla yemek
112- Suyu üç yudumda içmek
113- Suyu oturarak içmek
114- Yemeğin bitiminde parmakları yalayarak veya yalatarak temizlemede sünnet sevabı aramak
115- Alkollü koku sürmemek
116- Kolonya kullanmamak
117- Kara köpekleri öldürmek
118- Köpekleri eve sokmayı yasaklamak
119- Geceleri aynaları kapamak
120- Kuran'la veya Kuran'sız büyü yapmak
121- Muska yazmak, taşımak
122- Kuran'ı üfürük kitabı gibi kullanmak
123- Islık çalmanın şeytan işi olması
124- Tahtaya vurmaktan, nazar boncuğundan hayır beklemek
125- Falcıları, cincileri dindar hoca sanmak
126- Kurşun dökmek veya merdiven altından geçmemek
127- Kara kediyi, kara köpeği uğursuz saymak,
128- Çamaşırı belli günlerde yıkamanın, cinsel ilişkiye belli günlerde girmenin gerekliliğini iddia etmek
129- Mevlit okutmak

130- Ölünün 7., 40., 52. günlerinde törenler yapmak
131- Kabir azabı ile ilgili hikâyeler, kabir azabının kendisi
132- Sırat köprüsünün kıldan ince olduğu, kesilen kurban üzerinde sıratın geçileceği izahları
133- Üzerine idrar sıçratanın en çok kabir azabı çekecek kişi olması
134- Ölünün yerine oruç tutmak
135- Ölünün yerine Hacca gitmek veya birisini göndermek
136- Ölünün arkasından ağlayınca ölüye azap olması
137- Kıyametin saati hakkında açıklamalar
138- Mehdi'nin gelmesi
139- Mehdi'nin Kufe'de, Şam'da veya İstanbul'da çıkacağı iddiaları
140- Mehdi'nin Deccal'i öldürmesi
141- Deccal'in gelmesi
142- Deccal'in ölüleri diriltmesi
143- Dabbenin fil kulaklı, hınzır gözlü, öküz başlı olduğu
144- Dabbenin Hz. Süleyman'ın asası, Hz. Musa'nın mührüyle gelmesi
145- Hz. İsa'nın yeniden yeryüzüne geleceği
146- Hz. İsa'nın Mehdi ile buluşması
147- Yecuc ve Mecuc'un Türkler olması
148- Yecuc ve Mecuc'un yerin altında bir karışlık adamlar olması
149- Yecuc ve Mecuc'un kulaklarını yatak ve yorgan yapmaları
150- Evrenin sonunda Güneş'in batıdan doğacağı
151- Önünden birinin geçmesiyle namazın bozulacağı
152- Namazda el bağlama şeklini, ayakların kaç santim aralıklarla duracağını belirlemek
153- Orucu kasten bozanın iki ay kesintisiz oruç tutması gerektiği
154- Haccı birkaç güne sıkıştırıp insanları perişan etmek

155- Kurban bayramında kurban kesmek mecburiyeti
156- Belli haramların Hacdan sonra başladığı veya haramlık derecesinin arttığı düşüncesi
157- Zemzem suyunda, okunmuş şeker, tuz gibi maddelerde sevap aramak
158- Zekatın ancak para elde bir sene durursa farz olduğu iddiası
159- Abdesti kanın bozduğu iddiası
160- Abdestin sırasını farzlaştırma
161- Abdestte ve boy abdestinde ağız burun çalkalamayı farzlaştırma
162- Namazda gülmenin abdesti bozduğu
163- Boy abdestinde önce sağ, sonra sol tarafa üçer defa su dökmek gibi teferruatlarda sevap aramak
164- Abdestin namaz dışında Kuran okumak için de mecbur tutulması
165- Boy abdestsiz atılan her adımın günah olması
166- Diş dolgusu olanların abdest veya boy abdestinin geçersiz olması
167- Dövmesi olanların abdestinin ve boy abdestinin geçersiz olması
168- Deprem ve selde ölenlerin şehit olması
169- Karın ağrısından ölenlerin şehit olması
170- Dünya'nın öküz ve balık üstünde olduğu
171- Depremin bu balığın sallanması sonucu olduğu
172- Güneş'in batışının, Güneş'in secde etmek için kaybolması olarak açıklanması
173- Güneş batarken namaz kılmamak gerektiği
174- Boğa, aslan, kartal suretinde meleklerin var olduğu iddiası
175- Cebrail'in 600 kanadına ilişkin açıklamalar
176- Allah'ın cennette baldırını açması
177- Allah'ın Peygamber'in sırtına dokunması

178- Allah'ın özel günlerde yeryüzüne inip, insanlarla tokalaşması
179- Peygamber'in Allah'la pazarlığı sonucu namazı elli vakitten beş vakite indiği
180- Halifelik müessesesi
181- Arap dilini cennet dili, harflerini cennet harfi diyerek kutsallaştırmak
182- Arap ırkını üstün görmek
183- Her asırda bir müceddid geleceği iddiası
184- Evreni yöneten kutupların, gavsların varlığı
185- Tarikat şeyhleri gibi kimselere özel şefaat kontenjanları ayrıldığı iddiası
186- Darül harp iddiasıyla kendi dışındakilere şiddeti meşrulaştırmak
187- Darül harp iddiasıyla kendi dışındakileri soymak, haklarını çiğnemek
188- Namaz kılmayanı öldürmek veya dövmek
189- Orucu zorla tutturma, tutmayanı dövme
190- Makyajlı veya açık kadınları dövmek
191- Araba kullanan kadınları engellemek
192- Müslümanlığı bırakanları (mürtedleri) öldürmek
193- Savaş açmamış olsa da Müslüman olmayan milletlere savaş açmak
194- Farklı mezhepten olduğu iddiasıyla Müslümanların kanını malını helal saymak
195- Sırf ganimet için fetihlere kalkışmak
196- İslam'a hakareti öldürme sebebi görmek
197- Berberlere sakal kesme yasağı getirmek
198- İçki içenleri dövmek
199- Baskıyla dini yaymak
200- Baskıyla dini yaşatmak

38. BÖLÜM

DİNDE OLANLARIN LİSTESİ

Bundan bir önceki bölümde dine ilavelerin 200 örneğini gördük. Onlar dinde olmayanlardı. Peki dinde neler var? Kitabımızın bu bölümünde dinde olanlara 200 örnek vereceğiz. Kuran'da ne varsa din odur. Din eşittir Kuran. Vereceğimiz 200 örnekle Kuran'dan nelerin anlaşıldığını göstermeye çalışacağız. Size tavsiyemiz iyi bir Kuran çevirisinden dinde neler olduğunu, Kuran okuyarak öğrenmeye çalışmanızdır. Bunu yaparken birkaç tane Kuran çevirisini karşılaştırmalı olarak okursanız daha da iyi olur. Eğer şüphelendiğiniz veya anlamadığınız bir bölüm olursa, Kuran'ın Arapça orijinalinden baktırmanız gerektiğini unutmayın. Ayrıca bu konuda, Kuran ayetlerini konularına göre ayıran kitaplardan da yararlanabilirsiniz. İnsan yorumları, gelenekler, uydurmalar atılınca ve Kuran tek kaynak kabul edilince gerçek din ortaya çıkacaktır.

BUNLAR KURAN'DA = DİN'DE VAR

1- Allah'ın varlığı ve birliği
2- Allah'a eşler koşmadan iman etmek
3- Allah'ın merhameti, cömertliği ve affediciliği
4- Allah'ı hem sevmek, hem de Allah'tan korkmak
5- Allah'ın her şeyin yaratıcısı olduğu
6- Allah'ın yaratılışı devam ettirmesi, kontrol etmesi
7- Allah'ın her şeyi bilici, görücü, işitici olduğu

8- Allah'ın tüm eksikliklerden uzak olduğu
9- Allah'ın ezeli ve ebedi olduğu
10- Allah'ın doğmadığı ve doğurulmadığı
11- Allah'ın yüceliği ve ululuğu
12- Övgülerin Allah için olması
13- Allah'ın daima üstün ve galip olduğu
14- Allah'ın rızık, şifa vermesi
15- Allah'ın vaatlerinin doğruluğu
16- Allah'ın yaşatan, öldüren, dirilten olması
17- Allah'ın şaşırmadığı, unutmadığı
18- Allah'ın en güzel isimlerin, sıfatların sahibi olması
19- Allah'ın iman edenleri sevmesi
20- Allah'ın en güzel şekilde, tüm detayları anlattığı
21- Allah'ın dini oluşturan tek otorite olması
22- Allah'ın kitabı Kuran'da dinle ilgili her şeyin açıklandığı
23- Kuran'ın din adına rehberimiz ve gerekli hususların hatırlatıcısı olduğu
24- Kuran'ı Allah'ın koruduğu
25- Kuran'ın çelişkisiz bir kitap oluşu
26- Kuran'ın eksiksiz oluşu
27- Kuran'ın rahmet oluşu
28- Kuran'ın doğru yola iletmesi
29- Kuran'ın müjde olduğu
30- Kuran'ı ince ince düşünmenin gerekliliği
31- Kuran okumak
32- Allah'ı çok anmak
33- Sırf Allah rızası için ibadet etmek
34- Gerçek dostun bir tek Allah olması
35- Allah'a sığınmak, Allah'a dua etmek
36- Peygamberlerin tümüne iman etmek

37- Peygamberimiz'i çok sevmek
38- Peygamberimiz'in Kuran ile hüküm verdiği
39- Peygamberimiz'in son Peygamber oluşu
40- Peygamberimiz'in, Allah'ın vahyetmediği bir şeyi Allah'a isnat etmeyeceği
41- Namaz kılmak ve namazda süreklilik
42- Kıyam, rüku, secde etmek
43- Kıbleye dönmek
44- Namaz kılmak için abdest almak
45- Cinsel ilişkiye girilmişse önce yıkanıp, sonra namaz kılmak
46- Su bulamayanın toprakla teyemmüm etmesi
47- Namazda huşunun önemi
48- Namazın kötülüklerden alıkoyduğu
49- Cuma namazı
50- Namazı gösteriş amacıyla kılmamak
51- Namazda Allah'ı anmak
52- Namazdan sonra Allah'ı anmak
53- Ramazan ayında oruç tutmak
54- Orucu yeme, içme ve cinsel ilişki yasağının oluşturması
55- Orucun başlangıç ve bitiş zamanları
56- Hasta veya yolcu olup oruç tutamayanların sonra tutamadığı kadar oruç tutması
57- Malları Allah rızası için sarf etmek
58- Bu sarfiyatta mallarından yetime, yolda kalmışa, fakire, yakınlara vermek
59- Verilenleri başa kakmamak
60- Gönülden severek vermek
61- Hacca gitmek
62- Hacda Allah'ı anmak
63- Hacda kirlerden arınmak, adakları yerine getirmek

64- Hacda kavga, sapkınlık yasağı
65- Hacda cinsel ilişki yasağı
66- Hacda ihramlıyken avlanmamak
67- Hacda ihramlıyken avlanma yasağını çiğneyenin ne yapması gerektiği
68- Uygun olanı emretmek
69- Uygun olmayandan alıkoymak
70- Allah rızası için mücadele etmek
71- Gerektiğinde mücadeleyi hem malla, hem canla yapmak
72- Kuran'ın rehberliğinde mücadele etmek
73- Kınayanın kınamasından korkmamak
74- Riba yasağı
75- Tartıda, ölçüde hile yapmamak
76- Adaletsizlik yapmamak
77- İsraf etmemek
78- Cimri olmamak
79- Adam öldürmemek, adam öldürmenin cezası
80- Hırsızlık yapmamak, hırsızlık yapanın cezası
81- Fitne çıkarmamak, fitne çıkarmanın cezası
82- Zina etmemek, zina edenin cezası
83- Kadınlara zina iftirası etmemek, bunun cezası
84- Lezbiyenlik, homoseksüellik yasağı, bunların cezası
85- Büyünün kınanması
86- Şeytandan Allah'a sığınmak
87- Şeytanı dost edinmemek
88- Şeytanın düşmanımız olduğu
89- Şeytanın kuruntular, vesveseler vermesi
90- Şeytandan korkmaya gerek olmadığı
91- Yalnızca Allah'a yönelmek
92- Duayı için için yalvararak yapmak

93- Allah'tan bağışlanma dilemek
94- Allah'tan ümidi kesmemek
95- Günahlara hemen tövbe etmek
96- Sabırlı olmak
97- Doğru sözlü olmak
98- Bilgimizin olmadığı dini bir konuda tartışmamak
99- Körü körüne, bilmediğimiz bir şeyin ardınca gitmemek
100- Anlaşmalara uymak
101- Yemini önemsemek
102- Yemini bozmanın kefareti
103- Yemini bozgunculuk unsuru olarak kullanmamak
104- Yakınların aleyhine bile olsa adaletten şaşmamak
105- Şahsi kin yüzünden adaletten sapmamak
106- Hoşgörülü ve bağışlayıcı olmak
107- Yetimlerin mallarını kendilerine vermek
108- Yetimlere güzellikle davranmak
109- Yetimleri itip kakmamak
110- Dünya hayatına aldanmamak
111- Mal, eşler, ticaret gibi helal unsurların da dinin öngördüğü hayattan uzaklaştırmaması
112- Hayatın Allah rızası için yaşanması
113- Allah'a karşı aczini bilmek
114- Güç ve imkana değil, sadece Allah'a güvenip dayanmak
115- Allah'ın ayetlerine gönülden boyun eğmek
116- Allah istemeden hiçbir şeyin olmayacağını bilmek
117- Münafıkların (ikiyüzlülerin) detaylı tarifi
118- İnananlarla edilen alayların anlatımı
119- İnananlardan nefret duyanların anlatımı
120- Fitnenin kınanması
121- Kibrin kınanması

122- Nankörlüğün kınanması
123- Aklını çalıştırmayanın kınanması
124- Aklını çalıştırmayanın pisliğe batacağı
125- Doğruyu çoğunlukta aramanın hata olacağı
126- Atalarını üzerinde bulduğuna inanmanın, gerçeği bulmada bir metot olamayacağı
127- Aklı kullanmadan taklitçi olmanın hata olduğu
128- Hamrın (sarhoşluk verici madde/şarap) şeytan işi bir pislik olması
129- Tapılmak için dikilen taşların şeytan işi bir pislik olması
130- Fal oklarının şeytan işi birer pislik olması
131- Bu sistemin sonuna (Saat) ve dirilişe (Kıyamet) inanmak
132- Bu sistemin sonunun ve yeniden dirilişin anlatımı
133- Cennetin varlığı
134- Cennetteki güzel nimetlerin tarifi
135- Cehennemin varlığı
136- Cehennemdeki azabın tarifi
137- Cennet ve cehennemin sonsuzluğu
138- Cennet ve cehennemi göz önünde bulundurarak yaşamak
139- Allah'ın rızasının cennetten de önemli olması
140- Bizi ilk defa Yaratan için yeniden yaratmanın çok kolay olması
141- Allah'ın elçi göndermeden azap etmeyeceği
142- Allah'ın kendisine ortak koşulmasını bağışlamayacağı, bunun dışında dilediği günahı dilediğine bağışlayacağı
143- Cennetliklerin mutlu, cehennemliklerin pişman olacağına dair anlatımlar
144- Cennette yorgunluk, bıkkınlık olmayacağı
145- Din adamı diye gözükenlerin bir kısmının insanların mallarını haksızlıkla yediğinin anlatımı
146- Din adamlarının ve Peygamberlerin aşırı yüceltilmesiyle ilgili olumsuzluğa dikkat çekilmesi

147- Hz. Musa'nın Peygamberliği ve ona Tevrat'ın verilmesi
148- Hz. İsa'nın Peygamberliği ve ona İncil'in verilmesi
149- Hz. Davud'un Peygamberliği ve ona Zebur'un verilmesi
150- Kuran'da kendisinden bahsedilmeyen daha birçok Peygamber'in olduğu
151- Hz. Adem ve onunla ilgili anlatımlar
152- Hz. Nuh ve onunla ilgili anlatımlar
153- Hz. İbrahim ve onunla ilgili anlatımlar
154- Hz. Süleyman ve onunla ilgili anlatımlar
155- Hz. Musa'nın Firavun'la olan mücadelesi
156- Hz. İsa ve annesi Meryem'in kıssaları
157- Hz. Yusuf'un kıssası ve rüyaları yorumlaması
158- Hz. Yakup'tan bahsedilmesi
159- Hz. İsmail ve Hz. İshak'tan bahsedilmesi
160- Zülkarneyn'den, Lokman'dan anlatımlar
161- Peygamberlerin karşılaştığı sıkıntılar
162- Bu sıkıntılara rağmen peygamberlerin mücadelesi
163- Peygamberin babası veya oğlu olmanın bile kimseyi kurtarmayacağı
164- Peygamberleri inkâr eden kavimlerin dünyada da cezalandırılmaları
165- Anne ve babaya iyi davranmak
166- Allah'ın yarattıklarını incelemek, düşünmek
167- Allah'ın evrendeki ve dünyadaki sanatlarını araştırmak ve incelemek
168- Leş, kan, domuz eti ve Allah'tan başkası adına kesilenleri yememek
169- Allah'ın helal ettiği rızıkları haram etmemek
170- Günahın açığından da, gizlisinden de kaçınmak
171- Allah'a yönelenlerle beraber olmak
172- Parçalanıp ayrılmamak
173- Allah'ın yolunda kurşunla kaynatılmış binalar gibi kaynaşmış olmak
174- Saldırgan olmamak

175- Saldırganlarla Allah yolunda çarpışmak
176- Saldırana saldırdığı şekil ve ölçülerde saldırmak
177- Güzel düşünüp güzel işler yapmak
178- Emanetleri hak edene, becerikli kişilere vermek
179- Yönetimde danışmayı esas almak
180- Kendi kendini hesaba çekmek
181- Selama aynıyla ya da daha güzeliyle karşılık vermek
182- Sapkın kişilerden gelen haberleri incelemeye tabi tutmak
183- İman edenlerin arasındaki çekişmeleri gidermek
184- İman edenlerin kardeşliği
185- Dinde fırkalara (mezheplere) bölünmemek
186- Dinde baskı, zorlama olmadığı
187- Tanıklığı gizlememek
188- Gevşememek, inananların üstün olduğunu bilmek
189- Mal ve çocukların Allah'ı anmada engel olmaması
190- Gerçek hayatın ahiret hayatı olması
191- Anne rahminde geçirilen evrelere dikkat çekilmesi
192- Her şeyde bir ölçü olduğuna dikkat çekilmesi
193- Zamanın izafiliğinin anlatımı
194- Uzayın genişlediğinin anlatımı
195- Güneş'in, Ay'ın matematiksel bir düzen içinde hareket ettikleri
196- İki ayrı suyun birleşmesine rağmen suların karışmaması
197- Dişi arıların kovan ve bal yapma faaliyetlerinin anlatımı
198- Rüzgârların aşılayıcı özelliğinin belirtilmesi
199- Denizlerin altındaki karanlığa dikkat çekilmesi
200- Göğün korunmuş bir tavan gibi olması

39. BÖLÜM

KURAN'DA YER ALMAYAN KONULARDAKİ TAVIR

Kitabımızın başından bu yana Kuran'ın din adına gerekli her şeyi açıkladığını, her türlü detayı verdiğini görüyoruz. Yine kitabımızın başından bu yana sanki Kuran'ın açıklamaları yetersizmiş, Kuran din adına her konuyu kapsamazmış gibi Kuran'da yer almayan birçok hükmün Kuran dışı kaynaklarca dinselleştirildiğini ve dinde en büyük tahribatın böyle yapıldığını gördük. Kitabımızın bu bölümünde 20 tane örnek soruyu inceleyerek Kuran'da geçmeyen bir konuda soru sorulursa, bu sorunun cevabının nasıl verileceğini göstermeye çalışacağız.

Şu noktaya dikkatinizi çekmek istiyoruz. Dini her yasağın yapılmaması gerekir. Fakat her kötü gördüğümüz şey dinen yasak değildir. Hırsızlık yapmak, Allah'a karşı nankörlük Kuran'da yasaklanmıştır; bu yüzden bunlar kötüdür ve bunları yapmamamız gerekir. Sigara içmenin, saçları mora boyatmanın da isabetli davranışlar olmadığı kanaatindeyiz. Fakat "Bunlar dinen sakıncalıdır, haramdır, mekruhtur" diyemeyiz. Kendi öngörümüz isabetli bile olsa, kendi öngörümüzle vardığımız kanaatleri dinselleştiremeyiz. Bu fiilleri kötü, yapılmaması gereken fiiller olarak görebiliriz. Bu arada Kuran'ın "adalet", "israf etmeme" gibi genel ilkelerine uygun olarak bazı fiillerden kaçınabiliriz (hatta bu genel ilkelere uygun olmayan davranışlardan kaçınmak gerekir) ama bu durumda bile bizim

bu genel ilkelere bağlı şahsi kararlarımızı İslam'ın evrensel ilkeleri olarak sunamayız.

Her haram, her günah bize mesuliyet yükler ve ahirette hesap vermemizi gerektirir. Örneğin nankör kişi, hırsız kişi ahirette bu davranışlarından dolayı hesap vereceklerdir. Fakat sigara içmenin veya saçları mora boyatmanın dinen sakıncalı olduğunu ve ahirette cezası olduğunu iddia edemeyiz. Allah, rahmeti sebebiyle haramları, yasakları sınırlı tutmuştur. Yapılmaması iyi olacak birçok şeyi de haramlaştırmamış, yasaklamamıştır. Geleneksel-mezhepçi yaklaşımı benimseyenler ise Allah'ın rahmetinin bir sonucu olan bu uygulamayı anlamamış, dinimiz eksikmiş gibi Allah'ın dinine ilaveler yapmışlardır. Bu arada şunu da bilmeliyiz ki örnek verdiğimiz saçı mora boyatmayı ve sigara içmeyi dini etiketle kötü göstermek ne kadar hatalıysa, aynı şekilde "Dinde saçı mora boyatmak var" veya "Dinde sigara içmek var" gibi ters bir mantıkla dinin yasaklamadıklarını, dinin tavsiye ettikleri gibi göstermek de çok büyük ve çok tekrarlanan bir hatadır (örneğin 21. bölümdeki kadın konusunun çok eşlilik ile ilgili kısmında bu yaklaşımın hatasına dikkat çektik).

Ey iman edenler! Size açıklandığında hoşunuza gitmeyecek şeyleri sormayın. Kuran indirildiği zaman sorarsanız size açıklanır. Allah onları affetmiştir. Allah bağışlayıcıdır, yumuşak davranandır.

5-Maide Suresi 101

Ayette görüldüğü gibi Kuran'da açıklanmayan her şey Allah'ın affettikleri kapsamındadır, her ne olursa olsun... Birçok davranışın dinen serbest olması sırf dinin bu davranış hakkında izah getirmemesindendir. Ayetin başından anlayacağımız gibi Allah birçok sorunun cevabını verseydi, Allah'ın o konudaki tavrı yasaklayıcı olabilirdi. Fakat Allah, eğer açıklama yapsaydı ilave hüküm getirebileceği bir konuda, açıklama yapmamasını, bizim o konudaki serbestiyetimiz için yeterli görmektedir. Bu yüzden ayette "Allah onları affetmiştir" denmektedir. Nihayet ayetin sonundan Allah'ın bu tavrının Allah'ın kullarına karşı bağışlayıcılığının ve yumuşak davranmasının sonucu olduğunu anlıyoruz. Bu yüzden

defalarca tekrarlayarak diyoruz ki; her ne olursa olsun, Kuran'daki bir izahla temellendirilemiyorsa bu helal, haram, sünnet, farz, mekruh olduğu iddia edilen eylemin dini alanla hiçbir ilgisi yoktur. Kimse Allah'ın rahmetini sınırlamaya, Allah'ın Kuran'da kolay olduğunu söylediği dini zorlaştırmaya kalkmasın. Kimse kendi kafasındaki doğruların, bin yılı aşkın bir zaman diliminde, apayrı kültür ve çevrelerde yaşayan tüm insanlar için de doğru olduğunu iddia etmesin. Dine yapılan bu ilaveler ve yasaklar dini detaylara boğmuş, kişileri dinin özünden uzaklaştırmıştır. Namazda ayakların arasının kaç parmak olacağını, hangi ayakla hangi işe başlanacağını, sakalın boyunu ayarlamaya çalışanlar; teferruatla uğraşmaktan, Allah'ın asıl istediklerine yeterli dikkati yöneltememişlerdir. Şimdi 20 örneğimizi inceleyelim ve Kuran'da yer almayan konulardaki sorulara nasıl cevap verilebileceğini görelim:

20 ÖRNEK SORU VE CEVAPLARI

1. SORU: Kurban bayramında kurban kesmek gerekir mi?

1. CEVAP: Kuran'da kurban bayramı diye bir bayramdan da, böyle bir bayramda kurban kesilmesinden de bahsedilmez. Kuran'da geçmeyen bir uygulama ne farz, ne vacip, ne de sünnet diye dinselleştirilebilir. Fakat bu bayram Müslümanları kaynaştıran yapısıyla Kuran'ın koyduğu hedeflere hizmet etmektedir. Bu yüzden bu bayramlara sahip çıkılıp, bu geleneğin yaşatılması gerektiği kanaatindeyiz. Ayrıca kurban kesilmesi Kuran'da olumlu bir şekilde karşılanmaktadır; kurban kesilirse etinin muhtaçlara dağıtılması isabetli olacaktır.

2. SORU: Kravat takmanın hükmü nedir? Bu, Hıristiyanlara benzemek olduğu için günah olur mu?

2. CEVAP: Kuran'da ne erkeğe, ne kadına üniforma gibi bir kıyafet tarif edilmez. Demek ki kravat da, şapka da giyilir. Kuran'da Hıristiyanlara benzemek başlığıyla bir yasaklar listesi geçmez. Hıristiyanlar gibi yılbaşı kutlayan, hindi kesen, kravat takan, anneler günü kutlayanın bunları yapmasında dini hiçbir engel yoktur. Bunları yapmanın kendi

geleneklerimiz ya da strateji açısından doğru veya yanlış olduğu ayrı konudur. Bunları uygulayanlar elbette "özenti" olmakla veya başka şekillerde eleştirilebilirler, onlar da kendilerince uygun cevabı verirler fakat bunlar yapılırken, dine atıfla karşı tarafı "haram işleyen" veya "kâfir" ilan etmenin Kurani bir dayanağı yoktur. Her fikrimizi dinsel kılıfa sokup başkalarını din-dışı gösterme hastalığından kurtulmamız önemli bir zorunluluktur. Hıristiyanlar gibi giyinmenin günah olduğunu söyleyenler, olmayan bir günahı uydururken kendileri, bazı Hıristiyanlar gibi evliyalarını, din adamlarını aşırı bir şekilde yüceltmekte, böylelikle Hıristiyanlara benzemememiz gereken, Kuran'ın bizi uyardığı asıl konuda onlara benzemektedirler.

3. SORU: Gebe suyu ile abdest alınır mı?

3. CEVAP: Kuran abdest almak için yıkanmaktan bahseder. Yıkanmak ise su ile olur. Böyle mantıksız sorular soranlara ilgili abdest ayetini söylemek yeterlidir. Gerisini kendileri anlasınlar. Bazı insanlar anlamak yerine anlamamaya çalışmaktadırlar. Allah abdesti anlatmış, eğer su yoksa toprakla teyemmüm gibi bir detayı da vermiştir. Ne yazık ki örneğini verdiğimiz bu soru, sözde ciddi din kitaplarının açıklamaya çalıştığı bir sorudur.

4. SORU: Kuran'a göre meclis, başbakan ve cumhurbaşkanından oluşan bir sistem olabilir mi?

4. CEVAP: Kuran yönetim konusunda uzun detaylar vermez. Böylece kişilere zaman, şartlar, nüfus yoğunluğu ve diğer etkenlere uygun bir idare oluşturma şansı verilir. Kuran "emanetin ehline verilmesi" gibi, "yönetimde danışılması" gibi genel prensipler verir. Meclisli, başbakanlı, cumhurbaşkanlı sistem de, yarı başkanlık sistemi de, tam başkanlık sistemi de, daha başka sistemler de olabilir… Kuran yönetimle ilgili genel prensipler vermiş, her dönem ve şartta geçerli bir yönetim sistemi emretmemiş ve önermemiştir. Sonuçta bu konuda karar insanların tercihlerine kalmıştır. Müslümanlar açısından bu durumda farklı sistemleri

benimseme olanağı olsa da Kuran'ın ortaya koyduğu "adalet" gibi ilkeleri sistem ne olursa olsun gözetmek dini bir zarurettir.

5. SORU: Ayakta su içilir mi?

5. CEVAP: Kuran'da su içme adabı diye bir bahis yoktur. Bazıları "sünnet" başlığıyla oturarak ve üç nefeste su içme gibi "sünnet" sevapları olduğunu iddia etseler de, Kuran'da bu konuda bir açıklama olmaması belli bir su içme şekline dinsel bir anlam yüklemenin gereksizliğini gösterir.

6. SORU: Küçük tuvaleti oturarak yapmak dinen daha mı makbuldür?

6. CEVAP: Kuran, tuvaleti nasıl yapmamız gerektiğini söylemez. Dileyen oturarak tuvaletini yapar. Dileyen ayakta yapar.

7. SORU: İpek gömlek giyilebilir mi?

7. CEVAP: Kuran'da erkeğin de, kadının da ipek gömlek giymesine engel hiçbir izah yoktur. İsteyen ipek gömlek de giyebilir, ipek pantolon da, ipek çorap da...

8. SORU: Kadınlar makyaj yapabilir mi?

8. CEVAP: Kuran'da kadının makyaj yapmasıyla ilgili hiçbir izah yoktur. Asıl olan iffetli olmaktır, bunun ölçüsünün içine nelerin girdiğini kişi ayarlayacaktır. Dileyen herkes makyaj yapabilir.

9. SORU: Sünnet olmak dini bir zorunluluk mudur?

9. CEVAP: Kuran'da sünnet olmak diye bir şey geçmez. Allah dileseydi Kuran'da da sünnet olmamızı belirtir, bizim dinimizin de bir mecburiyeti yapabilirdi. Yani isteyen sünnet olur, isteyen olmaz. Dinimizde ne sünnet olun diye bir izah vardır, ne de olmayın diye. Geleneksel İslam'ın adetleri dinselleştirmesi ile sünnet dinselleşmiştir. Gerçi uydurmalarla dolu hadislerin içinde kadınların da sünnet olmasının gerekliliği vardır ama bu izah Türkiye'de halka pek açıklanmamaktadır. Sünnet âdeti öyle bir dinselleşmiştir ki, neredeyse bazılarınca, Allah'ın varlığına imandan sonra dinin ikinci şartı gibi algılanmıştır. Sünnet dinimizin ne bir hükmüdür, ne de alameti farikasıdır.

10. SORU: Dövme yapılabilir mi?

10. CEVAP: Kuran'da dövme ile ilgili hiçbir izah geçmez. Eğer birisi dövmenin altına su geçmez, o zaman da boy abdesti olmaz izahını yaparsa, şunu bilmelidir ki dövme derinin üstünü kaplamaz, içine işler. Kuran'ın hiçbir izahından dövme yapmanın haram olduğu çıkmaz. Boy abdestine dinde olmayan detaylar ilave eden zihniyet dövmeyi de haramlaştırmıştır.

11. SORU: Hangi elle yemek yiyelim?

11. CEVAP: Kuran insanların hangi elle yemelerinin gerektiğini, hangisinin sevap olduğunu anlatmaz. Dileyen dilediği eliyle yemeğini yer.

12. SORU: Kadın erkek el sıkışabilir mi?

12. CEVAP: Kuran'da kadınla erkeğin el sıkışmaması gerektiğine dair hiçbir izah yoktur. Demek ki kadınla erkek el sıkışabilirler.

13. SORU: Mastürbasyon yapılabilir mi?

13. CEVAP: Kuran'da cinsellikle ilgili haramlar açıklanmıştır. Örneğin zina, homoseksüellik, lezbiyenlik haramdır. Mastürbasyon hakkında Kuran'da bir yasak geçmez. Demek ki dileyen erkekler de, kadınlar da mastürbasyon yapabilir. (Dini internet sitelerine yollanan sorulardan, bu konunun en çok merak edilen konulardan biri olduğunu anlıyoruz.)

14. SORU: Doğum kontrolü yapmanın dinen bir sakıncası var mı?

14. CEVAP: Kuran'da "Doğum kontrolü yapmayın" diye de, "Aileniz çok kalabalık olsun" diye de bir izah geçmez. Dileyen çok çocuk yapmaya çalışır, dileyen çocuk yapmamak için önlemini alabilir.

15. SORU: Ölünün arkasından Kuran okunabilir mi?

15. CEVAP: Kuran her zaman okunabilir. Ölümlerden sonra da, doğumda da, herhangi bir toplantıda da Kuran okunabilir. Fakat ölünün arkasından 1, 7, 40, 52. geceler gibi gözetilmesi farz olan geceler yoktur. Bu gecelerde Kuran okumak veya okutmak farz değildir. Fakat bu, Kuran okunamayacağı manasına gelmez. Ölünün anıldığı gecede Kuran okumak veya okutmak elbette ki güzel bir anmadır. Kuran'ın okunmasının

iyi olmayacağı bir ortam olabilir mi? Yeter ki Kuran sırf Allah rızası için okunsun. Kuran'da olmayan merasimler farz gibi takdim edilmesin.

16. SORU: Kusmak orucu bozar mı?

16. CEVAP: Kuran'da orucun üç şeyden oluştuğunu görüyoruz; yememe, içmeme ve cinsel ilişkiye girmeme. Bu üçünü Kuran'da belirtilen zaman diliminde yapmamakla oruç ibadeti gerçekleşir. Kuran'da "kusmama" diye dördüncü bir şart belirtilmediğine göre kusmanın oruçla hiçbir alakası yoktur.

17. SORU: Erkekler sarı veya kırmızı renklerde elbise giyebilirler mi? Altın takabilirler mi?

17. CEVAP: Kuran'da erkeklerin giyimdeki renk tercihlerinin ne olması gerektiği veya takılarının nasıl olması gerektiği hususunda bir açıklama getirilmemiştir. Bu hususlar kişilerin şahsi tercihlerine bırakılmıştır.

18. SORU: Orucu hangi yiyecekle açmak daha sevaptır?

18. CEVAP: Kuran'da orucu açmanın makbul olduğu yiyecek diye bir şeyden bahsedilmez. Demek ki orucu açma hususunda helal her yiyecek eşittir.

19. SORU: Kadınlar yanlarında kocaları, babaları, oğulları gibi bir yakınları olmadan kaç kilometre uzağa gidebilir?

19. CEVAP: Kuran bu konuda hiçbir izah, dini bir kısıtlama getirmez. Demek ki kadınların tek başlarına seyahatlerine dini bir engel yoktur.

20. SORU: Dinimizde kandil geceleri var mı?

20. CEVAP: Kuran'da "kutsal kandil geceleri" diye bir kavram geçmez. Kuran'da sadece Kadir gecesinin faziletine dikkat çekilir. Bunun dışında Kuran'da ne özel bir geceden bahsedilir, ne de bu özel gecelere has özel ibadetlerden. İsteyen Peygamberimiz'in doğum günü diye veya herhangi bir zafer günü diye bir günü elbette ki kutlayabilir. Bu kutlamalarda namaz kılınması, Kuran okunması da çok güzeldir. Fakat bu gecelerde "falanca ibadeti yapanın tüm günahlarının af olacağı" gibi uydurmalar tehlikelidir.

40. BÖLÜM

KURAN'I ANLAŞILAN DİLDE OKUMAK VE SON SÖZLER

Kitabımızın buraya kadarki bölümlerinde, gerçek dinin ortaya çıkması için dinin kaynağının ne olduğunun belirlenmesi gerektiğini ortaya koyduk. Bu noktadan hareketle dinin kaynağının sırf Kuran olduğunu bizzat Kuran'ın kendisine başvurarak gösterdik. Yanlış anlaşılmalara meydan vermemek için bu yöntemin bir reform hareketi değil, dine yapılan ilaveleri temizleme ve Kuran'ın buyruğunu yerine getirme hareketi olduğunu belirttik. Sonra dinimize ilavelerin, özellikle hadisler kullanılarak yapıldığını tespit ettik ve hadislerin Peygamberimiz'e yapılan iftiralarla dolu olduğunu ve "hadis" başlığıyla aktarılanların birçok yönden dinin kaynağı olmaya layık olmadıklarını gördük. Daha sonra hadislerin hem Kuran'la, hem kendi aralarında, hem de mantıkla çeliştiklerini, dine ilaveler yaptıklarını; bu yüzden hadislerin Kuran'la beraber dinin kaynağı olamayacaklarını anlayıp, sırf Kuran'ın dinin kaynağı olduğu fikrini zihnimize iyice oturttuk. Bu mantığı pekiştirmek için hadislerin niye uydurulduğunu, dört halifenin hadisleri yazdırtmadığını, en önemli hadis uydurucularının kimler olduğunu da inceledik. Daha sonra dinimizin dejenerasyonunun tarihi arka planını, Kuran'ın anlattığı dinin ve uydurulan dinin neler olduğunu sergiledik. Dine en çok ilavenin, Kuran'da yer almayan konuları çözmeye kalkanlar tarafından şahsi çözümlerini

dinselleştirmek yoluyla yapıldığını tespit ederek, kitap boyunca örneklediğimiz bu hatayı ayrı bir bölüm olarak da bol örnekli bir şekilde işledik...

Bunlar gibi hedefimiz açısından önemli konuları irdeleyerek kitabımızın sonuna geldik. Kuran'ın anlaşılmasının öneminden dolayı kitabımızın bu son bölümünde, Kuran'ı kişilerin anladığı dilde okumasının önemini bir kez daha vurgulayarak kitabımızı sonlandıracağız.

Kuran'ın mucizevi yönünü ve güvenilirliğini diğer kitabımız "Kuran Hiç Tükenmeyen Mucize"de göstermeye çalıştık. Sahte dinin ortaya çıkması kadar dinin tek kaynağı olan Kuran'ın değerinin anlaşılması ve Kuran'a güvenin sağlanması da çok önemlidir. Böylece kişiler uydurma dini ellerinin tersiyle iterken Kuran'a sımsıkı sarılacaklardır.

KURAN'I ANLAŞILAN DİLDE OKUMAK

Kuran'ın anlattığı İslam'ın yaşanması için yapılması gereken en temel faaliyet Kuran'ın, dini yaşayacak toplumun diline çevrilmesidir. Kuran Arapça inmiştir ve orijinali Arapçadır. Fakat Kuran'a göre Arapça, kutsal bir dil değildir. Kuran, her kavme peygamberlerin gönderildiğini ve bu peygamberlerin kavimlerine kendi dillerinde mesajlar getirdiklerini söyler. Tevrat Hz. Musa'nın kavminin dilindedir, İncil de Hz. İsa'nın kavminin dilindedir. Hz. Lut'un vahiyleri kendi kavminin dilindedir, Hz. Nuh'unkiler de öyledir... Bu mesajları kutsal yapan Allah'tan indirilmiş olmalarıdır ve bu mesajların hiçbiri Arapça değildir. Allah'ın mesajı Arapça yazılabileceği gibi Allah'a, dine karşıt sözler, putlara iltifatlar da Arapça yazılabilir. Arapçayı Allah'ın özel dili, cennetin lisanı; Arapça harfleri Allah'ın özel harfleri, cennetin harfleri gibi gösteren mezhepçi zihniyete sahip kişiler, dinimizin kaynağı Kuran'ın, Arapça bilmeyenlerce anlaşılmasını engellemişlerdir. 41-Fussilet Suresi 44. ayetten Kuran'ın Arapça olmasının sebebinin, Kuran'ın ilk olarak Arap toplumuna hitap etmesi olduğunu anlıyoruz. Kuran, Allah'ın dini kendisiyle gönderdiği her elçinin dilinde hitap etme âdetinden dolayı Arapçadır. Araplara dinlerinin

yabancı dilde bildirilmesi saçma olduğu gibi, Türklere de anlayabildikleri dilleri dışında bildirimde bulunmak saçmadır. Türklere kendi dillerinde bildirim ancak Kuran'ın çevirisi ile mümkündür. Daha önceden Kuran çevirisinin okunmasına karşı mezhepçi çevrelerden gelen tepkilerin günümüzde oldukça azalmış olduğunu görmek sevindirici bir gelişmedir. Fakat uzun bir dönemde, mezhepçi zihniyeti benimseyenler tarafından, Arapça bilmeyen Müslümanların Kuran'ın çevirisini okumaktan mahrum edildikleri de unutulmamalıdır. Kuran'ı anlamaktan insanları mahrum edenler, kendi yazdıkları ilmihaller gibi kitaplara ise insanları mahkum etmişlerdir.

Kuran'da geçen kelimeler, kavramlar Kuran'da geçmeden önce de Arapların kullandığı kelimeler, kavramlardı. Kuran'da, "Allah" denildiğinde neyin kastedildiği, "domuz" denildiğinde domuzun ne olduğu, "miras" denildiğinde mirasın ne olduğu, "vasiyet" denildiğinde vasiyetin ne olduğu biliniyordu. Kuran evvelden var olan kelimelerle geldi. Kuran'ı okuyan bir kimse bu apaçık gerçeği rahatça kavrar. Kutsal olan Arapça veya kelimeler değil, Allah'ın bu kelimelerle, kavramlarla oluşturduğu Kuran'dır.

Arapçayı kutsallaştırıp, dinin anlaşılmadan yaşanmasına sebep olanların düştüğü komik durumun bir örneği şöyledir:

"Arap Bedevi kadınları ellerinde defler, yanık sesle türküler söylüyorlardı. Türkülerin konusu da deve etinin lezzetiydi. Bu etin kebabının, haşlamasının, kızartmasının ne kadar lezzetli olduğu yanık yanık, makam içinde anlatılıyordu. Töreni tertipleyen Osmanlı Teşkilatı Mahsusa Reisi Eşref Sencer Kuşçubaşı Bey bir de gördü ki, hazır ol vaziyetinde olan Anadolu'nun aslan yapılı Osmancık Taburu'nun erlerinden bazılarının Arapça deve eti kasidesini dinlerken gözyaşları şıpır şıpır damlıyordu. İyi Arapça bilen Eşref Bey şaşırdı, bir ere:

'Oğlum ne ağlıyorsun?' diye sordu. Hazır ol vaziyetindeki Mehmetçik durumu değiştirmeden cevap verdi:

'Kumandanım bakınız ne güzel Kuran okuyor...'

Bu saf, pırıl pırıl yürekli Anadolu çocuğunun duyguları önünde gözleri dolan Eşref Bey dayanamıyor:

-''Oğlum o bedevi kadınları kendilerine dağıtılacak olan deve etinin lezzetini anlatan kasideyi makamla okuyorlar, sil gözyaşlarını...'' (Cemal Kutay, Türkçe İbadet, sayfa 61)

TÜM KAVİMLERİN DİLLERİNİN YARATICISI ALLAH'TIR

Gelin ayrı dilleri, ayrı ırkları nasıl değerlendireceğimizi Kuran'ın aydınlatıcı ayetlerine başvurup öğrenelim:

Göklerin ve yerin yaratılması ile dilleriniz ve renklerinizin başka oluşu O'nun delillerindendir. Şüphesiz bunda bilgi sahipleri için deliller vardır.

30-Rum Suresi 22

Eğer Allah dileseydi sizi bir tek ümmet yapardı, ancak bu sizleri verdikleriyle sınaması içindir. Tümünüzün dönüşü Allah'adır.

5-Maide Suresi 48

Ey insanlar! Gerçekten biz sizi bir erkekten ve bir dişiden yarattık. Birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler yaptık. Allah açısından en üstün olanınız en çok sakınanınızdır.

49-Hucurat Suresi 13

Alıntıladığımız ayetlerden anlayacağımız gibi Arapça da, Türkçe de, İngilizce de, Fransızca da, Urduca da, tüm diller de saygındır. İnsanlar bu renkliliği yok etmeye değil, bu farklılıkların içinde kaynaşmaya, tanışmaya çalışmalıdırlar. Her dil bir güzelliktir. Hiçbir dilin özel bir kutsallığı yoktur. Allah'ın beğendiği bu çeşitliliği, uydurma "kutsal" etiketleriyle yok edenler, Allah'ın kitabı Kuran ile çelişmektedirler.

Allah, meleklere Hz. Adem'in üstünlüğünü açıklarken, Hz. Adem'e isimleri öğretmesine ve Hz. Adem'in isimlerle tanımlamalar yapmasına dikkat çekmektedir. İsimlendirerek tanımlama, kelimelerle düşünme gibi dilin temel fonksiyonları, insanı üstün kılan özellikleridir. Hiç şüphesiz dilin bu tarz kullanımında, ne söylediğinin bilincinde olma unsuru vardır. Aklı işletme faaliyeti, kelimelerle isimlendirmenin sonucunda yapılan bir faaliyettir. Kullanılan akıl ise insan olmanın ayırt edici özelliğidir.

Kuran'ın herkesin anladığı dilde, tercümesinden okunmasının önemini ilahiyatçı Prof. Dr. Beyza Bilgin de şu sözleriyle vurgulamaktadır:

"Kuran'ın anlaşılması esastır ve vahiyler yoluyla tebliğ ve yol gösterme daima milletlerin konuştuğu dilde yapılmıştır. Öyleyse, milletin fertleri, Allah'ın Kitabı'nı anlamak, ondaki haber ve öğütlerden yararlanarak terbiye olmak, davranış geliştirmek için, onu yabancı dilde değil, konuştukları dilde ve anlayarak okuyacaklardır. Böyle bir okuyuş temin edilmedikçe, Kuran belli bir zümrenin, bir azınlığın elinde kaldıkça, ondaki İlahi amaca yönelik yöntem etkinliğinin ve anlam zenginliğinin meydana getirebileceği bütün gelişmelerden mahrum kalınacaktır. Kuran'ın vahyolunduğu dönemde, Arap edebiyatı çoğunluğun ilgilendiği, zevk alarak izlediği bir alandı. Kuran, şiirle nesrin birleştiği bir üslûpla, yeni konulardan söz ediyordu.

Kuran'ı dinletmeyin. Kuran okunduğunda gürültü yapın, belki bu yolla O'na galabe edebilirsiniz.

41-Fussilet 26

Anlamışlardı ki, Kuran dinlenir ve anlaşılırsa, onunla başa çıkamayacaklardır. Oysa geleneklerimizden gelen günümüzdeki okuyuşta, musiki ile okuyuştan etkilenmekten söz edilebilir ama o şiirli üslup kullanılarak verilmiş olan haber ve öğütlerden etkilenmekten söz edilemez. Kuran'ı inanarak, güvenerek, sevgi ile okuyan insanlar, onu okurken, onda anlatılanları, onu üslubu ile anlayarak okusalar, bilgilenseler ve etkilenseler, duyguları o yönde aksa, o yönde içerik kazansa, neler olabilir, kabiliyetli

müminler onları nasıl kullanır, bir düşünülse!" (Beyza Bilgin, 1. Kuran Sempozyumu, sayfa 82)

GEÇMİŞ DÖNEMLERDE KURAN'IN YERİ

Allah dinde akledilmesini, ince ince düşünülmesini, araştırılmasını, emirlerinin uygulanmasını, kitabının rehber edinilmesini ister. Kişiler Allah'ın kitabının manasını bilmeden üzerinde nasıl inceden inceye düşünebilirler? Sonuçta kişiler dini yaşamak için, dinle ilgili bilgileri anladıkları dilden duymak veya okumak zorundadırlar. Geleneksel, mezhepçi İslamcılar kendi din adamlarının veya ilmihal kitaplarının Türkçe anlatımlarında bir sakınca görmemişlerdir. Onlar da herkesin Arapça öğrenmesinin farz olduğunu savunmamışlardır. İlmihal kitaplarının, kendi öğretileri doğrultusunda yetişen müftülerin, imamların, şeyhlerin dini Türkçe olarak anlatmasını normal görenler Kuran'ın Türkçeye çevrilmesine karşı çıkmışlardır. Amaç kişi ile Allah arasına din adamlarının sokulması ve mezhep izahlarıyla yetişmiş din adamlarının ve mezheplerin izahlarının "din" diye sorgulamasız yutturulmasıdır. Oysa dinin tek kaynağı olan Kuran'ın çevirisi elde olunca, kişilerin Allah'ın dini ile uydurulan dini ayırt etmeleri mümkün olabilmektedir.

Kuran'ın çevrilmesi teşebbüslerine karşı mezhepçi, gelenekçi grupların önemli bir kısmının direnmiş olmasının altındaki temel nedenlerden biri budur. Bunlar, dinin mezheplerin tekelinden çıkmasına ve uydurmaların sorgulanmasına tahammül edememektedirler. Kuran'ın anlattığı İslam'ın, doğru dürüst ortaya çıkmamasının, kökleşip yerleşmemesinin altındaki temel sebeplerin geçmişteki yönetimlerin baskısı ve çeviri yasağı olduğu kanaatindeyiz. Çevrilemeyen, Arapçasının bile matbaada basılmasına izin verilmeyen Kuran'ın ismi vardı ama kendisi ortada yoktu. "Çok şanlı" diye nitelenen atalarımız ne yazık ki Kuran'ı çevirttirmediler, insanlara anladıkları dilde okutturmadılar. Yıllarca "günah" dedikleri matbaanın "günah" olduğu iddiasından vazgeçtiklerinde bile Kuran'ın matbaada

basılmasının "günah" olduğu iddiası devam etti. Hattatların el yazısı ile çoğalttığı, sadece bazı evlerde bulunan Kuran ise bulunduğu evlerde de bohçalar içinde saklandı. Bohçalar açılıp okunduğunda ise manası için değil, melodisi için okundu. Halk hiçbir konunun çözümü için Kuran'a doğrudan müracaat edemedi. Şeyhülislamlar, şeyhler, imamlar halka dini öğretti. Onlarsa dini Sünnilik ile eşitleyen bir sistemin parçasıydılar.

"Kuran tercüme edilemez" iddiası yanlıştır. Kuran "Allah birdir" diyor, tercüme ediyoruz; "Allah bağışlayıcıdır" diyor, tercüme ediyoruz; "Kuran her şeyi açıklar" diyor, tercüme ediyoruz; "Hz. Musa'ya Tevrat verildi" diyor, tercüme ediyoruz; "Kan içilmez, domuz yenilmez" diyor, tercüme ediyoruz. Bunların hangisi anlaşılmıyor?

Çeviride ortaya çıkan bazı zorluklar, Arapçadan Türkçeye çevirinin zorluklarından ziyade, kavramın Arapçasının neyi ifade ettiğinin tartışmasından ortaya çıkmaktadır. Bu da bir çeviri sorunu değil, anlaşılma sorunudur. Araplar da bu sorunu Türkler kadar yaşarlar. Kuran'da anlatılan Yahudilerin dinlerindeki kelimelerin yerlerini, manalarını kaydırma eğilimi, dinimizde de yaşanmıştır. Bunun da baş sorumlusu dini uydurma izahlarıyla bozmaya kalkan zihniyetin, Kuran'ın kelimelerinin manasını kaydırarak Kuran'ı kendi arzularına uydurma çabalarıdır. Kuran'da aynı kelimenin farklı yerlerdeki kullanımı gibi noktaların irdelenmesiyle, kısacası Kuran'a bütüncül bir yaklaşımla çözülebilen bu sorun, istisnai bazı yerlerde ortaya çıkar ve bahsettiğimiz şekilde titiz bir incelemeyle çözülebilir.

Ne yazıktır ki ülkemizde "dini gazete" diye bilinen bazı gazeteler, Kuran'ın anlaşılmasının gereksizliğinin baş savunucularıdır. Örneğin bir gazetenin "Bir Bilen" köşesinde şu izahlar yazılmıştır: "Hiç kimseye Kuran tercümelerini tavsiye etmiyoruz... Kuran tercümesi okumak fayda yerine zarar verir... Herkesin Kuran'ı anlamasını tavsiye etmek büyük sapıklıktır... Kuran'ı hiç okumayıp sırf hayır ve bereket için evinde saklamak caiz ve sevaptır... Anlamadan Kuran okunmaz diyenler büyük sapıktır." Bu iddialar hiç de şaşırtıcı değildir. Zaten Kuran'ın yüzyıllarca Türkçeye

çevrilmesini engelleyen hep bu kafadır. Kuran'ın anlaşılması için çaba sarf edilmesi Allah'ın emridir. Öyle ki Kuran'ın sırf anlamamız için kolaylaştırıldığı Kuran'da geçmektedir. Kuran'ı herkesin anlamasını tavsiye edenlere "sapık" diyenler, başta Kuran'da bunun söylendiğinden nasıl habersiz oluyorlar? Mezheplerinin hatırı için Kuran ile çelişen kafa kendisine "Bir Bilen" adını takmış. Bileni buysa, bilmeyeni nasıldır acaba! Böyle bilenler oldukça, Müslümanların kendi dışında düşmanlar aramasına hiç gerek yok, kendisini "bilen Müslümanlar" ilan edenlerin zihniyeti dine zaten en büyük zararı vermektedir.

Arapçayı öğrenenlerin Kuran'ı vahyedildiği dilde okumaları elbette güzeldir. Fakat Müslüman toplumların büyük kısmını oluşturan Endonezyalı, Türk, Hint, İranlı gibi topluluklardan Arapçayı gereğince öğrenecek olanların ufak bir yüzdeyi geçemeyeceği realitesi ortadadır. Arapça bilmeyen Müslümanları ilmihallere mahkûm edip Kuran'ın anlamından uzak tutmak asla kabul edilemez.

SONUÇ OLARAK

Kitabın tümü boyunca Kuran dışı kaynakların niye dinin kaynağı olamayacağını gösterdik. Anlattığımız, savunduğumuz metot çok açıktır: Kuran'ı elimize alıp, Kuran'ın dışında "din" diye ortaya sürülenlerin dinle bir ilişkisi olmadığını belirlemek. Israrla vurguladık ve yine vurguluyoruz; Kuran dine eşittir. Dini anlamak ve yaşamak için hadis ve ilmihal kitaplarına muhtaç değiliz. Her kim olursa olsun hiç kimsenin dine, yani Kuran'a bir ilave veya Kuran'dan bir eksiltme yapması kabul edilemez. Maksadımız dinin, onun sahibi olan Allah'ın tekeline girmesidir. Allah'ın tekelinde olana ortaklık etmeye kalkmak, biraz da olsa kendi fikrini, geleneğini, şahsi görüşünü dine sokuşturmak kabul edilemez. Allah'ın hüküm konusunda hiçbir ortağı yoktur. Kuran merkezli dini anlamak, her şeyden önce Allah dışında hüküm koyucu bırakmamak demektir.

Dini belirleme ve dini anlama gayretinde temel prensibimiz olan Kuran'ın dinin tek kaynağı kabul edilmesinin, fikri ve pratiği ile tüm dinin bu yönteme göre şekillenmesinin; dinimizi boğmuş olan karanlıkların dinimizin üstünden ve insanların zihninden kalkmasında temel şart olduğu kanaatindeyiz. Ayrıca Kuran'ın emri olan bu temel prensibi yerine getirmek, dinci yobazlar kadar popülist zihniyetlerin ve şahsi görüşünü dinselleştirmek isteyen menfaatçi zihniyetlerin de dini bozmasını önleyecektir. Kuran'da aldatıcıların insanları Allah'ı kullanarak aldattıkları söylenmektedir (Bakınız: 35-Fatır Suresi 5 ve 31-Lokman Suresi 33). Kısacası Allah adına, din adına yapılan konuşmalarda aldatılma ihtimalimizi hiç unutmamalı ve aldanmamak için din adına söylenen her şeyi, dinin tek kaynağı olan Kuran'ın süzgecinden geçirmeliyiz. Bu prensip elinizdeki bu kitap için de geçerlidir. Bu kitapta ifade edilenler de ancak Kuran'a uygunsa doğrudur. İnsani sınırlılıklarımızdan dolayı hatalar yapmamız mümkündür, iddiamız Kuran'ın yanılmazlığıdır, kendimizle ilgili bir iddiamız mevcut değildir. Bu yüzden Kuran'ın süzgecinden geçirme prensibi her kitap gibi bu kitap için de uygulanmalıdır.

Kuran kendi tabirleriyle detayları veren kitabımızdır, her şeyi açıklayıcıdır, rahmettir, müjdedir, ışıktır, anlamamız, uygulamamız için indirilmiş rehberimizdir. Elimizde Allah'ın böyle nitelendirdiği mucize kitabımız varken, niye başka dini kaynaklar arayalım? Kuran her yaramıza merhem, her derdimize şifa, zihnimize aydınlık, yolumuza rehber olacaktır. Yeter ki biz Kuran'ı, yalnız ve yalnız Kuran'ı rehber edinelim. Unutmayalım ki ahirette, Allah'ın vahyi olan Kuran'dan sorumlu tutulacağız:

43- Sana vahyedilene sımsıkı sarıl. Şüphesiz sen dosdoğru yol üzerindesin.

44- Ve şüphesiz O (Kuran) sana ve toplumuna bir hatırlatmadır. O'ndan sorumlu tutulacaksınız.

43-Zuhruf Suresi 43, 44